

Bundel – Commissievergadering Samenleving en Bestuur van 26 oktober 2023

Agenda bijlagen

Voorbereiding en orde commissievergaderingen

Besluitenlijst Commissievergadering Samenleving en Bestuur 26 oktober 2023

- 1 Opening en mededelingen
Afwezig met kennisgeving: mevrouw Van Gils (PRO).
- 2 Vaststelling agenda
De commissie wordt gevraagd de conceptagenda vast te stellen.
- 3 Spreekrecht
*Inwoners kunnen tijdens dit agendapunt het woord voeren (spreekrecht) over niet geagendeerde onderwerpen het werkveld van de commissie betreffende. Er kan ook ingesproken worden over onderwerpen die op de agenda staan. Het inspreken geschiedt dan bij aanvang van het betreffende agendapunt.
Insprekers dienen zich anderhalve dag voor de vergadering bij de commissiegriffier aan te melden. Voor agendapunt 8.b, het Raadsvoorstel Programmabegroting 2024–2027 geldt een andere aanmeldtermijn. Insprekers voor dat onderwerp kunnen zich tot 22 oktober 12.00 uur aanmelden om gebruik te maken van het insprekrecht.
De heer Kuijpers spreekt in over de opvang van asielzoekers in het hotel van Van der Valk.*
- 4 Vaststelling besluitenlijsten commissievergaderingen Samenleving en Bestuur van 14 en 19 september 2023
De commissie wordt gevraagd de besluitenlijsten van de vorige vergaderingen vast te stellen.
Concept–besluitenlijst Commissievergadering Samenleving en Bestuur 14 september 2023
Concept–besluitenlijst Commissievergadering Samenleving en Bestuur 19 september 2023
- 5 Openstaande toezeggingen en moties
De overzichten worden ter vaststelling door de commissie nog bijgevoegd.
20231018 Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving & Bestuur
20231018 Openstaande moties Commissie Samenleving & Bestuur
- 6 Rondvraag
Commissieleden die tijdens de rondvraag vragen willen stellen, melden dit onder aanduiding van het onderwerp ten minste 24 uur voor aanvang van de vergadering schriftelijk via de griffie bij de voorzitter van de vergadering. Er vindt geen debat plaats.
- 7 Beeldvorming over adviesnota's, opinienota's en andere stukken
Elke fractie die een informatienota, ingekomen stuk, beantwoording van schriftelijke vragen of ander onderwerp voor de commissievergadering voor dit agendapunt wil agenderen, meldt dat bij de agendacommissie. Het aanmelden van een agendapunt, met motivatie en bespreekdoel, kan tot 12.00 uur op de dag van de agendacommissie bij de griffie.
- 8 Oordeelsvorming over adviesnota's, opinienota's en andere stukken
Elke fractie die een informatienota, ingekomen stuk, beantwoording van schriftelijke vragen of ander onderwerp voor de commissievergadering voor dit agendapunt wil agenderen, meldt dat bij de agendacommissie. Het aanmelden van een agendapunt, met motivatie en bespreekdoel, kan tot 12.00 uur op de dag van de agendacommissie bij de griffie.
- 8.a Veiligheidsplan noodopvang asielzoekers Van der Valk–hotel
De agendacommissie en het presidium hebben besloten om het Veiligheidsplan noodopvang asielzoekers Van der Valk–hotel te agenderen voor de vergadering van de commissie Samenleving en Bestuur van 26 oktober 2023, mits het veiligheidsplan tegen die tijd beschikbaar is. Het Veiligheidsplan noodopvang asielzoekers Van der Valk–hotel is nog niet beschikbaar. Het college zal daarom tijdens de vergadering voorstellen het agendapunt 8.a van de agenda te halen.
- 8.b Raadsvoorstel Programmabegroting 2024–2027
*In de Programmabegroting 2024–2027 wordt aangegeven wat de gemeente het komende jaar wil bereiken, wat zij daarvoor gaat doen en wat dat mag kosten.
In deze commissievergadering wordt het taakveld van de commissie Samenleving en Bestuur behandeld. De taakvelden van deze commissie zijn: programma's 1. (Veiligheid); 4. (Onderwijs); 5. (Sport, cultuur, recreatie en natuur); 6. (Sociaal domein); 7. (Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid; de taakvelden Volksgezondheid, Begraafplaatsen en crematoria); 9. (Bestuur en dienstverlening); 10. (Bedrijfsvoering en inkomsten).
Insprekers kunnen zich tot 22 oktober 12.00 uur aanmelden om gebruik te maken van het insprekrecht over dit onderwerp.*
Raadsvoorstel programmabegroting 2024–2027
Raadsbesluit programmabegroting 2024–2027
Bijlage 1 – Programmabegroting 2024
Bijlage 3 ter informatie – Overzicht formats wensen kadernota–begroting 2024

- 8.c **Opinionota Ontwikkelingen jeugd en regionaal beleidsprogramma jeugd**
In de regio Noordoost Brabant streven we ernaar dat iedere jeugdige de kans krijgt gezond en veilig op te groeien en zich te ontwikkelen, op weg naar een zelfstandig leven. Het leven van jeugdigen en iedere ouder gaat gepaard met vallen en opstaan. Voor de meesten geldt dat het raadplegen van het eigen netwerk of gebruik van basisvoorzieningen in de gemeente volstaat om verder te gaan. Ook het relativerende besef dat vallen en opstaan bij het leven hoort kan helpen om de situatie te hanteren. Helaas werkt dit niet altijd zo. De maatschappelijke druk is groot en kan leiden tot een onrealistisch zelfbeeld en niet realistische verwachtingen. Daarnaast is er soms onvoldoende netwerk, weet men de weg niet of is er meer nodig om zich staande te houden in het leven.
Samenwerking op Jeugdhulp in de regio Noordoost Brabant
Binnen de regio Noordoost Brabant starten we niet op nul. De regionale samenwerking stelt ons in staat op effectieve en efficiënte wijze gezamenlijk inkoop van jeugdhulp en aanvullend beleid te realiseren. We werken samen om jeugdhulp zo dichtbij mogelijk te organiseren voor jeugdigen en gezinnen. Het regionaal beleidskader 2020–2023 geeft hierbij houvast. Het huidige regionaal beleidskader loopt eind 2023 af. De Jeugdwet en de Norm voor opdrachtgeverschap vragen het voorgenomen beleid vast te leggen in een regionale beleidsvisie. Dit is aanleiding het huidige beleidskader tegen het licht te houden en geconstateerde lacunes in het zorglandschap jeugd te duiden.
Ontwikkelingen
Er zijn veel ontwikkelingen op het gebied van jeugd gaande. Het steeds toenemende gebruik van gespecialiseerde jeugdhulp vormt een bedreiging voor de continuïteit omdat het zorgt voor een steeds grotere druk op het stelsel. Landelijk worden er verschillende verbeteringen ingezet zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Lokaal gaan wij onder andere inzetten op het versterken van de sociale basis. De notitie ‘Sterke sociale basis’ ligt in de vergadering van december 2023 aan de gemeenteraad voor.
In de opinionota informeren wij u en de commissie over de landelijke ontwikkelingen en vervolgens over het regionaal beleidsprogramma jeugd dat we aan het opstellen zijn. Het regionaal beleidsprogramma jeugd sluit aan op de ingezette ontwikkelingen.
Opinionota regionaal beleidsprogramma
- 8.d **Raadsvoorstel Beleidskader Armoede & Schulden 2024–2028**
Als onderdeel van de harmonisatie van ons beleid is het Beleidskader Armoede & Schulden 2024–2028 opgesteld. Op grond van artikel 2 lid 1 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wordt de raad verzocht het beleidskader vast te stellen.
Raadsvoorstel Beleidskader armoede en schulden 2024–2028
Raadsbesluit Beleidskader Armoede & Schulden 2024–2028
Bijlage 1 – Beleidskader Armoede & Schulden 2024–2028
Bijlage 2 – Begrotingswijziging beleidskader Armoede en Schulden 2024–2028
Notulen overleg ASD AWI 12102023
Antwoorden technische vraag van SP over het werken als zelfstandige onder de
Antwoorden technische vraag van UPL over adviesrecht bij schuldenbewind
- 8.e **Raadsvoorstel Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023**
De Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023 beschrijft de ondersteuning bij arbeidsinschakeling van de doelgroep van de Participatiewet door de gemeente. De gemeente heeft de wettelijke taak om die ondersteuning te bieden (artikel 7 Participatiewet). De Re-integratieverordening beschrijft de kaders en voorwaarden van die ondersteuning, alsook de re-integratievoorzieningen die kunnen worden ingezet door de gemeente. Deze kaders en voorzieningen moeten verplicht worden vastgesteld in een verordening (artikel 8a Participatiewet). De Re-integratieverordening moet nog worden vastgesteld door de raad in het kader van de harmonisering van beleid. Hier is mee gewacht omdat per 1 juli 2023 een aantal wijzigingen in de Participatiewet zijn doorgevoerd waarvoor een verordeningsplicht geldt, in het kader van het zogeheten Breed Offensief. Het Breed Offensief is een pakket aan maatregelen om meer mensen met een arbeidsbeperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden. Het Breed Offensief is landelijk voorbereid (vanaf 2018) en nu pas, na veel debat in de Tweede Kamer, in wetgeving vastgelegd
Raadsvoorstel Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023
Raadsbesluit Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023
Bijlage 1 Re-integratieverordening Participatiewet 2017 gemeente Uden
Bijlage 2 Re-integratieverordening Participatiewet 2017 gemeente Landerd
Bijlage 3 Overzicht verschillen tussen Re-integratieverordeningen Uden en Landerd en Re-integratieverordening Maashorst
Antwoorden technische vragen van GroenLinks over re-integratieverordening Participatiewet_IOAW_IOAZ Maashorst 2023

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wijziging heeft ook impact op de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord die hierdoor gewijzigd moet worden. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) maakt (publiekrechtelijke) samenwerking mogelijk tussen provincies, gemeenten n/of waterschappen. Nederland kent meer dan 1.200 samenwerkingsverbanden, gemiddeld 33 per gemeente. Dat gebeurt op verschillende niveaus en op verschillende manieren. De Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) betreft een verplichte gemeenschappelijke regeling (GR). VRBN heeft tot 1 juli 2024 om wijzigingen door te voeren in de gemeenschappelijke regeling.

Raadsvoorstel Wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord

Raadsbesluit Wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord

Bijlage 1. Zienswijzeverzoek VRBN

Bijlage 2. Concept Gemeenschappelijke regeling VRBN 2024 met wijzigingen bijhouden

Bijlage 3. Concept Gemeenschappelijke regeling VRBN 2024 incl. toelichting

Bijlage 4. Zienswijzebrief

- 8.g Raadsvoorstel Beleidsplan 2024–2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Brabant-Noord
Op grond van artikel 14 en 15 van de Wet Veiligheidsregio's stelt de veiligheidsregio één keer in de vier jaar een beleidsplan vast. Voorafgaand aan de vaststelling overlegt de burgemeester met de gemeenteraad over het ontwerp. Het beleidsplan is mede gebaseerd op een risicoprofiel. Dit wordt vastgesteld door het bestuur na overleg met de gemeenteraden, waarbij het bestuur tevens verzoekt wensen kenbaar te maken over het in het beleidsplan op te nemen beleid. Beide stukken worden nu in samenhang met elkaar aangeboden aan de gemeenteraden voor een zienswijze, zodat het algemeen bestuur ze in haar vergadering van 30 november 2023 vast kan stellen. Hieraan is voorafgegaan dat het concept Risicoprofiel en de Strategische Koers (basis voor het beleidsplan) in de regionale raadsbijeenkomsten van oktober 2022 en mei 2023 aan de orde zijn gekomen. Gedeeltelijk antwoord op technische vragen is toegevoegd 26 oktober om 18:28 uur

Raadsvoorstel Beleidsplan 2024–2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio

Raadsbesluit Beleidsplan 2024–2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio

1. Zienswijzeverzoek VRBN

2. Concept Beleidsplan 2024–2027 VRBN

3. Concept Regionaal Risicoprofiel 2024–2027 VRBN

4. Gemeentelijke pagina Regionaal Risicoprofiel gemeente Maashorst

5. Concept zienswijzebrief VRBN

Gedeeltelijk antwoord op technische vraag CDA over behouden vrijwilligheid en vrijwilligers brandweer

Definitieve antwoorden op technische vraag CDA over behouden vrijwilligheid en vrijwilligers brandweer

- 9 Mededelingen door de gemeentelijke vertegenwoordigers in samenwerkingsverbanden
De portefeuillehouder van algemeen of dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling of van een samenwerkingsverband of raadsleden die zitting hebben in een gemeenschappelijk klankbordgroep informeert/ informeren de raad over belangrijke ontwikkelingen bij gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden. Onderstaand een overzicht van de periode 15 september tot en met 26 oktober 2023 van de vergaderingen van (het Algemeen Bestuur van) de verbonden partijen welke in het taakveld van de commissie Samenleving en Bestuur vallen:
18–9 Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant-Noordoost (KCV (regiotaxi))
28–9 Centrumregeling Jeugd Noordoost-Brabant

- 10 Sluiting

Orde commissievergaderingen

Technische vragen

Bij de voorbereiding van de vergaderstukken kan het zijn dat u een aantal technische vragen heeft. Die kunt u voorafgaand aan de vergadering via mail aan de griffie kenbaar maken. Dan ontvangt u ook tijdig voor de vergadering een antwoord. Uiteraard is het gewenst deze in een zo vroeg mogelijk stadium te stellen, zeker wanneer het antwoord de nodige tijd zal vergen. Geeft u vooral ook aan of de vragen en het antwoord bij de stukken kunnen worden gevoegd. Als u graag persoonlijk een ambtelijke verduidelijkende toelichting wenst dan kan dat georganiseerd worden.

Beeldvorming

De eerste termijn in de commissievergadering is bedoeld voor de beeldvorming. Daar horen geen technische vragen bij. Technische vragen maken onderdeel uit van de voorbereiding. Discussies over de orde daaromtrent zullen door de voorzitter worden beperkt en de voorzitter zal bepalen wat wel of niet kan worden toegelaten.

In deze eerste termijn hebben commissieleden de gelegenheid om de nodige vragen te stellen aan de portefeuillehouder of aan elkaar, uiteraard voor zover het de beeldvorming betreft. Interrumperen met een verduidelijkende vraag (geen nieuwe) is dan uiteraard ook toegestaan. De portefeuillehouder gaat niet in op technische vragen.

Oordeelsvorming.

De tweede termijn is bedoeld voor de eigen en onderlinge oordeelsvorming. Of een commissielid gebruik heeft gemaakt van de eerste termijn is niet relevant voor het gebruikmaken van de tweede termijn. In de tweede termijn gaan de commissieleden met elkaar in debat en daarbij is eventueel beperkt nog een portefeuillehouder aan het woord. Het gaat er dan vooral om dat de fracties van elkaar weten hoe men staat ten opzichte van voorliggende voorstellen en de daarin gepresenteerde alternatieven. Ook een ideaal moment om te peilen of een motie of amendement aan de verdere besluitvorming nog kan bijdragen en wellicht met een aanpassing op verdere ondersteuning zou kunnen rekenen. Dat hoeven geen uitvoerige betogen te zijn als u per saldo met een voorliggend voorstel akkoord bent.

Afgesloten wordt met het standpunt van de commissie of een ter voorbereiding voorgelegd voorstel als hamer- of bespreekstuk op de agenda komt.

Besluitenlijst Commissievergadering Samenleving en Bestuur

Datum	26-10-2023
Tijd	19:30 – 22:08
Locatie	Raadzaal (Paul Rupp-zaal)
Voorzitter	Mevrouw Francken
Griffier	De heer Gradisen
Aanwezigen	<p>Deelnemers: de heer Bethlehem (FVD Maashorst), de heer Floor (GroenLinks), de heer Geerders (Gewoon Uden), de heer Geurts van Kessel (CDA), mevrouw De Groot (CDA), de heer Janssen (Voor de Dorpen), de heer De Jong (PRO), de heer Jozeph (Jong Maashorst), de heer Keijzer (Maashorst Vooruit), de heer Keizer (UdenPlusLanderd), mevrouw Van Lanen (Jong Maashorst), de heer Lukassen (SP), mevrouw Lukassen (GroenLinks), de heer Maathuis (Voor de Dorpen), de heer Pingen (UdenPlusLanderd), de heer Poels (CDA), de heer Prinszen (VVD), de heer Raaijmakers (FVD Maashorst), de heer De Ridder (Gewoon Uden), de heer Smits (VVD), de heer Snoeks (SP), mevrouw Thenu (Maashorst Vooruit), mevrouw Troost (Jong Maashorst), de heer De Veer (Maashorst Vooruit), de heer Visschers (PRO) en mevrouw Vissers (SP)</p> <p>College: burgemeester mevrouw Donders-de Leest (wnd), wethouders de heer Van den Broek, de heer Van Heeswijk, de heer Van den Heuvel en mevrouw Sour</p>
Afwezigen	Deelnemers: mevrouw Van Gils (PRO)

1 Opening en mededelingen

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter opent de vergadering van de commissie Samenleving en Bestuur om 19.30 uur.

De voorzitter deelt mede dat er een bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Van Gils (PRO).

2 Vaststelling agenda

Besluit:

De commissie besluit agendapunt 8.a, Veiligheidsplan noodopvang asielzoekers Van der Valk-hotel, van de agenda te halen.

Verder besluit de commissie het agendapunt 8.g, het Raadsvoorstel Beleidsplan 2024–2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Brabant–Noord, na agendapunt 7 te behandelen.

Hiernaast adviseert de commissie het agendapunt 8.f, het Raadsvoorstel Wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN), als hamerstuk op de agenda van de raadsvergadering van 16 november 2023 te plaatsen, zonder dat hierover tijdens de commissievergadering nog beraadslagingen plaatsvinden.

Voor het overige wordt de agenda overeenkomstig het concept vastgesteld.

Toelichting:

Het college stelt voor om agendapunt 8.a, het Veiligheidsplan noodopvang asielzoekers Van der Valk–hotel, van de agenda te halen. Dit omdat het veiligheidsplan nog niet beschikbaar is. Naar aanleiding van dit voorstel stellen diverse raadsleden vragen aan de portefeuillehouder, die de portefeuillehouder beantwoordt.

3 Spreekrecht

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De heer Kuijpers spreekt in over de opvang van asielzoekers in het hotel van Van der Valk.

4 Vaststelling besluitenlijsten commissievergaderingen Samenleving en Bestuur van 14 en 19 september 2023

Besluit:

De commissie stelt de besluitenlijsten ongewijzigd vast.

5 Openstaande toezeggingen en moties

Besluit:

De commissie stelt het overzicht van toezeggingen en het overzicht van moties vast.

6 Rondvraag

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

7 Beeldvorming over adviesnota's, opinienota's en andere stukken

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Er zijn geen onderwerpen geagendeerd voor beeldvorming.

8 Oordeelsvorming over adviesnota's, opinienota's en andere stukken

8.a Veiligheidsplan noodopvang asielzoekers Van der Valk-hotel

Besluit:

De commissie besluit dit agendapunt van de agenda te halen.

8.b Raadsvoorstel Programmabegroting 2024–2027

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als bespreekstuk op de agenda van de raadsvergadering van 9 november 2023 te plaatsen.

Na dit agendapunt besluit de commissie om agendapunt 8.e, het Raadsvoorstel Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023, na dit agendapunt te behandelen.

Toelichting:

Naar aanleiding van een vraag van Cees Keizer (UdenPlusLanderd) zegt wethouder Van den Broek toe in november 2024 met de rapportage over MFA Uden-Zuid en het vervolg hierop naar de raad te komen.

Eveneens naar aanleiding van een vraag van Cees Keizer (UdenPlusLanderd) zegt wethouder Van den Heuvel toe dat het college in 2024 uitvoeringsregels voor begraafplaatsen vaststelt. Hierin wordt het ontwerpplan van het herinrichtingsplan voor de Udense begraafplaats opgenomen. Hierover zal de raad geïnformeerd worden.

8.c Opinionota Ontwikkelingen jeugd en regionaal beleidsprogramma jeugd

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Wethouder Sour geeft aan dat de opmerkingen die de commissieleden hebben gemaakt naar aanleiding van de opinionota, meegenomen worden bij het komen tot het regionale beleidsprogramma.

8.d Raadsvoorstel Beleidskader Armoede & Schulden 2024–2028

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als bespreekstuk op de agenda van de raadsvergadering van 16 november 2023 te plaatsen.

Toelichting:

Naar aanleiding van een vraag van mevrouw Thenu (Maashorst Vooruit) zegt wethouder Sour toe uiterlijk december 2024 een raadsinformatiebrief aan de raad te sturen of voor te stellen een raadsinformatieavond te houden waarin cijfers gepresenteerd worden over deelname aan regelingen die betrekking hebben op het Beleidskader Armoede & Schulden 2024–2028.

Eveneens naar aanleiding van een vraag van mevrouw Thenu (Maashorst Vooruit) zegt wethouder Sour toe om in 2025 een klanttevredenheidsonderzoek houden naar het gebruik van de regelingen die betrekking hebben op het Beleidskader Armoede & Schulden 2024–2028.

Mevrouw Vissers (SP) vraagt of de Participatiewet nog steeds aanmoedigt om zelfstandig te gaan werken. Wethouder Sour zegt toe deze vraag schriftelijk te beantwoorden voor de raadsvergadering.

De heer Pinggen (UdenPlusLanderd) geeft aan dat als de gemeente Maashorst van het adviesrecht bij schuldenbewind gebruik wil maken, alle verzoeken toelating bewindvoering van de rechtbank naar de gemeente komen voor een beoordeling, met de volledige problematiek die de bewindvoerder heeft ontvangen. Hij vraagt of dit niet veel werk kost. Wethouder Sour zegt toe deze vraag schriftelijk te beantwoorden voor de raadsvergadering.

8.e Raadsvoorstel Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als hamerstuk op de agenda van de raadsvergadering van 16 november 2023 te plaatsen.

Toelichting:

Dit agendapunt wordt behandeld na agendapunt 8.b.

8.f Raadsvoorstel Wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN)

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als hamerstuk op de agenda van de raadsvergadering van 16 november 2023 te plaatsen.

Toelichting:

Er vindt geen beraadslaging over dit agendapunt plaats.

8.g Raadsvoorstel Beleidsplan 2024–2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Brabant–Noord

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel voornamelijk als besprekingsstuk op de agenda van de raadsvergadering van 16 november 2023 te plaatsen.

Toelichting:

Dit agendapunt wordt behandeld na agendapunt 7.

Naar aanleiding van een opmerking van de heer Keizer (UdenPlusLanderd) zegt de burgemeester toe de zienswijzebrief te laten aanpassen door achter het eerste gedachtestreepje de zin “Tevens verwachten wij dat in dit kader het recht op privacy van burgers wordt gewaarborgd” toe te voegen.

Het CDA en FVD Maashorst willen dit voorstel nog bespreken in hun fractie. Mogelijk dat zij alsnog laten weten dat zij alsnog adviseren om het voorstel als hamerstuk op de agenda van de raadsvergadering van 16 november 2023 te plaatsen.

9 Mededelingen door de gemeentelijke vertegenwoordigers in samenwerkingsverbanden

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Er worden geen mededelingen door de gemeentelijke vertegenwoordigers in samenwerkingsverbanden gedaan.

10 **Sluiting**

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter sluit de vergadering om 22:08 uur.

Besluitenlijst Commissievergadering Samenleving en Bestuur

Datum	14-09-2023
Tijd	19:30 – 23:25
Locatie	Raadzaal (Paul Rüpp-zaal)
Voorzitter	Mevrouw Francken
Griffier	De heer Gradisen
Aanwezigen	Deelnemers: de heer Akdeniz (Jong Maashorst), de heer Benneker (Voor de Dorpen), de heer Bethlehem (FVD Maashorst), de heer Derks (CDA), de heer Floor (GroenLinks), de heer Geerders (Gewoon Uden), mevrouw De Groot (CDA), mevrouw Henst (Maashorst Vooruit), de heer De Jong (PRO), de heer Jozeph's (Jong Maashorst), de heer Keizer (UdenPlusLanderd), mevrouw Van Lanen (Jong Maashorst), mevrouw Lukassen (GroenLinks), de heer Lukassen (SP), de heer Pingen (UdenPlusLanderd), de heer Poels (CDA), de heer Raaijmakers (FVD Maashorst), de heer De Ridder (Gewoon Uden), mevrouw Röben (GroenLinks), de heer Smits (VVD), de heer Snoeks (SP), mevrouw Thenu (Maashorst Vooruit), mevrouw Troost (Jong Maashorst), de heer De Veer (Maashorst Vooruit), de heer Van der Ven (Voor de Dorpen), de heer Visschers (PRO), mevrouw Vissers (SP) en de heer De Vroomen (VVD) College: burgemeester mevrouw Donders – de Leest, wethouders de heer Van den Broek, de heer Van Heeswijk en mevrouw Sour.

1 **Opening en mededelingen**

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter opent de vergadering van de commissie Samenleving en Bestuur om 19.30 uur.

De voorzitter deelt mede dat er een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Maathuis (Voor de Dorpen), mevrouw Van Gils (PRO) en de heer Prinssen (VVD). Ook de heer Van den Bosch (CDA) heeft zich bij de griffie aangemeld voor deze vergadering.

2 **Vaststelling agenda**

Besluit:

Voor de rondvraag heeft de VVD vragen ingediend over de actuele verkeerssituatie en werkzaamheden aan en afsluiting van de N264 en

Wilhelminastraat. Deze vragen komen bij agendapunt 6 aan de orde.

De commissie besluit agendapunt 8.b, de Raadsinformatiebrief Migratieopgaven, van de agenda te halen en tijdens een volgende vergadering van de Commissie Samenleving en Bestuur te behandelen.

Ook besluit de commissie agendapunt 8.a, de Raadsinformatiebrief Voortgangsbericht voorbereiding noodopvang asielzoekers, na agendapunt 2 te behandelen.

Verder adviseert de commissie de agendapunten 8.c, Raadsvoorstel Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2024, en 8.g, Raadsvoorstel Aanwijzing functionaris gegevensbescherming gemeenteraad Maashorst, als hamerstuk op de agenda van de raadsvergadering van 28 september 2023 te plaatsen, zonder dat hierover tijdens de commissievergaderingen nog beraadslagingen plaatsvinden.

Voor het overige wordt de agenda overeenkomstig het concept vastgesteld.

Toelichting:

De heer Keizer (UdenPlusLanderd) doet de suggestie om agendapunt 8.b, de Raadsinformatiebrief Migratieopgaven, van de agenda te halen.

De burgemeester heeft verzocht om agendapunt 8.a te behandelen na agendapunt 2.

3 Spreekrecht

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Mevrouw Crone, zakelijk leider van museum Krona, spreekt in over de ontwikkelingen van museum Krona.

Mevrouw Van de Langenberg spreekt in over gratis menstruatieproducten voor meisjes en vrouwen in armoede.

4 Vaststelling besluitenlijst commissievergadering Samenleving en Bestuur d.d. 22 juni 2023

Besluit:

De commissie stelt de besluitenlijst ongewijzigd vast.

5 Openstaande toezeggingen en moties

Besluit:

De commissie stelt het overzicht van toezeggingen en het overzicht van moties vast. Verder besluit de commissie agendapunt 8.d, het Raadsvoorstel Verordening en hanteren opstapplaatsen in het kader van leerlingenvervoer en agendapunt 8.e, het Raadsvoorstel Cultuurbeleid gemeente Maashorst 2024–2030, na agendapunt 5 te behandelen.

6 Rondvraag

Besluit:

Na dit agendapunt besluit de commissie op dinsdag 19 september 2023 een extra vergadering van de commissie Samenleving en Bestuur uit te schrijven om (de inhoudelijke behandeling van) de agendapunten voor zover deze nog niet aan de orde zijn geweest, te behandelen.

Toelichting:

De heer De Vroomen (VVD) stelt vragen over de actuele verkeerssituatie en werkzaamheden aan en afsluiting van de N264 en Wilhelminastraat. Wethouder Van den Broek beantwoordt deze vragen. De heer De Vroomen stelt aanvullende vragen, die wethouder Van den Broek beantwoordt.

7 Beeldvorming over adviesnota's, opinienota's en andere stukken

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Er zijn geen onderwerpen voor beeldvorming geagendeerd.

8 Oordeelsvorming over adviesnota's, opinienota's en andere stukken

8.a Raadsinformatiebrief Voortgangsbericht voorbereiding noodopvang asielzoekers

Besluit:

De commissie schorst de vergadering van 20:46 uur tot 20:50 uur en van 21:48 uur tot 22:00 uur. Besluitvorming op dit agendapunt is niet van toepassing.

Toelichting:

Dit agendapunt wordt behandeld na agendapunt 2. De heer Kuijpers en de heer Van Lanen maken gebruik van het spreekrecht op dit agendapunt.

8.b Raadsinformatiebrief Migratieopgaven

Besluit:

De commissie besluit dit agendapunt te bespreken tijdens een volgende vergadering van de Commissie Samenleving en Bestuur.

8.c Raadsvoorstel Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2024

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als hamerstuk op de agenda van de raadsvergadering van 28 september 2023 te plaatsen.

Toelichting:

Er vindt geen beraadslaging over dit agendapunt plaats.

8.d Raadsvoorstel Verordening en hanteren opstapplaatsen in het kader van leerlingenvervoer

Besluit:

De commissie besluit om de inhoudelijke behandeling van dit agendapunt te verschuiven naar de vergadering van de Commissie Samenleving en Bestuur van dinsdag 19 september 2023.

Toelichting:

Dit agendapunt wordt behandeld na agendapunt 5. Mevrouw Van der Pas en de heer Van Summeren maken gebruik van het spreekrecht op dit agendapunt.

8.e Raadsvoorstel Cultuurbeleid gemeente Maashorst 2024–2030

Besluit:

De commissie besluit om de inhoudelijke behandeling van dit agendapunt te verschuiven naar de vergadering van de Commissie Samenleving en Bestuur van dinsdag 19 september 2023.

Toelichting:

Dit agendapunt wordt behandeld na agendapunt 8.d. Mevrouw Van Summeren, directeur–bestuurder van Kunst&Co, de heer Zeegers namens Theaterspoor en

de heer Koenders namens zes muziekverenigingen, maken gebruik van het spreekrecht op dit agendapunt.

8.f Raadsvoorstel Gezond en gelukkig oud in Maashorst

Besluit:

De commissie besluit om dit agendapunt te verschuiven naar de vergadering van de Commissie Samenleving en Bestuur van dinsdag 19 september 2023.

8.g Raadsvoorstel Aanwijzing functionaris gegevensbescherming gemeenteraad Maashorst

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als hamerstuk op de agenda van de raadsvergadering van 28 september 2023 te plaatsen.

Toelichting:

Er vindt geen beraadslaging over dit agendapunt plaats.

9 Mededelingen door de gemeentelijke vertegenwoordigers in samenwerkingsverbanden

Besluit:

De commissie besluit om dit agendapunt te verschuiven naar de vergadering van de Commissie Samenleving en Bestuur van dinsdag 19 september 2023.

10 Sluiting

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter sluit de vergadering om 23:25 uur.

Besluitenlijst Commissievergadering Samenleving en Bestuur

Datum	19-09-2023
Tijd	19:30 – 22:44
Locatie	Raadzaal (Paul Rüpp-zaal)
Voorzitter	Mevrouw Troost
Griffier	De heer Gradisen
Aanwezigen	Deelnemers: De heer Akdeniz (Jong Maashorst), de heer Bethlehem (FVD Maashorst) (vanaf 19:38 uur), de heer Floor (GroenLinks), de heer Geerders (Gewoon Uden), mevrouw De Groot (CDA), de heer Janssen (Voor de Dorpen), de heer De Jong (PRO), de heer Jozeph's (Jong Maashorst), de heer Keizer (UdenPlusLanderd), mevrouw Van Lanen (Jong Maashorst), mevrouw Lukassen (GroenLinks), de heer Lukassen (SP), de heer Maathuis (Voor de Dorpen), de heer Minten (CDA), de heer Pingen (UdenPlusLanderd), de heer Poels (CDA), de heer De Ridder (Gewoon Uden) (tot 21:57 uur), mevrouw Röben (GroenLinks), de heer Snoeks (SP), de heer De Veer (Maashorst Vooruit), de heer Van der Ven (Voor de Dorpen), mevrouw Vissers (SP) en de heer De Vroomen (VVD) (tot 22:02 uur) College: wethouders de heer Van den Broek en mevrouw Sour. Ambtelijke ondersteuning: mevrouw Van de Weem

1   **Opening en mededelingen**

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter opent de vergadering van de commissie Samenleving en Bestuur om 19.30 uur.

De voorzitter deelt mede dat er een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Van den Bosch (CDA), mevrouw Francken (VVD), mevrouw Henst (Maashorst Vooruit), mevrouw Thenu (Maashorst Vooruit) en de heer Visschers (PRO).

2   **Vaststelling agenda**

Besluit:

De commissie stelt de agenda ongewijzigd vast.

3   **Oordeelsvorming over adviesnota's, opinienota's en andere stukken**

3.a Raadsvoorstel Cultuurbeleid gemeente Maashorst 2024–2030

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als bespreekstuk op de agenda van de raadsvergadering van 28 september 2023 te plaatsen.

Toelichting:

Wethouder Van den Broek zegt toe zijn bijdrage in eerste termijn schriftelijk met de commissie te delen vóór de raadsvergadering van 28 september 2023. Verder zegt wethouder Van den Broek toe voor de raadsvergadering schriftelijk toe te lichten waarop de vermindering van het voor Kunst & Co beschikbare bedrag in 2025 is gebaseerd, waarbij ook wordt aangegeven de prijs per vierkante meter, hoeveel vierkante meter beschikbaar is en hoeveel uur de ruimten beschikbaar zijn.

De heer Bethlehem (FVD Maashorst) neemt vanaf 19:38 uur (tijdens de behandeling van agendapunt 3.a) deel aan de vergadering.

3.b Raadsvoorstel Verordening en hanteren opstapplaatsen in het kader van leerlingenvervoer

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als bespreekstuk op de agenda van de raadsvergadering van 28 september 2023 te plaatsen.

3.c Raadsvoorstel Gezond en gelukkig oud in Maashorst

Besluit:

De commissie adviseert dit voorstel als bespreekstuk op de agenda van de raadsvergadering van 28 september 2023 te plaatsen.

Toelichting:

De heer De Ridder (Gewoon Uden) verlaat de vergadering om 21:57 uur (vóór de behandeling van agendapunt 3.c).

Naar aanleiding van een opmerking van de heer Keizer (UdenPlusLanderd) zegt wethouder Sour toe het Beleidsprogramma te laten aanpassen door op te nemen dat sprake is van een teruglopend geboortecijfer.

De heer De Vroomen (VVD) verlaat de vergadering om 22:02 uur (tijdens de behandeling van agendapunt 3.c).

4 Mededelingen door de gemeentelijke vertegenwoordigers in samenwerkingsverbanden

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Wethouder Sour geeft terugkoppelingen uit de vergadering van het algemeen bestuur van het Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant-Noordoost (KCV) van 10 juli 2023 en uit de vergadering van het algemeen bestuur van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) van 5 juli 2023.

5 Sluiting

Besluit:

Niet van toepassing.

Toelichting:

De voorzitter sluit de vergadering om 22:44 uur.

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

ID nr	Titel	Agendapunt	Toezegging	Stand van zaken	Portefeuille houder	Einddatum	Datum afdoening
35	Evaluatie toetsen beleidskader	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 12-05-2022 8.b. Beleidskader Kansen Bieden, Uitgangspunten VVE en POV gemeente Maashorst	Naar aanleiding van een vraag van mw. Slegers (Maashorst Vooruit) zegt wethouder Sour toe dat er over twee of drie jaar een evaluatie komt om te toetsen of het beleidskader voldoet aan de gestelde doelen en ambities.		R. Sour	31-12-2025	
37	Raadsinformatiebrief bij landelijke beleidswijziging VVE & POV	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 12-05-2022 8.b. Beleidskader Kansen Bieden, Uitgangspunten VVE en POV gemeente Maashorst	Naar aanleiding van een vraag van mw. Slegers (Maashorst Vooruit) zegt wethouder Sour toe met een raadsinformatiebrief te komen indien zich een landelijke beleidswijziging voordoet.	De datum van deze toezegging kan met een jaar verschoven worden omdat er geen landelijke beleidswijziging is. Het landelijke voorstel dat op tafel ligt is pas met ingang van 1 januari 2025. Dan betaalt de overheid 96% van de kosten van de kinderopvang voor werkende ouders. Ouders gaan dan 4% van de kosten als eigen bijdrage betalen, ongeacht hun	R. Sour	31-12-2023	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

				inkomen. Hierdoor wordt de kinderopvang voor veel ouders een stuk goedkoper. Deze ontwikkeling heeft voor 2023 nog geen gevolgen.			
67	Tegemoetkoming in energiekosten 2023 en verder	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 08-12-2022 7.c. Raadsvoorstel Eenmalige subsidieregeling compensatie kosten accommodatie gebruik	Wethouder Van den Broek zegt toe begin 2023 naar de raad te komen met een voorstel voor de tegemoetkoming in de energiekosten voor 2023 en verder. Het landelijke beleid is hierop van invloed. Hier is momenteel nog geen duidelijkheid over.	22-06-2023 (tijdens commissie S&B): Wethouder Van den Broek geeft tijdens streeft ernaar om de raad voor het zomerreces nader te informeren over de tegemoetkoming in energiekosten 2023 en verder. 13-06-2023: stand van zaken: In het raadsvoorstel d.d. 06-06-2023 'Versnellen energiebesparende maatregelen 2023' is het volgende opgenomen: Er is inmiddels meer duidelijkheid over de landelijke regelingen en er kan een voorstel voor 2023 worden uitgewerkt.	H. van den Broek	28-02-2023	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

75	Stand van zaken regenboogpad Bevrijdingspark in Uden	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 09-03-2023 8.a. Raadsvoorstel Antidiscriminatievoorziening Maashorst	2023-06-22: burgemeester Donders geeft tijdens de commissievergadering van 22-06-2023 aan dat er volle aandacht is voor deze toezegging en vraagt aan de commissie de termijn van afdoening door te schuiven naar het vierde kwartaal van dit jaar. De commissie stemt hiermee in. De commissie informeren over de stand van zaken bij het regenboogpad in het Bevrijdingspark in Uden, dat regelmatig beschadigd wordt.		R. Donders	31-12-2023	
84	Masterplan ouderenbeleid	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 25-05-2023 5. Openstaande toezeggingen en moties	22-06-2023: administratieve correctie, de datum van 30-06-2024 wordt gewijzigd naar de datum van 28-9-2023 in de kolom 'einddatum'. Wethouder Sour geeft aan dat er nog een afspraak staat dat in het vierde	19-10-2023: de 'Visie/kadernota masterplan ouderen gemeente Maashorst' is op 28 september 2023 door de raad vastgesteld. De toezegging kan nog niet worden afgedaan, omdat de Beleidsnota	R. Sour	28-09-2023	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

			kwartaal 2023 (dit wordt 28 september) de 'Visie/kadernota masterplan ouderen gemeente Maashorst' in de raad behandeld wordt en in juni 2024 de 'Beleidsnota ouderenbeleid' (motie nummer 7, afgedaan op 6 april 2023). Deze afspraak wordt nogmaals omvat in deze nieuwe toezegging.	ouderenbeleid nog volgt. Wel wordt daarom de einddatum veranderd in 27 juni 2024.			
86	Vaststellen regionale kaders Wmo 2024-2028	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 25-05-2023 8.a.1. Raadsvoorstel Vaststellen regionale kaders Wmo 2024-2028	Wethouder Sour zegt toe de raad te informeren middels een raadsinformatiebrief over de evaluatie van het cliënten ervaringenonderzoek.		R. Sour	31-12-2023	
90	Steekproef naar lager vervoerspercentage van Kleinschalig Collectief Vervoer na corona	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 25-05-2023 8.a.9.	Wethouder Sour zegt toe een steekproef te houden onder cliënten met een Wmo indicatie vervoer met de volgende		R. Sour	30-06-2025	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

		Jaarstukken 2022 en Begroting 2024 Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost	aandachtspunten: – Van welke vervoersvoorziening maken zij nu gebruik? – Zijn zij na corona minder vaak de deur uit zijn gegaan? – Maken zij na corona gebruik van andere vervoersvoorzieningen?				
93	Verblijf familieleden van patiënten Bernhoven tijdens aanwezigheid asielzoekerscentrum in Van der Valk	Raadsvergadering 06-07-2023 4. Mondeling informeren van de raad over een besluit van het college van 4 juli 2023	De burgemeester zegt naar aanleiding van een vraag van de heer Benneker (Voor de Dorpen) toe dat zijn vraag beantwoord wordt over het verblijf van familieleden van patiënten Bernhoven tijdens de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum in het Van der Valk-hotel. De heer Benneker gaf aan zich te kunnen voorstellen dat familieleden van patiënten van Bernhoven nu in het Van der Valk-hotel verblijven en vraagt hoe dit gaat als het asielzoekerscentrum in het		R. Donders	1-10-2023	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

			Van der Valk-hotel is gevestigd.				
97	Communicatie aan anderstaligen over vestiging asielzoekerscentrum in het Van der Valk-hotel	Raadsvergadering 06-07-2023 4. Mondeling informeren van de raad over een besluit van het college van 4 juli 2023	De burgemeester zegt naar aanleiding van een vraag van mevrouw Lukassen (GroenLinks) toe dat haar vraag of bij de communicatie over het vestigen van het asielzoekerscentrum in het Van der Valk-hotel rekening wordt gehouden met anderstaligen, beantwoord wordt.		R. Donders	1-10-2023	
98	Delen afspraken over vestiging asielzoekerscentrum	Raadsvergadering 06-07-2023 4. Mondeling informeren van de raad over een besluit van het college van 4 juli 2023	De burgemeester zegt toe dat als alle afspraken met Van der Valk en het COA over het vestigen van het asielzoekerscentrum in het Van der Valk-hotel zijn gemaakt, deze zo open mogelijk met de raad worden gedeeld.		R. Donders	1-10-2023	
100	Mogelijkheid tot gedachtwisseling met de raad over komst asielzoekerscentrum	Raadsvergadering 06-07-2023 4. Mondeling informeren van	De burgemeester geeft aan dat zij in september in de openbaarheid met de raad van gedachten wil wisselen of de raad het		R. Donders	28-09-2023	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

		de raad over een besluit van het college van 4 juli 2023	politiek acceptabel vindt dat er een asielzoekerscentrum in het Van der Valk-hotel komt.				
102	Reactie op juridisch advies over huisvesting asielzoekers Van der Valk Uden van Olaf Schuwer	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 14-09-2023 8.a. Raadsinformatiebrief Voortgangsbericht voorbereiding noodopvang asielzoekers	De burgemeester zegt toe met een reactie te komen op het juridische advies over huisvesting asielzoekers Van der Valk Uden van Olaf Schuwer, zoals opgevraagd door UdenPlusLanderd en de SP.		R. Donders	01-11-2023	
103	Structurele ondersteuning Xpress Circle of Talent	Raadsvergadering 13-07-2023 8.a. Raadsvoorstel Kadernota 2024	Wethouder Van den Broek zegt naar aanleiding van een vraag van dhr. Keijzer (Maashorst Vooruit) toe om in het eerste kwartaal van 2024 terug te komen bij de raad met een voorstel waarin wordt ingegaan op structurele ondersteuning van Xpress Circle of Talent.		H. van den Broek	01-04-2024	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

104	Nadere invulling Contourennotitie Harmonisatie Subsidiebeleid Vrijwilligersorganisaties	Raadsvergadering 13-07-2023 8.c. Raadsvoorstel Contourennotitie Harmonisatie Subsidiebeleid Vrijwilligersorganisaties	Wethouder Van den Broek zegt naar aanleiding van een vraag van mevrouw Henst (Maashorst Vooruit) toe dat er met beleidsstukken die nog naar de raad komen nader invulling gegeven gaat worden aan de Contourennotitie Harmonisatie Subsidiebeleid Vrijwilligersorganisaties, waarin ook de gevolgen voor verenigingen duidelijk worden.		H. van den Broek	31-12-2024	
105	Behoeftonderzoek naar onder andere de muzemobiel plaatsvindt in het kader van onze mobiliteitsvisie	Raadsvergadering 13-07-2023 10. Motie vreemd aan de orde van de dag - Uitrol MuzeMobiel in wijken en/of kernen in de gemeente Maashorst	Wethouder Sour geeft naar aanleiding van een vraag van de heer Keizer (UdenPlusLanderd) aan dat een Behoeftonderzoek naar onder andere de muzemobiel plaatsvindt in het kader van de Mobiliteitsvisie, die in 2024 wordt aangeboden aan de raad.		R. Sour	01-01-2025	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

106	Terugkomen op hoe er met het COA en de voorwaarden voor de opvang van asielzoekers in het hotel van Van der Valk wordt verdergegaan	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 14-09-2023 8.a. Raadsinformatiebrief Voortgangsbericht voorbereiding noodopvang asielzoekers	De burgemeester zegt toe om terug te komen op hoe er met het COA en de voorwaarden voor de opvang van asielzoekers in het hotel van Van der Valk wordt verdergegaan en hoe de raad hierbij betrokken wordt.		R. Donders	01-11-2023	
107	Consultatie raad over vervolg opvang van Oekraïners	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 14-09-2023 8.a. Raadsinformatiebrief Voortgangsbericht voorbereiding noodopvang asielzoekers	De burgemeester zegt toe dat de raad geconsulteerd gaat worden inzake het vervolg van de opvang van Oekraïners.		R. Donders	01-04-2024	
108	Raad betrokken bij nadenken over toekomstige opvang van asielzoekers	Commissievergadering Samenleving en Bestuur 14-	De burgemeester zegt toe dat de raad betrokken wordt bij het nadenken over toekomstige opvang		R. Donders	01-10-2026	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

		09-2023 8.a. Raadsinformatiebrief Voortgangsbericht voorbereiding noodopvang asielzoekers	van asielzoekers voor het moment waarop de opvang in het hotel van Van der Valk eindigt. Daarbij gaat de gemeente op zoek naar locaties waar de regie bij de gemeente ligt.				
109	Veiligheidsplan inzake opvang asielzoekers in hotel van Van der Valk	Raadsvergadering 28-09-2023 9. Motie vreemd aan de orde van de dag – Betrekken raad bij opvang asielzoekers in Van der Valk-hotel Uden-Veghel	De burgemeester geeft aan dat het college nog met de raad gaat praten over het veiligheidsplan inzake de opvang van asielzoekers in het hotel van Van der Valk.		R. Donders	1-12-2023	
110	Delen datum waarop zekerheid is over komst van opvang asielzoekers in het hotel van Van der Valk	Raadsvergadering 28-09-2023 10. Motie vreemd aan de orde van de dag – Informeren van de raad over	Zodra de burgemeester zicht heeft op de definitieve inrichting van het veiligheidsplan, deelt zij met de raad de datum waarop er zekerheid komt over de komst van de		R. Donders	1-11-2023	

Openstaande toezeggingen Commissie Samenleving en bestuur

		noodopvang asielzoekers in Van der Valk- hotel	opvang van asielzoekers in het hotel van Van der Valk.				
111	Update hanteren opstapplaatsen in het kader van leerlingenvervoer	Raadsvergadering 28-09-2023 8.b. Raadsvoorstel Verordening en hanteren opstapplaatsen in het kader van leerlingenvervoer	Wethouder Sour zegt toe in de zomer van 2025 voor een raadsinformatiebrief te zorgen met daarin een update over hanteren van opstapplaatsen in het kader van leerlingenvervoer.		R. Sour	1-9-2025	
112	Evaluatie naar de cultuurcoach	Raadsvergadering 28-09-2023 8.c. Raadsvoorstel Cultuurbeleid gemeente Maashorst 2024-2030	Wethouder Van den Broek zegt toe dat er volgend jaar een evaluatie wordt gehouden naar de cultuurcoach en dat hierop wordt teruggekomen bij de raad.		H. van den Broek	1-1-2025	

Openstaande moties Commissie Samenleving & Bestuur

ID nr	Titel	Agendapunt	Stand van zaken	Portefeuille houder	Einddatum
21	Gezonde maaltijd op school	Raadsvergadering 22-12-2022 10. Motie vreemd aan de orde van de dag Gezonde maaltijd op school		R. Sour	
24	Afkortingen in beleidsdocumenten	Raadsvergadering 02-03-2023 10.i. Motie Afkortingen in beleidsdocumenten		R. Donders	
27	Speelgelegenheid Kindcentrum De Morgenzon Zeeland (UdenPlusLanderd)	Raadsvergadering 13-07-2023 8.a. Raadsvoorstel Kadernota 2024		G. van Heeswijk	

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 60920-2023

Onderwerp: Programmabegroting 2024-2027

Auteur	: Erik Spierings
Domein/team	: Dienstverlening / Financiën
E-mail	: Erik.Spierings@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Programmabegroting 2024-2027

Voorstel

1. De Programmabegroting 2024-2027 vast te stellen
2. De investeringskredieten voor 2024 beschikbaar te stellen zoals die zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Plan(MIP)
3. De OZB voor het jaar 2024 te verhogen met het inflatiepercentage van 4,22%
4. Het structureel overschot in 2024 ad € 343.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve
5. Het saldo van de incidentele inkomsten en uitgaven voor de jaren 2024-2027 ad € 713.000 (= € 563.000 voor 2024 + € 150.000 voor 2025) te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Inleiding

Met paste trots bieden wij u de programmabegroting 2024-2027 aan. Deze begroting is de derde begroting van de gemeente Maashorst waarin invulling gegeven wordt aan het Bestuursakkoord 2022-2026 'Samen bouwen we Maashorst'.

Als nieuwe gemeente presenteren we een begroting vol met plannen en activiteiten om alle ambities uit ons bestuursakkoord in deze periode ook te realiseren. Er is de twee afgelopen jaren heel veel beleid gemaakt, voorbereidingen getroffen en hard gewerkt om in de tweede helft van onze bestuursperiode ook te kunnen uitvoeren, implementeren en oogsten. Als gemeente, midden in de samenleving, vinden we het belangrijk om in verbinding te staan met onze inwoners, doelstelling om goed wonen, werken en leven in onze levendige, groene kernen te behouden.

We kijken ook zeker verder vooruit. In het gesprek met de gemeenteraad over de visie op Maashorst 2050 bepalen we de koers om de komende jaren heel gericht belangrijke, maatschappelijke thema's het

hoofd te kunnen bieden en daarvoor nu al de juiste stappen te zetten. Deze beleidskeuzen ziet u in onze begroting terug, ze zijn samengevat in de bestuurlijke hoofdlijn.

De begroting die we nu aanbieden is structureel sluitend in de jaren 2024 en 2025. In die jaren is de weerstandscapaciteit ook méér dan ruim voldoende. De omvang van onze algemene reserve is relatief groot. Bij de aanbieding van de Kadernota is aangegeven dat we onderzoeken of we deze eenmalige middelen in kunnen zetten ten gunste van onze inwoners. We zijn tot de conclusie gekomen dat het nu nog te vroeg is om dit te doen. In Uden en Landerd zijn in het verleden al incidenteel investeringen uit de algemene reserve gedekt. Die investeringen moeten op termijn vervangen worden. Hier moeten we rekening mee houden bij mogelijke bestedingen van de algemene reserve. Als we kijken naar de begrotingsjaren 2026 en verder maken we ons grote zorgen over ons financieel meerjarenperspectief in de begroting. Dat verslechtert aanzienlijk vanaf 2026. De korting van structureel € 3 miljard op het gemeentefonds slaat een substantieel gat in ons structureel bestedings- en dekkingsplan. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) onderhandelt namens de gemeenten momenteel voor een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief voor alle Nederlandse gemeenten. Een resolutie hierover is aangenomen tijdens de algemene ledenvergadering in juni jongstleden. De VNG zet in op de volgende punten:

- Ophogen van het gemeentefonds en herstel van het accres vanaf 2026;
- De opschalingskorting definitief schrappen;
- Een toereikende en stabiele indexering van het gemeentefonds om loon-, prijs- en volumeontwikkelingen op te kunnen vangen, inclusief de stijging van de zorgvraag.

Bij het opstellen van deze begroting was het zéér de vraag of een demissionair Kabinet hier prioriteit aan geeft of de keuzes liever over laat aan een nieuw Kabinet. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en informeren u als er belangrijke ontwikkelingen zijn.

Als gemeente moeten we zelf ook actie ondernemen om financieel gezond te blijven. Doen we de juiste dingen en doen we die goed? Wat is de verantwoordelijkheid van de gemeente en wat kunnen we beter overlaten aan de markt? Of aan onze inwoners, maatschappelijke instellingen of verenigingen? Maashorst is in beweging als organisatie en als partner voor anderen om te komen tot uitvoering van de juiste (kern)taken als gemeente van 60.000 inwoners. We werken naar evenwicht in uitgaven en inkomsten meerjarig. Hierbij kan de inzet van de algemene reserve als vliegwiel dienen. We blijven de inzet van de algemene reserve steeds opnieuw afwegen:

- Als tijdelijke impuls om een gewenste structurele ontwikkeling te stimuleren;
- Als tijdelijke tegemoetkoming / overbrugging om geleidelijk toe te werken naar een gezamenlijk doel én bijbehorend gewenst (lager) budget structureel.

Op deze manier maak je als gemeente duidelijk wat je doel is voor de middellange termijn en geef je je partners en stakeholders ruimte en financiële middelen om toe te werken naar deze doelen.

Een structureel sluitende meerjarenbegroting voor alle jaren is naast alle beleidsinhoudelijke ambities ook een doel voor de gemeente Maashorst, naast uiteraard toekomstbestendigheid als gemeente met 60.000 inwoners.

Onze plannen voor de komende jaren maken we voor al onze inwoners. U vindt ze in deze begroting voor 2024. Wij gaan graag met u in debat om te komen tot vaststelling van deze begroting.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2024-2027 gemeente Maashorst geeft de raad het college opdracht om het gestelde in de Programmabegroting binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten te realiseren.

Argumenten

1.1 De raad en het college willen het opgenomen beleid van het bestuursakkoord uitvoeren.

Door het vaststellen van de begroting kunnen we de in het Bestuursakkoord en het uitvoeringsprogramma opgenomen voornemens uitvoeren en daarmee onze doelen realiseren

1.2 De raad heeft het budgetrecht en op deze wijze wordt daar aanvulling aan gegeven.

Dit is verankerd in artikel 189 van de Gemeentewet; 'Voor taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarbij beschikbaar stelt, evenals de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden'. Daarnaast is bepaald dat slechts uitgaven mogen worden gedaan tot de bedragen die op de begroting zijn aangebracht. De essentie van het budgetrecht is dat de raad door middel van het vaststellen van de Programmabegroting het college machtigt tot uitvoering conform de begroting. De begroting is daarmee ook de basis voor de bedrijfsvoering en de basis voor de verantwoording van de jaarstukken.

1.3 De raad is verplicht voor 15 november de programmabegroting aan te bieden aan de Provincie.

De provincie Noord-Brabant houdt toezicht op de financiën binnen de provincie, zo ook op de gemeente Maashorst. Daarom moet de Programmabegroting voor 15 november naar de Provincie worden gestuurd. Sinds 2023 komen we in aanmerking voor repressief toezicht. De voorliggende begroting is structureel sluitend in de jaren 2024 en 2025. Ook voor 2024 verwachten we, na goedkeuring van de provincie, repressief toezicht.

1.4 De Programmabegroting is opgesteld volgens de wettelijke eisen.

De wettelijke eisen voor het opstellen van een gemeentelijke Programmabegroting zijn opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole provincies en gemeenten (BAPG), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), het gemeenschappelijke Financieel Toezichtskader. Hier is aan voldaan.

2.1 Het college kan dan in 2024 direct aan de slag met de uitvoering van de nieuwe investeringen.

Door het beschikbaar stellen van de investeringskredieten voor 2024 kan het college daar in 2024 direct mee aan de slag (onder voorbehoud van goedkeuring begroting door provincie).

3.1 De OZB 2024 wordt alleen verhoogd met het inflatiepercentage van 4,22%

Conform de financiële uitgangspunten zoals ook opgenomen in de Kadernota 2024, wordt de OZB in 2024 alleen verhoogd met het inflatiepercentage van 4,22% (bron: meicirculaire 2023). Daarmee houdt het college rekening met de toenemende kosten voor levensonderhoud van onze inwoners.

4.1 Het structureel overschot in 2024 ad € 343.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve

Voor het jaar 2024 is het structurele saldo € 343.000 positief. Dit bedrag storten we in de algemene reserve.

5.1 Incidentele baten en lasten worden voor de meerjarenraming direct toegevoegd aan of onttrokken aan de Algemene Reserve.

Zoals gebruikelijk worden de incidentele baten en lasten meerjarig verrekend met de Algemene Reserve. Voor deze begroting is dat een jaarlijkse onttrekking. Dat is voor 2024 een bedrag van € 563.000 en voor 2025 een bedrag van € 150.000. Samen € 713.000.

Kanttekeningen

Geen

Financiën

De financiële gevolgen van de ontwikkelingen, het uitvoeringsprogramma en nieuwe wensen zijn toegelicht Onder de “Financiële begroting” (onderdeel Uiteenzetting van de financiële positie) zoals dat in de programmabegroting is opgenomen. Beleidsmatig zijn de voornemens voor 2024 en huidige ontwikkelingen beschreven in de desbetreffende programma’s.

Samenvattend is de financiële uitkomst van deze programmabegroting 2024-2027:

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Begotingssaldi (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Structureel begrotingssaldo	V 343	V 4.512	N 4.059	N 5.453
Incidenteel begrotingssaldo	N 563	N 150	0	0
Incidenteel saldo ten laste Algemene Reserve	V 563	V 150	0	0
Saldo begroting 2023 na dekking	V 343	V 4.512	N 4.059	N 5.453

Voor het jaar 2024 is het structurele saldo € 343.000 positief. Dit voegen we toe aan de Algemene Reserve. Het jaar 2025 laat eveneens een structureel voordeel zien. De jaren 2026 e.v. zien we aanzienlijke tekorten.

De ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo vanaf de kadernota is te splitsen in een aantal onderdelen. In de programmabegroting, onderdeel Financiële begroting onder “Uiteenzetting van de financiële positie” is het financiële verloop van Kadernota naar begroting opgenomen. Daarin is ook een verdere detaillering te vinden.

Duurzaamheid

Duurzaamheid maakt onderdeel uit van de in de begroting opgenomen beleidsvoornemens en budgetten.

Participatie

Op verzoek van de gemeenteraad is het participatietraject voor de begroting 2024 dit jaar anders van opzet geweest dan in het vorige jaar. Dit keer werden inwoners, instellingen en bedrijven gevraagd om hun wensen of wijzigingen ten aanzien van het gemeentelijk beleid kenbaar te maken tijdens een insprekavond die ruim voor de behandeling van de kadernota 2024 plaatsvond. Deze manier van participeren bij de P&C-cyclus werd eenmalig zo geprobeerd. Met de gemeenteraad is afgesproken dit participatietraject te evalueren. Verder worden participatieprocessen opgestart bij de uitwerking van het beleid dat opgenomen is in de begroting.

Communicatie

Er is toegezegd dat we de programmabegroting beter leesbaar maken (toezegging nr 28 d.d. 17-3-2022-cie REF). Allereerst is er een infographic uitgebracht welke beter leesbaar is. Daarnaast hebben we de volgende extra acties ondernomen in deze begroting:

- De opbouw van teksten is overal hetzelfde
- Het taalniveau is op B1-niveau gebaseerd
- Er is gebruik gemaakt van korte zinnen en zo min mogelijk moeilijke woorden
- Afkortingen zijn de eerste keer zo veel mogelijk voluit geschreven
- Toelichtingen zijn beknopt en kort gehouden
- De lay-out van de website is gebruiksvriendelijker gemaakt

De programmabegroting 2024 wordt de komende weken/maanden op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij onze inwoners en de pers.

Na het collegebesluit, wordt de begroting online gezet op onze website en toegelicht in een persgesprek. Dan wordt ook een persbericht uitgedeeld aan de aanwezige pers en daarna verstuurd aan alle perscontacten.

In de week van 25 september publiceren we in de lokale weekbladen (De Arena en Udens Weekblad) een infographic Begroting in één oogopslag.

In de aanloop naar de begrotingsbehandeling in november, wordt elke week op de gemeentepagina in de lokale weekbladen door een portefeuillehouder een onderwerp extra toegelicht in korte interviewvorm. We hebben dan zes weken lang aandacht voor de begroting, om aandacht te vragen voor de vaststelling door de raad.

Na vaststelling door de raad volgt ook namens de raad een persbericht, in samenwerking met de griffie, door de communicatie-adviseur van de gemeenteraad. Indien nodig wordt ook de begroting in een oogopslag aangepast op de website.

Vervolg

De behandeling van deze programmabegroting 2024 is als volgt:

Datum	Onderwerp
5 oktober	Bespreken programmabegroting 2024 in de Auditcommissie
Tot en met woensdag 27 september 17:00 uur	Mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke technische vragen door de raadsleden
2 oktober 17:00	Verstrekken antwoorden technische vragen aan de raad
5 oktober	Informatieavond voor raadsleden, mogelijkheid tot stellen vervolgvragen op antwoorden technische vragen
uiterlijk 23 oktober	Indienen algemene beschouwingen (persversie) door de fracties bij de griffie
26 oktober	Bespreken begroting in raadscommissie S&B
2 november	Bespreken begroting in raadscommissies REF
9 november	Vaststellen programmabegroting 2023-2026

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Programmabegroting 2024 (PDF)
2. Link naar Programmabegroting op website [Programmabegroting 2024 | Programmabegroting 2024 | Maashorst \(begrotingsapp.nl\)](#)

Bijlagen ter informatie

3. Overzicht formats nieuwe wensen kadernota/begroting

Uden, 19 september 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Raadsbesluit

Zaaknummer: 60920-2023

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 19 september 2023:

gelet op artikel 189 Gemeentewet;

b e s l u i t

1. De Programmabegroting 2024-2027 vast te stellen
2. De investeringskredieten voor 2024 beschikbaar te stellen zoals die zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Plan(MIP)
3. De OZB voor het jaar 2024 te verhogen met het inflatiepercentage van 4,22%
4. Het structureel overschot in 2024 ad € 343.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve
5. Het saldo van de incidentele inkomsten en uitgaven voor de jaren 2024-2027 ad € 713.000 (= € 563.000 voor 2024 + € 150.000 voor 2025) te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 9 november 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. N.E. Gradisen

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Programmabegroting 2024

maashorst

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Algemeen	6
Inleiding/aanbieding programmabegroting 2024.....	6
Bestuurlijke hoofdlijn	7
Financieel perspectief op hoofdlijn	14
Samenvatting Programmabegroting 2024.....	15
Leeswijzer	20
Programma 1 Veiligheid	21
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	21
1.2 Openbare orde en veiligheid	23
Programma 2 Verkeer en vervoer	33
2.1 Verkeer en vervoer	33
2.2 Parkeren	38
Programma 3 Economie en toerisme	41
3.1 Economische ontwikkeling	41
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	46
3.3 Economische promotie	47
Programma 4 Onderwijs	51
4.1 Onderwijs algemeen	51
4.2 Onderwijshuisvesting	53
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	56
5.1 Sportbeleid en- activering.....	56
5.2 Sportaccommodaties.....	58
5.3 Cultuur	59
5.4 Media	61
5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	62
Programma 6 Sociaal Domein	68
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie.....	68
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen.....	71
6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening)	73
6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie	75
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO.....	77
6.6 Maatwerkdienstverlening WMO	78
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	81
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	85
7.1 Volksgezondheid.....	85
7.2 Riolering	87
7.3 Afval	89
7.4 Milieubeheer.....	90
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	95
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	98
8.1 Ruimtelijke ordening	98
8.2 Grondexploitatie (woningbouw)	100
8.3 Wonen en bouwen.....	100
Programma 9 Bestuur en dienstverlening	107
9.1 Bestuur en dienstverlening	107
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken.....	113

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	116
10.1 Overhead	116
10.2 Treasury.....	119
10.3 Belastinginkomsten	121
10.4 Gemeentefonds.....	122
Paragrafen	125
Paragraaf Wet Open Overheid	125
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	125
Paragraaf verbonden partijen	130
Paragraaf financiering	215
Paragraaf kapitaalgoederen	222
Paragraaf lokale heffingen.....	230
Paragraaf grondbeleid.....	246
Paragraaf bedrijfsvoering	251
Financiële begroting	261
Gevolgen programmabegroting 2024 voor de financiële positie	261
Uiteenzetting van de financiële positie.....	265
Het overzicht van baten en lasten	270
Overzicht van incidentele baten en lasten.....	275
Bijlagen	282
Financieel economisch uitgangspunten.....	282
Baten en lasten per taakveld	286
Reserves incl. beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	293
Vorzieningen	301
Onderhanden werken (inclusief MIP) en nieuwe investeringen 2024.....	306
Geldleningen	323
BBV beleidsindicatoren.....	324

Algemeen

Inleiding/aanbieding programmabegroting 2024

Inleiding/aanbieding Programmabegroting 2024

Met gepaste trots bieden we als college van Maashorst aan u de programmabegroting 2024-2027 aan. Deze begroting is de derde begroting van de gemeente Maashorst waarin invulling gegeven wordt aan het Bestuursakkoord 2022-2026 'Samen bouwen we Maashorst'.

Als college en organisatie bouwen we samen met de gemeenteraad verder op een nieuw fundament.

In de eerste twee jaren is veel werk verzet, we hebben in korte tijd veel bereikt. Zoals de crisisopvang van Oekraïners en asielzoekers en alle werkzaamheden rondom de gevolgen van de energiecrisis.

Ook in de komende jaren moet het nodige gebeuren. Samen moeten we werken aan het op orde brengen en doorontwikkelen van Maashorst. We zijn een gemeente die relatief kort geleden heringedeeld is, en dat ziet u terug in de keuzes die wij maken in de begroting 2024 die nu voor u ligt.

Om nog beter in te kunnen spelen op de informatiebehoeften van de raad en onze inwoners en daarnaast de efficiëntie in de organisatie te vergroten, is voor deze begroting voor het eerst gebruik gemaakt van nieuwe planning&control software.

We presenteren een begroting vol met plannen en activiteiten om alle ambities uit ons bestuursakkoord in deze periode te realiseren. Er is de twee afgelopen jaren veel beleid gemaakt, er zijn voorbereidingen getroffen en er is heel hard gewerkt. In de tweede helft van deze bestuursperiode gaan we uitvoeren, implementeren en oogsten.

Zo gaan we onder veel meer werken aan het vergroten van de weerbaarheid van onze inwoners en onze organisatie om ondermijning te voorkomen en bestrijden, willen we de bereikbaarheid van alle kernen behouden en verbeteren, gaan we nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen en het klimaat- en energiebeleid uitvoeren. Maar ook werken we in 2024 hard om woningbouw versneld mogelijk maken, voor diverse doelgroepen en verdeeld naar behoefte over de kernen, en zetten we stevig in op het verminderen van het aantal inwoners dat te maken heeft met armoeden en/of schulden.

Als gemeente, midden in de samenleving, vinden we het belangrijk om in verbinding te staan met onze inwoners, verenigingen en bedrijven om goed wonen, werken en leven in onze levendige, groene kernen te behouden. Maar we kijken ook verder vooruit.

In gesprekken met de gemeenteraad over de visie op Maashorst 2050 bepalen we de koers om de komende jaren heel gericht belangrijke, maatschappelijke thema's het hoofd te kunnen bieden. Daarvoor willen we nu al de juiste stappen zetten. Deze beleidskeuzes ziet u in onze begroting terug. We hebben ze samengevat in de bestuurlijke hoofdlijn.

Maashorst is in beweging als organisatie en als partner voor anderen om te komen tot uitvoering van de juiste (kern)taken als gemeente van 60.000 inwoners. We werken naar evenwicht in uitgaven en inkomsten meerjarig. Hierbij kan de inzet van de algemene reserve als vliegwiel dienen.

Naast alle beleidsinhoudelijke ambities, willen we ook een structureel sluitende meerjarenbegroting voor alle jaren realiseren. Vanaf 2026 wordt dat heel moeilijk, omdat het Rijk een toenemend aantal taken naar gemeenten overhevelt zonder de daarbij horende financiële middelen. Daarover gaan we een helder signaal afgeven aan het kabinet en de Tweede Kamer.

Voor alle inwoners van Maashorst werken wij hard aan het maken en uitvoeren van plannen. U vindt ze in deze begroting voor 2024.

Bestuurlijke hoofdlijn

Bestuurlijke hoofdlijn

Programmabegroting 2024 is de derde begroting van de gemeente Maashorst, waarin we invulling geven aan ons Bestuursakkoord 2022-2026 'Samen bouwen we Maashorst'. In deze bestuurlijke hoofdlijn brengen we de belangrijkste beleidsvoornemens in beeld. We houden hierbij de volgorde van ons Programmaplan aan.

Programma 1 Veiligheid

Openbare orde en Veiligheid

Ondermijning, de verweving van onder- en bovenwereld, is een probleem waar we in toenemende mate mee te maken hebben en nog meer zullen krijgen. Niet omdat we Maashorst zijn, maar omdat ondermijning overal plaatsvindt en dus ook bij ons. Hoe weerbaarder we zijn, hoe sterker we ondermijning kunnen voorkomen of aanpakken.

Die weerbaarheid begint in onze organisatie, maar de weerbaarheid van onze inwoners is evenzeer belangrijk. Hoe beter we signalen herkennen hoe sneller we kunnen reageren. Uiteraard is de inzet van onze BOA's (Buitengewoon OpsporingsAmbtenaren) en politie eveneens nodig. Met gerichte effectieve interventies, maken we zichtbaar dat we ondermijning niet accepteren. Het vergroten van onze gemeentelijke weerbaarheid baseren we op de Brabantse norm weerbare overheid (handreiking van de Provincie Noord-Brabant). Het versterken van onze informatiepositie en het vergroten van onze expertise is daarbij noodzakelijk.

Veilige woon- en werkomgeving

Onze inwoners moeten veilig kunnen wonen, en onze medewerkers veilig kunnen werken in Maashorst. Wij kennen geen tolerantie als het gaat om het veilig kunnen uitoefenen van onze werkzaamheden. De veilige publieke taak is uitgangspunt.

In onze gemeente houden we rekening met landelijke en regionale ontwikkelingen en de prioriteiten van het Regionale Veiligheidsplan, zoals maatschappelijke onrust, radicalisering en cybercrime. Belangrijke aandachtspunten voor Maashorst zijn: aanpak jeugdoverlast, agressie tegen bestuurders en ambtenaren, inzet van wijkagenten en organisatie en facilitering BOA's.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer

We willen dat mensen minder in de auto stappen, en meer gebruik maken van andere middelen voor vervoer, zoals de fiets en het openbaar vervoer. Daarbij moeten alle kernen goed bereikbaar blijven, en moet de verkeersveiligheid geborgd zijn. Daarom verleiden we weggebruikers om de auto te laten staan door fietsen aantrekkelijker te maken en gaan we samen met de regio kijken naar betere mogelijkheden voor andere vormen van vervoer. We pakken onveilige situaties aan, door fysieke maatregelen en aandacht voor gedragsverandering.

Programma 3 Economie en toerisme

Economische ontwikkeling

Een goed draaiende economie is belangrijk voor een levendige gemeente, dus hebben we in Maashorst aandacht voor zowel bestaande als nieuwe bedrijven. Komend jaar investeren we daarom in de grote herinrichting van de Sacramentsweg en het Mondriaanplein, en gaan we verder het uitvoeren van de Centrumvisie. Met fysieke maatregelen zoals bestrating en verlichting, maar ook in zaken als vergroenen, bestrijden van leegstand en het aantrekken van nieuwe ondernemers.

We blijven inzetten op de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Voederheil II wordt verder ontwikkeld, en we gaan actief op zoek naar een goede locatie voor een bedrijventerrein in Schaijk.

Een gezonde agrarische economie

Vanuit de omgevingsvisie en het Brabants programma landelijk gebied geven we vorm aan de transitie van het gehele buitengebied. Maashorst faciliteert bij ontwikkelingen voor een vitale leefomgeving in het buitengebied. We stimuleren kringlooplandbouw in samenhang met de ontwikkeling van extra natuur. De inpasbaarheid, nieuwe verdienmodellen en oog voor mens, dier en natuur, biodiversiteit, bodem en water staan daarbij centraal.

We helpen agrarisch ondernemers in onze gemeente actief bij de productie van duurzaam en gezond voedsel. We stimuleren initiatieven die de lokale producten directer voor de inwoners beschikbaar maken. Ook bieden we ruimte aan alternatieve ondernemersvormen en verdienmodellen richting circulaire of natuurinclusieve landbouw, akkerbouw (eiwit-transitie) of productie van bio-based bouwmaterialen.

Verder faciliteren we ondernemers in het buitengebied - rekening houdend met de kwaliteiten van het gebied - om de kansen te benutten die bijvoorbeeld ons toeristisch/recreatieve mogelijkheden, de energietransitie of woonopgaven bieden. Voor gemeentelijke gronden formuleren we randvoorwaarden om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen.

Branding – Maashorst op de kaart

We zetten Maashorst op de kaart. Onder meer als de meest aantrekkelijke recreatieve gemeente van Brabant. We werken daarvoor samen met enkele 'rising stars' van Campus Uden. In SILO Maashorst gaat dit jong talent al lerend samen met ons aan de slag voor onze marketingcommunicatie en campagnes. We richten ons vooralsnog op trots van de eigen inwoners en het aantrekken van regionale toeristen.

Samen met de gebiedseigenaren kijken we naar goede mogelijkheden voor het bouwen van een uitkijktoren of uitkijkpunt. Inwoners en gebruikers worden meegenomen in projectparticipatie. Voor natuurgebied De Maashorst is een speciale vorm van participatie afgesproken met gebruikers

De projectopdracht voor de ontwikkeling van een recreatieve poort in de Palmstraat is in concept gereed. We starten de gebiedsontwikkeling op. Een externe partij gaat onderzoeken hoe we invulling kunnen geven aan die recreatieve poort. Met bijvoorbeeld horeca, educatiemogelijkheden en informatievoorziening.

Programma 4 Onderwijs

Onderwijshuisvesting

De nieuwbouw van IKC West wordt in 2024 afgerond, waarna de school in gebruik wordt genomen. Dat past in het Integrale Huisvestingsplan dat de basis is voor onderwijshuisvesting in Maashorst: gebouwen met een laag energiegebruik en een gezond binnenmilieu (frisse scholen).

Ook kindcentrum De Wijde Wereld krijgt komend jaar uitbreiding, om op een goede manier onderdak te bieden aan de groeiende hoeveelheid leerlingen. Als gemeente vinden we het belangrijk dat kinderen goede huisvesting hebben in de scholen waar ze een groot deel van de dag doorbrengen.

Onderwijsbeleid

We willen gelijke kansen voor iedereen. Daarom zetten we in op een doorgaande leerlijn, vanaf voorschoolse educatie tot het moment dat iemand gaat werken. We zetten in 2024 in op het volledig in beeld hebben van het gebruik van voorschoolse voorzieningen en het 100% opvolgen van VE-indicaties van de GGD. Ieder kind in onze gemeente moet de mogelijkheid krijgen om passend onderwijs te volgen. We vinden het belangrijk dat aandacht wordt besteed aan alle vormen van educatie en dat deze toegankelijk zijn voor alle kinderen. Ook willen we dat op scholen aandacht wordt besteed aan omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen.

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Sport

Breedtesport moet royaal, en zeker in alle kernen, mogelijk zijn in verenigingsverband. Dat is goed voor preventieve gezondheid, leefbaarheid en samenhang. Het spreekt voor zich dat een veilige sport/spel-omgeving daarbij van essentieel belang is. Ook zetten we in op meer bewegen in de openbare ruimte. Het sportbeleid dat nu in de maak is, komt tot stand samen betrokken stakeholders. Komend jaar geven we hier uitvoering aan en gaan we aan de slag met een lokale vertaling van het landelijke Sportakkoord II.

Kunst en cultuur

We willen als gemeente een klimaat scheppen waarmee inwoners kunst en cultuur kunnen maken en beleven. Hiermee leveren we ook een bijdrage aan doelen uit de 'Sustainable Development Goals' van de Verenigde Naties, namelijk het bieden van kwalitatief onderwijs en het terugdringen van kansenongelijkheid en armoede. Dit draagt bij aan levendige en vitale kernen en een positieve uitstraling van onze gemeente.

We gaan in 2024 aan de slag met de uitvoering van het nieuwe cultuurbeleid 2024-2030.

De groenste gemeente van Nederland

We willen de groenste gemeente van Nederland worden. De Maashorst is daarbij onze grootste troef. Maar vergroening heeft in bredere zin onze aandacht; ook in de gebouwde omgeving. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken en verbetering van de biodiversiteit. Van onze maatschappelijke accommodaties gaan we, in navolging van het gemeentehuis, de gevels vergroenen. Inwoners stimuleren we in verschillende campagnes om ook zelf actief aan de slag te gaan met vergroening van hun omgeving.

Programma 6 Sociaal domein

Samenkracht

We willen dat onze inwoners elkaar kunnen ontmoeten in de kernen/wijken. Als je elkaar kent durf je makkelijker iets aan een ander te vragen en doe je zelf sneller iets voor een ander. Daarom geven we extra middelen aan zelf beheer stichtingen, en stimuleren we activiteiten in multi-functionele accommodaties en buurt/wijk/dorpshuizen. In 2024 implementeren we het nieuwe beleid op de sterke sociale basis en we richten het transformatiebudget sociaal domein hierop in.

We gaan samen met onze inwoners, verenigingen, stichtingen en ondernemers een nieuw beleid opstellen voor effectieve en efficiënte inzet van ons gemeentelijke vastgoed voor de maatschappelijk, culturele en sport accommodaties. We gaan extra geld inzetten voor zelfbeheer en verduurzaming van ons gemeentelijke vastgoed.

Sociaal domein

In Maashorst vinden we het belangrijk dat alle inwoners zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk kunnen leven, wonen en meedoen in de samenleving. Daarom investeren we in een sterke sociale basis in de kernen en wijken. De ontmoetingspunten in de wijken en kernen bieden deskundigheid op de meest voorkomende vragen van onze inwoners. We investeren daarom in samenwerkende professionals uit het maatschappelijk veld die dichtbij de inwoners in de wijk/kern preventief ondersteuning bieden. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. We hebben daarbij oog voor iedereen. We zetten extra in op onder meer jongerenwerk en onderzoeken daarnaast de mogelijkheden naar kinderkwerk. Speciale aandacht hebben we ook voor ouderen. De vergrijzing in combinatie met langer thuis wonen maakt dat we hiervoor bijzondere aandacht moeten hebben.

Armoedebelief en schuldhulpverlening

Het aantal inwoners in de gemeente dat te maken heeft met armoede en schulden willen we verminderen. We zetten daarbij stevig in op preventie en vroegsignalering. We willen verborgen armoede zo veel mogelijk in beeld krijgen en aanpakken. Daarnaast zetten we in op het vergroten van het gebruik van onze minimaregelingen, zodat ook inwoners met een krappere beurs, en met name kinderen, geen belemmeringen ervaren om mee te doen. Inwoners die uit de schulden zijn geholpen, hebben ook ondersteuning gekregen om te zorgen dat zij niet opnieuw schulden krijgen.

Wijkgerichte aanpak

We willen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners bevorderen. We leggen de focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijk. We ondersteunen onze inwoners zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We stellen in 2024 het beleidsplan Wmo vast waarin staat beschreven welke (algemene) voorzieningen we in de wijk beschikbaar willen en kunnen maken en vervolgens stimuleren we doorlopend het gebruik van deze voorzieningen.. In 2024 brengen we ook het beleid rondom de sterke sociale basis in uitvoering. Daarbij gaan we ook de samenwerking tussen de sociale basis in de wijk/kern en de gemeentelijke toegang optimaliseren.

Jeugd

Wij zorgen voor passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun gezin. Jeugdhulp die past bij de (zwaarte van de) aard van de problematiek en zo dichtbij mogelijk wordt ingezet. Maar liever nog voorkomen we dat professionele hulp nodig is. We investeren daarom in preventie en het stimuleren van positieve gezondheid. We versterken de

(gemeentelijke) toegang en verbinden deze met partners uit de jeugdketen, zoals het voorliggend veld, voorschoolse voorzieningen en onderwijs. We maken preventief jeugdbeleid en geven verder vorm aan de werkzaamheden van het preventieteam Jeugd. Hiermee sluiten we aan op de gewenste ontwikkelingen vanuit de hervormingsagenda jeugd.

Ouderen

We willen dat inwoners zo veel en zo lang mogelijk zelfstandig meedoen in de samenleving en thuis blijven wonen. Dat gaat niet vanzelf. Gezond eten, voldoende bewegen en deelnemen aan sociale activiteiten draagt hier allemaal aan bij. Dit gaan we dan ook zo veel mogelijk stimuleren. Het is belangrijk dat senioren tijdig nadenken over, en zich voorbereiden op het ouder worden. In 2024 gaan we het beleidsplan Gezond en gelukkig oud in Maashorst uitwerken in een uitvoeringsplan.

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Volksgezondheid

Positieve gezondheid is een benadering binnen de gezondheidszorg die niet de ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf. Bij positieve gezondheid hoort het kunnen omgaan met de veranderingen in het leven. Daarom staat bevordering van gezondheid in al ons handelen voorop, zowel gemeentebreed, gebiedsgericht als persoonsgericht. We zetten ons in om sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen en samen met onze preventiepartners richten we ons op de kwetsbaren in onze samenleving.

Ook wordt het AED-beleid herzien en wordt er gewerkt aan een optimale dekking van AED's binnen de gemeente.

Transitie landbouw

De agrifood sector staat voor een grote transitieopgave. De sector moet veranderen in een die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare (gezondheids)risico's voor mens en dier met zich meebrengt. Daarin willen we samen met ondernemers optrekken. Want die transitie maken niet alleen zij door, ook onze werkwijze moet zich daarop aanpassen. Een transitie-manager gaat daarom onze agrarisch ondernemers daarbij vanaf nu ondersteunen.

Op het grondgebied van de gemeente Maashorst ligt Agro Proeftuin de Peel. Daar werken onderwijs, overheid en ondernemers in het gebied samen aan duurzame en innovatieve teelten, bodemverbetering en verbeteringen in de veehouderij.

Duurzaamheid

De internationale Global Goals (SDG's) en het Nationaal Klimaatakkoord vormen minimaal de uitgangspunten voor ons duurzaamheidsprogramma. De integrale benadering van de Global Goals gaan we gebruiken als het kompas voor duurzaamheidsbeleid in de gemeente Maashorst. De transitie naar een duurzame(re) samenleving is een belangrijke aanleiding van de Omgevingswet. In de Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst zijn strategische doelen voor duurzame ontwikkeling geformuleerd. Duurzame ontwikkeling moet worden geborgd in het hele domein van de fysieke leefomgeving. Zodat de keuzes die we maken direct een bijdrage leveren aan het behalen van doelen uit onder andere: het Klimaatakkoord, het Deltaplan Ruimtelijke

Adaptatie, het uitvoeringsprogramma Circulaire Economie en het Schone Lucht Akkoord. Om duurzame ontwikkeling te borgen in het hele domein van de fysieke leefomgeving is het formuleren van concrete doelen op korte, middel en lange termijn essentieel. Deze doelen werken we uit in vooralsnog zes Duurzame Doelenagenda's. Deze agenda's ondersteunen het integraal werken aan duurzame doelen in de hele organisatie.

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. In 2050 moeten de woningen in onze gemeente goed geïsoleerd zijn en aardgasvrij verwarmd worden. We gaan deze doelen behalen door ons via verschillende actielijnen te richten op de diverse vastgoedeigenaren. We nemen de woningkarakteristieken mee en benaderen doelgroepen op een effectieve manier. Voorop staat dat we al onze inwoners van de juiste informatie voorzien om over te stappen naar aardgasvrij.

In het Uitvoeringsplan Verduurzaming Gebouwde omgeving werken we de TransitieVisie Warmte en het Klimaatakkoord verder uit naar de benodigde organisatie, een planning en een begroting. Met de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen kunnen we extra personeel aantrekken, kennis vergroten en externe expertise in huis halen voor deze opgave. Een belangrijk onderdeel is de uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma. De nadruk ligt daarbij op de slecht geïsoleerde woningen (label E, F en G). De ambitie is om met deze actielijn deze woningen te isoleren. Daarbij worden een of meerdere stappen gezet richting de standaard voor woningisolatie. Dit bouwt voort op de aanpak van energiearmoede.

Afval

Onze afvalinzameling gaat veranderen, vooral in oud Landerd. Daar wordt vaker ingezameld. Verder zetten we in op het beter scheiden van afval.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Omgevingswet

Het besluit is gevallen: de Omgevingswet gaat in op 1 januari 2024. Beleid en regels zijn nu nog vastgelegd in structuurvisies en bestemmingsplannen. Met de Omgevingswet gebruiken we daarvoor straks andere instrumenten, zoals een omgevingsvisie en een omgevingsplan. In de opmaat naar de nieuwe wet bereiden we ons daar intensief en goed op voor.

Als eerste onderliggend document hebben we inmiddels onze ontwerp-omgevingsvisie opgeleverd. Die verwachten we nog dit jaar vast te kunnen stellen. Op basis van die visie maken we een eerste omgevingsplan. Dat is een – eerste – werkplan.

We willen op een goede manier betekenis geven aan deze integrale en gezamenlijk ontwikkelde visie. Flexibiliteit en maatwerk bouwen we in, zodat we ook goed kunnen inspelen op kansrijke en toekomstige ontwikkelingen.

Woningbouwprogramma

Onze focus ligt nog steeds op woningbouw versneld mogelijk maken. Daarom steken we momenteel (ook) veel tijd en energie in bestemmingsplannen. Die willen we nog voor de ingang van de Omgevingswet in procedure brengen. Want dan kunnen we in 2024 inderdaad aan de slag met bouwen.

Uiteraard heeft de woondeal invloed op het programma van woningen die we kunnen realiseren. Belangrijk aandachtspunt in dat programma is het bouwen voor bijzondere doelgroepen, alsook

voor sociale huur. We dagen ontwikkelaars uit om óók goedkopere huur- en koopwoningen te realiseren voor mensen met een beperkte beurs en voor jonge én oudere zorgbehoevenden. De woningbouwplannen verdelen we zo goed mogelijk, ook naar behoefte, over de kernen van onze gemeente. Een volledig overzicht van woningbouwplannen staat op www.woninggemeentemaashorst.nl. We werken nu onder meer aan de plannen voor Eikenheuvel (Uden) en Repelakker-III (Zeeland).

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Dienstverlening

In 2024 geven we invulling aan het doel 'innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening' door ons te richten op Bereikbaarheid, digitalisering en klantgemak en innovatie. Zo willen we onze inwoners nog beter van dienst zijn.

Burgerparticipatie

We willen een participatieve gemeente worden die in verbinding staat met haar inwoners, naar ze luistert en ze betreft. Die denkt in mogelijkheden en die actief betrokken is bij initiatieven uit de gemeenschap. Dat betekent dat we plannen op maat maken en beleid ontwikkelen en realiseren samen met onze inwoners, verenigingen, bedrijven en instellingen. Daarom gaan we onder meer verder met het maken van de kernen CV's en het ontwikkelen van participatie in de kern Uden. Ook maken we in 2023 en 2024 een participatieverordening en participatiebeleid. En trainen we collegeleden, projectleiders, beleidsadviseurs en andere collega's in participatief denken en werken.

Toekomstdenken

Nu we twee jaar Maashorst zijn en we nog steeds hard werken om de basis verder op orde te brengen, is het belangrijk na te denken over de toekomst. Wie zijn we, wat willen we zijn, waar gaan we naar toe. Samen met de gemeenteraad willen we daar aan werken. Ook moeten we voldoen aan wettelijke verplichtingen die uit een fusie van gemeenten voortvloeien. De wijze waarop en de kwaliteit daarvan weegt mee in de evaluatie van de herindeling, die in 2024 komt, en waaruit moet blijken dat de schaalgrootte die we nu hebben voordelen heeft voor de inwoners.

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Financiën

Het is belangrijk, en voor veel mensen ook vanzelfsprekend, dat een gemeente de financiën op orde heeft. Dat er voldoende vet op de botten is om financiële op te vangen zonder dat inwoners dat merken doordat de lasten verzwaaard worden. Tot op heden lukt dat Maashorst, maar we voorzien hier een probleem vanaf 2026. Met het toenemend aantal taken dat het Rijk naar gemeenten overhevelt, zonder de daarbij horende financiële middelen, gaan we na 2026 in de rode cijfers komen, net als alle gemeenten in Nederland. We willen daarom een helder signaal afgeven aan het kabinet en de Tweede Kamer dat de huidige financiële middelen niet voldoende zijn voor het takenpakket dat we inmiddels hebben.

Human Resources

Van twee kleine gemeenten naar een middelgrote gemeente stelt andere eisen aan een organisatie. Er komen andere uitdagingen op ons af, en we moeten onze organisatie verder

versterken om daar professioneel en vaardig mee om te kunnen gaan. De samenleving verandert, wij moeten daar gelijke pas mee houden. In het afgelopen jaar kregen we te maken met demonstraties, overlast en crises. Maar ook op andere terreinen, zoals bijvoorbeeld de snelheid van informatieverstrekking die van ons wordt verwacht, de komst van de Wet Open Overheid, brengen nieuwe vraagstukken met zich mee. Die versterking is op zichzelf al een forse uitdaging, want in deze tijd van krapte op de arbeidsmarkt is het werven van werknemers en het houden er van allerm minst vanzelfsprekend. Wij willen graag een werkgever zijn die aandacht heeft voor de wensen van werknemers. Maashorst is een fijne gemeente om te werken. Dat willen we blijven en we willen ons werkgeverschap ook verder uitbouwen.

Financieel perspectief op hoofdlijn

Financieel perspectief op hoofdlijn

Voor u ligt programmabegroting 2024-2027. We leven in onzekere tijden. Denk aan de oorlog in Oekraïne, krapte op de arbeidsmarkt, de energietransitie, de omgevingswet, de hoge inflatie en een demissionair Kabinet, waardoor alle belangrijke beleidsontwikkelingen gedeeltemjk 'on hold' staan. Het zal duidelijk zijn dat deze voorbeelden van invloed zijn op onze gemeenten. Het blijven onzekere financiële tijden. De rijksfinanciën op de middellange en lange termijn staan onder grote druk. Ook is er onzekerheid ten aanzien van de financiële verhouding tussen rijk en gemeente.

De financiële positie van de gemeente Maashorst is voor de jaren 2024 en 2025 goed. We presenteren een structureel sluitende begroting in die jaren en ons weerstandscapaciteit is méér dan ruim voldoende. Kijken we naar de jaren 2026 en verder dan maken we ons wel grote zorgen. Vanaf 2026 verslechtert het financieel perspectief aanzienlijk. De korting van structureel € 3 miljard op het gemeentefonds slaat een gat in ons structureel bestedings- en dekkingsplan. De VNG onderhandelt namens de gemeenten voor een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief. Een resolutie die de plannen daartoe beschrijft is aangenomen tijdens de algemene ledenvergadering van juni'23. De VNG zet in op de volgende punten:

- Ophogen van het gemeentefonds en herstel van het accres vanaf 2026;
- De opschalingskorting definitief te schrappen;
- Een toereikende en stabiele indexering van het gemeentefonds om loon-, prijs- en volumeontwikkelingen op te kunnen vangen, inclusief de stijging van de zorgvraag.

Bij het opstellen van deze begroting was het zéér de vraag of een demissionair Kabinet hier prioriteit aan zal geven of de keuzes liever over laat aan een nieuw Kabinet. Wij als gemeente moeten vooral ook zelf actie ondernemen om ook in de toekomst financieel gezond te blijven. Doen we de juiste dingen en doen we die goed. De komende periode gaan we aan de slag met een herprioritering van onze taken. Dit project noemen we 'Toekomstbestendigheid gemeente Maashorst'.

Samenvatting Programmabegroting 2024

Samenvatting Programmabegroting 2024

Naar aanleiding van de evaluatie van de P&C-cyclus is o.a. met de auditcommissie afgesproken in alle stukken van de P&C-cyclus een samenvatting op te nemen. De onderwerpen van de samenvatting zijn:

1. Bestuurlijke hoofdpunten
2. Financieel beeld
3. 10 hoofdpunten nieuw beleid
4. Top 5 risico's
5. Ontwikkeling lastendruk inwoners/bedrijven
6. Participatie inwoners/bedrijven
7. Korte toelichting op de drie pijlers van ons financieel beleid:
  - Structureel beeld/sluitende begroting
  - Financiering
  - Risico's

Hieronder zijn deze onderwerpen per punt toegelicht.

1. Bestuurlijke hoofdpunten

Kort samengevat (uit de bestuurlijke hoofdlijn) zijn dit op basis van programmavolgorde de meest belangrijke hoofdpunten voor 2024:

1. Vergroten weerbaarheid van onze inwoners en onze organisatie ter bestrijding van ondermijning
2. Aanpak jeugdoverlast, agressie tegen bestuurders en ambtenaren, inzet van wijkagenten en faciliteren BOA's
3. Goede bereikbaarheid kernen (openbaar vervoer) en onderzoeken andere vormen van vervoer
4. Aanpakken onveilige verkeerssituaties
5. Inzetten op een gezonde agrarische economie
6. Maashorst op de kaart zetten
7. Verder uitvoeren van de centrumvisie Uden
8. Ontwikkeling van (nieuwe) bedrijventerreinen
9. Afronden nieuwbouw IKC West en uitbreiding kindcentrum De Wijde Wereld
10. Volledig inzicht krijgen in gebruik voorschoolse voorzieningen en 100% volgen van VE-indicaties van de GGD
11. Breedtesport moet in alle kernen in verenigingsverband mogelijk zijn
12. Verder opstellen van sportbeleid, de uitvoering oppakken en aan de slag gaan met de lokale vertaling daarvan
13. Aan de slag met de uitvoering van het nieuwe cultuurbeleid 2024-2030
14. Zorgen voor een sterke sociale basis in de kernen en wijken
15. Meer inzetten op jongerenwerk en speciale aandacht voor ouderen.
16. Stevig inzetten op vermindering aantal inwoners met armoede en schulden
17. Inzetten op vergroten gebruik van onze minimaregelingen
18. Participatie inwoners bevorderen
19. Zorgen voor passende jeugdhulp en maken preventief jeugdbeleid

20. Het beleidsplan Gezond en gelukkig oud in Maashorst uitwerken in een uitvoeringsplan
21. Inzetten op verkleinen sociaaleconomische gezondheidsverschillen en ons richten op de kwetsbaren in de samenleving
22. Transitie landbouw stimuleren
23. Global goals als uitgangspunt voor duurzaamheidsprogramma
24. Klimaat- en energiebeleid uitvoeren
25. Uitvoeren van de Omgevingswet en deze verder implementeren met omgevingsplannen
26. Woningbouw versneld mogelijk maken, voor diverse doelgroepen en verdeeld naar behoefte over de kernen.
27. Werken aan innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening zodat we inwoners nog beter van dienst kunnen zijn
28. Verder ontwikkelen van de burgerparticipatie en participatiemogelijkheden om samen met onze inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen plannen op maat te maken en beleid ontwikkelen
29. Samen met de gemeenteraad denken over de toekomst van Maashorst
30. De organisatie verder versterken en zorgen dat de gemeente Maashorst een werkgever is blijft waar het fijn is om te werken
31. Anticiperen op financieel zwaar weer na 2026, om financieel gezond blijven

2. financieel beeld

In de kadernota 2024 is de verwachting van het financieel beeld 2024-2027 geschetst. Nadien zijn er nog enkele ontwikkelingen geweest die de uitkomst voor de begroting 2024 nog iets hebben bijgesteld.

Hieronder twee tabellen. Als eerste het structurele financieel beeld van de begroting 2024 en daaronder het incidentele beeld. Op het structurele financieel beeld worden wij beoordeeld door de toezichthouder, de provincie Noord-Brabant. Wij voldoen aan de door hen gestelde eisen van een voor 2024 structureel sluitende begroting.

Daaronder de tabel incidentele uitgaven die worden gedekt door te beschikken over onze Algemene Reserve.

Voor een volledig beeld van de totstandkoming van de begrotingssaldi verwijzen we naar de Financiële Begroting, onderdeel "Uiteenzetting van de financiële positie".

Structurele begrotingssaldi 2024-2027 (V=Voordelig)	2024	2025	2026	2027
	V 343.000	V 4.512.000	N 4.059.000	N 5.453.000

Incidentele begrotingssaldi 2024-2027 (V=Voordelig)	2024	2025	2026	2027
	N 563.000	N 150.000	0	0

3. Hoofdpunten nieuw beleid

De hoofdpunten van ons nieuw beleid die in deze begroting zijn opgenomen zijn grotendeels verwoord in punt 1 onder deze samenvatting.

Daarnaast zijn er nieuwe investeringen opgenomen als uitvloeisel daarvan. De belangrijkste daarvan zijn:

1. N605, een voorbereidingskrediet (2024) en een uitvoeringskrediet (2027) van € 13.250.000.
2. Centrumvisie Uden, herinrichting hoek Sacramentsweg-Galerij-Mondriaanplein € 1.075.000
3. Pumptrack Bevrijdingspark € 150.000
4. Skatebaan Bevrijdingspark € 350.000
5. Uitbreiding onderwijsruimte De Wijde Wereld € 974.000

Voor alle nieuwe investeringen in de begroting 2024 verwijzen we naar het Meerjaren Investeringsprogramma (bijlagen)

4. Top 5 risico's

Risico	Omvang
1. Grondexploitatie	5.527.000
2. Stikstofproblematiek	1.830.000
3. Sociaal domein: gespecialiseerde jeugdhulp	1.586.000
4. Sociaal domein: Wet Maatschappelijke Ontwikkelingen 2015 (Wmo dagbesteding, Wmo hulp bij het huishouden, Wmo individuele begeleiding, en Wmo voorzieningen)	1.510.000
5. Gemeenschappelijke regelingen	700.000

Voor meer toelichting en de overige risico's wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5. Ontwikkeling Lastendruk inwoners/bedrijven

In de paragraaf Lokale Heffingen zijn al onze belastingen en heffingen toegelicht. Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de lastendruk 2023 --> 2024.

Ontwikkeling lastendruk Maashorst					
gemiddelde woonlast voor een gezin	Inwoners		Bedrijven		
	2023	2024	2023	2024	
Onroerende zaakbelasting	279,51	291,31	2.292,15	2.388,88	4,22% stijging (index). Last voor bedrijven is eigenaren + gebruikersdeel
- o.b.v. gemiddelde WOZ-waarde woningen 2023 (peildatum 01-01-2022, bron CBS) ad. €385.000					
- o.b.v. gemiddelde WOZ-waarde niet-woningen 2023 (cf PowerBI BSOB per 21-08-2023) ad. €507.000					
Rioolheffing	206,65	232,00	206,65	242,00	2024 betreft concept geharmoniseerde tarieven
- voor niet-woningen o.b.v. een waterverbruik van 250m3 tot 500m3					
Afvalstoffenheffing	256,80	267,60	0,00	0,00	4,22% stijging (index).
totaal woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	742,96	790,91	2.498,80	2.630,88	

6. Participatie inwoners/instellingen en bedrijven

Op verzoek van de gemeenteraad is het participatietraject voor de begroting 2024 dit jaar anders van opzet geweest dan in het vorige jaar. Dit keer werden inwoners, instellingen en bedrijven gevraagd om hun wensen of wijzigingen ten aanzien van het gemeentelijk beleid kenbaar te maken tijdens een insprekavond die ruim voor de behandeling van de kadernota 2024 plaatsvond. Deze manier van participeren bij de P&C-cyclus werd eenmalig zo geprobeerd. Met de gemeenteraad is afgesproken dit participatietraject te evalueren.

7. Korte toelichting op de drie pijlers van ons financieel beleid

De drie pijlers zijn opgenomen onder de financiële begroting, "Gevolgen programmabegroting 2024 voor de financiële positie" Hieronder is dat kort samengevat.

Dekking/sluitende begroting

Onze begroting 2024 is voor de jaren 2024 en 2025 structureel sluitend. Vanaf 2026 zijn er tekorten. Zie de tabel onder punt 2, Financieel beeld. We voldoen hiermee aan de eisen van de provincie voor goedkeuring. De tekorten vanaf 2026 zijn een zorgpunt. Het is af te wachten of en in welke mate er vanuit het Rijk compensatie komt vanaf 2026. Daarnaast gaan we zelf aan de slag met een heroriëntatietraject van onze uitgaven men activiteiten (2e helft 2023).

Risicomanagement en risicobeheersing

De risico's zijn in beeld en worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Daaruit volgt een weerstandsratio. Met de raad is afgesproken dat deze tussen 1 en 2 moet liggen. Op

dit moment bedraagt deze 5,06. Dit betekent dat we onze risico's prima afgedekt hebben en dat een deel van onze Algemene Reserve ingezet zou kunnen worden ten behoeve van onze inwoners en bedrijven.

Financiering

Pijler 3 gaat over de financieringsbehoefte. Kijken we naar Programmabegroting 2024 dan kunnen we stellen dat er voor 17,35 miljoen (waarvan 13 miljoen in de jaarschijf 2027) aan nieuwe investeringen opgenomen is. Dit is tevens het belangrijkste effect op onze financieringsbehoefte. Vanwege de al eerder geraamde investeringen (in voorgaande programmabegrotingen) is de verwachting dat er in 2024 een langlopende lening van 20 miljoen afgesloten zal moeten worden. Dit heeft een nadelig effect op de financiële kengetallen.

Deze drie pijlers zijn uitgebreider toegelicht in de Financiële begroting, onderdeel "Gevolgen programmabegroting 2024 voor financiële positie"

Leeswijzer

Leeswijzer programmabegroting

Dit is de eerste Programmabegroting die opgesteld is met behulp het planning & control pakket Pepperflow. De programmabegroting kan het best gelezen worden via deze begrotingsapp. Daarnaast is er een pdf versie aangeboden bij de raadsagenda.

Opbouw Programmabegroting 2024- 2027

De printversie van de Programmabegroting 2024 - 2027 is als volgt opgebouwd.

Algemeen

Onder algemeen treft u de bestuurlijke hoofdlijn en het financieel perspectief op hoofdlijn. In een notendop informeren wij u over de belangrijkste opgenomen ontwikkelingen in deze begroting en hoe we onze financiële toekomst zien, de samenvatting.

Programma's

Daarop volgen de tien programma's, zoals vastgelegd in het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). De programma's zijn onderverdeeld in 34 taakvelden. Per taakveld schetsen we de ontwikkelingen en zijn de ambities geformuleerd door middel van antwoord op de vraag: 'Wat willen we bereiken?' Het coalitieakkoord, daarvan afgeleid het uitvoeringsprogramma en de wettelijke taken geven ons hierbij richting. "Wat gaan we daarvoor doen?" en "Wat mag het kosten?" is concreet voor het jaar 2024 uitgewerkt. Dat is onze opdracht voor het komend jaar.

Na de programma's komen achtereenvolgend de volgende verplichte onderdelen aan de orde:

- Acht verplichte paragrafen: Wet Open Overheid, weerstandsvermogen en risicobeheersing, verbonden partijen, financiering, kapitaalgoederen, lokale heffingen, grondbeleid en bedrijfsvoering. lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud van kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.
- Een financiële begroting met daarin de uiteenzetting van de financiële positie, de gevolgen voor onze financiële positie van deze begroting en de overzichten van (incidentele) baten en lasten.
- Tenslotte een aantal bijlagen: financieel economische uitgangspunten, baten en lasten per taakveld, overzicht van de reserves, overzicht van de voorzieningen, onderhanden werken (inclusief MIP), geldleningen, BBV beleidsindicatoren.

Programma 1 Veiligheid

Inleiding

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van openbare orde en veiligheid: crisisbeheersing en rampenbestrijding, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Samen met onze partners zoals (o.a.) de politie, de Veiligheidsregio, het openbaar ministerie en anderen werken we samen aan een veilige omgeving voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Maashorst.

1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Inleiding

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om voor hun inwoners te zorgen, in het bijzonder tijdens rampen en crises. De gemeente speelt een belangrijke rol bij het bestrijden van rampen en het beheersen van crises. Alle taken van de gemeente op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden Bevolkingszorg genoemd.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen regionaal

We krijgen steeds meer te maken met langdurige crises. Dit vraagt om een andere denkwijze en inzet van de organisatie. De coronacrisis, de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de boerenprotesten hebben de afgelopen jaren aangetoond hoe kwetsbaar de maatschappij kan zijn. En hoe belangrijk het is dat de crisisorganisatie zowel lokaal, regionaal als landelijk zo optimaal mogelijk gefaciliteerd en getraind is om in buitengewone omstandigheden te kunnen blijven functioneren.

De gemeente Maashorst maakt deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord. De Veiligheidsregio is bezig met een doorontwikkeling. In 2023 is een nieuw regionaal beleidsplan in werking getreden en is het risicoprofiel geactualiseerd.

Ontwikkelingen lokaal

Een veerkrachtige en wendbare organisatie is essentieel om ons voor te bereiden op flietsincidenten en langdurige crises. Het is echter onmogelijk om vooraf precies te weten welke incidenten of crises op ons afkomen. Dát ze komen weten we wel. Deze situaties zijn onbekend en onverwacht waardoor de impact niet altijd goed in te schatten is. De Veiligheidsregio faciliteert en regisseert de bevolkingszorgprocessen, zodat gemeenten zich kunnen voorbereiden op het bestrijden van rampen en beheersen van crises. In 2024 gaan we verder met het professionaliseren van onze crisisorganisatie. Daarbij moeten we rekening houden met risico's die verband houden met klimaatverandering en extremer weer (hevige neerslag en overstromingen en natuurbranden als gevolg van langdurige droogte), de risico's op (grote) branden en ongevallen en de bedreiging van de vitale en digitale infrastructuur (zoals verstoring van de energievoorziening of de gevolgen van een cyberaanval).

Wat willen we bereiken?

We willen ons zo goed als mogelijk voorbereiden op (natuur)rampen en crises, zodat we adequaat kunnen optreden

We willen zorgen voor een goede en kwalitatief sterke voorbereiding op (natuur-)rampen en crises. We zorgen dat we goed voorbereid zijn op crises en rampen zodat we adequaat kunnen optreden als zij zich voordoen.

We zien dat er door de klimaatverandering ook een grotere kans ontstaat op heftige natuurrampen of calamiteiten. Onze rampenbestrijding moeten we daarop inrichten.

Wat gaan we ervoor doen?

Actualiseren rampenbestrijdingsplannen (doorlopend)

We zorgen er steeds voor dat ons beleid en onze rampenplannen actueel zijn.

Opstellen van een natuurbrandbeheersplan

Natuurgebied De Maashorst ligt voor het grootste gedeelte in de gemeente Maashorst, maar ook in de gemeenten Oss en Bernheze. Vanuit de provincie is onze gemeente aangesteld als kartrekker om een natuurbrandbeheersplan op te stellen. Dit plan is nodig omdat er door de toenemende droogte meer kans is op bosbranden. Met een natuurbrandbeheersplan kunnen we de risico's op een natuurbrand verkleinen en de gevolgen ervan beperken. Het plan moet eind 2024 gereed zijn. Voor de uitvoering van dit plan zijn nog geen bedragen geraamd. Dit onderzoeken we bij het opstellen van het plan.

Onderhouden van de crisisorganisatie van de gemeente Maashorst (doorlopend)

Crisisfuncties moeten altijd ingevuld zijn. Dit houdt in dat er een constante doorloop plaatsvindt van het werven van crisisfunctionarissen. Daarnaast moet het alarmeringssysteem (app) gevuld zijn en up-to-date blijven. Dit geldt ook voor de Crisisconnect App waar alle crisisfunctionarissen gebruik van maken en waar alle belangrijke documenten in opgeslagen zijn.

Organiseren van lokale informatiebijeenkomsten voor crisisfunctionarissen

In het tweede of derde kwartaal van 2024 is er een informatiebijeenkomst voor alle crisisfunctionarissen met een gastspreker die een inspirerend verhaal komt vertellen. Het is belangrijk om ervaringen en kennis te delen en collega's bewust te houden van het belang van een goede crisisorganisatie. Van de tweede informatiebijeenkomst later in het jaar is de invulling nog niet bekend.

Verder inrichten en up-to-date houden van een gemeentelijke crisisstructuur en werkprocessen

Het inrichten van een gemeentelijke structuur en werkprocessen bij rampen en crises. Deze structuur kunnen we ook inzetten bij bijvoorbeeld grote demonstraties en manifestaties.

Oefenen, opleiden en trainen van de gemeentelijke personen (ambtelijk en bestuurlijk) die een rol/taak hebben in de rampenbestrijding (doorlopend)

Het college neemt jaarlijks 1 à 2 keer gezamenlijk deel aan opleidingen en trainingen van de Veiligheidsregio. Daarnaast is er in de tweede helft van 2024 een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)-oefening voor de bestuurders. Het GBT adviseert de burgemeester over (mogelijk) te nemen maatregelen en de communicatie richting publiek en pers als er een ramp of crisis is. Voor de overige crisisfunctionarissen organiseren we in het eerste helft van 2024 verschillende interactieve en realistische oefeningen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Inleiding

Onder dit taakveld vallen o.a. openbare orde, de aanpak van ondermijning, sociale veiligheid en leefbaarheid. Wij werken aan een gemeente waarin iedereen zich veilig voelt. Dit draagt bij aan een prettige woon- en leefomgeving. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is het van belang dat we samen werken met onze partners in het veiligheidsveld en met inwoners.

Ontwikkelingen

Prioriteitstellingen vanuit het Integraal Veiligheidsplan (IVP)

De gemeenteraad heeft in december 2022 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 vastgesteld. De prioriteiten in het IVP zijn in 2023 uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (UVP). Het UVP geeft handen en voeten aan het Integraal Veiligheidsplan en laat zien wat we de komende jaren gaan doen om de doelen uit het IVP te halen.

Zorg & veiligheid

Bij zorg en veiligheidsproblematiek gaat het bijvoorbeeld om woonoverlast, jeugdoverlast, huiselijk geweld, kindermishandeling of voorwaarlozing, forensische zorg en problemen veroorzaakt door personen met onbegrepen gedrag. Niet zelden speelt het gebruik van verdovende middelen hierin een rol. Het is belangrijk om vroegtijdig in te grijpen om te zorgen dat de problematiek en overlast zo klein mogelijk blijven. De afgelopen jaren zien we het aantal casussen groeien en ook in 2024 zal er intensieve inzet nodig zijn op dit onderwerp. De focus ligt op zo vroeg mogelijk signaleren en aanpakken.

Jeugdoverlast

Enkele jaren geleden zijn we gestart met nieuwe aanpak van jeugdoverlast met de overlastsituatie als uitgangspunt. Dat betekent dat de gemeente, politie, jongerenwerk en hulpverleningsinstanties met elkaar de overlast in beeld brengen en een aanpak hiervoor

maken. Daarnaast is een regisseur complexe casuïstiek jeugd aangesteld. De regisseur houdt het overzicht rondom de overlast en schakelt tijdig met de juiste partijen om de overlast tegen te gaan en regie te voeren op het uitvoeren van acties. Door deze ontwikkelingen zijn er korte lijnen met de betrokken partijen. Dit draagt eraan bij dat we overlastgevende jeugd snel in beeld hebben en acties kunnen uitzetten om ervoor te zorgen dat we criminaliteit tegengaan. Op dit moment hebben we jeugdoverlast beter onder controle dan voorgaande jaren. Er is beter zicht op de jeugd en door de goede samenwerking wordt snel geschakeld met elkaar en worden acties uitgezet. Hiermee proberen we de jeugdoverlast te verkleinen en te voorkomen dat jongeren afglijden naar de criminaliteit. In 2024 zetten we de aanpak voort en breiden die uit met onder andere meer mogelijkheden voor de inzet van HALT.

Digitale veiligheid

Traditionele vormen van criminaliteit worden steeds vaker ingeruild voor digitale criminaliteit zoals cybercrime (denk aan hacken) en gedigitaliseerde criminaliteit waarbij digitale middelen worden gebruikt als middel om strafbare feiten te plegen. Omdat we steeds meer digitaal doen, is de kans ook groter dat mensen slachtoffer worden van cybercrime. Opsporing van verdachten is arbeidsintensief en vaak ook erg specialistisch. We willen vooral inzetten op het vergroten van de digitale weerbaarheid van onze inwoners en zorgen dat ons eigen huis op orde is. De inzet is echter erg beperkt omdat er op dit moment geen medewerker met kennis en kunde aanwezig is.

Maatschappelijke onrust

Polarisatie, extremisme en radicalisering zijn enkele vormen van maatschappelijke onrust. Tegenstellingen tussen bepaalde bevolkingsgroepen worden groter. Ook maatschappelijke ontwikkelingen spelen hierbij een rol, zoals bijvoorbeeld de toenemende asielstromen en schaarste op de woningmarkt. Het vraagt veel inzet van de gemeente om hier vroegtijdig op in te spelen en om bijvoorbeeld demonstraties goed te laten verlopen.

Ondermijning

De effecten van georganiseerde criminaliteit op onze samenleving, waarbij onder- en bovenwereld verweven raken, noemen we ondermijning. Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten in de bovenwereld. De integrale aanpak van ondermijning is gericht op het verstoren van de financiële basis van de criminaliteit. Dit doen we door intensief samen te werken met partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie, de belastingdienst en het UWV. We zetten hierbij in op vier speerpunten:

- zichtbaar effectieve interventies
- werken aan een weerbare overheid gebaseerd op de 'Brabantse norm weerbare overheid'
- onze samenleving weerbaar maken
- nadrukkelijk investeren in het versterken van onze informatiepositie en expertise op het gebied van ondermijning in onze gemeente.

Verzorgingsplaatsen

We zien steeds meer vervoersbewegingen binnen het nationale en regionale beroepsgoederenvervoer. Dit heeft geleid tot een stijgend aantal ladingdiefstallen binnen onze gemeente langs het hoofdwegennet. Het maakt ook een onderliggend probleem zichtbaar: een nijpend tekort aan parkeerplaatsen voor grote voertuigen zoals vrachtwagens, bussen en LZV's. Om de ladingdiefstallen aan te pakken werkt de gemeente samen met diverse partners.

Toezicht en handhaving

Wijkgericht werken blijft een belangrijk onderdeel van het werk van de BOA's. Maar de BOA's krijgen te maken met een steeds complexer werkveld. Waar ze vroeger vooral kleine overtredingen uit de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) corrigeerden, moeten ze nu ook taken overnemen die politie overgedragen heeft naar de gemeente. Denk aan het begeleiden van het toenemend aantal demonstraties en manifestaties en de controle op illegale prostitutie. Ook hebben ze een rol bij evenementen (die steeds groter worden en in aantal toenemen) waar we ook terugtrekkende bewegingen van de politie zien. Andere afdelingen van de gemeente maken ook steeds meer gebruik van de BOA's. Denk aan de controles op afval, parkeercontroles en hulp bij sociale problemen. Kortom, het takenpakket van de BOA's neemt elk jaar toe, waardoor zij bestaande taken en het wijkgericht werken soms onvoldoende kunnen uitvoeren.

Wat willen we bereiken?

Aanpak van overlast door jeugd

We zorgen dat risicjongeren in beeld zijn en er een persoonsgerichte aanpak voor hen is. Dat doen we in nauwe samenwerking met het jongerenwerk in onze gemeente (belangrijk voor vroegsignalering), de politie (met inzet van de jeugdagent), onze BOA's en andere partners zoals jongerenwerk en HALT.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitbreiden subsidierelatie met HALT

Om de aanpak van overlastgevende en criminele jeugd te versterken, is het noodzakelijk om de juiste partners aan tafel te hebben. Stichting HALT is een essentiële partner. Halt is in het leven geroepen om jeugdcriminaliteit aan te pakken. Dit doet de stichting door voorlichting te geven op basisscholen en voortgezet onderwijs en door spreekuren op scholen te houden. In 2024 gaan we van Stichting Halt een structurele partner van de gemeente maken. Vanaf het eerste kwartaal van 2024 worden zowel lessen als spreekuren op de scholen gehouden om de jeugdcriminaliteit te bestrijden.

We continueren de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en het jongerenwerk

Om de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en jongerenwerk te continueren is structureel overleg noodzakelijk. Hiervoor is het vroegsignaleringsoverleg rondom jeugd in het leven geroepen. Daarnaast zijn er twee multidisciplinaire overleggen waarin zorgwekkende jongeren worden besproken. Dit is al gerealiseerd en loopt door in 2024. De samenwerking tussen politie, jongerenwerk en de gemeente verloopt goed. Er is nauw contact en structureel overleg. Dit is een doorlopend proces.

Wat willen we bereiken?

Adequate bescherming van medewerkers en bestuur tegen agressie en geweld

Bij interne veiligheid hoort ook de veiligheid van onze eigen medewerkers en bestuurders. Zij moeten hun werk kunnen doen zonder dat ze te maken krijgen met fysiek of verbaal geweld of intimidatie. Helaas zien wij dat medewerkers hier steeds vaker mee te maken krijgen. We zetten in op een adequate bescherming van medewerkers en bestuur. We hanteren daarvoor de landelijke aanpak tegen agressie en geweld volgens het programma Veilige Publieke Taak.

Wat gaan we ervoor doen?

We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders tot een minimaal niveau. We hanteren een zero-tolerancebeleid en doen altijd aangifte

Elk kwartaal organiseren we (herhalings)trainingen om medewerkers met direct klantcontact en bestuurders te trainen over hoe om te gaan met agressie.

We gaan een werkwijze opzetten voor integrale samenwerking en het verbeteren van communicatie tussen teams over incidenten en maatregelen.

We maken beleid en voeren dat in voor Veilig Publieke Taak

We hanteren daarvoor de landelijke aanpak tegen agressie en geweld volgens het programma Veilig Publieke Taak. Om beleid rondom veilig publieke taak vorm te geven wordt de specialist weerbare overheid ingehuurd.

Wat willen we bereiken?

Bescherming kwetsbare groepen

Veiligheid is voor elk mens belangrijk. Toch zien we dat het niet voor iedereen vanzelfsprekend is die veiligheid te voelen of te hebben. Dat maakt mensen kwetsbaar. We spannen ons in om die kwetsbaarheid te voorkomen of te verminderen. We helpen te voorkomen dat mensen slachtoffer worden van misdrijven of dat misbruik wordt gemaakt van hun situatie. Dit doen we samen met de politie, woningbouwverenigingen en onze welzijnsorganisaties. De steeds complexer wordende sociaal maatschappelijke casuïstiek (denk aan verwarde personen, overlast gevende burens en huiselijk geweld) vraagt ook om een stevige integrale aanpak. Die zetten we door en we blijven ons inzetten om die waar mogelijk te verbeteren, in nauwe afstemming met onder meer onze welzijnspartners. Ook intern werken we goed samen en is er een gezamenlijk portefeuillehoudersoverleg zorg en veiligheid. Als casussen te complex worden, dan helpt het Zorg- en Veiligheidshuis ons.

Wat gaan we ervoor doen?

Sociaalmaatschappelijke casuïstiek integraal aanpakken met de (welzijns)partners

In deze situaties is een domein overstijgende aanpak én samenwerking noodzakelijk. Onderlinge samenwerking op casusniveau en afstemming rond (bestuurlijke) processen is noodzakelijk om tot een goed resultaat te komen. Inmiddels is deze samenwerking opgezet en een continu proces. Er is integrale, continue en duurzame samenwerking tussen de verschillende (regie- en zorg)partners binnen de domeinen Zorg en Veiligheid, waarbij sprake is van een goede afstemming op zowel operationeel/ ambtelijk als bestuurlijk niveau. Dit vormt de basis voor het ontwikkelen van een (sluitende) aanpak van en aanbod voor personen met onbegrepen gedrag in onze gemeente.

Zorgen dat jongeren, ook jonger dan 18, veilig kunnen uitgaan in onze gemeente

In 2024 gaan we met de horeca, evenementenorganisatoren en andere locaties waar veel jongeren komen, in overleg om afspraken te maken die ervoor zorgen dat jongeren, ook jonger dan 18, veilig kunnen uitgaan. Onderwerpen als alcohol, drugs, seksuele intimidatie en diversiteit komen dan aan bod.

Wat willen we bereiken?

Bestrijding cybercrime

We zien steeds meer cybercrime in onze samenleving. We willen onze inwoners hier zo goed mogelijk tegen beschermen door ze bewust te maken van de risico's. Ook in onze eigen organisatie, en als gemeentelijke overheid, moet onze weerbaarheid op orde en sterk zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Bewustwordingscampagne opzetten op om de dreigingen van cybercrime onder de aandacht brengen

Om inwoners en bedrijven bewust te maken van de risico's van cybercriminaliteit organiseren we twee preventieavonden die uitleggen wat cybercrime is en hoe je ervoor kan zorgen dat je minder snel slachtoffer wordt. Verder starten we na de zomer met het project Hackshield. Hiermee leren kinderen (online) skills waarmee ze zich kunnen wapenen tegen cybercriminaliteit. Het project loopt een jaar.

Wat willen we bereiken?

Bestrijding ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Ondermijning gaat over de grenzen van onze gemeente heen. Daarom werken we bij de bestrijding ervan niet alleen lokaal, regionaal en provinciaal samen met allerlei relevante

instanties, maar ook landelijk en zelfs internationaal. Dat blijven we doen, omdat deze kwestie zo complex is dat er een aanpak nodig is waarbij verschillende disciplines (zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de belastingdienst) samenwerken. Ook op wijkniveau zoeken we naar creatieve oplossingen om het probleem aan te pakken.

Het grote buitengebied van Maashorst vraagt om extra aandacht en ondersteuning om ervoor te zorgen dat criminelen hier geen vrij spel krijgen. We focussen op het verstoren van het winstgevende systeem van drugscriminelen en pakken ondermijnende criminaliteit krachtig en met vernieuwende methoden aan. Onderdeel van onze aanpak is het vergroten van de weerbaarheid van onze eigen organisatie, inwoners en bedrijven. Bijvoorbeeld door in te zetten op bewustwording, het vergroten van de meldingsbereidheid en het makkelijker maken van het doen van een melding.

Wat gaan we ervoor doen?

Zorgen dat eigen medewerkers, inwoners en bedrijven bekend zijn met ondermijning en het herkennen. Zij zijn bereid om dit te melden en kunnen dit eenvoudig doen.

Een effectieve aanpak van fraude, criminaliteit en ondermijning vraagt van de gemeente dat we al onze informatie goed op een rij hebben. Veiligheidsinformatie is van essentieel belang om zicht te krijgen op signalen van fraude en criminaliteit. Door in te zetten op wijkgericht werken, zitten wij dichtbij onze inwoners en bedrijven om signalen op te halen. Daarnaast verbeteren we de manieren om signalen te melden, zowel fysiek als digitaal. Een belangrijk instrument hierbij is de vorming van het Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK), in de tweede helft van 2023. Dé plek waar alle signalen samen komen en waar informatie aan elkaar geknoopt wordt. Met preventieacties uit de preventiekalender brengen we de meldingsbereidheid onder de aandacht.

Versterken informatiepositie

De invloed van (ondermijnende) criminaliteit, fraude en strafbare feiten neemt steeds meer toe, zowel landelijk, provinciaal als lokaal. Deze zaken worden steeds groter en moeilijker. Dit is onder meer te zien aan het aantal signalen dat binnenkomt bij de gemeente. Al deze signalen vragen om goed informatieonderzoek en verdieping van de informatie om te zorgen voor een beter inzicht in verbanden. Dit start bijvoorbeeld bij een melding van Meld Misdaad Anoniem (MMA) of adresfraude (BRP).

Om te komen tot een weerbare gemeente met een goed en leefbaar woon- en ondernemersklimaat is het van belang duurzaam te investeren in een goede informatiepositie. Dat is essentieel om goed zicht te kunnen krijgen op wat er zich afspeelt in de gemeente en barrières op te werpen tegen personen/organisaties die kwade bedoelingen hebben. En om te zorgen dat de gemeente niet –onbewust– faciliterend is aan diverse vormen van fraude en criminaliteit. Het oprichten van een Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK) is hierin een belangrijke stap.

Zichtbare effectieve interventies

Doel van het Interventieteam Maas & Leijgraaf (IML) is om complexe handhavingszaken in samenwerking met relevante ketenpartners, zoals bijvoorbeeld de politie en de belastingdienst, beter en veiliger op te pakken. De aanpak wordt daardoor verder geprofessionaliseerd en geüniformeerd. In 2024 zijn er diverse actieweeken waarin themagericht controles plaatsvinden in samenwerking met politie en bijvoorbeeld Enexis.

Organisatie weerbaarder maken

Als overheidsorganisatie moeten wij weerbaar zijn tegen criminele invloeden en criminele activiteiten niet (onbewust) faciliteren. Daarom gaan we werken via de 'Brabantse norm weerbare overheid' en zetten we onder meer in op de bewustwording van signalen van ondermijning, onze informatiepositie, informatiebeveiliging, integriteit en beleid en handhaving (zoals de Wet Bibob).

Samenleving weerbaarder maken

We willen de voedingsbodem voor georganiseerde criminaliteit wegnemen door in te zetten op de weerbaarheid van de samenleving. We werken aan bewustwording van de risico's, preventie en verhoging van meldingsbereidheid van inwoners, ondernemers en branches. Daarbij werken we gebieds- en themagericht. Een preventieavond voor weerbaar buitengebied is hier een voorbeeld van.

Wat willen we bereiken?

Criminaliteit voorkomen waar het kan en bestrijden waar het moet

Wij hechten aan zichtbaarheid op straat, daarom hechten we aan zichtbare BOA's, zeker nu de politie onder druk staat.

Door meer gebruik te maken van beschikbare data kunnen we waar nodig doelgericht en vroegtijdig optreden. We gaan daarbij uiteraard zorgvuldig om met het gebruik van data om stigmatisering en discriminatie te voorkomen.

Wat gaan we ervoor doen?

Inzetten op de aanpak van high impact crimes (zoals woninginbraken en fietsendiefstallen).

High Impact Crimes (HIC) is een verzamelnaam voor delicten als woninginbraak, overvallen, straatroof, (fietsen-)diefstal en geweldsmisdrijven. De impact van hiervan is groot. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de directe omgeving. Het veiligheidsgevoel van inwoners gaat hierdoor omlaag. Gelukkig zijn er niet altijd High Impact Crimes, vaak spelen ze op en zijn er bijvoorbeeld in een gebied ineens veel woninginbraken of fietsendiefstallen. Samen met de

BOA's en de politie maken we dan een aanpak op maat en gericht op het gebied om ervoor te zorgen dat de misdaden stoppen. Dit kan bijvoorbeeld door bewustwordingsacties waar we mensen erop wijzen dat er op dit moment veel van deze misdaden in hun omgeving zijn en wat ze kunnen doen om te voorkomen dat ze slachtoffers worden.

Invoeren van de regionale procesbeschrijving Evenementenveiligheid Oost-Brabant

In de driehoek is de regionale procesbeschrijving Evenementenveiligheid Oost-Brabant vastgesteld. Deze procesbeschrijving geeft de werkwijze aan voor elke gemeente in Oost-Brabant met als vijf hoofdthema's: Evenementen en drugs, Integriteit organisatoren, de inzet van overheidspartijen bij evenementen, het vergunningsverleningsproces en regie. Deze procesbeschrijving moet door de gemeente geïmplementeerd worden in 2024.

Een actueel handhavingsplan voor de BOA's maken

Om te zorgen dat de prioriteiten weer voldoen aan de ambities van de gemeente Maashorst maken we voor 2024 een nieuw handhavingsplan. Hierin komt ook terug of de capaciteit voldoende is of dat we keuzes in de toezichts- en handhavingstaken moeten maken.

Wat willen we bereiken?

We maken veilige en leefbare wijken tot een gedeelde verantwoordelijkheid

Om veiligheid te waarborgen, werken we nauw samen met veiligheidspartners als de politie, het Openbaar Ministerie en de Veiligheidsregio. Maar ook met partners in de wijken en dorpen, zoals welzijnswerk, zorgaanbieders, scholen en verenigingen. En niet te vergeten met onze inwoners. Want zij kunnen ons het beste vertellen welke plekken in hun wijk, buurt of dorp zij als onveilig ervaren. En ze kunnen helpen om problemen in hun buurt op te lossen. Daarom investeren we gericht in middelen om inwoners in de gelegenheid te stellen actief met ons mee te werken aan de veiligheid van hun woonomgeving. Denk aan bewonersparticipatie, wijkpreventieprogramma's, buurtnetwerken en buurtbemiddeling.

Wat gaan we ervoor doen?

Datagericht optreden is vast onderdeel van ons palet aan maatregelen

Het doel is om datagericht te gaan werken. Op dit moment zijn we hier echter nog niet op toegerust. De komende tijd bekijken we met andere afdelingen welke mogelijkheden er zijn. Wel is het Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK) in oprichting waar signalen binnenkomen, geanalyseerd worden en uitgewerkt tot een casus.

Er zijn genoeg politieagenten en boa's die goed toegerust en zichtbaar zijn

De politie heeft de komende jaren nog te maken met grote capaciteitsproblemen. Daarom stellen ze alles in het werk om de basispolitiezorg op orde te houden en, in afstemming met het bevoegde gezag, de juiste keuzes te maken.

Voor de BOA's wordt er een nieuw handhavingplan gemaakt waarbij ook wordt gekeken naar de capaciteit.

Goed organiseren van wijkpreventie en buurtbemiddeling in onze kernen

Wijkpreventie en buurtbemiddeling zijn instrumenten om het gevoel van samenleven in de wijken en kernen te verbeteren en bewoners te helpen problemen (met elkaar) bespreekbaar te maken. Een voorbeeld van wijkpreventie zijn de Whatsapp-groepen die overal in de gemeente Maashorst zijn georganiseerd. We blijven het oprichten van Whatsapp-groepen stimuleren en het project buurtbemiddeling loopt ook door.

We implementeren een nieuwe, wijkgerichte aanpak.

De samenwerking tussen zorg en veiligheid is de afgelopen jaren sterk verbeterd. In de wijk Bogerd-Vijfhuizen heeft de afgelopen jaren een wijkaanpak gedraaid waarbij naast preventie en sociale cohesie ook zorg en veiligheid een bijdrage hebben geleverd aan de verbetering van de leefbaarheid van de wijk. Bij de wijkaanpak zijn verschillende partners betrokken: de woningbouwvereniging, de politie, zorginstelling etc. De pilot was succesvol en daarom willen we deze aanpak uitrollen over meer wijken. Dit plan 'sterke sociale basis in de kernen' leggen we in december 2023 ter besluitvorming voor aan de raad en implementeren we in 2024 in tenminste vijf wijken/kernen.

We implementeren de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE).

De Aanpak ter Voorkoming van Escalatie richt zich op huishoudens met oplopende problematiek. Het doel is voorkómen dat een dreigende situatie escaleert of het beperken en stoppen van de situatie als deze al is geëscaleerd. De AVE bestaat uit vier fasen. Per fase wordt bepaald wie de regie heeft, wanneer eventuele op- en afschaling nodig is en welke protocollen en samenwerkingsafspraken van kracht zijn.

Om met het AVE-model te kunnen werken moeten we zorgen dat medewerkers bevoegdheden krijgen (doorzettingsmacht) via procesafspraken en mandaatbesluiten. Daarnaast moeten we de consulenten hierin opleiden.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	3.608	3.837	4.343	4.355	4.371	4.408
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.486	2.071	1.915	1.900	1.874	1.877
Totaal Lasten	5.093	5.908	6.258	6.255	6.245	6.285
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	7	5	6	6	6	6
1.2 Openbare orde en veiligheid	175	142	13	13	13	13
Totaal Baten	182	147	19	19	19	19
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	4.912	5.760	6.239	6.237	6.226	6.266
Stortingen in reserves	34	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	34	34	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	-34	0	0	0	0
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	4.912	5.727	6.239	6.237	6.226	6.266

Programma 2 Verkeer en vervoer

Inleiding

Dit programma gaat over wat wij lokaal en regionaal doen aan verkeer en vervoer, om de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Maashorst te vergroten.

Daarvoor voeren wij beheer, onderhoud en/of reconstructies uit aan wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken.

In dit programma is ook opgenomen wat wij doen aan beleid, beheer, inrichting en onderhoud van alle parkeervoorzieningen in de gemeente.

2.1 Verkeer en vervoer

Inleiding

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer (inclusief voetgangers), vervoer (personen en goederen) en de aanleg en het onderhoud van de bijbehorende infrastructuur en openbare verlichting in de openbare ruimte.

Ontwikkelingen

De komende jaren verwachten wij een toename van verkeer, onder meer op en rond de Lippstadtsingel. Dat betekent dat het steeds belangrijker wordt om andere vormen van vervoer aantrekkelijk te maken. We hebben verder te maken met een woningbouwopgave, een nieuwe omgevingswet, stikstofproblematiek, hittestress en overig nieuw beleid uit andere beleidsvelden intern en extern.

Wat willen we bereiken?

Goede bereikbaarheid van alle kernen

We gaan van start met het nieuwe mobiliteitsplan Maashorst, waarin we rekening houden met een woningbouwopgave, een nieuwe omgevingswet, stikstofproblematiek, hittestress en overig nieuw beleid uit andere beleidsvelden intern en extern.

We gaan door met de ruimtelijke studie N605 die moet gaan zorgen voor een leefbaarder Volkel en een verlegging van de route naar Boekel aan de oostzijde van Volkel (Zeelandsedijk).

We gaan door met de lopende Corridoraanpak A50 (= regionale samenwerking gericht op betere doorstroming). Onderzoeken naar mogelijkheden voor Bus Rapid Transit (BRT). Ook zijn we betrokken bij het provinciale HUB onderzoek, waarbij ons eigen HUB onderzoek is ingebracht. De HUB's moeten gaan zorgen voor een optimale toegankelijkheid van verschillende vervoersvormen en de keuzemogelijkheden daarin. Dit als stimulans voor toekomstbestendig en dekkend openbaar vervoer, van en naar de grote steden.

We stimuleren fijnmazige mobiliteit tot in het hart van de kernen en wijken. Waar nodig faciliteren we de inzet van vrijwilligers als chauffeurs. Openbaar vervoer moet - zeker vanuit onze verantwoordelijkheid als uitvoerder van de WMO - een beschikbaar en betaalbaar vervoersmiddel blijven.

We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto's, deelfietsen en -scooters (in kernen en bedrijventerreinen). Daarnaast moedigen we wandelen en fietsen aan, onder meer door uitbreiding van een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten als stalling en laadvoorzieningen voor e-bikes. Zo verleiden we verkeersgebruikers om de auto te laten staan.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan door met de lopende Corridoraanpak A50 (= regionale samenwerking gericht op betere doorstroming)

.

We gaan door met de ruimtelijke studie N605

Die moet gaan zorgen voor een leefbaarder Volkel en een verlegging van de route naar Boekel aan de oostzijde van Volkel (Zeelandsedijk).

We gaan ontwikkelingen die een probleem met de parkeeropgave hebben helpen met alternatieven.

In 2024 krijgt het parkeerbeleid en de nota parkeernormen een nieuwe versie. Daar lopen we niet op vooruit. Verwacht wordt dat dat iets zal betekenen voor de parkeernormen, inzet van deelvervoer, afkoop van parkeereisen et cetera. Tot die tijd zullen we het moeten doen met het vigerende/geharmoniseerde parkeerbeleid.

We gaan van start met het nieuwe mobiliteitsplan Maashorst

We houden daarbij rekening met andere beleidsterreinen zoals de woningbouwopgave, de nieuwe omgevingswet en de stikstofproblematiek. Visiedocument en uitvoeringsprogramma zijn in 2024 gereed.

We ontwikkelen beleid op verschillende fietsverkeersstromen (utilitair en recreatief)

Beleid voor fiets en fietsnetwerken is een thema in het Mobiliteitsplan Maashorst. Visie en uitvoeringsprogramma zijn gereed in 2024

Op basis van de visie wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt. Indien voor de fietser en/of de voetganger voorzieningen nodig zijn, zal dit als een project in het programma worden opgenomen.

We stimuleren fijnmazige mobiliteit tot in het hart van de kernen en wijken

Waar nodig faciliteren we de inzet van vrijwilligers als chauffeurs. Openbaar vervoer moet - zeker vanuit onze verantwoordelijkheid als uitvoerder van de WMO - beschikbaar en betaalbaar blijven.

Het is noodzakelijk dat initiatieven als Muzemobiel (financieel) gesteund worden. Daarvoor is in nauw overleg met de initiatiefnemers een start gemaakt. Het is wel duidelijk dat producten als Muzemobiel naast inzet van vrijwilligers niet zonder subsidies (overheid/particulier) kunnen om het hoofd boven water te houden. In 2023 en 2024 zullen we vanuit verschillende taakvelden (sociaal domein / ruimte) gaan peilen of Muzemobiel-achtige concepten ook op andere locaties mogelijk zijn.

Vanuit het mobiliteitsplan is ook op dit gebied, het voorkomen van vervoersarmoede, het één en ander te verwachten. Dat doen we ook samen in het kader van de gedeelde mobiliteitsopgave en de aankomende OV-concessie.

We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto's, deelfietsen en -scooters

We werken de plannen hiervoor verder uit in het beleidsprogramma Mobiliteit, en samen met andere aanbieders van deelvervoer. Ook de nieuwe OV-concessie speelt hierin een belangrijke rol.

Wat willen we bereiken?

Verbetering van de verkeersveiligheid

Onveilige verkeerssituaties pakken we aan. We verbeteren bijvoorbeeld de fiets- en wandelpaden tussen en in kernen en naar toeristische hotspots. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van duurzame en innovatieve toepassingen in de aanleg en reconstructie van wegen en openbare verlichting. Daar waar mogelijk vermijden we daarbij de combinatie van zwaar landbouw- en vrachtverkeer met recreatie en toerisme. Tenslotte gaan we voor meer verkeersveiligheid rondom scholen, op de routes naar scholen en naar sportverenigingen.

Wat gaan we ervoor doen?

Onveilige verkeerssituaties pakken we aan

We verbeteren bijvoorbeeld de fiets- en wandelpaden tussen en in kernen en naar toeristische hotspots. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van duurzame en innovatieve toepassingen in de aanleg en reconstructie van wegen en openbare verlichting. Daar waar mogelijk vermijden we daarbij de combinatie van zwaar landbouw- en vrachtverkeer met recreatie en toerisme.

Tenslotte gaan we voor meer verkeersveiligheid rondom scholen, op de routes naar scholen en naar sportverenigingen.

We werken aan verkeersveiligheid rond scholen in een continu-proces met de verkeersouders van de scholen en de verkeersmedewerker van de gemeente. Verkeerseducatie, veiligheidsacties en pogingen tot gedragsverandering zijn voorbeelden van het creëren van een veilige schoolzone. Indien fysieke veranderingen in de openbare ruimte moeten plaatsvinden, is hier aanvullend budget voor nodig. Dit vindt alleen plaats na vooronderzoek en vaststellen van nut en noodzaak.

Alle wegen in het buitengebied zijn veilig ontworpen. De weggebruikers van deze wegen tarten echter geregeld de verkeersveiligheid. We zetten daarom in op gedragsbeïnvloeding en verkeerseducatie en niet zozeer op aanpassing van de infrastructuur.

We kijken naar verlichting bij fietspaden. Het plaatsen van (extra) verlichting is alleen van toepassing binnen de bebouwde kom. Daarbuiten doen we dat alleen op kruisingen en bij bochten. In natuurgebieden wordt geen verlichting geplaatst.

De verkeersveiligheid op de Markt van Uden behoeft verbetering als het gaat over vermenging van fietsers, voetgangers en brommers. Met belangengroeperingen is gekeken naar de mogelijkheden. We gaan het voetpad verleggen en het fietspad duidelijk herkenbaar maken.

Wat willen we bereiken?

We willen dat mensen minder in de auto stappen, en meer gebruik maken van andere middelen voor vervoer, zoals de fiets en het openbaar vervoer

We moedigen wandelen en fietsen aan, onder meer door verbetering van fietsroutes en uitbreiding van een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten als stalling en laadvoorzieningen voor e-bikes.

In het centrum van Uden zijn al twee fietsenstallingen met toezicht (busstation en Mondriaanplein). Op beide locaties kan ook een E-bike worden opgeladen. Of een derde stalling nodig is volgt uit onderzoek in 2023.

De snelfietsroutes F50 van Uden naar Veghel en van Uden via Nistelrode en Heesch naar Oss zijn majeure projecten. F50 noord is uitgevoerd. F50 zuid buiten de kom ook. F50 zuid binnen de kom is in voorbereiding.

De F264 van Uden naar Cuijk, wordt niet gerealiseerd. Onderzoek heeft aangetoond dat aantallen fietsers op deze verbinding te laag is voor een snelfietsroute.

In regionaal verband wordt het fietsnetwerk geactualiseerd. Op basis van dit netwerk kunnen regionaal verbetervoorstellen worden geagendeerd.

Wat gaan we ervoor doen?

We verleiden weggebruikers om de auto te laten staan en te kiezen voor andere vormen van vervoer

We moedigen wandelen en fietsen aan, onder meer door verbetering van fietsroutes en uitbreiding van een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten als stalling en laadvoorzieningen voor e-bikes.

In het centrum van Uden zijn al twee fietsenstallingen met toezicht (busstation en Mondriaanplein). Op beide locaties kan ook een E-bike worden opgeladen. Of een derde stalling nodig is volgt uit onderzoek in 2023.

De snelfietsroutes F50 van Uden naar Veghel en van Uden via Nistelrode en Heesch naar Oss zijn majeure projecten. F50 noord is uitgevoerd. F50 zuid buiten de kom ook. F50 zuid binnen de kom is in voorbereiding.

De F264 van Uden naar Cuijk, wordt niet gerealiseerd. Onderzoek heeft aangetoond dat aantallen fietsers op deze verbinding te laag is voor een snelfietsroute.

In regionaal verband wordt het fietsnetwerk geactualiseerd. Op basis van dit netwerk kunnen regionaal verbetervoorstellen worden geagendeerd.

In het kader van de Mobiliteitsaanpak A50 corridor Eindhoven-Nijmegen, gaan we samen met de regio en provincie de mogelijkheden onderzoeken voor de inzet van een zogenaamde BRT (Bus Rapid Transit)

Hiermee willen we de openbaar vervoer verbindingen naar de grote steden om ons heen verbeteren.

Er is een onderzoek gedaan naar mobiliteitshubs en logistieke hubs (of een combinatie daarvan). De uitkomsten hiervan verwerken we tot acties

Op een mobiliteitshub komen verschillende vormen van vervoer samen (bijvoorbeeld een park&ride, fietsenstalling en busstation). Op een logistieke hub komt vrachtverkeer samen. Hier worden goederen gebundeld en overgeslagen, om daarna met schone en kleinte voertuigen in de stad te worden verspreid. Door een gespecialiseerd bureau is een onderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van dit onderzoek verwerken we tot acties.

In verband met het MIRT A50 traject tussen Bankhoef en Paalgraven wordt onderzoek gedaan naar de effecten van een verbreding van de A50

Dit moet voor de lange termijn doorstroming op dit traject, in de knooppunten, de op- en afritten en de aantakende wegen te garanderen. Samen met Rijkswaterstaat, provincies Noord-Brabant/Gelderland, regio, gemeenten en andere stakeholders gaan we op zoek naar de beste oplossing met de minste overlast voor omwonenden.

Als voorbereiding op een nieuwe openbaar vervoer concessie (vanaf 2027) gaan we met de provincie en de regio werken aan oplossingen voor vervoerarmoede in dunbevolkte gebieden

Denk daarbij aan BRT, HOV, streekbussen, buurtbussen, regiotaxi, deelvervoer en flexvervoer.

Wat willen we bereiken?

We willen ons gemeentelijk weggennet handhaven op het huidige kwaliteitsniveau en de leefomgeving van onze inwoners verbeteren

Wat gaan we ervoor doen?

We knappen de openbare ruimte pro-actief op

We streven hierbij naar een gebiedsgerichte aanpak, waarbij werkzaamheden op elkaar worden afgestemd. We kijken naar nut, noodzaak en wensen van de verschillende disciplines en van inwoners

2.2 Parkeren

Inleiding

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling van beleid, beheer, inrichting en onderhoud van parkeervoorzieningen, zowel de openluchterreinen als de parkeergarages in en rondom de centra en ziekenhuis Bernhoven (Uden). Ook handelen we parkeervergunningen, -abbonnementen en -onthefingen af. Het fietsparkeren, en dan met name het beheer en onderhoud van de fietsenstallingen, behoort ook tot dit taakveld.

Ontwikkelingen

Voor het centrum van Uden voorzien wij een veranderend gebruik van gebouwen en daarbij ook een verandering in de parkeervraag

Wat willen we bereiken?

Nieuw beleid moet de functieveranderingen mogelijk maken, en tegelijkertijd de parkeervraag voor bezoekers van het centrum garanderen. We willen de bestaande parkeercapaciteit beter benutten i.p.v. de beschikbare capaciteit verhogen.

Wat gaan we ervoor doen?

In het mobiliteitsplan Maashorst (visiedeel) worden de nieuwe pijlers voor het parkeerbeleid bepaald

Op basis hiervan ontwikkelen we het nieuwe parkeerbeleid met de daarbij behorende Nota parkeernormen Maashorst. Hierbij komt niet meer de focus te liggen op aanleg van extra parkeercapaciteit, maar wordt breder gekeken naar (duurzame) mobiliteitsoplossingen die aansluiten bij de mobiliteitsbehoefte van de verschillende doelgroepen.

We gaan onderzoeken of extra fietsparkeergelegenheid nodig is en zo ja waar de stalling dan moet worden uitgebreid

Om fietsen naar het centrum van Uden aantrekkelijker te maken, willen we dat het parkeren van de fiets geen probleem oplevert.

We gaan door middel van enquêtes onderzoeken of uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen voor vergunninghouders of betaald parkeren nodig is

Buiten de betaald parkeergebieden kunnen bewoners hinder ondervinden van langparkeerders in woonstraten.

Vanuit duurzaamheid investeren we in infrastructuur voor het opladen van elektrische voertuigen

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	6.279	8.308	8.307	8.469	8.620	8.928
2.2 Parkeren	1.374	1.637	1.651	1.630	1.616	1.642
Totaal Lasten	7.654	9.944	9.958	10.099	10.236	10.569
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	627	531	526	527	527	524
2.2 Parkeren	20	33	35	35	35	35
Totaal Baten	647	565	561	562	562	559
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	7.007	9.380	9.397	9.537	9.675	10.010
Stortingen in reserves	1.608	3.097	1.078	1.447	535	522
Onttrekkingen uit de reserves	938	3.338	1.092	1.467	558	571
Totaal mutaties reserves	670	-241	-15	-21	-23	-49
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	7.677	9.138	9.383	9.517	9.652	9.961

Programma 3 Economie en toerisme

Inleiding

Dit programma is erop gericht het economisch klimaat van de gemeente Maashorst verder te versterken. Om dit te realiseren werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en een evenwichtige economische structuur. Economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. We werken daarom aan het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, aantrekkelijke centrumgebieden van de kernen en een sterke netwerkeconomie. Wij staan open voor ondernemers met nieuwe plannen en initiatieven.

De agrarische sector is economisch belangrijk. De sector staat voor een grote transitieopgave en is verantwoordelijk voor duurzame voedselproductie en onderhoud en beheer van het landschap. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende (beleids)ruimte wordt gegeven om een transitie mogelijk te maken naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Ook verduurzaming van het buitengebied is een belangrijk thema.

De samenwerkingen binnen de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital zijn van belang voor de lokale en regionale economie. Gemeente Maashorst wil hierin nadrukkelijk participeren.

Op het gebied van recreatie en toerisme zoeken we aansluiting bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Met aandacht voor 'groen', 'duurzaam', 'innovatief', 'toeristisch' en 'actief'.

3.1 Economische ontwikkeling

Inleiding

In het landelijk gebied spelen grote transitieopgaven zoals 'bodem en water sturend', klimaatadaptatie, stikstofproblematiek, vergroten biodiversiteit, etc. De landelijke en provinciale overheid sturen op de grote opgaven in het landelijk gebied. De provincie vertaalt dit in het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG). Maashorst heeft in de Omgevingsvisie aandacht voor de opgaven in relatie tot agrarische productie.

Ontwikkelingen

Er is in Maashorst sprake van een divers Midden- en KleinBedrijf (MKB) met een sterke ondernemerscultuur, gekenmerkt door flexibiliteit en een sterke sociale structuur. Er zijn veel verschillende economische sectoren actief op de bedrijventerreinen in de gemeente. De kavels op bestaande bedrijventerreinen zijn vrijwel allemaal verkocht.

We werken aan de ontwikkeling van het terrein Hoogveld-Zuid (Uden), uitbreiding van Voederheil in Zeeland en woon-werkkavels in Reek. Daarnaast onderzoeken we welke ontwikkelingen daarna in Maashorst kunnen plaatsvinden. Hierbij gaat het om zowel mogelijke transformatie en optimalisatie van bestaande bedrijventerreinen, als om uitbreiding.

Aandacht gaat ook uit naar de centrumvoorzieningen. De consument verandert, het bestedingsgedrag verandert en de behoefte aan meer reuring en vermaak neemt toe. Daarnaast neemt ook het belang van doelgericht bezoek toe. Voor het centrum van de kern Uden werken we aan de uitvoering van de centrumvisie. In de andere kernen zetten we ons ook in om de

voorzieningen voor de inwoners op peil te houden.

De agrifood-sector staat voor een grote transitieopgave. De sector moet veranderen in een sector die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare (gezondheids)risico's voor mens en dier met zich meebrengt. Op het grondgebied van de gemeente Maashorst ligt Agro Proeftuin de Peel. In deze proeftuin werken onderwijs, overheid en ondernemers samen aan duurzame en innovatieve teelten, bodemverbetering en verbeteringen in de veehouderij.

We werken samen met het bedrijfsleven, waaronder de ondernemersverenigingen, het centrummanagement, parkmanagement en recreatieve ondernemers. Ook andere stakeholders spelen een rol, zoals het onderwijs. We werken samen met andere gemeenten (Regio Noordoost Brabant (RNOB)) en met provincie Noord-Brabant.

Binnen de regio werken gemeenten en waterschappen samen op een aantal maatschappelijke thema's. Samen met ondernemers en onderwijs wil de regio zich ontwikkelen tot onder meer een Agrifood Capital. De stichting Agrifood Capital is het samenwerkingsverband van ondernemers, overheden en onderwijsinstellingen in de regio Noordoost-Brabant, dat mede uitvoering geeft aan de regionale doelstelling. De samenwerkende partijen hebben in 2020 besloten om de samenwerking in de periode 2021-2030 voort te zetten.

Wat willen we bereiken?

Een gezonde agrarische economie

Vanuit de omgevingsvisie en het Brabants programma landelijk gebied geven we vorm aan de transitie van het hele buitengebied. Als Maashorst faciliteren wij bij ontwikkelingen voor een vitale leefomgeving in het buitengebied. Dat doen we door het stimuleren van kringlooplandbouw in samenspraak met de ontwikkeling van extra natuur. Daarbij staan de inpasbaarheid, nieuwe verdienmodellen en oog voor mens dier en natuur, biodiversiteit bodem en water centraal.

We helpen agrarische ondernemers in onze gemeente actief bij de productie van duurzaam en gezond voedsel. Agrarisch ondernemerschap promoten we en we stimuleren initiatieven die de lokaal geproduceerde producten directer voor de bevolking beschikbaar maken. Ook bieden we ruimte aan alternatieve ondernemersvormen en verdienmodellen in de richting van circulaire of natuurinclusieve landbouw, akkerbouw (eiwit-transitie) of productie van bio-based bouwmaterialen. Verder faciliteren we ondernemers in het buitengebied om de kansen te benutten die bijvoorbeeld ons toeristisch/recreatief potentieel en de energietransitie of woonopgaven bieden. Daarbij houden we rekening met de gebiedskwaliteiten. Voor gemeentelijke gronden formuleren we randvoorwaarden om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen .

Wat gaan we ervoor doen?

Agrotoerisme, zorgboerderijen en agrarische kinderopvang worden gepromoot.

In de onlangs vastgestelde recreatievisie is aangegeven dat het belangrijk is om recreatie in de gemeente te versterken. Daarbij moet er een goede balans zijn tussen recreatie, natuur en landschappelijke kwaliteit. De omgevingsvisie biedt kansen voor agrotoerisme, zorgboerderijen

en andere (kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen, afhankelijk van de locatie. Extensivering van landbouw, of stoppen met een agrarisch bedrijf, moet gepaard gaan met een (ander) verdienmodel. Nieuwe verdienmodellen die passen bij de ontwikkelingen in het landelijk gebied stimuleren we dan ook. Agrotourisme, zorgboerderijen en agrarische kinderopvang zijn hier voorbeelden van. We gaan het gesprek aan met agrarische ondernemers over alternatieven voor en nevenactiviteiten bij landbouw.

In samenwerking met andere partners in de agrarische sector zijn we in gesprek met agrarische bedrijven over een toekomstbestendige onderneming.

De landbouw is in Maashorst een belangrijke economische sector. Het is daarmee ook een belangrijke speler in de transitie van het landelijk gebied. Die transitie is een van de ambities die we benoemen in de omgevingsvisie van de gemeente Maashorst. Het accent ligt daarbij op kringlooplandbouw. Hoe die eruit komt te zien is een zoektocht en kan verschillen per gebied.

We hebben binnen Maashorst oog voor verschillende soorten kringlooplandbouw. We onderzoeken hoe en waar de verschillende vormen van kringlooplandbouw in onze gemeente kunnen landen, van natuurinclusief tot hoogproductief.

Wij gaan in gesprek met agrarische ondernemers, agrarische organisaties en brancheverenigingen om de mogelijkheden van doorontwikkeling /omschakeling naar vormen van kringlooplandbouw te bespreken die passen bij de ondernemers en de ontwikkelingsrichtingen en -doelen van een gebied.

We werken mee aan de pilot Peel Natuurdorpen (Tiny Houses) als alternatief financieringsmodel voor agrariërs en natuurontwikkeling

Namens Maashorst is een projectleider aangesteld voor Peelnatuurdorpen die een projectgroep aanstuurt. We onderzoeken of de pilot Peelnatuurdorpen kan bijdragen aan de doelen die we in de omgevingsvisie voor het landelijk gebied hebben gesteld. In 2024 onderzoeken we de verdere mogelijkheden. We betrekken daarbij vergelijkbare initiatieven in de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Een krachtig MKB

We koesteren de kracht van het aanwezige MKB en blijven de kansen benutten die onze ligging biedt in het hart van de driehoek Nijmegen, Eindhoven en 's-Hertogenbosch. We blijven ons inzetten om het ondernemerschap in de gemeente te faciliteren en stimuleren. Daarbij ondersteunen we de doorontwikkeling van de circulaire economie. We brengen eventuele bottlenecks voor het lokale ondernemerschap in kaart en werken aan de verbetering hiervan. Daarnaast verkennen we potentiële fieldlabs voor innovatie in kansrijke economische groeisectoren. Fieldlabs zijn voor het MKB van Maashorst immers een mogelijkheid om jongeren (en dus arbeidspotentieel) aan te trekken en vormen een extra stimulans om te innoveren .

Wat gaan we ervoor doen?

Boegbeelden uit het lokale bedrijfsleven zetten Maashorst beter op de kaart

Met het bedrijfsleven bespreken we de mogelijkheden om ons te profileren binnen Agrifood Capital. We dragen lokale ondernemers aan om deel te nemen aan regionale ondernemerstafels.

Eventuele bottlenecks voor het lokale ondernemerschap in kaart brengen en werken aan de verbetering hiervan

We werken op een breed scala aan economische thema's samen met het lokale bedrijfsleven. We ondersteunen de oprichting van SOM (werktitel voor Samenwerkende Ondernemers Maashorst) om met hen algemene gemeentebrede economische thema's en bottlenecks te bespreken en aan te pakken.

Periodiek netwerksessies organiseren

In 2023 hebben we samen met Bizob voor ondernemers een sessie over aanbestedingen georganiseerd. We organiseren in 2024 samen met de ondernemersverenigingen een nieuwjaarsbijeenkomst voor al onze inwoners en ondernemers. We zijn zoveel mogelijk aanwezig bij netwerksessies die ondernemersverenigingen organiseren.

Verkennen of satellietopleidingen bij grote bedrijven mogelijk zijn. De satellietopleiding bij Bernhoven continueren

Door samenwerking op bepaalde locaties (waaronder Bernhoven) ondersteunen we studiefaciliteiten in de vorm van hybride leren in onze gemeente. Ambitie is om hybride leren bij meer bedrijven te ondersteunen op alle onderwijsniveaus. Het ondernemersinitiatief Maashorst Academy speelt hierin een belangrijke rol.

Verkennen potentiële fieldlabs

We verkennen potentiële fieldlabs voor innovatie in kansrijke economische groeisectoren. Fieldlabs zijn voor het MKB van Maashorst immers een mogelijkheid om jongeren (en dus arbeidspotentieel) aan te trekken en vormen een extra stimulans om te innoveren.

Wat willen we bereiken?

Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen

Het netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen willen we versterken door nóg vaker en intensiever samen op te trekken. De prettige relatie en interactie die we als gemeente al hebben met ondernemers en onderwijsinstellingen willen we verder versterken.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen sociaal maatschappelijk ondernemen

We voeren gesprekken met ondernemers over de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO). We geven vouchers uit om ondernemers te stimuleren een PSO-certificering te behalen en daarna te stijgen op de prestatieladder. In 2024 zijn we als gemeente Maashorst ook PSO-gecertificeerd.

We promoten 'Koop lokaal'

We werken samen met de ondernemersverenigingen in de kernen om de centrumgebieden van Schaijk, Reek, Zeeland, Volkel en Odiliapeel te versterken en aantrekkelijker te maken. We ondersteunen de ondernemers financieel op gebied van de aankleding van deze centrumgebieden. We verstrekken subsidie aan de centrumondernemers in Uden voor promotionele activiteiten.

We werken samen met Uden Centrummanagement (UCM). Er is een bidbook voor het centrum ontwikkeld aan de hand waarvan UCM in 2024 nieuwe ondernemers wil aantrekken.

We realiseren vormen van hybride werken en leren

We ondersteunen vormen van hybride werken en leren door samenwerking in de triple helix (samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid).

We werken mee als ondernemers Bedrijven Investeringszone (BIZ) aanvragen

Een Bedrijven Investeringszone (BIZ) is een gebiedsgericht fonds door en voor ondernemers. Wanneer zij om de oprichting van een BIZ vragen, werken we daar aan mee. Op dit moment is dit niet het geval. We hebben wel een soort ondernemersfonds, anders dan een BIZ. In het centrum van Uden heffen we reclamebelasting waarvan we de opbrengst in de vorm van een subsidie uitkeren aan de ondernemersvereniging. Dit zetten we voort in 2024.

We werken aan de uitvoering van de Centrumvisie Uden om het centrum aantrekkelijker te maken

We passen de openbare ruimte aan, vergroenen het centrum met groene gevels en het plaatsen van boombakken. In 2024 starten we met de herinrichting van de Sacramenstweg en de Galerij.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Inleiding

Dit taakveld gaat over de grondexploitatie voor bedrijventerreinen (woningbouwprojecten staan beschreven onder programma 8.2 Grondexploitatie). Bij de grondexploitatie (afgekort grex) gaat het om een proces waarbij de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling maken we een begroting (grondexploitatie), met alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst, rekening houdend met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

Ontwikkelingen

Het Grondbedrijf van Maashorst heeft per 1 januari 2024 drie actieve grondexploitaties voor bedrijventerreinen. De fase van de ontwikkeling en de samenstelling van de bedrijventerreinen is per locatie verschillend. De voortgang van de gemeentelijke ontwikkellocaties lichten we jaarlijks tweemaal aan de gemeenteraad, in het begin van het jaar door het MJP en in het najaar met een voortgangsrapportage.

Wat willen we bereiken?

We willen (groei)ruimte bieden aan het bedrijfsleven en een gunstig vestigingsklimaat creëren voor bestaande en nieuwe ondernemers

Wat gaan we ervoor doen?

We ontwikkelen bedrijventerrein Hoogveld Zuid

We gaan bedrijventerrein Voederheil uitbreiden

We ontwikkelen bedrijfskavels in Reek-Zuid

3.3 Economische promotie

Inleiding

Activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van Maashorst zijn:

- promotie, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeidskrachten;
- het aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente;
- investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken;
- promotie toerisme.

Ontwikkelingen

Maashorst investeert in een positief vestigingsklimaat voor bedrijven die aansluiten bij de ambities van de gemeente. Daarbij zoeken we aansluiting bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Aandacht is er voor groen, duurzaam, innovatief, toeristisch en actief. Ondernemers zijn van harte welkom om een bijdrage te leveren aan het realiseren van onze ambities.

Wat willen we bereiken?

Bedrijvigheid in de kernen

Elke kern heeft voldoende bedrijvigheid om de huidige inwoners te faciliteren. Dat is belangrijk voor de leefbaarheid. We streven naar voldoende differentiatie tussen de verschillende kernen. Basisvoorzieningen behouden we in alle kernen. En natuurlijk moet elke kern kunnen voorzien in de mogelijkheid voor wonen met werken.

Startende lokale bedrijven en ZZP-ers voelen zich door Maashorst gestimuleerd en gefaciliteerd.

Wat gaan we ervoor doen?

De mogelijkheden om leegstand te voorkomen zijn onderzocht en ingevoerd.

Samen met Stichting Uden Centrummanagement (UCM) en de vereniging Uden Centrum Vastgoed (UCV) werken we aan het terugdringen van leegstand en de aanpak van verloedering van leegstaande panden. Dit doen we door actief in gesprek te gaan met eigenaren van leegstaande panden en met bedrijfsmakelaars. Daarnaast doen we gezamenlijk met de stakeholders uit het centrum van Uden onderzoek naar de mogelijkheden van een leegstandsverordening. In het centrum van Zeeland werken we aan de invulling van leegstaande panden, waaronder de locaties van de voormalige Ambianz en het voormalige gemeentehuis.

We ondersteunen startende ondernemers op verschillende manieren

We ondersteunen startende ondernemers met een startersloket dat ondersteuning biedt door informatievoorziening, training en coaching. Daarnaast kunnen startende ondernemers voor vragen terecht bij de accountmanagers van de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Branding - Maashorst op de kaart

2024 staat in het teken van activatie op het gebied van marketingcommunicatie(campagnes) richting onze inwoners en bezoekers en onze eigen medewerkers.

Wat gaan we ervoor doen?

De uitvoering van de marketingactivatie is in handen van SILO Maashorst

Dat is een dynamische projectorganisatie die tot stand is gekomen vanuit een co-creatie tussen gemeente Maashorst en Campus Uden. Jongeren (Rising Stars) vervullen daarin een centrale rol en leren door te doen.

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief goede bedrijventerreinen

Er is vrijwel geen aanbod meer aan bedrijfskavels op de bedrijventerreinen. We zoeken naar nieuwe uitbreidingsmogelijkheden voor alle kernen. De nadruk ligt daarbij op de behoefte van MKB-bedrijven. Bestaande MKB-bedrijven die willen doorgroeien, moeten we immers maximaal kunnen faciliteren. We zetten ons extra in voor innovatieve bedrijven en bedrijven met een lokale binding. Bijvoorbeeld bedrijven met veel personeel uit onze gemeente of met onze gemeente als afzetmarkt. Nieuwe bedrijven die veel ruimte nodig hebben, zoals logistieke bedrijven en zware industrie, verwijzen we graag door naar de daarvoor aangewezen regionale bedrijventerreinen.

Om te voorkomen dat bedrijventerreinen en de centra in de kernen in verval raken, monitoren we de leegstand. In overleg met de ondernemersverenigingen gaan we de mogelijkheid onderzoeken om eigenaren te stimuleren leegstaande panden te vullen en leegstand te voorkomen.

De kwaliteit van particuliere bedrijven in hun omgeving verdient eveneens aandacht. We streven naar kwalitatief hoogwaardige en duurzame bedrijventerreinen, waarbij de uitstraling van panden en hun omgeving een belangrijke rol speelt. Waar nodig zetten we in op transitie van bedrijventerreinen.

Wat gaan we ervoor doen?

De ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen is onderzocht en de locaties zijn bekend. De nieuwe bedrijventerreinen zijn in ontwikkeling.

We werken aan de ontwikkeling van de nieuwe terreinen Hoogveld-Zuid, Voederheil (Voederheil II fase 2 en Voederheil-West), Reek-Zuid en Vluchtoordweg. Daarnaast hebben we in 2023 een verkenning uitgevoerd naar de vraag naar bedrijventerreinen in de gemeente. Dit onderzoek vormt samen met de omgevingsvisie het uitgangspunt voor een haalbaarheidsonderzoek naar enkele specifieke nieuwe locaties.

Belangrijk thema voor de komende jaren is de verduurzaming van bedrijventerreinen. Ook de regio Regio Noordoost-Brabant (RNOB) is met dit thema bezig. Op de bestaande bedrijventerreinen werken we in het parkmanagement samen met Stichting Beheer Bedrijventerreinen Uden (SBBU). Belangrijke thema's zijn veiligheid, duurzaamheid en beheer. Doel is om in 2024 de werkzaamheden van het parkmanagement uit te breiden naar de terreinen in voormalig gemeente Landerd.

Het toekomstige omgevingsplan wordt flexibel ingericht, waardoor het relatief eenvoudig is om bedrijfsverzamelgebouwen te realiseren.

De wens om bedrijfsverzamelgebouwen te ontwikkelen is opgenomen in de omgevingsvisie, naast vele andere ambities die te maken hebben met de fysieke leefomgeving. De raad stelt de omgevingsvisie naar verwachting eind 2023 vast. De komende jaren vertalen we de omgevingsvisie in het omgevingsplan.

Wat willen we bereiken?

Maashorst is de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant

Maashorst profileert zich als een toeristisch recreatieve gemeente. Natuurgebied De Maashorst ontwikkelt zich tot aantrekkelijkste natuurgebied van Noord-Brabant. Vrijtijdsondernemers voelen de ruimte om de huidige kernkwaliteiten van het natuurgebied te versterken. Dit is in lijn met de visie op het natuurgebied.

Uden is en blijft het toonaangevende winkelcentrum voor de directe omgeving door uitvoering van de Centrumvisie en transformatie van delen aan de rand van het centrum. Detailhandel en horeca zijn onlosmakelijk verbonden met een goede centrumfunctie en horen in alle kernen thuis.

Wat gaan we ervoor doen?

We ondersteunen de verdere groei van het toerisme in onze gemeente en zetten ons daarom mét ondernemers in voor profilering en gebiedsmarketing

Samen met de recreatieve sector en stakeholders hebben we daarvoor de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 opgesteld. Elk jaar stellen we samen een uitvoeringsprogramma op. Voor 2024 zijn de highlights:

- het ontwikkelen van een app voor het toeristisch aanbod in Maashorst
- het monitoren en inzichtelijk maken van de bezoekersstromen (herkomst)
- het optimaliseren van informatieborden bij bezienswaardigheden of herinnering aan historische gebeurtenissen.

We zien kansen voor nieuwe recreatieve ontwikkelingen en willen ondernemers het vertrouwen geven om te investeren in hun onderneming. Hierdoor stimuleren we dat toeristen langer in Maashorst verblijven en meer besteden. De geïnde toeristenbelasting komt ten gunste van onze inwoners, bezoekers en ondernemers.

Wat mag het kosten?

Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in onderstaande cijfers opgenomen. Voor 2024 betreft het 0,8 miljoen aan begrote lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting na wijziging 2023 BJ 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	1.400	1.657	1.600	1.600	1.600	1.599
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	231	-228	-476	-2.785	-2.033	-1.307
3.3 Economische promotie	830	1.436	916	883	883	883
Totaal Lasten	2.461	2.866	2.041	-301	450	1.175
Baten						
3.1 Economische ontwikkeling	303	312	324	324	324	324
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	121	0	-94	-894	-596	-337
3.3 Economische promotie	784	823	858	858	858	858
Totaal Baten	1.209	1.135	1.088	288	586	845
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	1.252	1.731	953	-589	-136	330
Stortingen in reserves	222	322	530	2.842	2.060	1.334
Onttrekkingen uit de reserves	620	337	137	937	601	342
Totaal mutaties reserves	-398	-15	393	1.904	1.459	992
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	855	1.715	1.346	1.315	1.323	1.322

Programma 4 Onderwijs

Inleiding

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals passend onderwijs, volwasseneducatie, peuteropvang en voorschoolse educatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en internationale schakelklas, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig school verlaten. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.

4.1 Onderwijs algemeen

Inleiding

Het taakveld onderwijsbeleid en leerlingenzaken bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het gaat dan om gemeentelijke taken met betrekking tot of op het gebied van:

Openbaar basisonderwijs

Hiertoe behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs:

- Bewegingsonderwijs;
- Passend onderwijs.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen:

- Achterstandenbeleid;
- Volwasseneducatie;
- Peuteropvang;
- Leerlingenvervoer;
- Stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

Ontwikkelingen

Onderwijs is een vitale speler in een samenleving die sterk in beweging is. Scholen/Integrale Kindcentra zijn van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van kinderen. Scholen zijn onderwijsinstellingen waar kennis en vaardigheden worden overgedragen en waar kinderen zich sociaal en emotioneel kunnen ontplooiën.

Het gaat om een belangrijke plaats, waar kinderen een groot deel van hun tijd doorbrengen. Er liggen uitdagingen als het gaat om passend onderwijs en het voorkomen van segregatie en stimuleren van integratie. Belangrijke ontwikkelingen worden besproken in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

Het schoolgebouw is een plaats om samen te werken, en ook steeds meer een plek om organisaties uit het gebied/de wijk te ontvangen. Juist vanwege de diverse didactische en maatschappelijke functies van een schoolgebouw, is adequate onderwijshuisvesting van groot belang. Het vormgeven van onderwijshuisvesting nu en in de toekomst, is geen makkelijke opgave. De gezamenlijke verantwoordelijkheid (gemeente voor nieuwbouw en uitbreiding,

schoolbesturen voor onderhoud), de groter wordende groep belanghebbenden in een Integraal Kindcentrum en de veranderingen in vraag en gebruik, maken het complex.

Het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) is hierbij richtinggevend ambitedocument. Met dit document komen we tot realistische onderwijshuisvesting op de middellange termijn. Daarbij vindt een betere aansluiting plaats tussen de huisvestingscapaciteit en de huisvestingsbehoefte, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Wat willen we bereiken?

Een goede start van een doorgaande leerlijn

In het onderwijs is sprake van diverse fases die niet op zichzelf staan. Wij investeren nadrukkelijk in de doorgaande (leer)lijn. Dit begint al met het aanbod van voorschoolse educatie (VE) en peuteropvang. Deze moet vloeiend overlopen in het basisonderwijs. VE-indicaties worden in alle gevallen doorgeleid naar een passende locatie met VE-aanbod. Waar nodig zorgen we aanvullend aan het schoolaanbod voor versterking van de omgeving van kinderen met leerachterstanden. Iedereen moet aan het einde van de basisschool de overstap kunnen maken naar het voortgezet onderwijs om talenten verder te ontwikkelen. Om geschikt onderwijs te kunnen volgen, wordt leerlingenvervoer ingezet als dat past in geldende wet- en regelgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

We hebben op basis van de Peutermonitor in juni 2024 in beeld hoeveel kinderen gebruik maken van een voorschoolse voorziening en welke doelgroep we nog niet bereiken

De VE indicaties van de GGD worden gevolgd via de Peutermonitor zodat in juni 2024 100% van het aantal VE peuters wordt bereikt.

Wat willen we bereiken?

Gelijke kansen voor iedereen

We investeren in gelijke ontwikkelkansen van kinderen. Ieder kind in onze gemeente moet de mogelijkheid krijgen om passend onderwijs te volgen. We vinden het belangrijk dat aandacht wordt besteed aan alle vormen van educatie en dat deze toegankelijk zijn voor alle kinderen.

We voorkomen thuiszitten en voortijdig schoolverlaten. We zorgen voor passend onderwijs dat aansluit op de vraag van de arbeidsmarkt. Samen met onze partners realiseren we een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven en verbreden we het opleidingsaanbod. Ook willen we dat op scholen aandacht wordt besteed aan omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen. Hierbij zien wij een rol onder meer voor de preventiewerkers jeugd, de aansluitfunctionarissen van de GGD en/of jongerenwerkers op scholen.

Wat gaan we ervoor doen?

In samenwerking met het onderwijs nemen we gedurende 2024 deel aan de experimenteerregeling en onderzoeken de kansen en beperkingen tussen het passend onderwijs en jeugdhulp.

We onderzoeken wat de kansen en beperkingen zijn in de samenwerking tussen passend onderwijs en jeugdhulp.

Wat willen we bereiken?

Samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Om te voorkomen dat er een te grote mismatch ontstaat tussen onderwijs (aanbod) en arbeidsmarkt (vraag) willen we de samenwerking tussen beide sectoren nog sterker stimuleren. Ons sterk ontwikkelde en vertegenwoordigde MKB-segment biedt uitgelezen mogelijkheden daartoe. Wij geloven in hybride leeromgevingen. Daarom zetten we daar in deze bestuursperiode stevig op in. Zo willen we ook de Campus in de kern Uden (een initiatief dat in 2021 is gestart) behouden als schakel tussen het lokale voortgezet onderwijs en middelbaar onderwijs in buurgemeenten enerzijds en lokale werkgelegenheid anderzijds. Het ontbreken van hoger en middelbaar beroepsonderwijs wil niet zeggen dat er geen (delen van) hogere en middelbare beroepsleidingen verzorgd kunnen worden. Daar kunnen we - mét onderwijsinstellingen en bedrijven - vast nog meer slimme oplossingen voor bedenken.

4.2 Onderwijshuisvesting

Inleiding

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van huisvesting voor basis- en voortgezet onderwijs:

- nieuwbouw van schoolgebouwen;
- uitbreiding van bestaande schoolgebouwen;
- opstellen programma onderwijshuisvesting;
- vandalismebestrijding.

Ontwikkelingen

Het ministerie van OCW bereidt een wetswijziging onderwijshuisvesting voor. De wetswijziging moet de verdeling van verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen verhelderen en de samenwerking verbeteren. De ingangsdatum is nog niet bekend.

De insteek van de wet is een meer planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van onderwijshuisvesting. Dit leidt tot meer effectiviteit en dus betere onderwijshuisvesting. De wet regelt een aantal zaken:

- gemeenten moeten verplicht een Integraal Huisvestingsplan opstellen voor vier jaar met een vooruitblik op minimaal de twaalf jaar die daarop volgen

- renovatie wordt een volwaardig alternatief voor nieuwbouw en kan als maatregel ingezet worden om de levensduur van een schoolgebouw met ten minste 25 jaar te verlengen
- het investeringsverbod in het primair onderwijs wordt afgeschaft. Dit geeft schoolbesturen meer vrijheid om te investeren in schoolgebouwen (als er een overschot is op de besteding van de onderwijsmiddelen).

Wij zijn bezig met de ontwikkeling van een IHP (2023-2038) en werken hierbij samen met schoolbesturen.

Wat willen we bereiken?

Goede onderwijshuisvesting

We willen goede en eigentijdse onderwijshuisvesting in Maashorst. Een goed schoolgebouw is een belangrijke randvoorwaarde voor het verzorgen van goed onderwijs.

Daarom werken we planmatig en gefaseerd aan het verbeteren van onze onderwijsgebouwen, op basis van een Integraal Huisvestingsplan.

Bij nieuwbouw leggen we met duurzaamheid de lat hoog: we willen frisse scholen (een gezond binnenklimaat), gasloos bouwen en gebouwen met een laag energieverbruik.

Ook willen we in alle wijken en kernen goed bereikbaar basisonderwijs behouden. Hetzelfde geldt voor kinderopvang.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitbreiding van de onderwijsruimte in Kindcentrum De Morgenzon

In het kader van het onderwijshuisvestingsprogramma (OHP) 2024 hebben de schoolbesturen van SAAM en Optimus een aanvraag ingediend. De aanvraag betreft een voorziening voor uitbreiding van de onderwijsruimte in Kindcentrum De Morgenzon in Zeeland .

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.078	3.570	3.284	3.284	3.284	3.284
4.2 Onderwijshuisvesting	3.844	4.518	3.585	3.455	3.383	3.333
Totaal Lasten	6.921	8.088	6.870	6.739	6.668	6.618
Baten						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.401	1.670	1.234	1.234	1.234	1.234
4.2 Onderwijshuisvesting	922	987	230	230	230	230
Totaal Baten	2.322	2.658	1.465	1.465	1.465	1.465
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	4.599	5.430	5.405	5.275	5.203	5.153
Stortingen in reserves	252	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	586	438	186	186	186	186
Totaal mutaties reserves	-334	-438	-186	-186	-186	-186
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	4.265	4.992	5.219	5.088	5.017	4.967

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Inleiding

Het programma Sport, cultuur, recreatie en natuur gaat over besteding van vrije tijd. Deze activiteiten dragen bij aan de vitaliteit van onze inwoners en zorgen voor een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden. Daarnaast wordt in dit programma specifiek aandacht besteed aan monumenten- en welstandstoezicht en aan natuurgebied De Maashorst.

Sport: sportbeleid en (onderhoud) sportaccommodaties

Wij vinden het belangrijk dat inwoners kunnen sporten. Sporten biedt ontspanning, is gezond en versterkt de sociale samenhang. Het draagt bij aan de positieve gezondheid van onze inwoners. Sporten kan ook het meedoen in de samenleving bevorderen.

Cultuur

Kunst en cultuur zijn overall om ons heen. Cultuur is de muziek die we luisteren, het zijn de films die we kijken en de boeken die we lezen. Cultuur is ook samen zingen en musiceren. Bezoek aan theater en musea, maar ook amateurtoneel en muziekverenigingen. Kunst en cultuur zorgen voor levendigheid in de dorpen en dragen bij aan het realiseren van tal van andere beleidsterreinen, en daarmee aan het zijn van een volwaardige gemeente waar inwoners en bezoekers zich kunnen ontplooiën, waar zij zich thuis voelen en waar ze zich mee verbonden voelen. Met het nieuwe cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken.

Recreatie

De recreatieve sector is een belangrijke hoeksteen van onze economie. Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten binnen de gemeente en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! De visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 is hierbij sturend. Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma stellen we samen met onze stakeholders op. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt potentie voor recreatiebedrijven en agrarische bedrijven die zich willen verbreden.

5.1 Sportbeleid en- activering

Inleiding

Tot het taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen om amateursport te stimuleren:

- Ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening;
- Ondersteunen van organisaties die zich met sport bezig houden;
- Sport in de buurt en combinatiefuncties.

Ontwikkelingen

Het is belangrijk dat iedereen kan sporten. We willen een gezonde en vitale leefstijl in de directe omgeving van onze inwoners brengen: in de wijk, op school en bij verenigingen. Met sport en bewegen bevorderen we een vitale en gezonde leefstijl en een energieke en gezonde omgeving.

We werken deze specifieke opgaven uit in het sportbeleid en aanpalend beleid zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord, Integraal Zorgakkoord en Sportakkoorden II.

Wat willen we bereiken?

Breedtesport en inclusiviteit in de sport

Een sterke verenigingsgraad met aanbod van een veelzijdig sportprogramma. Breedtesport moet royaal mogelijk zijn in verenigingsverband, zeker in alle kernen. Het spreekt voor zich dat een veilige sport/spel-omgeving daarbij van essentieel belang is. Ook zetten we in op meer bewegen in de openbare ruimte.

Wat gaan we ervoor doen?

We zorgen voor een breed aanbod van sport. Ook voor mensen met een beperking.

We blijven continu stimuleren en monitoren dat iedereen kan bewegen door in te zetten op programma's, zoals Uniek Sporten (inwoners met een beperking), Sjors Sportief (jeugd) en Max Vitaal (ouderen).

Iedereen doet mee. Bewegen van jongeren is essentieel, ook met het oog op preventieve gezondheid.

In 2024 geven we uitvoering aan de Sport- en Bewegvisie van Maashorst en gaan we aan de slag met een lokale vertaling van het landelijke Sportakkoord II.

Wat willen we bereiken?

Harmonisatie van de subsidiëring van het verenigingsleven

Wat gaan we ervoor doen?

Een goed, sterk en evenwichtig (geharmoniseerd) subsidiebeleid voor de lokale sportverenigingen en culturele instellingen/ verenigingen

Op basis van de nieuwe beleidsvisies op sport- en cultuur worden de bijbehorende subsidies vastgesteld en verder tot uitvoering gebracht.

Het jaar 2024 is een overgangsjaar waarin we het nieuwe huur- en tarievenbeleid inhoudelijk gaan uitrollen

De tarieven blijven in 2024 gelijk aan die in 2023, behoudens indexering. Dit heeft geen wijziging in de begroting tot gevolg.

Wat willen we bereiken?

In alle kernen is voor alle inwoners aanbod om te kunnen sporten

Wat gaan we ervoor doen?

We doen er alles aan om de faciliteiten op orde te hebben en te houden, bijvoorbeeld door te kijken naar gecombineerd gebruik van faciliteiten.

We zetten continu in op advies en verenigingsondersteuning voor sportaanbieders. In 2024 gaan we vanuit de Sport- en Bewegvisie aan de slag met de implementatie van een passend subsidiebeleid en hoe we sportaanbod kunnen faciliteren met accommodaties.

In Maashorst zijn buurtsport- en cultuurcoaches actief

Binnen de gemeente zijn er buurtsport- en cultuurcoaches die aan de slag gaan met sportieve en culturele activiteiten. Zij werken vanuit preventie en positieve gezondheid.

5.2 Sportaccommodaties

Inleiding

Tot het taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening: sporthallen, groene velden en kunstvelden en terreinen.

Ontwikkelingen

Voor de gemeente Maashorst is het belangrijk te bepalen op welke manier zij het sporten en bewegen de komende jaren op lokaal niveau wil gaan faciliteren en ondersteunen. Daarvoor is het nodig nieuw beleid te ontwikkelen, dat niet gaat over alleen de ambities van de gemeente, maar ook over wat dat betekent voor subsidies, tarieven en afspraken met het lokale veld.

Wat willen we bereiken?

Een functioneel, kwalitatief en duurzaam sportkapitaal

We vinden het belangrijk dat ons aanbod van sportvoorzieningen aansluit bij de behoefte van onze aanbieders en deelnemers. Als onderdeel van het nieuwe sport- en beweegbeleid geven we duidelijkheid over hoe we dit de komende jaren gaan faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Realiseren Skatebaan Bevrijdingspark

De gemeenteraad van de voormalige gemeente Uden heeft in 2021 een motie aangenomen om tot uitbreiding én differentiatie van de skatebaan in Uden over te gaan. In 2022 is een uitvoeringsplan opgesteld. Daarvoor dient een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld te worden. Begin 2023 heeft het college het uitvoeringskrediet onderdeel laten uitmaken van de kadernota, zodat er een integrale afweging gemaakt kan worden.

Onderzoek naar exploitatie zwembad

De gemeente Maashorst (voorheen Uden) heeft een concessieovereenkomst met Ezzy's voor de exploitatie en het onderhoud van het openbaar binnenzwembad. Deze loopt af per 01-11-2026. Uiterlijk voor november 2025 is het noodzakelijk een besluit te nemen over de toekomstige exploitatie en onderhoud van het zwembad. Hiervoor wordt in 2024 en 2025 een traject doorlopen. Dit traject heeft juridische organisatorische, en financiële consequenties, we krijgen hiervoor externe ondersteuning. Het traject sluit aan bij de bepalingen uit het beleidskader zwembaden en de sport- en beweegvisie van de gemeente Maashorst.

5.3 Cultuur

Inleiding

Het taakveld Cultuur bestaat uit 3 deeltaakvelden met gemeentelijke taken met betrekking tot of op gebied van:

- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: activiteiten en subsidiering ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, en cultuureducatie
- Musea: activiteiten gericht op het verwerven, behouden en presenteren van kunst en cultuur: musea en exposities en historische archieven
- Cultureel erfgoed: taken gericht op behouden en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Hieronder vallen historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte en subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed.

Ontwikkelingen

Cultuur

Het bevorderen van kunst en cultuur draagt eraan bij dat inwoners goed in staat zijn om in een veranderende wereld te leven en daarin een plaats in te nemen. Kunst en cultuur zijn bewezen bouwstenen voor een stevige sociale basis, en het actief of passief meedoen aan cultuur werkt preventief.

Uit onderzoek van de World Health Organisation (WHO) blijkt dat het meedoen aan cultuurprojecten mensen niet minder arm of eenzaam maakt, maar ze gaan zich er wel beter door voelen. Vaak ontmoeten ze andere mensen en kunnen ze hun talenten ontwikkelen en

tonen, waardoor het zelfvertrouwen toeneemt. Dit vergroot hun zelfredzaamheid en biedt zingeving. Kunst en cultuur draagt op die manier bij aan veerkrachtige en gezonde inwoners.

Erfgoed

Onze samenleving is in beweging. De ruimte vraag binnen onze gemeente is groot. Sportlocaties, werklocaties, woonlocaties etc. Allemaal ruimtevragende functies binnen een vaak al bestaand en intensief bebouwd gebied. Binnen onze gemeentegronnen bevinden zich ook cultuurhistorisch waardevolle panden en gebieden

Deze zijn in het verleden ontstaan en hebben de basis gelegd voor de uitstraling en kenmerken van onze huidige kernen en omliggende gebieden. Vanuit die hoedanigheid zijn ze vaak ook kostbaar voor de toekomst. Het is van belang dat we onze gemeente blijven ontwikkelen op de benodigde beleidsvelden in de toekomst, met inachtnaam van ons verleden.

In onze gemeente hebben we actieve carnavalsverenigingen, heemkundekringen, gildes en meer. Deze verenigingen zijn ons immaterieel erfgoed. We zien de rijkdom die deze verenigingen ons brengen en het belang hiervan voor de lokale identiteit. We volgen de Europese lijn zoals uitgezet in het 'Verdrag van Faro' waarin erfgoed meer wordt gezien als een dynamisch gemeengoed dat betekenis krijgt door de mens die het (mede) maakt en beleeft. Wij vinden het belangrijk om dit immateriële erfgoed te behouden en in te zetten voor lokale identiteit en een goed woon- en leefklimaat. Het is daarom belangrijk om ons immateriële erfgoed te inventariseren en te beschrijven zodat we gericht kunnen ondersteunen en verbinden. Dit doen we onder meer door de subsidierelatie met Museum Krona te continueren in lijn met het cultuurbeleid 2024-2030.

Wat willen we bereiken?

Een mooi aanbod van kunst en cultuur behouden en uitbreiden

Culturele verenigingen en stichtingen staan stevig en er is aandacht voor cultuureducatie binnen- en buitenschools. Hiermee leveren we ook een bijdrage aan doelen uit de 'Sustainable Development Goals' van de Verenigde Naties, namelijk het bieden van kwalitatief onderwijs en het terugdringen van kansenongelijkheid en armoede.

Kerkgebouwen in alle kernen moeten behouden blijven. In bredere zin willen we ons eigen culturele erfgoed bewaken, zoals de geschiedenis van onze kernen en tradities rondom carnaval. Daarom willen we lokale gebeurtenissen vastleggen en bewaren.

Wij vinden het belangrijk om historische bebouwing en historische elementen in het landschap te behouden. Waarbij mee ontwikkelen in de huidige tijdsgeest ook een optie is. Het is daarom van belang om ons culturele erfgoed te inventariseren en te beschrijven met als doel om ons culturele erfgoed te bewaken. En tegelijkertijd een weloverwogen keuze te maken om toekomstige ontwikkelingen waar cultuur historie een rol speelt te blijven faciliteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Concessieovereenkomst Markant Maashorst

De concessieovereenkomst Markant Maashorst verlengen.

De gemeente Maashorst (voorheen Uden) heeft een concessieovereenkomst met Heven Theater Markant Exploitatie (HTME) voor de exploitatie en het onderhoud van theater Markant. Deze loopt af per 01-11-2026 en moet verlengd worden. Dit sluit aan bij de bepalingen uit het cultuurbeleid van de gemeente Maashorst (2024-2030).

Voor november 2025 is het noodzakelijk een besluit te nemen over de toekomstige exploitatie en onderhoud van het theater. Hiervoor wordt in 2024 en 2025 een traject doorlopen tussen beide partijen.

Deze mogelijke verlenging heeft juridische organisatorische, en financiële consequenties en externe ondersteuning is op onderdelen noodzakelijk, onder meer daar waar het gaat om staatssteun.

Implementatie nieuw cultuurbeleid

We gaan in 2024 aan de slag met het uitveren van activiteiten en maatregelen uit het nieuwe cultuurbeleid 2024-2030.

We bewaken én bewaren de geschiedenis van de kernen

We ondersteunen verenigingen en initiatieven die de lokale geschiedenis levend en leefbaar houden. We brengen het immaterieel erfgoed in kaart en leggen de verbinding met inwoners. Zo gaan we zorgen voor gepaste borging van het immaterieel erfgoed in ons beleid.

We willen meewerken aan een betere exploitatie van beeldbepalende panden door bijvoorbeeld de bestemming te verruimen in omgevingsplannen.

Stimuleren cultuureducatie

We continueren in 2024 de huidige cultuur-educatieve programma's zoals Xpress en maken samen met lokale stakeholders keuzes en een bijbehorend uitvoeringsplan voor inzet vanaf 2025.

5.4 Media

Inleiding

Tot dit taakveld behoort de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: bibliotheek en de lokale omroep.

Ontwikkelingen

Binnen gemeente Maashorst is de SLOM actief (Stichting Lokale Omroep Maashorst). Deze Stichting verzorgt de nieuwsvoorziening in de Maashorst onder de naam Dtv. Dtv verzorgt tv-uitzendingen, kent een radioprogrammering, heeft een online kanaal en voorziet in nieuwsvoorziening via een eigen app. Naast Dtv kent Maashorst een tweetal weekbladen: Udens Weekblad en de Arena. Ook deze weekbladen hebben een online kanaal voor de nieuwsvoorziening. Als gemeente gebruiken we beide weekbladen voor nieuwsvoorziening richting onze gemeenschap, onder andere door de gemeentepagina en het publiceren van de openbare bekendmakingen.

Dtv ontvangt subsidie van gemeente Maashorst. Hier staan prestatieafspraken tegenover gelinkt aan het aantal nieuwsuitzendingen en dergelijke. In het derde en vierde kwartaal van 2022 wordt besloten hoe deze subsidie voor 2023 en de jaren daarna ingericht gaat worden. De hoogte van het subsidiebedrag heeft te maken met de gewenste kwaliteit en kwantiteit van de nieuwsvoorziening. Overigens bestaat een deel van de subsidie uit een wettelijk vastgestelde bijdrage. De relatie tussen media en overheden, in dit geval gemeente Maashorst, is überhaupt een belangrijk onderwerp om te verdiepen. Deze relatie moet in balans zijn. Het uitzenden van de raads- en commissievergaderingen is vanaf het betrekken van de nieuwe raadszaal in Uden (september 2022) in handen van gemeente Maashorst zelf. Alle vergaderingen zijn online te volgen.

Bibliotheek

De ontwikkelingen met betrekking tot de bibliotheek worden beschreven bij taakveld Cultuur. Meer informatie is daarom te vinden in programma 5.3.

5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Inleiding

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:

- natuurbescherming;
- onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden;
- aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte;
- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen.

Ontwikkelingen

Door veranderende klimaatomstandigheden krijgen we steeds meer te maken met hete zomerdagen en heel natte dagen. Klimaatadaptatie is daarom een belangrijk thema en inrichtingsprincipe in de openbare ruimte. Een gezonde leefomgeving vraagt ook om meer mogelijkheden voor sport en spel en recreatieve beleving in de directe woonomgeving. Bij de aanleg en renovatie en het beheer van de openbare ruimte moeten we hier rekening mee houden. Stad-landintegratie kan hier eveneens een stevige bijdrage in leveren. Natuurgebied De Maashorst is al jaren volop in ontwikkeling, zowel recreatief als ecologisch. Door verwerving van landbouwgronden realiseren de samenwerkende partijen het Natuur Netwerk Brabant (NNB) en vergroten daarmee de natuurkern en het natuurgebied. We volgen de landelijke ontwikkelingen en zijn alert op de kansen of bedreigingen voor de Maashorst. De

landelijke stikstofproblematiek biedt wellicht ook mogelijkheden te komen tot versterking van het natuurgebied de Maashorst. Daarnaast kan het natuurgebied berging van grondwater bevorderen en daarbij een grote rol spelen in de strijd tegen verdroging. Voor Maashorst is de ontwikkeling van toerisme en recreatie binnen haar gemeentegrenzen een speerpunt.

Wat willen we bereiken?

De groenste gemeente van Nederland

Maashorst is natuur. En natuur is Maashorst. Natuurgebied De Maashorst is onze grootste troef. Die willen we dan ook verder ontwikkelen, zodat De Maashorst het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant wordt. Qua ambitie staat wat ons betreft het Maashorst Manifest met het toekomstbeeld voor 2050 nog fier overeind.

We willen (opnieuw) de groenste gemeente van Nederland worden. We vergroten de diversiteit in natuuraanbod, met een goede spreiding over de hele gemeente. Focus ligt daarbij uiteraard op de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst als aangesloten natuurgebied en variatie in natuur. Grote grazers blijven daar wat ons betreft welkom, waarbij veiligheid voorop staat. Onze natuurdoelen brengen we in bij de aanpak van de stikstofproblematiek. Ook zorgen we voor natuurcompensatie.

Vergroening heeft in de volle breedte onze aandacht, dus ook in de gebouwde omgeving. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken en verbetering van de biodiversiteit. En als inwoners dit wensen, betrekken we hen graag bij het onderhoud van het groen in hun eigen wijk/dorp. Ook werken we samen met inwoners, ondernemers en organisaties aan plannen met quick wins voor natuur, landschap en recreatie. We stimuleren recreatief gebruik van onze natuur. Kwaliteit van natuur en aantrekkingskracht bepalen in sterke mate de recreatieve mogelijkheden. De balans tussen natuur en recreatieve druk mag echter niet uit het oog worden verloren. We bieden recreatieve mogelijkheden voor de inwoners van gemeente Maashorst en zijn daarmee ook aantrekkelijk voor mensen van verder weg.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan de biodiversiteit van natuur waarborgen en versterken, bijvoorbeeld door deelname aan het Deltaplan biodiversiteit

Versterken van de biodiversiteit is een belangrijk doel in het beheer in Maashorst. Dit ontwikkelen we nog verder. Kansen die zich voordoen grijpen we. In Maashorst Noord zijn diverse gebieden waar goede kansen zijn om de biodiversiteit te vergroten. Hier passen we het reguliere beheer aan.

Maashorst neemt ook in 2024 deel aan Deltaplan Biodiversiteit.

We gaan de Maashorst verder uitbreiden en ontwikkelen als natuurgebied en we onderzoeken of het gebied een Nationaal Park-nieuwe stijl kan worden

In de Gebiedsvisie voor het natuurgebied is het eindbeeld voor 2050 opgenomen. Hier werken we samen met de partners in het natuurgebied naartoe. Dit doen we aan de hand van het uitvoeringsprogramma dat is opgenomen in de Gebiedsvisie en het Inrichtings- en beheerplan. We houden water langer vast, herstellen wijst en vergroten de toegankelijkheid. We verkennen of de status van een Nationaal Park 3.0 meerwaarde heeft voor De Maashorst. En we bekijken wat er allemaal bij komt kijken om die status te krijgen.

We willen diversiteit in natuuraanbod vergroten, met een goede spreiding over de hele gemeente

We realiseren bestaande en nieuwe ecologische verbindingzones. We versterken de natuur- en recreatieverbindingen tussen de kernen en bos- en natuurgebieden. Bijvoorbeeld door realisatie van groenblauwe dooradering in het landelijk gebied, mogelijk ook in combinatie met het herstel van wijst. We nemen deel aan Geopark Peel en Maasvallei in oprichting om educatieve en recreatieve projecten op het gebied van breuken en wijst uit te voeren.

We gaan pilots opstarten voor beheer van het openbaar groen/natuur door inwoners

Samen met Area bekijken we of bij een (nieuwe) locatie een pilot voor zelfbeheer kan starten. Ook bij nieuwbouw- en/of transformatieprojecten kijken we of er mogelijkheden zijn om een pilot zelfbeheer te starten.

We realiseren quick wins, zoals aanplant landschap, ecologisch bermbeheer, erfbeplanting, picknick-voorzieningen, fietsroutes, wandelpaden

We nemen ook in 2024 deel aan de stimuleringsregelingen landschap (Stila) en Erven Plus. We zoeken continu naar mogelijkheden om te vergroenen. Dit doen we binnen de kernen en in het buitengebied. Om de biodiversiteit in projecten te vergroten, leggen we uitgangspunten voor natuurinclusief bouwen vast.

Realisatie honden- en uitlaatvelden in voormalig Landerd

In Maashorst Noord realiseren we diverse hondenuitlaatvelden met omheining. Dit is onderdeel van de harmonisatie.

Wat willen we bereiken?

Een sterke recreatieve sector

Ook de recreatieve sector is een belangrijke hoeksteen van onze economie. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt potentie voor recreatiebedrijven en agrarische bedrijven die zich willen verbreden.

Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! Hiervoor is de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 en een jaarlijks uitvoeringsprogramma. Dit laatste wordt met onze stakeholders samen opgesteld.

Wat gaan we ervoor doen?

We vergroten de diversiteit in natuuraanbod met een goede spreiding over de hele gemeente

Behoud en beheer van natuur is een vast onderdeel van de beleidsontwikkeling. Zie ook 5.5.1 Groenste gemeente (uitvoeringsprogramma).

We gaan de Natuurpoort (Palmstraat, Schaijk) en de uitkijktoren in De Maaspoort realiseren

We zoeken verbinding met een marktpartij voor de ontwikkeling van de Natuurpoort Palmstraat. Zodra deze partij is gevonden, start het planvormingsproces.

We doorlopen de ruimtelijke procedure voor de ontwikkeling van een uitkijktoren of uitkijkpunt en starten met de realisatie. We knappen de buitenruimte in de omgeving van Naat Piek op. Dit is wel afhankelijk van de recreatieve ontwikkeling van het openlucht- en vestzaktheater.

We versterken Maashorst aan de hand van een toeristisch-recreatief plan. Samen met onze stakeholders versterken we Maashorst aan de hand van de vastgestelde visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 en de vier pijlers: gevarieerd en aantrekkelijk, gastvrij en verbonden, leefbaar en in balans en toegankelijk en bereikbaar. Met de recreatieve ondernemers en organisaties stellen we hiervoor een uitvoeringsprogramma op.

We richten onze positionering nadrukkelijk op 'Maashorst is de meest recreatieve gemeente van Noordoost-Brabant'. We benadrukken de sterke verwevenheid met het natuurgebied De Maashorst

Via het uitvoeringsprogramma van de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 promoot Maashorst zichzelf als recreatieve gemeente. Natuurgebied De Maashorst is daar een belangrijk onderdeel van.

Natuurcentrum De Maashorst blijft een belangrijke educatieve partner

De subsidierelatie met Natuurcentrum De Maashorst voortzetten. Jaarlijks vindt met het bestuur van het Natuurcentrum overleg plaats over de invulling van natuureducatie.

We maken een start met een verbeterplan voor Wandelpark Uden

Voor het Wandelpark Uden maken we een nieuw ontwerp. Hierin nemen we de kansen en mogelijkheden voor gezond bewegen mee.

We stimuleren en faciliteren de groei van het aanbod van cultuur- en natuureducatie We stimuleren cultuureducatie binnen én buiten schooltijd. Dit doen we door in te blijven zetten op kwalitatief cultuuronderwijs op basis- en middelbare scholen. Ook stimuleren en waarderen we onze culturele verenigingen en stichtingen met een (geharmoniseerd) subsidiebeleid, zodat ook buiten schooltijd cultuur beoefend kan worden door jong en oud.

Natuurcentrum De Maashorst biedt natuureducatie aan voor de basisscholen. We zetten de subsidierelatie met het Natuurcentrum voort. Jaarlijks overleggen we met het bestuur over de invulling van het natuureducatieprogramma.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	1.072	1.377	1.195	1.195	1.195	1.195
5.2 Sportaccommodaties	3.137	4.297	4.291	3.960	3.750	3.698
5.3 Cultuur	4.279	4.624	5.140	4.866	4.853	4.629
5.4 Media	1.789	1.864	1.939	1.939	1.938	1.938
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.124	9.548	9.405	9.475	9.455	9.431
Totaal Lasten	18.402	21.709	21.970	21.434	21.191	20.891
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	293	247	435	435	435	435
5.2 Sportaccommodaties	820	1.166	1.206	1.222	1.200	1.200
5.3 Cultuur	1.087	1.104	1.174	1.174	1.174	1.174
5.4 Media	313	320	333	333	333	333
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	779	383	340	340	340	340
Totaal Baten	3.292	3.220	3.488	3.504	3.482	3.482
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	15.111	18.490	18.482	17.930	17.709	17.409
Stortingen in reserves	704	54	17	17	17	17
Onttrekkingen uit de reserves	1.590	1.508	478	481	483	135
Totaal mutaties reserves	-885	-1.455	-460	-464	-466	-118
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	14.225	17.035	18.022	17.466	17.244	17.292

Programma 6 Sociaal Domein

Inleiding

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Maashorst onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te kunnen leven, wonen en meedoen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd en participatie.

6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie

Inleiding

Onze inwoners zijn zelfredzaam. Ze doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners zullen op hun eigen manier moeten omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.

In de wijken/kernen hebben we een sterke sociale basis waar de meeste hulpvragen worden opgelost. Een sterke sociale basis bestaat uit basisvoorzieningen die raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, verenigingsleven, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. Alles bij elkaar vormen die voorzieningen een vangnet van sociale contacten, hulp en ondersteuning. Ze zijn aanwezig in de wijken/kernen, zichtbaar en laagdrempelig. Iedereen kan er gebruik van maken.

Ontwikkelingen

Als gemeente Maashorst sluiten we aan bij deze sociale basis en faciliteren en/of investeren we waar nodig. Een gastvrije ontmoetingsplek per wijk/kern zien wij als een belangrijke basisvoorwaarde. We bepalen samen met maatschappelijke partners, de inwoners en op basis van data welke basisvoorzieningen en preventieve programma's in de wijk/kern nodig zijn. We houden hierbij rekening met de diversiteit van de inwoners.

Investeren in preventie en vroegsignalering is noodzakelijk om de zelfredzaamheid van inwoners en samenleving te behouden en te voorkomen dat inwoners zwaardere ondersteuning nodig hebben of krijgen. Hierin hebben we als gemeente Maashorst met maatschappelijke partners een gedeelde verantwoordelijkheid. Preventie en vroegsignalering zijn voor ons de basis in het werken in de wijk/kern en de gespecialiseerde hulp en ondersteuning. Ontmoeten is nauw verbonden met preventie. Hoe meer inwoners elkaar ontmoeten, hoe meer netwerken ontstaan of worden uitgebreid. En hoe groter de kans dat behoeften of problemen vroegtijdig aan het licht komen. Vaak worden problemen dan al in de kiem gesmoord, en behoeften tijdig gesignaleerd.

Wat willen we bereiken?

Mogelijkheden om te ontmoeten in de kernen/wijken

Elkaar leren kennen zorgt ervoor dat je makkelijker iets aan een ander durft te vragen en zelf iets voor een ander doet. Het voorkomt eenzaamheid, in een wereld waarin mensen steeds

meer op zichzelf zijn aangewezen. Om betrokken bij en in contact met elkaar te blijven, zijn ontmoetingsplekken dichtbij nodig, evenals verenigingen en de inzet van samenwerkende professionals en vrijwilligers.

Wat gaan we ervoor doen?

Bijdrage aan exploitatie wijkaccommodaties 2024

Zowel de wijkaccommodaties die we als gemeente beheren als de accommodaties die door een stichting in beheer zijn, hebben een niet sluitende begroting/exploitatie in 2024. Er worden jaarlijks structureel exploitatiesubsidies aan de zelfbeheer stichtingen verstrekt. Aanvullend hierop zijn voor 2024 incidenteel extra middelen nodig omdat:

- De personeelskosten zijn gestegen door een toename van maatschappelijke activiteiten die vanuit onze accommodaties georganiseerd worden
- Inkoopkosten voor voedselwaren zijn gestegen
- Horeca inkomsten teruglopen door een dalende koopkracht bij de bezoekers
- De begrotingen van de accommodaties in eigen beheer op sommige gebieden te ambitieus zijn. Dit zit vooral in incidentele verhuuropbrengsten en horecaomzet.

In het kader van behoorlijk bestuur moet gewerkt worden met overgangstermijnen. Het jaar 2024 is daarom een overgangsjaar waarin ook nieuwe concrete afspraken over het beheer en de inzet van maatschappelijk vastgoed uitgewerkt worden voor 2025 en verder.

Vanaf 2025 is het nieuwe accommodatiebeleid van kracht en hiermee dus ook de nieuwe subsidiestructuur en bijbehorende afspraken voor de zelfbeheer stichtingen.

We stimuleren activiteiten en ontmoeting in de dorpshuizen en MFA's.

De dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (MFA's) worden optimaal benut voor ontmoeting tussen inwoners. Er wordt momenteel nieuw accommodatiebeleid ontwikkeld. Hiermee willen we aan onze inwoners ruimte blijven bieden voor activiteiten en ontmoeting. Daarbij streven we naar optimale bezetting van deze accommodaties en samenwerking met partners.

De ontmoetingspunten in de wijken en kernen (zelfstandige locaties of onderdelen van maatschappelijk vastgoed zoals schoolgebouwen) hebben een professional die deskundigheid heeft om de meest voorkomende vragen te beantwoorden.

We zetten in alle wijken/kernen in op een professional die als verbinder in de wijk een herkenbaar en laagdrempelig aanspreekpunt is voor inwoners met vragen uit het dagelijks leven. Zo kunnen we inwoners dicht bij huis ondersteunen.

Professionals in de kern/wijk genieten het vertrouwen van inwoners en worden steeds beter gevonden voor vragen uit het dagelijks leven waar inwoners zelf geen antwoord op hebben.

We investeren in samenwerkende professionals uit het maatschappelijk veld die dichtbij de inwoners in de wijk/kern preventief ondersteuning bieden. Daarbij zijn zij actief en vindbaar op de diverse locaties waar inwoners samenkomen.

Wat willen we bereiken?

Preventie door vroeg signaleren van problemen en behoeften

We willen dat er netwerken ontstaan of worden uitgebreid, zodat de behoeften en problemen van inwoners tijdig worden gesignaleerd. Voorkomen is beter dan genezen.

Wat gaan we ervoor doen?

We zorgen dat vrijwilligers en professionals (preventiewerkers, jongerenwerk, dorps- en wijkondersteuners en andere professionals) op een goede manier kunnen samenwerken.

Zo kunnen we vroegsignalering daadwerkelijk verbeteren. Met als extra voordeel dat we tot nu toe moeilijk te bereiken doelgroepen (zoals 'de verborgen armoede'-groep) beter weten te vinden en ondersteuning kunnen bieden.

We werken aan een Sterke Sociale basis in de wijken

In 2024 implementeren we het nieuwe beleid op de sterke sociale basis en we richten het transformatiebudget sociaal domein hierop in.

In 2024 versterken we de rol van jongerenwerk in de sociale basis.

We zorgen dat hulpvragen, ook van jeugdigen en hun ouders, zoveel mogelijk in de wijk worden opgelost in een vroeg stadium, zodat zwaardere zorg wordt voorkomen of beperkt.

Vroegsignalering en preventie zijn hierin belangrijke thema's. Het jeugd- en jongerenwerk biedt daarin een laagdrempelige basisvoorziening met een preventieve functie. Kinderwerkers en jongerenwerkers leggen contact met jeugdigen in hun leefwereld, bieden activiteiten en ontwikkelingskansen, signaleren vroegtijdig behoefte aan ondersteuning en verwijzen door als specialistische hulp nodig blijkt.

In 2024 onderzoeken we het inzetten van kinderwerk.

Met kinderwerk wordt via activiteiten gewerkt aan doelen als talentontwikkeling, een gezonde leefstijl of het bevorderen van competenties. Daarnaast is er veel aandacht voor de ondersteuning van ouders bij de opvoeding. Dit alles vergroot de kansengelijkheid en de mogelijkheid op te groeien tot evenwichtige volwassenen.

Het kinderwerk heeft nog niet veel aandacht in Maashorst, terwijl we juist zoveel mogelijk vroegtijdig problemen willen signaleren. Hoe eerder potentiële probleemsituaties worden aangepakt, hoe meer baat kinderen daarvan hebben in de rest van hun leven. Uitbreiding van het kinderwerk is daarom noodzakelijk.

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Inleiding

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht, en het begeleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en dienstverlening):

- voorlichting
- advisering
- cliëntondersteuning
- toegang tot eerste- en tweedelijnsvoorzieningen
- preventie
- vroegsignalering
- PraktijkOndersteuner Huisarts voor Jeugd (POH Jeugd).

Ontwikkelingen

Onze inwoners zijn zelfredzaam. Ze doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners zullen op hun eigen manier moeten omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.

Ook met een sterke sociale basis kan het echter gebeuren dat inwoners tijdelijk of permanent gespecialiseerde hulp en ondersteuning nodig hebben op de verschillende facetten van het leven.

Deze hulp en ondersteuning is alleen toegankelijk op basis van een indicatie die door onder meer de gemeentelijke toegang wordt afgegeven. Het gaat hierbij om hulp en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet. Maar ook om inzet van uitkeringen, bijzondere bijstand, armoedeverzoeken, reïntegratietrajecten en Beschut Werk vanuit de Participatiewet en schuldhulpverlening uit de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Voor iedere inwoner hebben we als gemeente de mogelijkheid voor het inzetten van passende cliëntondersteuning.

Inwoners, kunnen naast de gemeentelijke toegang, ook hun vraag stellen bij de professionals in de wijken/kernen. De professionals bekijken samen met de inwoner wat nodig is om de vraag op te lossen. Wanneer hulp en ondersteuning nodig is op basis van een indicatie volgt een warme overdracht naar de gemeentelijke toegang.

De uitvoeringsteams worden gevormd door de consulenten Wmo, Jeugdwet, Participatie en schuldhulpverlening. De consulenten zijn vakspecialisten en ze werken systeemgericht en integraal. Zij zijn de schakel voor de inwoners naar gespecialiseerde hulpverlening, ze verlenen zelf geen hulp.

Wat willen we bereiken?

Een integrale benadering van 0-100+

We hebben oog voor iedereen. We zetten extra in op onder meer jongerenwerk en het stimuleren van positieve gezondheid. Speciale aandacht hebben we voor onze ouderen, vanwege de vergrijzing van onze bevolking in combinatie met langer thuis wonen. Ook hebben we oog voor mensen met dementie en dragen we bij aan oplossingen in onze gemeente: we zijn een dementievriendelijke gemeente. In Maashorst kun je gelukkig en zoveel mogelijk zorgeloos oud worden.

We zijn ons als gemeente bewust van de verschillende behoeften van specifieke doelgroepen en we ondernemen actie om aan deze behoeften tegemoet te komen.

Wat gaan we ervoor doen?

We ontwikkelen en geven uitvoering aan een beleidsplan ouderen.

We willen aan de fors groeiende groep kwetsbare ouderen passende zorg- en welzijnsvoorzieningen blijven bieden. We doen dat in samenwerking met alle belanghebbenden. We richten ons daarbij op integrale wijk- of dorpsgerichte, kleinschalige voorzieningen en versterken de rol van bestaande diensten die het welzijn bevorderen. Daarnaast bevorderen en ondersteunen we informele zorg en mantelzorg.

Wat willen we bereiken?

Een vindbare, herkenbare en professionele toegang voor vragen en voorzieningen

Voor situaties waarin professionele ondersteuning nodig is, willen we een vindbare, herkenbare en professionele toegang hebben. Inwoners kunnen daar terecht met al hun vragen over zaken waarvoor wij als gemeente verantwoordelijk zijn.

We werken integraal. Het uitgangspunt is één aanspreekpunt per gezin. Het is immers het fijnste als inwoners met al hun vragen terecht kunnen bij vertrouwde gezichten in de wijk. Die professionals kunnen via warme overdracht de vraag doorzetten naar de gemeentelijke toegang als er meer nodig is dan waarin het systeem en/of de wijk of kern voorziet.

De uitvoeringsteams gaan vervolgens kijken wat de best passende hulp is. Dat kan gaan om geïndiceerde tweedelijnszorg, maar we verwachten ook dat we veel vaker een passend aanbod kunnen doen met beschikbaarheid van eerstelijnszorg (samenwerking tussen (para-)medisch en sociaal domein). Daarvoor beschikken we over een sterk netwerk van lokale hulpverleners en overige deskundigen. Zodat wachtlijsten verminderen of zelfs worden voorkomen.

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeentelijke toegang voor ondersteuning is verder geprofessionaliseerd en wordt door inwoners als prettig ervaren.

In 2024 optimaliseren we de gemeentelijke toegang. Dit betekent dat we gaan monitoren waar we moeten bijsturen of opschalen en dat ook doen. Ook gaan we de samenwerking tussen de sociale basis in de wijk/kern en de gemeentelijke toegang optimaliseren.

6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebelid en eerstelijns schuldhulpverlening)

Inleiding

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:

- Inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies (LKS) op grond van de Participatiewet
- Bijzondere bijstand voor bijzondere en noodzakelijke kosten vanuit de Participatiewet
- Geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening
- IOAW (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers)
- IOAZ (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
- Kosten van levensonderhoud en kapitaalverstrekking voor gevestigde ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004)
- Kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
- Sociale zekerheidsregelingen van het rijk, bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima
- Schuldhulpverlening en vroegsignalering van schulden vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
- Gemeentelijk minimabeleid: regelingen gericht op maatschappelijke participatie voor inwoners die tot de doelgroep minimabeleid horen (tot 120% sociaal minimum) vanuit de Gemeentewet.

Ontwikkelingen

Participatiewet

De regering wil de regelgeving en toepassing van de Participatiewet eenvoudiger en klantvriendelijker maken, met meer ruimte voor maatwerk. Het wetvoorstel "Participatiewet in Balans" wordt voorbereid. Hier willen we lokaal op aansluiten, voor zover we dat nog niet doen.

Schulden en Armoedebestrijding

We hebben als gemeente de taak om (bijzondere) bijstand, minimaregelingen en brede ondersteuning bij schuldhulpverlening te verlenen aan inwoners die het nodig hebben. Deze wettelijke taak blijven we uitvoeren. We zetten in op preventie en vroegsignalering van schulden. In onze aanpak streven we naar financiële zelfredzaamheid en zetten we ons in voor een integrale aanpak. Hierbij geven we specifiek aandacht aan kinderen in armoede. We vinden dat kinderen, ongeacht de gezinssituatie waarin ze opgroeien, alle kansen moeten krijgen om zich op sociaal, mentaal en fysiek vlak te ontwikkelen.

Wat willen we bereiken?

De lokale toepassing van de Participatiewet is eenvoudiger, biedt maatwerk en is vriendelijker voor inwoner die hier gebruik van moeten maken. We werken vanuit de bedoeling van de wet, niet vanuit de letter ervan.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan de voorgestelde wijzigingen in het hierboven genoemde wetsvoorstel onderzoeken en indien mogelijk toepassen, voor zover we dat nog niet doen.

Daarnaast onderzoeken we of de toepassing van de Participatiewet ook op andere punten eenvoudiger en klantvriendelijker kan, binnen de kaders van de wet.

We gaan aan de slag met het nieuwe beleidskader Armoede & Schulden waarin we beide problemen integraal aanliegen.

Door meer samenwerking te zoeken met onze ketenpartners, de inbreng van ervaringsdeskundigen op te nemen in onze aanpak en in te zetten op preventie, vroegsignalering en nazorg bij schulden, verwachten we armoede en schulden succesvol terug te dringen.

We brengen onze ondersteuningsregelingen onder de aandacht van inwoners.

Op het gebied van preventie van armoede en schulden blijven we stappen zetten om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan blijven doen. We kijken hierbij allereerst naar onze eigen dienstverlening. In Maashorst hebben we veel regelingen en mogelijkheden voor ondersteuning voor minima. Helaas blijkt keer op keer dat inwoners onze ondersteuning en regelingen niet vinden en onvoldoende benutten. Daarom gaan we onze regelingen beter onder de aandacht van inwoners brengen. Dit doen we onder meer met foldermateriaal, een begrijpelijke sociale kaart, het inzetten van ketenpartners en door onze eigen communicatie aan te laten sluiten op de wereld van de doelgroep.

Voor kinderen en jongeren willen we de financiële zelfredzaamheid vergroten door het aanbieden van financiële educatie.

We intensiveren de inzet van vroegsignalering

We zien dat het vroegsignaleren van schulden werkt. Hierop gaan we verder bouwen door nog meer outreachend en klantgericht te werken. We zetten extra in op huisbezoeken naar aanleiding van een signaal van betalingsachterstanden. Daarbij hebben we meer aandacht voor (extra) kwetsbare doelgroepen als jongeren, zelfstandig ondernemers, alleenstaande ouders en ouderen.

Wat willen we bereiken?

Het aantal inwoners in de gemeente dat te maken heeft met armoede en schulden is met succes teruggedrongen.

Wat gaan we ervoor doen?

Verborgen armoede is (deels) in beeld gekomen en aangepakt

Mensen die uit de schulden zijn geholpen, zijn zodanig zelfredzaam dat we ze niet meer terugzien. Inwoners met een krappere beurs, en met name kinderen, ervaren geen belemmeringen om mee te doen.

6.4 Maatschappelijke en arbeidsparticipatie

Inleiding

Het taakveld Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het betreft gemeentelijke taken met betrekking tot of op het gebied van:

Wsw en Beschut Werk

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie, maar niet gericht op doorstromen naar arbeid:

- beschut werken
- bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken dienstbetrekkingen
- arbeidsmatige dagbesteding.

Arbeidsparticipatie

Hiertoe behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen:

- re-integratie-instrumenten
- ondersteuning bij starten van een eigen bedrijf
- bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidie (voor zover ingezet als re-integratie-instrument)
- stimuleringsmaatregelen, waaronder de No-riskpolis
- loon-waardebepaling
- voorzieningen ter voorbereiding van een zelfstandig bestaan als startend ondernemer en ter begeleiding van startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz).

Ontwikkelingen

Op de arbeidsmarkt is sprake van een uitzonderlijke krapte. Dit geeft naast vele knelpunten ook kansen voor iedereen, met name voor mensen die een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het kabinet stelt een kabinetsbrede aanpak van de krapte voor met zes acties en bijbehorende maatregelen:

1. Stimuleren van technologie- en procesinnovatie
2. Inzet op arbeidsaanbod
3. Verbeteren van de match

4. Stimuleren van meer uren werken
5. Inzet op leven lang ontwikkelen
6. Verbeteren aansluiting initieel onderwijs en arbeidsmarkt.

Wij gaan in Maashorst aan de slag met deze zes acties. We nemen maatregelen om krapte op de arbeidsmarkt te bestrijden. Dit doen wij regionaal binnen onze arbeidsmarktregio (Noordoost Brabant Werkt, WSP) en lokaal samen met onderwijs, economie, werkgevers en overige partners (waaronder IBN). Dit vergt nog verdere uitwerking en samenwerking, zowel binnen als buiten onze organisatie.

Toeleiding van onze brede doelgroep in de P-wet naar (reguliere) arbeid is hierbij belangrijk. Dit betekent onder meer dat wij ons bestand gaan analyseren, werkgevers (nog meer) actief gaan benaderen en gaan kijken of onze re-integratie instrumenten nog voldoende aansluiten bij de huidige ontwikkelingen binnen de arbeidsmarkt.

Wat willen we bereiken?

Arbeidsparticipatie

We pakken arbeidsmarktbeleid in de volle breedte op met alle betrokken partijen. Daarbij gaan we uit van duurzame uitstroom van personen met een bijstandsuitkering naar werk. We willen op 1 januari 2026 het aantal mensen dat afhankelijk is van deze uitkering met 25% verminderen ten opzichte van 1 januari 2022.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren Plan van aanpak vermindering bestand P-wet in samenwerking met ketenpartners

We intensiveren de begeleiding van uitkeringsgerechtigden richting werk. Daarnaast proberen we te voorkomen dat mensen een uitkering nodig hebben, door ze vroegtijdig richting werk te geleiden. Dit doen we met verschillende activiteiten, in afstemming en samenwerking met werkgevers en maatschappelijke partners.

Opstellen van arbeidsmarktbeleid op de lange termijn in afstemming met partners binnen en buiten de organisatie op het terrein van economie, ruimte, regio, werkgelegenheid.

We maken beleid over hoe we in onze gemeente de vraag naar arbeid zo goed mogelijk kunnen afstemmen op het aanbod. Hierbij betrekken we de beleidsterreinen economie, onderwijs en ruimtelijke ontwikkeling. Ook stemmen we af op het regionale arbeidsmarktbeleid.

Intensiveren van het Partnership IBN voor wat betreft de samenwerking met IBN en plaatsing van kandidaten.

We onderzoeken samen met IBN verschillende mogelijkheden om meer mensen uit de doelgroep Participatiewet te kunnen plaatsen in een dienstverband bij IBN. We voeren die mogelijkheden uit.

6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO

Inleiding

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten voor mensen met fysieke beperkingen, die helpen om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo). De voorzieningen worden verstrekt op basis van een beschikking.

- Wmo Rolstoelen
- Wmo Vervoersvoorzieningen Wmo, waaronder de scootmobiel
- Wmo Vervoersdiensten, waaronder de Regiotaxi
- Wmo Woningaanpassingen
- Wmo Overige maatwerkvoorzieningen
- Wmo Eigen bijdragen
- Parkeerbeleid invaliden, inclusief leges.

Ontwikkelingen

We zetten in op het behouden en/of vergroten van de zelfredzaamheid in de directe woonomgeving en de mate van participatie in de samenleving. Deze ambitie komt onder druk te staan vanwege schaarste bij een aantal maatwerkvoorzieningen. Daarom wordt zoveel mogelijk ingezet op het gebruik van algemene voorzieningen. We werken hierin samen met ketenpartners. We houden oog voor de individuele situatie en zorgen voor maatwerk als dat noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken?

Inwoners kunnen zoveel mogelijk en zolang als mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen en meedoen in de samenleving.

Er zijn verschillende redenen waarom we dit streven naar zelfstandigheid en thuis wonen ondersteunen. Ten eerste kan het bijdragen aan het welzijn en de kwaliteit van leven van individuele inwoners. Veel mensen voelen zich comfortabeler en gelukkiger in hun eigen vertrouwde omgeving.

Daarnaast kan het bevorderen van zelfstandigheid en thuis wonen de druk op formele zorg verminderen.

Wat gaan we ervoor doen?

We onderzoeken mogelijkheden om het gebruik van individuele maatwerkvoorzieningen te collectivieren en ontwikkelen hiervoor nieuw beleid.

We willen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners bevorderen. We leggen de focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. Naar aanleiding van het beleidsplan Wmo gaan we in 2024 onderzoeken welke (algemene) voorzieningen we in de wijk beschikbaar kunnen maken en we gaan doorlopend stimuleren deze voorzieningen te gebruiken.

We evalueren de pilot scootmobielpool

In 2024 evalueren we de pilot scootmobielpool en bepalen we hoe we hier een vervolg aan geven.

We maken jaarlijks prestatieafspraken met de woningcorporaties.

We maken op jaarbasis prestatieafspraken met woningcorporaties Area en Mooiland . Daarnaast is er doorlopend afstemming vanuit een gezamenlijke werkgroep. Vanuit "Wonen en Zorg" gaat het onder meer om afspraken over het aantal woningen dat aan specifieke doelgroepen beschikbaar gesteld moet worden en om afspraken rondom eventuele woningaanpassingen. In 2024 is de woonzorgvisie een belangrijke bron van input voor de nieuwe prestatieafspraken.

We ontwikkelen een urgentieverordening om bij woningtoewijzing voorrang te geven aan specifieke doelgroepen.

De Wet versterking regie volkshuisvesting verplicht gemeenten per 1 januari 2025 tot een Huisvestingsverordening voor het onderdeel 'urgenties'. Het gaat om urgenties voor onder andere mantelzorgverleners/-ontvangers, mensen met een ernstige en chronische medische achtergrond, dak- en thuislozen, mensen uit maatschappelijke opvang, uit beschermd wonen, uit de GGZ, uit jeugdhulp, uit detentie, of uitstap uit prostitutie. In 2024 wordt de verordening opgesteld en door de gemeenteraad vastgesteld. In de verordening worden regels vastgelegd over de toewijzing van huurwoningen en over het bepalen van de urgentievolgorde voor woningzoekenden.

6.6 Maatwerkdienstverlening WMO

Inleiding

Het taakveld maatwerkdienstverlening Wmo bestaat uit 2 deeltaakvelden met gemeentelijke taken met betrekking tot of op gebied van:

Maatwerkdienstverlening Wmo

Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en (eventueel op basis van een toekenningsbeschikking) ondersteuning nodig hebben in de vorm van:

- Wmo Hulp bij het Huishouden
- Wmo Begeleiding en Persoonlijke Verzorging
- Wmo Dagbesteding, waaronder de inloopfunctie GGZ
- Wmo Overige Maatwerkarrangementen.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Wmo

Hierbij gaat het om alle opvang en beschermd wonen voorzieningen, met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de opvangvoorzieningen verblijven:

- Wmo Beschermd Wonen
- Wmo Maatschappelijke- en Vrouwenopvang.

Ontwikkelingen

We zien dat steeds meer inwoners gebruik maken van gespecialiseerde hulp en ondersteuning. Ook groeit de groep steeds ouder wordende inwoners. De vergrijzing speelt een grote rol in het gebruik van maatwerkvoorzieningen. Samen met een krapte op de arbeidsmarkt legt dit druk op de beschikbaarheid van Wmo-ondersteuning.

Gespecialiseerde hulp en ondersteuning die wordt geboden is gericht op herstel, ontwikkeling, stabilisering of begeleiding. De hulp en ondersteuning is altijd maatwerk. We voeren regie en zijn betrokken bij de inwoner. Er worden realistische doelen gesteld. We zijn ons daarbij bewust van de kosten, goed is goed genoeg. Dit betekent dat we vooral kijken wat de inwoner nodig heeft om zo zelfredzaam mogelijk te zijn.

De transitie en transformatie van Wmo Beschermd Wonen vindt de komende jaren plaats. Dit betekent dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk thuis in hun eigen gemeente wonen. Zij zijn hierbij zoveel mogelijk zelfredzaam en participeren naar vermogen. De zorg en ondersteuning die iemand nodig heeft, wordt in samenhang geboden en is ondersteunend aan herstel. Wanneer een inwoner (tijdelijk) niet zelfstandig kan wonen of het niet lukt om op eigen kracht te zorgen voor een dak boven het hoofd, zijn er voldoende passende (tijdelijke) opvangvarianten beschikbaar. De invulling wordt beschreven in de Lokale Ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

Wat willen we bereiken?

We beschikken over een passend aanbod voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

Met de transformatie van Beschermd Wonen worden wij verantwoordelijk voor een nieuwe doelgroep: inwoners met een psychische kwetsbaarheid blijven zo veel mogelijk thuis in hun eigen gemeente wonen. We zorgen lokaal voor een passend ondersteuningsaanbod zodat we die nieuwe doelgroep passende ondersteuning kunnen bieden.

Wat gaan we ervoor doen?

We geven uitvoering aan de lokale ontwikkelagenda 'Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid'.

De lokale ontwikkelagenda 'Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid' (vastgesteld op 22 september 2022) beschrijft de lokale acties in het kader van de doordecentralisatie van beschermd wonen en de aanpak in het terugdringen van dak- en thuisloosheid. De lokale ontwikkelagenda loopt van 2022 tot en met 2024. In 2024 wordt het huidige aanbod geëvalueerd (de inloop bij de buurthuizen, het zelfregie- en herstelcentrum Gewoon herstel en de specialistische inloopfunctie GGZ). We onderzoeken onder meer waar eventueel sprake is van een hiaat of overlap. Op basis van de evaluatie worden de diverse voorzieningen doorontwikkeld/geborgd.

We ontwikkelen het nieuwe lokale Wmo-product "Beschermd Thuis".

We ontwikkelen in 2024 een nieuw lokaal product 'Beschermd Thuis', een belangrijke toevoeging aan het palet 'Individuele ondersteuning' (oplevering in Q4 2024). Qua zorgzwaarte valt het tussen beschermd wonen en het huidige product 'Individuele ondersteuning extra'. In 2025 volgt de implementatie van dit product.

Wat willen we bereiken?

We houden de Wmo beheersbaar.

Voor de beschikbaarheid van Wmo-ondersteuning zijn voldoende professionals nodig. De personeelstekorten binnen de zorg zijn groot. Samen met de toenemende vergrijzing is het een belangrijk risico voor de (blijvende) beschikbaarheid van voldoende Wmo-ondersteuning. Daarnaast zijn er inwoners die willen en/of kunnen werken, maar nog geen baan hebben.

Wat gaan we ervoor doen?

We onderzoeken mogelijkheden om inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt toe te leiden naar een baan in de zorg en nemen daarop actie.

Samen met ketenpartners onderzoeken we de mogelijkheden om personeelstekorten te verminderen en zetten we met dit doel gerichte acties in. We kijken bijvoorbeeld naar de inzet van studenten en het aantrekken van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt (eventueel met begeleiding).

Wat willen we bereiken?

We willen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners bevorderen.

We leggen de focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. We streven er naar om 80% van alle hulpvragen hier op te lossen. Inwoners die tijdelijk of permanent gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben, krijgen die op basis van een indicatie die door de gemeentelijke toegang wordt afgegeven.

Wat gaan we ervoor doen?

We stimuleren het gebruik van (algemene) voorzieningen in de directe omgeving van de inwoner, bijvoorbeeld dagbesteding of huishoudelijke hulp, en ontwikkelen hiervoor nieuw beleid.

We willen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners vergroten. We leggen de focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijk. We ondersteunen onze inwoners zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We stellen in 2024 het beleidsplan Wmo vast waarin staat beschreven welke (algemene) voorzieningen we in de wijk beschikbaar willen en kunnen maken en we gaan vervolgens doorlopend stimuleren deze voorzieningen te gebruiken. Doel is dat inwoners op een laagdrempelige manier op eigen kracht ondersteuning zoeken voor hun hulpvraag. Ook kunnen hierdoor specialistische ondersteuningsvragen eerder afgeschaald worden.

6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Inleiding

Het taakveld maatwerkdienstverlening Jeugdhulp bestaat uit 4 deeltaakvelden met gemeentelijke taken op het gebied van:

Jeugdhulp zonder verblijf

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis in het eigen gezin.

- Jeugdhulp Begeleiding
- Jeugdhulp Behandeling
- Jeugdhulp Dagbesteding
- Jeugdhulp zonder Verblijf Overig.

Jeugdhulp met verblijf

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen,

alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

- Jeugdhulp Pleegzorg
- Jeugdhulp Gezinsgericht
- Jeugdhulp met Verblijf Overig.

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ

Dit betreft jeugdhulp die vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling.

- Jeugdhulp Behandeling GGZ zonder Verblijf
- Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Jeugdhulp Gesloten Plaatsing.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Hiertoe behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen.

- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering.

Ontwikkelingen

In de periode 2023 – 2028 wordt uitvoering gegeven aan de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda heeft als doel: verbeteren van kwaliteit en passende zorg voor kinderen en gezinnen en op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel. Dit heeft onder andere gevolgen voor de reikwijdte en de omvang van de Jeugdwet. De hoofdlijnen zijn vastgesteld door het rijk en worden nu landelijk verder uitgewerkt.

Voor het jeugddomein is grip krijgen op de stijgende uitgaven van gespecialiseerde jeugdhulp namelijk belangrijk. Wij gaan daarom extra investeren in preventie en vroegsignalering om de zelfredzaamheid van onze inwoners en de samenleving te behouden en te voorkomen dat inwoners professionele ondersteuning nodig hebben of krijgen.

Opvoeden en opgroeien is niet altijd even makkelijk. Uitdagingen die horen bij het gewone opvoeden en opgroeien kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht (normaliseren), het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten. In het taakveld 'toegang' is dit nader uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

In de gemeente Maashorst groeien kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk op.

Dat doen ze thuis, bij hun eigen ouders, waarbij zij zich ontwikkelen tot veerkrachtige (jong)volwassen die naar vermogen actief meedoen in de samenleving. Ouders zijn daarvoor primair verantwoordelijk. Het kan zijn dat de ontwikkeling van een jeugdige hapert of zelfs vastloopt en in het voorliggend veld niet opgelost kan worden. De toegang beoordeelt samen met ouders en jeugdige of gespecialiseerde jeugdhulp noodzakelijk is en geeft zo nodig een beschikking af.

Wat gaan we ervoor doen?

Sluitende aanpak Jeugdhulpverlening

Wij zorgen voor passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun gezin. Jeugdhulp die past bij de zwaarte en aard van de problematiek en die zo dichtbij mogelijk wordt ingezet. We sluiten aan bij het onderwijs door het inzetten van een aansluitfunctionarissen. We werken in de driehoek van jeugdige/gezin, jeugdprofessional en jeugdhulpaanbieder en kijken daarbij welke hulp het best past en in welke omvang.

De samenwerking rond veiligheid van jeugdigen krijgt extra aandacht en wijzigingen in de jeugdbescherming. We blijven werken aan verbeteringen in het aanbod van jeugdhulp onder meer door te sturen op meer gezinsgerichte hulpverlening, meer ambulante hulp in de omgeving van de jeugdige en een betere ondersteuning van jongeren bij de stap naar zelfstandigheid als ze 18jaar worden.

Belangrijke uitgangspunten zijn beschikbaarheid en continuïteit van hulp. Dit staat onder druk, mede door de krappe arbeidsmarkt. We zoeken met zorgaanbieders naar oplossingen hiervoor. Tegelijk blijven we sturen op kostenbeheersing. Specialistische jeugdhulp is een schaars goed en moet beschikbaar zijn voor de jeugdigen die dit het hardst nodig hebben. Het is daarom belangrijk dat we hulpvragen zo vroeg mogelijk signaleren en problemen zo klein mogelijk houden. Ook zetten we in op normaliseren. We investeren in preventie. We versterken de (gemeentelijke) toegang en verbinden deze met partners uit de jeugdketen, zoals het voorliggend veld, voorschoolse voorzieningen en onderwijs. Daarnaast zetten we in op praktijkondersteuner huisartsenzorg voor de geestelijke gezondheidszorg (POH GGZ) Jeugd om verwijzingen vanuit huisartsen te stroomlijnen. Dit past in de landelijke hervormingsagenda jeugd.

Deelname Regionale Werkgroep Veilig in Afhankelijkheidsrelaties.

In de regio Brabant Noordoost heeft de werkgroep Veilig in afhankelijkheidsrelaties de opdracht om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling regionaal, integraal en meerjarig te organiseren en coördineren. Dit is een samenwerking met de tien gemeenten en de partnerorganisaties in de regio. De werkgroep is verantwoordelijk voor integrale beleidsontwikkeling, realisatie en monitoring in de integrale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Hiermee wordt regionaal een vervolg gegeven aan het landelijk programma Geweld hoort nergens thuis.

Ontwikkelen van een preventief jeugdbeleid op basis van de hervormingsagenda jeugd

In 2024 ontwikkelen we een preventief jeugdbeleid op basis van de Hervormingsagenda jeugd.

In de regio maken wij een nieuw Regionaal Beleidskader Jeugdhulp en Uitvoeringsplan Jeugdhulp.

In 2024 wordt er een regionaal beleidskader jeugdhulp en een uitvoeringsplan jeugdhulp opgesteld.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting na wijziging 2023 BJ 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.213	18.737	10.530	9.937	9.883	9.879
6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	3.825	4.575	4.531	4.531	4.561	4.561
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	20.390	19.794	17.588	17.588	17.588	17.588
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	12.722	11.344	11.134	10.870	10.513	9.914
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO	1.765	2.347	2.228	2.228	2.228	2.228
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	11.984	15.885	17.109	16.249	16.249	16.249
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	15.449	16.933	17.704	16.202	16.202	16.202
Totaal Lasten	77.348	89.615	80.825	77.606	77.225	76.621
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.179	7.688	1.513	1.595	1.594	1.594
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	15.576	15.385	15.085	15.085	15.085	15.085
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	-15	0	0	0	0	0
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO	30	25	38	38	38	38
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	1.106	1.134	1.983	1.983	1.983	1.983
Totaal Baten	23.875	24.232	18.620	18.701	18.701	18.700
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	53.473	65.383	62.205	58.905	58.524	57.921
Stortingen in reserves	2.137	602	818	818	818	818
Onttrekkingen uit de reserves	1.564	4.508	887	20	20	20
Totaal mutaties reserves	573	-3.905	-69	798	798	798
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	54.045	61.478	62.137	59.703	59.323	58.719

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Inleiding

Het doel van Volksgezondheid is het bevorderen van de algehele gezondheid en het welzijn van de mensen die in ons land wonen. We streven naar "Positieve Gezondheid", waarbij mensen zelf in staat zijn om met de uitdagingen op fysiek, emotioneel en sociaal gebied om te gaan en zoveel mogelijk controle over hun eigen leven te hebben. Preventieve maatregelen op het gebied van volksgezondheid zijn voornamelijk gericht op de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving. Deze leefomgeving bestaat uit onder andere school, werk, vrije tijd en de bereikbaarheid van deze plaatsen. Naarmate iemand meer beperkingen heeft, neemt over het algemeen de bereikbaarheid af. Het is daarom belangrijk om de leefomgeving zo in te richten dat het bijdraagt aan de gezondheid van de bewoners, omdat de wereld voor hen steeds kleiner wordt.

7.1 Volksgezondheid

Inleiding

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen:

- het monitoren van de gezondheidssituatie
- uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdige signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren
- uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid
- bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties
- het geven van voorlichting, advies en begeleiding
- het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders
- het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen
- het bevorderen van medisch milieukundige zorg
- het bevorderen van technische hygiëne zorg
- het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen en ambulance
- het laten uitvoeren van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg.

Ontwikkelingen

Ruimte en gezondheid zijn historisch met elkaar verbonden. Voorheen ging het meer om het bestrijden van infectieziekten en bevorderen van hygiëne. Tegenwoordig ligt het accent op het stimuleren van gezond gedrag via onder meer de ruimtelijke inrichting; een goed ingerichte leefomgeving kan ziektelast beperken.

We willen gezonde en vitale inwoners omdat een slechte of minder goede gezondheid negatieve gevolgen heeft voor onze inwoners en hun netwerk. Het heeft effect op de ontwikkeling, de zelfredzaamheid, (arbeids-)participatie en het algemeen welbevinden van onze inwoners. Dit vermindert de kansen voor de toekomst. Vitale en gezonde inwoners kunnen meedoen, zijn zelfredzaam en doen minder vaak een beroep op professionals voor zorg en ondersteuning. Samen met onze ketenpartners en in het bijzonder de GGD zetten we in op een gezonde leefstijl. Het bevorderen van gezondheid staat in al ons handelen voorop. Daarbij hebben we aandacht voor sociaaleconomische gezondheidsverschillen en richten we ons op de kwetsbaren in onze samenleving. Dit betekent een brede aanpak van onder meer bewegen en gezond

gewicht, mentale weerbaarheid en aandacht voor middelengebruik (roken, alcohol- en drugsgebruik) en gok- en gameverslavingen. We werken wijkgericht, in de directe omgeving van de inwoners. We leggen de verbinding tussen medisch en sociaal domein en werken samen aan maatschappelijke opgaven.

Wat willen we bereiken?

Positieve gezondheid

Positieve gezondheid is een benadering die niet ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf. Bij positieve gezondheid hoort het kunnen omgaan met de veranderingen in het leven.

Die veranderingen kunnen op alle terreinen liggen: verhuizing, ander werk, trouwen en een overlijden zijn allemaal voorbeelden van ingrijpende gebeurtenissen in het dagelijks leven. Mensen zijn in beginsel zelf verantwoordelijk voor het kunnen omgaan met life-events. Een gezonde leefstijl is de basis: gezond eten, goed voor jezelf zorgen, voldoende slapen, voldoende bewegen, sociale contacten onderhouden en naar school en werk gaan.

Maar niet iedereen leeft in de omstandigheden om zelf gezonde keuzes te maken. Niet iedereen is bij machte om dagelijkse verleidingen te weerstaan. Daarom staat bevordering van gezondheid in al ons handelen voorop.

Deze aanpak is daarom zowel gericht op het individu (kennis, vaardigheden en gedrag) als op de brede omgeving (veilige en groene omgeving, steun en samenhang in de buurt en samenwerking tussen zorg en welzijn).

Ook ligt onze focus op gezond werkgeverschap, waarin we zorgen voor een goede aansluiting op economische ontwikkelingen en het beschikbare arbeidspotentieel.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan goede gezondheidspreventieprogramma's ontwikkelen.

In tweede kwartaal 2024 stellen we een nieuw gezondheidsbeleid vast in de gemeenteraad. Na vaststelling worden de actiepunten uit het gezondheidsbeleid uitgevoerd.

We realiseren optimale dekking van AED's.

Het huidige beleid en bijbehorende subsidieregeling voor automatische externe defibrillatoren (AED's) worden herzien in overleg met de vrijwilligers die op dit gebied actief zijn. Het beleid gaat in de eerste helft van 2024 naar de gemeenteraad voor besluitvorming.

We werken samen met gezondheidsinstanties.

Voor gezondheid gaan we samenwerken binnen de wettelijk verplichte regio van het Zorgkantoor Coöperatie VGZ dat bestaat uit RNOB + Maasdriel en Zaltbommel. Dit staat bekend als het IZA-traject: Integraal Zorgakkoord. Dit IZA-traject moet samenwerking tussen medisch

domein en gemeentelijk werkveld versterken.

De lokale vertaling wordt meegenomen in de uitvoering van het plan van aanpak op het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

7.2 Riolering

Inleiding

Uit het oogpunt van volksgezondheid en veiligheid zorgen wij voor de afvoer van stedelijk afvalwater en afvloeiend hemelwater en voor het grondwater. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor:

- inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater
- inzameling, transport en verwerking van hemelwater
- voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater
- bestrijding van verontreiniging van oppervlaktewater
- de baten van riool- en waterzorgheffing voor niet-woningen en voor woningen
- de kosten en invordering van de riool- en waterzorgheffing.

In het Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) staat omschreven hoe we invulling geven aan de plicht die we hebben voor het zorgen voor het riool en de taken voor water.

Ontwikkelingen

Het klimaat verandert. Met als gevolg meer hitte, droogte en wateroverlast. In 2020 hebben we gekeken op welke plekken onze (woon)omgeving kwetsbaar is voor extreem weer. De uitkomsten gebruiken we bij overleggen met de omgeving en belanghebbenden, in onze gemeente en in de regio. De klimaatmonitor as50+ is daarbij een hulpmiddel om de kwetsbare plekken in kaart te brengen.

Wat willen we bereiken?

We kijken samen waar het nodig is maatregelen te treffen in het buitengebied

In het buitengebied ligt een ander soort riool dan in de gebouwde omgeving. Het vuile water wordt hier via pompen naar het riool in centrum geduwd. Er is in deze buizen geen ruimte om ook regenwater te verpompen. Daarom is het verboden regenwater aan te sluiten op dit riool. We weten door onderzoek in welke gebieden er nog verboden regenwater aansluitingen zitten. Deze verbindingen willen we afsluiten.

Wat gaan we ervoor doen?

Waar in het buitengebied nog regenwateraansluitingen zijn op het riool, gaan we op bezoek.

We gaan het gesprek aan met de bewoners en leggen uit waarom het belangrijk is het regenwater op eigen grond op te vangen. Als de verbinding van het regenwater niet wordt afgesloten, kan een boete worden opgelegd.

Rioolheffing anders berekenen

Water wordt steeds kostbaarder. Verspilling willen we zo veel mogelijk tegengaan. We willen dat inwoners bewuster omgaan met hun watergebruik. Met een eerlijke toedeling naar waterverbruik en maatregelen voor opvang van hemelwater.

We gaan in 2024 de rioolheffing op een andere manier berekenen. Daardoor gaan veel inwoners vanaf 1 januari 2024 een ander bedrag betalen voor de riool- en waterzorgheffing. Een gedeelte van het bedrag wordt berekend aan de hand van de hoeveelheid leidingwater die wordt gebruikt, het andere deel bestaat uit een vast bedrag voor het eigendom van een woning of pand. Sommige inwoners gaan hierdoor een hoger bedrag betalen. Voor anderen verandert er nauwelijks iets, of zij gaan een lager bedrag aan heffing betalen.

Wat willen we bereiken?

We kijken samen waar het nodig is maatregelen te treffen in het stedelijk gebied

We kijken samen waar het nodig is om maatregelen te treffen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat maatregelen nut hebben en betaalbaar zijn. Het belangrijkste punt in hoe we omgaan met regenwater (hemelwaterbeleid), is dat we 'water neutraal' ontwikkelen. Dit betekent dat er voor elke extra vierkante meter aan daken, tegels en inritten (verhard oppervlak) berging moet worden aangelegd. De berging moet minimaal 60 mm water (60 liter) per vierkante meter verhard oppervlak aan inhoud hebben.

Vanuit deze berging moet het water in de bodem weg kunnen zakken.

Het regenwater niet meer direct naar het riool te laten stromen werkt goed om de gevolgen van klimaatverandering te verminderen. We bedoelen hier de regen die op onze daken en inritten valt, maar ook op de wegen en voetpaden. We leggen projecten aan om het regenwater verzamelen, te bergen en in de bodem te laten zakken. Of als dit niet snel genoeg lukt, dit water naar een plek te laten stromen waar het geen overlast geeft.

Wat gaan we ervoor doen?

Maatregelen vallen samen met andere werkzaamheden in een straat of wijk. Zo is al het werk in één keer klaar.

In 2023 zijn bij rioolprojecten al nieuwe technieken gebruikt. Een project is duurzaam uitgevoerd door alleen elektrische machines te gebruiken. Bij twee andere projecten is geen tweede rioolbuis speciaal voor het regenwater gelegd, maar stroomt het water naar de fundering onder de weg. Het water kan vanuit deze laag de bodem in zakken. We controleren hoe het systeem werkt en blijft werken in de komende jaren. Deze techniek is een goede oplossing om de gevolgen van hevige neerslag te verminderen en de kosten beperkt houden.

7.3 Afval

Inleiding

Het inzamelen en laten verwerken en of recyclen van huishoudelijk afval is onderdeel van onze dienstverlening. We heffen voor deze dienstverlening de afvalstoffenheffing.

Ontwikkelingen

De wereld is in beweging. De wereldbevolking neemt toe en ook onze welvaart groeit. Voor onze materiële behoeften en de technologische ontwikkelingen doen we een steeds groter beroep op grondstoffen en materialen. Dat beroep is veel groter dan de planeet bieden kan. Het laat onze kwetsbaarheid en afhankelijkheid zien. We zijn bovendien ook vaak afhankelijk van grondstoffen uit andere landen en dat maakt ons extra kwetsbaar. Het dwingt ons tot actie. We moeten slimmer en efficiënter omgaan met grondstoffen en materialen. Het omschakelen naar een circulaire economie, waarbij sprake is van volledig hergebruik, helpt hierbij.

Daarom werkt de Rijksoverheid samen met het bedrijfsleven en kennisinstituten om zuiniger en slimmer met grondstoffen om te gaan. Het doel: Nederland is volledig circulair in 2050.

Dat kan, door bijvoorbeeld producten beter te ontwerpen en produceren, ze als overheid of consument niet meer te kopen, ze te delen, ze langer en intensiever te gebruiken bijvoorbeeld door reparatie. Of de grondstoffen van de producten te recyclen en niet-hernieuwbare grondstoffen of grondstoffen met een grote milieudruk te vervangen door hernieuwbare grondstoffen, secundaire grondstoffen of andere primaire meer algemeen beschikbare grondstoffen met minder milieudruk.

Sinds 2019 wordt jaarlijks het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie gepubliceerd, waarin wordt aangegeven welke acties worden uitgevoerd om de transitie naar een circulaire economie te realiseren.

Voor de gemeenten betekent dit meer, maar ook beter (kwalitatief) scheiden van huishoudelijk afval, zelf ook toepassen van secundaire grondstoffen en voorkomen van afval. Zo kunnen wij als gemeente een bijdrage leveren aan de gewenste transitie richting een circulaire economie.

Wat willen we bereiken?

We willen onze afvalinzameling uniformiseren en dat er meer afval wordt gescheiden en voor recycling beschikbaar komt.

Belangrijk is dat de gescheiden grondstoffen van voldoende kwaliteit zijn om gerecycled te kunnen worden. In 2028 willen we de hoeveelheid restafval per inwoner verminderd hebben van 158 tot 80 kilo – een eerste stap richting een circulaire economie in 2050.

Wat gaan we ervoor doen?

Na de aanbesteding voor de luierinzameling en beheer milieustraat kunnen ook de inwoners van Reek, Schaijk en Zeeland in 2024 hun luiers en incontinentiemateriaal in hun kernen scheiden en naar de milieustraat Maashorst in Uden brengen.

We bereiden de uniformering van de huis-aan-huis inzameling per 2025 voor. Dit doen we door in 2024 nieuwe inzamel- en containercontracten aan te gaan. Ook bereiden we een communicatiecampagne voor. In de loop van 2024 start dit, zodat per 1 januari 2025 de inzameling overal in de gemeente gelijk is.

We evalueren de papier-, textiel- en snoeihoutinzameling, en de inzameling bij de huidige hoogbouw. Daarover nemen we vervolgens besluiten.

Aanvullend ontwikkelen we in 2024 een stimuleringsprogramma om op een positieve manier het scheiden en verminderen van afval verder te verbeteren. Onderdelen van dit programma zijn:

- een onderzoek over hoe (bijvoorbeeld mobiele milieustraat) we inwoners op een positieve manier kunnen stimuleren en belonen om grofvuil te scheiden
- activiteiten zoals gastlessen op scholen en faciliteren van inwoners bij het opruimen van zwerfafval, om zwerfafval te voorkomen en verminderen
- we doen een haalbaarheidsonderzoek naar een circulair ambachtscentrum in Maashorst. In 2026 evalueren we de afvalinzameling en toetsen die op de gestelde doelen.

7.4 Milieubeheer

Inleiding

Tot onze gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu en het realiseren van een duurzame leefomgeving behoren onder meer:

- (kwalitatieve) bescherming en sanering van de bodem
- bescherming van de atmosfeer
- beheersing van geluidhinder
- bescherming tegen straling
- verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven
- ongediertebestrijding
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- treffen van maatregelen om de effecten van klimaatverandering te beperken

(klimaatadaptatie)

- werken volgens de principes van de circulaire economie
- uitvoering schone lucht akkoord
- regie voeren op de uitvoering van de energietransitie.

We houden toezicht op bedrijfsactiviteiten en zorgen voor de inzameling van afval en afvalwater. Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen krijgt milieu veel aandacht, bijvoorbeeld op het gebied van (geluid, luchtkwaliteit, volksgezondheid in relatie tot veehouderijen, bodemkwaliteit, externe veiligheid (bv. transport en opslag gevaarlijke stoffen, straling door hoogspanningsmasten).

Ontwikkelingen

Transitie van het landelijk gebied

Gezondheid is een belangrijk thema in onze leefomgeving. Dit komt terug in de transitie van de landbouw, maar ook de omgevingsvisie. In deze visie zijn bodem en water leidende principes bij het vormgeven van ruimtelijke ontwikkelingen. Gerelateerd aan gezondheid zijn geluid en geluidbeleving belangrijke onderwerpen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde langs autowegen, maar ook bij de vliegbewegingen rondom vliegbasis Volkel.

Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het Rijk. We proberen daarbij optimaal gebruik te maken van de (financiële) mogelijkheden die worden geboden. Zelf zorgen we ervoor dat het schonelucht-akkoord een vast onderdeel is van al onze beleidskeuzes.

Het is verder een gemeentelijke taak om te zorgen voor de opvang van zwerfdieren en bestrijding van ongedierte. Hierover hebben we afspraken gemaakt met partijen die hierin voorzien.

Voorlopen in duurzaamheid

De internationale Sustainable Development Goals (SDGs) ofwel duurzaamheidsdoelen en het Nationaal Klimaatakkoord vormen minimaal de uitgangspunten voor het nieuwe duurzaamheidsprogramma van de gemeente Maashorst. Daarmee geven we een nieuwe, bredere invulling aan de duurzaamheidsagenda's. De SDGs vormen in de opzet en de monitoring het vertrekpunt. Naast Energie en Warmte focussen we op thema's als klimaatadaptatie, biodiversiteit, grondstoffen en materialen.

Woningen, bedrijven en vervoer moeten van een andere vorm van energie worden voorzien en we moeten veel van de energie zelf binnen onze gemeentegrenzen gaan produceren. Een grote opgave die gecombineerd moet worden met andere grote opgaven, zoals de adaptatie aan een ander klimaat, de transitie van het landelijk gebied, de herstructurering van woonwijken en bedrijfsterreinen en het versterken van de biodiversiteit. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat we inwoners bij deze veranderingen betrekken en samen vorm en invulling aan deze opgaven geven.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) wordt steeds belangrijker voor bedrijven, omdat opdrachtgevers hier steeds hogere eisen aan stellen. Ook Maashorst wil hieraan invulling geven en een goed voorbeeld zijn. Doordat de gevolgen van klimaatverandering een steeds grotere invloed krijgen op het dagelijks leven, treffen we maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

De invoering van de Omgevingswet in 2023 heeft een grote impact op de werkwijze, omdat alle nu nog separate milieuwetgeving daar één plek krijgt. In de Omgevingswet krijgen 'volksgezondheid' 'klimaat' en 'milieu' een prominentere rol bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat willen we bereiken?

Transitie van het landelijk gebied

We zoeken naar een nieuwe balans tussen wonen, werken en recreëren in het buitengebied. Daarbij staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (leefbaarheid en gezondheid) voorop. Wij zien de transformatie van het landelijk gebied alleen slagen in verbinding en samenspel tussen de bewoners en gebruikers. We willen -in samenwerking met partners- goede gesprekken over de stikstofproblematiek faciliteren en waar nodig initiëren met het gebied en de sector. We willen oplossingen realiseren voor de knelpunten rond ammoniak, stank en gezondheid van

mens en dier en richten ons als eerste op de voormalige Landbouw Ontwikkel Gebied (LOG)-gebieden Graspeel en Odiliapeel.

Wat gaan we ervoor doen?

We zorgen voor een beleidsprogramma Landelijk Gebied

In 2023 is een strategisch adviseur/transitiemanager landelijk gebied geworven. We gaan in 2024 aan de slag met een Beleidsprogramma Transitie Landelijk Gebied, in lijn met het regionaal Ruimtelijk Voorstel. De gevraagde budgetten zijn in de begroting opgenomen en worden onder meer ingezet voor de verbetering van de uitvoeringsorganisatie op het thema transitie Landelijk gebied.

We putten uit twee pilots voor meting en streefwaardebepaling van milieubelasting (geur en ammoniak). Daarbij benutten we de kennis uit de regio.

Er heeft een mobiel meetstation in de Graspeel gestaan. Voor de tweede pilot zijn geen concrete locaties voorzien in 2024. Maar binnen de zandprovincies loopt een "versnellingsagenda voor Innovaties voor een Duurzame Veehouderij: Mest, Stallen en Emissies". Dit wordt ingezet om projecten in gezamenlijkheid tussen ondernemers, overheid en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) op te pakken.

Voor nieuwe gewenste ontwikkelingen gaan we pilots draaien. We zorgen voor extra ondersteuning en kennisdeling om te bekijken wat nodig is om tot vergunningverlening over te kunnen gaan.

Op basis van deze cases stellen we factsheets op die gebruikt kunnen worden om innovaties toe te gaan passen.

De innovaties zijn onderverdeeld in een aantal hoofdsegmenten:

- Innovatieve stalsystemen en managementmaatregelen
- Integrale aanpak monovergisting en mestverwaarding
- Bemesten in Balans.

We blijven hier als gemeente goed bij aangehaakt. Want voor de gemeente Maashorst kunnen de pilots en de uiteindelijke factsheets een bijdragen leveren aan de transitie landbouw in onze gemeente.

Voor Agroproeftuin de Peel is met name het laatste onderdeel interessant om te onderzoeken of bewerkte mest een positieve bijdragen kan leveren aan kringlooplandbouw.

We blijven aangehaakt bij de landelijke, provinciale en regionale stikstofaanpak.

Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het Rijk. We maken daarbij gebruik van gezamenlijke processen zoals NOVEX de Peel en het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de financiële mogelijkheden die daaruit voortkomen.

We blijven in gesprek met belanghebbenden over stikstof e.d.

We maken gebruik van gezamenlijke processen zoals NOVEX de Peel en het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de financiële mogelijkheden die daaruit voorkomen. En we zijn doorlopend in gesprek met omwonenden en ondernemers in het landelijk gebied.

Wat willen we bereiken?

Voorlopen in duurzaamheid

Samen met onze inwoners streven we ernaar om van Maashorst een duurzame en groene gemeente te maken. We hechten belang aan inclusiviteit door speciale aandacht te besteden aan inwoners met een laag inkomen en het voorkomen van energiearmoede. Ons Duurzaamheidsprogramma is gebaseerd op de internationale Sustainable Development Goals (SDG) en het Nationaal Klimaat Akkoord .

Bij de uitvoering van ons energieprogramma volgen we de leidraad van de Regionale Energie Strategie (RES). Om het meeste rendement te behalen en rekening te houden met de huidige beperkte netwerkcapaciteit, richten we ons op maatwerkoplossingen voor zowel inwoners als bedrijven op korte termijn. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden en voordelen van een lokaal energiebedrijf, met als doel de opbrengsten terug te laten vloeien naar de lokale gemeenschap. Hoewel we niet principieel tegen windmolens zijn, kijken we ook naar andere alternatieven om aan de regionale doelstellingen te voldoen, waarbij betaalbaarheid voor inwoners voorop staat.

Voor wat betreft de gebouwde omgeving zetten we in op zowel energiebesparing (bijvoorbeeld door gerichte isolatie en het dichten van kieren) als de overgang naar duurzame warmte. We bieden extra ondersteuning in lijn met het nationale isolatieprogramma en stimuleren de ontwikkeling van andere energiedragers, zoals waterstof en accu's.

Als gemeente streven we ernaar om zelf het goede voorbeeld te geven door ons gemeentelijk vastgoed energieneutraal te maken. Ons streven is om vanaf 2035 energieneutraal te zijn. Klimaatadaptatie is een overkoepelend thema dat we belangrijk vinden. We ontwikkelen instrumenten waarmee we kunnen beoordelen of onze maatregelen effectief zijn.

Watergerelateerde vraagstukken pakken we op regionaal niveau aan, zoals watervoorziening en -beheersing, afnemende bodemkwaliteit en droogte. Water en bodem spelen een leidende rol bij ruimtelijke planvorming. We stimuleren het vergroenen en waterrijker maken van zowel stedelijke als landelijke gebieden, wat leidt tot meer schaduw, verdamping en reflectie.

Wat gaan we ervoor doen?

We brengen de mogelijkheden voor een lokaal energiebedrijf in beeld.

Een lokaal gemeentelijk energiebedrijf kan verschillende mogelijkheden en voordelen bieden, maar brengt ook uitdagingen met zich mee, zoals investeringskosten, regelgevende kwesties en de noodzaak van deskundig personeel. We brengen de mogelijkheid van een energiebedrijf op lokaal niveau in de gemeente Maashorst in beeld.

We zorgen voor meer laadpalen voor elektrische auto's.

In het regeerakkoord staat dat vanaf 2030 alle nieuw verkochte auto's emissieloos moeten kunnen rijden. Dit is een onderdeel van het Klimaatakkoord. Daarnaast is de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) vastgesteld als een belangrijk onderdeel van het Klimaatakkoord. In de NAL staat dat de ontwikkeling van laadinfrastructuur de groei van elektrische auto's niet mag belemmeren. Het is de verantwoordelijkheid van decentrale overheden om een leidende rol te spelen bij het grootschalig en proactief uitrollen van openbare laadinfrastructuur.

De provincies Noord-Brabant en Limburg, samen met de deelnemende gemeenten, hebben een gezamenlijke aanbesteding gedaan voor de plaatsing, het beheer, onderhoud en exploitatie van openbare laadinfrastructuur. De provincie Noord-Brabant fungeert als de aanbestedende dienst namens de deelnemende gemeenten. De gemeente Maashorst neemt deel aan deze gezamenlijke aanbestedingen.

We onderzoeken de haalbaarheid van warmtenetten.

We bekijken welke wijken goede mogelijkheden bieden en beoordelen of de wijkstructuur en eigendomssituatie van de woningen geschikt zijn voor een gezamenlijke warmtevoorziening. Wijken waar woningcorporaties een groot aantal woningen bezitten zijn veelbelovend. Omdat er geen warmtebronnen zijn met hoge temperaturen, maken we altijd gebruik van gezamenlijke warmtepomp-systemen.

In wijken of buurten die geschikt lijken volgens onze analyse, voeren we haalbaarheidsstudies uit in samenwerking met de woningcorporatie om gezamenlijke voorzieningen te ontwikkelen. De eigenaar van het vastgoed neemt het initiatief voor deze gezamenlijke voorzieningen. Wij ondersteunen en faciliteren de realisatie van deze voorzieningen in onze gemeente.

We maken ons eigen gemeentelijke vastgoed energieneutraal.

Al het vastgoed in beheer van de gemeente is gemeentelijk vastgoed. Wij hebben als gemeente een voorbeeldfunctie en streven ernaar om in 2035 energieneutraal te zijn. Zo geven we het goede voorbeeld aan inwoners. Hiervoor stellen we per gebouw een routekaart op. Vervolgens kijken we naar gepland onderhoud en onderzoeken we koppelkansen. Zo wordt verduurzaming onderdeel van het meerjarenonderhoudsplan en de meerjarenbegroting.

We zorgen voor twee lokale initiatieven voor zonneparken in onze gemeente, bij voorkeur op daken.

De ontwikkeling van zonneparken is nog relatief nieuw, zonneparken hebben een duidelijk zichtbare impact op de fysieke leefomgeving. Het is daarom belangrijk dat er een zorgvuldige afweging/beoordeling plaatsvindt op basis van de zonneladder. Individuele burgers en/of omwonenden kunnen met eigendom financieel deelnemen in de ontwikkeling van een zonnepark. Dit gebeurt meestal door oprichting van een lokale coöperatie. De randvoorwaarden

van dit eigendom zijn vastgesteld door middel van een Addendum op het Beleid Grootschalige opwekking zonne- en windenergie. De ontwikkeling van zonneparken vullen we in lijn met dit beleid in.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Inleiding

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van:

- lijkbezorging: begraven, herbegraven en opgraven op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden
- asbezorging op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden
- vergunningverlening opgravingen algemene begraafplaatsen en parochiebegraafplaatsen
- vergunningverlening grafbedekkingen en gedenkplaten urnennissen
- verloven tot lijkbezorging en verloven tot crematie
- lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden)
- baten begraafplaatsrechten
- baten afkoopsommen onderhoud.

Ontwikkelingen

De laatste jaren neemt het begraven op traditionele begraafplaatsen af. De vraag naar crematies is nog altijd hoog en de behoefte aan natuur(lijker) begraven neemt toe. Dat geldt ook voor de wens om nabestaanden niet of minder te belasten met het onderhoud van de graven.

Door het lagere aantal traditionele begrafenissen staat de gewenste kostendekkendheid van de gemeentelijke begraafplaats steeds meer onder druk.

Wat willen we bereiken?

Vanuit een geharmoniseerde begraafplaatsverordening willen we onze begraafplaatsen toekomstbestendig maken.

Dat doen we door in te spelen op de ontwikkelingen.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2024 wordt een begin gemaakt met de herinrichting van de Udense begraafplaats die inspeelt op de veranderende tendensen.

Deze herinrichting kan als model fungeren voor (het opstellen van een plan voor) herinrichting van de Schaijkse begraafplaats. Daarbij besteden we ook aandacht aan het versterken van groen op en rondom de gemeentelijke begraafplaatsen.

Ontwikkelingen

De effecten van klimaatverandering hebben een steeds grotere invloed op onze gezondheid en welzijn. Dit geldt met name voor kwetsbare mensen die zich moeilijk buiten hun eigen buurt kunnen verplaatsen, maar het heeft ook bredere gevolgen. Denk bijvoorbeeld aan scholen met goede ventilatie, de kwaliteit van bedrijventerreinen en de mogelijkheid om te voet of per fiets naar winkels, werk, school en verenigingen te gaan.

In Nederland wordt gemiddeld bijna 6% van de ziektelast toegeschreven aan milieufactoren. Op lokaal niveau kan dit percentage sterk variëren, tussen de 4% en 14%. Dit zijn factoren waar individuele burgers weinig of geen invloed op hebben.

Een belangrijke partner op dit gebied is de GGD-Hart voor Brabant. De gemeente geeft opdracht aan de GGD om verantwoordelijkheden uit te voeren die voortvloeien uit de Wet publieke gezondheid (WPG). De WPG is gebaseerd op preventie. Preventie kan zich richten op individuen of groepen, maar ook op de omgeving, zoals wijken en buurten. De GGD geeft advies aan de gemeente op verschillende terreinen:

- Leefstijl, inclusief het gebruik van middelen zoals roken, alcohol en drugs. Dit krijgt een plaats in het nieuwe plan genaamd GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord), waarbij een breed scala aan partners op het gebied van preventie beschikbaar is, zoals Sportservice Noord-Brabant, Ons-Welzijn, Compass en wijkondersteuners.
- Advies over de inrichting van de omgeving met betrekking tot groen, beweging, hygiëne (afval, riolering, toezicht op risicovolle gebouwen, etc.), milieu (geluid, licht, etc.) en het binnenmilieu van openbare voorzieningen (zoals scholen met goede ventilatie). Dit is onderdeel van de werkwijze volgens de Omgevingswet, die vanaf 1 juli 2023 wordt toegepast.

De GGD heeft als belangrijkste taak ervoor te zorgen dat kinderen gezond zijn, en staat aan de lat om problemen vroegtijdig op te sporen en ouders te ondersteunen. De taken van de GGD die op maat gemaakt zijn voor individuele gevallen, vallen onder programma 6.

Om de omgeving gezond en veilig te houden, hebben we belangrijke verantwoordelijkheden op het gebied van milieubescherming. We verzamelen en verwerken bijvoorbeeld afval en afvalwater en zorgen voor een goede leefomgeving bij ruimtelijke ontwikkelingen.

We concentreren ons op het verminderen van de hoeveelheid afval en afvalwater en op het verbeteren van de kwaliteit van het afval. Naast problemen zoals wateroverlast en droogte, heeft het ervaren van extreme hitte een grote invloed op de gezondheid en het comfort van onze leefomgeving. Door meer groen in de buurt te hebben, kunnen we bijdragen aan het aanpakken van grotere uitdagingen zoals klimaatverandering, hitte, waterbeheer, biodiversiteit en gezondheid. Bij het ontwerpen en bouwen van onze woonomgeving kijken we dan ook zorgvuldig naar geschikte oplossingen, zodat na periodes van zware regenval, hitte en droogte de leefomgeving snel en gemakkelijk kan herstellen.

We streven ernaar om in 2035 energieneutraal te zijn en we promoten maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) onder ondernemers en passen dit zelf toe binnen onze eigen organisatie. In 2020 hebben we als onderdeel van de Regio Noordoost Brabant een plan ingediend bij de Rijksoverheid. In dit plan, de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0, staat beschreven hoe we zullen bijdragen aan de nationale doelstelling van 49% CO₂-reductie. Momenteel werken we aan een RES 2.0 om te voldoen aan onze regionale afspraken in de RES.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	2.437	2.550	2.865	2.865	2.865	2.865
7.2 Riolering	21.353	5.712	5.743	5.860	5.963	5.995
7.3 Afval	7.055	7.801	8.475	8.163	8.123	8.104
7.4 Milieubeheer	3.123	7.226	5.294	4.923	4.924	4.924
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	322	361	371	368	361	361
Totaal Lasten	34.290	23.651	22.748	22.179	22.235	22.248
Baten						
7.1 Volksgezondheid	143	0	0	0	0	0
7.2 Riolering	21.393	6.248	6.300	6.417	6.521	6.551
7.3 Afval	7.909	8.277	8.706	8.598	8.618	8.598
7.4 Milieubeheer	576	2.589	1.291	1.040	1.040	1.040
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	261	284	286	279	279	279
Totaal Baten	30.282	17.397	16.583	16.333	16.457	16.467
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	4.009	6.253	6.165	5.845	5.778	5.780
Stortingen in reserves	733	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	1.150	849	287	84	24	24
Totaal mutaties reserves	-417	-849	-287	-84	-24	-24
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	3.592	5.405	5.878	5.761	5.754	5.756

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Bij ruimtelijke beleidsontwikkeling werken we aan omgevingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook de grondexploitatie, de Omgevingswet en vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) deel uit van dit programma.

8.1 Ruimtelijke ordening

Inleiding

Dit taakveld heeft betrekking op de ruimtelijke ordening, implementatie van de Omgevingswet (die op 1 januari 2024 in werking is getreden) en gebiedsontwikkelingen. De Omgevingswet vervangt diverse wetten en zorgt voor een integrale én gebiedsgerichte benadering, waarbij de leefomgeving centraal staat.

Bij gebiedsontwikkeling gaat het om het verbinden van functies, disciplines, partijen, belangen en geldstromen, met het oog op de (her)ontwikkeling van een gebied. Het gaat daarbij niet om één specifiek omgevingsaspect, maar om verschillende aspecten die in samenhang, integraal tegen elkaar afgewogen worden. Het uiteindelijke resultaat moet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening.

Ontwikkelingen

De invoering van de Omgevingswet heeft een grote impact op de wijze waarop ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vorm krijgen. De Omgevingswet gaat uit van uitnodigingsplanologie, waarbij initiatieven niet op voorhand worden uitgesloten. De gemeente geeft op hoofdlijnen aan waar ruimtelijk veranderingen gewenst zijn en waar niet. Hiermee worden omgevingswaarden voor de langere termijn beschermd. De gemeente nodigt burgers en ondernemers uit met initiatieven te komen en stelt zich daarbij faciliterend op. Hierbij maakt de gemeente gebruik van verschillende omgevings-instrumenten, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan, vergunningverlening en toezicht en handhaving. Aspecten van de leefomgeving, zoals gezondheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie, natuur, wonen en werken worden integraal in beschouwing genomen. Afwegingen tussen deze aspecten zijn gericht op het verbeteren van de omgevingskwaliteit. Participatie en de omgevingsdialoog maken deel uit van het proces om tot afwegingen te komen.

Wat willen we bereiken?

Daadkrachtige ruimtelijke ontwikkeling

In de omgevingsvisie van Maashorst hebben we een beeld van de toekomst van onze gemeente geschetst. De omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving: alles wat we buiten zien, horen, ruiken of op een andere manier ervaren. In de omgevingsvisie liggen onze ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vast. De visie is daarmee een overkoepelende visie.

Wat gaan we ervoor doen?

We actualiseren de archeologische verwachtingskaarten.

De archeologische verwachtingskaarten zijn verouderd. Nieuwe methodes geven betere voorspelling van de te verwachte archeologische waarde. Door te actualiseren zorgen we dat we bij ontwikkelingen gerichter archeologisch onderzoek kunnen laten uitvoeren. Zo maken we het voor inwoners en ontwikkelaars makkelijker om nieuwe ontwikkelingen voor elkaar te krijgen. We laten nieuwe verwachtingskaarten maken. We zoeken hiervoor een geschikt bureau. We starten hiermee in Q1. We ronden af in Q4.

We beoordelen plannen op de intaketafel.

In het kader van de Omgevingswet beoordelen we binnenkomende ruimtelijke plannen op de intaketafel. We kiezen voor één proces om ruimtelijke plannen te ontvangen, in behandeling te nemen en verder te brengen. We zijn inmiddels gestart met de intaketafel.

Wat willen we bereiken?

Implementatie van de Omgevingswet

We zorgen voor een soepele invoering van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt, waarbij alle aspecten in de fysieke leefomgeving meegenomen zijn. Onze speerpunten daarbij zijn: vormgeving van participatie in ruimtelijke processen, digitalisering, vereenvoudiging van processen en deregulering. En ook zetten we vervolgstappen in het 'Anders Werken', waarbij we vanuit een positieve houding proberen initiatieven mogelijk te maken.

Wat gaan we ervoor doen?

We blijven 'Anders Werken'

- Uitwerken vastgestelde omgevingsvisie naar beleidsprogramma's
- Vanuit het tijdelijk omgevingsplan verder bouwen richting eerste definitief omgevingsplan inclusief verordeningen en beleidsregels
- Vergunningverlening verloopt digitaal vanuit de nieuwe wet- en regelgeving
- Toezicht en handhaving gebeurt vanuit de in werking getreden Wet Kwaliteitsborging
- Het anders werken krijgt vorm in onder meer de Intake- en Omgevingstafel.

Regels voor verbouwingen zijn versoepeld

Onder de Omgevingswet zijn veel verbouwingswerkzaamheden vergunningsvrij. Dit is dan ook gedereguleerd vanuit het Rijk.

8.2 Grondexploitatie (woningbouw)

Inleiding

Dit taakveld heeft betrekking op de grondexploitatie voor woningbouw. (Bedrijventerreinen staan beschreven onder programma 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.) Bij de gebiedsexploitatie (afgekort grex) gaat het om een transformatieproces waar de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling wordt een begroting (grondexploitatie) gemaakt, hierin staan alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst, rekening houdend met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

Ontwikkelingen

Het Grondbedrijf van de gemeente Maashorst heeft per 1 januari 2024 tien actieve woningbouwontwikkelingen. Naast de gemeentelijke ontwikkelingen worden ook door marktpartijen locaties ontwikkeld. Deze worden met een anterieure overeenkomst vastgelegd. De uitvoeringfase is per locatie anders. De samenstelling van het woningbouwprogramma wordt onder programma 8.3 Wonen en Bouwen verder beschreven. De voortgang van de gemeentelijke locaties wordt jaarlijks tweemaal aan de gemeenteraad toegelicht, in het begin van het jaar door het MJP en in het najaar met een voortgangsrapportage.

Bij de start van een grondexploitatie wordt die door de gemeenteraad vastgesteld; dit is vaak direct verbonden met een bestemmingsplanwijziging. Dit betekent dat zowel het bouwprogramma als de gebiedsinrichting wordt vastgelegd. De grondexploitatie is de financiële onderbouwing van de ambities die in het bestemmingsplan zijn beschreven.

Het Grondbeleid is faciliterend aan gemeentelijke beleidsdoelen. Dit betekent dat het Grondbedrijf geen zelfstandige beleidsdoelen heeft, maar ondersteunend is om een en ander te realiseren.

De voortgang van alle grondexploitaties wordt beschreven in het Meerjarenprogramma Grondbedrijf.

Voor Strategische grondaankopen heeft de gemeenteraad een revolverend krediet beschikbaar. Dit krediet wordt gebruikt om strategische ontwikkellocaties te verwerven. Zoals in het grondbeleid is vastgelegd, wordt de gemeenteraad actief geïnformeerd als er sprake is van een strategische aankoop.

8.3 Wonen en bouwen

Inleiding

Onze taken op gebied van Wonen en bouwen hebben betrekking op:

- omgevingsrecht - vergunningsverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- wonen - woningmarkt, demografie, woningbehoefte en woningbouw
- transformatie - van gebieden
- locaties en leegstand - herbestemmen vastgoed.

Ontwikkelingen

Belangrijke (demografische) ontwikkelingen op het gebied van wonen zijn de woondeal, de vergrijzing van de bevolking, de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens (voornamelijk senioren), het accent op duurzame verstedelijking (gericht op efficiënt ruimtegebruik) en de

bestaande woningvoorraad, de druk op de woningmarkt en veranderingen (in wet- en regelgeving zoals de Wet versterking regie op de volkshuisvesting en de Huisvestingswet). Deze ontwikkelingen zijn van invloed op het taakveld wonen en bouwen. Zo hebben we bijvoorbeeld meer aandacht voor wonen met zorg.

Wat willen we bereiken?

Een circulaire woonomgeving en circulaire woningbouw(projecten)

We hebben oog voor toekomstige generaties, we bouwen duurzaam en CO2-neutraal en we creëren een leefbare en klimaatbestendige woonomgeving. Dat betekent dat we onder meer kansen pakken om onze groene identiteit te versterken. We borgen ruimtelijke kwaliteit. En we pakken kansen om circulariteit te vergroten en onze ecologische footprint te verkleinen. We dagen de markt uit tot het leveren van maatschappelijke meerwaarde en kwaliteit.

Wat gaan we ervoor doen?

We stimuleren het bouwen van circulaire woonmilieus en woningbouw(projecten).

We koppelen het samenwerken met externe partners aan de prestatieafspraken om schaalgrootte te verkrijgen voor de realisatie van 'circulariteit bouw materiaal' (samenwerkingsovereenkomst).

We onderzoeken de cultuurhistorische waarden binnen de gemeente Maashorst, met een voorstel tot bescherming.

We willen op gepaste wijze voor ons erfgoed zorgen. Wat we van ons erfgoed in beeld hebben is versnipperd en niet volledig. Het is nodig om de historische bebouwing en historische elementen in het landschap te onderzoeken.

We laten de cultuurhistorie in de fysieke leefomgeving onderzoeken. Hiervoor zoeken we een geschikt bureau. De onderzoeksresultaten verwerken we in digitale kaarten. De inventarisatie ronden we in 2024 af.

Samen met raad en inwoners bespreken we deze kaarten en stellen we de gepaste bescherming vast. We starten hiermee in Q2 .

Er is ruimte voor innovatie (vernieuwende initiatieven) op het gebied van levensloopbestendigheid en klimaatneutraal bouwen

Het beleidsprogramma voor wonen en zorg zorgt ervoor dat er ruimte is voor vernieuwende ideeën. We werken aan een instrument waarmee we de voortgang van de maatschappelijke doelen kunnen volgen en bijsturen.

Wat willen we bereiken?

Een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod per kern voor alle doelgroepen

We sturen op kwalitatieve aspecten van de woningen én de woonomgeving. De 'klant' staat daarbij centraal (vraaggericht ontwikkelen en bouwen). We zetten in op het beter benutten van de bestaande voorraad en verbetering van aspecten waarin de bestaande voorraad nu nog niet of onvoldoende voorziet.

Wat gaan we ervoor doen?

We versoepelen de mogelijkheid van kamerbewoning.

We onderzoeken versoepelingen voor kamerbewoning en passen het beleid aan als dat nodig is.

We zetten de Starterslening voort.

We volgen de huidige verordening starterslening om te bepalen of deze nog steeds voldoet of dat er wijzigingen nodig zijn.

We professionaliseren de huisvesting van arbeidsmigranten in Maashorst aan de hand van het rapport Roemer.

We starten met de evaluatie en actualisatie van het beleid huisvesting van arbeidsmigranten en betrekken daarbij het rapport Roemer.

We verkennen nieuwe mogelijkheden voor woningsplitsing en zetten die indien gewenst om in nieuw beleid.

Er komt een raadsvoorstel voor beleidsregels voor pre-mantelzorgwoningen.

We stimuleren bewonersinitiatieven en initiatieven voor de behoefte aan kleinschalige woningbouw voor onder meer jongeren en starters, (vitale) senioren en kwetsbare groepen.

Op basis van het beleidsprogramma wonen en zorg (woonzorgvisie) toetsen we woningbouwinitiatieven aan de woonbehoefte. Daarbij zijn we afhankelijk van ontvangen woningbouwinitiatieven. Maar we kunnen ook hier op sturen met onze actieve grondpolitiek.

We stimuleren vraaggericht ontwikkelen en bouwen door ontwikkelende partijen

In lijn met het beleidsprogramma wonen en zorg, dagen we ontwikkelende partijen uit om vraaggericht te ontwikkelen en te bouwen.

We zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor specifieke doelgroepen, zoals mensen die zorg en wonen willen combineren

Bij planvorming houden we rekening met mogelijkheden voor specifieke doelgroepen.

Wat willen we bereiken?

Stevige groei van het aantal woningen

We willen dat alle inwoners en woningzoekenden een plek kunnen vinden in onze gemeente. Dat vraagt met name om een versnelling van de productie van woningbouw en in beperkte mate om nieuwe locaties. We bouwen passend en betaalbaar in elke kern voor iedereen. Bouwen voor de eigen behoefte staat daarbij centraal. Een mogelijke groei boven op die eigen behoefte met nieuwe plannen wordt primair gefaciliteerd in de kern Uden. We willen gemiddeld 250 nieuwe woningen per jaar bouwen gedurende onze bestuursperiode. Om de gewenste versnelling van woningbouw mogelijk te maken, kijken we buiten de kaders, maken we concrete afspraken met de woningbouwcorporaties en dagen we de markt uit om te komen met versnellingsmogelijkheden. Daarbij voeren we een actiever grondbeleid en maken we optimaal gebruik van de beschikbare instrumenten.

Wat gaan we ervoor doen?

Kansen in bestaand stedelijk gebied (herstructurering) en bestaand vastgoed benutten we beter.

We benutten kansen in bestaand stedelijk gebied en in bestaand vastgoed. Denk hierbij aan de gebiedsontwikkeling Kastanjeweg-Oost, herontwikkeling van de Pius X-kerk, herbesteding voormalig gemeentehuis Landerd en dergelijke.

Versnelling van het woningbouwprogramma realiseren we aan de hand van een versnellingsagenda.

Jaarlijks realiseren we (gemiddeld) 250 woningen (start bouw).

Vrijkomende gemeentelijke panden zoals het voormalige gemeentehuis Landerd vormen we om naar (sociale) woningbouw

In 2023 hebben we de noodzaak voor het invoeren van opkoopbescherming onderzocht. Er is op dit moment onvoldoende noodzaak om de opkoopbescherming in te voeren. We monitoren de ontwikkelingen en effecten van de overheidsmaatregelen in de woningvoorraad. We maken een nieuwe afweging bij het invoeren van de huisvestingsverordening. De zelfbewoningsplicht heeft alleen betrekking op nieuwbouw. We leggen reeds een zelfbewoningsplicht op bij gemeentelijke bouwkavels die we aan particulieren verkopen. In 2024 verkennen we de mogelijkheid om de zelfbewoningsplicht te verbreden.

We maken versnellingsafspraken met corporaties, die we ook hebben opgenomen in de prestatieafspraken.

We hebben versnellingsafspraken vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst (prestatieafspraken).

Zelfbewoningsplicht en (indien nodig) opkoopbescherming integreren we in ons beleid.

In 2023 hebben we de noodzaak voor het invoeren van opkoopbescherming onderzocht. Er is onvoldoende noodzaak om de opkoopbescherming in te voeren. We monitoren de ontwikkelingen en effecten van de overheidsmaatregelen in de woningvoorraad. We maken een nieuwe afweging bij het invoeren van de huisvestingsverordening. De zelfbewoningsplicht heeft alleen betrekking op nieuwbouw. We leggen reeds een zelfbewoningsplicht op bij gemeentelijke bouwkavels die we aan particulieren verkopen. In 2024 verkennen we de mogelijkheid om de zelfbewoningsplicht te verbreden.

We voeren actieve grondpolitiek met lef en beter gebruik van het beschikbare instrumentarium, zoals onteigening of de Wet Voorkeursrecht Gemeenten

In het voorjaar van 2023 heeft het kabinet de Wet regie versterking volkshuisvesting aangenomen. Deze wet schrijft voor dat bij woningbouw ontwikkelingen 67% in het betaalbare segment tot € 355.000 VON gebouwd moet worden. Dit betekent dat het complexer wordt voor een ontwikkelaar om tot een financieel haalbaar en kwalitatief goed plan te komen. Dit vraagt om duidelijke kaders en meer creativiteit in projecten. Het wordt daarom nog meer nodig dat wij als gemeente actieve grondpolitiek gaan voeren.

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Dit betekent een aangepaste werkwijze voor het indienen van omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Ook wordt de bevoegdheid voor onteigening bij de gemeenteraad gelegd. De onteigening van gronden kan de gemeente gericht als instrument inzetten om de woningbouwdoelstellingen te realiseren als de markt niet tot ontwikkeling over gaat.

We zetten in op tijdelijke huisvesting

We onderzoeken de haalbaarheid van diverse locaties voor tijdelijke huisvesting.

Wat willen we bereiken?

Vitale, krachtige, inclusieve kernen en wijken

We willen sterke en zelfredzame gemeenschappen, waarin inwoners zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen. Hiervoor is meer nodig dan alleen woningbouw. Zo zetten we in op (behoud van) goede voorzieningen in de centra van de kernen, want die vergroten de aantrekkingskracht. Daarnaast willen we kwetsbaardere gebieden versterken (buurten, wijken en/of kernen).

Wat gaan we ervoor doen?

We faciliteren sterke en zelfredzame gemeenschappen, waarin inwoners zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen.

We zetten we in op (behoud van) goede voorzieningen in de centra van de kernen, Woningbouwontwikkelingen ten slotte moeten bijdragen aan een inclusieve samenleving én ze moeten nieuwe energie en kracht geven aan bestaande wijken en kernen.

Wat mag het kosten?

Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in onderstaande cijfers opgenomen. Voor 2024 betreft het 5,6 miljoen aan begrote lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
8.1 Ruimtelijke ordening	5.175	5.055	3.356	3.356	3.356	3.201
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.684	-1.132	-3.124	-500	129	69
8.3 Wonen en bouwen	3.441	3.475	3.311	3.304	3.265	3.265
Totaal Lasten	10.300	7.398	3.544	6.160	6.750	6.535
Baten						
8.1 Ruimtelijke ordening	1.928	831	442	412	382	367
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	588	-1.523	-1.306	-928	93	116
8.3 Wonen en bouwen	2.712	2.121	2.132	2.112	2.091	2.077
Totaal Baten	5.229	1.429	1.268	1.596	2.566	2.559
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	5.071	5.969	2.276	4.565	4.183	3.976
Stortingen in reserves	6.461	2.199	3.014	895	570	518
Onttrekkingen uit de reserves	7.105	3.283	1.191	1.351	647	528
Totaal mutaties reserves	-643	-1.084	1.822	-456	-77	-10
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	4.428	4.885	4.098	4.109	4.106	3.966

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Inleiding programma 9

Dit programma gaat over hoe wij de gemeente besturen, hoe wij de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties inrichten en hoe wij participatie vorm geven.

Ons bestuur is dichtbij en gaat uit van 'samen denken, samen doen'. Onze dienstverlening en onze communicatie sluiten aan op de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Wij zijn er namelijk voor de inwoners en niet andersom.

Om de precieze behoeften te kennen, gaan we in gesprek met onze inwoners en ondernemers. We betrekken ze actief bij projecten en beleid van Maashorst. Ook denken en doen we mee bij initiatieven uit de gemeenschap.

9.1 Bestuur en dienstverlening

Inleiding

Met programma 9 richten we ons op een bestuur dat dichtbij is, op 'samen denken en doen' (zowel in de gemeente als daarbuiten) en goede dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Ontwikkelingen

Een bereikbaar bestuur

Onze ambtelijke organisatie moet meer dan voorheen in verbinding staan met de gemeenschap, net als onze gemeenteraad. Weten wat er leeft en verbonden zijn met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Alleen dan kunnen we de juiste koers inzetten en de juiste bestuurlijke stappen zetten.

Intensieve en constructieve samenwerking in de regio

Bij het realiseren van opgaven staan gemeenten sterker als ze samenwerken. De verandering van taken die we krijgen vanuit de rijksoverheid leidt daarbij tot andere samenwerkingsverbanden, soms gedwongen en soms vrijwillig. Een voorbeeld daarvan is het integraal zorgakkoord (zie programma 7), dat vraagt om een gedwongen samenwerking. Deze nieuwe taken lopen langer dan de huidige coalitieperiode. Dat maakt toekomstgericht denken noodzakelijk.

Interessante ontwikkeling is dat in de regionale samenwerking nu ook de sociale opgave gezamenlijk wordt opgepakt. Dat biedt een bredere kijk op onder andere arbeidsmarktbeleid. De regionale samenwerking is de basis voor het doen van een beroep op de diverse landelijke en provinciale geldstromen, waar de Regiodeal de bekendste van is.

Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente

Er verandert veel in het dagelijks leven van onze inwoners. Inwoners komen meer dan voorheen op voor hun belangen. Ook hebben zij de behoefte mee te praten over of mee te werken aan hun eigen leefbaarheid. De ontwikkelingen rondom wijkgericht werken en aanwezig zijn in de wijken en kernen spelen hierbij een belangrijke rol.

Met deze ontwikkelingen, en grote maatschappelijke opgaven die op ons afkomen, moeten we als gemeente rekening houden. Participatie is geen vrijblijvende opgave, maar een noodzaak in de maatschappij van nu.

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening

Ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening zijn de verdergaande digitalisering en het betrekken van inwoners bij besluitvormingsprocessen. Verder zien we dat er meer aandacht is voor klantenservice door onder meer het implementeren van meer gebruiksvriendelijke processen en systemen.

Wat willen we bereiken?

Een bereikbaar bestuur

Als bestuur willen we bereikbaar en toegankelijk zijn voor onze inwoners. We (zowel het bestuur als de ambtelijke organisatie) zijn zichtbaar voor onze inwoners en laten zien wat we doen. Via communicatie, maar vooral ook door daar te zijn waar het gebeurt. Bijvoorbeeld bij verenigingen, bij de sleuteloverdracht tijdens carnaval en bij inwonersinitiatieven. In Maashorst is er, ambtelijk én bestuurlijk, een `er-op-af'-mentaliteit.

Wat gaan we ervoor doen?

Ambtenaren zijn als aanspreekpunt regelmatig zichtbaar in de wijk

We willen als Maashorst dicht bij onze inwoners zijn. Het is daarbij cruciaal om in contact te staan met onze inwoners, om middenin de maatschappij te staan. Er op af te gaan. Te luisteren naar onze inwoners en naar wat zij belangrijk vinden. Naar de jongeren, naar de ouderen, naar de ondernemers, naar onze nieuwe dorpsgenoten en alles daar tussenin. Dat betekent dat onze collega's regelmatig in de wijken en kernen te vinden zijn.

Voor inwoners is het bestuur en wat zij doen zichtbaar

Uitgangspunt hiervoor zijn de profileringsplannen en de communicatieplannen die zijn opgesteld.

Positioneringsplan voor het college

Naast afzonderlijke profileringsplannen voor de collegeleden wordt in 2024 een positioneringsplan voor het college vastgesteld. De uitvoering vindt plaats in 2024, maar ook in 2025 en 2026.

Wat willen we bereiken?

Een intensieve en constructieve samenwerking in de regio

We werken op een intensieve en constructieve manier samen in de regio. Als nieuwe en grotere gemeente willen we een prominente positie innemen. We werken daarbij zo goed mogelijk samen met onze partners en collega-gemeenten. Wij zijn op zoek naar ambassadeurs en boegbeelden vanuit het bedrijfsleven en andere grote werkgevers die kunnen helpen om Maashorst duidelijker op de kaart zetten.

Wat gaan we ervoor doen?

We hebben een prominente rol in de regionale samenwerkingsverbanden die belangrijk zijn voor het realiseren van onze ambities.

Actieve deelname aan Regiodagen, zowel in de voorbereiding als in de uitvoering, over alle beleidsvelden (mobiliteit, economie, duurzame landelijke omgeving, arbeidsmarkt, economie, wonen, veiligheid en (sinds maart 2023) de sociale opgave). De regionale samenwerkingsagenda 'Richting 2030' is de basis. Uit deze agenda wordt een jaarplan samengesteld. Door de grote stelselwijzigingen in 2023, is door de regio een prioriteitennota opgesteld als aanscherping van deze samenwerkingsagenda. Op basis van de in oktober 2023 vastgestelde prioriteitenagenda bepalen wij welke capaciteit vanuit onze organisatie nodig is om de jaarplandoelen van RNOB te kunnen behalen.

De voorbereiding bestaat uit het gezamenlijk uitdenken van trajecten om opgaven waar we als regio voor staan te vertalen naar een strategie. Deze voorstellen worden ter besluitvorming voorgelegd aan bestuurders. Als besluiten zijn genomen, landt de uitvoering in gemeenten waarbij coördinatie over voortgang en te behalen resultaten vanuit de regio wordt gedaan. Intensieve afstemming met gemeenten voordat besluiten kunnen worden voorgelegd, beslaat het merendeel van het werk.

Wat willen we bereiken?

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening

In 2024 doen we dat door ons te richten op de thema's bereikbaarheid, digitalisering & klantgemak en innovatie.

Wat gaan we ervoor doen?

Bereikbaarheid: we willen dat onze inwoners ons gemakkelijk kunnen bereiken.

Daarvoor hebben we plannen van aanpak gemaakt voor alle teams en we monitoren dat en sturen bij waar nodig.

Digitalisering & klantgemak: we blijven onze digitale dienstverlening verbeteren en stimuleren het gebruik ervan.

Digitalisering stelt onze inwoners in staat om op elk moment en op elke plaats gebruik te maken van onze diensten. Uiteraard houden we ook rekening met de niet-digitaal vaardige inwoners. We gebruiken klantsignalen om onze dienstverlening te verbeteren.

Innovatie: we ontwikkelen nieuwe producten en diensten om onze inwoners nog beter van dienst te kunnen zijn.

Er is een tool beschikbaar zodat inwoners inzicht hebben in hun aanvraag

We implementeren gefaseerd een tool waarmee het mogelijk is om bij aanvragen online inzicht te krijgen over de status.

We gaan tien producten digitaliseren

We digitaliseren 10 aanvraagformulieren van onze website

Onnodige regels zijn geschrapt

We richten een digitaal meldpunt onnodige regels in en gaan aan de slag met wat hier wordt gemeld.

We communiceren begrijpelijk voor iedereen en we informeren onze inwoners tijdig

We schrijven op taalniveau B1, passend bij de schrijfstijl van Maashorst, beschreven in onze schrijfwijzer. Alle schrijvende collega's worden hierin getraind. Daarnaast herschrijven we onze standaard brieven op basis van de schrijfstijl.

We werken toe naar een integraal dashboard dienstverlening

We gaan zelf een dashboard bouwen in plaats van aanschaffen. In fases werken we toe naar een integraal dashboard dienstverlening. Eind 2024 is er een dashboard waarop zichtbaar is hoe de dienstverlening is ten opzichte van onze servicebeloftes.

We voeren een extern bereikbaarheidsonderzoek uit

Extern bereikbaarheidsonderzoek uitvoeren.

We verbeteren onze (integrale) dienstverlening met behulp van 5 klantreizen

We leren medewerkers de methodiek klantreizen en vervolgens voeren we 5 klantreizen uit om de dienstverlening te verbeteren. We gaan aan de slag met de uitkomsten.

We doen onderzoek naar wensen met betrekking tot aanvullende kanalen en dienstverlening

We onderzoeken door middel van het bevragen van de inwoners de wensen op het gebied van aanvullende dienstverlening.

Wat willen we bereiken?

Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente

We willen een participatieve gemeente worden die:

- in verbinding staat met haar inwoners, naar ze luistert en ze betreft;
- denkt in mogelijkheden en die actief betrokken is bij initiatieven uit de gemeenschap;
- op maat plannen en beleid ontwikkelt en realiseert samen met haar inwoners, verenigingen, bedrijven en instellingen;
- haar inwoners en de gemeenschap stimuleert en helpt verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen leefomgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

Doorontwikkeling Udenfonds naar Maashorstfonds

Het Udenfonds is ooit opgericht om initiatieven uit de gemeenschappen van Uden, Odiliapeel en Volkel een financieel steuntje in de rug te kunnen geven. Samen met vertegenwoordigers vanuit de dorpen Schaijk, Reek en Zeeland werken we aan een Maashorstfonds, dat alle dorpen bedient.

Per kern maken we met inwoners een agenda op basis van de kernenCV's

De kernen Zeeland, Schaijk, Reek, Odiliapeel, Volkel en Uden-Buiten hebben in 2023 een kernenCV gemaakt. In elk kernenCV zijn focuspunten opgenomen: wat vinden de inwoners het belangrijkste op het gebied van leefbaarheid. In overleg met de kernen maken we voor elke

kern een actielijst: wat pakken de inwoners zelf op, wat kan de gemeente oppakken, wat kan samen opgepakt worden.

Oplevering Maashorstagenda

We maken in 2024 een agenda in samenwerking met de kernen. Daarin staan de belangrijkste focuspunten voor de toekomst. Deze volgen deels uit de kernenCV's, aangevuld met de inzichten en behoeftes van maatschappelijke partners.

Ontwikkeling van participatie in de verstedelijkte kern Uden

De kern Uden heeft een stedelijk karakter. De sociale samenhang is er anders dan in de dorpen. De participatie zoals die tot nu toe in deze kern was vormgegeven, is aan vernieuwing toe. Dit gaat over de manier waarop we samenwerken met inwoners, de wijze waarop we hen betrekken bij beleid en vooral hoe we initiatieven van hen proberen verder te brengen. We ontwikkelen per wijk participatievormen-op-maat. Dit doen we samen met professionele partners die in de wijken actief zijn en natuurlijk ook samen met de inwoners.

Maken participatieverordening en participatiebeleid

We stellen een 'handelingskader' op. Dit noemen we participatiebeleid. Dit geeft handvatten hoe de gemeente in diverse situaties met participatie omgaat. Wat kunnen en mogen de inwoners van de gemeente verwachten? En wie heeft welke rol? Natuurlijk verwoorden we in ons participatiebeleid ook onze ambities en doelen voor de toekomst.

Het nieuwe beleid vraagt een andere manier van samenwerken en ook een flinke dosis lef. Niet als gemeente het beleid en de richting bepalen, maar samen met onze inwoners.

Trainingsprogramma maken collega's Maashorst

Participatie is een vaardigheid. Om zo goed mogelijk te kunnen participeren is kennis en ervaring nodig. We trainen collegeleden, projectleiders, beleidsadviseurs en andere collega's in participatief denken en werken. Zo leren we hen hoe je in de praktijk zo effectief mogelijk een participatietraject kunt vormgeven.

Experimenteren met nieuwe vormen van participatie

We proberen nieuwe vormen van participatie uit, steeds met het doel om beter te worden in participatie. In het belang van zowel de inwoners als de gemeente. Participatie moeten we vooral doen en doorleven.

Actief inzetten digitale participatiekanaal 'Maashorst aan het woord'

Participatie is maatwerk. In sommige situaties is het effectief om ook op een digitale manier inwoners te betrekken bij plannen en beleid. Gelet op de digitalisering en de specifieke wensen en behoeftes van inwoners, gaan we deze vorm meer inzetten. We blijven op zoek naar de meest effectieve vormen van participatie. De tot nu toe meer gebruikelijke vormen (inwonersbijeenkomsten, enquêtes enzovoort) blijven we ook toepassen.

9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken

Inleiding

Burgerzaken houdt zich bezig met wijzigingen in de basisregistratie personen of met persoonlijke documenten die hierop gebaseerd zijn zoals, akten, identiteitskaarten of rijbewijzen. Binnen dit taakveld valt ook het organiseren van verkiezingen.

Een van de doelen uit het bestuursakkoord is het verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening voor de inwoners en bedrijven in gemeente Maashorst. Burgerzaken speelt hierin een belangrijke rol, omdat zij direct in contact staan met de gemeenschap.

Ontwikkelingen

Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces

De verkiezingen in 2023 hebben geleid tot een evaluatie door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de Kiesraad. We hebben de verkiezingen ook zelf geëvalueerd. Door de evaluatie van het ministerie en de Kiesraad is een nieuw wetsvoorstel in behandeling genomen: de Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces. Deze wet moet zorgen voor een verbetering van de kwaliteit van het verkiezingsproces. De wet houdt in dat:

- In het vervolg de Kiesraad de werkzaamheden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken overneemt
- De Kiesraad verantwoordelijk wordt voor de ondersteuning van gemeenten en stembureaus bij het uitvoeren van taken
- Gemeenten een inlichtingplicht hebben aan de Kiesraad. Hierin wordt waarschijnlijk opgenomen dat gemeenten primair verantwoording afleggen aan de gemeenteraad over de organisatie van de verkiezingen en de uitoefening van hun taken.

Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres

We zetten intensief in op een risicogerichte en integrale benadering adresonderzoek. Naar aanleiding van risico-signalen bepalen we vooraf wat de situatie is op een adres. Hierdoor kunnen fraude, financiële en/of sociale problematiek beter gesignaleerd en opgelost worden. Om te voorkomen dat onze inwoners buiten de boot vallen omdat ze geen woonadres hebben, bieden we ze een oplossing op maat, zoals een briefadres bij de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres

We willen meer zicht hebben op adresfraude en de financiële en/of sociale problematiek van de inwoners van gemeente Maashorst. Daarnaast willen we onze inwoners meer maatwerk bieden, onder andere door intern en extern samen te werken.

Wat gaan we ervoor doen?

Vooraf adresonderzoek op basis van risico-signalen

Door de ontwikkeling van de Wet Landelijke Aanpak Adreskwaliteit werken wij op basis van vastgestelde risicosignalen. Er wordt proactief op locatie een adres onderzocht ter voorkoming van adresfraude en om meer inzicht te krijgen in eventuele zorgelijke situaties achter de voordeur.

Kwetsbare inwoners oplossingen op maat bieden

Door de toename van kwetsbare doelgroepen in de samenleving en de landelijke aandacht voor deze groep met betrekking tot briefadres, bieden wij hierin maatwerk. In samenwerking met externe, interne en de klant wordt gekeken wat een passende oplossing kan zijn voor financiële en/of sociale problematiek in combinatie met het ontbreken van een vaste verblijfplaats.

Wat willen we bereiken?

Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces

De kwaliteit van het verkiezingsproces verbeteren en het proces vergemakkelijken.

Wat gaan we ervoor doen?

Plan van aanpak opstellen naar aanleiding van de verbeterpunten uit de interne enquête

De organisatie van de vorige verkiezingen heeft geleid tot aandachtspunten die opgepakt moeten worden. Dit wordt verwerkt in een plan van aanpak en toegepast bij de volgende verkiezingen in 2024.

Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces implementeren

Er is een nieuwe wet in ontwikkeling met een nieuwe rolverdeling tussen Rijksdienst voor Identiteitsgegevens en de Kiesraad. Dit heeft al direct invloed op het uitvoeringsproces van de komende verkiezingen in 2024.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
9.1 Bestuur en dienstverlening	3.570	3.901	2.948	2.946	2.951	2.957
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken	1.465	1.536	1.744	1.698	1.779	1.852
Totaal Lasten	5.035	5.436	4.692	4.644	4.731	4.809
Baten						
9.1 Bestuur en dienstverlening	1.430	22	23	23	23	23
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken	742	605	1.104	1.028	1.211	1.351
Totaal Baten	2.172	627	1.127	1.051	1.234	1.374
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	2.863	4.809	3.565	3.592	3.497	3.435
Stortingen in reserves	200	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	1.407	465	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	-1.207	-465	0	0	0	0
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	1.656	4.344	3.565	3.592	3.497	3.435

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Inleiding

Een stevig fundament voor nu en de toekomst

De gemeente Maashorst is ambitieus en heeft een duidelijke missie en visie. De organisatie staat midden in de maatschappij, is ondernemend en toont lef. Dit kan alleen vanuit een goede en solide basis. Alleen als de basis op orde is, ontstaat immers ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Dat betekent dat ook de bedrijfsvoering in Maashorst op orde moet zijn.

In de eerste jaren na de herindeling is een goede basis gelegd voor de nieuwe gemeente Maashorst. In 2024 bouwen we verder op het fundament. Met een goed georganiseerde en moderne bedrijfsvoering zorgen wij voor een goede bereikbaarheid en beschikbaarheid van onze dienstverlening. En zetten we stappen om de bedrijfsvoering verder te innoveren.

Bij een stevig fundament hoort ook een gezonde financiële basis. Onze financiën zijn structureel op orde, eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Een goede verhouding tussen de inkomsten en uitgaven van een gemeente is belangrijk om doelstellingen van het bestuursakkoord op korte en lange termijn te realiseren.

10.1 Overhead

Inleiding

Met overhead bedoelen we alle activiteiten/functies die nodig zijn om de dienstverlening aan inwoners en ondernemers mogelijk te maken.

De activiteiten uit programma 10 zijn nodig om de activiteiten van de programma's 1 tot en met 9 te kunnen uitvoeren. Daarom werken wij ook voortdurend aan het verbeteren van de interne organisatie.

Ontwikkelingen

Werken aan een toekomstbestendige organisatie

We willen onze jonge organisatie stevig neerzetten, voor nu en voor de toekomst. Daar zijn we mee bezig en daarin kijken we voortdurend naar ontwikkelingen in de samenleving. Belangrijke ontwikkelingen zijn de veranderingen in de arbeidsmarkt, digitalisering en de druk op onze financiën.

Een aantrekkelijke organisatie om in te werken

De arbeidsmarkt staat onder druk. Er is minder instroom van nieuwe arbeidskrachten terwijl de uitstroom van (oudere) medewerkers groot blijft. De jongste instromers (generatie Z) hebben een andere kijk op werk en dit vraagt iets anders van onze manier van werven en werken.

Een financieel gezonde gemeente

Voor de jaren 2024 en 2025 zijn de financiën van de gemeente Maashorst op orde. Een goede balans tussen inkomsten en uitgaven is belangrijk. Eventuele tegenvallers moeten opgevangen kunnen worden. De financiële positie van de gemeente Maashorst is solide, de

weerstandscapaciteit goed en de weerstandsratio hoog (zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Voor de jaren 2026 en 2027 zijn de financiën nog niet op orde. We wachten op compensatiemaatregelen vanuit het Rijk voor de taken die over zijn gegaan naar de gemeente. Wij streven naar een structureel sluitende begroting.

Een veilige en moderne informatievoorziening

Informatietechnologie ontwikkelt zich continue. Applicaties worden steeds vaker als een dienst aangeboden. Automatisering en robotisering worden ingezet in het optimaliseren van bedrijfsvoering en dienstverlening. Ontwikkelingen als Artificial Intelligence (AI) beginnen een plek te krijgen binnen organisaties.

De Wet Open Overheid (WOO) vraagt overheden transparanter te zijn in de informatieverstrekking naar de samenleving.

Informatie- en IT- beveiliging wordt steeds belangrijker. Deze wereld ontwikkelt zich snel en bedreigingen als hacking, online profilering, spionage nemen steeds verder toe. Wij blijven ons als organisatie ontwikkelen om nieuwe risico's te beheersen.

Wat willen we bereiken?

Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie

Huisvesting die voldoet aan de eisen en wensen van een moderne organisatie.

Wat gaan we ervoor doen?

Afronden actualiseren meerjarig onderhoudsprogramma en routekaart verduurzaming.

Aanpassing archiefkelder Uden / vervroegd overbrengen archief

We verbouwen de archiefruimte zodat die aan de gestelde eisen voldoet.

Vergroten opslagruimte gemeentewerf

Om alle buitendienstmedewerkers en machines na de fusie goed te huisvesten is de gemeentewerf in Uden verbouwd. Door de bouw van nieuwe schuren is de overgebleven opslagruimte op het terrein te krap geworden. We gaan de opslagruimte vergroten.

Wat willen we bereiken?

Een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening

Een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening, waarbinnen onze informatie- en privacybeveiliging op orde zijn en continuïteit is geborgd.

Wat gaan we ervoor doen?

Afronden van de risicoanalyse (IBD voor gemeenten) en het verbeterplan ontwikkelen en uitvoeren.

Wat willen we bereiken?

Ontwikkeling van een nieuwe, gezamenlijke organisatiecultuur

Onze vijf kernwaarden vormen de basis van onze organisatie en daarmee ook van onze organisatiecultuur. Deze kernwaarden zijn Ondernemend & lef, Eigenaarschap, Omgevingsbewust, Samen en Open. In onze manier van werken willen we deze kernwaarden naar voren laten komen.

Wat gaan we ervoor doen?

De vijf kernwaarden een plaats geven in onze nieuw te ontwikkelen HR-instrumenten.

Het opgestelde plan van aanpak cultuur uitvoeren

Wat willen we bereiken?

We zijn een aantrekkelijke werkgever waar mensen graag werken en de ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen

Vanaf het vinden van mensen die bij ons willen komen werken tot aan het vertrek uit onze organisatie: dat is de reis van de medewerker. Deze reis is de basis van onze visie op medewerkers en het werken bij Maashorst. De reis van de medewerker bestaat uit verschillende fases:

- het vinden van nieuwe collega's die we een goede start willen geven in onze organisatie
- je draai vinden en je talenten ontwikkelen
- fluitend naar je werk én blij weer naar huis
- tevreden naar je volgende bestemming.

Onze medewerkers zijn net zo verschillend als de inwoners van onze gemeente. We willen een organisatie zijn waarin mensen zichzelf kunnen zijn, mogen leren en worden gewaardeerd. Zij voeren open gesprekken met hun leidinggevenden over hun plannen en hun twijfels. En zij mogen en willen verantwoordelijkheid nemen voor hun werk.

Wat gaan we ervoor doen?

De visie op personeel en het werken in de aantrekkelijke organisatie Maashorst uiten in de werving van nieuwe medewerkers.

Een intern trainingsaanbod opzetten om medewerkers de kans geven te groeien in hun ontwikkeling.

Informatie verzamelen uit onze personeelssystemen die we kunnen gebruiken om te sturen op instroom, doorstroom en uitstroom van onze medewerkers.

Het opleidingsbudget medewerkers verhogen naar 2% van de loonsom.

10.2 Treasury

Inleiding

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De gemeente Maashorst wil financieel gezond zijn; eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Zorgvuldig met gemeenschapsgeld omgaan, staat hierbij voorop. We zijn ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om onze ambities te realiseren. Wanneer er meer capaciteit nodig is, zijn we bereid daarin te investeren.

De inkomsten en uitgaven zijn in evenwicht. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke producten en de afvalstoffenheffing kostendekkend zijn.

Ontwikkelingen

Financieel beleid

Een gezond financieel beleid van de gemeente is gebaseerd op 3 pijlers, te weten: structurele dekking, goed uitgewerkt risicomanagement en een weerstandscapaciteit passend bij de gemeente.

Beoordeling financiële positie

Gemeenten zijn verplicht om een aantal financiële kengetallen te presenteren. Het doel hiervan is om op termijn gemeenten onderling te vergelijken.

Wij hebben een norm gegeven aan deze kengetallen. Hierbij sluiten we aan bij de signaleringswaarden, zoals die in de stresstest voor 100.000+ gemeenten zijn opgenomen. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, ambiëren we categorie A en accepteren we categorie B.

We leggen verantwoording af over deze financiële kengetallen in zowel de Programmabegroting als de Programmarekening.

Bij de integrale afweging van middelen bij de Programmabegroting 2024, worden de gevolgen voor de financiële kengetallen zoveel als mogelijk vooraf in beeld gebracht. Dit willen we combineren met een update van ons financieel beleid. Op die manier zijn alle pijlers van ons financieel beleid (dekking, weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering) betrokken bij de integrale afweging. Maar nog belangrijker is, dat we op deze manier in staat zijn om daar op te sturen.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting < 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de financiële kengetallen opgenomen. Een aantal van deze kengetallen gaat verslechteren als gevolg van het naar verwachting moeten afsluiten van een langlopende lening van € 20.000.000 in 2024. Dit is ook geprognoseerd in de Programmabegroting 2023. De jaren daarna verbeteren die kengetallen vervolgens weer door reguliere aflossingen op deze lening.

Wat willen we bereiken?

Een financieel gezonde gemeente

De gemeente Maashorst is ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om die ambities te realiseren. We doen wat nodig is. Als we constateren dat daar meer capaciteit voor nodig is, zijn we bereid daarin te investeren. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat onze financiën structureel op orde blijven.

Wat gaan we ervoor doen?

Om te kunnen sturen op de financiën werken we met een aantal prestatie indicatoren (PI's).

Deze PI's hebben we ondergebracht in 3 pijlers 'Dekking', 'Risicomanagement' en 'financiering'. Op deze wijze hebben we onze financiële strategie vastgelegd: In de paragrafen 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' en de 'Paragraaf financiering' gaan we uitgebreid in op onze strategie. De vastgestelde streefwaarden bij de PI's monitoren we en we doen voorstellen tot bijsturing als daar aanleiding toe is.

10.3 Belastinginkomsten

Inleiding

Naast de algemene uitkering vanuit het Rijk haalt de gemeente Maashorst een deel van de inkomsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen. Met name de onroerend zaakbelasting (OZB) is belangrijk. Deze inkomsten uit belastingen en heffingen zijn onderdeel van het gemeentelijk beleid en daarin kunnen keuzes gemaakt worden.

Er zijn 2 soorten gemeentelijke belasting :

- Belastingen: bijvoorbeeld onroerende zaakbelasting (OZB), toeristenbelasting en parkeerbelasting. De opbrengst daarvan gaat naar de gemeente. De gemeente bepaalt zelf waarvoor ze de opbrengst gebruikt;
- Heffingen: dit zijn rechten, tarieven en leges. Bijvoorbeeld rioolheffing of de kosten voor een paspoort. De gemeente kan hier alleen de totale kosten vergoed krijgen die ze gemaakt heeft. De totale opbrengst van deze heffingen mag niet meer zijn dan de totale kosten die de gemeente daarvoor moet maken.

Ontwikkelingen

Op het gebied van belastingen zijn er geen veranderingen. De belastingsamenwerking Oost-Brabant onderzoekt de mogelijkheden van uitbreiding (schaalvergroting) met gemeenten en/of waterschappen. De belangrijkste redenen zijn kostenbesparing en behoud van kwaliteit met betrekking tot de belastingheffing.

Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals een rijbewijs) worden de processen doorgelicht en wordt gekeken of deze kostendekkend zijn.

Wat willen we bereiken?

De heffingen zijn kostendekkend

We streven naar 100% kostendekkendheid zoals wettelijk is toegestaan en zoals opgenomen is in ons bestuursakkoord.

Wat gaan we ervoor doen?

Kostendekkendheidsonderzoek en impactanalyse afronden voor de leges op het gebied van de Omgevingswet.

Op het gebied van belastingen zijn er geen veranderingen. De belastingsamenwerking Oost-Brabant onderzoekt de mogelijkheden van uitbreiding (schaalvergroting) met gemeenten en/of waterschappen. De belangrijkste redenen zijn kostenbesparing en behoud van kwaliteit met betrekking tot de belastingheffing.

Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals een rijbewijs) worden de processen doorgelicht en wordt gekeken of deze kostendekkend zijn.

10.4 Gemeentefonds

Inleiding

Gemeenten ontvangen een belangrijke financiële afdracht van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds (de algemene uitkering). Hiermee kunnen we een deel van onze uitgaven financieren. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Het college van B&W en uiteindelijk de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de keuzes en verantwoording. Hoeveel geld gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van hun kenmerken en belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen.

De Rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het gemeentefonds onder meer naar:

- aantal inwoners;
- aantal jongeren;
- aantal uitkeringsgerechtigden;
- oppervlakte van de gemeente;
- grootte van de watergebieden.

Deze kenmerken heten maatstaven. Er zijn meer dan 60 maatstaven. Elke maatstaf heeft een bedrag voor elke 'eenheid'. De gemeente krijgt dus geld voor iedere inwoner, iedere jongere, enzovoorts.

Ontwikkelingen

Jaarlijks verschijnen er drie circulaire van het Rijk. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid, de septembercirculaire is de vertaling van de Miljoenennota (de rijksbegroting) en de decembercirculaire rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. In 2023 is ook een maartbrief verschenen. Geen officiële circulaire, maar wel een richtinggevend document om op te nemen in de Kadernota 2024. Volgens de wettelijke voorschriften moet de Programmabegroting van een gemeente minimaal gebaseerd zijn op de uitgangspunten zoals opgenomen in de meicirculaire. Daar voldoet de gemeente Maashorst aan.

Tot vorig jaar gold voor de groei van het gemeentefonds dat bij een stijging van de rijksuitgaven het gemeentefonds evenredig meegroeide. Bij een daling was dezelfde systematiek van kracht. Daalden de rijksuitgaven als gevolg van bezuinigingen, dan daalde het gemeentefonds evenredig mee. Dit noemen we de trap-op-trap-af-systematiek. Nadeel hiervan was dat het beeld van de rijksuitgaven tussen mei en september vaak fluctueerde - en daarmee ook de uitkering uit het gemeentefonds. Vooruitlopend op een nieuwe systematiek is vorig jaar besloten om de jaarlijkse groei van het gemeentefonds te splitsen in een 'volumedeel' en een 'LPO-deel' (loon- en prijsontwikkelingen).

Het volumedeel staat voor de komende jaren vast. Het LPO-deel groeit evenredig mee met de omvang van de inflatie. Valt de inflatie hoger uit, dan stijgt ook het LPO-deel. Valt de inflatie lager uit, dan daalt ook dit deel van de uitkering evenredig mee. De index die hiervoor gebruikt wordt, is het gewogen gemiddelde van drie indices: de loonvoet sector overheid (60%), de index materiële overheidsconsumptie (20%) en de index overheidsinvesteringen (20%). Dit betekent dat de groei van het gemeentefonds voor de jaren tot en met 2025 alleen nog wijzigt als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Dit biedt gemeenten voor de komende jaren

zekerheid over hun inkomsten en beschikbare vrije ruimte, ook wanneer de uitgaven van het Rijk achterblijven bij de ramingen.

Compensatie Jeugdzorg 2024 -2027

	2024	2025	2026	2027
prognose Maashorst in algemene uitkering	4.136.000	2.488.000		
Stelpost overige jaren 100%			1.063.000	652.000

Het Rijk, IPO en VNG hebben een afspraak gemaakt over de op te nemen extra middelen jeugdzorg in de meerjarenraming van begroting 2024. In aanvulling op de bedragen in de meicirculaire 2023 (voor de jaren tot en met 2025) mogen de extra middelen jeugdzorg ook voor de jaren 2026-2027 opgenomen worden in de meerjarenraming van begroting 2024. Dit is conform de uitspraak van de Commissie van Wijzen.

Daarnaast mag rekening gehouden worden met een verlaging van de uitgaven voor jeugdzorg waarvan het Rijk heeft aangegeven de verantwoordelijkheid te nemen. Officieel zijn de middelen nog niet beschikbaar gesteld, en nog afhankelijk van besluitvorming door het Rijk. Hieraan is dus wel een risico verbonden.

De gezamenlijke toezichthouders van alle provincies staan toe dat gemeenten een stelpost opnemen van 100% van hun aandeel in de genoemde extra inkomsten voor 2026 (macro € 284 miljoen) en 2027 (macro € 211 miljoen). Ook zijn zij akkoord met opname van een stelpost voor verlaging van de uitgaven voor jeugdzorg voor de jaren 2025-2027. Dit is voor de genoemde aanvullende maatregelen/besparingen van € 500 miljoen in 2025, oplopend naar € 511 miljoen in 2027, waarvan het Rijk heeft aangegeven hiervoor de verantwoordelijkheid te nemen.

De consequenties voor de gemeente Maashorst hebben we opgenomen in de berekening van de algemene uitkering. Dit is afgestemd met onze toezichthouder, de provincie Noord-Brabant.

	2024	2025	2026	2027
Totaal algemene uitkering (Programmabegroting 2024)	123.679.930	124.409.812	113.819.503	111.980.145

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
10.1 Overhead	21.442	25.342	25.386	24.660	24.427	24.450
10.2 Treasury	2.210	456	1.748	5.888	-2.700	-4.077
10.3 Belastinginkomsten	1.007	951	924	925	925	925
10.4 Gemeentefonds	194	146	152	152	152	152
Totaal Lasten	24.853	26.894	28.210	31.624	22.804	21.449
Baten						
10.1 Overhead	294	710	237	237	237	237
10.2 Treasury	2.364	2.878	2.601	2.618	2.928	3.092
10.3 Belastinginkomsten	16.301	16.917	17.597	17.661	17.661	17.661
10.4 Gemeentefonds	116.642	117.458	123.680	124.410	113.820	111.980
Totaal Baten	135.601	137.963	144.115	144.926	134.646	132.970
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	-110.748	-111.069	-115.905	-113.303	-111.842	-111.521
Stortingen in reserves	26.184	1.458	1.092	1.033	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	11.214	5.108	1.073	518	299	163
Totaal mutaties reserves	14.970	-3.650	19	515	-299	-163
Geraamd resultaat inclusief mutaties reserves	-95.778	-114.719	-115.886	-112.788	-112.141	-111.683

Paragrafen

Paragraaf Wet Open Overheid

Wet Openbare Overheid

Informatievoorziening is de aorta van onze gemeentelijke dienstverlening. Zonder informatie (in welke vorm dan ook) kan geen invulling gegeven worden aan de vragen / behoefte van onze inwoners. Onze informatievoorziening wordt steeds digitaler en daarmee "onzichtbaarder" terwijl de behoefte aan transparantie toeneemt.

Om alle interne en externe ontwikkelingen en eisen over informatievoorziening en digitalisering op een effectieve en efficiënte wijze in de ambtelijke organisatie te borgen, is een totaal plan van aanpak opgesteld waarin zo veel mogelijk eisen worden samengepakt.

Hierbij moet gedacht worden aan de eisen van de Privacy wetgeving (AVG), Wet Digitale Overheid, de Archiefwet en de Wet Open Overheid (WOO). In de gemeente Maashorst nemen we de WOO als belangrijk uitgangspunt voor het inrichten van onze informatievoorziening.

De Wet Open Overheid (WOO), is ingegaan op 1 mei 2022 en regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. Deze wet geldt ook voor de gemeente. Het is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Naast verbetering van de informatiehuishouding van de gemeente zorgt de WOO ervoor dat gemeente-informatie voor iedereen toegankelijk wordt door actief openbaar maken te verbeteren. Dit betekent dat de gemeente uit zichzelf de wettelijk aangewezen documenten openbaar moet maken. In de WOO blijft de mogelijkheid bestaan om de gemeente te verzoeken om documenten, die nog niet (actief) openbaar zijn gemaakt, ook openbaar te maken.

Om (uiterlijk in 2027) volledig te kunnen voldoen aan deze wetgeving is het belangrijk te zorgen voor een goede automatisering waarmee we onze dossiers gestructureerd kunnen vastleggen en gemakkelijke vindbaar kunnen maken. Dit vraagt van de medewerkers een andere invulling van hun (administratieve) werkzaamheden, maar ook van hun vaardigheden en competenties. Sturen op het digitale proces & zaakgericht werken is daarom voor ons ook een belangrijk aandachtspunt bij het aan de slag gaan met de Wet Open Overheid.

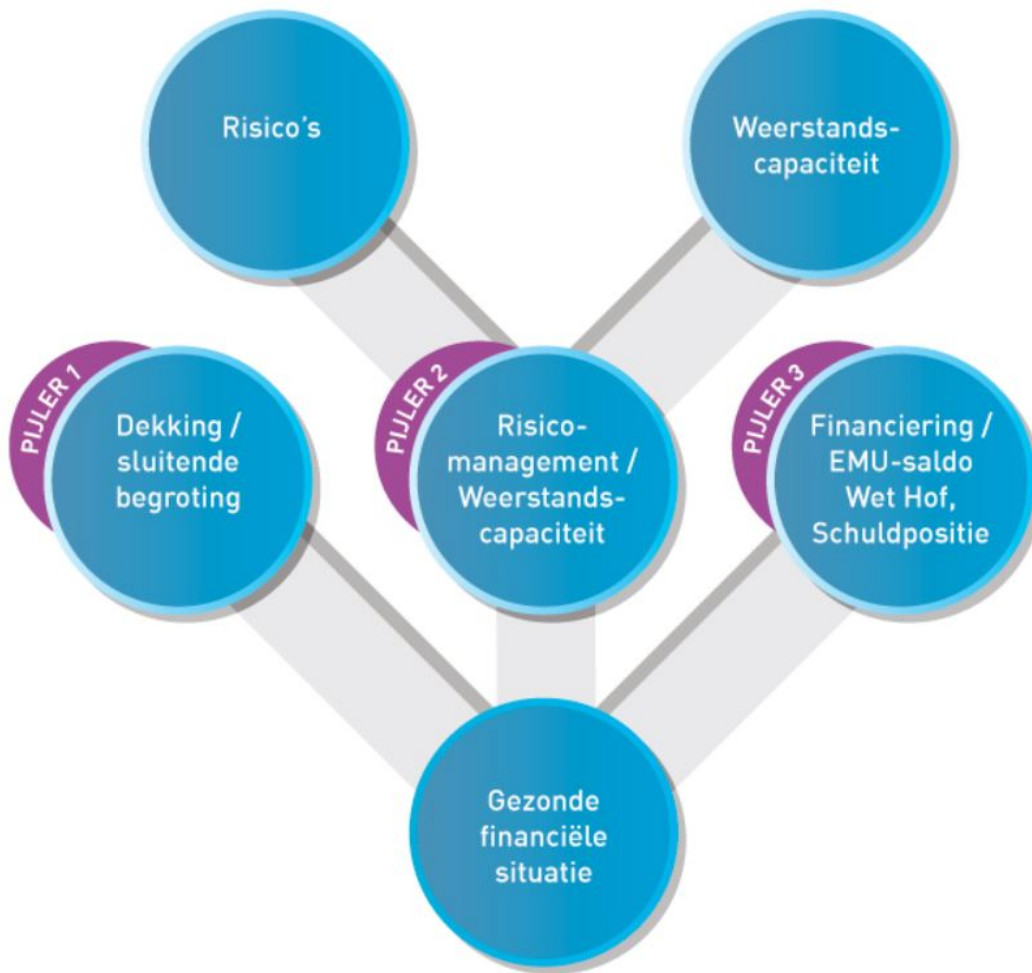
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

We vinden risicomanagement belangrijk in de gemeente Maashorst. Het heeft dan ook een prominente plek binnen de planning & control cyclus en we zien het als een continu proces.

Bij alle planning & control producten rapporteren we hierover in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. In plaats van een periodieke inventarisatie, is risicomanagement bij gemeente Maashorst een manier van denken. Het dient als hulpmiddel bij het nemen van besluiten door zowel de raad als het college.

Financiële strategie en beleid

Zichtbaar is dat risicomanagement, het onderwerp van deze paragraaf, slechts 1 van de 3 pijlers is. De pijlers worden toegelicht bij het onderdeel 'Gevolgen Programmabegroting 2024 voor de financiële positie'.

Beleid

Het beleid voor risicomanagement voor de gemeente Maashorst is opgesteld. Hiervoor is het beleid van beide voormalige gemeenten Landerd en Uden geharmoniseerd. De formele vaststelling door de Raad van Maashorst heeft plaatsgevonden op 20 januari 2022. Dit beleid is de basis voor het schrijven van deze paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kengetallen financiële positie

Op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording, zijn gemeente verplicht om een aantal kengetallen op te nemen in deze paragraaf. Deze indicatoren zijn opgenomen in het onderdeel Financiële begroting- Gevolgen programmabegroting 2024 voor de financiële positie.

Kengetallen financiële verordening

Daarnaast presenteren we conform artikel 18 uit onze financiële verordening de volgende kengetallen.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1. Netto schuld per inwoner	€ 1.049,35	€ 1.260,57	€ 1.137,83	€ 1.351,83	€ 1.236,53	€ 1.071,67
2. Saldo van baten en lasten voor mutaties reserves als percentage van de inkomsten(-=voordeel, +=nadeel)	-6,02%	6,41%	-0,47%	-3,13%	1,98%	2,77%
3. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	3,36%	2,93%	2,94%	2,94%	3,08%	3,10%

Risico's

Doelstelling van de gemeente Maashorst is om periodiek inzicht te hebben in de risico's. Hierover wordt 4x per jaar (in de 1e Bestuursrapportage, Programmabegroting, 2e Bestuursrapportage en Programmarekening) verantwoording afgelegd. De financiële omvang van deze risico's brengen we op uniforme wijze in beeld, conform het vastgestelde beleid.

Top 10 risico's

De risico inventarisatie vindt plaats op basis van het inschatten van de financiële impact en de kans van optreden. We hanteren bij het bepalen van de kans, klassen van 1 tot 5.

Voor een verdere toelichting op dit systeem van risicobeoordeling, verwijzen wij naar het eerder genoemde beleid voor het risicomanagement dat is opgesteld voor de gemeente Maashorst. Hieronder is schematisch weergegeven wat de grootste risico's zijn voor de gemeente Maashorst.

Nummer	Risico	Omvang
--------	--------	--------

1	Grondexploitatie	€ 5.527.000
2	Stikstofproblematiek	€ 1.830.000
3	Sociaal domein: gespecialiseerde jeugdhulp	€ 1.586.000
4	Sociaal domein: Wet Maatschappelijke Ontwikkelingen 2015 (Wmo dagbesteding, Wmo hulp bij het huishouden, Wmo individuele begeleiding, en Wmo voorzieningen)	€ 1.510.000
5	Gemeenschappelijke regelingen	€ 700.000
6	Sociaal domein: Participatiewet (Gebundelde uitkering, Algemene Bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz en LKS)	€ 650.000
7	Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico gevolgschade a.g.v. niet nakomen van contractuele afspraken	€ 600.000
8	Kwaliteitsmanagement systeem rechtmatigheid	€ 540.000
9	Bedrijfsvoeringsrisico	€ 530.000
10	Sociaal domein: Participatiewet (Wsw, Beschut Werk en Arbeidsparticipatie)	€ 520.000
Totaal		€ 13.993.000

Uitgebreide risicoanalyse

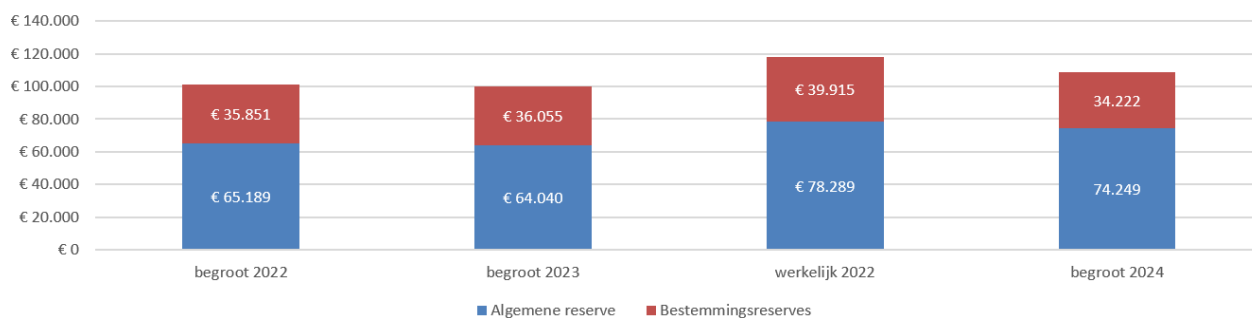
De risico's worden conform ons beleid voor risicomanagement geïnventariseerd. Hierdoor is op een gedetailleerd niveau inzicht in de risico's die de gemeente Maashorst loopt. Tevens wordt door de teams aangegeven op welke wijze de risico's beheerst worden. Zie hier dit bestand voor de volledige risico-inventarisatie.

De risico's zijn opnieuw beoordeeld en zo nodig aangepast ten opzichte van de risico's in de Programmarekening 2022 (raad juli 2023).

Ontwikkeling vermogenspositie

De gemeente Maashorst wil sturen op risico's en weerstandsvermogen. Belangrijk hierbij is ook de ontwikkeling van de vermogenspositie van onze gemeente. De vermogenspositie heeft betrekking op de incidentele weerstandscapaciteit. In onderstaand overzicht is duidelijk zichtbaar hoe het vermogen zich ontwikkelt.

Vermogenspositie gemeente Maashorst (Werkelijk x EUR 1.000)

In de grafiek is zichtbaar dat de reservepositie van de gemeente Maashorst redelijk stabiel is. De begrote reserves in 2024 nemen iets af. Dit wordt vooral veroorzaakt door incidentele nadelige gevolgen die ten laste komen van de Algemene reserve (o.a. resultaatbestemmingen)

Weerstandratio

De weerstandratio wordt als volgt berekend: weerstandscapaciteit : risico's = weerstandratio

Voor de begroting 2024 is dat € 86.082.000/€ 16.997.000= 5,06

De weerstandratio geeft aan in hoeverre de gemeente Maashorst in staat is haar risico's op te vangen. Hierbij is met de Raad afgesproken dat de norm tussen 1 en 2 ligt. De ratio ligt ruim boven de norm.

Voor een verdere toelichting op de ontwikkeling van de weerstandratio wordt verwezen naar de financiële begroting onderdeel "gevolgen programmabegroting 2024 voor de financiële positie".

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Nummer	Onderdeel	Bedrag
1	Algemene reserve vrij besteedbaar	€ 69.190.000
2	Algemene reserve grondbedrijf	€ 5.059.000
3	Stille reserves	€ 6.297.000
4	Onbenutte belastingcapaciteit (Onroerende zaak Belasting)	€ 5.536.000
Totaal		€ 86.082.000

1. Algemene reserve vrij besteedbaar

De algemene reserve vrij besteedbaar bedraagt bijna € 70 miljoen (stand 31-12-2024). Het verloop van de algemene reserve is zichtbaar bij ontwikkeling vermogenspositie.

2. Algemene reserve grondbedrijf

Het doel van de algemene reserve van het Grondbedrijf is het opvangen van eventuele nadelen op grondexploitatiecomplexen. Het vormt een risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief grondbedrijf. In de inventarisatie van de risico's zijn ook de risico's van het grondbedrijf opgenomen. Daarom wordt deze reserve meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. De algemene reserve van het grondbedrijf is begroot op ruim € 5 mln.

3. Stille reserves

Onder stille reserves vallen onder andere de gemeentelijke gronden en panden die gewaardeerd zijn tegen de toen geldende aankoopwaarden. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander per direct verkoopbaar is. De stille reserves bedragen € 6,3 miljoen. De inschatting van de stille reserve is conform de stand per 31 december 2022. De actualisatie van de berekening vindt 1x per jaar, per jaareinde plaats.

4. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt berekend door de maximale tarieven te vergelijken met de tarieven van de gemeente Maashorst. Voor de overige heffingen wordt het verschil tussen 100% kostendekkendheid en de werkelijke inkomsten als onbenutte belastingcapaciteit aangemerkt.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12-beleid. Dit betekent dat, als de gemeente Maashorst niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen, de gemeente door het Rijk gewezen zou worden op de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren. Dit noemt men het artikel 12-beleid.

Volgens de hiervoor geldende wettelijke richtlijnen heeft de gemeente Maashorst een onbenutte belastingcapaciteit van € 5,5 miljoen.

Paragraaf verbonden partijen

Verbonden Partijen

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.'

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft.

Wat is een bestuurlijk belang?

Een bestuurlijk belang houdt in zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Wat is een financieel belang?

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De verbonden partijen zijn binnen de gemeente Maashorst onderverdeeld in;

- Publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden. De gemeente Maashorst is betrokken bij diverse gemeenschappelijke regelingen.
- Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden. De gemeente Maashorst is deelnemer in vennootschappen en coöperaties. Tevens is de gemeente Maashorst deelnemer van een aantal stichtingen en verenigingen.
- Overige samenwerkingsverbanden. Er zijn echter ook samenwerkingsverbanden die niet officieel onder de definitie van verbonden partij vallen, maar door het college en/of de raad zijn aangemerkt als politiek belangrijk. Deze zullen wel gehandhaafd worden in de planning en control producten.

Op basis van het BBV wordt tenminste de volgende informatie opgenomen;

- De naam en vestigingsplaats.
- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat erbij hoort.
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.
- De risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Beleid

Beleid

Een samenwerkingsverband is bedoeld om beleidsdoelen van de gemeente te bereiken.

Hoe kun je daar grip op krijgen?

De gemeenten en besturen van de gemeenschappelijke regelingen in Brabant-Noord, werken reeds met de procedure om te komen tot een betere afstemming in de beleidsprocessen met de deelnemende gemeenten. Dit is het adoptieproces, waarin gemeente Meierijstad als regionale trekker fungeert. In samenspraak met griffiers en de gemeenschappelijke regelingen wordt een jaarplanning opgesteld, zodat kadernota's, begrotingen en jaarstukken tijdig voorbereid en besproken kunnen worden door de raden. Hierdoor hebben zowel de deelnemers als de gemeenschappelijke regeling een leidraad om het adoptieproces goed te kunnen organiseren.

Waarom het adoptieproces?

Er zijn verschillende redenen hiervoor, maar de belangrijkste zijn:

- Gemeenteraden staan op afstand als gevolg van het werken met gemeenschappelijke regelingen. Het adoptieproces is bedoeld om raden in positie te brengen op tijd een zienswijze op de stukken van de gemeenschappelijke regelingen uit te brengen.
- De gemeenschappelijke regelingen krijgen de zienswijzen van de gemeenten binnen een kort tijdsbestek, zodat zij weten wat er binnen de gemeenten leeft en in staat zijn de zienswijzen te verwerken.
- De betrokken medewerkers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen werken samen aan de voorzijde bij het opstellen van zienswijzen. Korte communicatielijnen en niet iedereen hoeft het wiel volledig zelf uit te vinden.

Daarnaast hebben de griffiers van Noord-Oost Brabant in het rapport 'Grip op regionale samenwerkingsverbanden' verbetervoorstellen gepresenteerd, om de sturing van de raden op de regionale samenwerking te versterken. Deze voorstellen zijn inmiddels ingevoerd. De belangrijkste zijn: focus/prioritering op een aantal samenwerkingsverbanden, de samenwerking tussen de raden onderling is verbeteren door een regionaal informatiesysteem voor de raden te en de vergadercycli op elkaar af te stemmen. Tevens is er tweemaal per jaar een regionale beeldvormende bijeenkomst om meer interactie met de samenwerkingsverbanden te krijgen. Daarnaast zijn er adoptiegriffiers aangesteld voor Jeugd, ODBN, Veiligheidsregio, Regio Noordoost Brabant en GGD om raden bij belangrijke beslissingen vroegtijdig in positie te kunnen brengen. Deze adoptiegriffiers hebben periodiek overleg over de stand van zaken m.b.t. de Gemeenschappelijke Regelingen. Zij bespreken of er zaken zijn waar de raad bij betrokken moet worden, en adviseren op welke wijze de raden het best betrokken kunnen worden. Dit om de raden in staat te stellen hun kaderstellende en controlerende rol te kunnen uitvoeren. De griffiers werken momenteel ook aan eventuele procesmatige wijzigingen die voortvloeien uit de gewijzigde wet GR.

Met de komst van de nieuwe Gemeente Maashorst moest het ambtelijk proces rondom verbonden partijen opnieuw ingericht worden. Daarnaast is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. Deze aangepaste wet is per 1 juli 2022 van kracht. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Als de gemeenteraad gebruik maakt van deze nieuwe mogelijkheden, dan leidt dit tot een gewijzigd kader waarbinnen de ambtelijke organisatie zal moeten werken

Eind 2022 is gestart met een project om een duidelijk ambtelijk proces voor besluitvorming rondom verbonden partijen op te stellen. Dit project is bijna afgerond waarna de resultaten en aanbevelingen aan de directie voorgelegd zullen worden en implementatie plaats kan vinden. Tot dat moment vindt het proces op de oude wijze plaats, maar zijn de betrokken inhoudelijke ambtenaren al wel meegenomen in het traject van het project. Dit om kennis te delen, maar ook om hun behoeftes helder te krijgen.

Visie en doorkijk naar de toekomst

Visie

De gemeente Maashorst heeft als visie dat de keuze voor een samenwerkingsverband altijd dient te gebeuren vanuit het maatschappelijk belang. Om te bepalen of in specifieke situaties dat belang het meest gediend wordt door aansluiting bij een samenwerkingsverband volgt de gemeente Maashorst in hoofdlijnen de VNG-BiZa-Handreiking voor de toepassing van de wet gemeenschappelijke samenwerkingen. Deze handreiking is uitgewerkt in het ambtelijk beheersinstrument Proceskader Samenwerkingsverbanden. Dit proceskader wordt gehanteerd

om te bepalen of nieuwe samenwerkingsverbanden worden aangegaan, alsmede om periodiek te evalueren of een samenwerkingsverband nog de meest optimale vorm is om het maatschappelijk belang te borgen.

Wet- en regelgeving

Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen is de landelijke tendens dat het belang van een adequate beheersing van de verbonden partijen toeneemt. Mede naar aanleiding hiervan is de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is op 16 juli 2014 gewijzigd. Daarnaast zijn de bepalingen en richtlijnen van de notitie Verbonden partijen (PDF, 2.4 MB)d.d. oktober 2016 (PDF, 682.9 kB) vanaf 2018 in werking getreden. Ook de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is met ingang van 1 juli 2022 gewijzigd. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

Doorkijk naar de toekomst

De laatste jaren is de aard en het aantal samenwerkingsverbanden sterk in beweging. De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren voort zal zetten. Als gevolg daarvan is de beheersing van verbonden partijen van belang. Daarnaast is het ook van belang om de risico's die hiermee samenhangen in beeld te hebben en te houden. Deze risico's hebben zijn plek in het systeem van risicobeheersing van de gemeente Maashorst. Zie hiervoor de risico inventarisatie in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overzicht verbonden partijen

Paragraaf verbonden partijen

1. Brabant Historisch Informatie Centrum

Verband	Naam	Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
	Website	www.bhic.nl
	Vestigingsplaats	's- Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	In gezamenlijkheid behartigen van de belangen van ministerie, gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord- Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten en de waterschappen.
Inhoud	Taakveld	Cultuur
	Doelstelling	Het borgen van een goede uitvoering van de archiefwet zodat de juiste informatie op de juiste manier beschikbaar is. Hierdoor helpt de BHIC niet alleen particulieren, maar ook organisaties, gemeenten, waterschappen en provinciale instellingen met al hun vragen op het gebied van archieven en cultuurhistorie. Dit valt onder de doelstelling bij programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Binnen cultuur valt de BHIC onder de deeltaakveld musea.

	Taken	<p>Uitvoering geven aan de zogenaamde vraagtaken (nazorg, educatieve taken en wetenschappelijke activiteiten) als aanvulling op de wettelijke taken. De wettelijke taak van het BHIC gaat om de toezicht op het archief- en informatiebeheer naast het beheer van het statische archief. Deze taken zijn overgedragen aan het BHIC toen de gemeenten Uden en Landerd deel gingen nemen aan deze Gemeenschappelijke Regeling.</p> <p>Afnemers van de vraagtaken zijn het Rijksarchief in Noord-Brabant, gemeenten en het waterschap.</p>
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Minister van OCW, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Lid algemeen bestuur
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • totale exploitatie instelling: € 5.837.496 • bijdrage Maashorst € 213.700 • Eigen vermogen per 1/1 € 1.444.272 en per 31/12 € 1.576.213 • vreemd vermogen per 1/1 € 4.356.507 en per 31/12 € 4.633.088 • resultaat (instelling) € 38.439 positief

	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale exploitatie instelling: € € 6.011.800 • bijdrage Maashorst: € 218.000 • eigen vermogen per 1/1 1.444.000 en per 31/12 € 1.265.000 • vreemd vermogen per 1/1 € 3.906.000 en per 31/12 € 3.418.000 – • Zienswijze: Positief
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - totale exploitatie instelling: € € 6.494.200 - bijdrage Maashorst: € 245.000 - eigen vermogen per 1/1 € 1.397.000 en per 31/12 € 1.253.000 - vreemd vermogen per 1/1 € 4.077.000 en per 31/12 € 4.107.000 - Zienswijze: Positief
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op de deelnemers afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p>
	Risico-bepaling	<p>Risico's die van invloed kunnen zijn op toekomstige cijfers zijn o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertraging in de besluitvorming op bestuurlijk niveau, • wijzigingen in de hoogte van de bijdrage door de deelnemers • wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling • CAO aanpassingen • Wachtgeld verplichtingen • Verhoging huurpenningen die afwijken van de bijdrage van OCW • Contracten van de depotverhuur zijn jaarlijks opzegbaar

		<ul style="list-style-type: none"> • Wijzigingen in de hoogte van de bijdrage via DVO's • Geen volledige dekking van de kosten van het e-depot • Structurele stijging energiekosten <p>Het begroot weerstandvermogen bedraagt ultimo 2026 € 418.000. De gemeenschappelijke regeling geeft aan dat de algemene reserve niet meer mag bedragen dan 10%. De algemene reserves staan in de begroting 2023 op 8,5% van de bijdrage van de deelnemers.</p>
--	--	---

2. GGD Hart voor Brabant

Verband	Naam	GGD Hart voor Brabant
	Website	www.ggdhvb.nl

	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
	Doel	Preventie, bijdrage aan volksgezondheid, gemeenschappelijke gezondheidsdienst
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Maximaal meedoen: Sociale en doelmatige aanpak
	Taken	Uitvoeren wettelijke taken vanuit WPG (Wet Publieke Gezondheid) en (Jeugd)gezondheidszorg (vanuit Wmo en jeugdwet). Dit omvat preventie, bijdrage aan volksgezondheid en uitvoering geven aan Jeugdgezondheidszorg
	Wijzigingen	geen (Er komt in 2024 een wijziging GR GGD Hart voor Brabant aan. Per wanneer precies is nog niet bekend.)
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Oisterwijk, Oss, SintMichielsgestel, Tilburg, Vught en Waalwijk.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Totale exploitatie instelling € 127.156.000,00 • Bijdrage Maashorst € 2.057.090,00 (Basistaken) • Eigen vermogen per 01/01 € 7.749.000,00 en per 31/12 € 7.376.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 23.834.000,00 en per 31/12 € 20.068.000,00

		<ul style="list-style-type: none"> • Resultaat € 49.000
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Totale exploitatie instelling 70.302.000,00 • Bijdrage Maashorst € 2.170.388,00 (Basistaken) • Eigen vermogen per 01/01 € 7.376.000,00 en per 31/12 € 5.316.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 20.068.000,00 en per 31/12 € 15.407.000,00 • Resultaat € 0,00 • Zienswijze Ja • Kernpunten zienswijze: <p>De Raad aan de voorkant te betrekken bij de inhoud en de te maken keuzes van de actualisering van het basispakket.</p> <ul style="list-style-type: none"> •
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Totale exploitatie instelling € 80.274.000,00 - Bijdrage Maashorst € 2.509.922,00 (Basistaken) - Eigen vermogen per 01/01 € 5.316.000,00 en per 31/12 € 4.816.000,00 - Vreemd vermogen per 01/01 € 15.407.000,00 en per 31/12 € 15.407.000,00 - Resultaat € 0,00 - Zienswijze Ja

		<p>- Kernpunten zienswijze:</p> <p>Voor de conceptbegroting 2024 'Wij maken gezond gewoon' vragen we aandacht voor:</p> <p>De berichtgeving romdom trends en ontwikkelingen (o.a. de uitslag van monitorenvragenlijsten) om daarbij niet alleen de negatieve resultaten te benoemen, maar daarbij ook aandacht te besteden aan (opvallende) positieve resultaten.</p>
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
		Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De GGD HvB stelt bij de begroting een risico-inventarisatie op als onderdeel van het hoofdstuk weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's worden benoemd en hoe de GGD hier mee omgaat. Het weerstandsvermogen laat zien hoe de GGD tegenvallers kan opvangen zonder dat het werk in gevaar komt. De algemene reserve van de GGD is groot genoeg voor het dekken van risico's.

3. Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost

Verband	Naam	Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost(Regiotaxi)
---------	------	--

	Website	www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (uitvoeringsovereenkomst)
	Doel	Tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer in aanvulling op openbaar vervoer
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Maatwerkdienstverlening 18+ Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en ondersteuning nodig hebben in de vorm van beschikbare uren (o.b.v. een toekenningsbeschikking). Hieronder valt ook individueel vervoer
	Taken	Voldoen aan de mobiliteitsbehoefte van de inwoners, ook als deze bij het zich verplaatsen ondersteuning behoeven (vanuit WMO, Jeugdwet e/o Participatiewet)
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie Noord Brabant, gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal

Financiële positie	Jaarrekening 2022	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="3">Jaarrekening 2022</th> </tr> <tr> <th colspan="3">Totaal Instelling</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Totale Lasten</td> <td>€</td> <td>4.309.833</td> </tr> <tr> <td>Eigen Vermogen 31-12</td> <td>€</td> <td>843.959</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen 31-12</td> <td>€</td> <td>367.992</td> </tr> <tr> <td>Solvabiliteit Instelling</td> <td></td> <td>70%</td> </tr> <tr> <td>Resultaat Instelling</td> <td>€</td> <td>-15.619,00</td> </tr> <tr> <th colspan="3">WMO Vervoer en Beheerskn. Totaal Instelling Aandeel Maashorst</th> </tr> <tr> <td>Bruto Exploitatie WMO Vervoer</td> <td>€</td> <td>3.546.115</td> <td>€</td> <td>419.768</td> </tr> <tr> <td>Eigen bijdrage</td> <td>€</td> <td>517.691</td> <td>€</td> <td>64.260</td> </tr> <tr> <td><i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i></td> <td>€</td> <td>3.028.424</td> <td>€</td> <td>355.507</td> </tr> <tr> <td><i>Uitvoeringskosten</i></td> <td>€</td> <td>421.809</td> <td>€</td> <td>57.635</td> </tr> <tr> <td>TOTAAL</td> <td>€</td> <td>3.450.233</td> <td>€</td> <td>413.142</td> </tr> </tbody> </table>	Jaarrekening 2022			Totaal Instelling			Totale Lasten	€	4.309.833	Eigen Vermogen 31-12	€	843.959	Vreemd Vermogen 31-12	€	367.992	Solvabiliteit Instelling		70%	Resultaat Instelling	€	-15.619,00	WMO Vervoer en Beheerskn. Totaal Instelling Aandeel Maashorst			Bruto Exploitatie WMO Vervoer	€	3.546.115	€	419.768	Eigen bijdrage	€	517.691	€	64.260	<i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i>	€	3.028.424	€	355.507	<i>Uitvoeringskosten</i>	€	421.809	€	57.635	TOTAAL	€	3.450.233	€	413.142
	Jaarrekening 2022																																																		
Totaal Instelling																																																			
Totale Lasten	€	4.309.833																																																	
Eigen Vermogen 31-12	€	843.959																																																	
Vreemd Vermogen 31-12	€	367.992																																																	
Solvabiliteit Instelling		70%																																																	
Resultaat Instelling	€	-15.619,00																																																	
WMO Vervoer en Beheerskn. Totaal Instelling Aandeel Maashorst																																																			
Bruto Exploitatie WMO Vervoer	€	3.546.115	€	419.768																																															
Eigen bijdrage	€	517.691	€	64.260																																															
<i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i>	€	3.028.424	€	355.507																																															
<i>Uitvoeringskosten</i>	€	421.809	€	57.635																																															
TOTAAL	€	3.450.233	€	413.142																																															
Begroting 2023	<p>zienswijze: positief</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="3">Begroting 2023</th> </tr> <tr> <th colspan="3">Totaal Instelling</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Totale Lasten</td> <td>€</td> <td>5.675.397</td> </tr> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>€</td> <td>784.519</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>€</td> <td>688.200</td> </tr> <tr> <td>Solvabiliteit Instelling</td> <td></td> <td>53%</td> </tr> <tr> <td>Resultaat Instelling</td> <td>€</td> <td>-</td> </tr> <tr> <th colspan="3">WMO Vervoer en Beheerskn. Totaal Instelling Aandeel Maashorst</th> </tr> <tr> <td>Bruto Exploitatie WMO Vervoer</td> <td>€</td> <td>4.355.625</td> <td>€</td> <td>704.913</td> </tr> <tr> <td>Eigen bijdrage</td> <td>€</td> <td>613.722</td> <td>€</td> <td>96.925</td> </tr> <tr> <td><i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i></td> <td>€</td> <td>3.741.903</td> <td>€</td> <td>607.988</td> </tr> <tr> <td><i>Uitvoeringskosten</i></td> <td>€</td> <td>461.680</td> <td>€</td> <td>66.305</td> </tr> <tr> <td>TOTAAL</td> <td>€</td> <td>4.203.583</td> <td>€</td> <td>674.293</td> </tr> </tbody> </table>	Begroting 2023			Totaal Instelling			Totale Lasten	€	5.675.397	Eigen Vermogen	€	784.519	Vreemd Vermogen	€	688.200	Solvabiliteit Instelling		53%	Resultaat Instelling	€	-	WMO Vervoer en Beheerskn. Totaal Instelling Aandeel Maashorst			Bruto Exploitatie WMO Vervoer	€	4.355.625	€	704.913	Eigen bijdrage	€	613.722	€	96.925	<i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i>	€	3.741.903	€	607.988	<i>Uitvoeringskosten</i>	€	461.680	€	66.305	TOTAAL	€	4.203.583	€	674.293	
Begroting 2023																																																			
Totaal Instelling																																																			
Totale Lasten	€	5.675.397																																																	
Eigen Vermogen	€	784.519																																																	
Vreemd Vermogen	€	688.200																																																	
Solvabiliteit Instelling		53%																																																	
Resultaat Instelling	€	-																																																	
WMO Vervoer en Beheerskn. Totaal Instelling Aandeel Maashorst																																																			
Bruto Exploitatie WMO Vervoer	€	4.355.625	€	704.913																																															
Eigen bijdrage	€	613.722	€	96.925																																															
<i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i>	€	3.741.903	€	607.988																																															
<i>Uitvoeringskosten</i>	€	461.680	€	66.305																																															
TOTAAL	€	4.203.583	€	674.293																																															

	Begroting 2024	<p>Zienswijze positief</p> <table border="1" data-bbox="745 277 1696 764"> <thead> <tr> <th colspan="4" style="background-color: black; color: white;">Begroting 2024</th> </tr> <tr> <th colspan="4" style="background-color: yellow;">Totaal Instelling</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Totale Lasten</td> <td>€</td> <td>5.833.867</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen Vermogen 31-12</td> <td>€</td> <td>562.982</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen 31-12</td> <td>€</td> <td>362.587</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Solvabiliteit Instelling</td> <td></td> <td>61%</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Resultaat Instelling</td> <td>€</td> <td>-100.000,00</td> <td></td> </tr> <tr> <th colspan="2" style="background-color: yellow;">WMO Vervoer en Beheerskn.</th> <th style="background-color: yellow;">Totaal Instelling</th> <th style="background-color: yellow;">Aandeel Maashorst</th> </tr> <tr> <td>Bruto Exploitatie WMO Vervoer</td> <td>€</td> <td>4.718.896</td> <td>€ 637.051</td> </tr> <tr> <td>Eigen bijdrage</td> <td>€</td> <td>626.406</td> <td>€ 77.755</td> </tr> <tr> <td><i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i></td> <td>€</td> <td>4.092.490</td> <td>€ 559.296</td> </tr> <tr> <td><i>Uitvoeringskosten</i></td> <td>€</td> <td>547.465</td> <td>€ 86.792</td> </tr> <tr> <td>TOTAAL</td> <td>€</td> <td>4.639.955</td> <td>€ 646.088</td> </tr> </tbody> </table>	Begroting 2024				Totaal Instelling				Totale Lasten	€	5.833.867		Eigen Vermogen 31-12	€	562.982		Vreemd Vermogen 31-12	€	362.587		Solvabiliteit Instelling		61%		Resultaat Instelling	€	-100.000,00		WMO Vervoer en Beheerskn.		Totaal Instelling	Aandeel Maashorst	Bruto Exploitatie WMO Vervoer	€	4.718.896	€ 637.051	Eigen bijdrage	€	626.406	€ 77.755	<i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i>	€	4.092.490	€ 559.296	<i>Uitvoeringskosten</i>	€	547.465	€ 86.792	TOTAAL	€	4.639.955	€ 646.088
Begroting 2024																																																						
Totaal Instelling																																																						
Totale Lasten	€	5.833.867																																																				
Eigen Vermogen 31-12	€	562.982																																																				
Vreemd Vermogen 31-12	€	362.587																																																				
Solvabiliteit Instelling		61%																																																				
Resultaat Instelling	€	-100.000,00																																																				
WMO Vervoer en Beheerskn.		Totaal Instelling	Aandeel Maashorst																																																			
Bruto Exploitatie WMO Vervoer	€	4.718.896	€ 637.051																																																			
Eigen bijdrage	€	626.406	€ 77.755																																																			
<i>Netto exploitatie WMO Vervoer</i>	€	4.092.490	€ 559.296																																																			
<i>Uitvoeringskosten</i>	€	547.465	€ 86.792																																																			
TOTAAL	€	4.639.955	€ 646.088																																																			
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja</p> <p>Zijn risico's afgedekt: ja</p>																																																				
	Risico-bepaling	<p>Het risico van de GR zelf is beperkt. De uitvoeringsregeling WMO vervoer die door de GR wordt uitgevoerd is echter een openeind regeling die als gevolg van invoering transitie opnieuw ingebed moeten worden in het integrale klantproces vanuit het integrale Sociale Domein om de risico's te minimaliseren.</p>																																																				

4. Regionaal Bureau Leerlingzaken Brabant Noordoost

Verband	Naam	Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost
	Website	www.rblbno.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (centrum gemeente is Oss) , maar geen verbonden partij. Op 1 januari 2018 is in werking getreden de Centrumregeling Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Regio Brabant Noord Oost (regio 36b)
	Doel	Op grond van artikel 25, eerste lid, van de leerplichtwet 1969 dienen burgemeester en wethouders jaarlijks voor 1 oktober een verslag aan de Raad uit te brengen over het gevoerde beleid.
Inhoud	Taakveld	Onderwijs algemeen
	Doelstelling	Subtaakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen: achterstandenbeleid en internationale schakelklas, volwasseneducatie, peuter- en kinderopvang, leerlingenvervoer, leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

	Taken	Het Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) heeft twee taken: de leerplichtwet en de RMC-wet uitvoeren
	Wijzigingen	geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Oss (centrum-gemeente)
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Totaal € 2.119.724 • bijdrage Maashorst € 136.324,- • eigen vermogen per 1/1/2021 € en per 31/12/2021 € NVT • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € NVT
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting (instelling) € 2.033.664 • bijdrage Maashorst € 139.732 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: positief
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) € 2.123.680,- - bijdrage Maashorst € 146.859,- - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief

Risiko	Risiko beoordeling	<p>Risiko's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja</p> <p>Zijn risico's afgedekt: ja</p>
	Risiko-bepaling	<p>Het gaat hier niet om volledig zelfstandig orgaan maar om een uitvoeringsorganisatie onder de gemeente Oss. Gemeente is een deelnemende gemeente en als zodanig aansprakelijk op basis van besluitvorming (WGR). De financiële positie is goed.</p> <p>Op termijn wordt de vorm van samenwerking aangepast.</p>

5. Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Verband	Naam	Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
	Website	www.odbn.nl
	Vestigingsplaats	's- Hertogenbosch

	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
--	------------	-----------------------------

	Doel	Taakuitvoering op gebied van vergunningen, toezicht en handhaving en duurzame en ruimtelijke ontwikkeling.
Inhoud	Taakveld	Milieubeheer
	Doelstelling	Een veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving.
	Taken	Dienstverlening aan de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noordoost. Gestart m.i.v. 1 oktober 2013
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, SintMichielsgestel, Vught en de provincie Noord-Brabant.
	Vertegenwoordiging	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • totale exploitatie instelling) € 29.221.344 • bijdrage Maashorst: € 1.1881.992 • eigen vermogen per 1/1 € 974.598 en per 31/12 € 1.405.076 inclusie het resultaat 2021 • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 € 1.008.732 • resultaat voor bestemming (instelling) € 568.702 •

	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting (instelling) € 31.224.238 • bijdrage totale aangepaste begroting € 33.797.035 • bijdrage € 2.057.031 • bijdrage aangepaste begroting bijdrage € 2.151.434 • resultaat instelling € 42.300 • resultaat instelling aangepaste begroting € 39.400 • - zienswijze: • De gemeente Maashorst dient de volgende zienswijze in over de begroting 2023 van de ODBN: De jaarlijkse kosten van de deelnemersbijdrage worden steeds hoger. De ODBN heeft een inspanningsverplichting om kritisch te blijven kijken naar de kosten rondom de deelnemersbijdrage (eerste zienwijze) • Bij de aangepaste begroting is geen zienswijze ingediend.
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) € 36.414.493 - bijdrage € 2.280.872 - resultaat instelling € 34.600 - zienswijze: De gemeente Maashorst heeft geen zienswijzen ingediend
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
	Risico-bepaling	<p>De ODBN stelt in de begroting en jaarrekening een risico-inventarisatie op als onderdeel van de paragraaf weerstandvermogen & risicobeheersing. Dit wordt afgezet ten opzichte van de</p> <p>weerstandcapaciteit (algemene reserve ODBN) waaruit de weerstandsratio blijkt. Hierop wordt door de ODBN beleid op gevoerd.</p>

6. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Verband	Naam	Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
	Website	RAV Brabant Midden-West-Noord Ambulancezorg vanuit het hart (ravbrabantmwn.nl)
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Levert Volksgezondheid algemeen (bewaken van de gezondheidssituatie en uitvoeren maatregelen tegen bedreiging van de gezondheid)
	Taken	- Het in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;

		<ul style="list-style-type: none"> - Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord; - Het vaststellen en (doen) uitvoeren van regionale ambulanceplannen voor Midden- en West-Brabant en voor Brabant-Noord; - Het (doen) leveren van een bijdrage aan de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen voor de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Veiligheidsregio Brabant-Noord;
	Wijzigingen	Geen (Er komt waarschijnlijk in 2024 een wijziging aan)
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	<p>Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen,</p> <p>Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch,</p> <p>Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert</p>
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Totale exploitatie instelling € 78.935.000,00 • Bijdrage Maashorst € 0,00 • Eigen vermogen per 01/01 € 14.180.000,00 en per 31/12 € 14.293.000.000,00

		<ul style="list-style-type: none"> • Vreemd vermogen per 01/01 € 32.686.000,00 en per 31/12 € 29.564.000,00 • Resultaat (instelling) € 221.000,00
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Totale exploitatie instelling € 79.512.000,00 • Bijdrage Maashorst € 0,00 • Eigen vermogen per 01/01 € 16.526.000,00 en per 31/12 € 16.856.000,00 • Vreemd vermogen per 01/01 € 29.070.000 en per 31/12 € 33.970.000,00 • Resultaat (instelling) € 92.000 • Zienswijze: Nee • Kernpunten zienswijze: nvt •
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - Totale exploitatie instelling € 90.670.000,00 - Bijdrage Maashorst € 0,00 - Eigen vermogen per 01/01 € 16.918.000,00 en per 31/12 € 17.233.000,00 - Vreemd vermogen per 01/01 € 26.153.000,00 en per 31/12 € 31.053.000,00 - Resultaat (instelling) € 0,00 - Zienswijze: Nee - Kernpunten zienswijze: nvt

Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja</p> <p>Zijn risico's afgedekt: ja</p>
	Risico-bepaling	<p>De gemeenten zijn niet langer risicodragend, deze taak is overgenomen door Rijk en ziektekostenverzekeraars (garantstelling). De GR is er alleen nog vanwege de zekerheid voor het behouden van opgebouwde pensioenafspraken voor het personeel.</p>

7. Veiligheidsregio Brabant-Noord

Verband	Naam	Veiligheidsregio Brabant-Noord
	Website	www.vrbn.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Uitvoering geven aan de Wet Veiligheidsregio
Inhoud	Taakveld	Crisisbeheersing en brandweer

	Doelstelling	<p>De veiligheidsregio behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied alsmede de voorbereiding daarop.</p> <p>De veiligheidsregio behartigt daartoe de belangen van de deelnemende partijen op de volgende terreinen: a) brandweezorg;</p> <ul style="list-style-type: none"> b. geneeskundige hulpverlening; c. rampenbestrijding en crisisbeheersing; d. bevolkingszorg.
	Taken	Het inventariseren van de grootste risico's in de regio.

		<p>Het instellen en in stand houden van een brandweer. De belangrijkste taak van de brandweer is het voorkomen, beperken en bestrijden van branden en gevaren bij ongevallen (anders dan brand). Het instellen en in stand houden van een geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) in de regio. De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen.</p> <p>Het instellen en in stand houden van een operationele organisatie voor bevolkingszorg. De belangrijkste taken van bevolkingszorg is het voorlichting van en op opvangen/verzorgen van de bevolking bij rampen en crisis.</p> <p>Het voorbereiden op crisis en rampen en het organiseren van de crisisorganisatie. Deze taken worden gezamenlijk uitgevoerd door de brandweer, politie, GHOR en bevolkingszorg.</p>
	Wijzigingen	Geen

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Heusden, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Rianne Donders is lid van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Rianne Donders
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> - Totale exploitatie € - Bijdrage Maashorst € - Eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - Vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - Resultaat € 1,3 miljoen positief, resultaatbestemming: ingezet om ondergrens reserve weer te bereiken en tevens om loon- en prijsstijgingen voor 2023 te kunnen dekken
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) € 50.624.000,- - bijdrage Maashorst € 3.736.055,- - resultaat instelling € 0,- - zienswijze: Positief
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) € 48.327.394 - bijdrage Maashorst € 4.246.720

		- resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
Risico	Risico-beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Geen specifieke algemeen risico's.

8. Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant

Verband	Naam	Werkvoorzieningschap NO Brabant
	Website	www.wvs-nb.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Doelmatige, rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Wsw

Inhoud	Taakveld	Begeleide- en arbeidsparticipatie in programma 6
	Doelstelling	Een inclusieve samenleving, waarin iedereen optimaal kan deelnemen in werk of maatschappelijke activiteiten op een individueel haalbaar niveau.
	Taken	Afspraken met het Werkvoorzieningschap IBN over uitvoering van de Wsw: het aanbieden van werk aan mensen met een beperking en een beperkte loonwaarde-capaciteit.
	Wijzigingen	<p>Inmiddels ligt het nieuwe Partnership gemeenten en IBN ter besluitvorming voor binnen de regio. Besluitvorming hierover zou eerst eind 2020 plaatsvinden, maar is door de Corona-crisis vertraagd. Een vernieuwd Partnership is ingegaan per juli 2021. Het betreft een Partnership voor onbepaalde duur. Binnen dit Partnership is IBN hoofdaannemer voor het plaatsen van kandidaten in een beschutte werkomgeving. Daarnaast neemt IBN de begeleiding en bemiddeling naar werk op zich van een afgesproken deel van het gemeentelijk uitkeringsbestand, bestaande uit personen met een indicatieve loonwaarde van 30-80%. Met de indicatieve loonwaarde wordt de persoonlijke verdien capaciteit uitgedrukt, het percentage van het wettelijk minimumloon dat een persoon zelfstandig of met begeleiding op maat kan verdienen.</p> <p>Een gezamenlijk proces met de verschillende gemeenten en IBN heeft plaatsgevonden. Uitgaande van 3 mogelijke toekomstige scenario's is solidair gekozen voor scenario II. In dit scenario van het vernieuwd partnership voor de gemeente Uden In het vernieuwde partnership gaan gemeenten en IBN op basis van een netwerkrelatie een samenwerking aan waarin waarmede een zogeheten 'basispakket' wordt uitgevoerd. In dit basispakket worden naast de uitvoering van de Wsw en het hoofdaannemerschap beschut werk, drie taken uitgevoerd: aanbieden van dienstverbanden aan inwoners die behoren tot de doelgroep van de Participatiewet (aanbod en vraag gestuurd), aanbieden van voortrajecten en inzetten van expertise van IBN. Naast het basispakket kan IBN</p>

		aan individuele gemeenten diensten uit het zogenaamde pluspakket aanbieden. Er is gekozen voor een lumpsumfinanciering.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Maashorst € • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 €

		<ul style="list-style-type: none"> • resultaat € 0
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting (instelling ex WSW) € 177.200 • bijdrage Maashorst € 15.602 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: positief
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling ex WSW) € - bijdrage Maashorst € - resultaat instelling € - zienswijze:
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja</p> <p>Zijn risico's afgedekt: deze zijn deels afgedekt door de egalisatiereserve</p>
	Risico-bepaling	<p>Het Werkvoorzieningsschap NO Brabant is eigenaar van de IBN Holding die de WSW regeling uitvoert, maar houdt geen eigen risicoreserve aan omdat de risico's in de holding worden genomen.</p>

9. Belasting Samenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Verband	Naam	Belasting Samenwerking Oost Brabant
	Website	www.bs-ob.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling
	Doel	Door samenwerking efficiënter werken en de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren. Dit doen tegen zo laag mogelijke kosten, wat uiteindelijk ten goede komt aan u als belastingbetaler. BSOB is een uitvoeringsorganisatie en bepaalt niet de hoogte van de belastingtarieven
Inhoud	Taakveld	Belastinginkomsten

	Doelstelling	De kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke en waterschapsbelastingen te verbeteren. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten Draagt bij aan de doelstelling voor een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".
	Taken	Opleggen en innen van belastingen OZB, reclame en parkeren:, taxaties WOZ, afwikkeling kwijtscheldingsverzoeken.

	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Oss, Someren en Waterschap Aa en Maas
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen bestuur en Dagelijks bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • totale exploitatie instelling € • bijdrage Maashorst € 1.169.145 Waarvan €10.874 s in 2022 € betaald is aan het project waarden op oppervlakte. • eigen vermogen per 1/1 € per 31/12 € • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • resultaat (instelling): batig resultaat van € 196.000 waarvan 16.000 voor Maashorst.
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting instelling € € 8.553.378 • totale bijdrage Maashorst € 882.165 (de te verwachten opbrengsten invordering € 132.491 zijn in mindering gebracht). • - Zienswijze: Positief
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting instelling € 9.395.901 • totale bijdrage Maashorst €1.157.813 exclusief invorderingsbijdrage van €70.000 • - Zienswijze: Positief

Risiko	Risiko beoordeling	<p>Risiko's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risiko-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risiko-inventarisatie in jaarstukken: ja</p> <p>Zijn risiko's afgedekt: nee</p>
	Risiko-bepaling	<p>In het treasury statuut is het risicobeheer met betrekking tot de financieringsfunctie van BSOB beschreven.</p> <p>In artikel 53 GR staat opgenomen dat de deelnemers garant staan dat BSOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.</p> <p>In de paragraaf weerstandsvermogen is een matrix opgenomen waarin de risiko's zijn onderverdeeld in de categorieën: programmatuur, gegevens, mens, omgeving en apparatuur. De risiko's zijn niet gekwantificeerd in euro's, maar wel is op detailniveau aangegeven dat de kans, de impact, de waarde van het risico en de prioriteit. Op een achttal onderdelen wordt de prioriteit als middel beoordeeld, waarbij het risico schommelt tussen een 6 en een 9. Hieraan zouden wel euro's moeten worden toebedeeld.</p>

Verband	Naam	Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Centrumgemeente is 's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	De gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken op basis van de Inkoopstrategie 2020-2024, de jaarlijks vastgestelde Inkoopopdracht, het Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp 2020-2023 en beleidsopdrachten met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18- in programma 6
	Doelstelling	Zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp.
	Taken	<ul style="list-style-type: none"> • Regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp inclusief accountmanagement en contractbeheer. • De door het Regionaal Regieteam verstrekte inkoopdracht uitvoeren • Gevraagd en ongevraagd adviseren aan het Regionaal Regieteam • Waar nodig het organiseren van het overleg met de gecontracteerde aanbieders van jeugdtaken over inkoopgerelateerde onderwerpen • Het evalueren van accountmanagement en contractbeheer • Het organiseren van data-analyse ten behoeve van de inkoopopdracht en het per kwartaal of zoveel eerder als nodig rapporteren op basis van gebruik van jeugdtaken aan alle gemeenten over de stand van zaken

		<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoording afleggen aan het Regionale Regieteam op basis van het door het Regionaal Inkoopteam bepaalde KPI's en rapportage frequentie • In voorkomend geval het namens de gemeente voeren van onderhandelingen en het sluiten van overeenkomsten tussen gemeenten uit de samenwerkende jeugdzorgregio's en aanbieders van Jeugdzorgplus, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd. Indien daarvoor nodig, het onderhandelen en mede sluiten van een samenwerkingsconvenant tussen de samenwerkende gemeenten na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd <ul style="list-style-type: none"> • Verantwoording afleggen aan het Regionaal Regieteam over inhoudelijke en financiële voortgang en realisatie van de inkoopopdracht • Het voeren van rechtsgedingen voortvloeiende uit de hiervoor vermelde taken
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Boxtel, 's- Hertogenbosch, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, SintMichielsgestel en Vught.
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Maashorst €18.125 • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • resultaat € 0

	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting € 2.246.243 • bijdrage Maashors € 211.683 <p>- resultaat instelling € 0</p> <p>- zienswijze n.v.t.</p>
	Begroting 2024	<p>- totale begroting € 2.246.243</p> <p>- bijdrage Maashors € 211.683</p> <p>- resultaat instelling €</p> <p>- zienswijze n.v.t.</p>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: Nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee</p> <p>Zijn risico's afgedekt: nee</p>
	Risico-bepaling	<p>Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente 's-Hertogenbosch namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.</p>

Verband	Naam	Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de ondersteuning in het kader van de Wmo op basis van het regionaal beleidskader Wmo en het tweejaarlijkse inkoopplan.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Preventie, vroegsignalering en persoonsgerichte aanpak, inwoners krijgen de voor hen benodigde ondersteuning op de daarvoor meest geëigende plek.
	Taken	<p>De regionale inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo.</p> <p>Het afsluiten, beheren, uitvoeren van de overeenkomsten die voortvloeien uit de aanbesteding en alle activiteiten die daarvoor noodzakelijk zijn.</p> <p>Het leveren van monitorrapportages per half jaar of zo veel vaker als nodig waarmee regiogemeenten sturingsinformatie ontvangen over zorggebruik Wmo en de kosten daarvan, soorten producten, omvang en samenloop van de diverse producten per regiogemeente en ten opzichte van andere gemeente in de samenwerkingsregio.</p>
	Wijzigingen	Geen

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Land van Cuijk en Maashorst
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg. Aan het portefeuillehoudersoverleg Wmo nemen deel de portefeuillehouders Wmo en een ambtelijke vertegenwoordiger per subregio.
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • - bijdrage Maashorst 2022: € 210.769,14 • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • resultaat € 0
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Maashorst € 261.461 • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • resultaat instelling € 0
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - bijdrage Maashorst € 257.347 - eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - resultaat instelling € 0
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: Nee</p>

		Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente Oss namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

Gemeenschappelijke regelingen waaraan alleen voormalig grondgebied van gemeente Landerd deelneemt:

12. Milieustraat Oss, **per 1-1-2024 beëindigd**

Verband	Naam	Milieustraat Oss
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Exploiteren en beheren van de milieustraat aan de Maaskade te Oss
Inhoud	Taakveld	Afval
	Doelstelling	Exploiteren en beheren van de milieustraat
	Taken	Beheer en exploitatie van het Duurzaamheidsplein Oss voor Oss en Landerd.
	Wijzigingen	In 2023 zet gemeente Oss haar dienstverlening voort, zodat gemeente Maashorst haar afvalbeleid kan harmoniseren. Maashorst heeft eind 2022 opgezegd en treedt per 1-1-2024 uit.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Landerd en Oss
	Vertegenwoordiging	Dienstverleningsovereenkomst
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Maashorst € 316.000, eindafrekening 2022 moet nog volgen • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • resultaat € 0

	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting (instelling) n.n.b. • bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) € €324.000 • resultaat instelling €0
	Begroting 2024	NVT
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: Nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee</p> <p>Zijn risico's afgedekt: Nee</p>
	Risico-bepaling	Het risico is laag. Beheer is via tariefstelling rendabel.

13. Afvalinzameling

Verband	Naam	Afvalinzameling Oss
	Website	n.v.t.

	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het efficiënt, doelmatig en bestendig uitvoeren van de gemeentelijke taak tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
Inhoud	Taakveld	Afval
	Doelstelling	Het efficiënt, doelmatig en bestendig uitvoeren van de gemeentelijke taak tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
	Taken	Inzamelen van het huishoudelijk restafval, GFT en PMD bij de huishoudens in gemeente Landerd
	Wijzigingen	Nu nog geen wijzigingen, gemeente Oss zet haar dienstverlening in 2022 en 2023 voort, zodat gemeente Maashorst haar afvalbeleid kan harmoniseren. Voorbereidingen zijn gestart om te bepalen op welke wijze Maashorst verder wil met de GR. Bestuurlijke besluitvorming vindt in 2022 hierover plaats.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Landerd en Oss
	Vertegenwoordiging	Dienstverleningsovereenkomst
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Maashorst € € 398.127,56 • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.

		<ul style="list-style-type: none"> • resultaat €
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting (instelling) • bijdrage Maashorst (voorheen Landerd € 436.000) • resultaat instelling €
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) - bijdrage Maashorst (voorheen Landerd € NNB) - resultaat instelling €
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: Nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee</p> <p>Zijn risico's afgedekt: Nee</p>
	Risico-bepaling	Het risico is beperkt.

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

De gemeenten Uden en Landerd zijn deelnemers van de volgende stichtingen, vennootschappen en verenigingen. In sommige participeren ze beiden, maar er is echter ook aan aantal waarin 1 van de oorspronkelijke gemeentes alleen deelneemt. Deze samenwerkingsverbanden zijn wel voortgezet in de nieuwe gemeente Maashorst.

Samenwerkingsverbanden waarin beide gemeenten deelnemen

1. Natuurcentrum De Maashorst zijn

Verband	Naam	Natuurcentrum De Maashors
	Website	www.natuurcentrumdemaashorst.nl
	Vestigingsplaats	Nistelrode
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3 ^e categorie)
	Doel	Het vergroten van de waardering voor natuur en leefomgeving.
Inhoud	Taakveld	Openbaar groen en recreatie

	Doelstelling	Programma Sport, cultuur en recreatie. We houden voor de gemeenten Maashorst en Bernheze een recreatie- en educatievoorziening in stand door het Natuurcentrum te faciliteren. Hierdoor blijft het voor recreanten en toeristen aantrekkelijk om te recreëren in de natuur. En wordt natuureducatie onder de aandacht gebracht bij leerlingen van basisonderwijs en voortgezet onderwijs in de twee gemeenten.
	Taken	Het geven van educatie, recreatief aanbod creëren en PR en communicatie. Educatie voor leerlingen, kennis laten maken met natuur, informatie, ontwikkeling natuurgebied, samenwerking met partners en medewerking aan routestructuren.

	Wijzigingen	In 2021 heeft de gemeente Oss de subsidie aan Natuurcentrum de Maashorst afgebouwd. Dit betekent dat het natuurcentrum voor haar eigen bedrijfsvoering maatregelen moet treffen zodat er natuureducatie aan leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs in Bernheze en Maashorst kan worden gegeven.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Jaarlijks vindt er een bestuurlijk overleg plaats waar de gemeenten Maashorst en Bernheze, Staatsbosbeheer en Waterschap AA en Maas, deel van uit maken.
	Vertegenwoordiging	Geen bestuurlijke vertegenwoordiging
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • totale exploitatie instelling: • bijdrage Maashorst € • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € 133.00 vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 €
	Begroting 2023	bijdrage Uden € 68.750 <ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Landerd € € 21.470
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Maashorst

Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee</p> <p>Zijn risico's afgedekt: nee</p>
	Risico-bepaling	<p>Formeel is het Natuurcentrum een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Gezien de resultaten en opgebouwde dotatie klein onderhoud was de risico bepaling gering, maar het wegvallen van de subsidie van de gemeente Oss betekent wel dat er een reorganisatie moet plaatsvinden om taken en middelen weer in balans te brengen.</p>

2. Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis

Verband	Naam	Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Website	www.rvml.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3 ^e categorie)

	Doel	Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH) is een samenwerkingsverband waarin zorg- en veiligheidspartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg- en veiligheidsproblemen. De doelstelling van deze samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/of maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuurlijke interventies en zorg in persoonsgebonden aanpakken.
Inhoud	Taakveld	Openbare Orde en Veiligheid en Zorg
	Doelstelling	Veilig gevoel, Sociaal veilig
	Taken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het voeren van procesregie; 2. Het adviseren van professionals; 3. Het signaleren en adviseren ten aanzien van kansen en knelpunten.
	Wijzigingen	Optimalisering systeem ten behoeve van casus overleg
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel en Vught, Dienst Justitiële Inrichtingen, GGD Hart voor Brabant, GGZ Oost-Brabant, Novadic-Kentron, Openbaar Ministerie, Politie, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, Reinier van Arkel, Sociom, Stichting Jeugdbescherming Brabant, Stichting Ons Welzijn, Stichting Veilig Thuis Brabant Noordoost, William Schrikker Stichting, Jeugdbescherming & Jeugdreclassering.
	Vertegenwoordiging	Lid van de stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Portefeuillehouder	Ramona Sour neemt deel aan stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost. Phf zijn burgemeester en wethouder zorg

	Afdeling	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • totale exploitatie instelling: € 945.614,- • bijdrage Maashorst: € 52.680,- • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. • resultaat (instelling): € 188.030,-
	Begroting 2023	<p>- totale begroting (instelling): € 1.203.190,-</p> <p>- bijdrage Maashorst: € 59.210,-</p> <ul style="list-style-type: none"> • resultaat instelling: €
	Begroting 2024	<p>- totale begroting (instelling): € 1.298.050,-</p> <p>- bijdrage Maashorst: € 67.990,-</p> <p>-resultaat instelling €</p>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee</p> <p>Zijn risico's afgedekt: nee</p>
	Risico-bepaling	

3. Brabant Water N.V

Verband	Naam	Brabant Water N.V.
	Website	www.brabantwater.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap. <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Het voor nu en in de toekomst borgen van een optimale drinkwatervoorziening voor de inwoners en het bedrijfsleven in haar voorzieningsgebied.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Geen echte doelstelling. De gemeente Maashorst is alleen aandeelhouder.
	Taken	Door de fusie van de NV. WOB en NV Waterleiding Maatschappij Noord-West-Brabant in Brabant Water NV per 1 januari 2002 heeft de gemeente Uden 39.044 nieuwe aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel, totaal € 3.904,40. Landerd heeft 12.712 aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel, totaal € 1.271.20. De gemeente Maashorst heeft dus 51.756 aandelen met een waarde van €5.175,60

	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De aandelen zijn in handen van de Provincie Noord-Brabant (31,6%) en van 60 gemeenten in het voorzieningsgebied van Brabant Water.
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2022	bijdrage Maashorst € 0 eigen vermogen per 1/1/20221 € 68474.676183.000 en per 31/12/20221 € 69084.022676.000 vreemd vermogen per 1/1/20221 € 53423.39944.000 en per 31/12/20221 € 57534.801399.000 - resultaat 20221 €510.347493.000
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) niet beschikbaar - bijdrage Maashorst € 0 - resultaat instelling niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.

	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) niet beschikbaar - bijdrage Maashorst € 0 resultaat instelling niet beschikbaar <ul style="list-style-type: none"> - zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja, middels reserves die meegenomen worden in de bepaling van het weerstandsvermogen.
	Risico-bepaling	N.v.t.

4. NV Bank Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten
	Website	www.bng.nl
	Vestigingsplaats	Den Haag

	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap <u>Geen verbonden partij</u>
	Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Excellente dienstverlening. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling. Doordat de bank de kosten zo laag mogelijk probeert te houden draagt dit bij aan het doel om een solide financieel beleid voort te zetten en een structureel sluitende programmabegroting te presenteren.
	Taken	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. De BNG biedt de gemeenten een gespecialiseerd pakket aan financiële producten tegen zo laag mogelijk kosten. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De gemeente Maashorst heeft 46.644 aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per aandeel, deelname totaal € 116.610,-. Door deze deelneming heeft de gemeente Maashorsteen direct belang in de het aanbod van korte en lange financieringsmiddelen voor de gemeentelijke overheid.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Niet vertegenwoordigd
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk

	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) niet beschikbaar - ontvangen dividendbijdrage € 116.610 - eigen vermogen per 1/1 €5.062.000 / per 31/12 €4.615.000 - vreemd vermogen per 1/1 €143.995.000 per 31/12 €107.459.000 - resultaat- (instelling) € 300.000.000
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling): niet beschikbaar - te ontvangen dividendbijdrage n.n.b. - resultaat instelling : niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2024	totale begroting (instelling): niet beschikbaar - te ontvangen dividendbijdrage n.n.b. - resultaat instelling : niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee
		<p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja</p>
	Risico-bepaling	De bank beschikt over een Risk Appetite Framework waarin onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten risico's, de verantwoordelijkheden die ermee samenhangen en de verschillende beleidsdocumenten waarin het aangaan en het beheersen van deze risico's wordt beschreven.

	Risico niet gerealiseerde beleidsdoelstellingen (meerjarig)	- Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn
--	---	--

5. Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
	Website	www.vng.nl
	Vestigingsplaats	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid (lidmaatschap) <u>Geen verbonden partij</u>
	Rechtsvorm	Vereniging
	Doel	<p>De Vereniging heeft ten doel haar leden collectief en individueel bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. De Vereniging heeft voorts tot doel voor de leden of groepen van leden afspraken te maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector</p> <p>De Vereniging heeft tevens ten doel het behartigen van de belangen van haar leden welke samenhangen met de door hen uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken alsook de met deze taken samenhangende:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. voorwaarden, tarieven en prijzen voor (onder andere energie gerelateerde) producten en diensten, alsmede; b. de overige aan het gebruik van hierboven genoemde producten gerelateerde kosten en voorwaarden.
Inhoud	Taakveld	Bestuursorganen
	Doelstelling	Correcte uitoefening van bestuurstaken. De dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen, staat bij de gemeente Uden centraal. Dit alles zo effectief en efficiënt mogelijk, met onze basistaken als uitgangspunt
	Taken	Behartigen van de belangen van de Nederlandse gemeenten
	Wijzigingen	geen wijziging

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alle Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Lidmaatschap en stemrecht
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening

6 . BIZOB

Verband	Naam	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
	Website	https://www.bizob.nl
	Vestigingsplaats	Oirschot
	Rechtsvorm	Stichting
	Doel	Het efficiënt en effectief uitvoeren van de inkoopfunctie bij deelnemende gemeenten
Inhoud	Taakveld	Bedrijfsvoering
	Doelstelling	Het Inkoopbeleid past binnen de doelstelling van een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".

	Taken	Stichting levert advieswerkzaamheden ten behoeve van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente en streeft naar het behalen van voordelen op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied. Stichting Bizob pakt voorbereidende, coördinerende en uitvoerende taken met betrekking tot het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Maashorst en andere deelnemers op.
	Wijzigingen	Het college van de gemeente Maashorst, in acht nemende dat de gemeenteraad geen wensen en bedenkingen heeft geuit, heeft eind 2022 besloten aan te sluiten bij Stichting Bizob. Hier is de samenwerking die Bizob al had met de gemeente Uden voortgezet voor gemeente Maashorst.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Meerdere clusters (Noordoost -en Zuidoost- Brabant) waarin gemeenten zijn ondergebracht en een cluster aangesloten in de categorie overige.
	Vertegenwoordiging	Geen stemrecht in het bestuur, wel vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<p>-bijdrage Maashorst € 230.890,30. Dit is opgebouwd uit € 261.744 (bepaald aan de hand van inkoopplan en de daaruit voortvloeiende benodigde adviezen) en een teruggave over 2021 van € 30.853,70.</p> <p>- Eigen vermogen begin en eind 2022 1.405.075,64 – 362.380,04</p> <p>-Vreemd vermogen begin en eind 2022 1.139.796,54 – 1.209.552,08</p> <p>-Resultaat 2022: € 30.795,10 voor alle deelnemers (€ 1.527,42 terug ontvangen door Maashorst)</p>

	Begroting 2023	-bijdrage Maashorst €273.714,- . -resultaat instelling € 0 -zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2024	-bijdrage Maashorst €315.609 -resultaat instelling € -zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: Is er een risico-inventarisatie: obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risicoinventarisatie voorligt. Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nog geen jaarstukken ontvangen Zijn risico's afgedekt:
	Risico-bepaling	obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risico-inventarisatie voorligt.

7. Dimpact

Verband	Naam	Dimpact
	Website	www.dimpact.nl
	Vestigingsplaats	Enschede

	Rechtsvorm	Coöperatie
	Doel	Het moderniseren van publieke dienstverlening
Inhoud	Taakveld	Overhead
	Doelstelling	De missie van Dimpact luidt: "door samenwerking, kennisbundeling en klantgerichte innovatie – gemeenten te voorzien van gestandaardiseerde ICT oplossingen die optimale dienstverlening naar burgers, bedrijven, verenigingen & instellingen mogelijk maakt. In nauwe samenwerking met de deelnemende gemeenten selecteert Dimpact hiervoor de meest geschikte ondersteunende software c.q. laat waar nodig software realiseren en ondersteunt deelnemers bij de goede implementatie hiervan. Gemeente Maashorst neemt de diensten E-suite en Mylex af. Er loopt een omvangrijk programma om de E-suite (veel functionaliteit in één applicatie) om te bouwen naar losse (flexibele) componenten volgens de Common Ground architectuur. Dimpact loopt hiermee voorop in landelijke ontwikkelingen op het gebied van gemeentelijke informatievoorziening.
	Taken	Verbeteren en moderniseren van publieke dienstverlening door het inkopen en gezamenlijk doorontwikkelen van dienstverleningsapplicaties, waaronder een zaakstelsel.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Diverse gemeente in Nederland
	Vertegenwoordiging	Lid algemene ledvergadering
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (per eerstvolgende ALV van mei 2023, voorheen Patricia Nieuwenhuis als gemandateerde)
	Domein	Dienstverlening

Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Maashorst € • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • - resultaat €
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • totale begroting (instelling): • bijdrage Maashorst€ • resultaat instelling : • zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling): - bijdrage Maashorst€ - resultaat instelling : - zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee</p>
	Risico-bepaling	<p>Te weinig bijdrage / inzet vanuit de gemeenten, waardoor Dimpact genoodzaakt is om voor de voortgang extra capaciteit in te huren.</p>

Samenwerkingsverbanden waar alleen grondgebied Uden aan deelneemt

1. Museum Krona (voorheen Museum voor Religieuze Kunst)

Verband	Naam	Museum Krona
	Website	www.museumkrona.nl
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3 ^e categorie)
	Doel	Een museum, voornamelijk met religieuze kunst, erfgoed en de Kunstcollectie van gemeente Uden, in standhouden en exploiteren.
Inhoud	Taakveld	Cultuur algemeen in programma 5, deeltaakveld Musea

	Doelstelling	<p>Beleidsvoornemens van de verbonden partij: verbreding van het 'verblijfsaanbod van het museum om daarmee een grote aantal bezoekers te trekken. Het museum moet daarmee ook 'de poort' tot toeristisch en recreatief Uden worden.</p> <p>Dit draagt bij aan onze doelstelling.</p>
	Taken	Collectiebeheer, Educatieve projecten, nieuwe exposities, meer samenwerking met kunstenaars en organisaties op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau.
	Wijzigingen	In 2018 zijn de verbouw en herinrichtingswerkzaamheden in het museum gerealiseerd. Er is een nieuwe weg ingeslagen die moet resulteren in een stevig en duurzaam fundament voor een gezonde toekomst. Belangrijke onderdelen van het transitieproces zijn: een vernieuwd profiel, een vernieuwd museum, nieuwe product en verdienmodellen en nieuwe doelgroepen. In 2019 is ook de naam gewijzigd in Museum Krona, met een profiel gericht op kunst, klooster en kruidentuin
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Het bisschoppelijk Museum 's-Hertogenbosch, vereniging Birgittinessen, gemeente Maashorst.
	Vertegenwoordiging	E. Backx en T. Evers als vertegenwoordigers namens de gemeente Maashorst als leden van het bestuur.
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • totale exploitatie instelling: € 818.841 • bijdrage voormalige gemeente Maashorst € 331.039 • eigen vermogen per 1/1 € 1.040.580 en per 31/12 € 1.110.401 • vreemd vermogen per 1/1 € 278.875 en per 31/12 € 209.610

		<ul style="list-style-type: none"> • resultaat (instelling) € 176
	Begroting 2023	Verleende bijdrage Maashorst 2023 € 338.653
	Begroting 2024	Verwachte bijdrage Maashorst 2024 € 352.944
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee</p>
		Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	<p>Formeel is Museum Krona een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Maar de gemeente is medeoprichter en is in het bestuur met twee personen vertegenwoordigd. De kans, dat er een beroep op de gemeente wordt gedaan, bij financiële problemen is groot. Het museum heeft de afgelopen jaren een koers ingezet waarmee zij meer bezoekers en daaruit voortvloeiende inkomsten genereert. Hierdoor is het risico op problemen afgenomen. Desalniettemin blijft het museum de komende jaren werken aan groeiende bezoekersaantallen en inkomsten uit kaartverkoop en</p>

		nevenomzet uit gastheerschap en merchandising en blijft zij zoeken naar fondswerving en sponsoring.
--	--	---

2. Theater Markant N.V.

Verband	Naam	Theater Markant N.V.
	Website	https://www.markantuden.nl/
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap (BBV-artikel 15 lid 1-b, 2 ^e categorie)
	Doel	De artistieke en de commerciële exploitatie van "Theater Markant" te Uden.

Inhoud	Taakveld	Culturele instellingen
	Doelstelling	Theater Markant N.V. is op dit moment een lege N.V. De exploitatie is overgedragen aan Heven Theater Markant Exploitatie (HTME). De exploitatie draagt bij aan de doelstelling cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie. Dit ter bevordering van de beeldende kunst, muziek, dans, toneel en cultuureducatie.
	Taken	De overdracht naar HTME is gerealiseerd door een activa/ passiva transactie als onderdeel van concessieovereenkomst. In geval van beëindiging van de concessieovereenkomst is Theater Markant N.V. verplicht de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen. De gemeente Uden heeft 500 aandelen met een nominale waarde van € 453,78 per aandeel, aandelenkapitaal totaal € 226.890. De activiteiten van Theater Markant N.V. zijn nihil. De N.V. is leeg. De enige geldstromen binnen de NV zijn de doorbelasting van huur/recht van opstal en verzekeringen. Indien de concessieovereenkomst wordt beëindigd, is Theater Markant N.V. verplicht om de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Uden enig aandeelhouder
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Financiën – wethouder van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> eigen vermogen per 31/12/2021 € -3.062

		<ul style="list-style-type: none"> • vreemd vermogen per 31/12/2021 € 3.062 • resultaat € 0
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Totale begroting (instelling) € 0 • Bijdrage Uden € 0 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: nvt.
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Totale begroting (instelling) € 0 • Bijdrage Uden € 0 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: nvt.
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: ja</p>
	Risico-bepaling	<p>De exploitatie met bijbehorende risico's is overgedragen naar Heven Theater Markant Exploitatie B.V. (HTME). Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn op de gemeente Uden die niet zijn afgedekt door HTME BV.</p>

Overige samenwerkingsverbanden

1. AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!

Verband	Naam	Regio Noordoost Brabant Agrifood Capital Noordoost Brabant Werkt!
	Website	www.rnob.nl) www.noordoostbrabantwerkt.nl www.agrifoodcapital.nl
	Vestigingsplaats	Den Bosch

	<p>Rechtsvorm</p>	<p>Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024. Conform BBV artikel 15, lid 1-b de vierde categorie van overige verbonden partijen. Betreft een zware samenwerkingsverband.</p>
	<p>Doel</p>	<p>Een verdere intensivering en professionalisering van de reeds bestaande samenwerking tussen de convenantpartners bekend onder de naam Regio Noordoost Brabant (RNOB), waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten worden behartigd door de opstelling, vaststelling en uitvoering van een Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma voor Noordoost Brabant; b. een adequate overleg- en besluitvormingsstructuur geboden wordt; c. de verdeling van verantwoordelijkheden en de afstemming van taken ten aanzien van (de uitgaven uit) het regiofonds wordt vastgelegd.
<p>Inhoud</p>	<p>Taakveld</p>	<p>Bestuur</p>

	Taken	<p>De ambitie van de samenwerking in regio Noordoost Brabant is te werken aan een slimme, veerkrachtige regio die op weg is naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren. Waarin hard wordt gewerkt en het leven nog steeds goed is. Een regio ook waarin stad en platteland in balans zijn, elkaar waarderen en elkaar ook nodig hebben. Een regio met sterke steden met een menselijke maat en een leefbaar platteland dat aan de basis staat van een duurzame, slimme en maatschappelijk houdbare voedselproductie.</p> <p>Onze opgaven vragen om een gezamenlijk handelingsperspectief en een opgavegerichte benadering, waarbij verschillende overheden op wisselende schaalniveaus samenwerken. Ook is de samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen hierbij van groot belang. Deze agenda sluit aan op de strategische agenda's voor de stichting AgriFood Capital en die van Regio NoordoostBrabant Werkt! (en vice versa). Dit zijn de agenda's ter versterking van de economische structuur en het innovatievermogen van de regio en de arbeidsmarktaanpak. Met deelname aan RNOB wordt automatisch ook deelgenomen in Agrifood Capital en in Noordoost Brabant Werkt!</p> <p>Doel van de samenwerking is dat Noordoost Brabant te werken aan gemeentegrens overstijgende vraagstukken in regionaal verband om te komen tot een sterke regio</p> <p>Noodzakelijke investeringen in de regio worden mogelijk gemaakt via het regiofonds, opgebouwd uit een bijdrage per inwoner en via subsidies door andere overheden.</p>
Inhoud	Wijzigingen	<p>Agrifood Capital is de samenwerking in de stichting waar overheden, onderwijs en ondernemers vertegenwoordigd zijn. Dit is de zogeheten triple helix samenwerking en is met name gericht op stimuleren van het innovatieklimaat in de regio. De focus ligt op de agrifood-keten in de breedste zin van het woord.)</p>

		<p>Regio Noordoost-Brabant is de samenwerking van 11 gemeenten en 2 waterschappen. Zij werken samen op gemeentegrens overstijgende overheidsvraagstukken, om te komen tot een sterke regio .</p>
--	--	--

		<p>In de samenwerking Regio Noordoost Brabant (NOB) werken de overheden samen aan het scheppen van goede basisvoorwaarden voor een goed woon- en leefklimaat. De agenda wordt bepaald aan de hand van een lange termijn strategische agenda 'Samen op weg naar 2030' die in 2020 door de convenantpartners is vastgesteld, gevolgd door een uitvoeringsprogramma, dat als basis dient voor de jaarplannen . Enkele taken die voorheen bij de provincie lagen zijn nu op het niveau van de regio georganiseerd en die taken worden deels door Regio Noordoostbrabant opgepakt. Het gaat om taken die tot de basistaken van de gemeentelijke overheid behoren, maar waarvan de doorwerking van de besluitvorming verder strekt dan de gemeentegrenzen. . In de samenwerking Regio Noordoost Brabant (NOB) werken de overheden samen aan het scheppen van goede basisvoorwaarden voor een goed woon- en leefklimaat. De agenda wordt bepaald aan de hand van een lange termijn strategische agenda 'Samen op weg naar 2030' die in 2020 door de convenantpartners is vastgesteld, gevolgd door een uitvoeringsprogramma, dat als basis dient voor de jaarplannen</p> <p>Denk hierbij aan gezamenlijke aanpak huisvesting arbeidsmigranten en harmonisatie van het beleid daaromtrent, maar ook afspraken over uitbreiding bedrijventerreinen etcetera of gezamenlijke lobby over de bereikbaarheid van de A50. Ook worden in dit samenwerkingsverband middelen vrijgemaakt voor infrastructurele maatregelen, zoals de aanleg van een snelfietsroute.</p> <p>Noordoostbrabant Werkt!:samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt. Ook hier zitten weer andere partners aan tafel. Het gaat hier ook om overheden, in</p>
--	--	---

		samenwerking met onderwijs en werkgeversorganisaties. De belangrijkste doelstellingen zijn een leven lang ontwikkelen, inspelen op transities, omgaan met crisis en krapte en talent aantrekken en behouden.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, 's-Hertogenbosch, Heusden, Maashorst, Oss, ,SintMichielsgestel, Meierijstad, Vught, Waterschappen Aa en Maas en Dommel.
	Vertegenwoordiging	Burgemeester is lid van de Bestuurlijke Coördinatie Groep (BCG) van de Regio Noordoost Brabant) Betrokken portefeuillehouder is lid van één van de portefeuillehoudersoverleggen (Economische ontwikkeling, Duurzame leefomgeving, Ruimte & Mobiliteit, Arbeidsmarkt). De voorzitters van de portefeuillehoudersoverleggen (Poho) zijn tevens lid van het dagelijks bestuur van de regio Noordoost Brabant.
	Portefeuillehouder	Intergemeentelijke samenwerking
	Domein	Ruimte

Financiële positie	Jaarrekening 2022	<ul style="list-style-type: none"> • bijdrage Landerd € • bijdrage Uden € • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - resultaat €
	Begroting 2023	De bijdrage bedraagt in 2023 € 4,- per inwoner
		<p>De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,- - per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor RNOB (Regio Noordoost Brabant) b. € 1,44 per inwoner is bestemd voor AgriFood Capital c. € 1,-- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt!
	Begroting 2024	<p>De bijdrage bedraagt in 202 € XX,- per inwoner</p> <p>De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,- - per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor RNOB (Regio Noordoost Brabant) b. € 1,44 per inwoner is bestemd voor AgriFood Capital c. € 1,-- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt!

2. Commissie overleg en voorlichting milieuhygiëne vliegbasis Volkel

Verband	Naam	Commissie overleg en voorlichting milieuhygiëne vliegbasis Volkel (COVM)
	Website	
	Vestigingsplaats	
	Rechtsvorm	Commissie gebaseerd op Luchtvaartwet. Conform BBV artikel 15, lid 1-b de vierde categorie van overige verbonden partijen, echter <u>geen verbonden partij</u> .
	Doel	Overleg en voorlichting over geluidhinder van vliegbasis Volkel.
Inhoud	Taakveld	Milieubeheer in programma 7
	Taken	
Inhoud	Wijzigingen	Nvt
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	GS, Ministerie van Defensie (KLu), VROM-inspectie, provincie, een milieuorganisatie, gemeenten Boekel, Cuijk, Landerd, Mill en Sint Hubert, Meierijstad (alleen het deel van Veghel) en Uden en één omwonende van elke gemeente.
	Vertegenwoordiging	H. Hellegers namens de gemeente en tevens vice-voorzitter
	Portefeuillehouder	Ruimtelijke ontwikkeling

	Domein	Ruimte
--	--------	--------

3. Gebiedsproces waterthema's Waterschap Aa en Maas

Verband	Naam	Gebiedsproces waterthema's
	Website	Waterschap Aa en Maas http://www.aaenmaas.nl/gebiedsproces
	Vestigingsplaats	
	Rechtsvorm	Stuurgroep
	Doel	Het doel van het gebiedsproces is het de kwaliteit en kwantiteit van het oppervlakte- en grondwater te beschermen, te verbeteren en het duurzaam gebruik van water te bevorderen.
Inhoud	Taakveld	Riolering in programma 7
	Taken	Vormgeven waterbeheer voor landbouw, natuur en recreatie. Op 10 november 2013 is het vGRP+ vastgesteld. Hierdoor is men akkoord gegaan met de maatregelen zoals die in het waterprogramma voor Uden staan, zoals o.a. de gemeentelijke wateropgave, waaronder de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De uitvoering van de werkzaamheden moeten in 2027 gerealiseerd zijn.
Inhoud	Wijzigingen	Nvt
Bestuurlijke	Deelnemers	

relatie	Vertegenwoordiging	Wethouder is lid van stuurgroep
	Portefeuillehouder	Ingrid Verkuijlen
	Domein	Ruimte

4. GGA Brabant-Noordoost (Gebiedsgerichte aanpak verkeer en vervoer)

Verband	Naam	GGA Brabant- Noordoost (Gebiedsgerichte aanpak)
	Website	http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/verkeer-en-vervoer/verkeers-envervoersbeleid/gebiedsgerichte-aanpak-verkeer-en-vervoer.aspx
	Vestigingsplaats	
	Rechtsvorm	Provinciaal Verkeers- en VervoerPlan (PVVP) de Planwet Verkeer en Vervoer art 12 en het regionale verkeers en vervoersplan (RVVP). <u>Geen verbonden partij</u>
	Doel	<p>Door een GebiedsGerichte Aanpak kunnen de GGA-partners rekening houden met specifieke geografische en sociaal-economische kenmerken voor de regio. Daarnaast wordt ook gekeken naar problemen die (gemeente-)grensoverschrijdend zijn. De partners binnen de regio, maar ook de regio's onderling werken samen aan oplossingen voor de bestaande verkeers- en vervoersproblemen.</p> <p>Op deze manier worden de problemen in hun geheel bekeken.</p>

		De integraal bedachte oplossingen zijn effectiever en gunstig voor de reiziger. Deze kijkt immers niet naar gemeentegrenzen, maar wil gewoon zo snel mogelijk, veilig en met een betrouwbare reistijd van deur tot deur reizen.
Inhoud	Taakveld	Verkeer en vervoer in programma 2
	Taken	Samenwerking op gebied van verkeer, verkeersveiligheid en vervoer Uitvoering verkeers- en vervoersprojecten.
		Samen met provincie, gemeenten en andere stakeholders (zoals Rijkswaterstaat, Provincie en de Regiopolitie Oost Brabant) worden verkeer- en vervoersproblemen geanalyseerd, deels gesubsidieerd en verbeteringsprojecten gerealiseerd.
Inhoud	Wijzigingen	Nvt
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie en gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Mill en Sint Hubert, Sint Anthonis, Meierijstad (alleen deel van Veghel) en Uden, Rijkswaterstaat en politie.
	Vertegenwoordiging	Lid van de stuurgroep die inmiddels is opgegaan in de vijfsterrenregio (samenwerking GGA's
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt
	Domein	Ruimte

5. Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in de regio Noordoost Brabant

Verband	Naam	Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in de regio Noordoost Brabant
	Website	http://www.hovnoordoostbrabant.nl/
	Rechtsvorm	Bestuursovereenkomst. <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Een robuust en wervend regionaal HOV netwerk, waarbij HOV staat voor snelle, comfortabele openbaar vervoerslijnen met een hoge frequentie plus overstapvoorzieningen voor fiets auto en trein.
Inhoud	Taakveld	Verkeer en vervoer in programma 2
	Taken	Beheer van HOV infrastructuur, realisatie van halte en doorstroomvoorzieningen, financiering en verkrijgen van subsidies.
	Wijzigingen	Nvt
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie Noord-Brabant en de gemeenten Bernheze, Eindhoven (SRE), 's-Hertogenbosch, Oss, Sint Michelsgestel, Son en Breugel, Meierijstad en Uden
	Bestuurlijke relatie	
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt
	Domein	Ruimte

6. Maashorst

Verband	Naam	Maashorst
	Website	www.demaashorst.nl
	Rechtsvorm	Stuurgroep; geen rechtsvorm zijnde . <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Door gezamenlijk initiëren en afstemmen van plannen en maatregelen vanuit het Maashorst Manifest, de kansen en potenties van het natuurgebied de Maashorst maximaal benutten
Inhoud	Taakveld	Openbaar groen en (openlucht) recreatie in programma 5
	Taken	Behoud en versterking van de Maashorst als Provinciaal Landschap Ontwikkelen van natuurgebied De Maashorst en ontwikkeling van de veelzijdigheid aan functies passend in de schil.
	Wijzigingen	<p>De oprichting van een stichting Maashorst in Uitvoering met als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het tot uitvoering brengen van de door de Stuurgroep Maashorst vastgestelde plannen en projecten 2. In opdracht van stuurgroep Maashorst uitvoering geven aan vastgestelde jaarplannen <ul style="list-style-type: none"> • Het zorgdragen voor de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van de Stuurgroep - Het stimuleren en ondersteunen van de uitvoering van projecten op ruimtelijk, economisch en maatschappelijk gebied, voor zover passend binnen de door de Stuurgroep gestelde kaders

		<ul style="list-style-type: none"> Het beheren van fondsen en gelden die worden aangewend voor de financiering van de projecten - Het zorgdragen voor het voeren van een deugdelijke administratie
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	<p>Gemeenten Bernheze, Landerd, Oss en Uden; daarnaast Provincie Noord-Brabant, Waterschap Aa en</p> <p>Maas, Staatsbosbeheer, Recron, Natuurcentrum Slabroek, Agrarische Natuurvereniging De</p> <p>Maashorstboeren, ZLTO-afdelingen, regionale natuur- en milieuorganisaties en Regio VVV Meierij &</p> <p>Noordoost-Brabant</p>
	Vertegenwoordiging	Lid van stuurgroep
	Portefeuillehouder	Franko van Lankveld
	Domein	Ruimte

7. Nationale politie

Verband	Naam	Veiligheidsoverleg en districtelijk driehoeksoverleg
	Website	www.politie.nl
	Rechtsvorm	<u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Handhaving openbare orde en veiligheid, preventie en opsporing criminaliteit.
Inhoud	Taakveld	Openbare Orde en veiligheid
	Taken	Periodiek overleg tussen het openbaar ministerie, de politie en gemeenten over afstemming en inzet van taken.
	Wijzigingen	Geen.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Openbaar Ministerie, politie en gemeenten
		Regio: Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, 's-Hertogenbosch, Heusden, Landerd, Maasdonk, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis, Sint- Michielsgestel, Uden, Meierijstad, Vught. District de Leijgraaf: Boekel, Landerd, Uden, Veghel
	Vertegenwoordiging	H. Hellegers is voorzitter politieteam Maas&Leijgraaf en tevens lid bestuurlijke regiegroep (DB) politieregio Brabant Oost
	Portefeuillehouder	Paul Rüpp
	Domein	Dienstverlening

8. Samenwerking As50

Verband	Naam	Samenwerking As 50
	Website	www.as50.nl
	Rechtsvorm	Bestuursconvenant 31 maart 2010 . <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	<ul style="list-style-type: none"> a. Samenwerking bij beleidsmatige- en strategische vraagstukken van bovengemeentelijk belang, door het formuleren van antwoorden, het gezamenlijk uitstippelen van strategieën, het gezamenlijk optrekken in overlegstructuren en het uitvoeren van projecten; b. Het realiseren van gemeentelijke en regionale beleids- en projectdoelstellingen en een effectieve belangenbehartiging van de gemeenten bij onder meer Provincie, Rijk en Europa; c. Komen tot de opstelling, vaststelling en uitvoering van een dynamische Strategische uitvoeringsagenda voor de gemeente Oss en de stedelijke regio Uden-Veghel;
Inhoud	Taakveld	Bestuur in programma 10
	Taken	Samenwerking Oss-Uden-Veghel-Bernheze op thema's: HOV, Transitie van de landbouw, cultuur, duurzaamheid en bedrijfsvoering.
	Wijzigingen	
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Uden, Oss, Meierijstad (deel van Veghel), Bernheze
	Vertegenwoordiging	Bestuurlijke regiegroep (BRG)

	Portefeuillehouder	
	Domein	Ruimte

9. Sociale recherche

Verband	Naam	Sociale recherche
	Website	www.s-hertogenbosch.nl
	Rechtsvorm	Overeenkomst (uitbesteding aan 's-Hertogenbosch) . <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Voorkomen c.q. aanpak onrechtmatige bijstandsverlening
Inhoud	Taakveld	Uitkeringen levensonderhoud
	Taken	Opsporing en bestrijding van fraude in kader bestaande sociale zekerheidswetgeving.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert, Sint Anthonis, Meierijstad voor het deel van SintOedenrode; aansluiting bij samenwerkingsverband tussen 's-Hertogenbosch en Boxtel, Haaren, Maasdonk, Meierijstad voor het deel van Schijndel, Sint-Michielsgestel, Oss, Vught, Maashorst

	Vertegenwoordiging	N.v.t.
	Portefeuillehouder	Sociale Zaken
	Domein	Sociaal

10. Verwerking groenafval en gft

Verband	Naam	BOVUS (Bernheze, Oss, Veghel, Uden en Sint-Oedenrode afgekort)
	Website	
	Rechtsvorm	Uitvoeringscontract. <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Duurzame verwerking groenafval en gft
Inhoud	Taakveld	Afvalverwijdering
	Taken	Gezamenlijke inzet voor duurzaam verwerken groenafval en gft, met elk verantwoordelijk voor haar eigen bijdrage.
	Wijzigingen	Geen.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Oss, Meierijstad en Uden
	Vertegenwoordiging	Bestuurlijk overleg waarvoor elke deelnemende gemeente een bestuurlijke vertegenwoordiger heeft benoemd
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel

	Domein	Ruimte
--	--------	--------

Paragraaf financiering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om de financiële positie van de gemeente op basis van het door de raad vastgestelde richtlijnen in de financiële verordening en het door het college vastgestelde treasurystatuut te evalueren. Daarnaast is de paragraaf een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. De centrale doelstelling van het treasurybeleid is het beheren van de financiële geldstromen, en het beperken van de financiële risico's voor de gemeente.

De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Deze wet regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient, en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Financieringsbeleid en schuldbestand

De belangrijkste doelen van ons beleid zijn:

- Overtollige gelden zetten we alleen uit bij banken of instellingen die voldoen aan de eisen van de Wet Fido en de bijbehorende uitvoeringsregeling.
- Het aantrekken van leningen gebeurt door bij tenminste 3 financiële instellingen een offerte aan te vragen.
- We maken alleen gebruik van financiële instrumenten om risico's te verkleinen en niet om te speculeren

Uit deze keuzes blijkt dat we voor een laag risicoprofiel gekozen hebben.

Het financieringsbeleid is erop gericht om zo lang mogelijk de uitgaven met "kort geld" te financieren en pas vaste leningen aan te trekken wanneer dat noodzakelijk is. Wij streven er naar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen. Door een meerjarige raming van het financieringstekort proberen we dit zo goed mogelijk in beeld te brengen. De liquiditeitsbehoefte in onze gemeente gedurende de periode 2024 t/m 2027 wordt in belangrijke mate bepaald door de geplande investeringen en ontwikkelingen binnen het grondbedrijf.

Onderstaand een overzicht van het verloop van onze langlopende schuld.

Jaar	Totaalbedrag langlopende schuld per 31 december
2018	€ 86 miljoen
2019	€ 79 miljoen
2020	€ 68 miljoen
2021	€ 61 miljoen

2022 € 74 miljoen

2023 € 68 miljoen

2024 € 81 miljoen *

---

* = schatting. Door de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst, is de verwachting dat in 2024 een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten zal moeten worden. In het bestedings- en dekkingsplan van deze programmabegroting zijn de bijbehorende rentelasten opgenomen.

Algemene ontwikkelingen en financieringsbehoefte

Kortlopende financiering

Tot de start van de oorlog in Oekraïne was de kortlopende financieringsrente bij de Europese Centrale Bank (ECB) negatief. Vanwege de forse inflatie door de oorlog (hogere voedsel en energieprijzen) heeft de ECB de centrale rente verhoogd met als doel om de inflatie te remmen. Dit heeft geleid tot een stijging van de kortlopende rente. De huidige rentepercentages voor financieringsmiddelen voor de korte termijn zijn veelal gekoppeld aan de Euribor-rentes en bedraagt momenteel ongeveer 3,35%. Veel experts verwachten de komende tijd een licht stijgend renteverloop.

Langlopende financiering

Zoals vermeld heeft de ECB de rente in 2022 en 2023 verhoogd om de inflatie te remmen. Hierdoor zijn ook de langlopende rentes fors gestegen (looptijd van 25 jaar: van 0,55% medio 2021 naar 3,4% medio 2023). Veel economen verwachten dat de ECB de rente nog verder zal verhogen, omdat de inflatie nog steeds hardnekkig is. Een rentestijging naar 4 á 4,5% zal mogelijk nog niet de piek zijn.

Financieringsbehoefte

De gemeente Maashorst werkt vanuit totaalfinanciering. Alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden hierbij gesaldeerd voordat we ons op de geld- of kapitaalmarkt begeven. Goed inzicht in het verloop van inkomsten en uitgaven leidt tot betere sturing op de benodigde liquiditeiten voor de komende jaren, de aan te trekken externe financiering en de ontwikkeling van de rentekosten.

In onderstaand overzicht vindt u een weergave van de verwachte ontwikkeling van de financieringspositie met een kasstroomoverzicht. Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in een organisatie in de loop van een boekjaar binnenkomen en uitgaan. Op basis van dit kasstroomoverzicht kan geconcludeerd worden dat er in 2024 waarschijnlijk een langlopende lening afgesloten moet worden. De forse negatieve kasstroom overstijgt namelijk de kasgeldlimiet.

Het meerjarig beeld van de financieringspositie is wel lastig te bepalen. Een aanzienlijk aantal investeringen dient nog opgepakt te worden. Zie hiervoor de bijlage Staat van onderhanden werken. Ook realisaties binnen de grondexploitaties zijn soms moeilijk te plannen. Verdragende omstandigheden hierbij zijn ecologische/geologische vondsten, lopende procedures, het stikstofbesluit en het PFAS besluit.

Kasstroom uit operationele activiteiten	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo programmarekening / -begroting	15.537	-3.711	343	4.512	-4.059	-5.453
Afschrijvingen	7.444	8.232	8.235	8.172	7.979	7.580
Mutatie werkkapitaal	-424	6.901	4.602	7.156	6.543	1.755
- Mutatie voorraden (afname)	2.481	2.151	4.048	6.643	6.009	1.611
- Mutatie vorderingen	-6.341	13.974	554	513	534	144
- Mutatie kortlopende schulden excl. Bankschulden	3.435	-9.224	0	0	0	0
Mutatie reserves	-3.208	-11.752	274	-4.663	3.505	4.899
Mutatie voorzieningen	-457	475	526	892	379	379
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	18.892	145	13.980	16.069	14.347	9.160
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
Investerings immateriële vaste activa	196	64	31	-4	-3	1
Desinvesteringen immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Investerings materiële vaste activa	-27.714	-4.819	-17.774	-1.719	-2.842	-222
Desinvesteringen materiële vaste activa (bijdrage derden)	1.579	0	0	0	0	0
Investerings financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Desinvesteringen financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-25.939	-4.755	-17.743	-1.723	-2.845	-221
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Opname langlopende geldleningen	20.000	0	0	0	0	0
Aflossing langlopende geldleningen	-6.952	-6.703	13.126	-6.521	-9.570	-2.939
Mutatie kasgeldleningen	-4.000	0	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	9.048	-6.703	13.126	-6.521	-9.570	-2.939
Mutatie geldmiddelen	2.001	-11.313	9.363	7.825	1.932	6.000
De mutatie in geldmiddelen is als volgt te specificeren:						
Liquide middelen ultimo vorig dienstjaar:	-5.763	-3.762	-15.076	-5.712	2.113	4.045
Liquide middelen ultimo dienstjaar:	-3.762	-15.076	-5.712	2.113	4.045	10.045
Mutatie geldmiddelen	2.001	-11.313	9.363	7.825	1.932	6.000

Inzicht rentelasten/-baten

De BBV-voorschriften schrijven voor dat we ook inzicht moeten geven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de manier waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.

Schematisch kan de rentetoerekening als volgt weergegeven worden.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.695.608
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-184.331
c	Totaal door te rekenen externe rente	2.511.277
d1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-850.714
d2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-116.537
d3.	De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	140.210
d.	Subtotaal doorberekende rente aan specifieke onderdelen	- 827.041
e.	Saldo door te rekenen externe rente (c + d)	1.684.236

f1.	Rente over eigen vermogen	0
f2.	Rente over voorzieningen	28.044
g.	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag) (e + f)	1.712.280
h.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-1.732.978
i.	(positief) Renteresultaat op het taakveld Treasury (g + h)	-20.698

Ad. a: Betreft de rentelasten over de reeds opgenomen langlopende geldleningen, de verwachte op te nemen lening ad. €20.000.000 en de rente over kortlopende financiering (rekening-courant).

Ad. b: Betreft de renteopbrengsten over de verstrekte langlopende leningen aan Area en derden en overige rentebaten (bijv. rente startersleningen).

Ad. c1: De toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) betreft het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering (volgens de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV). Voor 2023 (en verder) is dit begroot op 1,76%. Jaarlijks zal dit percentage herrekend moeten worden.

Ad. c2: Wanneer specifieke leningen extern zijn aangetrokken om deze vervolgens voor hetzelfde bedrag door te verstrekken aan een derde partij, wordt dit ook gezien als projectfinanciering. Dit betekent dat de rentelasten en -baten niet opgenomen worden in de renteomslag. Voor Maashorst betreft dit 2 geldleningen die doorgeleend zijn aan woningbouwcorporatie Area.

Ad. c3: Dit betreft de rentebaten van de doorgeleende geldleningen aan stichting Area en overige rentebaten (zie ook C2).

Ad. d1: Binnen de gemeente Maashorst wordt er geen rente toegevoegd aan reserves.

Ad. d2: Dit betreft de rentetoevoeging aan de voorziening nr. 7503001 Afkoop onderhoud begraafplaats (4,0%). Deze voorziening is op contante waarde gewaardeerd. In dat geval is rentetoevoeging aan de voorziening toegestaan.

Ad. e/f: De totaal aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt €1.712.280. De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. Op basis van de uitgangspunten in de BBV notitie rente, mag het omslagpercentage worden afgerond om een consistent percentage te kunnen hanteren.

Het te hanteren omslagpercentage is voor 2024 vastgesteld op 0,9%. Dit leidt naar verwachting tot €1.732.978 aan doorbelaste rente en een begroot renteresultaat van €20.698 voordelig. Jaarlijks zal de noodzaak tot aanpassing van het renteomslagpercentage beoordeeld worden.

Risico's

Onder risico's worden met name renterisico's (van vaste schuld en vlottende schuld) verstaan. Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en de rente risiconorm.

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzelingen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

De kasgeldlimiet

Omschrijving	2024
Omvang begroting (x €1.000)	186.665
Toegestane kasgeldlimiet (in procenten van de grondslag)	8,5
Toegestane kasgeldlimiet in bedrag (x €1.000)	15.867

Volgens de wet Fido mag de kasgeldlimiet gedurende maximaal drie achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. Intern wordt hierop gestuurd. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet zal een langlopende lening aangetrokken moeten worden.

De renterisiconorm

Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzelingen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.

Het renterisico kan worden gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen rekening te houden met de vervaldata en renteherzelingen van de bestaande schuld.

In onderstaand overzicht wordt de renterisiconorm en het renterisico uiteengezet.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2024	2025	2026	2027
1.	Renteherzelingen	0	0	0	0
2.	Aflossingen	7.275	6.521	6.569	5.939

3.	Renterisico op de vaste schuld (1+2)	7.275	6.521	6.569	5.939
4.	Renterisiconorm	37.333	37.333	37.333	37.333
5.	Ruimte onder de renterisiconorm (4 -/- 3)	30.058	30.812	30.764	31.394
Berekening renterisiconorm					
4a.	Begrotingstotaal 2024	186.665			
4b.	Vastgesteld percentage	20%			
4.	Renterisiconorm (4a.* 4b. / 100)	37.333			

Wet HOF / EMU-saldo

De Europese regeringsleiders hebben in 2011 afspraken gemaakt om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. De Europese afspraken ten aanzien van begrotingsdiscipline zijn in Nederland opgenomen in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof). Voor decentrale overheden vloeien hier verplichtingen uit voort.

Schatkistbankieren

Om de overheidsschuld en het financiële risico voor decentrale overheden te verminderen wil het kabinet dat gemeenten hun overtollige middelen niet meer overal kunnen stallen. Hiervoor is per 15 december 2013 de Wet Schatkistbankieren van kracht geworden. De Wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan Schatkistbankieren verandert daar niets aan.

Vanaf 1 juli 2021 is de drempel voor gemeenten voor verplicht Schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Het minimum drempelbedrag is ook verhoogd van € 250.000 naar € 1 miljoen.

De komende jaren verwachten wij, als gevolg van de grote onderhanden werken positie, geen overtollige middelen te bezitten. De financiële gevolgen van het verplicht Schatkistbankieren zijn naar verwachting voor onze gemeente dan ook te verwaarlozen.

In onderstaande tabel is het drempelbedrag voor het komende begrotingsjaar opgenomen:

Berekening drempelbedrag schatkistbankieren		2024
1a.	Begrotingstotaal verslagjaar	186.665

1b.	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	186.665
1c.	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0
	Drempelbedrag = (1b)*0,02 + (1c)*0,002	3.733

EMU-Saldo

Beleid

Het doel van de Wet HOF (houdbare overheidsfinanciën) is ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij doorvertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4 procent van het BBP per jaar voor de periode tot en met 2023. Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,27 procent en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dat betekent dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn. Deze meerjarige afspraak is besloten om tot en met 2023 bestuurlijke rust en duidelijkheid te creëren voor alle partijen inzake de EMU-norm. Zodra er wel sancties volgen, gaan wij daar op sturen. Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting 2024 had er nog geen bestuurlijk overleg plaatsgevonden over de norm voor de jaren 2024 t/m 2027.

Inzicht in individuele EMU-saldi

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven en geeft aan of er sprake is van een overschot of een tekort.

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een paragraaf in de begroting. Via de geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Aandachtspunt hierbij is wel dat een aantal componenten uit deze berekening moeilijk te voorspellen zijn, zoals bijvoorbeeld grond aan- en verkopen. Dit wordt veroorzaakt door de economische ontwikkelingen en het doorlopen van bijvoorbeeld planprocedures.

De meerjarige EMU-saldi (bedragen x €1 miljoen) van de gemeente Maashorst zijn als volgt:

Berekening EMU-saldo 2024-2027 (bedragen x€1.000)		2024	2025	2026	2027
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c. q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)		1.561	6.519	-2.876	-4.212
2. Mutatie (im)materiële vaste activa		8.269	-7.843	-6.620	-9.127 -/-
3. Mutatie voorzieningen		-1.459	-1.815	-3.012	212 +/-
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)		-4.159	-6.754	-6.121	-1.725 -/-
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa		0	0	0	0 -/-
Berekend EMU-Saldo		-4.008	19.301	6.853	6.852
Norm EMU-saldo		-3.502	-3.636	-3.757	-3.888
Overschrijding (-) of onderschrijding (+) ten opzichte van de norm		-506	22.937	10.610	10.740

De saldi zijn gebaseerd op de volgende geprognostiseerde balans:

Geprognostiseerde balans (bedragen in miljoenen €)												
ACTIVA							PASSIVA					
	Ultimo 2022 *	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2022 *	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027
Immateriële Vaste activa							Eigen vermogen					
-onderzoek en ontwikkeling	1	0	0	0	0	0	-algemene reserves	118	103	103	103	103
-bijdrage aan activa in eigendom van derden							-bestemmingsreserves					
							-laarrekeningresultaat					
Materiële Vaste activa							Voorzieningen					
-gronden en terreinen							-t.b.v.verplichtingen	35	36	36	37	38
-gebouwen	188	185	194	188	183	176	-t.b.v. risico's					
-wegen, riolering, etc.							-t.b.v.kosten volgend jaar					
-machines							-t.b.v.specifieke bestedingen					
Financiële Vaste Activa							Leningen					
-verstekte leningen (woningbouwcorp./derden)	9	8	7	7	6	6	-opgenomen geldleningen van banken	74	68	81	74	65
-aandelen												
-overige langlopende vorderingen												
Totaal vaste activa	198	193	202	195	189	182	Totaal vaste passiva	228	206	221	215	205
Voorraden												
-Bouwgronden in exploitatie	31	29	25	18	12	10						
-Overige gronden												
Overige kortlopende activa							Kortlopende passiva					
-debiteuren/Nog te ontvangen bedragen	30	18	18	20	22	28	-crediteuren (nog te betalen bedragen)	31	33	23	18	18
-kas-/banksaldi							-overlopende passiva					
							-vooruitontvangsten (Rijk)					
Totaal vlottende activa	61	46	42	37	33	38	Totaal vlottende passiva	31	33	23	18	18
Balanstotaal	258	239	244	232	223	219	Balanstotaal	258	239	244	232	223

* Betreft de werkelijke balansstanden per ultimo boekjaar. Voor een verdere toelichting zie de balans en toelichting in de programmarekening 2022.

Paragraaf kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen vormen de fysieke pijlers voor tal van beleidsdoelen zoals mobiliteit, leefbaarheid, omgevingskwaliteit en economie. Concreet bestaan de kapitaalgoederen uit onder meer wegen, groenvoorzieningen en bossen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, speeltuinen, recreatieve voorzieningen, riolering en water, gebouwen en sport- en speelvelden. Het is een gemeentelijke kerntaak om deze goederen op een gewenst niveau te hebben en te houden.

Daarnaast vormt de verbetering en transformatie van deze kapitaalgoederen de komende decennia een onlosmakelijke rol bij tal van transitie op het gebied van duurzaamheid en toekomstbestendigheid.

De instandhouding van de kapitaalgoederen wordt aan de hand van een viertal elementen uitgevoerd, namelijk kwaliteit, integraliteit, risico en omgevingsbewust.

- Kwaliteit: Met beeldkwaliteiten en schouwen, het ontwikkelen en opstellen van beeldbestekken, rapportagemodellen en de gewenste kwaliteit vertalen naar de

verschillende uitvoeringsprogramma's. Via inspecties en schouwronde controleren we of het gekozen kwaliteitsniveau ook daadwerkelijk wordt gehaald.

- **Integraliteit:** Het onderhoud aan onze kapitaalgoederen wordt zoveel als mogelijk integraal opgepakt. Het onderhoud aan de riolering is hierbij leidend. Concreet betekent dit dat bij een onderhoudsplan aan de riolering ook de rijbaan, het trottoir en de groenvoorziening worden meegenomen als dit noodzakelijk is. Ook vindt er afstemming plaats met werkzaamheden van nutsbedrijven en ontwikkelaars.
- **Risico:** In de uitvoeringsprogrammering staat het risico steeds meer centraal. De toepassing van het element risico zorgt voor een constante (her)prioritering. Zo zetten we de beschikbare middelen daar in waar ze het meest effectief zijn. Hogere risiconiveaus worden daardoor verlaagd.
- **Omgevingsbewust:** Niet alleen bij de inrichting maar ook bij het onderhoud van de openbare ruimte zijn verschillende partijen betrokken die op diverse manieren hun inbreng kunnen leveren. Onze onderhoudsplannen bespreken we met onze inwoners. Tijdens de uitvoering worden bewoners actief benaderd met informatie door de gemeente (omgevingsmanagement). Vragen of klachten worden zoveel mogelijk besproken in een persoonlijk gesprek.

Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. In de gemeente Maashorst loopt groot onderhoud volgens planning en is er geen sprake van achterstallig onderhoud. In deze paragraaf is de belangrijkste informatie over de kapitaalgoederen opgenomen en geeft inzicht in het beleidskader, het onderhoudsprogramma, de meerjarenplanning en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. In de paragraaf is geen rekening gehouden met rehabilitatie en vervanging van kapitaalgoederen. Deze investeringen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2024-2027.

Voor het opstellen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd. De eerder vastgestelde beleidskaders, zover nog niet geharmoniseerd, worden gehanteerd. Daar waar nog geen harmonisatie van beleid heeft plaatsgevonden en er verschillen zijn in gewenst kwaliteitsniveau wordt gekozen om de huidige kaders van de voormalige gemeente Uden en Landerd te hanteren. Dit wordt bij het betreffende kapitaalgoed aangegeven met voormalig grondgebied gemeente Landerd en voormalig grondgebied gemeente Uden. Ook worden de financiële consequenties gescheiden gepresenteerd.

Harmonisatie onderhoud kapitaalgoederen Landerd-Uden voor Maashorst.
De planning daarvoor is als volgt:

Onderdeel	Planning	Opmerking
Wegen	2023	
Openbaar Groen	2024	
Civiele Kunstwerken	2023	
Openbare verlichting	2023	

Sport- en speelvelden	2024	Eerste kwartaal 2024
Riolering	gereed	POW&R 2022-2024 vastgesteld op 4-11-2021
Gebouwen	2023	

Wegen

De voorziening wegen is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het groot onderhoud aan het wegen areaal binnen de gemeente Maashorst. In de eerder vastgestelde beleidsplannen Beleidsplan wegen 2017-2020 (voormalig grondgebied Uden) en Beheerbeleidsplan Verhardingen 2021-2030 (voormalig grondgebied Landerd) is onder andere aandacht besteed aan integraliteit en risico gestuurd beheer (assetmanagement). In beleidsplannen zijn de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding. Iedere 2 jaar wordt conform het principe van rationeel wegbeheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

Voormalig grondgebied gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau B (CROW) (binnen bebouwde kom) en C (buiten bebouwde kom)
- In 2024 wordt klein en groot onderhoud aan de wegen uitgevoerd. Welke wegen dit zijn wordt nog nader bepaald aan de hand van inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening groot onderhoud wegen (U)	- € 51.703	€ 919.541	€ 986.500	- € 118.662

Op basis van wet en regelgeving (BBV) mogen voorzieningen niet negatief zijn. Ook mag er in een voorziening niet meer zitten dan nodig is ten behoeve van het meerjarig onderhoudsplan. Afhankelijk van het resultaat van de kredieten die bij de jaarrekening 2023 worden afgesloten, kan het zijn dat aanvullende dotaties of onttrekkingen aan de voorziening noodzakelijk zijn. Ook zal bij de harmonisatie van het wegenbeleid worden beoordeeld of bijstelling van de structurele toevoeging noodzakelijk is.

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2024: In 2024 zal er groot en klein onderhoud aan de wegen worden uitgevoerd. Welke wegen of wegvakonderdelen dit zijn wordt nog nader bepaald aan de hand van inspecties.
- Groot onderhoud vanuit het meerjaren beheerprogramma (bedragen inclusief voorbereiding en uitvoering). Diverse wegvakonderdelen in de gemeente zullen worden onderhouden.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening groot onderhoud wegen (L)	€ 1.641.348	€ 635.936	€ 248.853	€ 2.028.931

Sport- en Speelvelden

De voorziening speelvelden (voormalig grondgebied Uden beheer- en beleidsplan speelvelden 2016) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van kleinschalige aanpassingen ter instandhouding van sportvelden. In de jaarlijkse dotatie en onttrekking van de voorzieningen is geen rekening gehouden met vervanging van het areaal. Deze investeringen worden geactiveerd en afschreven en zijn opgenomen in het Meerjaren investeringsprogramma 2024-2027 gemeente Maashorst.

Voor het voormalig grondgebied Landerd is geen onderhoudsvoorziening beschikbaar. Voor het groot onderhoud van de sportvelden en voorzieningen is jaarlijks een beperkt budget beschikbaar in de exploitatiebegroting. Planning en prioritering gebeurt op basis van beoordeling van de huidige staat van de sportvelden.

In het eerste kwartaal van 2024 wordt het beheer- en beleidsplan sportvelden ter besluitvorming voorgelegd. Waarin de harmonisatie is doorgevoerd.

Voormalig grondgebied gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau Conform beheer en beleidsplan Speelvelden
- Uitvoering 2024: groot onderhoud conform inspecties en meldingen.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening sport- en speelvelden (U)	€ 97.503	€ 27.358	€ 15.000	€ 109.861

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2024: planmatig cyclisch onderhoud

Gebouwen

In 2023 (oplevering q4 2023) zijn naar verwachting alle mjop's van de gemeentelijke onroerende zaken geactualiseerd, de werkzaamheden zijn momenteel in uitvoering. Tijdens het actualiseren wordt meteen de lijst van erkende maatregelen opgenomen en de duurzaamheidsambities van de gemeente Maashorst verwerkt in het mjop.

De dotaties zullen tot en met 2024 regulier (zonder aanvullend budget) gecontinueerd worden. Binnen de huidige dotaties is ruimte voor zowel het planmatig onderhoud, werkzaamheden m.b.t. de erkende maatregelen en de duurzaamheidsambities. Let wel, de uitvoering en bekostiging vindt plaats (voorstel) op de natuurlijke momenten van vervanging,

er wordt rekening gehouden met het gespreid inzetten van liquide middelen en niet voortijdig desinvesteren op bestaande zaken.

Vanaf 2025 kan een eventuele aanpassing (opwaarts of neerwaarts) van de dotaties worden opgenomen in de begroting.

Voormalig grondgebied gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau NEN 2767 methodiek norm 2/3
- Uitvoering 2023: Gepland groot onderhoud aan de Udenseweg 4-6, molens en diverse sporthallen.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening gebouwen (U)	€ 114.744	€ 493.289	€ 676.145	- € 68.112

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau NEN 2767 methodiek norm 2/3
- Uitvoering 2023: Exploitatie en gepland meerjaren onderhoud diverse accommodaties en terreinen.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening gebouwen (L)	€ 1.455.238	€ 417.863	€ 523.694	€ 1.349.407

Civiele kunstwerken

De voorzieningen civiele kunstwerken (bruggen, fietstunnels, steigers etc.) zijn ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het areaal van civieltechnische kunstwerken. In de eerder vastgestelde beleidsplannen (2016 voormalig grondgebied Uden en 2020 voormalig grondgebied Landerd) is de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op het gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. Iedere 2-5 jaar wordt conform het principe van beheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

Voormalig grondgebied gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau B
- Uitvoering 2024: In 2024 wordt klein en groot onderhoud aan de civiele kunstwerken uitgevoerd. Welke werkzaamheden dit zijn wordt nog nader bepaald a.d.h.v. inspecties

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening civiele kunstwerken	€ 80.547	€ 74.280	€ 62.500	€ 92.327

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2024 gepland groot onderhoud, calamiteiten en inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening civiele kunstwerken	€ 28.242	€ 8.668	€ 5.900	€ 31.010

Recreatie, bossen en groene voorzieningen

De voorziening groen is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van het vervangen van groenvoorzieningen in de openbare ruimte. Dit is inclusief alle openbare recreatieve voorzieningen, bestaande uit onder andere trapvelden en speelplekken (voormalig grondgebied Uden). Dit heeft concreet betrekking op bomen, beplantingen, grasvegetaties, oeverbeschermingen/ afscheidingen en overig recreatief meubilair, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Basis voor deze voorziening is de Nota Openbare Ruimte Uden "van Gevel tot Gevel" (PDF, 5.4 MB). Waarin de vastgestelde beeldkwaliteitseisen zijn opgenomen. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding.

In de jaarlijkse dotatie en onttrekking van de voorzieningen is geen rekening gehouden met uitbreiding van het areaal. Voor het voormalig grondgebied Landerd is geen onderhoudsvervangingsfonds beschikbaar voor het groot onderhoud groenvoorzieningen. Voor groot onderhoud van verouderd groen in de woonwijken is jaarlijks een beperkt budget beschikbaar in de exploitatiebegroting. Planning en prioritering gebeurt op basis van beoordeling, waarbij veelal ook wordt afgegaan op verzoeken uit de buurten.

De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2024-2027 gemeente Maashorst.

- In Maashorst hanteren we kwaliteitsniveau A, B en C (CROW)
- Uitvoering 2024 voormalige gemeente Uden: Het betreft hier een groot aantal kleinere projecten, welke door middel van een jaarlijkse schouw worden vastgesteld, of op verzoek van bewoners worden beoordeeld en in uitvoeringslijsten worden opgenomen.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening groen en recreatieve voorzieningen (U)	€ 15.061	€ 194.240	€ 177.500	€ 31.801

Het bosbeheer in Maashorst vindt plaats volgens het systeem van geïntegreerd bosbeheer, waarin ieder jaar een gebied wordt aangepakt. In totaal is het areaal bos van Maashorst verdeeld in zes werkblokken. Voor incidentele uitgaven is een bestemmingsreserve bossen (voormalig Landerd) beschikbaar.

- De bestemmingsreserve bossen heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen.
- Uitvoering 2024 voormalige gemeente Landerd: Het groot en klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Bestemmingsreserve bossen (L)	€ 109.007	€ 0	€ 0	€ 109.007

Riolering en water

In de Wet milieubeheer en de Waterwet zijn de algemene verplichtingen op het gebied van milieu en water onderverdeeld in drie soorten zorgplichten: afvalwater, hemelwater en grondwater. Het beleidsplan Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) 2022-2024 beschrijft de beheersmaatregelen aan het riool, afwegingen in vervanging en onderhoud worden gemaakt op basis van schadebeelden en restlevensduur. Het POW&R bevat ook een programma met maatregelen voor het omgaan met regenwater als onderdeel van klimaatadaptatie. Er wordt op verschillende niveaus samengewerkt aan het onderwerp klimaatadaptatie, voornamelijk binnen de watersamenwerking As50+ en de Regio Noordoost-Brabant (RNOB).

De voorziening riolering regelt alles wat nodig is voor de vervanging, verbetering en onderhoud van het riool volgens de drie zorgplichten. De kosten hiervan worden gedekt uit de riool- en waterzorgheffing, waarbij we ervan uitgaan dat de exploitatie binnen de geplande periode kostendekkend is. Veel inwoners gaan vanaf 1 januari 2024 een ander bedrag aan belasting voor het riool betalen (riool- en waterzorgheffing). Een gedeelte van het bedrag wordt toeberekend aan de hoeveelheid leidingwater dat een huishouden gebruikt, het andere deel bestaat uit een vast bedrag voor het eigendom van een woning of pand.

Programma onderhoud, vervanging en verbetering 2024:

- Kwaliteitsniveau: schadebeelden en restlevensduur gebaseerd op NEN 3399;
- Vervanging van vuilwater riolering binnen integrale projecten: Schutboomstraat (Schaijk), Bloemenwijk fase 3, Maasstraat, Piusplein en Violiersstraat (Uden) en Voederheil (Zeeland);
- Aanleg hemelwatermaatregelen: Schutboomstraat (Schaijk), Violierstraat, Bloemenwijk fase 3, Sportlaan (Uden) en Voederheil (Zeeland);
- Relinen Paus Johanneslaan – Hooihofstraat (Uden).

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Spaarvoorziening riolering	€ 8.382.071	€ 0	€ 2.250.000	€ 6.132.071
Voorziening egalisatie riolering	€ 2.591.622	€ 845.784	€ 513.512	€ 2.923.894

Openbare verlichting, parkeervoorzieningen en verkeersregelinstallaties

De onderhoudsvoorziening openbare verlichting (voormalig grondgebied Uden) en de bestemmingsreserve openbare verlichting (voormalig grondgebied Landerd) zijn ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het verlichtingsareaal. Hierin wordt

opgenomen dat energie-onzuinige verlichting verder vervangen wordt door Led-verlichting welke gedimd kunnen worden.

Voormalig grondgebied gemeente Uden

- Kwaliteitsniveau conform CROW: A (centrum), B (hoofdinfrastructuur en woonwijken) en C (bedrijventerreinen, parken en buitengebied)
- Uitvoering 2024: Openbare verlichting wordt vaak separaat van integrale projecten uitgevoerd doordat veel straten al voorzien zijn van nieuwe ledverlichting en niet hoeft worden aangepast. Vaak moet alleen naar de locatie van de verlichting gekeken worden en eventueel aangepast worden aan de nieuwe situatie. Ook in 2024 zullen in een aantal straten groepsremplace uitgevoerd worden. De voorziening voorziet in de bekostiging van de remplace, calamiteiten, onderhoud en inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Voorziening openbare verlichting (U)	€ 12.202	€ 43.089	€ 37.500	€ 17.791

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2024: Het groot en klein onderhoud (inclusief vervanging) is opgenomen in de exploitatie. De bestemmingsreserve openbare verlichting heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen.

Omschrijving	Stand 1/1/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2024
Bestemmingsreserve openbare verlichting (L)	€ 74.775	€ 0	€ 0	€ 74.775

Speeltuinen en recreatieve voorzieningen

De onderhoudsvoorziening recreatieve voorzieningen inclusief groen (voormalig grondgebied Uden) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van het vervangen van speelplekken en recreatieve voorzieningen in de openbare ruimte. Het betreft concreet het groot onderhoud speeltoestellen en overig recreatief meubilair zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Basis voor deze voorziening is de Nota Openbare Ruimte Uden "van Gevel tot Gevel, waarin de vastgestelde beeldkwaliteitseisen zijn opgenomen. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding. In de jaarlijkse dotatie en onttrekking van de voorzieningen is geen rekening gehouden met vervanging van het areaal.

Voor het voormalig grondgebied Landerd is geen onderhoudsvoorziening beschikbaar. Voor het groot onderhoud aan verouderde speeltoestellen en meubilair in de woonwijken is jaarlijks een beperkt budget beschikbaar in de exploitatiebegroting. Planning en prioritering gebeurt op basis van beoordeling, waarbij veelal ook wordt afgegaan op verzoeken uit de buurten.

Maashorst neem de kwaliteitseisen van de voormalige gemeenten Landerd en Uden, niveau B, over.

Ieder jaar wordt het gehele areaal geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsstaat. De resultaten worden verwerkt in de uitvoeringsplanning. De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2024-2027 gemeente Maashorst

Voormalig grondgebied gemeente Uden

Kwaliteitsniveau B (CROW)

Uitvoering 2024: Het groot onderhoud wordt bepaald op basis van inspecties en klachten/meldingen. De kosten worden gedekt uit de voorziening groen en recreatieve voorzieningen, zie onderdeel recreatie, bossen en groene voorzieningen.

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2024: Het groot en klein onderhoud (inclusief incidentele vervanging) is opgenomen in de exploitatie. Het saldo van de reserve speeltoestellen is in 2022 conform besluitvorming gestort in de voorziening groen en recreatieve voorzieningen.

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

De lokale lasten vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten, en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale lasten – en daarmee meer inzicht- is van belang voor de raad en inwoners. De aanduiding van de lokale lastendruk is ook afgezet tegen de buurgemeenten. Dit is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten.

De voorstellen ten aanzien van de belastingen en leges worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd. Daarin zijn alle tarieven opgenomen. Voor de hoogte van de belastingen, rechten en tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar (meer) kostendekkendheid van alle leges, rechten en tarieven, waartegenover een concrete dienstverlening van de overheid staat.
- De overige belastingen en tarieven mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie. Uitgangspunt hierbij is dat voor 2024 wordt uitgegaan van een inflatiecijfer van 4,22%.
- Het beleid lokale lasten is opgenomen in de diverse belastingverordeningen.

Kwijtscheldingsbeleid

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om een belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Het kwijtscheldingspercentage dat Maashorst hanteert bedraagt 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben dat gelijk of lager is dan het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm), in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing particuliere eigenaren/gebruikers voor de jaarlijks te betalen bedragen. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding. Meer informatie omtrent kwijtscheldingen is te lezen op de website van de Belasting samenwerking Oost-Brabant.

Landerd kent de "Regeling tegemoetkoming in de kosten voor huishoudelijk afval in bijzondere gevallen". Dit is een jaarlijks bedrag van € 1.000. Met bijzondere gevallen wordt bedoeld dat er bij langdurige ziekte en daardoor extra afval, onder voorwaarden, gratis een extra container verstrekt wordt. Over het voortzetten van deze regeling voor Maashorst wordt nog een voorstel voorgelegd.

Inzicht in verstrekte kwijtscheldingen

Heffings jaar	Kosten kwijtscheldingen	Ontvangen verzoeken	Openstaand	Afgedaan	Toegekend	Afgewezen
2021	€213.297	1.076	17	1.059	733	326
2022	€186.352	1.122	19	1.103	769	334
2023 (medio boekjaar)	€160.156	860	157	703	610	93

Geraamde opbrengsten

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Onroerende zaakbelastingen	14.008	14.303	14.973
Afvalstoffenheffing	5.740	5.855	6.102
Rioolheffingen	5.493	5.944	6.205
Marktgeden	56	61	64
Begraafenisrechten	150	175	177

Parkeerbelasting	1.906	2.418	2.419
Reclamebelasting	215	205	214
Staangelden woonwagens	12	11	12
Secretarieleges (titel 1 legesverordening)	852	667	1.152
Leges omgevingsvergunningen (titel 2 legesverordening)	2.165	1.991	2.075
Overige leges (titel 3 legesverordening)	3	17	17
Forensenbelasting	31	33	34
Toeristenbelasting	439	468	488
Doorbelasting secretarieleges rijk	-226	-187	-437
Totale opbrengsten	30.844	31.961	33.497

De begrote opbrengst 2023 is inclusief de verwerking van besluiten die in 2023 genomen zijn, en geleid hebben tot een wijziging van de primitieve begroting.

Onroerende zaakbelastingen

Onder de naam 'onroerende zaakbelastingen' worden op onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen liggen, de volgende belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar eigenaar zijn van onroerende zaken (formeel: "het genot hebben krachtens eigendom, bezit of beperkt recht");
- een gebruikersbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar onroerende zaken gebruiken. Dit geldt niet voor woningen.

De heffingsgrondslag voor 2024 is de waarde van de onroerende zaak naar peildatum 1 januari 2023.

Ontwikkeling van de OZB tarieven

Tarieven	2023	2024*
Woningen		
eigenaren	0,07260%	0,07566%
Niet-woningen		
Eigenaren	0,25200%	0,26263%

Gebruikers	0,20010%	0,20854%
------------	----------	----------

* Tarieven 2024 zijn gebaseerd op de tarieven 2023 verhoogd met de inflatiecorrectie van 4,22%. De definitieve tarieven zijn pas in december bekend waarbij rekening is gehouden met de verwachte WOZ-waardeontwikkeling.

Opbrengst	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigenaren woningen	€ 6.994.385	€ 7.305.591	€7.680.914
Eigenaren niet-woningen	€ 2.898.356	€ 4.099.069	€3.020.215
Gebruikers niet-woningen	€ 4.115.526	€ 2.897.923	€4.272.050
Totaal	€ 14.008.267	€ 14.302.583	€14.973.179

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degenen die in de gemeente gebruik maken van een perceel, waarvoor een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval geldt. De kosten die de gemeente maakt voor het beheer van de huishoudelijke afvalstoffen worden omgezet in tarieven die de kosten moeten dekken. In de afvalstoffenheffing zijn kosten verrekend voor het transport en verwerken van de huishoudelijke afvalstoffen, inkoop en onderhoud containers voor huishoudens, communicatie, milieustraat en het regelen hiervan.

Activiteiten zoals het vegen van wegen, opruimen zwerfafval en reinigen winkelcentra dienen meerdere doelen. Een van de doelen bij deze activiteiten is het opruimen van verkeerd aangeboden huishoudelijk afval. Het kostendeel van deze activiteiten met dit doel wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Gederfde inkomsten door kwijtschelding afvalstoffenheffing maken ook deel uit van de afvalstoffenheffing.

Tarieven

Voor 2024 zijn de tarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 4,22%. De definitieve tarieven worden vastgesteld in de raadsvergadering van december.

Tarieven per soort huishoudens	2023	2024
Eenpersoonshuishoudens	€ 192,36	€200,40
Meerpersoonshuishoudens	€ 256,80	€267,60

Berekening kostendekkenheid afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Kosten kwijtschelding afvalstoffenheffing (minimabeleid) taakveld 6.3	241
Diverse directe kosten van taakveld 7.3 afvalstoffenheffing zoals loonkosten, ophalen en verwerken van afval.	7.628
Kosten bestrijding zwerfvuil (50%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioelstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt hierdoor een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioelheffing toegerekend en 50% aan de afvalstoffenheffing.	149
Kosten reiniging winkelcentra (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioelstelsel en de afval op straat te verminderen. Binnen het winkelcentra is de hoeveelheid van het zwerfvuil groter ten opzichte van andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van overlast op het rioel groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioelheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	70
Kosten vegen wegen (30%) taakveld 2.1. Voor het functioneren van de riolering vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid worden de wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioelheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	97
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing en inkomsten gescheiden inzamelingen milieustraat (taakveld 7.3)	-2.867
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing voor de kosten bestrijding zwerfvuil, reiniging winkelcentra en vegen wegen (taakveld 2.1)	-407
Bijdrage voorziening afval t.b.v. minimabeleid kwijtschelding afvalstoffenheffing (taakveld 6.3)	-241
Netto kosten taakveld	4.670
Toe te rekenen kosten:	
-overhead inclusief (omslag) rente: betreft de toerekening van overhead (81,75%) over de loonkosten+ inhuur van de toegerekende kosten uit taakveld 2.1 en 7.3	585

-btw: de btw over de voor afval gemaakte kosten mag als last toegerekend worden aan de afvalstoffenheffing, ook al geeft die omzetbelasting recht op een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds	847
Totale kosten	6.102
Opbrengst heffingen	6.102
Dekkingspercentage	100,00%

Rioolheffingen

Gemeenten hebben vanuit de Wet gemeentelijke watertaken de zorg voor het transport voor afval- en hemelwater en ook de zorg om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand tegen te gaan. De rioolheffing is het instrument om deze taken te bekostigen.

Beleidsuitgangspunt van de rioolheffing is een kostendekkende begroting, die zorgt voor een onderbouwing van de benodigde inkomsten voor riolering en waterzorg. De heffingssystematieken van de voormalige gemeenten Uden en Landerd zijn in 2023 nog verschillend. Vanaf 2024 is één heffingssysteem van toepassing conform het raadsbesluit heffingssysteem riool- en waterzorgheffing van 23 maart 2023.

Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven van alle eigenaren of gebruikers van percelen, die direct dan wel indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering. Onderstaand zijn de vastgestelde tarieven 2023 en concept tarieven 2024 opgenomen. Het tarief voor 2024 is gebaseerd op het raadsbesluit heffingssysteem riool- en waterzorgheffing (maart 2023) inclusief inflatiecorrectie van 4,22%. De definitieve tarieven 2024 worden in december aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

Tarieven	Uden 2023	Landerd 2023	Maashorst 2024
Eigenaren	€ 206,64		€ 135,50
Gebruikers (met een verbruik van meer dan 1.000m ³)	€0,57		
Verbruik van 0m ³ tot en met 100m ³		€137,40	
Verbruik van 101m ³ tot en met 250m ³		€196,56	
Verbruik van 251m ³ tot en met 500m ³		€333,84	
Diverse tarieven boven 500m ³		zie verordening	

Het gebruikersdeel voor een perceel dat in hoofdzaak wordt gebruikt als woning voor meerpersoonshuishoudens	€ 96,50
Het gebruikersdeel voor een perceel dat in hoofdzaak wordt gebruikt als woning voor eenpersoonshuishoudens	€ 54,70
Het gebruikersdeel bedraagt voor de overige percelen (bedrijven e.d.) voor elke volle eenheid van 250 kubieke meters water bij een hoeveelheid water:	
- van 1 t/m 250 m ³	€96,50
- van 250 m ³ tot en met 1.000 m ³	€106,50
Diverse tarieven boven 1.000m ³	volgt in verordening

Berekening kostendekkendheid rioolheffing (bedragen x € 1.000)

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Diverse directe kosten van taakveld 7.2 riolering, zoals loonkosten, onderhoud riolering en kapitaallasten	4.998
Kosten bestrijding zwerfvuil (50%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt hierdoor een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioolheffing toegerekend en 50% aan de afvalstoffenheffing.	149
Kosten reiniging winkelcentra (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel en de afval op straat te verminderen. Binnen het winkelcentra is de hoeveelheid van het zwerfvuil groter ten opzichte van andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	70
Kosten vegen wegen (30%) taakveld 2.1. Voor het functioneren van de riolering vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid worden de wegen geveegd. 30%	97

---

van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.

Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen

Betreft bijdrage voorziening egalisatie riolering en reserve dekking kapitaallasten (taakveld 7.2) -118

Bijdrage voorziening egalisatie riolering voor de kosten bestrijding zwerfvuil, reiniging winkelcentra en vegen wegen (taakveld 2.1) -407

Netto kosten taakveld 4.789

Toe te rekenen kosten:

-overhead inclusief (omslag)rente: betreft de toerekening van overhead (81,75%) over de loonkosten+ inhuur van de toegerekende kosten uit taakveld 2.1 en 7.3 671

-btw: de btw over de voor riool gemaakte kosten mag als last toegerekend worden aan de rioolheffing, ook al geeft die omzetbelasting recht op een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds 745

Totale kosten 6.205

Opbrengst heffingen 6.205

Dekkingspercentage 100,00%

Begrafenisrechten

Voor het gebruik van de begraafplaats en het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats, worden rechten geheven.

Algemeen uitgangspunt voor de begrafenisrechten is een aanpassing van de tarieven met alleen de inflatiecorrectie (4,22% voor 2024), waarbij de tarieven rekenkundig worden afgerond op eenheden van € 1.

Een overzicht van de tarieven is zichtbaar in de verordeningen:

Begraafplaats Uden

Begraafplaats Schaijk

Berekening kostendekkendheid Begraafplaatsen (x € 1.000)

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Diverse directe kosten van taakveld 7.5 begraafplaatsen, zoals loonkosten en onderhoud van de begraafplaatsen	371
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen: beschikking over voorziening afkoop onderhoud begraafplaats	-108
Netto kosten taakveld	263
toe te rekenen kosten	
-overhead inclusief (omslag) rente: betreft de toerekening van overhead (81,75%) over de loonkosten+ inhuur van dit taakveld.	73
Totale kosten	336
Opbrengsten heffingen	177
Dekkingspercentage	52,84%

Parkeerbelasting

Onder de naam parkeerbelastingen worden de volgende belastingen geheven:

- een belasting voor het parkeren van een voertuig op een door het college van B&W te bepalen plaats, tijdstip en wijze
- een belasting voor een door de gemeente verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Het tarief voor 2024 voor parkeren bedraagt € 1,00 per uur. Voor het parkeerterrein bij ziekenhuis Bernhoven geldt een tarief van €1,25.

Parkeren	Programmarekening 2022	Programmabegroting 2023	Programmabegroting 2024
Straatparkeren incl. vergunningen en boetes	€ 1.447.736	€ 1.580.228	€1.581.075
Parkeergarage Brabantplein	€ 20.587	€ 49.957	€49.957
Parkeerdek Centrumplan-Hoek-Promenade	€ 25.710	€ 112.386	€112.386

Ziekenhuis Bernhoven	€ 411.844	€ 675.211	€675.211
Totaal	€ 2.397.106	€ 2.417.331	€2.418.629

Reclamebelasting

Onder de naam reclamebelasting wordt een belasting geheven voor een openbare aankondiging, die zichtbaar is vanaf de openbare weg. De opbrengst van de heffing wordt, na aftrek van de heffingskosten, aan de vereniging UCO (Udense Centrum Ondernemers) in de vorm van een subsidie overgedragen. Daarnaast wordt de centrummanager deels uit deze heffing gedekt. De besteding dient ten goede te komen aan het algemene ondernemersklimaat van het centrum van Uden.

Het tarief voor 2024 is gebaseerd op het tarief 2023 inclusief inflatiecorrectie van 4,22%.

Omschrijving tarief	2023	2024
openbare aankondigingen met een oppervlakte tot 0,5m2	€ 540	€ 563
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 0,5m2 tot 10m2	€ 744	€ 775
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 10m2 tot 20m2	€ 815	€ 849
openbare aankondigingen met een oppervlakte vanaf 20m2	€ 887	€ 924

Marktgelden

Onder de naam marktgelden worden rechten geheven voor het tijdens marktdagen innemen van standplaatsen, of het plaatsen van kramen op plaatsen die als marktterrein zijn aangewezen. Uitgangspunt voor de marktgelden is een aanpassing van de tarieven met alleen het netto inflatiepercentage van 4,22%. Via raadsbesluit van 13 juli 2023 zijn de marktgelden geharmoniseerd.

	2023	2024
Opbrengsten marktgelden en losse standplaatsen inclusief promotie en kraamhuur	€81.068	€84.489
Tarief Markt Uden per kwartaal per strekkende meter	€24,31	€25,35
Tarief Markt Schaijk per kwartaal per strekkende meter	€18,33	€19,11

Berekening kostendekkendheid Marktgelden (x € 1.000)

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Diverse directe kosten van taakveld 3.1 economische ontwikkeling, zoals loonkosten, elektriciteitsverbruik en promotie	94
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld	94
Toe te rekenen kosten	
-overhead inclusief (omslag) rente: betreft de toerekening van overhead (81,75%) over de loonkosten+ inhuur	53
Totale kosten	147
Opbrengsten heffingen	80
Dekkingspercentage	54,18%

Toeristenbelasting

De onderneming die overnachtingen aanbiedt, dient toeristenbelasting te betalen. Deze belasting mogen zij doorbelasten naar de gebruikers van de accommodaties.

De tarieven zijn:

- hoog tarief: hotels, B&B, vakantieparken, particuliere verhuur
- laag tarief: campings, groepsaccommodaties, kampeerboerderijen

	2023	2024
Opbrengst toeristenbelasting *	€ 468.031	€487.782
Tarieven:		
-Hoog tarief per persoon per overnachting	€ 1,25	€1,30
-Laag tarief per persoon per overnachting	€0,85	€0,90

* Door de komst van het AZC in Hotel Van der Valk ontvangen wij de komende drie jaar, vanaf oktober 2023, geen toeristenbelasting van hen. Het gaat om een bedrag van circa €

50.000 per jaar. We zullen dit doorbelasten / in rekening brengen bij het COA en verwerken in een volgend product van de P&C-cyclus

De tarieven 2024 zijn berekend door de tarieven 2023 te verhogen met de inflatiecorrectie van 4,22%. De definitieve tarieven worden vastgesteld tijdens de raadsvergadering van december.

Vrijstelling

In de verordening toeristenbelasting is een vrijstelling opgenomen voor georganiseerde jeugdbewegingen. Onder georganiseerde jeugdbeweging wordt verstaan: een jeugdorganisatie op levensbeschouwelijke of ideologische grondslag die de 'verheffing' van het volk, of 'verbetering' van de jeugd ten doel heeft door middel van opvoeding in en kennismaking met cultuur, natuur, sport en spel. Hieronder worden mede scholen begrepen.

Daarnaast hoeven gasten die in de gemeente Maashorst wonen geen toeristenbelasting te voldoen.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van eigenaren die een gemeubileerde (vakantie)woning in Maashorst in hebben, daar niet staan ingeschreven en deze woning meer dan 90 dagen per jaar voor zichzelf beschikbaar hebben.

Forensenbelasting	2023	2024
Begrote opbrengst forensenbelasting	€33.034	€34.428
Tarieven		
- Oppervlakte kleiner dan 45m ²	€139,05	€144,90
- Oppervlakte 45-100m ²	€210,30	€219,15
-Oppervlakte 100m ² en groter	€420,60	€438,35

Inzicht in kostendekkendheid leges

Dit onderdeel bevat een op hoofdlijnen inzicht in de kostendekkendheid van de leges die hoogstens kostendekkend mogen zijn. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt:

- hoe bij de berekening van tarieven van de heffingen bewerkstelligd wordt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden;
- wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen;
- hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Er wordt onderscheid gemaakt in direct toe te rekenen kosten (zoals loonkosten, materiaalkosten etc.) en een opslag voor overhead. Omtrent overhead wordt nader ingegaan in paragraaf bedrijfsvoering.

Kostprijsberekening methode

Om de kostprijs van de diverse producten (zoals paspoorten, bouwvergunningen, etc.) te berekenen, hanteert de gemeente Maashorst de methode Activity Based Costing method (ABC methode). Dit is in onze ogen de beste en meest transparante methode. Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een prestatie onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met de uurprijs van een behandelend ambtenaar. Zodoende wordt van alle producten inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbelasting is, en hoeveel producten er verkocht worden.

Kruissubsidiëring

Wanneer er sprake is van veel verschillende tarieven in een verordening, zoals bij leges, hoeft de maximale kostendekkendheid niet per tarief te gelden. Zolang het maximum van 100% voor het geheel niet overschreden wordt, kan dit per tarief wel gelden. Door kruissubsidiëring is het mogelijk om de surplus aan legesontvangsten op bepaalde producten te gebruiken om het tekort aan ontvangsten op andere producten te dekken.

Op het uitgangspunt van verordeningsbrede kruissubsidiëring bestaan enkele uitzonderingen:

- De Europese Dienstenrichtlijn beperkt de mogelijkheden voor kruissubsidiëring bij leges die samenhangen met bedrijfsactiviteiten tot een cluster van samenhangende vergunningen.
- De wetgeving over de omgevingsvergunning gaat ervan uit dat alleen binnen de omgevingsvergunning kruissubsidiëring kan worden toegepast en niet met dienstverlening erbuiten.

Toerekenbare kosten

Om te bepalen welke kosten toerekenbaar zijn, is gebruik gemaakt van de 'Handreiking kostentoe rekening leges en tarieven' (opgesteld in opdracht van het ministerie van BZK), en van het VNG kostenmodel. Er is geen wettelijk voorgeschreven lijst van toe te rekenen kosten en baten. Er zijn uitsluitend richtlijnen, waarvan een groot deel voortvloeit uit jurisprudentie. Er mogen alleen kosten worden toegerekend die direct met de dienstverlening samenhangen. Tot de toe te rekenen kosten behoren o.a.:

- directe loonkosten;
- overheadkosten*;
- directe materiaalkosten;
- perceptiekosten (kosten heffen en invorderen);
- kosten bezwaar en beroep gericht tegen de belastingheffing of belastinginvordering;
- kosten oninbaarheid;
- kosten kwijtschelding;
- BTW kosten;
- voorlichtingskosten, voor zover niet samenhangend met beleidsvoorbereiding en beleidsvaststelling;
kosten met betrekking tot handhaving, toezicht en controle mits het hier de eerste controle op het nakomen van vergunningsverlening betreft of specifiek samenhangt met de verleende dienst, zoals de milieucontrole bij afvalstoffenheffing.

* Definitie overheadkosten volgens de 'Notitie overhead van de commissie BBV: Overheadkosten zijn de kosten die verhaald mogen worden, die weliswaar niet rechtstreeks samenhangen met de verleende dienst, maar er wel verband mee hebben.

Niet-toerekenbare kosten

De kosten die niet direct met de dienstverlening samenhangen mogen niet doorberekend worden. Het gaat hierbij onder meer om:

- kosten voor beleidsvoorbereiding;
- kosten voor handhaving, toezicht en controle, tenzij het om de bij toerekenbare kosten genoemde uitzonderingen gaat;
- kosten van inspraak- en bezwaarprocedures, met uitzondering van hetgeen bij toerekenbare kosten genoemd wordt.

Resultaten Kostendekkendheidsonderzoek Legesverordening Gemeente Maashorst

In 2023 is een kostendekkendheidsonderzoek van onze leges afgerond met uitzondering van de Omgevingswet. Deze worden vertaald naar de nieuwe legesverordening en-tarieven welke in december 2023 ter besluitvorming in de Raad wordt geagendeerd. De financiële effecten zijn dus nog niet in deze begroting meegenomen.

De rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn reeds (nagenoeg) kostendekkend. Voor enkele heffingen (marktgeden, grafrechten) is bewust door de raad besloten om geen kostendekkende tarieven in rekening te brengen. Bijvoorbeeld bij de marktgeden om de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van het centrum te behouden.

Tussentijdse gegevens van reeds geharmoniseerde processen zijn al verwerkt in de kostendekkendheidsberekening. Eventuele andere financiële effecten die nog uit het onderzoek naar voren komen, worden opgenomen in de programmabegroting 2025. Met name op het gebied van de Omgevingswet dienen op basis van een impactanalyse nog keuzes gemaakt te worden die gevolgen hebben op de categorieën en hoogte van de leges. Er zijn jaarlijks een aantal momenten dat de kostendekkendheid van de leges wordt berekend; bij de begroting, de jaarrekening en bij het vaststellen van de legesverordening.

Hieronder worden de resultaten per Titel van de legesverordening gepresenteerd bij de begroting van 2024

Recapitulatie hoofdstuk 1, 2 en 3	Totale lasten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekkendheid hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	€ 1.412.675	€ 1.191.134	84,32%
Kostendekkendheid hoofdstuk 2 Omgevingswet	€ 2.400.000	€ 2.075.380	86,47%
Kostendekkendheid hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	€ 29.686	€ 26.694	89,92%
Kostendekkendheid totale tarieventabel	€ 3.842.361	€ 3.293.208	85,71%

De kostendekkendheid van gemeente Maashorst voldoet hiermee aan de wettelijk gestelde eisen. Hieronder wordt ingezoomd op detailberekeningen per hoofdstuk van de legesverordening.

Titel 1 Algemene dienstverlening

Onder de naam 'secretarieleges' wordt een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in hoofdstuk 1 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven. De tarieven voor 2024 zijn gebaseerd op die van 2023, aangepast met de inflatiecorrectie van 4,22%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2024.

Paragraaf	Omschrijving	Kosten	Opbrengsten	Kostendeckning
1	Burgerlijke stand	€ 156.158	€ 95.385	61,08%
2	Reisdocumenten	€ 705.508	€ 647.270	91,75%
3	Rijbewijzen	€ 237.819	€ 220.251	92,61%
4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	€ 59.693	€ 24.318	40,74%
5	Verstrekingen op grond van de Algemene Verordening Gegevensverwerking of AVG	€ 0	€ 0	0,00%
6	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	0,00%
7	Overige publiekszaken	€ 18.013	€ 10.526	58,44%
8	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	0,00%
9	Leegstandswet	€ 2.404	€ 2.332	97,00%
10	Kansspelen	€ 2.127	€ 4.515	212,27%
11	Ondergrondse infrastructures	€ 122.333	€ 123.300	100,79%
12	Verkeer en vervoer	€ 81.313	€ 38.750	47,66%
13	Diversen	€ 27.307	€ 24.487	89,67%
Totale kostendeckendheid hoofdstuk 1		€ 1.412.675	€ 1.191.134	84,32%

De kostendeckendheid van Titel 1 is gedaald van 92,35% in 2023 naar 84,32% in 2024 (-/8,0%-punt). Hier liggen een aantal oorzaken aan ten grondslag. Voornaamste oorzaken zijn:

- De loonkosten zijn de belangrijkste kostencomponent. De stijging van de loonkosten ligt boven de inflatiecorrectie van 4,22%, die toegepast is op de leges. Daarnaast zijn de door het Rijk vastgestelde tarieven van rijbewijzen en reisdocumenten voor 2024 momenteel nog niet bekend.
- Als gevolg van het kostendeckendheidsonderzoek zijn inmiddels diverse processen opnieuw in beeld gebracht. Hieruit is naar voren gekomen dat procestijden en kosten niet altijd correct waren opgenomen in de kostendeckendheidsberekening.

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Onder de naam 'omgevingswet' worden een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in hoofdstuk 2 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven. De tarieven voor 2024 zijn gebaseerd op de tarieven 2023, aangepast met de inflatiecorrectie van 4,22%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2024.

Paragraaf	Omschrijving	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendeckendheid
1	Algemene bepalingen	€ 0	€ 0	
2	Voorfase	€ 0	€ 0	
3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 2.400.000	€ 2.075.380	86,47%
4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 0	€ 0	

5	Milieubelastende activiteiten	€ 0	€ 0	
6	Lozingsactiviteiten	€ 0	€ 0	
7	Aanlegactiviteiten	€ 0	€ 0	
8	Overige activiteiten	€ 0	€ 0	
9	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	€ 0	€ 0	
10	Gelijkwaardigheid	€ 0	€ 0	
11	Overige tarieven	€ 0	€ 0	
12	Modaliteiten	€ 0	€ 0	
13	Vermindering	€ 0	€ 0	
14	Teruggaaf	€ 0	€ 0	
Totale kostendekkendheid hoofdstuk 2		€ 2.400.000	€ 2.075.380	86,47%

De kostendekkendheid van Titel 2 ligt met 86,47% op ongeveer hetzelfde niveau als in 2023 (86,26%).

De uitgaven en inkomsten in bovenstaande overzicht baseren zich op cijfers van 2023 waarbij de omgevingswet nog niet van kracht is.

De intrede van de nieuwe omgevingswet per 1 januari 2024 maakt een goed vergelijk tussen voorgaande jaren en 2024 momenteel nog niet mogelijk. Zodra de resultaten van de impactanalyse bekend zijn, zullen deze worden doorgevoerd in een nieuw actueel beeld van het kostendekkendheidspercentage voor de gemeente Maashorst in 2024. De impactanalyse laat het verschil zien tussen de leges die volgens de huidige legesverordening (t/m 2023) in rekening worden gebracht en welke leges onder de nieuwe omgevingswet (vanaf 2024) in rekening kunnen worden gebracht.

Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn

De tarieven voor 2024 zijn gebaseerd op de tarieven 2023 aangepast met de inflatiecorrectie van 4,22%. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2024.

Paragraaf	Omschrijving	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Horeca	€ 15.792	€ 14.032	88,86%
2	Organiseren evenementen of markten	€ 12.773	€ 11.928	93,38%
3	Prostitutiebedrijven	€ 0	€ 0	0,00%
4	Winkeltijdenwet	€ 1.121	€ 734	65,48%
5	Standplaatsen en collectes	€ 0	€ 0	0,00%
6	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 0	€ 0	0,00%
Totale kostendekkendheid hoofdstuk 3		€ 29.686	€ 26.694	89,92%

Hoofdstuk 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een grootdeel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. Bij vaststelling van de legesverordening 2023 is het tarief voor evenementenvergunningen geharmoniseerd. Dit is de voornaamste oorzaak voor de stijging van de kostendekkendheid van 78,89% in de begroting 2023 naar 89,92% in de begroting 2024.

Lastendruk t.o.v. buurgemeenten

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de lastendruk voor inwoners en een vergelijking met enkele buurgemeenten.

	Bernheze		Oss		Maashorst	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Onroerende zaakbelasting						
Tarief eenpersoonshuishoudens	0,0991	0,0847	0,1041	0,0915	0,08155	0,0726
Tarief meerpersoonshuishoudens	0,2229	0,3052	0,2711	0,2346	0,25944	0,2520
Afvalstoffenheffing woningen						
Tarief eenpersoonshuishoudens	195	177	236	246	188	192
Tarief meerpersoonshuishoudens	248	230	266	276	251	257
Rioolheffing woningen						
Tarief eenpersoonshuishoudens	203	206	174	178	180	186
Tarief meerpersoonshuishoudens	248	206	174	178	194	200
Gemeentelijke woonlasten						
Eenpersoonshuishoudens	825	808	779	805	692	713
Meerpersoonshuishoudens	878	861	810	835	769	791
Rangnummer t.o.v. alle gemeenten						
(voor het rangnummer geldt dat nummer 1 de laagste woonlasten heeft)	134	73	50	59	20	24

Paragraaf grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft, aanvullend op hoofdstuk 3.2 grondexploitatie bedrijventerreinen en 8.2 grondexploitatie woningbouw, de visie op het gemeentelijk grondbeleid en de uitvoering daarvan. Daarnaast vindt u hier de verwachte financiële resultaten en risico's van de gemeentelijke grondexploitaties per 1 januari 2024. De verantwoording van deze paragraaf grondbeleid is beschreven in de financiële verordening van de gemeente Maashorst (artikel 22) en regelgeving van Besluit Begroten en Verantwoording (BBV artikel 16). De onderdelen die worden toegelicht worden zijn:

- Een visie op het grondbeleid en de wijze waarop het zal worden uitgevoerd;
- Het verloop van de grondvoorraad (art 22)
- De te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten (art 22)
- Een prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitaties;
- Een onderbouwing van de (te verwachten) winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Grondbeleid onder de Omgevingswet

Het grondbeleid is de laatste jaren in Nederland maar ook binnen de gemeente Maashorst ingrijpend veranderd en staat ook de komende tijd, door de woningbouw ambities van het Rijk en de ingevoerde omgevingswet, voor nieuwe uitdagingen. De tijden dat gemeenten een actief grondbeleid voerden en grondverkoop vaak geld opleverde zullen gaan veranderen doordat het woningbouwprogramma een hoog percentage betaalbare woningen moet realiseren. Hierdoor is de verwachting dat nieuwe ontwikkelingen geen winsten meer zullen kennen. Om de woningbouw ambitie toch te stimuleren zal de gemeente nu veel meer de regie moeten nemen en rol moeten vervullen in het aanjagen van projecten en het verleiden van marktpartijen om in de stad te investeren. De komende jaren zullen de grootste opgave binnen de bebouwde kom (her)ontwikkeld moeten worden. Door deze wijzigingen zal het grondbeleid niet wijzigen maar wel de manier hoe het zal worden uitgevoerd.

In de raadsvergadering van 24 november 2022 is de Nota Grondbeleid Maashorst 2022 vastgesteld. Het grondbeleid biedt de instrumenten die de gemeente ter beschikking staan om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Daarbij gaat het om door de Raad vastgestelde doelen op het gebied van wonen, werken, sport, natuur, cultuur, recreatie, zorg en onderwijs. Grondbeleid is daarbij volgend op de ruimtelijke doelstellingen zoals deze geschetst worden in o.a. de Omgevingsvisie en de Woonvisie.

Het grondbeleid draagt bij aan:

Het waarmaken van bestuurlijke en sectorale ambities, bijvoorbeeld de versnellingsagenda woningbouw, ruimtelijke ordening, economie, transformatie buitengebied, duurzaamheid, natuur, recreatie en toerisme.

- Een afwegingskader t.b.v. de inzet van vrijkomende locaties/vastgoed en gemeentelijke (strategische) gronden.
- Een afwegingskader t.b.v. het omgaan met private initiatieven.

Het grondbeleid is een middel om gemeentelijke ambities te realiseren. Daarnaast helpt het vastgestelde grondbeleid om keuzen te maken en te prioriteren voor welke ambities en sectoraal beleid de schaarse grond wordt ingezet.

Doelstellingen van het grondbeleid:

Het faciliteren en sturen van bestuurlijke en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen gemeente en grondeigenaren.

Het transparant maken en beheersen van de risico's bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten. De gemeente Maashorst heeft voor een dynamisch grondbeleid gekozen, waarbij per ruimtelijke ontwikkeling maatwerk zal worden toegepast om te bepalen welke rol de gemeente speelt.

Grondprijnsbeleid

Algemeen uitgangspunt is dat het grondprijnsbeleid marktconform is en jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld rond de jaarwisseling. De verkoopprijzen worden jaarlijks extern getoetst/getaxeed, door een externe taxatiecommissie, bestaande uit 2 taxateurs en een (lokale) makelaar. De taxatiecommissie geeft een prijsadvies voor de verschillende categorieën,

het advies houdt onder andere rekening met; van verschil in kavelgrootte, ligging, bebouwingmogelijkheden, perceelkenmerken en zeker ook in locatie. Omdat de grondprijzen rond de jaarwisseling van 2024 worden vastgesteld en deze paragraaf in 2023 is geschreven kan er een financiële afwijking op treden.

Strategische verwervingen

Voor grond en gebouwen die op een interessante locatie liggen zijn vaak meerdere belangstellende. Een verkopende partij wil soms ook een snelle financiële afhandeling. Zoals het binnen de maatschappij vaak ook gaat is de partij die snel kan betalen vaak de koper. Soms is het nodig om geen bekendheid te geven om andere geïnteresseerde voor te kunnen blijven. Voor deze specifieke aankopen is in de gemeentebegroting is een krediet van 3 miljoen euro opgenomen om strategisch verwerven te kunnen doen. Als een aankoop via het strategische krediet wordt gedaan zal de gemeenteraad schriftelijk in een eerstvolgende rapportage worden geïnformeerd. Aankopen waar onderhandelingen normaal verlopen, er geen tijdsdruk is en of liggen binnen een vastgesteld (her)ontwikkelgebied worden aan de gemeenteraad voorgelegd met een verzoek daar een aankoopbudget voor beschikbaar te stellen. Naast een strategische verwerving dienen er voor de locaties onderzoeken uitgevoerd te worden om de haalbaarheid van mogelijke ontwikkelingen te toetsen. Wanneer de gemeenteraad vervolgens de nieuwe grondexploitatie vaststelt zullen de gemaakte kosten worden overgenomen en hiermee wordt het uitvoeringsbudget aangevuld.

Kostenverhaal/Samenwerking met marktpartijen

meer dan 60% van de woningbouw opgave wordt binnen de gemeente door inwoners en of ondernemers zelf opgepakt. Als voor deze ontwikkeling een wijziging van de bestemming nodig is of een ander "ruimtelijk besluit" dan is de gemeente betrokken vanuit haar publieke rol. De gemeente moet dan kosten maken om de ontwikkeling te begeleiden. Kosten die de gemeente maakt voor deze begeleiding moeten wettelijk worden verhaald bij de initiatiefnemer (dit is wettelijk kostenverhaal). Ook kunnen er lokale (gemeentelijke) kosten worden verhaald, dat zijn vaak werkzaamheden (investeringen) die over meerdere wijken wordt verdeel. in de spreektaal werd dat "bovenwijken" genoemd. De manier hoe de gemeente Maashorst de lokale kosten verhaald wordt beschreven in de een Nota kostenverhaal. Door de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn er wettelijke kaders gewijzigd, de Nota kostenverhaal zal in 2024 worden aangepast aan de nieuwe wet. De reserve bovenwijkse voorziening (RBV) zal per 1 januari 2024 nieuw worden vorm gegeven. De gevormde RBV onder de ouder regeling (Uden, 2017) zal worden besteed aan de daarvoor geldende projecten, het begrootte saldo per 1 januari 2024 is ca 3 miljoen euro.

Voor het verhalen van de gemeentelijke kosten is de doelstelling dat alle afspraken met de initiatiefnemer in een overeenkomst worden vastgelegd. Het is onvermijdelijk dat er ook ontwikkelingen zijn waar oriënterende gesprekken plaats vinden en dat de initiatiefnemer besluit om de procedure niet verder voort te zetten. Kosten die de gemeente dan heeft gemaakt worden dan vaak gedeeltelijk of niet vergoed. Hiervoor is in de begroting een post van € 250.000,- als "niet verhaalbare plan- begeleidingskosten" opgenomen.

(Note: Bij het opstellen van deze programmabegroting was de nota Kostenverhaal Maashorst 2024, die als gevolg van de invoering van de omgevingswet en de harmonisatie, nog niet vastgesteld.)

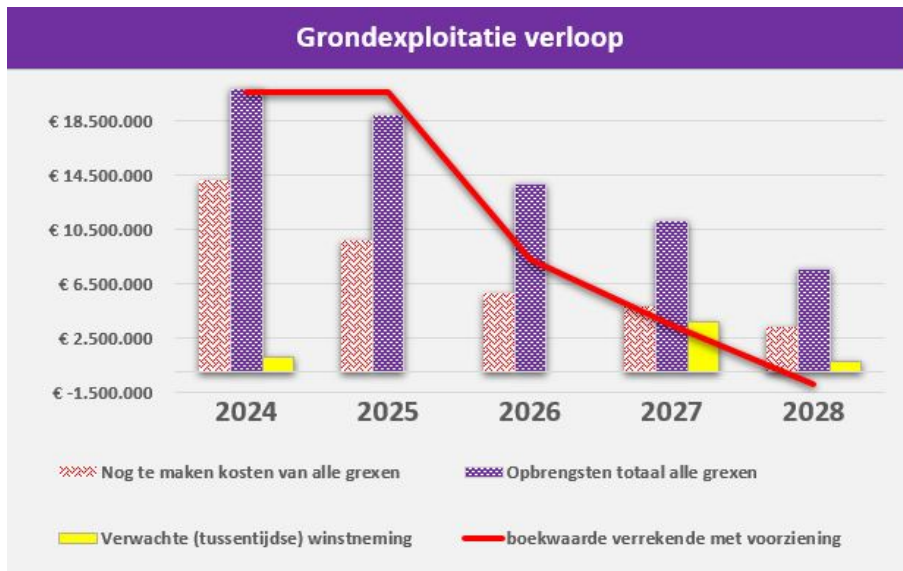
Verloop van de grondexploitaties

Er zijn dertien grondexploitaties actief waarvan tien woningbouw en drie bedrijventerreinen. In onderstaande tabel is aangegeven wat de verwachting is van de uit te geven (gemeentelijke) woningbouw kavels, bij de bedrijfsgronden zijn geen vastgestelde kavels een ondernemer kan zelf de oppervlakte kiezen daarom zijn hieronder de bedrijfsgronden in vierkante meters beschreven. Voor de lopende grondexploitaties moeten de komende jaren nog verschillende werkzaamheden worden uitgevoerd. Ook is de verkoop van de bouwgrond als verwachting in de komende jaren opgenomen. Wanneer de verkoopopbrengsten zijn ontvangen en alle gemaakte kosten (boekwaarde) zijn verrekend, kan er winst worden gerealiseerd. Bij enkele projecten waren de investeringen in het maatschappelijke belang groter dan dat er aan opbrengsten mogelijk was. Bij deze ontwikkelingen zal er een verlies ontstaan, om dat verlies te betalen is er een voorzieningen getroffen van ca 17,2 miljoen euro.

De totale kosten en opbrengsten zijn in de onderstaande tabel weergegeven. De verwachting is dat er eind 2024 vier grondexploitaties worden afgesloten, voor deze programma begroting wordt 5 jaar vooruit gekeken.

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028
Nog te maken kosten van alle grexen	€ 14.140.788	€ 9.668.358	€ 5.797.978	€ 4.873.391	€ 3.279.037
Opbrengsten totaal alle grexen	€ 20.891.984	€ 18.987.692	€ 13.863.389	€ 11.139.268	€ 7.608.457
boekwaarde verrekende met voorziening	€ 20.603.262	€ 20.556.602	€ 8.296.094	€ 3.415.448	€ -913.972
Verwachte (tussentijdse) winstneming	1.143.623			3.672.694	835.284
verwacht moment van verkoop					
Nog te verkopen woonkavels	310 st	1 st	201 st	200 st	50 st
Nog te verkopen bedrijfskavel	12.179 m2	75.707 m2	46.288 m2	28.941 m2	4.638 m2

Onderstaande tabel is een grafische weergave van het verloop van de kosten en opbrengsten binnen de grondexploitaties.

Algemene Reserve Grondbedrijf (ABR)

De algemene Reserve Grondbedrijf is ingesteld voor meerdere doelen. Het egaliseert de eerste verliezen en betaald onder andere de nodige belastingen van de grondexploitaties. De reserve wordt gevoed door de tussentijdse winstnemingen. De verwachte reserve is per 1 januari 2024 is ca 5 miljoen euro.

In de onderstaande tabel een overzicht van de lopende grondexploitaties.

Grondexploitaties gemeente Maashorst	Netto Contante Waarde 2024 (excl boekwaarde)	Getroffen voorziening op eind waarde
Leeuweriksweg	€ 887.000	
Hoevenseweg	€ 167.560	
Reek Zuid	€ -4.508.962	4.880.646
Repelakker (1-2)	€ 53.669	
Kerkstraat Oost	€ -814.659	864.523
Akkerwinde	€ 44.848	46.660
Hoenderbos / Velmolen	€ 1.140.859	
De Ruiters	€ 273.749	
Uden - Noord 1 kamer 4	€ -8.890.239	9.434.393
Eikenheuvel	€ -	
Voederheil 2	€ 741.709	
Uden - Noord II	€ -1.848.452	1.961.592
Hoogveld zuid	€ 3.052.723	
		17.187.814

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De beleidsvoornemens van de bedrijfsvoering worden toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten. In deze paragraaf geven we nadere toelichting over onze bedrijfsvoering.

Op basis van onze financiële verordening betreft dat de volgende onderdelen:

- de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- de kosten van inhuur derden;
- de huisvestingskosten;
- de automatiseringskosten;
- de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant

Daarnaast worden de volgende onderdelen toegelicht:

- Informatiebeleid, informatieveiligheid en privacy;
- Rechtmatigheid;
- Frauderisico's;
- Algemene dekkingsmiddelen;
- Overhead en vennootschapsbelasting.

Cijfers 2023 zijn inclusief eventuele begrotingswijzigingen op de primitieve begroting.

Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Formatieve omvang personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	459,8	471,01	471,01
Werkelijke bezetting personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	425,8	439,50	445,00
Totale loonsom in euro's *	€32.355.437	€40.107.626	€41.271.898

* De loonsom in 2022 betreft de werkelijke loonsom op basis van bezetting. De loonsom 2023 en 2024 betreft de begrote loonsom op basis van formatie. De stijging van het aantal FTE's en loonsom wordt met name veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (CAO-stijging, stijging

pensioenpremies) en uitbreiding van formatie op basis van nieuwe wensen uit de programmabegroting 2023.

Kosten inhuur van derden

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Kosten inhuur extern personeel	€11.883.505	€3.754.143	€1.865.835

De afname van de inhuurkosten in 2023 en 2024 wordt met name veroorzaakt doordat er in 2022 een fors aantal incidentele inhuurbudgetten gevoteerd zijn, b.v. vanwege de herindeling of voor de implementatie van de omgevingswet. Daarnaast is in 2022 een deel van de vacatureruimte via inhuur opgevuld. De verwachting is dat dit ook voor 2023 en 2024 deels het geval zal zijn, waardoor de werkelijke inhuurkosten waarschijnlijk hoger zullen zijn dan bovenstaande begrote bedragen.

Huisvestingskosten

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Huisvestingskosten van de kantoorruimten	€2.067.266	€2.402.253	€2.396.641

De stijging van de huisvestingskosten wordt met name veroorzaakt door stijging van de energiekosten (gas/elektra).

ICT kosten

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
ICT kosten	€6.602.027	€6.019.741	€5.289.749

De ICT kosten zijn in 2022 (en 2023) hoger dan in 2024 door diverse incidentele kosten in relatie tot de herindeling. Bijvoorbeeld consultancykosten voor de invoering/samenvoeging van systemen.

Budgetten voor raad, griffie, rekenkamer en accountant

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Raad	€726.129	€770.285	€769.158
Griffie	€439.948	€509.195	€478.346
Rekenkamer	€0	€75.024	€78.086
Accountant	€150.375	€132.163	€137.740

Informatiebeleid, informatieveiligheid & Privacy

Informatiebeleid

We hebben een duidelijke toekomstgerichte visie en agenda op informatievoorziening en digitalisering, die de ambities van de gemeente maximaal ondersteunen.

We maken meer gebruik van data. Hiervoor maken we een plan van aanpak en starten we met proeftuinen voor datagedreven werken.

We implementeren een nieuw digitaal startportaal. Dit startportaal wordt de efficiënte werkomgeving voor alle medewerkers waarbij alles wat nodig is (applicaties, informatie, etc) op één plek te vinden is.

Digitaal platform voor de werkplek van de toekomst

Informatieveiligheid & privacy

Informatieveiligheid is en blijft in de toekomst belangrijk om het vertrouwen van onze inwoners te borgen. Door de steeds verdergaande digitalisering is verantwoording hierover een randvoorwaarde voor de kwaliteit van de gehele bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie.

De VNG heeft samen met het rijk een efficiënte verantwoordingsystematiek ontwikkeld: de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

Hiervoor zijn de verantwoordingsystematieken voor de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Inkomen (Suwinet) samengevoegd.

ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Overheid). Jaarlijks legt het College van Burgemeester en wethouders verantwoording af door middel van een ENSIA verklaring.

Beleid en organisatie

Met het nieuwe opgestelde strategisch informatie beveiligingsbeleid gaat de gemeente Maashorst de komende jaren aan het werk. ENSIA gebruiken we om ons intern te verantwoorden over de staat van informatiebeveiliging op basis van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid).

Personeel en Toegang

Er zijn vaste aanstellingen gerealiseerd voor Chief Information Security Officer (CISO) en Privacy Functionaris.

We besteden continue aandacht aan het vergroten van de bewustwording van informatieveiligheid.

Continuïteit en incidenten

Continuïteit is gewaarborgd en dit wordt periodiek getest. We monitoren eventuele incidenten.

Informatiesystemen

Onze systemen voldoen aan de vereisten van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid.

Gegevensbescherming

De gegevensbescherming heeft een nauwe relatie met privacy. Een goede privacybescherming kan niet zonder informatiebeveiliging. Naast overlap zijn er ook aparte aandachtspunten. Voor privacy geldt dat de Privacybescherming meer juridisch is gericht (AVG) en focust zich alleen op de vertrouwelijkheid van persoonsgegevens en compliance aan de AVG.

Voor het toezicht op privacy heeft de organisatie een (verplichte) functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. Deze adviseert gevraagd en ongevraagd op privacygebied en is het verlengstuk van de landelijk toezichthouder (Autoriteit Persoonsgegevens). De FG rapporteert op jaarbasis aan de directie en stemt af met de verantwoordelijk portefeuillehouder.

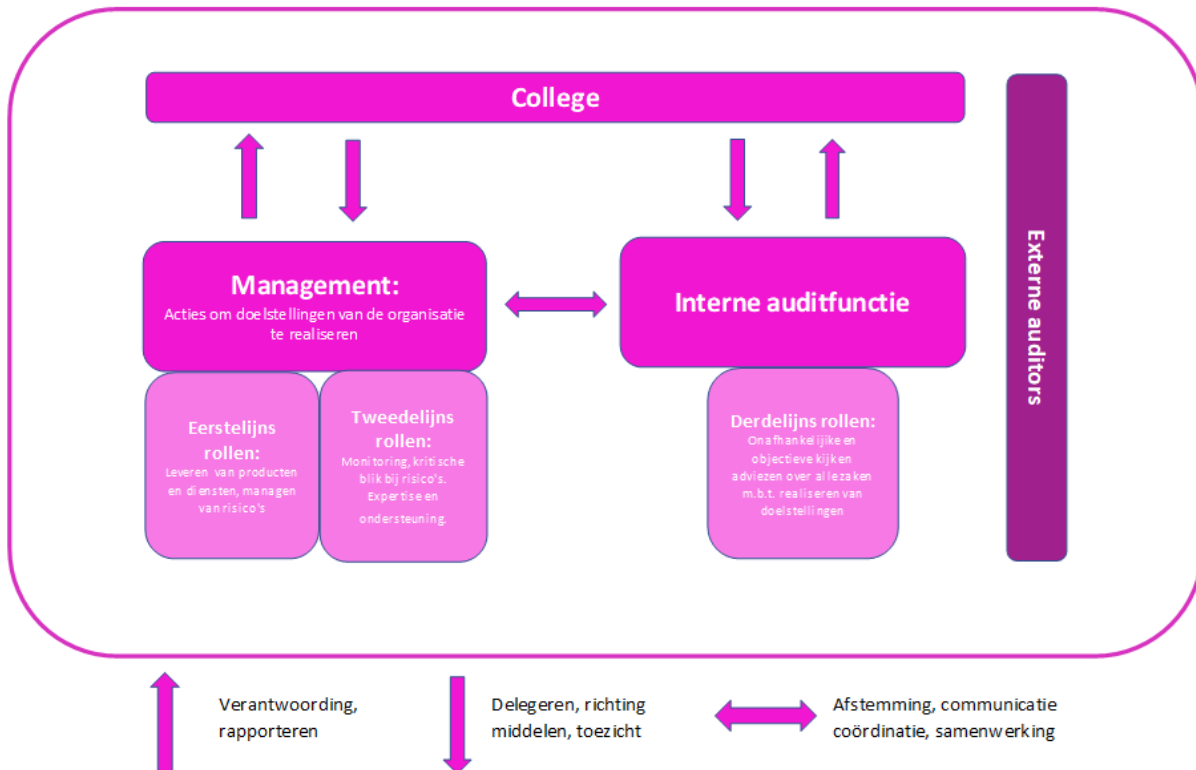
Informatiebeveiliging focust meer op procedurele zaken rondom techniek en richt zich daarbij op de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van alle gegevens.

Rechtmatigheid

Control

Binnen de gemeente Maashorst hebben we een visie op control. Deze visie is het uitgangspunt voor de invulling van control.

De basis voor control is het 'three lines' model. Dit model helpt ons om structuren en processen in kaart te brengen, die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen en die een sterke governance en risicomangement faciliteren.

Dit model is net zoals de planning en control cyclus bij de gemeente Maashorst gebaseerd op het plan, do, check en act principe. De rapportering vindt dan ook plaats in de planning en control producten van de gemeente Maashorst.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 worden gemeenten verplicht om in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen. Hiermee legt het college eigenstandig verantwoording af over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Vanaf 2023 geeft het college dit oordeel en stelt de accountant vast of dit oordeel klopt.

De gemeente Maashorst streeft ernaar om in de toekomst een volledige 'In Control Statement' op te nemen in de jaarrekening. Maar eerst richten we ons op de

rechtmatigheidsverantwoording. Dit zullen we voor het eerst doen in 2023 en ook in 2024 zal deze verantwoording worden afgegeven.

In control

In control statement is een certificaat van 'Goed Bestuur'. Er is sprake van goed bestuur als:

- de bedrijfsprocessen effectief en efficiënt zijn ingericht; we doen de goede dingen en we doen de dingen goed;
- er is sprake van een effectief besturingsmodel; er is sprake van relevante, juiste en actuele informatievoorziening zodat de planning- en controlcyclus goede handvatten biedt om te sturen;
- de relevante wet- en regelgeving wordt nageleefd.

In dat geval verklaart de 'In Control Statement' dat bedrijfsvoering op alle niveaus dusdanig op orde is, dat met redelijke mate van zekerheid kan worden gesteld dat de doelstellingen worden gerealiseerd.

Frauderisico's

Het college van burgemeester en wethouders is zich bewust van de frauderisico's die de gemeente loopt en bespreekt dit thema periodiek. De gemeente heeft een frauderisicoanalyse opgesteld, zodat alle risico's in beeld zijn gebracht inclusief de urgentie voor een vervolgactie. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de belangrijkste risico's aandacht hebben en zijn ondervangen door de inrichting van de administratieve organisatie.

De komende periode zullen de onderwerpen van de frauderisicoanalyse verder besproken worden met betrokkenen en vertaald worden in beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Artikel 66 van het BBV verplicht gemeenten om alle kosten en opbrengsten met ingang van 2017 in te delen naar taakvelden. Daarnaast verplicht artikel 8 een overzicht op te nemen van de algemene dekkingsmiddelen. Algemene dekkingsmiddelen zijn baten en lasten die niet specifiek tot een programma behoren. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de 'algemene dekkingsmiddelen' naar taakveld.

Exploitatie inkomsten (x € 1000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Dividend	106	83	83	83	83	83
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	-43	308	49	124	447	629

Totaal taakveld 0.5 treasury	63	391	131	206	530	712
Totaal taakveld 0.61 OZB woningen	6.994	7.306	7.681	7.745	7.745	7.745
Totaal taakveld 0.62 OZB niet- woningen	7.014	6.997	7.292	7.292	7.292	7.292
Totaal taakveld 0.63 Parkeebelasting	1.888	2.398	2.398	2.398	2.398	2.398
Reclamebelasting	215	205	214	214	214	214
Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig	215	205	214	214	214	214
Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering	116.64 2	117.458	123.680	124.410	113.820	111.980
Forensenbelasting	31	33	34	34	34	34
Toeristenbelasting *	439	468	488	488	488	488
Totaal taakveld 3.4 Economische promotie	470	501	522	522	522	522
Totaal algemene dekkingsmiddelen	133.28 6	135.255	141.918	142.788	132.521	130.863

* Door de komst van het AZC in Hotel Van der Valk ontvangen wij de komende drie jaar, vanaf oktober 2023, geen toeristenbelasting van hen. Het gaat om een bedrag van circa € 50.000 per jaar. We zullen dit doorbelasten / in rekening brengen bij het COA en verwerken in een volgend product van de P&C-cyclus.

Overhead en vennootschapsbelasting

Overhead

Om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te verhogen, wordt de overhead centraal begroot en verantwoord op BBV taakveld 0.4 Overhead (ondersteuning organisatie). Er zijn regels opgesteld in het BBV over welke kosten wel en niet onder de overhead geschaard worden. Dit betekent voor ons de volgende onderdelen:

- Leidinggevend (inclusief gemeentesecretaris)
- Management- en bestuursondersteuning
- Financiën
- HR (inclusief salarisadministratie) en Juridische zaken
- Communicatie en Creatie
- Informatiemanagement, applicatie- en systeembeheer
- Informatie- en gegevensbeheer
- Facilitair
- Telefonie en receptie
- Huisvestingskosten
- ICT kosten

Berekening opslagpercentage overhead van de tarieven lokale heffingen

De overhead wordt niet toegerekend aan alle producten (m.u.v. grondexploitatie en investeringen). Voor de berekening van lokale heffingen en andere kostendekkende tarieven, dienen we extracomptabel echter wel een component overhead toe te rekenen. Dit betekent dat de overheadkosten bij lokale heffingen (afval, riool, leges) wel in de kostendekkende tarieven zijn meegenomen (extracomptabel).

De wetgever laat gemeenten redelijk vrij in de methodiek van toerekenen. Wel is het noodzakelijk om de gekozen methodiek vast te leggen in de financiële verordening van de gemeente. In de gemeente Maashorst is gekozen voor de methode van 'toerekenen op basis van personeelslasten'. De formule die hiervoor wordt gehanteerd, luidt:

Overheadkosten

totale directe personeelslasten + inhuur derden alle taakvelden exclusief overhead

De uitkomst van de gekozen methode resulteert voor 2024 in een opslagpercentage van 81,75% (84,52% in 2023).

In de begroting 2024 worden overigens twee overheadpercentages genoemd die verschillend zijn.

1. De hierboven berekende 81,75%. Dit is het percentage opslag overhead dat toegerekend kan worden aan onze directe salarislasten per uur. Als een uurtarief dus € 50,- is dan moeten we daar € 40,88 bij optellen om de totale lasten per direct uur te bepalen. Dat zijn de directe salarislasten plus de overhead. Dat is dan in dit voorbeeld € 90,88.
2. Overheadpercentage t.o.v. totale lasten. Dit zijn de totale overheadkosten gedeeld door de totale lasten van de begroting excl. de stortingen in de reserves. Dit percentage geeft dus aan dat 13,47% van onze begrotingsuitgaven bestaat uit overhead

Het uitgangspunt in de verslaggevingsregels van het BBV is dat de werkelijke kosten moeten worden toegerekend en niet een begroot bedrag. Voor de overhead betekent dit dat dus moet worden gerekend met de werkelijke overheadlasten. De verdeelsleutel die wordt gehanteerd (81,75% in 2024) hoeft binnen het BBV niet te worden nagecalculeerd. Dit betekent dat de voorgerecalculeerde verhouding wordt gehanteerd en afgezet tegen de werkelijke kosten.

Eventuele budgetverschillen binnen de overhead worden in de programmarekening toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering.

Heffing Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Vanwege vele landelijke onduidelijkheden in de afgelopen jaren, is door de Belastingdienst diverse malen uitstel verleend tot het doen van aangifte. De aangiften 2016 t/m 2021 zijn ingediend door de voormalige gemeenten Landerd en Uden, maar deels nog niet vastgesteld door de Belastingdienst. Op basis van onze inventarisatie en uitgangspunten worden de volgende activiteiten in de aangifte betrokken:

- Grondbedrijf
- Afval (reststromen en bedrijfsafval)
- Reclame-uitingen (abri's)
- Parkeren (vrijgesteld)
- Kermissen (vrijgesteld)

De aangiften hebben geleid tot de volgende fiscale resultaten:

Boekjaar	Fiscaal Resultaat (- = verlies, + = winst)		
	Uden	Landerd	Totaal Maashorst
2016	€89.163	€227.775	€316.938
2017	€2.027.462	€110.052	€2.137.514
2018	€2.243.963	€845.433	€3.089.396
2019	-€596.922	€341.404	-€255.518
2020	-€78.945	-€389.488	-€468.433
2021	€2.966.985	€72.889	€2.894.096
2022	*	*	*
Totaal	€6.651.706	€1.062.287	€7.713.993

* De aangifte 2022 moet nog opgesteld worden.

Fiscale resultaten worden overigens heel anders berekend dan bedrijfseconomische resultaten (o.b.v. BBV), met name op basis van een fiscale beginbalans. Het is derhalve mogelijk dat het grondbedrijf bedrijfseconomisch winstgevend is, maar fiscaal gezien verlieslatend en vice versa. Ten opzichte van de programmabegroting 2023 zijn met name de fiscale resultaten van Uden

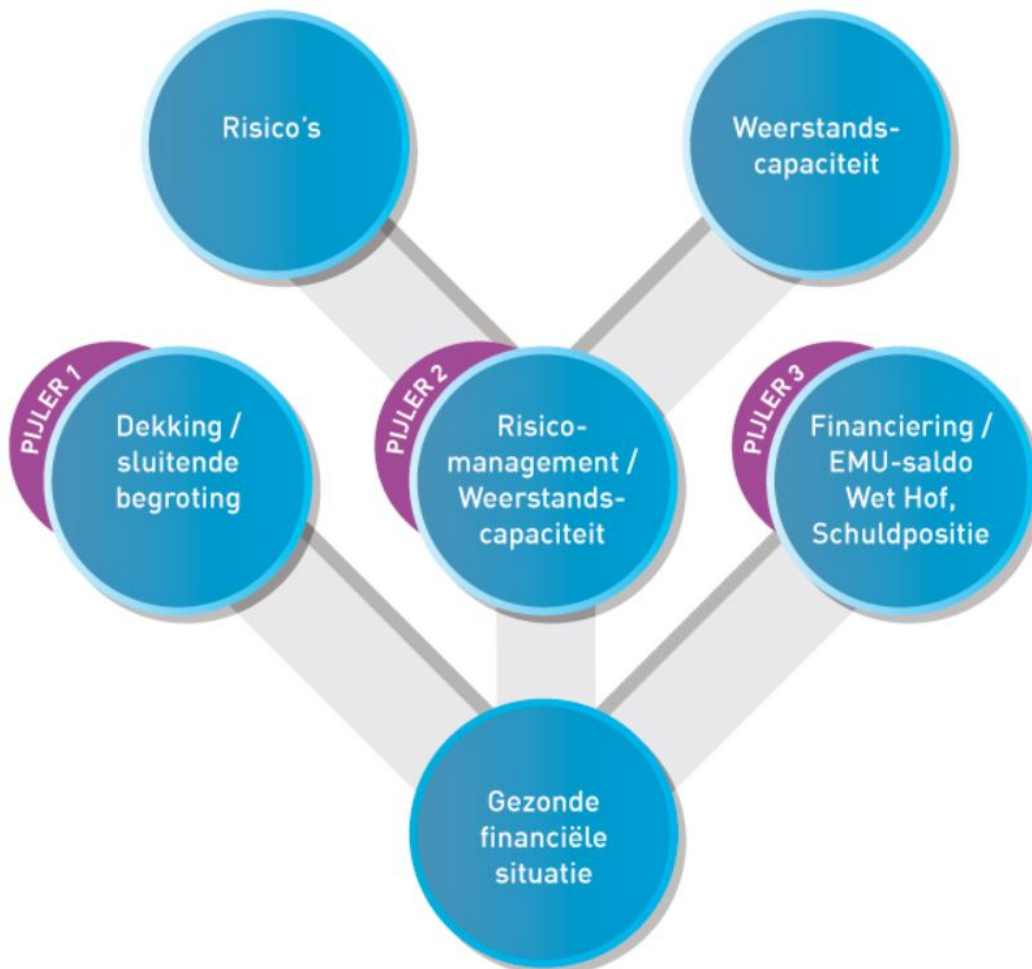
flink gewijzigd. Dit vanwege een gewijzigde systematiek waarbij resultaten in jaren naar voren gehaald zijn. In de totale looptijd van de grondexploitaties zou dat tot een kostenbesparing moeten leiden.

Financiële begroting

Gevolgen programmabegroting 2024 voor de financiële positie

Financiële strategie

Ons financieel beleid is gebaseerd op 3 pijlers. Aan de hand van die pijlers brengen we onze financiële positie in beeld

Prestatie indicatoren

We volgen onze financiën aan de hand van drie pijlers, dekking, risicomanagement en financiering.

Pijler 1 Dekking

- Begroting is structureel in evenwicht

In artikel 189 lid 2 van de Gemeentewet staat: 'De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Van de eis dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is kan de raad afwijken, indien aannemelijk is dat we het structureel en reëel evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming realiseren'.

Onderstaand het bestedings- en dekkingsplan van deze Programmabegroting. We zien voor de jaren 2026 e.v., 'de ravijnjaren', dat de begroting structureel niet meer in evenwicht is. Hier ligt al geruime tijd een opdracht voor het Rijk (Gemeenten zijn via de VNG en het IPO in overleg over een reële compensatie voor de gemeentetaken) maar zeker ook voor de gemeenten zelf. In Maashorst zijn we aan het inventariseren of we de juiste dingen doen en of we die dingen ook goed doen. Daarbij wordt ook de vraag gesteld welke middelen we hier voor nodig hebben. Dit traject noemen we 'Toekomstbestendigheid gemeente Maashorst'.

(bedragen x € 1.000, V= voordeel/N=Nadeel)

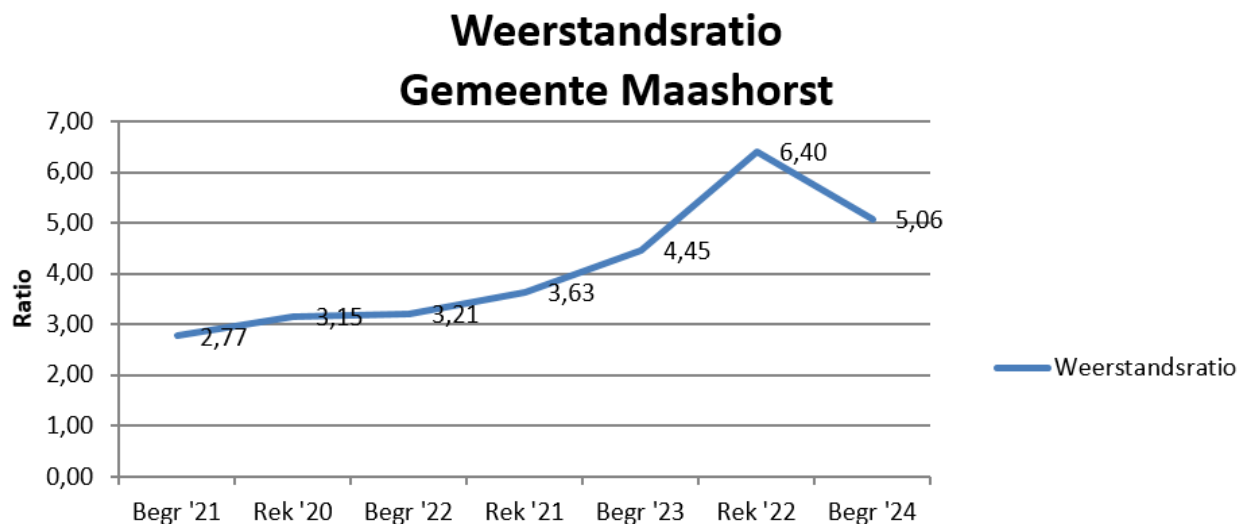
Bestedings- en dekkingsplan 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Saldo Programmabegroting 2024 gemeente Maashorst	V 343	V 4.512	N 4.059	N 5.453

Pijler 2 Risicomanagement en Weerstandsvermogen

Onderstaande grafiek schetst de ontwikkeling van de weerstandsratio. Deze wordt als volgt berekend:

$$\text{Weerstandscapaciteit} = \frac{\text{€ 86.082}}{\text{€ 16.997}} = 5,06$$

Risico's € 16.997

Met de raad is afgesproken dat een weerstandsratio tussen 1 en 2 voldoende is. Bij een weerstandsratio van 2 zijn we als gemeente in staat om 2 keer alle geïnventariseerde en financieel gemaakte risico's op te vangen, mochten ze zich allemaal gelijktijdig voordoen. Onze weerstandscapaciteit is méér dan voldoende. Een mogelijkheid zou zijn om het overschot aan algemene reserves in te zetten ten behoeve van onze inwoners en bedrijven. We hebben de raad geïnformeerd over de mogelijkheid hiervan. Hierbij hebben we natuurlijk ook stilgestaan bij de gevolgen hiervan. Eén van die mogelijkheden is 'balanssturing'. Met balanssturing wordt een deel van de reserve gereserveerd om de afschrijving van investeringen te dekken. Hiermee wordt tijdelijk, gedurende de looptijd van de afschrijving van de investering, structurele ruimte gecreëerd. Dit instrument hebben we in de gemeente Maashorst nog niet ingezet, maar gelet op de financiële ontwikkelingen in de jaren 2026 en verder zou dit wel een knop kunnen zijn waar de raad mogelijk aan kan draaien. Het is van belang dat hierbij de financiële positie van de gemeente Maashorst op lange termijn gezond blijft.

De ontwikkelingen in de wereld en in Nederland zijn onzeker en onrustig. De val van het kabinet, de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie zorgen voor financiële onzekerheden voor gemeenten. We zien de risico's toenemen en daardoor de ratio afnemen. De druk op de (financiële positie van) gemeenten neemt toe.

Pijler 3 Financiering

Pijler 3 gaat over de financieringsbehoefte. Kijken we naar Programmabegroting 2024 dan kunnen we stellen dat er voor € 17,35 miljoen (waarvan € 13 miljoen in de jaarschijf 2027) aan nieuwe investeringen opgenomen is. Dit is tevens het belangrijkste effect op onze financieringsbehoefte. Vanwege de al eerder geraamde investeringen (in voorgaande programmabegrotingen) is de verwachting dat er in 2024 een langlopende lening van € 20 miljoen afgesloten zal moeten worden. Dit heeft een nadelig effect op de financiële kengetallen die hieronder uitgebreid beschreven worden.

Kengetallen financiën

Naast genoemde prestatie indicatoren zijn gemeenten, op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording, verplicht om onderstaande kengetallen op te nemen in de programmabegroting en programmarekening.

De berekening van deze kengetallen is voor iedere gemeente identiek. Op termijn is benchmarking met andere gemeenten op basis van deze getallen dan ook mogelijk. Let wel, een percentage zelf zegt nog niet zoveel. Bij vergelijking met andere gemeenten zal bijvoorbeeld ook het voorzieningenniveau betrokken moeten worden. De wetgever stelt ook geen eisen aan normering. Dit in verband met de eigenheid van gemeenten. In Maashorst beoordelen we deze waarden met behulp van zogenaamde signaleringswaarden. Deze waarden zijn onder meer afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) horen. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Onze ambitie is categorie A maar categorie B is eveneens een voldoende.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteit	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	.35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Kengetallen programmabegroting 2024	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	36,4%	43,6%	45,9%	38,2%	33,7%	28,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	34,9%	42,2%	44,7%	37,4%	33,1%	28,4%
Solvabiliteit	45,7%	43,0%	42,4%	44,4%	46,1%	46,5%
Grondexploitatie	15,0%	15,1%	13,0%	9,5%	6,6%	5,8%
Structurele exploitatieruimte	7,6%	-2,0%	0,2%	2,4%	-2,3%	-3,1%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	80,4%	78,2%	81,5%	81,9%	82,2%	82,5%

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Door de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst (investeringen), is de verwachting dat in 2024 een langlopende lening van € 20.000.000 afgesloten zal moeten worden. Hierdoor

verslechterd dit kengetal in 2024. Door de reguliere aflossingen verbetert het percentage weer in de jaren daarna.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit laat zien in hoeverre de gemeente afhankelijk is van schuldeisers. Met dit cijfer kun je zien of je aan al je betalingsverplichtingen kunt voldoen.

Onder de solvabiliteitsratio wordt het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen verstaan. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe beter je in staat bent om al je schulden te betalen. Ook dit percentage verslechterd doordat er in 2024 naar verwachting een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten zal moeten worden. Het aandeel vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen neemt namelijk toe.

Grondexploitatie

Voor de berekening van dit kengetal worden de waarde van de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting / programmarekening (artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Een groot deel van de lopende grondexploitaties heeft een verwachte looptijd tot 2023 / 2024. Voor de nog vast te stellen grondexploitaties is nog geen nieuwe boekwaarde anders dan de huidige boekwaarde. De toekomstige boekwaarde zal naar verwachting hoger zijn. Daarnaast is het zo dat bij verlieslatende grondexploitaties de verplichte verliesvoorziening verrekend wordt met de bruto boekwaarde voor dit overzicht. Door deze zaken geeft het verloop een aflopend beeld wat niet betekent dat de activiteiten binnen het grondbedrijf zo ver teruglopen.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie, is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en de structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. De structurele baten en lasten worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten in staat zijn om de structurele lasten te dekken. In 2024 en 2025 zijn de baten hoger dan de lasten, zoals zichtbaar is in het bestedings- en dekkingsplan. De jaren daarna zijn de structurele lasten hoger dan de baten. Dit wordt verder toegelicht bij de uiteenzetting van de financiële positie.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente is ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde. Voor het kengetal 2024-2027 is uitgegaan van een stijging van de woonlasten met 4,22% index.

Uiteenzetting van de financiële positie

Bestedings- en dekkingsplan 2024-2027

STRUCTUREEL BEELD

Onderstaand het bestedings- en dekkingsplan 2024-2027 zoals gepresenteerd in de Kadernota 2024 van de gemeente Maashorst. De nieuwe ontwikkelingen met financiële gevolgen worden hieronder verder toegelicht.

(Bedragen x € 1.000 /N = negatief en V= positief)

	20 24	20 25	20 26	20 27
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2024-2027	V 263	V 4.248	N 2.221	N 5.941
2. Totale gevolgen meicirculaire '23	N 908	N 392	N 2.570	N 320
3. Voordeel sneller invullen taakstelling personeel	V 251			
4. Salaris doorrekenen naar rendabele producten	V 610	V 601	V 706	V 783
5. Actualisatie MIP	V 235	V 136	V 107	V 106
6. Overige correcties	N 108	N 81	N 81	N 81
Saldo Bestedings- en Dekkingsplan 2024-2027	V 343	V 4.512	N 4.059	N 5.453

1. Uitgangspunt is het bestedings- en dekkingsplan 2024-2027 zoals gepresenteerd in de Kadernota 2024 van de gemeente Maashorst. De nieuwe ontwikkelingen met financiële gevolgen worden hieronder verder toegelicht.

	20 24	2025	2026	2027
1. Meerjarenbeeld na Kadernota 2024-2027	V 263	V 4.248	N 2.221	N 5.941

2. De algemene uitkering is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente Maashorst. In de begroting moeten we in ieder geval de uitkomsten van de meicirculaire verwerken. De gevolgen voor Maashorst zijn nu bekend en in het financieel beeld opgenomen. Een uitgebreide toelichting op de ontwikkelingen van de algemene uitkering is terug te vinden bij Programma 10 onderdeel 'Gemeentefonds'.

Voor wat betreft de 'Specifieke uitkering Brede impuls combinatiefuncties/buurtcoaches': In de meicirculaire zijn de middelen voor 'Brede impuls combinatiefuncties/buurtcoaches' omgezet van een algemene uitkering naar een specifieke uitkering (SPUK). Deze inkomsten gaan we dan ook vanaf nu ramen. Er is een direct verband tussen de korting op de algemene uitkering en deze SPUK. Dat is de reden dat we dit onder deze ontwikkeling toelichten.

	2024	2025	2026	2027
2. Ontwikkeling algemene uitkering als gevolg van de meicirculaire '23	N 871	N 655	N 2.833	N 583
Specifieke uitkering Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches	V 263	V 263	V 263	V 263
Vervallen taakstelling Rijk inverdieneffect Jeugdzorg	N 300			
Totaal gevolgen meicirculaire '23	N 908	N 392	N 2.570	N 320

3. Voordeel sneller invullen taakstelling personeel. In de Kadernota 2024 is de personele taakstelling (oorspronkelijk € 850.000) als gevolg van de herindeling volledig ingevuld met ingang van 2023. Dat is eerder dan waar rekening mee gehouden is. De taakstelling zou eerst in 2025 volledig gerealiseerd hoeven te zijn. Dit levert ook nog een eenmalig structureel voordeel op in 2024 van € 251.000.

	2024	2025	2026	2027
3. Voordeel sneller invullen taakstelling personeel	V 251			

4. Autonome ontwikkelingen

Na de publicatie van de de Kadernota 2024 zijn er diverse ontwikkelingen met financiële gevolgen die van invloed zijn op het Bestedings- en dekkingsplan en waar we nauwelijks invloed op uit kunnen oefenen. In dit geval is de opgenomen loonstijging van € 4,8 miljoen (Kadernota 2024) nog niet door verdeeld naar de rendabele producten zoals afval/riool/grondexploitaties e.d..

	20	20	20	20
	24	25	26	27
4. Salaris doorrekenen naar rendabele producten	V 610	V 601	V 706	V 783

5. Actualisatie MIP

Als onderdeel van de Kadernota 2024 heeft er een actualisatie van het Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP) plaatsgevonden. Nu is met name gekeken naar de uitvoerbaarheid van de investeringen die gepland zijn voor 2023. Sommige zijn doorgeschoven, andere zijn uit het investeringsprogramma gehaald. Per saldo levert dit een extra structureel financieel voordeel op.

	20	20	20	20
	24	25	26	27
5. Actualisatie MIP	V 235	V 136	V 107	V 106

6. Overige correcties

	20	20	20	20
	24	25	26	27
6. Overige correcties	N 108	N 81	N 81	N 81

De aanpassingen worden hieronder kort toegelicht:

- In de Kadernota 2024 is ten onrechte een structureel extra budget van € 119.530 opgenomen het Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV).
- De prijsindex voor de Veiligheidsregio is hoger dan waar in de Kadernota rekening mee gehouden is. De raad is in juni 2023 hiervan in kennis gesteld. Dit betreft een extra structureel bedrag van € 186.000.
- De harmonisatie van het beleid op het gebied van schuld-hulpverlening is onderhanden en zal naar verwachting in het vierde kwartaal 2023 aan het college en de gemeenteraad ter besluitvorming worden aangeboden. Vooruitlopend op dit geharmoniseerde beleid is

er een wettelijke taak (schuldhulpverlening voor ondernemers) die een extra budgetvraag noodzakelijk maakt. In de huidige begroting schuldhulpverlening is voor deze wettelijke taak geen budget opgenomen van € 25.000

- In de kadernota was een investering opgenomen voor de uitbreiding onderwijsruimte De Wizzert en De Vlasgaard van € 237.000 met de daarbij behorende kapitaallasten. Er is nu voor een interne verbouwing gekozen waarvoor eenmalig een bedrag van € 27.000 nodig is. Daarnaast vervalt structureel de huidige huuropbrengst van die ruimte (€ 16.000). De investering met kapitaallasten vervallen daarmee.

INCIDENTEEL BEELD	20 24	20 25	20 26	20 27
1. Meerjarenbeeld voor 1e afwijkingenrapportage 2023/kadernota 2024 (uitgaven/inkomsten)	V 421	V 768	N 134	0
2. Al gedekt uit Algemene Reserve	N 421	N 768	N 134	0
3. Saldo voor 1e afwijkingenrapportage 2023/kadernota 2024	0	0	0	0
4. Incidentele lasten/baten 1e afwijkingenrapportage 2023/kadernota 2024	N 563	N 150	0	0
5. Nieuwe voorstellen programmabegroting 2024				
<ul style="list-style-type: none"> • Lokale randvoorwaarden beschermd wonen 2024-2028 	0	0	0	0
6. Totaal te onttrekken Algemene Reserve in de programmabegroting 2024	V 563	V 150	0	0

Toelichting nieuwe voorstellen (punt 5):

Lokale randvoorwaarden beschermd wonen 2024-2028.

Op 8 juni 2023 heeft de gemeenteraad het college toestemming verleend de nieuwe "Centrumregeling Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2024-2028 Regio Brabant Noord-Oost" aan te gaan. Belangrijk onderdeel in deze nieuwe centrumregeling is de uitwerking van de governance structuur voor de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Er zijn afspraken gemaakt over de financiële middelen Beschermd Wonen welke naar gemeenten worden gedecentraliseerd en niet langer alleen naar de centrumgemeente. Met deze voorliggende wens wordt hieraan uitvoering gegeven door de te ontvangen middelen uit de regio budgetneutraal voor een periode van 5 jaar in de programmabegroting op te nemen. Gedurende de periode 2024-2028 ontvangt de gemeente Maashorst van de Centrumgemeente Oss jaarlijks een uitvoeringsbudget Beschermd Wonen (€ 817.903 per jaar) om de "Lokale Basis op Orde" te

brengen (artikel 11 - lid 7). Daarnaast ontvangt de gemeente Maashorst van de centrumgemeente Oss gedurende de periode 2024-2028 een uitvoeringsbudget Beschermd Wonen (€ 613.427 per jaar) om de "Lokaal stijgende Wmo-kosten voor de doelgroep Psychisch Kwetsbare Inwoners" op te vangen (artikel 11 - lid 8).

Het overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma (art. 17 BBV)

In onderstaand overzicht worden op basis van artikel 17 uit de BBV de begrote baten en lasten (in duizendtallen) gepresenteerd, waarbij de algemene dekkingsmiddelen, lasten en baten overhead, heffing van de vennootschapsbelasting en geraamd bedrag voor onvoorzien apart worden gepresenteerd.

	Jaarrekening 2022			Begroting 2023 incl. wijzigingen			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Veiligheid	5.093	182	4.912	5.908	147	5.760	6.258	19	6.239	6.255	19	6.237	6.245	19	6.226	6.285	19	6.266
2. Verkeer en vervoer	7.654	647	7.007	9.944	565	9.380	9.958	561	9.397	10.099	562	9.537	10.236	562	9.675	10.569	559	10.010
3. Economie en toerisme	2.461	738	1.723	2.866	634	2.232	2.041	566	1.475	-301	-234	-67	450	64	386	1.175	323	852
4. Onderwijs	6.921	2.322	4.599	8.088	2.658	5.430	6.870	1.465	5.405	6.739	1.465	5.275	6.668	1.465	5.203	6.618	1.465	5.153
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	18.402	3.292	15.111	21.709	3.220	18.490	21.970	3.488	18.482	21.434	3.504	17.930	21.191	3.482	17.709	20.891	3.482	17.409
6. Sociaal domein	77.348	23.875	53.473	89.615	24.232	65.383	80.825	18.620	62.205	77.606	18.701	58.905	77.225	18.701	58.524	76.621	18.700	57.921
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	34.290	30.282	4.009	23.651	17.397	6.253	22.748	16.583	6.165	22.179	16.333	5.845	22.235	16.457	5.778	22.248	16.467	5.780
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.381	5.186	5.195	7.398	1.429	5.969	3.544	1.268	2.276	6.160	1.596	4.565	6.750	2.566	4.183	6.535	2.559	3.976
9. Bestuur en dienstverlening	5.035	2.172	2.863	5.436	627	4.809	4.692	1.127	3.565	4.644	1.051	3.592	4.731	1.234	3.497	4.809	1.374	3.435
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	2.690	2.772	-82	3.963	2.498	1.465	3.566	2.482	1.084	3.537	2.423	1.114	3.540	2.411	1.130	3.557	2.392	1.165
Totaal van de programma's	170.275	71.467	98.808	178.580	53.408	125.172	162.471	46.177	116.294	158.352	45.420	112.932	159.270	46.959	112.311	159.308	47.340	111.967
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	0	133.286	-133.286	0	135.255	-135.255	0	141.918	-141.918	0	142.788	-142.788	0	132.521	-132.521	0	130.863	-130.863
Overzicht Overhead	21.343	195	21.148	24.086	556	23.529	24.148	131	24.017	23.421	131	23.291	23.170	131	23.039	23.192	131	23.061
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	1.827	0	1.827	1.300	0	1.300	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1
Bedrag voor onvoorzien	-1.106	-281	-825	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	0	45
Subtotaal programma's (inclusief algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien)	192.339	204.668	-12.329	204.011	189.220	14.791	186.665	188.226	-1.561	181.819	188.338	-6.519	182.486	179.610	2.876	182.546	178.334	4.212
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	22.998	26.206	-3.208	7.730	19.867	-12.137	6.548	5.331	1.218	7.051	5.045	2.007	3.999	2.817	1.183	3.209	1.968	1.241
(Geraamd) resultaat	215.337	230.874	-15.537	211.741	209.087	2.654	193.213	193.556	-343	188.871	193.383	-4.512	186.486	182.427	4.059	185.755	180.302	5.453

Incidentele baten en lasten	42.696	42.711	-15	8.301	9.358	-1.057	4.756	4.756	0	3.113	3.113	0	1.209	1.209	0	1.054	1.054	0
Structureel (begrotings)saldo	172.641	188.163	-15.552	203.440	199.729	3.711	188.457	188.800	-343	185.758	190.270	-4.512	185.277	181.218	4.059	184.701	179.248	5.453

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Specificatie overhead

Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten en doorbelasting van overhead kan als volgt gespecificeerd worden (bedragen x €1.000).

	Jaarrekening 2022			Begroting 2023 incl. wijzigingen			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
	Las ten	Ba ten	Sal do	Las ten	Ba ten	Sal do	Las ten	Ba ten	Sal do	Las ten	Ba ten	Sal do	Las ten	Ba ten	Sal do	Las ten	Ba ten	Sal do
Lasten en baten overhead	22.589	195	22.394	25.188	556	24.632	25.280	131	25.149	24.553	131	24.422	24.321	131	24.190	24.343	131	24.212
Waarvan doorbelaste overhead naar grondexploitatie, investeringen en voorzieningen	-1.246	0	-1.246	-1.102	0	-1.102	-1.132	0	-1.132	-1.132	0	-1.132	-1.151	0	-1.151	-1.151	0	-1.151

---

ngen
groot
onderho
ud

**Netto
lasten
en
baten
overhea
d**

21.	19	21.	24.	55	23.	24.	13	24.	23.	13	23.	23.	13	23.	23.	13	23.
34	5	14	08	6	52	14	1	01	42	1	29	17	1	03	19	1	06
3		8	6	6	9	8		7	1		1	0	1	9	2		1

Voor een nadere specificatie van de onderdelen die onder overhead vallen wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Bedrag onvoorzien

Voor onvoorzien uitgaven is een structureel bedrag van € 45.000 opgenomen in de begroting.

Verschillen ten opzichte vorig begrotingsjaar

De verschillen tussen 2023 en 2024 worden met name veroorzaakt door stijging van de algemene uitkering, autonome ontwikkelingen (indexeringen, stijging energieprijzen, etc.) en nieuwe wensen. Voor meer informatie wordt verwezen naar de uiteenzetting van de financiële positie uit deze programmabegroting.

Incidentele baten en lasten

Voor een specificatie van de begrote incidentele baten en lasten wordt verwezen naar het overzicht van incidentele baten en lasten.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In de bijlagen is een staat van reserves opgenomen en daarnaast een specificatie van de aanwendungen en stortingen reserves. In deze bijlagen wordt het onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele mutaties in reserves.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Algemeen

Volgens artikel 19 en 23 van het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting.

Wij dekken de incidentele lasten zoveel als mogelijk met incidentele baten. Voor het bepalen van de incidentele baten en lasten is de handreiking "verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten" (gepubliceerd door de Provincies in 2021) als leidraad gehanteerd. Hierin zijn de volgende uitgangspunten opgenomen.

- Een gemeente voert structurele taken uit. Daarom zijn structurele baten en lasten de regel, incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.
- Voor het bepalen of er sprake is van die uitzondering, wordt de aard van de raming beoordeeld. De aard van de baten en lasten betekent in het kader van deze notitie dat de soort of de eigenschap van een begrotingspost binnen een taakveld in eerste instantie bepalend is of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt
- Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
- Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard. Echter meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit klasseren als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere toevoegen/onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten).
- De incidentele baten en/of lasten moeten van materiële omvang zijn. De materiële omvang is voor de gemeente Maashorst vastgesteld op €50.000 of hoger (opgenomen in onze financiële verordening). Baten en lasten onder deze grens beschouwen we altijd als structureel, ondanks dat deze wellicht wel aan bovenstaande voorwaarden voldoen.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel is het saldo van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Binnen de gemeente Maashorst wordt de incidentele baten en lasten op de algemene reserve gemuteerd.

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
1. Veiligheid	0	0	0	0
2. Verkeer en vervoer	0	0	0	0
3. Economie en toerisme	-33	0	0	0
4. Onderwijs	-1	0	0	0
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	-400	13	13	0
6. Sociaal Domein	0	0	0	0
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	-323	-60	0	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-197	-147	-147	0
9. Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	812	812	0	0
Totaal (dekking uit of storting in algemene reserve)	-142	618	-134	0

Specificatie incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel is een specificatie van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. In de eerste tabel zijn de uitgaven en inkomsten exclusief mutatie algemene reserve opgenomen. Vervolgens zijn in de tweede tabel de stortingen en onttrekkingen algemene reserve gepresenteerd.

Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2024	2025	2026	2027	Toelichting en bron
Vitale toekomstige vakantieparken	U					Programmabegroting 2021 Landerd. Het betreft een project verspreid over enkele jaren waarbij illegale permanente bewoning van recreatiewoningen wordt aangepakt. Het project is gericht op het creëren van veilige recreatieparken die voldoen aan wet- en regelgeving.
Project vitale en toekomstige vakantieparken uitbreiden naar kerne Volkel, Uden en Odiliapeel	U					Programmabegroting 2023: Zie hierboven. Door het project ook op te starten voor de kernen Volkel, Uden en Odiliapeel dragen wij bij aan de verdere groei van het toerisme in de gemeente Maashorst en het vitaliseren van de vakantieparken.
Totaal programma 1. Veiligheid		0	0	0	0	
Uitwerken voorkeursalternatief N605	U					Programmabegroting 2023. Uitwerken van voorkeursalternatief C zodat er, uterlijk 2023, een volledig ontwerp opgesteld kan worden.
Totaal programma 2. Verkeer en vervoer		0	0	0	0	
Groen voor rood bedrijven	U					Storting in de reserve Groen i.v.m. verkoop gronden Landerd
Vorbereiding realisatie evenemententerreinen	U	-33				Programmabegroting 2023: Uitwerking mogelijkheid van realisatie evenemententerrein aan de Zeelandsedijk
Totaal programma 3. Economie en toerisme		-33	0	0	0	
Storting renteopbrengst huurkoop in ABR Grondbedrijf	U	-1				MJP Grondexploitatie Uden 2022
Nationaal programma Onderwijs (NPO)	U	-766				Middelen om door COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen te bestrijden
Nationaal programma Onderwijs (NPO), bijdrage van het Rijk	I	766				Rijksbijdrage voor dit project
Totaal programma 4. Onderwijs		-1	0	0	0	
Dekking uit reserve groen voor lasten op de exploitatie	I	13	13	13		Een stimuleringsbijdrage om aan te kunnen haken op projecten van bijv. het Brabants Landschap die passen binnen de doelstellingen van ons Landschapsbeleidsplan gericht op biodiversiteit en/ of erfbeplanting.
Verbeterplan wandelpark sportpark Uden	U	-50				Programmabegroting 2023: Burgers en verenigingen maken al enkele jaren opmerkingen over de inrichtingskwaliteit van het wandelpark sportpark Uden. De belevingswaarde van dit park is ook daadwerkelijk gedateerd. Met een op te stellen verbeterplan kan dit park aangepast worden aan de huidige wensen en inzichten, waardoor gebruikswaarde en ecologische waarden worden versterkt. Na opstellen plan zal budget gevraagd worden voor goedgekeurd ontwerp
Sport en spel Reek	U	-363				Naar verwachting is de nieuwe sport- en spelaccommodatie Reek in 2023 gerealiseerd en kunnen voorzieningen van huidige accommodaties (voetbalaccommodatie Achilles, Gymzaal en Jeugd Rekelhof) daardoor incidenteel vrijvallen (180K). In 2024 staat de sloop van de huidige gymzaal en voetbalaccommodatie + tijdelijke huisvesting gepland (-363K).
Subsidieregeling compensatie accommodatiegebruik hogere energielasten	U					Het doel van deze eenmalige subsidieregeling is om aan verenigingen en stichtingen die accommodaties in beheer en gebruik hebben een financiële bijdrage te geven voor de extreem gestegen energiekosten.
Totaal programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur		-400	13	13	0	
Terugbetaling regio Beschermd Wonen	I					Vrijval budget Regio beschermd wonen

Reserve Beschermd wonen	U					Storting vrijval Regio beschermd wonen in reserve
Bijdrage in kosten scootmobielstalling bij bestaande (senioren)complexen	U					Programmabegroting 2023: eenmalige bijdrage in stallingsmogelijkheden van scootmobiel bij diverse gebouwen in de gemeente. Exploitatie- en vervangingskosten komen na realisatie voor rekening van de gebouweigenaren.
BBZ kapitaalverstrekking TOZO	U					Omissie in de begroting van geraamd kapitaalverstrekking TOZO
Totaal programma 6. Sociaal Domein		0	0	0	0	
Duurzaamheid: onderzoek naar mogelijkheden energieneutraal gemeentelijk vastgoed	U	-60				programmabegroting 2023: in 2023 e 2024 wordt een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een energieneutraal gemeentelijk vastgoed.
Opheffen Gemeenschappelijke Regeling Afvalinzameling	U		-60			Uittreding uit de GR Afvalinzameling (voormalig Landerd) met de gemeente Oss, zodat de afvalinzameling geharmoniseerd kan worden. Hiervoor moet een eenmalige bijdrage betaald worden ter compensatie van gedane investering door de gemeente Oss.
Opheffen Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat	U	-263				Uittreding uit de GR milieustraat (voormalig Landerd) met de gemeente Oss. 1 milieustraat voor de gemeente Maashorst is voldoende. Hiervoor moeten eenmalige uittredekosten betaald worden.
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		-323	-60	0	0	
Storting ABR / bestemmingsreserves vanuit complexen obv verkochte m2	U	-644	-554	-571	-571	MJP GREX 2022 Uden: Betreft de storting in de algemene reserve grondbedrijf n.a.v. verkochte gronden. Een deel van de verkoopprijs wordt in deze reserve gestort ter dekking van bovenwijkse voorzieningen (raadsbesluit Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MJP) 2019).
Inkomsten / Beschikkingen tgv reserve obv verkochte m2	I	644	554	571	571	MJP GREX 2022 Uden: De onttrekking uit de algemene reserve grondbedrijf m.b.t. bovenstaande.
Tussentijdse winstnemingen grondexploitatie	I	626	260	227	227	De verwachte tussentijdse winstnemingen van het grondbedrijf conform het MJP GREX 2022 Uden.
Storting in ABR tussentijdse winstnemingen	U	-626	-260	-227	-227	De tussentijdse winstnemingen worden conform het MJP GREX 2022 Uden gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Aanvulling VZ exploitatienadelen	U	-197	-165	0	0	Aanvulling van de voorziening exploitatienadelen o.b..v verwachte toekomstige verliezen conform het MJP GREX 2022 Uden.
Dekking aanvulling voorziening exploitatienadelen door ABR	I	197	165	0	0	Dekking van de aanvulling voorziening exploitatienadelen door de algemene reserve grondexploitatie conform het MJP GREX 2022 Uden.
Niet te verhalen plankosten initiatieven van derden	U	-250	-250	-250	-250	MJP GREX Uden 2022: Diverse (plan)kosten die niet op derden verhaald kunnen worden, maar gemaakt moeten worden om diverse initiatieven te kunnen ondersteunen.
Dekking ABR niet te verhalen plankosten	I	250	250	250	250	Dekking van de diverse (plan)kosten door de algemene reserve grondbedrijf (MJP GREX 2022 Uden)
Storting in BR dekking kapitaallasten ter dekking projecten rehabilitaties en GGVP	U	-6	-436	-6	-6	MJP GREX 2022 Uden: Voor diverse projecten vindt een bijdrage plaats uit de reserves Bovenwijkse Infrastructuur en Bovenwijkse Voorzieningen. Volgens de BBV moet de investering bruto geraamd worden en kunnen de kapitaallasten vervolgens gedekt worden uit een reserve dekking kapitaallasten.
Dekking projecten rehabilitaties en GGVP	I	6	436	6	6	MJP GREX 2022 Uden: Onttrekking uit de genoemde reserve ter storting in de reserve dekking kapitaallasten.
Implementatie Omgevingswet	U					In de programmabegroting 2019 en programmabegroting 2021 zijn incidentele budgetten gevoteerd voor de implementatie van de omgevingswet. Dit budget is met name bedoeld voor het inhuren van een programmamanager, het organiseren van diverse workshops/trainingen, invoeren van een VTH-systeem en beleid herzien (deel Uden)
Implementatie Omgevingswet	U					Idem, verhoogd voor Maashorst
Planning en capaciteit afdeling Ruimte	U					Vanwege het optimaal lopen van onze economie, is er bij veel ontwikkelaars en ondernemers behoefte aan extra ontwikkelcapaciteit. De huidige gemeentelijke organisatie kan de vraag van extra projecten, ontwikkelingen niet aan. Via

						raadsbesluit van 16-04-2020 is ingestemd met extra capaciteit op basis van de Notitie planning en capaciteit afdeling Ruimte (deel Uden).
Dekking algemene kosten restgronden door ABR Grondbedrijf	I	8	8	8	0	MJP Grex Uden 2022
Transitie plangebied Kastanjeweg Oost	U	-155	-155	-155	0	Programmabegroting 2023: Dit project betreft transformatie van het gebied Kastanjeweg-Oost naar een stedelijk woonmilieu, met een grote diversiteit aan woningen en woonvormen, waarbij er aandacht is voor de opgaven van de toekomst, waarvan een groene en gezonde leefomgeving het belangrijkste is. Leegstand terug te dringen en bestaande lelijke plekken tegen het Udense centrum een toekomstbestendige/duurzame functie en inrichting te geven. En daarbij gebruik te maken van de ruimtelijke kwaliteiten die er al zijn in het gebied en de directe omgeving. Voor dit project wordt in de periode 2023-2026 budget opgenomen. 2026 is ook de einddatum van dit project.
Actualisatie archeologie	U	-50				Enmalige actualisatie van het archeologisch bodembestand
Totaal programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		-197	-147	-147	0	
Vrijval voorziening raadhuis Schaijk	I					Door continuering van het gebruik pand raadhuis Schaijk vervalt de vrijval onderhoudsvoorziening
Herindelingsbudget	U					Incidentele kosten vanwege de herindeling, bijvoorbeeld frictie en transitiekosten.
Totaal programma 9. Bestuur en dienstverlening		0	0	0	0	
Herindeling bijdrage algemene uitkering	I	506	506			Bijstelling Algemene uitkering Gemeentefonds met bijdrage i.v.m. herindeling (deel Uden)
Herindeling bijdrage algemene uitkering	I	506	506			Bijstelling Algemene uitkering Gemeentefonds met bijdrage i.v.m. herindeling (deel Landerd)
Cultuurtraject organisatie	U	-50	-50			Programmabegroting 2023: Een intern cultuurtraject starten ter ondersteuning van het doel om de vijf kernwaarden leidend te laten zijn in onze manier van (samen)werken. Dit hangt direct samen met, of is gevolg van, de herindeling per 1-1-2022 en de samenvoeging van de organisaties van Uden en Landerd.
Verkoop gemeentelijke eigendommen	I					Vanwege de samenvoeging van de gemeente Uden en Landerd kunnen enkele panden (raadhuis Schaijk, gemeentewerf Schaijk en gemeentehuis Zeeland) verkocht worden
Donatie slachtoffers aardbeving Turkije en Syrië	U					Donatie van 1 euro per inwoner aan giro555 voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië
Regeling Vervroegd Uittreden	U	-150	-150			Met deze regeling kunnen oudere medewerkers onder specifieke voorwaarden vervroegd uittreden. Wanneer hiervan gebruik wordt gemaakt zal de gemeente 2 jaar een uitkering betalen aan deze oud-medewerker. De instroom in de RVU is mogelijk vanaf 1-1-2024 en is mogelijk tot en met 31-12-2025.
Totaal programma 10. Bedrijfsvoering en inkomsten		812	812	0	0	
Totaal uitgaven en inkomsten excl. onttrekkingen algemene reserve		-142	618	-134	0	

Onttrekkingen/stortingen Algemene Reserve conform eerdere besluitvorming stukken P&C-cyclus Uden/Landerd/Maashorst	2024	2025	2026	2027	
---	-------------	-------------	-------------	-------------	--

Dekking subsidieregeling compensatie accommodatiegebruik hogere energielasten	I					Dekking van de eenmalige subsidieregeling om aan verenigingen en stichtingen die accommodaties in beheer en gebruik hebben een financiële bijdrage te geven voor de extreem gestegen energiekosten.	
Totaal programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur			0	0	0	0	
Dekking budgettair kader Jeugd ZIN door algemene reserve	I						Incidentele bijstelling inkoopkader Jeugd ZIN om knelpunten op te lossen o.b.v. raadsbesluit van 17-06-2021 (deel Uden)
Totaal programma 6. Sociaal Domein			0	0	0	0	
Opheffen Gemeenschappelijke Regeling Afvalinzameling	I		60				Dekking uittreding uit de GR Afvalinzameling (voormalig Landerd) met de gemeente Oss.
Opheffen Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat	I	263					Dekking uittreding uit de GR milieustraat (voormalig Landerd) met de gemeente Oss.
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		263	60	0	0		
Dekking incidenteel beeld begrotingsnotitie 2019 door Algemene Reserve	I	56					Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2019 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Incidenteel beeld programmabegroting 2020 ten laste van algemene reserve	U						Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2020 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 ten laste van algemene reserve	I						Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2021 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 ten gunste van algemene reserve	U	-394					Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2021 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Incidenteel beeld programmabegroting 2021 ten lasten van algemene reserve	I						Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2021 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Incidenteel beeld 1e bestuursrapportage 2021 ten gunste van algemene reserve	U	-506	-506				Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 1e bestuursrapportage 2021 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve
Groen voor rood woningen	I						Dekking uit Algemene reserve i.v.m. grondverkoop Landerd in reserve Groen
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2019 door Algemene Reserve	I						Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2019 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2020 ten gunste van algemene reserve	U						Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2020 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2020 ten laste van algemene reserve	I	4					Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2020 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2022 ten gunste van algemene reserve	U	-192	-527				Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2022 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Structureel beeld 2e bestuursrapportage 2022 ten gunste van algemene reserve	I						Het structurele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2022 (jaarschijf 2023) wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2022 ten gunste van algemene reserve	U						Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2022 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)

Dekking structureel beeld (jaarschijf 2023) programmabegroting 2023 ten laste van algemene reserve	I					Het structurele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2023 (jaarschijf 2023) wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023 ten laste van algemene reserve	I	348	205	134		Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2023 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Dekking donatie slachtoffers aardbeving Turkije en Syrië	I					Donatie van 1 euro per inwoner aan giro555 voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2024 ten laste van algemene reserve	I	563	150			Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2024 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Totaal programma 10		-121	-678	134	0	
Totaal dekking algemene reserve		142	-618	134	0	

Resume:	2024	2025	2026	2027	
Totaal van de uitgaven/inkomsten incidenteel		-142	618	-134	0
Totaal van de dekking algemene reserve		142	-618	134	0
Saldo		0	0	0	0

Bijlagen

Financieel economisch uitgangspunten

Financieel technische uitgangspunten

Onderwerp	Uitgangspunt voor 2024
Algemeen	We dekken structurele uitgaven met structurele inkomsten.
Algemeen	Onze ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar.
Algemeen Raming bestaand beleid	Lasten en baten worden op bestaand beleid geraamd, inclusief de besluitvorming van de raad tot en met juli voorafgaand aan de begroting.
Algemeen Raming nieuw beleid	Nieuw of gewijzigd beleid toetsen we aan de financieel beschikbare ruimte. Nieuw beleid op basis van het Bestuursakkoord wordt als zodanig toegelicht.
Aantal inwoners Maashorst	Voor de rekeneenheid voor het aantal inwoners per 1 januari van het begrotingsjaar hanteren we de meest actuele cijfers. Voor de meerjaren-prognose hanteren we bij voorkeur 'De ontwikkelingen van de bevolking in Noord-Brabant, 2020-2040, Bron: 'De Bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant' van Provincie Noord-Brabant, actualisering (september 2020). In die prognose wordt overigens nog gesproken over de voormalige gemeenten Landerd en Uden.
Aantal woonruimten Maashorst	De rekeneenheid van aantal woonruimten per 1 januari van het begrotingsjaar is op basis van de betalingsspecificatie algemene uitkering april 2023 (woonfunctie, logiesfunctie, uitwonende studenten).
Algemeen uitgangspunt lonen en prijzen	<p>In het begrotingsjaar ramen we op basis van lopende prijzen. Bij de berekening van de jaren daarna houden we deze lijn constant.</p> <ul style="list-style-type: none"> Dat doen we omdat het eenvoudiger is om constante prijzen te hanteren. Het eerste jaar hanteren we prijzen conform de lopende loon- en prijsontwikkeling. Voor de jaren daarna houden we de stijging op 0. Deze aanpak

	geeft minder kans op fouten, is minder bewerkelijk en laat minder ruimte voor uitzonderingen.
Prijsstijging (LPO)	Voor de prijsstijging in 2024 baseren we ons op de verwachtingen van het Centraal Planbureau (CPB) zoals vastgelegd in het CEP 2023. Hierbij hanteren we de LPO indexering 2024 (4,22%). Daar waar prijsstijgingen contractueel vastgelegd zijn, houden we vast aan die percentages.
Prijsstijging meerjarenbegroting	In de meerjarenbegroting hanteren we constante prijzen.
Personeelskosten	De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de vastgestelde formatie.
	De ontwikkeling van lonen kent haar eigen dynamiek. We hanteren voor de prognose van de ambtenarenlonen de geldende cao. Als er geen CAO is afgesloten, dan sluiten we aan bij het percentage van de loonvoet voor de sector overheid. Voor 2024 is dat percentage 5,2%. (Bron: Centraal Economisch Plan 2023)
Werkkostenregeling	Voor de werkkostenregeling is maximaal het wettelijk toegestane budget beschikbaar van 1,92% over de 1e € 400.000 en daarna 1,18% van de fiscale loonsom.
Onroerendezaakbelasting (voor berekening algemene uitkering)	Voor de waardebeoordeling van woningen en niet-woningen hanteren we de prognoses van het ministerie van BZK, zoals vermeld in de bevoorschotting van de algemene uitkering.
Onroerendezaakbelasting (voor berekening opbrengst OZB)	De totaalopbrengst wordt voor 2024 verhoogd met de LPO-index 2024 (4,22%). Eventuele extra verhogingen lichten we toe als nieuw beleid in het bestedings- en dekkingsplan.
Tarievenbeleid	Voor de tarieven van rioolheffing en afvalstoffenheffing gaan we uit van 100% kostendekking. Leges bepalen we op basis van begrote en afgesproken kostendekkendheidspercentages
Gronden	Het aantal geraamde m2 grondverkopen is gebaseerd op de actuele en te verwachten afzetprognose voor woningen en bedrijventerreinen, zoals vastgelegd in het MJP2022. De

	<p>grondprijzen per complex zijn conform het grondprijnsbeleid 2023 (maart 2023).</p>
Te ontvangen huren	<p>We verwerken de contractueel overeengekomen prijsaanpassingen. Voor de overige ramingen sluiten we aan bij de LPO-index 2024 (4,22% 2024).</p>
Subsidies	<p>Voor de indexering houden we vast aan de LPO index 2024 (4,22%).</p>
Algemene uitkering	<p>We ramen de algemene uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2023. De algemene uitkering zien we als vrij besteedbare middelen ter dekking van de voorstellen van college en raad. Wij volgen hierbij de Financiële verhoudingswet.</p> <p>We begroten de middelen uit de algemene uitkering centraal in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten, tegen lopende prijzen voor het begrotingsjaar en tegen constante prijzen voor de jaren daarna. Alleen in gevallen waarbij actief een decentralisatie-uitkering wordt aangevraagd, worden die middelen ook voor dat doel geoormerkt. Alle overige uitkeringen die we via de algemene uitkering ontvangen, zien we als 'algemene middelen' die we als zodanig ook betrekken bij de integrale afweging bij het begrotingstraject.</p> <p>Teams kunnen aanvragen voor decentralisatie-uitkeringen doen door het opstellen van een inhoudelijk plan en onderbouwing van het benodigd budget. Dit plan en budget moeten ze laten vaststellen door het college van burgemeester en wethouders. Na goedkeuring door college worden de middelen overgeheveld naar de decentrale budgetten. Bij feitelijke overheveling van taken en middelen vanuit het Rijk begroten we de hierbij behorende middelen decentraal.</p>
Verbonden partijen	<p>De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op kadernota's en begrotingen 2024 van de verbonden partijen.</p>
Rente	<p>Voor de berekening van de totale rentekosten tellen we eerst alle betaalde rentebedragen over aangetrokken lang- en kortlopende gelden op. Daarna trekken we daar de terugontvangen rente van derden van af. We berekenen 0,9% rente (was 0,9% in 2023) over onze eigen financieringsmiddelen (renteomslag). We hanteren de rentenotitie van het BBV.</p>

Rente langlopende geldleningen	Voor de toekomstige financieringsbehoefte rekenen we een rentepercentage voor langlopende leningen 25 jaar van 3,5% (was 2,2,% in 2023).
Rente grondbedrijf	De aan de grondexploitatie (Bouwgronden in Exploitatie) toe te rekenen rente betreft het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente. , naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering (volgens de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV). Jaarlijks moet dit percentage herrekend worden.
Rente voorzieningen	Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan, tenzij voorzieningen op contante waarde zijn gewaardeerd. Voor Maashorst betreft dit momenteel de voorziening begrafenisrechten. Indirect betreft het ook de voorziening pensioenverplichtingen, maar daar is de rente opgenomen in de berekening van Raet/Visma.
Afschrijving	Het afschrijvingsbeleid dat wij hanteren, is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Maashorst. 1. Als er bij het vaststellen van de begroting of begrotingswijzigingen nog geen moment van gereedkomen bekend is, gaan we ervan uit dat de investering halverwege het jaar van investeren gereedkomt. We nemen de kapitaallasten (rente en afschrijving) dan voor 50% als structurele last mee. 2. Als er bij het vaststellen van de begroting of begrotingswijzigingen een concreet moment van gereedkomen bekend is, dan hanteren we die datum als het moment vanaf wanneer we de kapitaallasten (rente en afschrijving) als structurele last meenemen.
Overhead	Overhead wordt niet doorbelast. Die rekenen we alleen toe aan grondexploitaties en investeringen. Daar waar sprake is van 'tarieven' berekenen we de overhead extracomptabel (handmatig, na verzameling van alle noodzakelijke informatie)
Vervangingsinvesteringen	In de meerjarenbegroting maken we onderscheid tussen uitbreidings- en vervangingsinvesteringen. Vervangingsinvesteringen inventariseren en beoordelen we bij de Begrotingsnotitie. Bij noodzaak tot vervanging nemen we de lasten op in het basisbeeld. We gaan

	<p>daarbij uit van de inventarisatie van investeringen, zoals opgenomen in het MIP.</p>
Incidentele budgetten	<p>Incidentele budgetten die in het betreffende begrotingsjaar niet zijn ingezet, vallen bij het jaarverslag vrij in het jaarrekeningresultaat.</p> <p>Als het college toch vindt dat het budget beschikbaar moet blijven, dan kunnen we dit opnemen in het raadsvoorstel tot overhevelen van budgetten (december) en eventueel daarna nog melden in het jaarverslag. Daarna volgt besluitvorming door u als raad.</p>
Onvoorzien	<p>De stelpost onvoorziene uitgaven gebruiken we alleen voor het opvangen van incidentele tegenvallers, die onvoorzien, niet uit te stellen en onontkoombaar zijn. De hoogte van de stelpost onvoorziene uitgaven is € 45.000 structureel.</p> <p>Het college kan beschikken over de inzet van de stelpost onvoorzien gedurende het lopende boekjaar.</p> <p>Het college informeert uw raad via de reguliere P&C-cyclus over de inzet.</p>

Baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld

Een goede vergelijkbaarheid van baten en lasten die verbonden zijn aan de verschillende taken van gemeenten is in het belang van de Raad, die dergelijke informatie kan benutten voor sturing op prioriteiten. Daarbij is het van belang dat de informatie van goede kwaliteit is en aansluit op de behoefte van gemeenten. Dit draagt bij aan een grotere transparantie van het proces rond begroting en verantwoording en een grotere betrokkenheid van alle belanghebbenden.

In artikel 66 van het BBV staat voorgeschreven dat een gemeente een indeling van taakvelden gebruikt voor de uitvoeringsinformatie. Artikel 71 stelt verplicht dat de aanlevering richting het ministerie van BZK en het CBS ook geschiedt volgens deze indeling op basis van taakvelden. In bijlage 1 van de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden staan tenslotte de voorgeschreven taakvelden opgesomd.

Omschrijving taakveld	Begrotingsjaar 2024			Begrotingsjaar 2025			Begrotingsjaar 2026			Begrotingsjaar 2027		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	2.948.036	23.058	2.924.978	2.945.513	23.058	2.922.455	2.951.492	23.058	2.928.434	2.957.016	23.058	2.933.958
0.2 Burgerzaken	1.743.613	1.103.744	639.869	1.698.112	1.028.288	669.824	1.779.146	1.210.684	568.462	1.852.086	1.351.379	500.707
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	917.293	737.115	180.178	900.548	737.115	163.433	900.066	737.115	162.951	891.182	737.115	154.067
0.4 Overhead	25.279.708	130.811	25.148.897	24.553.192	130.811	24.422.381	24.320.652	130.811	24.189.841	24.342.997	130.811	24.212.186
0.5 Treasury	419.300	249.779	169.521	400.257	305.622	94.635	380.429	609.114	-228.685	361.651	772.805	-411.154
0.61 OZB woningen	753.263	7.685.891	-6.932.628	753.646	7.750.204	-6.996.558	753.646	7.750.204	-6.996.558	753.646	7.750.204	-6.996.558
0.62 OZB niet-woningen	155.203	7.292.265	-7.137.062	155.203	7.292.265	-7.137.062	155.203	7.292.265	-7.137.062	155.203	7.292.265	-7.137.062
0.63 Parkeerbelasting	0	2.397.714	-2.397.714	0	2.397.714	-2.397.714	0	2.397.714	-2.397.714	0	2.397.714	-2.397.714
0.64 Belastingen overig	15.671	220.913	-205.242	15.671	220.913	-205.242	15.671	220.913	-205.242	15.671	220.913	-205.242
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	151.719	123.679.540	-	151.719	124.410.209	-	151.719	113.819.683	-	151.719	111.979.683	-
			123.527.821			124.258.490			113.667.964			111.827.964
0.8 Overige baten en lasten	66.750	1.614.479	-1.547.729	73.533	1.574.958	-1.501.425	77.557	1.581.932	-1.504.375	122.066	1.581.932	-1.459.866
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1.440	0	1.440	1.440	0	1.440	1.440	0	1.440	1.440	0	1.440
0.10 Mutaties reserves	6.548.452	5.330.895	1.217.557	7.051.189	5.044.562	2.006.627	3.999.429	2.816.607	1.182.822	3.208.832	1.967.807	1.241.025
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	343.000	0	343.000	4.512.000	0	4.512.000	-4.059.000	0	-4.059.000	-5.453.000	0	-5.453.000
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.342.746	5.753	4.336.993	4.354.979	5.753	4.349.226	4.370.788	5.753	4.365.035	4.407.678	5.753	4.401.925
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.914.754	12.973	1.901.781	1.900.247	12.973	1.887.274	1.874.429	12.973	1.861.456	1.876.972	12.973	1.863.999
2.1 Verkeer en vervoer	8.231.448	520.430	7.711.018	8.393.190	521.478	7.871.712	8.544.429	521.336	8.023.093	8.852.030	519.228	8.332.802
2.2 Parkeren	1.650.628	34.966	1.615.662	1.629.890	34.966	1.594.924	1.616.055	34.966	1.581.089	1.641.719	34.966	1.606.753
2.5 Openbaar vervoer	75.848	5.240	70.608	75.800	5.240	70.560	75.753	5.240	70.513	75.706	5.240	70.466
3.1 Economische ontwikkeling	1.393.184	831	1.392.353	1.392.999	831	1.392.168	1.392.815	831	1.391.984	1.392.631	831	1.391.800
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-476.221	-94.243	-381.978	-2.784.925	-894.000	-1.890.925	-2.033.484	-596.000	-1.437.484	-1.307.467	-337.068	-970.399
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	207.258	323.087	-115.829	207.064	323.087	-116.023	206.979	323.087	-116.108	206.661	323.087	-116.426
3.4 Economische promotie	916.467	858.088	58.379	883.436	858.088	25.348	883.308	858.088	25.220	882.836	858.088	24.748
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.2 Onderwijshuisvesting	3.585.117	230.483	3.354.634	3.454.911	230.483	3.224.428	3.383.192	230.483	3.152.709	3.333.238	230.483	3.102.755
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.284.479	1.234.306	2.050.173	3.284.466	1.234.306	2.050.160	3.284.453	1.234.306	2.050.147	3.284.441	1.234.306	2.050.135
5.1 Sportbeleid en activering	1.194.785	434.972	759.813	1.194.785	434.972	759.813	1.194.785	434.972	759.813	1.194.785	434.972	759.813
5.2 Sportaccommodaties	4.291.009	1.206.478	3.084.531	3.959.598	1.222.228	2.737.370	3.750.086	1.200.178	2.549.908	3.698.062	1.200.178	2.497.884
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.344.930	1.167.298	3.177.632	4.109.664	1.167.298	2.942.366	4.085.318	1.167.298	2.918.020	3.861.366	1.167.298	2.694.068
5.4 Musea	609.393	0	609.393	620.393	0	620.393	631.393	0	631.393	631.393	0	631.393
5.5 Cultureel erfgoed	185.842	6.326	179.516	135.842	6.326	129.516	135.842	6.326	129.516	135.842	6.326	129.516
5.6 Media	1.939.265	333.181	1.606.084	1.938.878	333.181	1.605.697	1.938.491	333.181	1.605.310	1.938.103	333.181	1.604.922
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.405.156	339.677	9.065.479	9.474.584	339.677	9.134.907	9.455.088	339.677	9.115.411	9.431.408	339.677	9.091.731
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10.529.858	1.513.334	9.016.524	9.937.186	1.594.509	8.342.677	9.883.409	1.594.161	8.289.248	9.878.669	1.593.813	8.284.856
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.537.817	0	4.537.817	4.537.817	0	4.537.817	4.567.817	0	4.567.817	4.567.817	0	4.567.817
6.3 Inkomensregelingen	17.588.079	15.084.922	2.503.157	17.588.079	15.084.922	2.503.157	17.588.079	15.084.922	2.503.157	17.588.079	15.084.922	2.503.157
6.4 Wsw en beschermt werk	8.850.884	0	8.850.884	8.519.703	0	8.519.703	8.203.389	0	8.203.389	7.604.495	0	7.604.495
6.5 Arbeidsparticipatie	2.283.503	0	2.283.503	2.350.047	0	2.350.047	2.309.219	0	2.309.219	2.309.219	0	2.309.219
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.228.107	496.208	1.731.899	2.228.107	496.208	1.731.899	2.228.107	496.208	1.731.899	2.228.107	496.208	1.731.899
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	6.203.640	0	6.203.640	6.203.640	0	6.203.640	6.203.640	0	6.203.640	6.203.640	0	6.203.640
6.71b Begeleiding (WMO)	5.430.580	0	5.430.580	5.430.580	0	5.430.580	5.430.580	0	5.430.580	5.430.580	0	5.430.580
6.71c Dagbesteding (WMO)	1.896.801	0	1.896.801	1.896.801	0	1.896.801	1.896.801	0	1.896.801	1.896.801	0	1.896.801
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	2.051.376	94.000	1.957.376	2.058.391	94.000	1.964.391	2.058.391	94.000	1.964.391	2.058.391	94.000	1.964.391
6.72a Jeugdhulp begeleiding	1.467.949	0	1.467.949	1.467.949	0	1.467.949	1.467.949	0	1.467.949	1.467.949	0	1.467.949
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.472.005	0	1.472.005	1.472.005	0	1.472.005	1.472.005	0	1.472.005	1.472.005	0	1.472.005
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2.744.015	0	2.744.015	1.242.131	0	1.242.131	1.242.131	0	1.242.131	1.242.131	0	1.242.131

6.73a Pleegzorg	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946
6.73b Gezinsgericht	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946	1.467.946	0	1.467.946
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.710.611	0	1.710.611	1.710.611	0	1.710.611	1.710.611	0	1.710.611	1.710.611	0	1.710.611
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.474.062	0	1.474.062	1.474.062	0	1.474.062	1.474.062	0	1.474.062	1.474.062	0	1.474.062
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.819.024	0	2.819.024	2.819.024	0	2.819.024	2.819.024	0	2.819.024	2.819.024	0	2.819.024
6.74c Gesloten plaatsing	573.851	0	573.851	573.851	0	573.851	573.851	0	573.851	573.851	0	573.851
6.81a Beschermd wonen (WMO)	1.480.626	1.431.330	49.296	613.427	1.431.330	-817.903	613.427	1.431.330	-817.903	613.427	1.431.330	-817.903
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	46.304	0	46.304	46.304	0	46.304	46.304	0	46.304	46.304	0	46.304
6.82a Jeugdbescherming	635.815	0	635.815	635.815	0	635.815	635.815	0	635.815	635.815	0	635.815
6.82b Jeugdreclassering	396.440	0	396.440	396.440	0	396.440	396.440	0	396.440	396.440	0	396.440
7.1 Volksgezondheid	2.864.534	0	2.864.534	2.864.602	0	2.864.602	2.864.602	0	2.864.602	2.864.602	0	2.864.602
7.2 Riolering	5.743.170	6.300.038	-556.868	5.859.727	6.417.155	-557.428	5.963.399	6.520.751	-557.352	5.995.008	6.551.119	-556.111
7.3 Afval	8.475.117	8.706.414	-231.297	8.162.881	8.597.550	-434.669	8.122.934	8.617.550	-494.616	8.103.754	8.597.550	-493.796
7.4 Milieubeheer	5.294.087	1.290.552	4.003.535	4.923.477	1.039.937	3.883.540	4.923.540	1.040.000	3.883.540	4.923.540	1.040.000	3.883.540
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	371.073	285.866	85.207	368.098	278.766	89.332	360.629	278.766	81.863	360.649	278.766	81.883
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.356.480	441.665	2.914.815	3.356.311	411.665	2.944.646	3.356.142	381.665	2.974.477	3.200.973	366.665	2.834.308
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-3.123.530	-1.305.607	-1.817.923	-499.590	-927.896	428.306	128.512	93.282	35.230	69.443	115.982	-46.539
8.3 Wonen en bouwen	3.310.829	2.131.709	1.179.120	3.303.535	2.111.921	1.191.614	3.264.962	2.091.349	1.173.613	3.264.940	2.076.517	1.188.423
Totaal taakvelden	193.556.48	193.556.48	0	193.382.67	193.382.67	0	182.426.77	182.426.77	0	180.302.07	180.302.07	0
	1	1		3	3		9	9		7	7	

Verdelingsprincipe baten en lasten per taakveld

De gemeente Maashorst kent in de begroting een onderverdeling naar programma's en Maashorst taakvelden.

De Maashorst taakvelden betreft in enkele gevallen een clustering van BBV taakvelden. Deze indeling is in de financiële administratie eveneens vastgelegd.

In de administratie zijn op een gedetailleerder niveau ook alle posten opgenomen op grootboekrekeningen. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één programma en één Maashorst taakveld.
- Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één van de voorgeschreven taakvelden zoals die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld (artikel 66 BBV).

Leidraad voor de koppeling aan taakvelden is het Iv3-informatievoorschrift van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe (cijfers 2024) op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld.

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024
Programma 1 Veiligheid			
0.10 Mutaties reserves	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.342.746	5.753	4.336.993
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.914.754	12.973	1.901.781
Totaal programma 1 Veiligheid	6.257.500	18.726	6.238.774
2 Verkeer en vervoer			
0.10 Mutaties reserves	1.077.560	1.092.245	-14.685
2.1 Verkeer en vervoer	8.231.448	520.430	7.711.018
2.2 Parkeren	1.650.628	34.966	1.615.662
2.5 Openbaar vervoer	75.848	5.240	70.608
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer	11.035.484	1.652.881	9.382.603
3 Economie en toerisme			
0.10 Mutaties reserves	530.000	136.953	393.047
3.1 Economische ontwikkeling	1.393.184	831	1.392.353
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-476.221	-94.243	-381.978
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	207.258	323.087	-115.829
3.4 Economische promotie	916.467	858.088	58.379
Totaal programma 3 Economie en toerisme	2.570.688	1.224.716	1.345.972
4 Onderwijs			
0.10 Mutaties reserves	0	186.143	-186.143
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	3.585.117	230.483	3.354.634
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.284.479	1.234.306	2.050.173
Totaal programma 4 Onderwijs	6.869.596	1.650.932	5.218.664
5 Sport, cultuur, recreatie en natuur			
0.10 Mutaties reserves	17.400	477.581	-460.181
5.1 Sportbeleid en activering	1.194.785	434.972	759.813
5.2 Sportaccommodaties	4.291.009	1.206.478	3.084.531
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.344.930	1.167.298	3.177.632
5.4 Musea	609.393	0	609.393
5.5 Cultureel erfgoed	185.842	6.326	179.516
5.6 Media	1.939.265	333.181	1.606.084
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.405.156	339.677	9.065.479
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	21.987.780	3.965.513	18.022.267
6 Sociaal Domein			
0.10 Mutaties reserves	817.903	886.742	-68.839
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10.529.858	1.513.334	9.016.524
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.537.817	0	4.537.817
6.3 Inkomensregelingen	17.588.079	15.084.922	2.503.157
6.4 Wsw en beschut werk	8.850.884	0	8.850.884
6.5 Arbeidsparticipatie	2.283.503	0	2.283.503
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.228.107	496.208	1.731.899
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	6.203.640	0	6.203.640
6.71b Begeleiding (WMO)	5.430.580	0	5.430.580
6.71c Dagbesteding (WMO)	1.896.801	0	1.896.801
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	2.051.376	94.000	1.957.376
6.72a Jeugdhulp begeleiding	1.467.949	0	1.467.949
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.467.946	0	1.467.946
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.472.005	0	1.472.005
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2.744.015	0	2.744.015
6.73a Pleegzorg	1.467.946	0	1.467.946
6.73b Gezinsgericht	1.467.946	0	1.467.946

6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.710.611	0	1.710.611
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.474.062	0	1.474.062
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.819.024	0	2.819.024
6.74c Gesloten plaatsing	573.851	0	573.851
6.81a Beschermd wonen (WMO)	1.480.626	1.431.330	49.296
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	46.304	0	46.304
6.82a Jeugdbescherming	635.815	0	635.815
6.82b Jeugdreclassering	396.440	0	396.440
Totaal programma 6 Sociaal domein	81.643.088	19.506.536	62.136.552
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid			
0.10 Mutaties reserves	0	286.886	-286.886
7.1 Volksgezondheid	2.864.534	0	2.864.534
7.2 Riolering	5.743.170	6.300.038	-556.868
7.3 Afval	8.475.117	8.706.414	-231.297
7.4 Milieubeheer	5.294.087	1.290.552	4.003.535
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	371.073	285.866	85.207
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	22.747.981	16.869.756	5.878.225
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
0.10 Mutaties reserves	3.013.589	1.191.383	1.822.206
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.356.480	441.665	2.914.815
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-3.123.530	-1.305.607	-1.817.923
8.3 Wonen en bouwen	3.310.829	2.131.709	1.179.120
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.557.368	2.459.150	4.098.218
9 Bestuur en dienstverlening			
0.10 Mutaties reserves	0	0	0
0.1 Bestuur	2.948.036	23.058	2.924.978
0.2 Burgerzaken	1.743.613	1.103.744	639.869
Totaal programma 9 Bestuur en dienstverlening	4.691.649	1.126.802	3.564.847
10 Bedrijfsvoering en inkomsten			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	917.293	737.115	180.178
0.4 Overhead	25.279.708	130.811	25.148.897
0.5 Treasury	419.300	249.779	169.521
0.61 OZB woningen	753.263	7.685.891	-6.932.628
0.62 OZB niet-woningen	155.203	7.292.265	-7.137.062
0.63 Parkeerbelasting	0	2.397.714	-2.397.714
0.64 Belastingen overig	15.671	220.913	-205.242
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	151.719	123.679.540	-123.527.821
0.8 Overige baten en lasten	66.750	1.614.479	-1.547.729
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1.440	0	1.440
0.10 Mutaties reserves	1.092.000	1.072.962	19.038
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	343.000	0	343.000
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	29.195.347	145.081.469	-115.886.122
Totaal generaal	193.556.481	193.556.481	0

Reserves incl. beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor reserves is vastgelegd in het BBV. Er is een wezenlijk verschil tussen reserves en voorzieningen. Reserves behoren tot het eigen vermogen en voorzieningen tot het vreemd vermogen. Met andere woorden; aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending.

Jaarlijks kijken we kritisch, als onderdeel van de 2e bestuursrapportage, naar nut en noodzaak van onze reserves. Onderstaand een overzicht van de begrote mutaties.

Reserve nummer	Naam reserve	Prog r.	Saldo 1-1-2024	Stortin g 2024	Onttrekk ing 2024	Saldo 1-1-2025	Stortin g 2025	Onttrekk ing 2025	Saldo 1-1-2026	Stortin g 2026	Onttrekk ing 2026	Saldo 1-1-2027	Stortin g 2027	Onttrekk ing 2027	Saldo 1-1-2028
101000	Algemene reserve	Divers	66.785.170	1.092.000	1.178.000	66.699.170	1.033.000	419.000	67.313.170	0	138.000	67.175.170	0	0	67.175.170
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	5.059.145	2.818.196	1.311.675	6.565.666	2.486.553	1.841.921	7.210.298	1.751.944	1.230.913	7.731.329	1.255.915	853.568	8.133.676
Algemene reserves			71.844.315	3.910.196	2.489.675	73.264.836	3.519.553	2.260.921	74.523.468	1.751.944	1.368.913	74.906.499	1.255.915	853.568	75.308.846
103101	Dekking kapitaallasten t/m 2016	Divers	5.427.570	0	505.112	4.922.458	0	509.733	4.412.725	0	513.088	3.899.637	0	180.035	3.719.602
103102	Dekking kapitaallasten 2017-2019	Divers	6.172.205	0	228.874	5.943.331	0	228.874	5.714.457	0	228.872	5.485.585	0	228.872	5.256.713
103103	Dekking kapitaallasten 2020 e.v.	Divers	4.190.456	601.000	78.531	4.712.925	950.944	105.197	5.558.672	0	121.384	5.437.288	0	121.433	5.315.855
103104	DKU Centrumplan Zeeland	2	871.009	0	24.195	846.814	0	24.195	822.619	0	24.195	798.424	0	24.195	774.229
103105	DKU Rotonde Peelweg/Langenboom seweg	2	278.092	0	10.300	267.792	0	10.300	257.492	0	10.300	247.192	0	10.300	236.892
103106	DKU Centrumplan Schaijk	2	417.521	0	11.761	405.760	0	11.761	393.999	0	11.761	382.238	0	11.761	370.477
103107	DKU Nieuwbouw Den Omgang	4	161.991	0	7.535	154.456	0	7.535	146.921	0	7.535	139.386	0	7.535	131.851
103108	DKU Nieuwbouw De Regenboog	4	389.071	0	15.560	373.511	0	15.560	357.951	0	15.560	342.391	0	15.560	326.831
103109	DKU Kindcentrum Zeeland	4	4.603.223	0	149.294	4.453.929	0	149.294	4.304.635	0	149.294	4.155.341	0	149.294	4.006.047
103110	DKU Frisse Scholen Oventje	4	7.700	0	963	6.737	0	963	5.774	0	963	4.811	0	963	3.848
103111	DKU Frisse Scholen Kreek'l	4	59.410	0	7.427	51.983	0	7.427	44.556	0	7.427	37.129	0	7.427	29.702
103112	DKU Frisse Scholen Vlinder	4	42.907	0	5.364	37.543	0	5.364	32.179	0	5.364	26.815	0	5.364	21.451
103113	DKU Herontwikkeling DAW	5	1.214.280	0	41.808	1.172.472	0	41.808	1.130.664	0	41.808	1.088.856	0	41.808	1.047.048
103114	DKU EVZ Melkpad/Graspeelloop	5	54.050	0	2.350	51.700	0	2.350	49.350	0	2.350	47.000	0	2.350	44.650
103115	DKU EVZ Munse Wetering	5	138.261	0	6.011	132.250	0	6.011	126.239	0	6.011	120.228	0	6.011	114.217
103116	DKU Gemeenschapshuis Zeeland	6	317.498	0	7.502	309.996	0	7.502	302.494	0	7.502	294.992	0	7.502	287.490

103117 DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	8	135.865	0	5.661	130.204	0	5.661	124.543	0	5.661	118.882	0	5.661	113.221
Reserves voor dekking kapitaallasten		24.481.109	601.000	1.108.248	23.973.861	950.944	1.139.535	23.785.270	0	1.159.075	22.626.195	0	826.071	21.800.124
102001 Reserve Doorontwikkeling maatschappelijke locaties	6	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485	0	0	228.485
102003 Reserve Parkeerfonds	2	1.965.370	476.560	245.514	2.196.416	495.789	812.847	1.879.358	534.882	269.360	2.144.880	521.946	282.168	2.384.658
102004 Reserve Arbeidsmarktbeleid Uden	6	356.277	0	0	356.277	0	0	356.277	0	0	356.277	0	0	356.277
102005 Reserve Buitengebied in ontwikkeling 2010	5	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500	0	0	509.500
102006 Reserve Landschapsinvestering regeling 2013	5	303.324	0	0	303.324	0	0	303.324	0	0	303.324	0	0	303.324
102007 Reserve Leefbaarheid	6	290.570	0	0	290.570	0	0	290.570	0	0	290.570	0	0	290.570
102009 Reserve Bovenwijkse voorzieningen	5	4.054.516	725.393	607.000	4.172.909	1.250.000	818.000	4.604.909	877.700	6.000	5.476.609	596.068	6.000	6.066.677
102011 Reserve Openbare verlichting	2	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775	0	0	74.775
102013 Reserve Bomen	5	68.523	0	0	68.523	0	0	68.523	0	0	68.523	0	0	68.523
102014 Reserve Groen	5	733.446	17.400	13.259	737.587	17.000	13.259	741.328	17.000	13.259	745.069	17.000	0	762.069
102015 Reserve Bossen	5	109.007	0	0	109.007	0	0	109.007	0	0	109.007	0	0	109.007
102016 Reserve Afvalstoffenheffing	7	180.268	0	0	180.268	0	0	180.268	0	0	180.268	0	0	180.268
102019 Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	867.199	817.903	867.199	817.903	817.903	0	1.635.806	817.903	0	2.453.709	817.903	0	3.271.612
Bestemmingsreserves overige		9.741.261	2.037.256	1.732.972	10.045.545	2.580.692	1.644.106	10.982.131	2.247.485	288.619	12.940.997	1.952.917	288.168	14.605.746
Totaal Reserves		106.066.685	6.548.452	5.330.895	107.284.242	7.051.189	5.044.562	109.290.869	3.999.429	2.816.607	110.473.691	3.208.832	1.967.807	111.714.716

Specificatie toepassingen en stortingen reserves

Volgens artikel 23 van de BBV is het verplicht om in de begroting een overzicht te presenteren van de per jaar beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In onderstaand overzicht worden alle mutaties gespecificeerd met in de tabel een onderscheid tussen incidentele en structurele mutaties.

Aanwending van reserves

Reserve-nummer	Naam reserve	Programma	2024	2025	2026	2027	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
101000	Algemene reserve	10	0	60.000	0	0	Incidenteel	Raadsbesluit 22-12-2022 Opzeggen GR afvalinzameling
101000	Algemene reserve	10	263.000	0	0	0	Incidenteel	Raadsbesluit 22-12-2022 Opzeggen GR Milieustraat
101000	Algemene reserve	10	4.000	4.000	4.000	0	Incidenteel	Diverse overige aanwendungen (< 100.000)
101000	Algemene reserve	10	348.000	205.000	134.000	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023
101000	Algemene reserve	10	563.000	150.000	0	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2024
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	328.782	334.421	95.713	0	Incidenteel	T.b.v. aanvulling voorziening exploitatienadelen
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	725.393	1.250.000	877.700	596.068	Incidenteel	Doorstorting naar Reserve Bovenswijkse voorzieningen (o.b.v. m2 verkopen)
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	250.000	250.000	250.000	250.000	Incidenteel	Dekking niet te verhalen plankosten
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	7.500	7.500	7.500	7.500	Incidenteel	Diverse overige aanwendungen (< 100.000)
Algemene reserves			2.489.675	2.260.921	1.368.913	853.568		
103101	Dekking kapitaallasten	Divers	505.112	509.733	513.088	180.035	Structureel	Betreft onttrekking uit diverse reserves dekking kapitaallasten ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten.
103102	Dekking kapitaallasten vanaf 2017	Divers	228.874	228.874	228.872	228.872	Structureel	
103103	Dekking kapitaallasten vanaf 2020	Divers	78.531	105.197	121.384	121.433	Structureel	
103104	DKU Centrumplan Zeeland	2	24.195	24.195	24.195	24.195	Structureel	
103105	DKU Ronde Peelweg/Langenboomseweg	2	10.300	10.300	10.300	10.300	Structureel	
103106	DKU Centrumplan Schaijk	2	11.761	11.761	11.761	11.761	Structureel	
103107	DKU Nieuwbouw Den Omgang	4	7.535	7.535	7.535	7.535	Structureel	
103108	DKU Nieuwbouw De Regenboog	4	15.560	15.560	15.560	15.560	Structureel	
103109	DKU Kindcentrum Zeeland	4	149.294	149.294	149.294	149.294	Structureel	
103110	DKU Frisse Scholen Oventje	4	963	963	963	963	Structureel	
103111	DKU Frisse Scholen Kreek'l	4	7.427	7.427	7.427	7.427	Structureel	
103112	DKU Frisse Scholen Vlinder	4	5.364	5.364	5.364	5.364	Structureel	
103113	DKU Herontwikkeling DAW	5	41.808	41.808	41.808	41.808	Structureel	
103114	DKU EVZ Melkpad/Graspeelloop	5	2.350	2.350	2.350	2.350	Structureel	
103115	DKU EVZ Munse Wetering	5	6.011	6.011	6.011	6.011	Structureel	

103116	DKU Gemeenschapshuis Zeeland	6	7.502	7.502	7.502	7.502	Structureel	
103117	DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	8	5.661	5.661	5.661	5.661	Structureel	
Reserves voor dekking kapitaallasten			1.108.248	1.139.535	1.159.075	826.071		
102003	Reserve Parkeerbonds	2	245.514	243.903	269.360	282.168	Structureel	Reserve dient ter egalisatie van de parkeerexploitatie.
102003	Reserve Parkeerbonds	2	0	568.944	0	0	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaallasten, zodra die investeringen gevoteerd en gerealiseerd worden.
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	2 en 5	607.000	818.000	6.000	6.000	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaallasten, zodra die investeringen gevoteerd en gerealiseerd worden.
102014	Reserve Groen	5	13.259	13.259	13.259	0	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen.
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	867.199	0	0	0	Incidenteel	Dekking voor het project transformatieopgave WMO Beschermd Wonen
Bestemmingsreserves overige			1.732.972	1.644.106	288.619	288.168		
Totaal			5.330.895	5.044.562	2.816.607	1.967.807		

Stortingen in reserves

Reserve-nummer	Naam reserve	Programma	2024	2025	2026	2027	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
101000	Algemene reserve	10	394.000	0	0	0	Incidenteel	Incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 Uden
101000	Algemene reserve	10	506.000	506.000	0	0	Incidenteel	Incidenteel beeld 1e bestuursrapportage 2021 Uden
101000	Algemene reserve	10	192.000	527.000	0	0	Incidenteel	Incidenteel beeld programmabegroting 2022
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	725.393	1.250.000	877.700	596.068	Incidenteel	Storting vanuit grondexploitatie (o.b.v. m2 verkopen)
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	2.092.803	1.236.553	874.244	659.847	Incidenteel	Winstnemingen
Algemene reserves			3.910.196	3.519.553	1.751.944	1.255.915		
103103	Dekking kapitaallasten 2020 e.v.	Divers	601.000	950.944	0	0	Incidenteel	Storting in reserve dekking kapitaallasten vanuit overige reserves ter dekking toekomstige afschrijvingslasten
Reserves voor dekking kapitaallasten			601.000	950.944	0	0		

102003	Reserve Parkeerfonds	2	476.560	495.789	534.882	521.946	Structureel	Voeding vanuit parkeerexploitatie (opbrengsten) ter egalisatie kosten en dekking projecten/investeringen openbaar parkeren.
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	5	725.393	1.250.000	877.700	596.068	Incidenteel	Storting vanuit algemene reserve grondexploitaties (o.b.v. m2 verkopen)
102014	Reserve Groen	5	17.400	17.000	17.000	17.000	Incidenteel	Dekking projecten groen
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	817.903	817.903	817.903	817.903	Incidenteel	Van de gemeente Oss wordt t/m 2028 jaarlijks 818K ontvangen om de lokale basis Beschermd Wonen op orde te brengen. Deze middelen worden in een reserve gestort om uitgaven mee te dekken.
Bestemmingsreserves overige			2.037.256	2.580.692	2.247.485	1.952.917		
Totaal			6.548.452	7.051.189	3.999.429	3.208.832		

Voorzoningen

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor voorzieningen is vastgelegd in het BBV. Er is een wezenlijk verschil tussen reserves en voorzieningen. Reserves behoren tot het eigen vermogen en voorzieningen tot het vreemd vermogen. Met andere woorden; aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending.

Jaarlijks kijken we kritisch, als onderdeel van de 2e bestuursrapportage, naar nut en noodzaak van onze voorzieningen. Onderstaand een overzicht van de begrote mutaties.

Voorziening nummer	Naam voorziening	Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Saldo 1-1-2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo 1-1-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 1-1-2027	Storting 2027	Onttrekking 2027	Saldo 1-1-2028
Voorzieningen aan de passivazijde van de balans														
101.002	Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel	319.874	0	243.906	75.968	0	33.484	42.484	0	0	42.484	0	0	42.484
101.003	Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	5.150.384	0	91.898	5.058.486	0	91.898	4.966.588	0	91.898	4.874.689	0	91.898	4.782.791
400.000	Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen	139.498	80.000	0	219.498	80.000	0	299.498	80.000	0	379.498	80.000	0	459.498
400.001	Voorziening regeling vervroegd uitreden	0	150.000	0	150.000	150.000	0	300.000	0	0	300.000	0	0	300.000
8.101.001	Voorziening Bestemmingsplanprocedure Zeelandsedijk	215.188	0	0	215.188	0	0	215.188	0	0	215.188	0	0	215.188
8.202.001	Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC)	347.024	0	0	347.024	0	0	347.024	0	0	347.024	0	0	347.024
303.001	Voorziening Onderhoud gemeente eigendommen Uden	114.744	493.289	676.145	-68.112	493.289	793.212	-368.035	493.289	681.127	-555.873	493.289	566.444	-629.028
303.002	Voorziening Onderhoud gemeente eigendommen Landerd	1.455.238	417.863	523.694	1.349.407	417.863	654.326	1.112.944	417.863	415.544	1.115.263	417.863	565.197	967.929
2.103.001	Voorziening Groot onderhoud wegen Uden	-51.703	919.541	986.500	-118.662	919.541	986.500	-185.621	919.541	986.500	-252.580	919.541	986.500	-319.539
2.103.002	Voorziening Groot onderhoud wegen Landerd	1.641.348	635.936	248.353	2.028.931	635.936	127.829	2.537.038	635.936	966.485	2.206.489	635.936	329.588	2.512.837
2.103.201	Voorziening Groot onderhoud openbare verlichting	12.202	43.089	37.500	17.791	43.089	37.500	23.380	43.089	22.500	43.969	43.089	22.500	64.558
2.103.401	Voorziening Groot onderhoud civiele kunstwerken Uden	80.547	74.280	62.500	92.327	74.280	62.500	104.107	74.280	62.500	115.887	74.280	62.500	127.667
2.103.402	Voorziening Groot onderhoud civiele kunstwerken Landerd	28.242	8.668	5.900	31.010	8.668	10.000	29.678	8.668	10.000	28.346	8.668	10.000	27.014
2.103.501	Voorziening Verkeer en parkeren Landerd	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946

5.203.001	Voorziening Groot onderhoud sport / speelvelden	97.503	27.358	15.000	109.861	27.358	15.000	122.219	27.358	15.000	134.577	27.358	15.000	146.935
5.703.001	Voorziening Groot onderhoud groen	15.061	194.240	177.500	31.801	194.240	177.500	48.541	194.240	177.500	65.281	194.240	177.500	82.021
7.203.001	Voorziening Egalisatie Riolering	2.570.805	819.974	501.602	2.889.177	1.192.577	518.570	3.563.184	1.294.820	519.205	4.338.799	1.370.321	547.619	5.161.501
7.303.001	Voorziening Afvalstoffenheffing	2.422.828	1.058.180	1.488.208	1.992.800	1.182.052	1.359.312	1.815.540	1.183.609	1.379.181	1.619.968	1.186.841	1.357.222	1.449.587
7.503.001	Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats	699.624	28.044	108.500	619.168	25.163	108.500	535.831	22.429	108.500	449.760	19.896	108.500	361.156
7.203.002	Voorziening Spaarvoorziening riolering	8.382.071	0	2.250.000	6.132.071	0	3.200.000	2.932.071	0	3.250.000	-317.929	0	0	-317.929
4.304.001	Voorziening Legaat van Cooth	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306
Subtotaal voorziening en passivazijde balans		23.673.729	4.950.462	7.417.206	21.206.985	5.444.056	8.176.131	18.474.910	5.395.122	8.685.940	15.184.092	5.471.322	4.840.468	15.814.946
Voorzieningen aan de activazijde van de balans														
641.001	VZ dubieuze debiteuren	78.000	0	0	78.000	0	0	78.000	0	0	78.000	0	0	78.000
611.001	VZ dubieuze debiteuren Bsob	112.484	0	0	112.484	0	0	112.484	0	0	112.484	0	0	112.484
6.301.001	VZ dubieuze debiteuren sociale zaken	1.186.385	0	0	1.186.385	0	0	1.186.385	0	0	1.186.385	0	0	1.186.385
5.301.001	Voorziening afwaardering deelneming Markant	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890
8.202.002	VZ Voorziening herwaardering (VH)	1.656.745	0	0	1.656.745	0	0	1.656.745	0	0	1.656.745	0	0	1.656.745
8.202.003	VZ Voorziening exploitatierisico's	16.439.086	328.782	0	16.767.868	334.421	0	17.102.289	95.713	0	17.198.002	0	0	17.198.002
Subtotaal voorziening en activazijde balans		19.699.589	328.782	0	20.028.371	334.421	0	20.362.792	95.713	0	20.458.505	0	0	20.458.505
Totaal voorzieningen		43.373.319	5.279.244	7.417.206	41.235.357	5.778.477	8.176.131	38.837.703	5.490.835	8.685.940	35.642.597	5.471.322	4.840.468	36.273.451

Onderhanden werken (inclusief MIP) en nieuwe investeringen 2024

Algemeen

In onderstaand overzicht presenteren we alle nog lopende investeringen, en alle investeringen die voortvloeien uit ons Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP).

Bij de lopende investeringen kijken we altijd kritisch naar realiteitswaarde van de planning en wenselijkheid van investeringen. Bij de in latere jaren geplande investeringen hebben we eveneens gekeken of uitvoering dan noodzakelijk/wenselijk is, en of dat realistisch is gelet op de werkvoorraad.

Er is financieel rekening gehouden met de lasten die hier mee samenhangen.

Investerings in het begrotingsjaar 2024

In de programmabegroting 2024 worden de investeringen uit de jaarschijf 2024 beschikbaar gesteld. De herkomst van die investeringen is verschillend:

1. Investerings 2024 die al eerder waren opgenomen in het MIP via eerdere begrotingen. Deze zijn opgenomen in het "totaaloverzicht verloop onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma" hieronder.
2. Vervangingsinvesteringen in 2024. Deze zijn meestal ook al opgenomen in het MIP van eerdere begrotingen maar worden jaarlijks geactualiseerd bij de Kadernota. In de Kadernota 2024 zijn de financiële effecten daarvan gemeld. De geactualiseerde bedragen/uitvoeringsjaren zijn opgenomen in het "totaaloverzicht verloop onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma" hieronder.
3. Nieuwe investeringen 2024. Dit betreft nieuwe wensen voor investeringen. Deze zijn gemeld in de Kadernota 2024 en zijn ook opgenomen in het "totaaloverzicht verloop onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma" hieronder. Voor deze nieuwe investeringen geldt dat hierover vanaf de eerstvolgende P&C-stukken gerapporteerd wordt via de voortgangsrapportages (> 5 ton). Ook deze investeringen zijn opgenomen in het "totaaloverzicht verloop onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma" hieronder.

Het betreft voor 2024 de volgende nieuwe investeringen:

Programma	Nieuwe investeringen 2024 in begroting 2024	Investeringsbedrag
2	Herinrichting Voederheil aanvullend budget	400.000
2	N605 voorbereidingskosten	250.000
2	N605 uitvoeringskosten (uitvoering in 2027)	13.000.000
2	Markt Uden aanpassen voet-fietspad	190.000
3	Centrumvisie herinrichting hoek Sacramentsweg-Galerij-Mondriaanplein	1.075.000
4	De Wijde Wereld - Uitbreiding Onderwijsruimte (ophoging krediet)	974.000
5	Harmonisatie hondenuitlaatbeleid	50.000
5	Pumptrack bevrijdingspark	150.000
5	Skatebaan bevrijdingspark	350.000
5	Verbreiding fietspaden "kruis" in natuurgebied De Maashorst	328.000
6	De Wijde Wereld - Ruimte voor Kinderopvang	438.000
10	Opslagruimte Werf Uden	145.000
	Totaal	17.350.000

Totaaloverzicht verloop onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma

Deze tabel geeft op programmaniveau inzicht in de nog uit te voeren werken per medio 2023 en de nieuwe kredieten 2024 en verder.

Verloop onderhanden werken 2023				Investerings 2024 en verder			
Lasten				Lasten			
Programma	Begroot krediet (uitgaven)	Uitgaven totaal per 16-08-2023	Restant uitgaven 2023 per 16-08-2023	nieuw 2024	nieuw 2025	nieuw 2026	nieuw 2027
1. Veiligheid	43.000	25.745	17.255	0	0	20.000	20.000
2. Verkeer en vervoer	40.170.651	6.706.105	33.464.546	4.422.600	4.160.616	522.000	13.865.000
3. Economie en toerisme	100.000	100.000	0	30.284	0	0	0
4. Onderwijs	2.633.804	95.004	2.538.801	973.895	0	0	0
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	10.734.911	3.666.062	7.068.850	2.815.469	790.000	1.355.000	310.000
6. Sociaal domein	5.867.517	4.514.890	1.352.628	438.000	0	0	0
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	12.089.026	1.545.972	10.543.054	3.320.000	3.200.000	3.274.000	1.021.000
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.208.472	225.657	5.982.814	0	0	0	0
9. Bestuur en dienstverlening	25.000	0	25.000	0	0	45.000	0
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	12.786.018	11.911.732	874.287	960.055	1.090.663	1.212.465	1.634.319
Totaal lasten	90.658.400	28.791.165	61.867.234	12.960.303	9.241.279	6.428.465	16.850.319
Baten				Baten			
Programma	Begroot krediet (inkomsten)	Inkomsten totaal per 16-08-2023	Restant inkomsten 2023 per 16-08-2023	nieuw 2024	nieuw 2025	nieuw 2026	nieuw 2027
<i>Bijdragen van derden</i>							
2. Verkeer en vervoer	2.468.370	903.381	1.564.989	1.077.500	775.000	0	0
4. Onderwijs	-6.157.733	0	-6.157.733	0	0	0	0
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	2.429.641	386.743	2.042.898	-1.853.800	0	0	0
6. Sociaal domein	-941.931	0	-941.931	0	0	0	0
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	2.670	0	2.670	0	0	0	0
<i>Bijdragen riolering</i>							
2. Verkeer en vervoer	1.981.725	1.290.750	690.975	0	0	0	0
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.286.650	100.000	7.186.650	2.250.000	3.200.000	3.250.000	0
Totaal baten	7.069.392	2.680.874	4.388.518	1.473.700	3.975.000	3.250.000	0
Saldo	83.589.008	26.110.292	57.478.716	11.486.603	5.266.279	3.178.465	16.850.319

Specificatie onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma

Onderstaande specificatie geeft inzicht in de nog uit te voeren werken per 16-08-2023 en de nieuwe kredieten 2024 en verder per programma.

Toelichting:

- * Alle kredieten groter dan €100.000 zijn gepresenteerd voor zover deze nog een restant krediet hebben van meer dan € 25.000.
- * Daarnaast zijn alle kredieten gepresenteerd in het geval sprake is van een kredietoverschrijding van meer dan €25.000.

Deze overschrijding betekent niet per direct een onrechtmatigheid. In veel gevallen dienen meerdere kredieten als één geheel gezien te worden.

Pas bij het afsluiten van de kredieten vindt onderlinge verrekening plaats.

- * De kredieten lager dan €100.000 of met een restantkrediet lager dan €25.000 zijn opgenomen onder "Overige kredieten".
- * De nieuwe kredieten 2024 en verder zijn wel volledig gepresenteerd.

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven / inkomsten	startjaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten totaal per 16-08- 2023	Restant uitgaven/ inkomsten 2023 per 16-08-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Programma 1 Veiligheid									
Cameratoezicht	U	2026	0	0	0	0	0	20.000	0
Cameratoezicht	U	2027	0	0	0	0	0	0	20.000
Overige kredieten	U		43.000	25.745	17.255	0	0	0	0
Totaal programma 1 Veiligheid			43.000	25.745	17.255	0	0	20.000	20.000
Programma 2 Verkeer en vervoer									
A50 afrit Uden noord (oostzijde) turbotonde	U	2017	678.036	488	677.548	0	0	0	0
Aalstweg rehabilitatie	U	2018	141.153	0	141.153	0	0	0	0
Bergmaas fluisterasfalt	U	2021	257.568	14.502	243.066	0	0	0	0
Bernhoven betaalterminal parkeerterrein	U	2027	0	0	0	0	0	0	20.000
Boekesdijk rehab. (Hoge Randweg- Morgenweg)	U	2020	324.923	19.350	305.573	0	0	0	0
Boekesdijk-Maasstraat rehabilitatie	U	2021	468.038	29.663	438.375	0	0	0	0
Brabantplein oplossen waterproblematiek wooncomplex	U	2017	189.861	1.514	188.347	0	0	0	0
Buitengebied verbetering recreat. fietspaden	U	2022	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Cimbaallaan-Orgellaan rehabilitatie	U	2021	426.047	12.055	413.992	0	0	0	0
Corridor vervangen brug	U	2021	220.665	6.106	214.559	0	0	0	0
Corridor vervangen brug	I bijdrage riolering	2021	-80.000	0	-80.000	0	0	0	0
Efferen rehabilitatie	U	2022	582.909	0	582.909	0	0	0	0
Eikenheuvelweg rehabilitatie	U	2020	656.263	12.488	643.775	0	0	0	0
Gebied Oost herinrichting omgeving	U	2018	358.463	45.519	312.944	0	0	0	0
Germenzeel rehabilitatie	U	2021	266.210	114.124	152.086	0	0	0	0
Groenewoud rehabilitatie	U	2022	307.183	0	307.183	0	0	0	0
GVVP proj Oudedijk weren landbouwverkeer	U	2024	0	0	0	1.755.000	0	0	0
GVVP proj Oudedijk weren landbouwverkeer	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-877.500	0	0	0
GVVP proj Zeelandsdijk-Leeuwstr verkeersfunc	U	2024	0	0	0	825.000	0	0	0
GVVP proj Zeelandsdijk-Leeuwstr verkeersfunc	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-200.000	0	0	0

GVVP proj. Liessent/Erf/Komstr twee trottoir	U	2022	332.000	0	332.000	0	0	0	0
GVVP proj. scheiden fietsverkeer rouwstraat	U	2021	344.500	0	344.500	0	0	0	0
GVVP proj. Wilhelminastr vrijliggende fietsvo	U	2022	420.000	0	420.000	0	0	0	0
GVVP projecten Kastanjeweg fietsvoorzieningen	U	2023	106.875	0	106.875	0	0	0	0
GVVP projecten Kastanjeweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	2023	-106.875	0	-106.875	0	0	0	0
GVVP projecten Parallelweg N277	U	2023	400.000	0	400.000	0	0	0	0
GVVP projecten Parallelweg N277	I bijdrage derden	2023	-200.000	0	-200.000	0	0	0	0
GVVP projecten Rotonde Ben van Dijk	U	2025	0	0	0	0	560.000	0	0
GVVP projecten Rotonde Ben van Dijk	I bijdrage derden	2025	0	0	0	0	-280.000	0	0
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	U	2021	1.076.216	1.339	1.074.877	0	0	0	0
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	I bijdrage derden	2021	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsstraat volkese weg	U	2021	585.000	29.737	555.263	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz industrielaan	U	2025	446	446	0	0	895.719	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. cimbaallaan	U	2020	225.000	0	225.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. cimbaallaan	I bijdrage derden	2020	-112.500	0	-112.500	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. liessentstraat	U	2021	210.000	0	210.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. liessentstraat	I bijdrage derden	2021	-105.000	0	-105.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. loopkantstraat	U	2025	0	0	0	0	600.000	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. pres kennedylaan	U	2025	446	446	0	0	985.662	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. pres kennedylaan	I bijdrage derden	2025	0	0	0	0	-495.000	0	0
GVVP projecten. landbouwvriendelijke route	U	2019	129.841	0	129.841	0	0	0	0
GVVP projecten. snelfietsroute de corridor	U	2018	2.688.155	1.409.514	1.278.640	0	0	0	0
GVVP projecten. snelfietsroute de corridor	I bijdrage derden	2018	-1.330.600	-852.500	-478.100	0	0	0	0

GVVP projecten. verbreding Zeelandsedijk	U	2019	701.450	1.511	699.939	0	0	0	0
Helenastraat rehabilitatie	U	2018	306.200	0	306.200	0	0	0	0
Heuvelstraat rehabilitatie	U	2019	116.656	2.996	113.660	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 2 rehabilitatie	U	2021	1.471.299	195	1.471.104	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 rehabilitatie	U	2020	948.933	51.947	896.986	0	0	0	0
Hoevenseweg / Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2023	352.750	0	352.750	0	0	0	0
Hooihofstraat rehabilitatie	U	2022	124.840	0	124.840	0	0	0	0
Hurk rehabilitatie	U	2018	538.393	195	538.198	0	0	0	0
Hurk rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
IKC west herinrichting omgeving	U	2022	459.341	3.077	456.264	0	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2022	1.489.068	189.857	1.299.211	0	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2023	739.889	6.897	732.992	0	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2024	0	0	0	664.844	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2025	0	0	0	0	919.067	0	0
Investerings element en asfaltverhardingen	U	2021	250.000	14.641	235.359	0	0	0	0
Kastanjeweg rehabilitatie	U	2023	106.875	0	106.875	0	0	0	0
Krijten rehabilitatie	U	2018	698.031	405	697.626	0	0	0	0
Krijten rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-310.000	0	-310.000	0	0	0	0
Lauwere rehabilitatie	U	2022	363.540	0	363.540	0	0	0	0
Liessentstr/Erfstr/Kromstr rehabilitatie	U	2022	669.492	21.936	647.556	0	0	0	0
Maashorst Fietspad	U	2021	282.000	34.881	247.119	0	0	0	0
Markt aanpassen fiets-/voetpad	U	2024	0	0	0	190.000	0	0	0
Meerkensweg rehabilitatie	U	2020	659.059	1.560	657.499	0	0	0	0
Mellesingel rehabilitatie	U	2022	207.523	174.765	32.758	0	0	0	0
N264 doorstroming verbeteren	U	2021	3.306.000	1.656.706	1.649.294	0	0	0	0
N605	U	2027	0	0	0	0	0	0	13.250.000
Onderhoud asfalt Bergmaas	U	2021	226.402	68.951	157.451	0	0	0	0
Onderhoud asfalt Bergmaas	I bijdrage derden	2021	0	-34.080	34.080	0	0	0	0
Oude Maasstraat rehabilitatie	U	2018	282.569	826.126	-543.556	0	0	0	0

Parkeerapparatuur vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	130.000	0
Parkeerdek CPHP apparatuur vervangen	U	2026	0	0	0	0	0	340.000	0
Petruskerk aanlichten	U	2021	300.000	60.383	239.617	0	0	0	0
Petruskerk aanlichten	I bijdrage derden	2021	-150.000	0	-150.000	0	0	0	0
Rolbezem gladheid vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	32.000	0
Sacramentsweg/Mondriaanplein wegen	U	2024	0	0	0	445.000	0	0	0
Schutsboomstraat rehabilitatie	U	2023	460.669	0	460.669	0	0	0	0
Sport en spel Reek openbaar gebied	U	2019	0	1.572	-1.572	122.588	0	0	0
Sportlaan rehabilitatie	U	2020	192.067	2.508	189.559	0	0	0	0
Stadsrijk rehabilitatie	U	2019	351.451	268	351.183	0	0	0	0
Stoffels rehabilitatie	U	2019	589.306	515	588.792	0	0	0	0
Uitkijktoren	U	2025	0	0	0	0	180.000	0	0
Verlengde noordlaan met bijkomende werkz.	U	2016	1.983.798	176.764	1.807.034	0	0	0	0
Verlengde noordlaan met bijkomende werkz.	I bijdrage riolering	2016	-1.088.000	0	-1.088.000	0	0	0	0
Vervanging armaturen	U	2022	176.832	118.799	58.033	0	0	0	0
Vervanging armaturen	U	2023	1.522.496	404	1.522.092	0	0	0	0
Vervanging armaturen	U	2027	0	0	0	0	0	0	380.000
Vervanging automaten rtp	U	2027	0	0	0	0	0	0	215.000
Vervanging masten	U	2026	0	0	0	0	0	20.000	0
Vervanging masten	U	2024	0	0	0	20.168	0	0	0
Vervanging masten	U	2025	0	0	0	0	20.168	0	0
Vijfhuizerweg/morel rehabilitatie	U	2017	1.100.651	1.040.554	60.097	0	0	0	0
Violierstraat rehabilitatie	U	2018	2.432.251	205.839	2.226.412	0	0	0	0
Violierstraat rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-218.725	-1.290.750	1.072.025	0	0	0	0
Voederheil herinrichting	U	2024	0	0	0	400.000	0	0	0
Wijde Wereld herinrichting omgeving	U	2022	151.560	0	151.560	0	0	0	0
Zeeland centrumplan	U	2016	323.033	0	323.033	0	0	0	0
Zeeland centrumplan	I bijdrage derden	2016	24.706	0	24.706	0	0	0	0
Zeeland inrichting gebied bij dorps huis / sporthal	U	2019	384.072	0	384.072	0	0	0	0
Zeelandsedreef/Schajkseweg rehabilitatie	U	2023	1.653.680	103	1.653.577	0	0	0	0
Ziekenhuis Bernhoven vervanging parkeerapp.	U	2022	175.000	0	175.000	0	0	0	0

Overige kredieten	U		2.577.678	344.458	2.233.219	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage derden		-238.101	-16.801	-221.300	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage riolering		-35.000	0	-35.000	0	0	0	0
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer			35.720.556	4.511.974	31.208.582	3.345.100	3.385.616	522.000	13.865.000
Programma 3 Economie en toerisme									
Aansluiting evenementenkasten	U	2024	0	0	0	30.284	0	0	0
Overige kredieten	U		100.000	100.000	0	0	0	0	0
Totaal programma 3 Economie en toerisme			100.000	100.000	0	30.284	0	0	0
Programma 4 Onderwijs									
Aventurijn asbestverwijdering	U	2021	121.000	0	121.000	0	0	0	0
Aventurijn en klimboom nieuwbouw	U	2021	6.157.733	0	6.157.733	0	0	0	0
Aventurijn sloopkosten	U	2021	151.250	9.734	141.516	0	0	0	0
Camelot en palster nieuwbouw	U	2018	190.784	85.269	105.515	0	0	0	0
Camelot en palster nieuwbouw	I bijdrage derden	2018	-52.824	0	-52.824	0	0	0	0
IKC west bewegingsonderwijs	U	2021	2.074.670	0	2.074.670	0	0	0	0
Wijde wereld uitbreiding basisschool	U	2024	0	0	0	973.895	0	0	0
Overige kredieten	U		148.924	0	148.924				
Totaal programma 4 Onderwijs			8.791.537	95.004	8.696.534	973.895	0	0	0
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur									
Batenburglaan bomen	U	2025	0	0	0	0	75.000	0	0
Beukenlaan bomen	U	2025	0	0	0	0	75.000	0	0
Bevrijdingspark pumptrack	U	2024	0	0	0	500.000	0	0	0
Bibliotheek/kunst&co renovatie gevels	U	2020	117.250	194.805	-77.555	0	0	0	0
Bogerd bomen	U	2025	0	0	0	0	85.000	0	0
Bossestraat bomen	U	2026	0	0	0	0	0	150.000	0
Buitengebied herstel bomenstructuur div str	U	2024	50.000	0	50.000	57.500	0	0	0
De Maashorst rolstoelpaden	U	2023	100.000	0	100.000	0	0	0	0
De rakt extra kleedkamers	U	2018	234.372	0	234.372	0	0	0	0
De rakt extra kleedkamers	I bijdrage derden	2018	-39.949	0	-39.949	0	0	0	0
De Wervel renovatie	U	2023	423.500	0	423.500	0	0	0	0
De Wervel renovatie	I bijdrage derden	2023	-73.500	0	-73.500	0	0	0	0
Eiment ophoging geluidswal	U	2025	0	0	0	0	150.000	0	0

FC Uden kunstgrasveld toplaag	U	2022	568.700	396.882	171.818	0	0	0	0
FC Uden kunstgrasveld toplaag	I bijdrage derden	2022	-98.700	-69.454	-29.246	0	0	0	0
Fietspad Maashorst	U	2024	0	0	0	328.000	0	0	0
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	U	2018	396.383	47.000	349.383	0	0	0	0
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	I bijdrage derden	2018	-396	-1.759	1.363	0	0	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2024	0	0	0	50.000	0	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2025	0	0	0	0	50.000	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2026	0	0	0	0	0	50.000	0
Germenzeel (v&k) nieuwbouw turnhal	U	2019	184.477	16.976	167.501	0	0	0	0
Germenzeel (v&k) nieuwbouw turnhal	I bijdrage derden	2019	170	-635	805	0	0	0	0
Germenzeel groenvoorzieningen	U	2020	102.500	0	102.500	0	0	0	0
Gruunsel geluidswalconstructie	U	2018	129.626	74.988	54.638	0	0	0	0
HCU kunstgrasveld toplaag	U	2026	0	0	0	0	0	150.000	0
hoevenseveld fase 2 bomenstructuur	U	2023	190.000	0	190.000	0	0	0	0
Hoevenseweg bomen	U	2023	125.000	0	125.000	0	0	0	0
Hondenuitlaatvelden voormalig Landerd	U	2024	0	0	0	50.000	0	0	0
Landschapsbeleidsplan uitvoering	U	2013	222.741	40.000	182.741	0	0	0	0
Landschapsbeleidsplan uitvoering	I bijdrage derden	2013	-61.000	0	-61.000	0	0	0	0
Maashorst IUP	U	2009	435.741	0	435.741	0	0	0	0
Maashorst IUP	I bijdrage derden	2009	-400.000	0	-400.000	0	0	0	0
Maashorst uitkijktoren afwerking	U	2024	0	0	0	75.000	0	0	0
Maashorst uitkijktoren frame	U	2024	0	0	0	222.693	0	0	0
Melkpad-Graspeelloop EVZ	U	2015	117.500	0	117.500	0	0	0	0
Melkpad-Graspeelloop EVZ	I bijdrage derden	2015	-58.750	0	-58.750	0	0	0	0
Moleneind bomen	U	2026	0	0	0	0	0	50.000	0
Moleneind omzetten velden	U	2020	114.042	13.233	100.809	0	0	0	0
Moleneind omzetten velden	I bijdrage derden	2020	-22.558	0	-22.558	0	0	0	0
Munsche Wetering EVZ	U	2017	460.484	0	460.484	0	0	0	0
Munsche Wetering EVZ	I bijdrage derden	2017	-354.200	0	-354.200	0	0	0	0
Naat Piek buitenruimte	U	2023	300.000	0	300.000	0	0	0	0

Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2024	0	0	0	75.000	0	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	75.000	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	75.000	0
Palmstraat Entree	U	2014	2	0	2	0	0	0	0
Palmstraat Entree	I bijdrage derden	2014	-300.000	0	-300.000	0	0	0	0
Palmstraat recreatieve poort	U	2022	115.000	0	115.000	0	0	0	0
Past. Van Winkelstraat Bomen	U	2026	0	0	0	0	0	75.000	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2025	0	0	0	0	100.000	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2023	100.000	24.636	75.364	0	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2024	0	0	0	100.000	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	100.000	0
Recreatieve voorzieningen	U	2027	0	0	0	0	0	0	100.000
Red Sox aanleg honkbalveld	U	2020	261.859	89.103	172.756	0	0	0	0
Red Sox aanleg honkbalveld	I bijdrage derden	2020	-37.954	-2.660	-35.294	0	0	0	0
Red Sox hekwerk / dugouts	U	2020	242.524	46.724	195.800	0	0	0	0
Red Sox hekwerk / dugouts	I bijdrage derden	2020	-42.091	0	-42.091	0	0	0	0
Red Sox kleedaccommodatie	U	2018	243.319	0	243.319	0	0	0	0
Red Sox kleedaccommodatie	I bijdrage derden	2018	-42.229	0	-42.229	0	0	0	0
RKSV Odiliapeel en FC Uden renovatie speelvelden	U	2026	0	0	0	0	0	70.000	0
Rksv volkel renovatie kleedlokalen	U	2018	40.638	0	40.638	250.182	0	0	0
Rksv volkel renovatie kleedlokalen	I bijdrage derden	2018	-40.638	0	-40.638	0	0	0	0
Sacramentsweg/Mondriaanplein groen	U	2024	0	0	0	220.000	0	0	0
Schutsboomstraat bomen	U	2024	0	0	0	195.000	0	0	0
Sport en Spel Reek gebouw	U	2019	678.181	238.148	440.034	0	0	0	0
Sport en Spel Reek gebouw	I bijdrage derden	2019	-468.791	-13.827	-454.964	1.900.000	0	0	0
Sport en spel Reek grond	U	2019	-200.286	0	-200.286	153.000	0	0	0
Sport en spel Reek grond	I bijdrage derden	2019	36.015	0	36.015	0	0	0	0
Sport en spel Reek sportterrein	U	2019	8.303	0	8.303	33.211	0	0	0

Sport en spel Reek sportterrein	I bijdrage derden	2019	-8.303	0	-8.303	0	0	0	0
Sport en spel Reek tijdelijk gebouw	U	2019	14.921	459	14.462	59.683	0	0	0
Sport en spel Reek tijdelijk gebouw	I bijdrage derden	2019	-14.921	0	-14.921	0	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2024	0	0	0	75.000	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	75.000	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	75.000	0
Stadt-Land verharding	U	2024	0	0	0	50.000	0	0	0
Stadt-Land verharding	U	2025	0	0	0	0	50.000	0	0
Stadt-Land verharding	U	2026	0	0	0	0	0	50.000	0
UDI` 19 kunstgrasveld top laag	U	2022	496.127	330.445	165.682	0	0	0	0
UDI` 19 kunstgrasveld top laag	I bijdrage derden	2022	-86.105	-57.828	-28.277	0	0	0	0
UDI` 19 renovatie kleedlokalen	U	2024	0	0	0	266.200	0	0	0
UDI` 19 renovatie kleedlokalen	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-46.200	0	0	0
UDI`19 kleedlokalen	U	2026	0	0	0	0	0	230.000	0
UDI`19 kunstgrasveld top laag	U	2026	0	0	0	0	0	175.000	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen 7 tm 12	U	2027	0	0	0	0	0	0	210.000
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	U	2022	162.000	0	162.000	0	0	0	0
Vijfhuis bomen	U	2026	0	0	0	0	0	50.000	0
VV Volkel renovatie kunstgras hoofdveld	U	2023	562.650	145.454	417.196	0	0	0	0
VV Volkel renovatie kunstgras hoofdveld	I bijdrage derden	2023	-97.650	0	-97.650	0	0	0	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2024	0	0	0	55.000	0	0	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	55.000	0	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	55.000	0
Zeelandsedreef bomen	U	2023	150.000	0	150.000	0	0	0	0
Overige kredieten	U		3.587.357	2.007.209	1.580.148	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage derden		-218.091	-240.580	22.489	0	0	0	0
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur			8.305.270	3.279.318	5.025.952	4.669.269	790.000	1.355.000	310.000
Programma 6 Sociaal domein									
De Wijde Wereld kinderopvang	U	2024	0	0	0	438.000	0	0	0
IKC west commerciële kindfunctie	U	2022	941.931	0	941.931	0	0	0	0
Wapen van Reek verbouwing foyer	U	2023	275.000	0	275.000	0	0	0	0

Wijk-/gemeentelijke accomm. isoleren gevels	U	2023	131.000	0	131.000	0	0	0	0
Zeeland bouw dorpshuis en sporthal	U	2019	4.933.985	4.726.624	207.361	0	0	0	0
Zeeland bouw dorpshuis en sporthal	I bijdrage derden	2019	132.915	-256.865	389.780	0	0	0	0
Overige kredieten	U		394.617	45.131	349.486	0	0	0	0
Totaal programma 6 Sociaal domein			6.809.448	4.514.890	2.294.559	438.000	0	0	0
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid									
Aanschaf minicontainers	U	2024	0	0	0	460.000	0	0	0
Begraafplaatsbeheersysteem	U	2026	0	0	0	0	0	24.000	0
Bossestraat riolering	U	2024	0	0	0	850.000	0	0	0
Bossestraat riolering	I bijdrage riolering	2024	0	0	0	-850.000	0	0	0
Damaststraat eo (wijk) riolering	U	2026	0	0	0	0	0	1.400.000	0
Damaststraat eo (wijk) riolering	I bijdrage riolering	2026	0	0	0	0	0	-1.400.000	0
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	U	2020	1.644.540	311.331	1.333.209	0	0	0	0
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	I bijdrage riolering	2020	-1.647.000	0	-1.647.000	0	0	0	0
EVZ 2014-2016 hw	U	2014	367.701	0	367.701	0	0	0	0
GFT+e container hoogbouw	U	2021	106.978	16.809	90.169	0	0	0	0
Groen- en infiltratievoorzieningen vw	U	2019	125.196	153.554	-28.358	0	0	0	0
Groen- en infiltratievoorzieningen vw	I bijdrage riolering	2019	-100.000	0	-100.000	0	0	0	0
Gruunsel aanleg HWA	U	2025	0	0	0	0	2.600.000	0	0
Gruunsel aanleg HWA	I bijdrage riolering	2025	0	0	0	0	-2.600.000	0	0
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	U	2021	852.600	0	852.600	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	U	2021	247.400	0	247.400	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	I bijdrage riolering	2021	0	-100.000	100.000	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	U	2021	440.000	2.438	437.562	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	I bijdrage riolering	2021	-440.000	0	-440.000	0	0	0	0
Hurk riolering VW	U	2019	250.000	0	250.000	0	0	0	0
Hurk riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
Klumperstraat/Scheperstraat riolering	U	2022	450.000	0	450.000	0	0	0	0

Klumperstraat/Scheperstraat riolering	I bijdrage riolering	2022	-450.000	0	-450.000	0	0	0	0
Krijten riolering VW	U	2019	309.195	0	309.195	0	0	0	0
Krijten riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-310.000	0	-310.000	0	0	0	0
Maasstraat vervangen riolering	U	2022	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Maasstraat vervangen riolering	I bijdrage riolering	2022	-100.000	0	-100.000	0	0	0	0
Maatregelen riolering vw	U	2018	428.076	201.181	226.895	0	0	0	0
Maatregelen riolering vw	U	2019	406.336	0	406.336	0	0	0	0
Maatregelen riolering vw	I bijdrage riolering	2019	-862.000	0	-862.000	0	0	0	0
Monsegneur Suijsstraat riolering	U	2026	0	0	0	0	0	850.000	0
Monsegneur Suijsstraat riolering	I bijdrage riolering	2026	0	0	0	0	0	-850.000	0
Morel en Vijfhuizerweg riolering vw	U	2020	377.840	295	377.545	0	0	0	0
Morel en Vijfhuizerweg riolering vw	I bijdrage riolering	2020	-394.000	0	-394.000	0	0	0	0
Netjeshof eo riolering	U	2025	0	0	0	0	450.000	0	0
Netjeshof eo riolering	I bijdrage riolering	2025	0	0	0	0	-450.000	0	0
Odiliapeel afr dubbelfunctie gemaal	U	2027	0	0	0	0	0	0	35.000
Ondergrondse restafvalcontainers	U	2020	213.943	-8.673	222.616	0	0	0	0
Onderhoud gemalen E/M	U	2022	540.543	0	540.543	0	0	0	0
Onderhoud gemalen E/M	I bijdrage riolering	2022	-540.543	0	-540.543	0	0	0	0
Onderhoud randvoorzieningen E/M	U	2022	623.388	0	623.388	0	0	0	0
Onderhoud randvoorzieningen E/M	I bijdrage riolering	2022	-623.388	0	-623.388	0	0	0	0
Oude Maasstraat riolering hw	U	2020	794.556	487	794.069	0	0	0	0
Oude maasstraat riolering vw	U	2018	379.705	488	379.217	0	0	0	0
Pastoor van Winkelstraat riolering	U	2026	0	0	0	0	0	1.000.000	0
Pastoor van Winkelstraat riolering	I bijdrage riolering	2026	0	0	0	0	0	-1.000.000	0
Sacramentsweg/Mondriaanplein riool	U	2024	0	0	0	410.000	0	0	0
Schutsboomstraat riolering	U	2023	700.000	0	700.000	0	0	0	0
Schutsboomstraat riolering	I bijdrage riolering	2023	-700.000	0	-700.000	0	0	0	0
St Annastraat 202 aanleg HWA	U	2025	0	0	0	0	150.000	0	0

St Annastraat 202 aanleg HWA	I bijdrage riolering	2025	0	0	0	0	-150.000	0	0	
Vervangen pompen drukkriolering	U	2027	0	0	0	0	0	0	986.000	
Violierstraat herinrichting riolering	U	2021	999.001	0	999.001	0	0	0	0	
Violierstraat herinrichting riolering	I bijdrage riolering	2021	-330.000	0	-330.000	0	0	0	0	
Vlasroot riolering	U	2024	0	0	0	750.000	0	0	0	
Vlasroot riolering	I bijdrage riolering	2024	0	0	0	-750.000	0	0	0	
Voederheil riolering	U	2024	0	0	0	650.000	0	0	0	
Voederheil riolering	I bijdrage riolering	2024	0	0	0	-650.000	0	0	0	
Voor-Oventje aanleg hemelwaterafvoer	U	2022	250.000	0	250.000	0	0	0	0	
Voor-Oventje aanleg hemelwaterafvoer	I bijdrage riolering	2022	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0	
Vrachtwagen riolering	U	2024	0	0	0	200.000	0	0	0	
Overige kredieten	U		1.482.030	868.063	613.966	0	0	0	0	
Overige kredieten	I bijdrage riolering		-289.719	0	-289.719	0	0	0	0	
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid			4.802.376	1.445.972	3.356.404	1.070.000	0	24.000	1.021.000	
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing										
De Scheenen Reek kosten locatie	U	2021	325.000	0	325.000	0	0	0	0	
IKC west plankosten ruimte	U	2020	118.861	21.618	97.242	0	0	0	0	
Startersleningen gemeenterekening vrom	U	2018	2.500.000	0	2.500.000	0	0	0	0	
Strategische grondaankopen	U	2022	3.000.000	19.396	2.980.604	0	0	0	0	
Overige kredieten	U		264.611	184.643	79.969	0	0	0	0	
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			6.208.472	225.657	5.982.814	0	0	0	0	
Programma 9 Bestuur en dienstverlening										
Apparatuur gemeenteraad	U	2026	0	0	0	0	0	45.000	0	
Overige kredieten	U		25.000	0	25.000	0	0	0	0	
Totaal programma 9 Bedrijfsvoering			25.000	0	25.000	0	0	45.000	0	
Programma 10 Bestuur en dienstverlening										
Aanschaf trekker	U	2027	0	0	0	0	0	0	53.000	
Aanschaf verreiker	U	2024	0	0	0	70.000	0	0	0	
Aanschaf voertuigen toezichhouders	U	2024	0	0	0	60.000	0	0	0	

Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	2026	0	0	0	0	0	25.083	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	2027	0	0	0	0	0	0	384.997
Computer/vergaderschermen+werkplek apparatuur	U	2024	0	0	0	25.083	0	0	0
Computer/vergaderschermen+werkplek apparatuur	U	2025	0	0	0	0	25.083	0	0
E-learningtool privacyproof	U	2024	0	0	0	23.000	0	0	0
Gemeentehuis inrichting	U	2021	1.063.464	788.562	274.902	0	0	0	0
Gemeentehuis koppelen klimaatinstallatie	U	2023	550.000	118.057	431.943	0	0	0	0
Gemeentehuis verbouwing	U	2021	8.519.809	8.768.781	-248.971	0	0	0	0
Gemeentehuis verbouwing (RIEC)	U	2022	501.800	556.890	-55.090	0	0	0	0
Gemeentewerf aanpassingen	U	2026	0	0	0	0	0	695.000	0
Gemeentewerf opslagruimte	U	2024	0	0	0	145.000	0	0	0
Gemeentewerf veldschuur	U	2026	0	0	0	0	0	30.000	0
Gemeentewerf verbouwing	U	2021	760.975	649.211	111.765	0	0	0	0
ICT laptops/dockinst/toetsenborden	U	2026	0	0	0	0	0	143.713	0
ICT pinautomaten	U	2026	0	0	0	0	0	43.000	0
ICT servers	U	2023	35.250	86.689	-51.439	0	0	0	0
ICT servers	U	2025	0	0	0	0	750.000	0	0
ICT servers	U	2026	0	0	0	0	0	30.000	0
Ict servers	U	2027	0	0	0	0	0	0	495.000
ICT servers	U	2024	0	0	0	30.000	0	0	0
ICT smartphones	U	2026	0	0	0	0	0	165.600	0
ICT Smartphones	U	2027	0	0	0	0	0	0	165.600
ICT smartphones	U	2023	165.600	56.242	109.358	0	0	0	0
ICT smartphones	U	2024	0	0	0	165.600	0	0	0
ICT smartphones	U	2025	0	0	0	0	165.600	0	0
ICT tablets	U	2025	0	0	0	0	6.267	0	0
ICT tablets	U	2026	0	0	0	0	0	25.069	0
ICT tablets	U	2027	0	0	0	0	0	0	6.267
ICT tablets	U	2024	0	0	0	6.267	0	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2027	0	0	0	0	0	0	143.713
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2024	0	0	0	143.713	0	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2025	0	0	0	0	143.713	0	0
Tractor vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	55.000	0

Vervangen vijf voertuigen buitendienst	U	2024	0	0	0	228.817	0	0	0
Vervanging DAF 75	U	2027	0	0	0	0	0	0	150.000
Vervanging tractor	U	2024	0	0	0	62.575	0	0	0
Wireless omgeving (WiFi)	U	2027	0	0	0	0	0	0	235.742
Overige kredieten	U		1.189.120	887.300	301.820	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage derden		-2.670	0	-2.670	0	0	0	0
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten			12.783.348	11.911.732	871.617	960.055	1.090.663	1.212.465	1.634.319
Totaal generaal			83.589.008	26.110.292	57.478.716	11.486.603	5.266.279	3.178.465	16.850.319

Geldleningen

Opgenomen geldleningen

Dit zijn alle leningen die zijn aangegaan ter financiering van bijvoorbeeld investeringen, groot onderhoud, het grondbedrijf e.d. De gemeente Maashorst hanteert totaal financiering.

Nr	Hoofdsom	Laatste Jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2024	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2024
1	8.000.000	2024	1,44	800.000	0	11.520	800.000	0
15	15.000.000	2038	4,55	7.125.000	0	315.795	500.000	6.625.000
27	15.000.000	2032	3,31	6.750.000	0	223.425	750.000	6.000.000
30	20.000.000	2033	2,81	9.250.000	0	249.388	1.000.000	8.250.000
94	15.000.000	2039	4,49	8.000.000	0	350.781	500.000	7.500.000
99	1.888.179	2032	3,75	779.143	0	29.218	74.381	704.762
101	3.495.651	2033	4,81	1.566.963	0	75.371	125.690	1.441.273
116	3.076.630	2033	4,81	1.424.045	0	68.497	114.226	1.309.819
122	6.352.923	2026	4,45	1.123.793	0	50.009	358.412	765.381
123	6.352.923	2027	4,62	1.485.071	0	68.610	346.507	1.138.564
135	6.806.703	2026	5,58	816.804	0	45.537	272.268	544.536
136	10.000.000	2034	4,45	3.666.667	0	163.167	333.333	3.333.333
137	15.000.000	2035	3,64	6.000.000	0	218.100	500.000	5.500.000
155	20.000.000	2047	1,44	18.800.000	0	266.400	800.000	18.000.000
*	20.000.000	2024	3,50	0	20.000.000	700.000	800.000	19.200.000
	165.973.009			67.587.485	20.000.000	2.835.817	7.274.816	80.312.669

* Naar verwachting zal er in 2024 een nieuwe lening aangetrokken moeten worden van € 20.000.000. Een verdere toelichting hieromtrent is te vinden in de in de financieringsparagraaf.

Verstreckte geldleningen

Het verstrekken van geldleningen is voorbehouden aan banken. Gemeenten zien daar voor zichzelf in principe geen rol weggelegd. Gemeenten werken met gemeenschapsgeld van en voor inwoners en bedrijven. Daar past de functie van 'bankier' niet bij. In het verleden werd hier binnen de overheid anders over gedacht. Nadat diverse rijksinstellingen geconfronteerd werden met verliezen als gevolg van faillissement e.d., heeft de wetgever hier strenge regels voor vastgelegd. Wij zien deze staat van verstreckte geldleningen dan ook als een sterfhuisconstructie.

Nr	Verstrekt aan	Hoofdsom	Rente %	Begindatum	Looptijd in jaren	Stand 01-01-2024	Nieuwe verstreckte leningen	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2024
275	Stichting Area	6.352.923	4,45%	1-9-1994	32	1.123.793	0	44.692	358.412	765.381
	Totaal woningbouwcorporatie	6.352.923				1.123.793	0	44.692	358.412	765.381
115	Harmonie en drumband st Caecilia	124.790	6,00%	31-12-1996	30	4.738	0	4.191	1.579	3.159
311	Stg eigen herd	726.000	5,50%	31-12-2003	30	100.230	0	39.930	10.023	90.207
	Totaal derden	850.790				104.968	0	44.121	11.602	93.366
	Totaal	7.203.713				1.228.761	0	88.813	370.014	858.747

Gewaarborgde geldleningen

Dit zijn leningen waar de gemeente borg voor staat. Dit onder stringente voorwaarden en in principe nooit zonder achtervang van een voorliggende instantie

Leningsnr.	Hoofdsom	Geldschieter	Geldnemer	Rente %	Stand 01-01-2024	Stand 31-12-2024	Toelichting
4	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,49%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
17	8.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,72%	8.000.000	8.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
18	12.000.000	ASN Bank	Stichting Area	4,32%	12.000.000	12.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
19	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	3,89%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
22	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	2,96%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
24	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,08%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
25	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,12%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
35	5.600.000	NWB Bank	Stichting Area	3,03%	5.333.000	5.333.000	achtervang na wsw (max. 50%)
113	418.449	ING Bank	Gemeente Maashorst	divers	304.123	304.123	1) 100% garantstelling
140	384.579	Stater Nederland BV	Gemeente Maashorst	divers	218.723	218.723	1) 100% garantstelling
141	3.274	SNS Bank	Gemeente Maashorst	divers	824	824	1) 100% garantstelling
142	19.173	Robobank Uden Veghel	Gemeente Maashorst	divers	14.157	14.157	1) 100% garantstelling
143	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,19%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
144	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,11%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
145	127.512	Woonfonds hypotheek	Gemeente Maashorst	divers	63.983	63.983	1) 100% garantstelling
146	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,79%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
147	10.000.000	NWB Bank	Stichting Area	2,06%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
148	10.000.000	NWB Bank	Stichting Area	2,45%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
149	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,24%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
150	3.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,80%	3.000.000	3.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
151	6.000.000	NWB Bank	Stichting Area	0,51%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
152	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,68%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
153	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,58%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
154	13.000.000	BNG Bank	Stichting Area	6,58%	13.000.000	13.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
156	129.526	Robobank Uden Veghel	Tennis- en padelvereniging De Witte Schare	3,70%	115.534	108.538	100% garantstelling
157	129.526	Robobank Uden Veghel	Tennis- en padelvereniging De Witte Schare	3,70%	115.534	108.538	100% garantstelling
158	2.728.000	BNG Bank	Stichting Brabantwonen	divers	2.103.000	2.103.000	achtervang na wsw (max. 50%)
160	10.744.000	NWB Bank	Stichting Mooland	divers	8.403.000	8.403.000	achtervang na wsw (max. 50%)
161	48.600.000	BNG Bank	Stichting Mooland	divers	47.716.000	47.716.000	achtervang na wsw (max. 50%)
n.v.t.	2.470.000	NWB Bank	Stichting Mooland	divers	125.686	125.686	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	43.693.000	BNG Bank	Stichting Mooland	divers	2.225.659	2.225.659	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	5.817.000	NWB Bank	Stichting Area	divers	5.585.000	5.585.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	2.704.000	BNG Bank	Stichting Area	divers	9.174.000	9.174.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	990.870	NWB Bank	Stichting Brabantwonen	divers	988.153	988.153	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	225.000	BNG Bank	Stichting Brabantwonen	divers	225.750	225.750	2) o.b.v. verdeelsleutel
263.783.908					221.712.125	221.698.133	

- Deze garantstellingen zijn verleend in het kader van de voormalige gemeente garantstelling voor particulieren die een hypotheek afsloten en hypothecaire geldeningen ambtenaren. Dit betreft een oude constructie, er worden geen nieuwe hypothecaire waarborgen afgegeven.
- Alle geborgde leningen afgesloten vóór 1 augustus 2021 vallen onder het toen geldende regime: elke lening wordt toegerekend aan een individuele gemeente. Alle geborgde leningen afgesloten vanaf 1 augustus 2021 vallen onder het regime van de nieuwe achtervangovereenkomsten. In het regime vanaf 1 augustus 2021 worden leningen toegerekend aan gemeenten naar rato van de marktwaarde van het DAEB-bezit (Diensten van Algemeen Economisch Belang) dat corporaties in de gemeenten hebben. Voor meer informatie zie de website van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

BBV beleidsindicatoren

BBV beleidsindicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkering en nieuwbouwwoningen. Deze indicatoren worden geplaatst op <https://www.waarstaategemeente.nl/dashboard/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv->

De website www.waarstaatjegemeente.nl is continue in ontwikkeling. De indeling is op thema. Denk hierbij aan thema's als 'bouwen en wonen'. Op themaniveau kunt u nu informatie van Maashorst raadplegen en eventueel afzetten tegen andere gemeenten. Onderstaand ter volledigheid opgenomen de verplichte indicatoren. Inmiddels zijn een aantal indicatoren uit de wettelijke regeling geschrapt. Het betreft nummer 7,12,13,15 en 25.

Nummer	Taakveld (BBV)	Naam Indicator	Eenheid	Bron
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting
6.	1. Veiligheid	Verwijzing Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt
7.				
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
11.	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS

12.				
13.				
14.	3. Economie	Func tiemening	%	LISA
15.				
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LIDS
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
19.	4. Onderwijs	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado
20.	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS,RIVM)
21.	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
23.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de	CBS

			beroepsbevolking	
25.				
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
27.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
28.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
32.	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD
33.	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS

36.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
37.	8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS
38.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshoude n	In euro	COELO
39.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoud en	In euro	COELO

Programmabegroting 2024

**toelichting per onderwerp nieuwe wensen uit
Kadernota / begroting**

Overzicht van de nieuwe wensen opgenomen in de Kadernota 2024 / begroting 2024

Nr voors tel	Domein / programma	Omschrijving voorstel	investerings bedrag	2024	2025	2026	2027
1.	Dienstverlening	Uitbreiding subsidierelatie met HALT		25	25		
	<i>Totaal Programma 1 Veiligheid</i>			25	25		
2.	Ruimte	N605 Voorbereidingskosten	250				4
3.	Ruimte	N605 Uitvoeringskosten	13.000				221
4.	Ruimte	Herinrichting Voederheil (aanvullend krediet)	400	7	14	13	13
4a	Ruimte	Markt Uden, aanpassen voet- en fietspad	190	3	6	6	6
	<i>Totaal Programma 2 Verkeer en vervoer</i>		13.840	10	20	19	19
5.	Ruimte	Centrumvisie herinrichting hoek Sacramentsweg- Galerij-Mondriaanplein	1.075	20	40	39	39
	<i>Totaal Programma 3 Economie en toerisme</i>		1.075	20	40	39	39
6.	Sociaal	De Wijde Wereld- Uitbreiding Onderwijsruimte (ophoging krediet)	974	49	48	48	48
7.	Sociaal	De Wizzert en De Vlasgaard - Uitbreiding Onderwijsruimte (in Kindcentrum De Morgenzon		43	16	16	16
8.	Sociaal	De Wijde Wereld - Ruimte voor Kinderopvang	438	0	0	0	0
	<i>Totaal Programma 4 Onderwijs</i>		1.649	92	64	64	64
9.	Sociaal	Implementatie Cultuurbeleid 2024-2030		235			

Nr voors tel	Domein / programma	Omschrijving voorstel	investerings bedrag	2024	2025	2026	2027
10	Sociaal	Juridische ondersteuning concessieovereenkomst Markant Maashorst		20	20		
11.	Ruimte	Harmonisatie hondenuitlaatbeleid	50	1	2	2	2
12.	Ruimte	Pumptrack bevrijdingspark	150	6	11	11	11
13.	Ruimte	Skatebaan bevrijdingspark	350	13	26	26	26
14.	Ruimte	Verbreding fietspaden 'kruis' in natuurgebied De Maashorst	328	7	14	14	14
	<i>Totaal Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur</i>		878	282	73	53	53
15.	Sociaal	Regionale Werkgroep Veilig in Afhankelijkheidsrelaties (ViA)		20	20	50	50
15a	Sociaal	Schuldhelpverlening voor Ondernemers		25	25	25	25
15b	Sociaal	Lokale randvoorwaarden Beschermd Wonen 2024-2028		0	0	0	0
16.	Dienstverlening	Begrotingstekorten 2024 wijkaccommodaties		410			
17.	Dienstverlening	Ondersteunend budget ontwikkelingen wijkaccommodaties		30	30	30	30
18.	Sociaal	Harmonisatie Jeugd- en jongerenwerk		120	120	120	120
19.	Sociaal	Sterke Sociale Basis in de Wijken		450	450	450	450
20.	Sociaal	Overgangsbudget Sociaal Domein 2024		250			
21.	Dienstverlening	Verhogen bijdrage Udenfonds/Maashorstfonds		51	51		
	<i>Totaal Programma 6 Sociaal domein</i>		0	1.356	696	675	675

Nr voors tel	Domein / programma	Omschrijving voorstel	investerings bedrag	2024	2025	2026	2027
22.	Sociaal	Herzien AED-beleid		20	20	20	20
	<i>Totaal</i>			20	20	20	20
	<i>Programma 7</i>						
	<i>Volksgezondhe id, milieu en duurzaamheid</i>						
23.	Dienstverlening	Aanpassing archiefkelder Uden/vervroegd overbrengen archief		49	44	39	32
24.	Dienstverlening	Opleidingsbudget verhogen naar 2% van de loonsom		210	210	210	210
25.	Ruimte	Opslagruimte Werf Uden	145	2	5	5	5
26.	Dienstverlening	Digitaal startportaal i.c.m. intranet		200	150	125	100
	<i>Totaal</i>		145	462	409	379	347
	<i>Programma 10</i>						
	<i>Bedrijfsvoering en inkomsten</i>						
	TOTAAL		17.350	2.266	1.346	1.250	1.442

Op volgorde van de nummering in de tabel zijn de formats met toelichtingen hieronder opgenomen.

Wensen 2024-2027 (nr. 1)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Veiligheid

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Onderwerp: **Uitbreiding subsidierelatie stichting HALT om preventieaanbod te verbeteren en terugdringen jeugdcriminaliteit**

Betreft :Fcl/Ecl 61200000/43600 Openbare orde en veiligheid / Inkomensoverdrachten - Overige overheden

Incidenteel / **structureel** : We wensen een uitbreiding op het preventieaanbod van Stichting Halt. Daarvoor vragen wij voor 2024 en 2025 extra subsidie aan. Deze aanvraag is gericht op de preventieactiviteiten die Halt aanbiedt. Halt is de enige partij die deze diensten aanbiedt. N.a.v. het werkplan wat is afgestemd met Halt voor 2024 gaan we na een jaar evalueren en mogelijk verlengen. Hiervoor zal dan via de P&C-cyclus budget gevraagd worden.

Investeringsbedrag	
Afschrijvingstermijn	

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	25	25		

Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	25	25		

Algemene toelichting	Uitbreiding diensten HALT
	<p>De gemeente Maashorst wil de overlast door jeugd en criminaliteit graag de kop in drukken.</p> <p>Om de aanpak op overlastgevende en criminele jeugd goed te kunnen inrichten, is het noodzakelijk om de juiste partners aan tafel te hebben. Stichting HALT is hierbij een essentiële partner. Zij werken zowel preventief als repressief.</p> <p>Team Veiligheid is in deze aanbesteding samen opgetrokken met het Sociaal Domein. Hier ligt een sterke relatie op het snijvlak zorg en veiligheid.</p> <p>De aanbesteding biedt mogelijkheden in de aanpak van overlastgevende en criminele jeugd, maar zorgt ook voor het voorkomen hiervan door middel van preventielessen op het basisonderwijs en voortgezet onderwijs op thema's zoals geldezels, sociale media, vuurwerk en groepsdruk. Op deze manier kunnen we steeds meer aan de voorkant komen van het probleem en daarmee voorkomen dat de jeugdcriminaliteit vergroot.</p> <p>Ook kunnen zij door middel van deze aanbesteding aansluiten bij overleggen over de aanpak van jeugd(overlast) en een spreekuur inrichten op school om ervoor te zorgen dat er snel doorgepakt kan worden.</p> <p>Deze ontwikkeling past bij de wensen in het bestuursakkoord om een invulling te geven aan het uitvoeringsprogramma.</p> <p>De uitbreiding van de subsidierelatie is wenselijk gezien de harmonisatie van het beleid en de maatschappelijke ontwikkelingen rondom de jeugdcriminaliteit.</p> <p>Tijdens het opstellen van het werkplan van Stichting Halt is gekeken naar de subsidierelaties van omliggende gemeente. Deze aanvraag is vergelijkbaar met de omliggende gemeente van vergelijkbare grootte (land van Cuijk en Meijerijstad).</p>
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	1.2 aanpak overlast door jeugd.

	<p>Reguliere preventieacties op jeugd en overlast uitvoeren. De samenwerking met partners verbeteren. Daarnaast zorgen dat de juiste partners aan tafel zitten.</p>
<p>Wat is de consequentie als deze wens niet gehonoreerd wordt?</p>	<p>De afgelopen jaren is de jeugdoverlast binnen de gemeente Maashorst sterk aanwezig. We zien dat overlastgevend gedrag steeds meer overgaat naar criminele gedrag, met alle gevolgen van dien. Voorheen was er vooral aandacht voor de repressie en minder voor de preventie van de jeugdoverlast. Het inkopen van Halt zal bijdragen aan het preventief handelen op overlastgevende en criminele jeugd. Hiermee informeer je de jeugd vroegtijdig wat de risico's zijn van het maken van bepaalde keuzes en worden alternatieven aangeboden. We kunnen hierdoor meer aan de voorkant van het probleem zitten en erger voorkomen. Door het creëren van bewustzijn zul je een groot deel van de jeugd bewegen naar het maken van betere keuzes.</p> <p>De consequentie wanneer we Halt niet inkopen is dat we als gemeente niet inzetten op de preventie, maar repressief zullen blijven werken. Dat houdt in dat we achteraf de branden blussen i.p.v. aan de voorkant het probleem voorkomen. HALT is een van de belangrijkste partners bij de aanpak van jeugd overlast / criminaliteit, aangezien zij zowel preventief als repressief werken. Omliggende gemeenten maken al enkele jaren gebruik van HALT in de jeugdaanpak. Daar zien we positief effect.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 2 en 3)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer

Parkeren

Onderwerp: Uitwerken voorkeursalternatief N605

Betreft :Fcl/Ecl Fcl 62100010 Ecl 38004 Overige kosten overige goederen en diensten

Ecl 73000 Afschrijvingen

Ecl.74000 Rente

Structureel

Investeringsbedrag	€ 13.000.000 vanaf 2027 Vorbereidingskosten 2024 € 250.000 (afschrijven tegelijk met investering)
Afschrijvingstermijn	40 jaar

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	0	0	0	162,5
Kapitaallasten (rente 0,9%)	0	0	0	58,5
Overige) exploitatielasten	0	0	0	4,0
Dekking: bijdrage reserve (dekking)	0	0	0	0

kapitaallasten)				
Bijdrage derden				
Te dekken	0	0	0	225,0

Algemene toelichting	<p>De doelstelling is om het voorkeursalternatief C van de N605 verder met de omgeving te optimaliseren zodat er, uiterlijk in 2024, een volledig uitgewerkt ontwerp opgesteld kan worden. Op basis hiervan zullen de benodigde ruimtelijke procedures in gang gezet worden.</p> <p>Verder zijn de uitvoeringsmiddelen in 2024 opgenomen zodat bij het besluit op de verdere voorbereidingskosten ook inzichtelijk is wat het uiteindelijke investeringsbedrag is.</p> <p>Voor het jaar zijn de kapitaallasten, conform het activabeleid voor een half jaar berekend.</p> <p>In de planstudie voor de omklap van de N605 uit 2021 waren de totale kosten voor de gemeente geraamd op 9 miljoen euro, op basis van een 50-50 verdeling met de provincie. Inmiddels zijn de kosten door de provincie geïndexeerd en is de rotonde N264/Industrielaan toegevoegd (deze zat oorspronkelijk in het project N264 maar is 'on hold' gezet vanwege de omklap). De totale kosten voor de gemeente worden nu geraamd op 13,5 miljoen euro. Nadat in 2018 is gestart met dit project en er nu meer duidelijkheid komt over de gepande uitvoering, is het nu noodzakelijk de bedragen op te nemen in de begroting. De uitvoering is voorzien in 2026-2027.</p>
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	<p>Het draagt bij aan de doorstroming van het verkeer om de kern Volkel teneinde de verkeersoverlast in de kern te verminderen en de ruimtelijke ontwikkeling van de kern en specifiek woningbouw mogelijkheden te bevorderen.</p>
Wat is de consequentie als de wens niet gehonoreerd wordt?	<p>Nog niet ontvangen</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 4)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Verkeer en vervoer

- Verkeer en vervoer
 Parkeren

Onderwerp: **Herinrichting Voerderheil, aanvullend budget**

Betreft :Fcl/Ecl

Incidenteel / **structureel**

Investeringsbedrag	€ 400.000,00
Afschrijvingstermijn	40 jaar

Budgettair effect (x € 1.000)				
-	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	5,00	10,00	10,00	10,00
Kapitaallasten (rente 0,9%)	1,80	3,51	3,42	3,33
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	6,80	13,51	13,42	13,33

<p>Algemene toelichting</p>	<p>Algemeen</p> <p>In het voortraject om te komen tot een bestemmingsplan voor het realiseren van de brandweerkazerne aan de Voederheil zijn er afspraken gemaakt met de direct omwonenden. Een van deze afspraken moet gaan leiden tot een verbetering van de verkeersveiligheid op de Voederheil.</p> <p>De gemeenteraad van Landerd nam hier op 9 december 2021 een concreet besluit over. Besloten is om in 2022 als gemeente het initiatief te nemen om een gezamenlijk op te stellen plan (gemeente, bewoners en ondernemers Voederheil) voor herprofilering en herinrichting van de volledige weg Voederheil als erftoegangsweg. Op dit moment loopt het traject om in overleg met de bewoners en ondernemers tot een plan te komen.</p> <p>Noodzaak</p> <p>Ook is door de gemeenteraad op 9 december 2021 besloten de kosten voor de herprofilering en herinrichting van de weg voor een nog nader te bepalen gedeelte mee te nemen in de actualisatie van de GREX in Q2 2022 bij de vaststelling van de jaarrekening.</p> <p>In de grondexploitatie van Voederheil is slechts 50% van de benodigde kosten gedekt. Het restant van de dekking moet komen uit een andere dekkingsbron.</p> <p>Het aanvullende budget is nodig om de gemaakte afspraken ook na te kunnen komen.</p> <p>Financieel / eindconclusie</p> <p>In de grondexploitatie is een budget gereserveerd van € 337.000,00. In totaal is er een budget van afgerond € 735.000,00 nodig. Met een aanvullend budget van € 400.000 kunnen de werkzaamheden verder voortgezet en uitgevoerd worden (PPT criteria).</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>De herinrichting van de Voederheil leidt tot een verbeterde verkeersveiligheid op de weg.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 4a)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Verkeer en vervoer

- Verkeer en vervoer
 Parkeren

Onderwerp: **Markt Uden, aanpassen voet- en fietspad**

Betreft : Fcl/Ecl

Incidenteel / **structureel**

Investeringsbedrag	€ 190.000,00
Afschrijvingstermijn	40 jaar

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	2,375	4,750	4,750	4,750
Kapitaallasten (rente 0,9%)	0,855	1,667	1,625	1,582
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	3,230	6,417	6,375	6,332

<p>Algemene toelichting</p>	<p>Algemeen</p> <p>Na de uitbreiding van de terrassen aan de Markt is er een inrichting gekozen met een loopstrook en een aparte fietsstrook over het parkeerterrein. Kort na de ingebruikname werd duidelijk dat de fietsers niet de gewenste route nemen. Hierdoor ontstaat een verkeersonveilige situatie die opgelost dient te worden. Op verschillende manieren is geprobeerd het fietsverkeer beter te sturen. Helaas zonder het gewenste resultaat.</p> <p>Om tot een oplossing te komen is er met belangengroeperingen gekeken naar de mogelijkheden. De voorkeursvariant is het verleggen van het voetpad en het fietspad duidelijk herkenbaar maken.</p> <p>Bij het opstellen van het plan is rekening gehouden met de warenmarkt en evenementen die op het plein plaatsvinden.</p> <p>Noodzaak</p> <p>De noodzaak tot aanpassing is vooral gelegen in het gegeven dat er regelmatig onveilige situatie ontstaan door (brom)fietsers die over de loopstrook rijden.</p> <p>Het probleem is niet met handhaving op te lossen en vraagt om een fysieke aanpak.</p> <p>Financieel / eindconclusie</p> <p>Om de werkzaamheden uit te kunnen voeren is nieuw budget nodig. De budgetten voor de aanpassing van de terrassen en de Marktstraat zijn volledig afgesloten.</p> <p>Op het moment dat het budget van € 190.000,-- niet beschikbaar gesteld wordt kan buiten de onveilige situatie niet worden opgelost.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>De aanpassingen van het voet- en fietspad leiden tot een verbeterde verkeersveiligheid op de Markt.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 5)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Economie

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Economische promotie

Onderwerp: **Centrumvisie Herinrichting hoek Sacramentsweg – Galerij - Mondriaanplein**

Betreft :Fcl/Ecl

Incidenteel / **structureel**

Project bestaat uit een deel Wegen €445.000,00, een deel Riool €410.000,00 en een deel Groen €220.000,00. Totaal €1.075.000,00.

Deel Wegen:

Investeringsbedrag	€445.000,00
Afschrijvingstermijn	40 jaar

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	5.56	11.125	11.125	11.125
Kapitaallasten (rente 0,9%)	2.00	3.90	3.80	3.70
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:	-	-	-	-

bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)				
Bijdrage derden				
Te dekken	7.56	15.02	14.92	14.72

Deel Riool:

Investeringsbedrag	€410.000,00
Afschrijvingstermijn	40 jaar

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	5.125	10.25	10.25	10.25
Kapitaallasten (rente 0,9%)	1.84	3.59	3.50	3.41
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	6.97	13.84	13.75	13.66

Deel Groen:

Investeringsbedrag	€220.000,00
Afschrijvingstermijn	25 jaar (51, plantsoenen)

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	4.40	8.80	8.80	8.80

Kapitaallasten (rente 0,9%)	0.99	1.90	1.82	1.74
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	5.39	10.70	10.62	10.54

Algemene toelichting	<p>Algemeen</p> <p>In juli 2021 is de Centrumvisie Uden, breed gesteund door alle partijen, door de toenmalige gemeenteraad van Uden vastgesteld. In maart 2022 heeft de gemeenteraad budgetten toegekend voor de uitvoering. Aansluitend is de raad in mei 22 geïnformeerd over het voorziene uitvoeringstraject. Onderdeel van dit traject is het initiëren van één of meerdere projecten ten dienste van het Centrum, op aangeven van de gemeenschap. Daarbij is aangegeven dat gedacht kan worden aan een project gericht op de openbare ruimte (zoals Sacramentsweg, Galerij, Mondriaanplein) en/of een project 'vergroenen centrum' (in navolging van het vergroenen van gevels in 2022) en/of een project 'inclusief centrum' in samenwerking met de ASD.</p> <p>Inmiddels zijn we doende om het projectvoorstel te schrijven voor een project Herinrichting openbare ruimte (hoek) Sacramentsweg, Galerij en (deel) Mondriaanplein. Hiertoe is een eerste verkenning gedaan naar mogelijke aanpassingen om dit deel van het centrum te verbeteren. Vooruitlopend op de uiteindelijke planvorming willen we alvast uitvoeringsbudget aanvragen voor de realisatiefase van dit project. Enerzijds om aan de voorkant alvast de (financiële) kaders van de raad te hebben, anderzijds om na de planvorming snel aan de slag te kunnen met de realisatiefase.</p>
----------------------	--

	<p>Noodzaak</p> <p>Een upgrade van het openbare gebied past naadloos in de Centrumvisie en draagt bij aan de beleving in en leefbaarheid van het centrum. En verstrekt het economisch hart van het centrum, het winkelgebied.</p> <p>Financieel / eindconclusie</p> <p>Op basis van de eerste verkenning is er een budgetraming opgesteld om het gebied opnieuw in te richten. De raming komt uit op € 1.075.000</p> <p>Dit bedrag wordt na beschikbaar stelling verder als taakstellend beschouwd.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>Een krachtig MKB: Behoud van de regionale functie van het centrum is hierbij van groot belang.</p> <p>De meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant: Het winkelcentrum van Uden wordt beter benut als visitekaartje. En geeft uitvoering aan de Centrumvisie.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 6)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Onderwijs

- Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
 Onderwijshuisvesting

Onderwerp : **De Wijde Wereld - Uitbreiding Onderwijsruimte (ophoging krediet)**

Betreft : FCL 64203008 / ECL diversen
: FCL 74210009 / ECL 32004

~~Incidenteel~~ / Structureel

Investeringsbedrag	€ 973.895,-
Afschrijvingstermijn	29 jaar (resterende afschrijvingstermijn van de bestaande onderwijshuisvesting De Wijde Wereld)

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	34	34	34	34
Kapitaallasten (rente 0,9%)	9	8	8	8
Overige) exploitatielasten	6	6	6	6
Dekking: bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-

Bijdrage derden				
Te dekken	49	48	48	48

<p>Algemene toelichting</p>	<p>Op <u>12 november 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd</u> met de permanente uitbreiding van De Wijde Wereld met 3 lokalen voor een 13^e, 14^e, 15^e groep en 1 speellokaal. Daarvoor is destijds € 994.517,13 beschikbaar gesteld voor de lokalen en € 192.046,20 voor het speellokaal.</p> <p>In 2021 is gestart met de planvorming voor de permanente uitbreiding. Begin 2023 heeft het schoolbestuur verzocht om een aanvullend krediet ad. € 973.895 omdat de voor-genomen uitbreiding niet kan worden gerealiseerd met het eerder beschikbaar gestelde bouwkrediet vanwege hogere bouwkosten.</p> <p>De beoordeling van de aanvullende aanvraag uitbreiding onderwijsruimte is bij het opstellen van de Programma-begroting 2024-2027 nog niet geheel afgerond, zodat in de voorliggende wens vooralsnog het aangevraagde extra bouwkrediet als maximum is opgenomen.</p> <p>De hoogte van het definitieve aanvullende bouwkrediet kan pas worden vastgesteld nadat het college de aanvullende aanvraag ophoging bouwkrediet definitief heeft beoordeeld, hierover een besluit heeft genomen en kan dus lager uitvallen.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op Integrale KindCentra (IKC) en het Integraal HuisvestingsPlan (IHP). Dit laatste is handvat voor de vervangingsopgave van schoolgebouwen. • Het is van belang om te voldoen aan Wet- en regelgeving met betrekking tot onderwijshuis-vesting (Verordening OHV) en te voorzien in voorzieningen in de huisvesting van het onderwijs in de gemeente Maashorst.

Wensen 2024-2027 (nr. 7)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Onderwijs

- Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
 Onderwijshuisvesting

Onderwerp : De Wizzert en De Vlasgaard - Uitbreiding Onderwijsruimte
(in Kindcentrum De Morgenzon)

Betreft : FCL 64203001 / ECL diversen

Incidenteel / Structureel

Investeringsbedrag	N.v.t.
Afschrijvingstermijn	N.v.t.

Jaarlasten	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
(Overige) exploitatielasten	27 16	- 16	- 16	- 16
Dekking: Bijdrage derden (huuropbrengst)	-	-	-	-
Te dekken	43	16	16	16

<p>Algemene toelichting</p>	<p>In het kader van het onderwijshuisvestingsprogramma (OHP) 2024 hebben de schoolbesturen SAAM en Optimus een aanvraag ingediend. De aanvraag betreft een voorziening voor uitbreiding van de onderwijsruimte in Kindcentrum De Morgenzon. De aanvraag is getoetst aan de Verordening Onderwijs-huisvesting en is volledig en rechtmatig bevonden. (Artikel A.3.1. bijlage I Verordening onderwijshuisvesting).</p> <p>Gelet op de 1 oktober telling 2022 heeft de Wizzert (SAAM) recht op 1362 m2 en de Vlasgaard (Optimus) heeft recht op 1739 m2. De beschikbare onderwijsruimte in De Morgenzon betreft 3050 m2. Er is dus een tekort van 51 m2. Er zijn nieuwe prognoses opgesteld. Hieruit blijkt dat er sprake is van een toename van het ruimtetekort in de huidige beschikbare onderwijsruimte.</p> <p>Om te voorzien in onderwijsruimte is gekeken naar interne mogelijkheden in het pand. Kindcentrum de Morgenzon heeft naast onderwijsruimtes ook commerciële ruimtes ten behoeve van verhuur.</p> <p>Kosten interne verbouwing.</p> <p>Binnen deze commerciële ruimtes is ruimte gevonden voor het verzorgen van onderwijs. Deze ruimte wordt nu tijdelijk verhuurd. Om deze ruimte structureel geschikt te maken voor het onderwijs is een investering nodig van € 27.000 (éénmalig in de exploitatie van de gemeente Maashorst op te nemen) voor verbouwing.</p> <p>Kosten huurdering.</p> <p>Verhuurder van de ruimtes is de gemeente Maashorst. Een van de huidige huurders heeft haar ruimte vrij gemaakt voor het onderwijs. De schoolbesturen SAAM en Optimus ontvangen een huurvergoeding van € 8.000 om hiermee de huidige huurder schadeloos te stellen voor het gebruik van de ruimte totdat de huur met de huidige huurder afloopt met ingang van 1 juli 2024 (de huurpenningen aan de huurder rechtstreeks vanuit de gemeente Maashorst opschorten of direct terugstorten zou uitgelegd kunnen worden als</p>
-----------------------------	---

	<p>ongeorloofde staatssteun). Na 1 juli 2024 is € 8.000 opgenomen i.v.m. huurderwing. Met ingang van 2025 bedraagt de structurele huurderwing € 16.000 per jaar.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>Het realiseren van goede onderwijshuisvesting die aansluit bij de onderwijsbehoefte in de gemeente Maashorst.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 8)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)
- Maatschappelijke- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen Wmo
- Maatwerkdienstverlening Wmo
- Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Onderwerp : De Wijde Wereld - Ruimte voor Kinderopvang

Betreft : FCL 66100303 / ECL diversen
: FCL 76100010 / ECL 32004

~~Incidenteel~~ / Structureel

Investeringsbedrag	€ 438.000,-
Afschrijvingstermijn	29 jaar (resterende afschrijvingstermijn van de bestaande onderwijshuisvesting De Wijde Wereld)

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	15	15	15	15
Kapitaallasten (rente 0,9%)	4	4	4	3
Overige) exploitatielasten	3	3	3	3

Dekking:				
Bijdrage derden (huuropbrengst)	-22	-22	-22	-21
Te dekken	-	-	-	-

Algemene toelichting	<p>De Wijde Wereld is in 2021 gestart met de planvorming voor de permanente uitbreiding met 3 lokalen en 1 speel-lokaal. Voor deze uitbreiding heeft de gemeenteraad op 20 november 2020 een krediet beschikbaar gesteld.</p> <p>Begin 2023 heeft het schoolbestuur een aanvullende aanvraag voor ophoging van het bouwkrediet voor de uitbreiding ingediend. Deze is verwoord in een aparte wens 2024 "De Wijde Wereld Uitbreiding Onderwijsruimte - Ophoging krediet" waarnaar korthedshalve wordt verwezen.</p> <p>Begin 2023 heeft het schoolbestuur daarnaast ook verzocht om een bouwkrediet ad. € 438.000 voor het realiseren van een ruimte voor kinderopvang.</p> <p>Het betreft hier een volledig nieuwe wens 2024 welke niet in de wens (offerte) 2021 permanente uitbreiding was opgenomen. Ruimtes voor kinderopvang zijn zogenaamde commerciële ruimtes en behoort niet tot de wettelijke taken van gemeenten.</p> <p>De gemeente Maashorst werkt momenteel aan een nieuw Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs (IHP). In dit IHP wordt ook gekeken naar IKC vorming, financiering van ruimtes voor kinderopvang, inclusief het verhuurbeleid.</p> <p>De beoordeling van de aanvraag Ruimte voor kinderopvang is bij het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 nog niet geheel afgerond, zodat in deze voorliggende wens vooralsnog het aangevraagde bouwkrediet als maximum is opgenomen.</p>
----------------------	---

	<p>De hoogte van het definitieve bouwkrediet kan pas worden vastgesteld nadat het college de aanvraag "Ruimte voor kinderopvang" definitief heeft beoordeeld, hierover een besluit heeft genomen en kan dus lager uitvallen.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op Integrale Kind Centra (IKC)

Wensen 2024-2027 (nr. 9)

PROGRAMMA

Sport, cultuur en recreatie

- Sportbeleid en -activering
- Sportaccommodatie
- Cultuur
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Onderwerp : Implementatie Cultuurbeleid 2024-2030

Betreft : FCL 65300100 / ECL 43801

Incidenteel / ~~structureel~~

Investeringsbedrag	n.v.t.
Afschrijvingstermijn	n.v.t.

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	235	-	-	-
Dekking: bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-

Bijdrage derden				
Te dekken	235	-	-	-

Algemene toelichting	<p>Met de komst van de nieuwe gemeente Maashorst ligt er een opgave om te komen tot een nieuw cultuurbeleid.</p> <p>Nadat de Raad in november 2022 de 'Ambitie- en kader-nota Cultuurbeleid 2024-2030' heeft vastgesteld is de vervolgstap gezet naar verdere uitwerking in een beleidsnota.</p> <p>Met dit nieuwe beleid willen we als gemeente een klimaat scheppen dat kunst en cultuur ondersteunt en stimuleert, en zo bijdraagt aan levendige en vitale kernen. Als gemeente willen wij stimuleren dat de culturele 'communities' in de dorpen zich staande houden en dat ook andere inwoners én ondernemers geprikkeld worden om mee te doen.</p> <p>Met het nieuwe cultuurbeleid sturen we gericht. Er komt een goede balans tussen het behouden van hetgeen we trots op zijn en het vernieuwen van de onderdelen van de sector waar dat nodig is.</p> <p>Ook willen we voor inwoners optimale deelname mogelijkheden aan kunst en cultuur bieden, in het bijzonder voor jeugd. We streven daarbij naar betere zichtbaarheid van hetgeen er al gebeurt, en naar meer ontmoetingen en samenwerkingsverbanden binnen en buiten de kunst- en cultuursector.</p> <p>Eén van de kaders voor het nieuwe beleid is om de structurele inzet van middelen budgetneutraal te houden.</p> <p>Dit weten we vanaf 2025 te realiseren omdat dan de huidige meerjarenafspraken met culturele instellingen tot een einde komen. Dit biedt de kans om de gewenste inhoudelijke koers in te zetten alsmede financiële keuzes te maken die budget vrijspelen om te investeren in andere onderdelen van</p>
----------------------	---

het nieuwe beleid, waaronder het culturele amateurveld.

Om echter in 2024 wel een start te kunnen maken met de uitvoering van het nieuwe cultuurbeleid én tevens de voedingsbodem te creëren voor de gewijzigde structurele inzet vanaf 2025, is er een eenmalige incidentele investering nodig van in totaal 235K. Dit bestaat uit de onderdelen:

Culturele samenwerking bevorderen (85K)

Het overgrote deel van het lokale culturele veld bestaat uit amateurorganisaties die hoofdzakelijk draaien op vrijwillige inzet. Om hen te ondersteunen bij de optimalisatie van samenwerkingen, zowel binnen als buiten het culturele veld, het ontplooiën van nieuwe (gezamenlijke) activiteiten, kennis en informatie, is extra inzet nodig.

Kwalitatief cultuuronderwijs (40K)

Om kinderen en jongeren kennis te laten maken met diverse culturele disciplines en daarmee creativiteit te ontwikkelen, is kwalitatief cultuuronderwijs van belang.

Dit draagt bij aan de ontwikkeling van ieder kind, ongeacht de persoonlijke (thuis)situatie. We willen als gemeente blijvend investeren in kwalitatief cultuuronderwijs door de huidige programma's te continueren. Hiervoor is eenmalige incidentele inzet van middelen in 2024 noodzakelijk.

Vervullen zorgplicht kwalitatief bibliotheeknetwerk, als onderdeel van de cultureel-maatschappelijke infrastructuur (56K)

Middels een aanpassing van de Bibliotheekwet wordt de huidige bevorderingstaak van gemeenten en provincies in 2025 omgezet in een zorgplicht. Dit betekent dat we als gemeente de komende jaren de focus moeten leggen op het versterken van onze bibliotheekvoorzieningen, met onder andere aandacht voor goede bereikbaarheid, aanbieden van breed pakket dat niet alleen zich richt op collectiebeheer en uitleen maar ook op lees- en

	<p>digitale vaardigheden.</p> <p>Als gemeente beschikken we in al onze kernen over een bibliotheekpunt. De uitdaging is om deze toekomstbestendig te maken. Er is een incidentele investering nodig om het bestaande bibliotheeknetwerk te versterken en daarmee de rol van de bibliotheek in de cultureel-maatschappelijke infrastructuur.</p> <p>Harmonisatie subsidie muziekverenigingen (54K)</p> <p>De muziekverenigingen in de voormalige gemeente Landerd kennen een andere, ruimere, subsidiëring in vergelijking met dezelfde verenigingen in voormalig Uden. Er is een duidelijke relatie tussen de ruimere subsidiëring en de relatief hoge ledenaantallen die muziekverenigingen uit Landerd hebben. Ondanks de landelijke tendens weten zij juist leden te behouden én aan te trekken, met name ook onder de jeugd. Zij dragen dan ook wezenlijk bij aan de identiteit van en cultuurbeleving in hun dorp.</p> <p>Deze positieve trend willen we behouden én daarnaast terugzien in de kernen van de voormalige gemeente Uden.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>Voor het programma cultuur is als doel geformuleerd om de creativiteit en kwaliteit van cultuur te verhogen, zowel waar het gaat om cultuureducatie als om het aanbod van cultuurbeoefening en beleving bij de (gesubsidieerde) lokale culturele organisaties.</p> <p>Het is van belang om voor de gemeente Maashorst nieuw cultuurbeleid op te stellen, wat zowel ingaat op de gemeentelijke ambities als op de wijze waarop zij dit faciliteert met onder andere subsidies.</p> <p>In lijn daarmee stelde de gemeenteraad in november 2022 de ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030 vast. Daarin wordt de basis gelegd voor het nieuwe beleid, met de volgende ambitie:</p>

In 2030 kent de gemeente Maashorst een stevig fundament voor cultuurbeleving en -beoefening. Iedere kern beschikt over divers cultureel aanbod dat aansluit op de behoefte van inwoners. We zorgen ervoor dat culturele organisaties beschikken over gepaste (flexibele) ruimtes, van waaruit zij een actieve rol vervullen in de lokale gemeenschap, samenwerkingen aangaan met onderwijs en ondernemers en mee uiting en vorm geven aan de lokale identiteit. Naast dat we voldoende aanbod dichtbij de inwoners stimuleren, dragen we zorg voor financiële laagdrempeligheid.

Alle inwoners, ongeacht hun persoonlijke (financiële) situatie, kunnen actief deelnemen aan cultuur. Door het realiseren van dit fundament zorgen we ervoor dat in 2030 al onze inwoners, jong en oud, actief in aanraking komen met cultuur, door het te bewonderen, actief betrokken te zijn en/of door het zelf te maken. Cultuur neemt op die manier een aantoonbare plaats in binnen onze gemeente en in het leven van onze inwoners.

Door dat stevige fundament is de lokale culturele sector er in 2030 tevens toe in staat om een wezenlijke bijdrage te leveren aan ambities en doelen op andere beleidsterreinen, zoals welzijn, economie en vestigingsklimaat. Het doet dienst als een affiche voor onze gemeente en heeft een erkende positie als één van de bouwstenen om van de gemeente Maashorst de meest aantrekkelijke recreatieve gemeente van Brabant te maken.

Met deze wens wordt invulling gegeven aan het nieuwe cultuurbeleid en de eerder vastgestelde ambities en doelstellingen.

Wensen 2024-2027 (nr. 10)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sport, cultuur en recreatie

- Sportbeleid en -activering
- Sportaccommodatie
- Cultuur
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Onderwerp : **Juridische ondersteuning concessieovereenkomst Markant Maashorst**

Betreft : FCL 65305010 / ECL 38041

Incidenteel / ~~Structureel~~

Investeringsbedrag	n.v.t.
Afschrijvingstermijn	n.v.t.

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	20	20	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				

Te dekken	20	20	-	-
-----------	----	----	---	---

<p>Algemene toelichting</p>	<p>Aanleiding:</p> <p>De concessieovereenkomst tussen de gemeente Maashorst (voorheen Uden) en Heven Theater Markant Exploitatie (HTME) m.b.t. overname exploitatie en onderhoud van theater Markant (2011-2026) moet op een verantwoorde manier al dan niet per 1 november 2026 verlengd worden. Dit sluit ook aan bij de bepalingen uit het cultuurbeleid van de gemeente Maashorst (2024-2030).</p> <p>Voor november 2025 is het noodzakelijk een besluit te nemen over de toekomstige exploitatie en onderhoud van het theater. Hiervoor wordt in 2024 en 2025 een traject doorlopen tussen beide partijen. Deze mogelijke verlenging heeft juridische organisatorische, en financiële consequenties en externe ondersteuning is op onderdelen noodzakelijk, onder meer daar waar het gaat om staatssteun.</p> <p>Vraag:</p> <p>We gaan ervan uit dat beide partijen een eigen extern adviseur vragen om aan dit project deel te nemen. Prognose, op basis van ervaringen om te komen tot de huidige overeenkomst, is dat er m.n. juridisch advies op basis van staatssteun, mededingingsrecht, aanbestedings-recht (DAEB) nodig zal zijn. De ervaring leert dat dit specialistische advisering is.</p> <p>Planning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2023: Vaststellen cultuurbeleid gemeente Maashorst • 2024 t/m maart 2025: onderzoek mogelijkheden • Mogelijke keuzes kunnen eventueel in de begroting 2026-2029 meegenomen worden.
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>Markant Maashorst biedt op een centrale plek in het hart van de gemeente met talloze voorstellingen vermaak aan inwoners en een plek voor de</p>

	<p>professionele theatertop en het lokale veld van (culturele) organisaties om zichzelf te presenteren.</p> <p>Dat de exploitatie van het theater door de voormalige gemeente Uden in 2011 is overgedragen aan derden is in lijn met wat elders in Nederland de afgelopen jaren veelvuldig is gebeurd. Het runnen van een succesvol theater is namelijk een vak apart en vereist kennis en een netwerk op diverse onderdelen, van techniek en financiën tot boekingskantoren en artiesten. Deze keuze heeft de gemeente dan ook zowel inhoudelijk als financieel zekerheid en rust geboden.</p> <p>In de afgelopen periode heeft het theater zichzelf ontwikkeld tot een volwaardig zelfstandig theater en een actief onderdeel van het lokale culturele veld. Continuering van de theatervoorziening na 2026 en een exploitatie-overeenkomst met derden voor opnieuw 10 tot 15 jaar is daarom van belang.</p> <p>De incidentele inhuur van expertise is noodzakelijk om zorgvuldig project te doorlopen gericht op een aanbesteding conform wet- en regelgeving. Leidend naar een optimaal functionerend theater in de gemeente Maashorst.</p>
--	---

Wensen 2024-2027 (nr. 11)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sport, cultuur en recreatie

- Sportbeleid en –activering
- Sportaccommodatie
- Cultuur
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Onderwerp: Realisatie honden-uitlaatvelden in voormalig Landerd

Betreft :Fcl/Ecl

Structureel

Investeringsbedrag	50.000,00
Afschrijvingstermijn	30 jaar (57, Hekwerken en toegangspoorten hondenuitlaatvelden)

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	0,83	1,66	1,66	1,66
Kapitaallasten (rente 0,9%)	0,22	0,43	0,42	0,40
Overige) exploitatielasten				
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				

Te dekken	1,05	2,10	2,08	2,07
-----------	------	------	------	------

Algemene toelichting	Met de harmonisatie van het hondenuitlaat-beleid, zullen in het voormalige Landerd een groot aantal honden-uitlaatvelden met omheining gerealiseerd moeten worden.
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	Instandhouding voorzieningen conform vastgestelde beleidskaders

Wensen 2024-2027 (nr. 12)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sport, cultuur en recreatie

- Sportbeleid en –activering
- Sportaccommodatie
- Cultuur
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Onderwerp: **Bevrijdingspark: uitvoeringskrediet pumptrack**

Betreft : 75200020/32004

Structureel

Investeringsbedrag	150.000,-
Afschrijvingstermijn	15 jaar

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	5	10	10	10
Kapitaallasten (rente 0,9%)	0,675	1,26	1,17	1,08
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				

Te dekken	5,675	11,26	11,17	11,08
-----------	-------	-------	-------	-------

Algemene toelichting	De gemeenteraad van Uden heeft in 2021 een motie aangenomen om tot uitbreiding én differentiatie van de skatebaan in Uden over te gaan. In 2022 is een uitvoeringsplan opgesteld. Daarvoor dient een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld te worden. Begin 2023 heeft het college het uitvoeringskrediet onderdeel laten uitmaken van de kadernota, zodat er een integrale afweging gemaakt kan worden.
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	Door het toevoegen van de pumptrack wordt er uitbreiding én differentiatie bereikt.

Wensen 2024-2027 (nr. 13)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sport, cultuur en recreatie

- Sportbeleid en –activering
- Sportaccommodatie
- Cultuur
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Onderwerp: **Bevrijdingspark: uitvoeringskrediet skatebaan**

Betreft : 75200019/32004

Structureel

Investeringsbedrag	350.000,-
Afschrijvingstermijn	15 jaar

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	11,66	23,333	23,333	23,333
Kapitaallasten (rente 0,9%)	1,57	2,94	2,73	2,52
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				

Te dekken	13,24	26,27	26,06	25,85
-----------	-------	-------	-------	-------

Algemene toelichting	De gemeenteraad van Uden heeft in 2021 een motie aangenomen om tot uitbreiding én differentiatie van de skatebaan in Uden over te gaan. In 2022 is een uitvoeringsplan opgesteld. Daarvoor dient een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld te worden. Begin 2023 heeft het college het uitvoeringskrediet onderdeel laten uitmaken van de kadernota, zodat er een integrale afweging gemaakt kan worden.
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	Door het opknappen van skatebaan is er voor de gebruikers weer aanbod om te kunnen skaten. De huidige skatebaan is toe aan vervanging.

Wensen 2024-2027 (nr. 14)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sport, cultuur en recreatie

- Sportbeleid en –activering
- Sportaccommodatie
- Cultuur
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Onderwerp: Verbreding fietspaden “kruis” in natuurgebied De Maashorst

Betreft :Fcl/Ecl 72100006

structureel

Investeringsbedrag	€ 328.000,00 (totaal benodigd € 550.000,00)
Afschrijvingstermijn	30 jaar

-				
Budgettair effect (x € 1.000)				
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	5,46	10,93	10,93	10,93
Kapitaallasten (rente 0,9%)	1,47	2,85	2,75	2,65
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	6,94	13,78	13,68	13,59

<p>Algemene toelichting</p>	<p>In 2017 is in gemeente Landerd een motie aangenomen om de fietspaden (het kruis) in De Maashorst op grond van gemeente Landerd en Staatsbosbeheer te verbreden met asfalt. Deze motie is niet uitvoerbaar. Staatsbosbeheer is grotendeels eigenaar van de fietspaden en gaat niet akkoord met het verbreden van de fietspaden in asfalt. Staatsbosbeheer wil wel meewerken aan het vervangen van het asfalt door bredere fietspaden met een halfverharding (Achterhoeks Padvast). Halfverharding past namelijk beter bij de doelstellingen van de natuurkern, zoals rust en stilte, duurzaamheid en een natuurlijke uitstraling. De verandering van asfalt naar halfverharding brengt overigens met zich mee dat het wenselijk is om ook te investeren in de fietsroute buiten De Maashorst om, zodat dit een volwaardig alternatief biedt voor de route door het natuurgebied. Dit is niet in deze offerte meegenomen.</p> <p>Van het oorspronkelijke budget van €282.000,- resteert nog €222.000,-. Van dit budget is namelijk eerder besloten om een deel te reserveren voor de realisatie van "ommetjes". Vanwege de prijsstijgingen de afgelopen jaren en het meenemen van de delen van de fietspaden op Udens grondgebied is extra budget nodig om de verbreding in halfverharding te kunnen realiseren. Aanvullend op het bedrag van €222.000,- is een bedrag benodigd van €328.000,- om tot een totaalbudget van €550.000,- te komen. De jaarlijkse onderhoudskosten zullen na inrichting wijzigen, omdat het pad breder wordt en uit andere materiaal bestaat. Deze aanpassing in het areaal wordt meegenomen in het jaarlijks onderhoud vanuit Civiel.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>De verbreding met halfverharding draagt bij aan de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst waarbij rust en stilte en natuurlijke uitstraling in de natuurkern voorop staan. Dit draagt bij aan de natuurbeleving in de natuurkern.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 15)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)
- Maatschappelijke- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen Wmo
- Maatwerkdienstverlening Wmo
- Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Onderwerp : Regionale Werkgroep Veilig in Afhankelijkheidsrelaties (ViA)

Betreft : FCL 66208005 / ECL 43603

~~Incidenteel~~ / Structureel

Investeringsbedrag	n.v.t.
Afschrijvingstermijn	n.v.t.

	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	20	20	50	50
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	20	20	50	50

<p>Algemene toelichting</p>	<p>Aanleiding</p> <p>In Brabant Noordoost (BNO) zijn in de periode 2019-2022 onder de vlag van het landelijk programma Geweld hoort nergens thuis (GHNT) grote stappen gezet ten aanzien van de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.</p> <p>De noodzaak in te blijven zetten op de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties blijkt uit het rapport van het Verwey-Jonker Instituut. Bij 70% van de gezinnen en huishoudens waarbij huiselijk geweld aanwezig is, lukt het niet om dit geweld duurzaam te stoppen.</p> <p>In BNO kreeg de werkgroep Huiselijk geweld en kinder-mishandeling (de voorloper van de werkgroep Veilig in afhankelijkheidsrelaties, ViA) eind 2022 de opdracht om de aanpak op geweld in afhankelijkheidsrelaties regionaal, integraal en meerjarig te organiseren en coördineren. Dit in gezamenlijkheid met de tien gemeenten en de partner-organisaties in de regio.</p> <p>De essentie om in actie te komen -de thema's en doel-stellingen van het uitvoeringsplan, de nieuwe governance structuur en het financieel kader- zijn uitgewerkt in het Koersplan van de werkgroep ViA. Met dit koersplan gaat BNO de volgende fase in voor een integrale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.</p> <p>Ambities</p> <p>De ambitie van de regio is om binnen vijf jaar de cijfers te keren en het geweld bij 70% van de meldingen te stoppen, wat past bij de ambities van het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming vanuit het Rijk.</p> <p>De werkgroep ViA heeft een centrale (trekkers)rol in de integrale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Zij heeft de regionale verantwoordelijkheid voor de integrale beleidsontwikkeling, realisatie en monitoring ervan. Zo wordt regionaal met elkaar gedeeld, afgestemd,</p>
-----------------------------	---

voorbereid en uitgewerkt, zonder de taken op lokaal niveau over te nemen.

De werkgroep heeft de ambities doorvertaald in thema's,

onderwerpen en doelstellingen en uitgewerkt in het Koersplan. Belangrijk is dat er lokaal, met en om onze gezinnen/huishoudens heen, beter integraal wordt samengewerkt door lokale teams, zorgpartners en veiligheidspartners.

Lokale integraliteit betekent ook samenwerking tussen Wmo/volwassenen, Jeugd en (Openbare orde en) Veiligheid. Zowel in de uitvoering als op het niveau van management, beleid en bestuur, zijn tien gemeenten in de regio verbonden met elkaar. Hierbij dragen alle partners gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Financiering

De benodigde financiering voor de werkgroep ViA wordt naar rato van inwoneraantal aan de tien deelnemende gemeenten gevraagd.

Voor 2023 is vanuit centrumgemeente 's-Hertogenbosch financiering gevonden in de Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang en de middelen die naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragings-commissie Kinderopvang-toeslagen door het Rijk ter beschikking gesteld aan gemeenten om de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities te versterken.

Voor de jaren 2024 en 2025 stelt centrumgemeente 's-Hertogenbosch nog 50% van de benodigde middelen beschikbaar. Vanaf 2026 dienen gemeenten 100% van de benodigde financiering ter beschikking te stellen.

Ondanks de integrale benadering en de raakvlakken met andere domeinen wordt voorgesteld deze wens budgettair vanuit Jeugd aan te vliegen.

De bijdrage voor de gemeente Maashorst in deze regionale samenwerking bedraagt € 30K per jaar voor de jaren 2024 en 2025 en daarna vervolgens structureel € 60K. Hiervan kan € 10K gedekt worden door herschikking binnen de bestaande begroting, voor het aanvullende deel is deze wens opgesteld.

	<p>Participatie</p> <p>Bij de doorontwikkeling van de regionale werkgroep en het formuleren van het koersdocument zijn verschillende bestuurlijke gremia betrokken geweest; het Regionaal Bestuurlijk Overleg Jeugd, de twee regionale portefeuille-houder overleggen Wmo en de Stuurgroep Zorg en Veiligheid. Vanuit deze gremia is reeds commitment uitgesproken.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>We verbinden de domeinen zorg en veiligheid, richten ons op een duurzame aanpak van huiselijk geweld en zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving.</p>

Wensen 2024-2027 (15a)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)
- Maatschappelijke- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen Wmo
- Maatwerkdienstverlening Wmo
- Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Onderwerp: **Schuldhulpverlening voor Ondernemers**

Betreft : FCL 66306000 – ECL 38033

Incidenteel / structureel

Investeringsbedrag	N.v.t.
Afschrijvingstermijn	N.v.t.

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	25	25	25	25
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	25	25	25	25

<p>Algemene toelichting</p>	<p>De harmonisatie van het beleid op het gebied van schuld-hulpverlening is onderhanden en zal naar verwachting in het vierde kwartaal 2023 aan het college en de gemeente-raad ter besluitvorming worden aangeboden.</p> <p>Vooruitlopend op dit geharmoniseerde beleid is er een wettelijke taak (schuldhulpverlening voor ondernemers) die een extra budgetvraag noodzakelijk maakt. In de huidige begroting schuldhelpverlening is voor deze wettelijke taak geen budget opgenomen.</p> <p>In de gemeente Maashorst is schuldhulpverlening voor ondernemers nog niet of onvoldoende geregeld. De invulling hiervan beperkt zich nu tot het doorverwijzen naar ondersteuning vanuit het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz). Dit is een bijstandsregeling die voorziet in het garanderen van een bestaansminimum voor ondernemers die onder dit niveau (dreigen te) geraken.</p> <p>Schuldhelpverlening voor ondernemers gaat echter nadrukkelijk verder dan het Bbz. Structureel dient hieraan invulling geven te worden door het inzetten van het specifieke product "Schuldhelpverlening voor Ondernemers" in de aanbestedingsprocedure rondom schuldhelpverlening vanaf 2024. Daarbij verankeren we de aanpak ook in ons nieuwe beleidskader welke per 2024 zal ingaan.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>Het ondersteunen van ondernemers met schuldhulpverlening en het voldoen aan onze verplichtingen op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 15b)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)
- Maatschappelijke- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen Wmo
- Maatwerkdienstverlening Wmo
- Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Onderwerp: **Lokale randvoorwaarden Beschermd Wonen 2024-2028**

Betreft : FCL 66810500 / ECL 43201 - 71002
FCL 66810000 / ECL 43201 - 34100

Incidenteel / structureel

Investeringsbedrag	N.v.t.
Afschrijvingstermijn	N.v.t.

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	817 (I) 613 (I)	817 (I) 613 (I)	817 (I) 613 (I)	817 (I) 613 (I)
	817 (U) 613 (U)	817 (U) 613 (U)	817 (U) 613 (U)	817 (U) 613 (U)

Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	-	-	-	-

Algemene toelichting	<p>Op 8 juni 2023 heeft de raad het college toestemming verleend de nieuwe "Centrumregeling Wet Maat-schappelijke Ondersteuning 2024-2028 Regio Brabant Noordoost-Oost" aan te gaan.</p> <p>Belangrijk onderdeel in deze nieuwe centrumregeling is de uitwerking van de governance structuur voor de door-decentralisatie Beschermd Wonen (BW). Zo zijn er afspraken gemaakt over de financiële middelen BW welke worden gedecentraliseerd naar alle gemeenten en niet langer alleen naar de centrumgemeente.</p> <p>Op 22 mei 2023 heeft de staatssecretaris kenbaar gemaakt dat de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel BW met een jaar wordt uitgesteld. De tekst van de centrumregeling is op deze ontwikkeling aangepast.</p> <p>Inhoudelijk heeft dit uitstel weinig consequenties. Uitstel van de financiële doordecentralisatie betekent feitelijk niets meer dan dat de rijksmiddelen nog een jaar langer bij de centrumgemeente Oss blijven en dat deze op basis van afspraken in de centrumregeling worden doorbetaald aan de lokale gemeenten.</p> <p>Met deze voorliggende wens worden de financiële afspraken met de regio budgetneutraal meerjarig in de begroting 2024-2027 opgenomen. Zodra het nieuwe wetsvoorstel wordt ingevoerd (streefdatum 1 januari 2025) of wanneer daar aanleiding voor is zullen de geldstromen opnieuw worden beoordeeld en zondig zal er een voorstel ter besluitvorming worden voorgelegd.</p>
----------------------	---

Lokale basis op orde

In de centrumregeling is opgenomen (artikel 11 - lid 7)

dat lokale gemeenten gedurende een periode van 5 jaar jaarlijks een uitvoeringsbudget BW van de centrum-gemeente Oss ontvangen om de lokale basis op orde te brengen.

Voor de gemeente Maashorst is dat een budget van € 817.903 per jaar voor de periode 2024-2028. Deze middelen zijn afkomstig uit het overschot in de regionale reserve BW van de centrumgemeente Oss.

De van de centrumgemeente Oss te ontvangen middelen worden direct in de lokale reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen (BR 102019) gestort en blijven daarmee beschikbaar voor het doel waarvoor de middelen zijn verkregen: lokale basis op orde.

Regionaal is afgesproken dat elke gemeente een lokaal uitvoeringsplan "Lokale Basis op Orde" opstelt voor besteding van de middelen aan de doelgroep psychisch kwetsbare inwoners vanaf 2024. Op basis hiervan zal een voorstel incl. dekking t.l.v. de reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen ter besluitvorming worden voorgelegd.

Lokaal stijgende Wmo-kosten voor de doelgroep

In de centrumregeling staat ook dat lokale gemeenten gedurende een periode van 5 jaar jaarlijks een uitvoerings-budget BW van de centrumgemeente ontvangen om lokaal stijgende Wmo-kosten voor de doelgroep "psychisch kwetsbare inwoners" op te vangen (artikel 11 - lid 8). Dit omdat de doelgroep door de doordecentralisatie steeds meer gaat drukken op de lokale Wmo-kosten.

Voor de gemeente Maashorst is dat een budget van € 613.427 per jaar voor de periode 2024-2028. Deze middelen zijn afkomstig uit het overschot op de

	<p>regionale begroting van het specialistisch vangnet BW. Het overschot wordt op voorhand dus niet meer gebruikt om de regionale reserve BW verder te laten groeien.</p> <p>De van de centrumgemeente Oss te ontvangen middelen worden op een stelpost in de begroting opgenomen. Niet bestede middelen worden aan het einde van het jaar in de lokale reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen (BR 102019) gestort en blijven daarmee beschikbaar voor het doel waarvoor de middelen zijn verkregen: stijgende Wmo-kosten voor de doelgroep.</p> <p>Regionaal is afgesproken dat elke gemeente een lokaal uitvoeringsplan "Lokaal stijgende Wmo-kosten voor de doelgroep" opstelt voor de besteding van de middelen aan de doelgroep psychisch kwetsbare inwoners vanaf 2024. Op basis hiervan zal een voorstel ter dekking van dat plan t.l.v. de stelpost ter besluitvorming worden voorgelegd.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>We stellen inwoners met een psychische kwetsbaarheid in staat om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen, waarbij zij zoveel mogelijk zelfredzaam zijn en participeren naar vermogen.</p> <p>Zorg en ondersteuning wordt in samenhang geboden en is herstelondersteunend.</p> <p>We zorgen voor voldoende passende (tijdelijke) opvang-voorzieningen voor wanneer een inwoner (tijdelijk) niet zelfstandig kan wonen of het de inwoner niet lukt om op eigen kracht te zorgen voor een dak boven het hoofd.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 16)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie**
- Wijkteams (incl. toegang)
- Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid)
- Begeleide- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18 +
- Maatwerkdienstverlening 18 -

Onderwerp: [Begrotingstekorten 2024 wijkaccommodaties](#)

Betreft Fcl/Ecl: Meerdere FCL's en ECL's

Structureel/Incidenteel

Investeringsbedrag	
Afschrijvingstermijn	

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	410	-	-	-
Dekking:	-	-	-	-

bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)				
Bijdrage derden				
Te dekken	410	-	-	-

Algemene toelichting	<p>We hebben binnen de gemeente Maashorst meerdere gemeenschaps- / dorpshuizen en maatschappelijke (multifunctionele) accommodaties. Het zijn plekken die een wezenlijke rol vervullen in de sociale basis en die bijdragen aan het versterken van de sociale veerkracht onder inwoners.</p> <p>De maatschappelijke accommodaties vormen een centrale ontmoetingsplek in een wijk of dorp. Het is een plaats waar jong en oud terecht kan voor een breed aanbod van activiteiten. Dit kunnen activiteiten zijn op het gebied van cultuur en ontspanning, maar ook sportactiviteiten en educatieve activiteiten kunnen er een plek hebben.</p> <p>Verenigingen, maatschappelijke organisaties, inwoners en ondernemers ontmoeten elkaar daar. Dit maakt het belangrijke basisvoorzieningen voor sociaal contact en veelal een randvoorwaarde voor maatschappelijke participatie, zodat mensen mee kunnen doen in de samenleving.</p> <p>Zowel de accommodaties die we als gemeente beheren als de accommodaties die door een stichting in beheer zijn kampen met een begrotingstekort. Dit is ontstaan door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gestegen personeelskosten door een toename van maatschappelijke activiteiten die vanuit onze accommodaties georganiseerd worden • Gestegen inkoopkosten voor onder voedselwaren • Teruggelopen horeca inkomsten door een dalende koopkracht bij de bezoekers • De begrotingen van de accommodaties in eigen beheer zijn op sommige gebieden te ambitieus ingerekend. Dit zit hem op incidentele verhuuropbrengsten en horecaomzet. <p>In januari 2023 is de gemeente gestart met diverse harmonisatietrajecten, waaronder het opstellen van</p>
----------------------	--

	<p>nieuw accommodatiebeleid. Dit is een proces dat een jaar zal duren en eind 2023 gereed zal zijn. In het kader van behoorlijk bestuur dient er vervolgens gewerkt te worden met overgangstermijnen. Het jaar 2024 wordt daarom bestempeld als een overgangsjaar waarin ook nieuwe concrete afspraken omtrent het beheer en de inzet van dit maatschappelijk vastgoed uitgewerkt worden voor 2025 en verder.</p> <p>Vanaf 2025 zal het nieuwe accommodatiebeleid van kracht zijn en hiermee dus ook de nieuwe subsidiestructuur en bijbehorende afspraken voor de zelfbeheer stichtingen.</p> <p>Dit betekent dat het daarom, vooruitlopend op 2025 noodzakelijk is de financiële ruimte te realiseren om de verwachte begrotingstekorten van onze accommodaties in dat jaar op te lossen. Dit in afwachting van het nieuwe beleid.</p> <p>*In deze aanvraag is geen rekening gehouden met de gestegen energielasten. Dit loopt via een separaat traject.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>De maatregelen dragen bij aan de doelstellingen uit het bestuursakkoord en dat nader is uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma, namelijk</p> <p><i>De dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (MFA's) worden optimaal benut voor ontmoeting en het elkaar leren kennen. Betaalde en onbetaalde professionals en vrijwilligers werken er samen in activiteiten, waardoor meer inwoners elkaar ontmoeten in deze gebouwen.</i></p>

Wensen 2024-2027 (nr. 17)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie**
- Wijkteams (incl. toegang)
- Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid)
- Begeleide- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18 +
- Maatwerkdienstverlening 18 -

Onderwerp: **Ondersteunend budget ontwikkelingen wijkaccommodaties**

Betreft :Fcl/Ecl 66100501 - 38041

Incidenteel / **structureel**

Investeringsbedrag	
Afschrijvingstermijn	

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	30	30	30	30

Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	30	30	30	30

Algemene toelichting	<p>Binnen het maatschappelijk vastgoed, in eigendom van de gemeente Maashorst, spelen gedurende het jaar ontwikkelingen waar externe ondersteuning zoals advisering op het gebied van fiscale problematiek, juridische ondersteuning, notariële ondersteuning of advisering bij fondsenwerving op ingezet wordt.</p> <p>We hebben de afgelopen jaren ervaren dat wanneer hier geen budget voor is, projecten stil komen te liggen.</p> <p>Om niet te vertragen vragen we een structureel budget van € 30.000 per jaar.</p>
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	<p>De maatregelen dragen bij aan de doelstellingen uit het bestuursakkoord, uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma:</p> <p><i>De dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (MFA's) worden optimaal benut voor ontmoeting en het elkaar leren kennen. Betaalde en onbetaalde professionals en vrijwilligers werken er samen in activiteiten, waardoor meer inwoners elkaar ontmoeten in deze gebouwen.</i></p>

Wensen 2024-2027 (nr. 18)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen (incl. Armoedebelid en Schuldhulpverlening)
- Maatschappelijke- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen Wmo
- Maatwerkdienstverlening Wmo
- Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Onderwerp : **Harmonisatie Jeugd- en Jongerenwerk**

Betreft : FCL 66103001 / ECL 43806

Incidenteel / Structureel

Investeringsbedrag	n.v.t.
Afschrijvingstermijn	n.v.t.

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	120	120	120	120
Dekking: bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-

Bijdrage derden				
Te dekken	120	120	120	120

Algemene toelichting	<p>In Maashorst streven we naar een sterke sociale basis waarmee inwoners in hun kracht staan en in hun directe omgeving laagdrempelig ondersteund worden. We zorgen dat hulpvragen, ook van jeugdigen en hun ouders, zoveel mogelijk in de wijk worden opgelost in een vroeg stadium, zodat zwaardere zorg wordt voorkomen of beperkt. Vroegsignalering en preventie zijn hierin belangrijke thema's.</p> <p>Het jeugd- en jongerenwerk biedt daarin een laagdrempelige basisvoorziening met een preventieve functie. Kinderwerkers en jongerenwerkers leggen contact met jeugdigen in hun leefwereld, bieden activiteiten en ontwikkelingskansen, signaleren vroegtijdig ondersteuningsbehoeften en verwijzen door als specialistische hulp nodig blijkt.</p> <p>Hierbij werkt het jeugd- en jongerenwerk samen met de ouders/verzorgers, werk, onderwijs, veiligheid en hulpverlening en de buurt. We willen het kinderwerk naast het jongerenwerk realiseren in alle kernen van de gemeente Maashorst. En we moeten voldoende aandacht houden voor de groep jeugdigen die kwetsbaar zijn door bijvoorbeeld eenzaamheid, ook gezien de verwachte toename aan inzet op preventie in de sociale basis vanuit de nieuwe jeugdwet (landelijke hervormings-agenda).</p> <p>Concrete inzet</p> <p>De subsidie wordt ingezet voor twee specifieke onderdelen:</p> <p><u>Preventief jongerenwerk:</u> Dit wordt nu betaald vanuit incidentele middelen voor maatregelen gericht op het verminderen van nadelen door Covid 19. De (mentale) druk op jeugdigen blijft echter onverminderd groot. Dit vraagt om structurele inzet. Via het preventieteam en</p>
----------------------	--

	<p>preventief werken op school wordt hier structureel vervolg aan gegeven.</p> <p><u>Kinderwerk:</u></p> <p>Met kinderwerk wordt via activiteiten gewerkt aan doelen zoals talentontwikkeling, een gezonde leefstijl of het bevorderen van competenties. Daarnaast is er bij het kinderwerk veel aandacht voor de ondersteuning van ouders bij de opvoeding. Dit alles vergroot de kanselijkheid en de mogelijkheid op te groeien tot evenwichtige volwassenen.</p> <p>Het kinderwerk wordt nog nauwelijks vormgegeven in Maashorst, terwijl we juist zoveel mogelijk vroegtijdig mogelijke problemen willen signaleren. Hoe eerder potentiële probleemsituaties worden aangepakt, hoe meer baat kinderen daarbij hebben in de rest van hun leven. Uitbreiding van het kinderwerk is daarmee noodzakelijk.</p> <p>Hoe deze uitbreiding specifiek vorm krijgt, wordt bij het vaststellen van de doelen voor jeugd- en jongerenwerk in het kader van de harmonisatie van dit beleidsterrein (december 2023) bepaald.</p> <p>Het verwachte resultaat van het verder verstevigen van deze pedagogische basis in de wijk is tevens dat er in latere jaren minder aanspraak wordt gedaan op de geïndiceerde jeugdhulp.</p> <p>Risico</p> <p>Wanneer we nu niet inzetten op dit preventieve jeugd- en jongerenbeleid dan is het bij de invoering van de nieuwe jeugdwet niet mogelijk om de verschuiving van dure geïndiceerde hulp naar het oplossen van hulpvragen in de wijk goed te realiseren.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>In het uitvoeringsprogramma van het college staan de volgende doelstellingen en activiteiten opgenomen waaraan kinderwerk en preventief</p>

jongerenwerk aan bijdraagt:

- realiseren van een sterke sociale basis waarin jongeren en hun ouders in hun directe omgeving laagdrempelig ondersteuning krijgen
- een verbeterd proces om te komen tot inzet van de juiste jeugdhulp (variërend van lokaal preventief aanbod tot gespecialiseerde inzet). Hiermee versterk je het lokaal preventieve deel.
- preventieve aanpak van jeugdproblematiek en bevorderen kansengelijkheid, met extra aandacht voor kinder- en jongerenwerk op scholen
- expliciet aandacht voor omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen. zowel op scholen als op de ontmoetingspunten in wijken en kernen
- verbeteren vroegsignalering en preventie: lokale trends en ontwikkelingen worden zichtbaar zodat er vroegtijdig op kan worden ingespeeld
- herkenbare aanspreekpunten voor jongeren en ouders in de directe omgeving.

Wensen 2024-2027 (nr. 19)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen (incl. Armoedebelid en Schuldhulpverlening)
- Maatschappelijke- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen Wmo
- Maatwerkdienstverlening Wmo
- Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Onderwerp : **Sterke Sociale Basis in de Wijken**

Betreft : FCL 66105503 / ECL 43806

~~Incidenteel~~ / structureel

Investeringsbedrag	n.v.t.
Afschrijvingstermijn	n.v.t.

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	450	450	450	450
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-

Bijdrage derden				
Te dekken	450	450	450	450

Algemene toelichting	<p>In het Bestuursakkoord 2022-2026 staat dat we een sterke samenleving willen waarin iedereen zo volledig en volwaardig mogelijk mee kan doen en eigen regie heeft over het leven. Als gemeente investeren we samen met maatschappelijke partners in preventie en een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig leven.</p> <p>Wanneer het zelfstandig leven (even) niet lukt, bieden wij een netwerk van passende laagdrempelige en/of gespecialiseerde hulp en ondersteuning. We willen dat de meeste hulpvragen van inwoners opgelost worden in het voorliggend veld, zonder beschikking van de gemeente. Hiervoor is het noodzakelijk om in 2023 financieel te investeren. Vervolgens wordt dit structureel geborgd in nieuw beleid.</p> <p>De afgelopen jaren is er op verschillende manieren en locaties ervaring opgedaan met het creëren van deze gewenste sterke sociale basis in de wijken en kernen waar inwoners in hun directe omgeving laagdrempelige hulp en ondersteuning krijgen. Voor deze pilots zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld.</p> <p>Ervaring uit voorgaande pilots, waaronder Netwerk van Voorzieningen, leert dat er een aantal basisvoorwaarden zijn om te komen tot een sterke sociale basis in de wijk/kern. Het betreft een:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbinder in de wijk • Gastvrije ontmoetingsplek • Samenwerkende professionals • Actieve vrijwilligers <p>Om de komende jaren structureel te kunnen inzetten op de sterke sociale basis in de gehele gemeente, is het noodzakelijk om te beschikken over voldoende middelen, zowel voor de professionele inzet als om activiteiten in de wijken en kernen te stimuleren. De reguliere budgetten zijn daarvoor onvoldoende toereikend. De jaarlijkse kosten zijn als volgt opgebouwd:</p> <p>Verbinder in de wijk: € 631K</p> <p>Deze kosten zijn van toepassing op de 6 gebieden van voormalig gemeente Uden. Voor de voormalige</p>
----------------------	---

	<p>gemeente Landerd geldt dat er al structurele middelen aanwezig zijn voor de Zorgcoöperatie. De combinatie van gelden is de basis voor een nieuwe gemeente brede aanpak. De benodigde aanvullende middelen kunnen worden gedekt uit structureel aanwezige middelen in het budget van welzijn.</p> <p>Gastvrije ontmoetingsplek: € 360K</p> <p>Dit budget wordt ingezet voor alle 9 gebieden in de gemeente Maashorst om te zorgen voor sociale versterking van regulier beheer van de dorpshuizen en wijkgebouwen/ MFA's.</p> <p>Samenwerkende professionals en actieve vrijwilligers: € 90K</p> <p>Betreft middelen voor het initiëren en ondersteunen van lokale activiteiten gericht op sociale contacten, leefbaarheid en versterken van individu en wijk. Dit in aanvulling op reguliere budgetten die professionele instellingen hebben.</p> <p>Doordat de verbinder in de wijk gedekt kan worden door reguliere middelen anders in te zetten, blijft er een resterende structurele investering over van € 450K per jaar.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>De wens sluit aan bij de ontwikkelingen zoals geschetst onder het taakveld. Daarbij gaat het met name om het inzetten op preventie ter voorkoming van zwaardere zorg. Binnen de gemeente Maashorst gaan we wijk- en dorpsgericht werken waarbij we de ondersteuning op maat aanbieden aan de vraag van de inwoners. We stimuleren het ontstaan van en faciliteren informele netwerken om als inwoner met elkaar de eigen kracht van de wijk/dorp te versterken.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 20)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)
- Maatschappelijke- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen Wmo
- Maatwerkdienstverlening Wmo
- Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Onderwerp : **Overgangsbudget Sociaal Domein 2024**

Betreft : FCL 66105503 / ECL 43802

Incidenteel / ~~structureel~~

Investeringsbedrag	n.v.t.
Afschrijvingstermijn	n.v.t.

Budgettair effect (x € 1.000)				
-	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	250	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				

Te dekken	250	-	-	-
-----------	-----	---	---	---

<p>Algemene toelichting</p>	<p>Binnen het Sociaal Domein wordt er op tal van onderdelen beleid ontwikkeld én uitgevoerd. Daarbij geldt dat veel van de beleidsontwikkelingen nog in wording zijn als gevolg van de harmonisatie-opgaven, inclusief de bijbehorende subsidieregelingen en uitvoeringsafspraken met derden.</p> <p>Veel van dit nieuwe beleid zal pas eind 2023 gereed zijn waarna de uitvoering start in 2024. We voorzien echter dat in het kader van behoorlijk bestuur binnen diverse beleids-terreinen gewerkt moet worden met overgangsregelingen en/of het opstarten van nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>Dit gaat bijvoorbeeld om hernieuwde afspraken met vrijwilligersorganisaties in hun subsidiëring of professionele inzet binnen gesubsidieerde instellingen.</p> <p>De precieze financiële impact van deze overgangssituatie is in deze fase van de beleidsontwikkeling nog niet per beleidsterrein inzichtelijk gemaakt.</p> <p>Om die reden wordt er voor het Sociaal Domein breed een beroep gedaan op éénmalige incidentele financiële middelen om in 2024 de overgang van oud naar nieuw beleid te financieren. Het Overgangsbudget Sociaal Domein 2024 is daarvoor bedoeld en creëert de nodige rust om de gewenste koers in te zetten.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>De wens sluit aan bij de ontwikkelingen zoals geschetst onder het taakveld. In de wijken/kernen hebben we een sterke sociale basis waar de meeste hulpvragen worden opgelost.</p> <p>Een sterke sociale basis bestaat uit basisvoorzieningen die raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, verenigingsleven, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid.</p> <p>Alles bij elkaar vormen die voorzieningen een vangnet van sociale contacten, hulp en ondersteuning. Als gemeente Maashorst sluiten we aan bij deze sociale basis en faciliteren en/of investeren waar nodi</p>

Wensen 2024-2027 (21)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Sociaal domein

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Wijkteams (incl. toegang)
- Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid)
- Begeleide- en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18 +
- Maatwerkdienstverlening 18 -

Onderwerp: **Verhoging bijdrage Udenfonds/Maashorstfonds**

Betreft :Fcl/Ecl

Structureel

Investeringsbedrag	
Afschrijvingstermijn	

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-

Overige) exploitatielasten	51	51		
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	51	51		

Algemene toelichting	
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	<p>Udenfonds ontwikkelt naar het Maashorstfonds en bedient als Maashorstfonds straks meer kernen en meer inwoners.</p> <p>De benodigde verhoging van het structurele subsidie vloeit voort uit het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Als we het bedrag dat het Udenfonds in de afgelopen jaren kreeg van de toenmalige gemeente Uden (=49.000,- euro), terugrekenen naar een bedrag per inwoner (1,18) en we rekenen dat door naar het huidige aantal inwoners van de gemeente Maashorst, komen we uit op een bedrag van ca 68.000,- euro - De gemeente Maashorst heeft echter een stevige plus-ambitie (vastgelegd in het bestuursakkoord) op het terrein van activering initiatieven uit de samenleving en (overheids-)participatie. O.a. via het traject van kernenCV's (waarin de inwoners van de kernen uitgedaagd worden de leefbaarheid van hun dorp bij de hand te nemen en met initiatieven te komen). Door meer focus te leggen op participatie vanuit de inwoners ('samen denken, samen doen'), worden initiatieven van onderop door de gemeente aangejaagd. Belangrijk is dan ook om voldoende gelegenheid te hebben om waar nodig deze extra initiatieven te kunnen faciliteren. En dus ook op die manier de ambitie waar te kunnen maken naar de inwoners toe. De reële verwachting is dat door de ingezette -aanjagende- lijn t.a.v. participatie en inwonersinitiatieven, het aantal inwoners dat een beroep gaat doen op het Maashorstfonds substantieel gaat toenemen t.o.v. het Udenfonds. De inwoners moeten het gevoel hebben/krijgen dat de gemeente intrinsiek gemotiveerd is om ook 'b te zeggen' en nieuwe initiatieven écht vooruit wil helpen.

	<ul style="list-style-type: none"> - Het Udenfonds heeft sinds 2018 geen indexering van hun jaarlijkse subsidiebijdrage gehad. Grofweg betekent dit een gemist bedrag over die periode van ca. 5.000 euro. Bovendien zal het nieuwe Maashorstfonds geconfronteerd worden met meer beheerkosten als gevolg van o.a. accountantskosten en meer kosten voor promotie. <p>NB: ambtelijk worden op dit moment gesprekken gevoerd met het huidige Udenfonds en vertegenwoordigers van de (nieuwe) kernen, om tot een Maashorstfonds te komen. Onderdeel daarvan is onder meer om tot verbreding van het bestuur te komen. Zaken als: de procedure van het toekennen van bedragen, de toekenningscriteria, toezicht op de financiën en jaarlijkse verantwoording van de toegekende bedragen, worden vastgelegd in een 'beleidsplan Maashorstfonds', dat naar verwachting na de zomer aan het college ter vaststelling zal worden voorgelegd.</p>
--	--

NB: huidig jaarlijkse bijdrage Udenfonds 49.000,- euro. Totaal komt dan op 100.000,--

NB: Er is besloten om voorlopig gelden beschikbaar te stellen voor 2024 en 2025, omdat de toename van het aantal extra initiatieven dat een beroep gaat doen op het Maashorstfonds een inschatting is. In het eerste kwartaal van 2025 wordt dit geëvalueerd. De opbrengst daarvan wordt meegenomen bij de voorjaarsnota 2025/begroting 2026 ev. (PM).

Wensen 2024-2027 (nr. 22)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Onderwerp : **Herzien AED-beleid**

Betreft : FCL 67100000 / ECL 43806

Incidenteel / Structureel

Investeringsbedrag	n.v.t.
Afschrijvingstermijn	n.v.t.

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	20	20	20	20
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	20	20	20	20

<p>Algemene toelichting</p>	<p>Als gemeente Maashorst willen we een optimale dekking van AED's realiseren. Het AED-netwerk is geen formele gemeentelijke verantwoordelijkheid, maar de gemeente wil dit netwerk wel ondersteunen en dit staat ook omschreven in het bestuursakkoord van de gemeente Maashorst.</p> <p>Binnen Maashorst zijn vrijwilligers actief die zorgen voor plaatsing, onderhoud, vervanging van AED's en dat er voldoende vrijwilligers opgeleid zijn. De huidige subsidie-regeling voldoet echter niet en zal herzien moeten worden.</p> <p>In de huidige begroting is nu voor de AED's een bedrag van € 12.000 opgenomen. Dit bedrag is niet voldoende, vanwege een tweetal redenen. Bij het herzien van de subsidieregeling dient er tenminste een herberekening te komen op:</p> <p>1. Het aantal aanwezige en benodigde AED'S. Deze worden op dit moment in kaart gebracht. Vast staat al wel dat er een uitbreiding van het aantal AED's nodig is.</p> <p>2. Tegemoetkoming kosten opleiding. De gemeente subsidieert de waardering voor de vrijwillige inzet, aan de hand van het aantal AED'S en niet de totale kosten van de opleiding. Er wordt nog onderzocht wat andere partijen zoals het Rode Kruis Nederland / districten e/o EHBO Nederland hierin kunnen bijdragen.</p> <p>Om een optimaal netwerk van AED'S te bereiken en te behouden, met voldoende opgeleide vrijwilligers, verwachten we aanvullend circa € 20K nodig te hebben. Het gaat hierbij om een grove schatting.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente Maashorst heeft een dekkend netwerk van AED's. • De AED's zijn bereikbaar, bruikbaar en voorzien van onderhoud. • De AED'S dragen bij aan burgerparticipatie door actieve, betrokken en opgeleide vrijwilligers.

Wensen 2024-2027 (nr. 23)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Bedrijfsvoering en inkomen

- Overhead
- Treasury
- Belastinginkomsten
- Gemeentefonds

Onderwerp: **Aanpassing archiefkelder Uden / vervroegd overbrengen archief**

Betreft :Fcl/Ecl 60400307-38033U

Incidenteel / **structureel**

Investeringsbedrag	
Afschrijvingstermijn	

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)				
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	49	44	39	32
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				

Te dekken	49	44	39	32
-----------	----	----	----	----

<p>Algemene toelichting</p>	<p>De archiefruimte in Uden voldoet niet aan de hieraan gestelde eisen. Tot 1 juli heeft de gemeentearchivaris toestemming gegeven om daar de te bewaren archiefbescheiden op te slaan. Daarna zijn er 3 mogelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vervroegd overbrengen naar BHIC - Tijdelijk opslaan in archiefruimte in Zeeland - Aanpassing archiefkelder Uden <p>In deze wens worden de middelen gevraagd om de archiefbescheiden vervroegd over te brengen naar het BHIC. Dit is waarschijnlijk de duurste optie. Er wordt nog onderzocht of een aanpassen van de archiefkelder in Uden een goedkoper alternatief is. Indien dit zo blijkt zullen de middelen hiervoor ingezet worden.</p>
<p>Bijdrage aan doelstelling van het taakveld</p>	<p>Een gemeente is verplicht om specifieke archiefbescheiden te bewaren. Dit gebeurt in eerste instantie door de gemeente zelf, later worden deze overgedragen aan het BHIC. De gemeente zit in de situatie dat de archiefruimte voor het bewaren van de eigen stukken niet meer voldoet. Hiervoor zal een duurzame oplossing gezocht moeten worden. De voorkeur gaat daarom uit naar het geschikt maken van de eigen archiefkelder in Uden. Deze optie wordt echter nog verder onderzocht. Daarnaast kunnen de bescheiden eerder worden overgebracht naar het BHIC. Dit is een duurzame oplossing, maar hier staan ook kosten tegenover.</p> <p>Tot slot kunnen de stukken tijdelijk worden bewaard in de archiefruimte van het gemeentehuis in Landerd. Echter, dit is slecht een tijdelijke oplossing. De gemeente zal dan alsnog naar een duurzame oplossing moeten zoeken.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 24)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Bedrijfsvoering en inkomen

- Overhead
- Treasury
- Belastinginkomsten
- Gemeentefonds

Onderwerp: **Opleidingsbudget verhogen naar 2% van de loonsom**

Betreft :Fcl/Ecl

60400400-38026U

Incidenteel / **structureel**

Investeringsbedrag	
Afschrijvingstermijn	

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-
Overige) exploitatielasten	210	210	210	210
Dekking:	-	-	-	-

bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)				
Bijdrage derden				
Te dekken	210	210	210	210

Algemene toelichting	<p>Verzocht wordt om het opleidingsbudget op te hogen naar 2% van de loonsom.</p> <p>Dit komt ongeveer overeen met het gemiddelde opleidingsbudget van gemeenten. Dit past bij een nieuwe organisatie zoals Maashorst, een organisatie in opbouw op vele vakgebieden en met veel nieuwe medewerkers.</p>
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	<p>Door meer te investeren in opleidingen voor medewerkers gaat de kwaliteit van de interne en externe dienstverlening omhoog. Dit helpt de organisatie het gewenste niveau van dienstverlening te behalen. Daarnaast helpt het bij het behouden van personeel en aantrekken van nieuw personeel.</p>

Wensen 2024-2027 (nr. 25)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Bedrijfsvoering en inkomen

- Overhead
- Treasury
- Belastinginkomsten
- Gemeentefonds

Onderwerp: **Opslagruimte werf**

Betreft :Fcl/Ecl 60400650 / 38109

Incidenteel / **structureel**

Investeringsbedrag	€ 145.000,00 excl. BTW
Afschrijvingstermijn	40 jaar

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlasten				
Kapitaallasten (afschrijving)	1,81	3,62	3,62	3,62
Kapitaallasten (rente 0,9%)	0,65	1,27	1,23	1,20
Overige) exploitatielasten	-	-	-	-
Dekking:				
bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				

Te dekken	2,46	4,89	4,86	4,83
-----------	------	------	------	------

Algemene toelichting	<p>Vanaf de fusie van de gemeente Maashorst is de gemeentewerf in Schaijk gesloten. Ondanks een efficiëncyslag in de uitvoering is de opslagruimte op de gemeentewerf in Uden onvoldoende. Aan de zuidoost zijde van de gemeentewerf in Uden ligt een braakliggend terrein in eigendom van de gemeente. Door dit terrein bij de gemeentewerf te betrekken wordt de opslagruimte vergroot.</p> <p>Het benodigde budget wordt geraamd op €145.000. Deze kosten worden gemaakt voor het saneren en prepareren van de gronden, het verharderen en afrasteren van het kavel en het inrichten van de opslagruimte.</p>
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	Voorzieningen treffen t.b.v. veilige uitvoering van de taken op de gemeentewerf Uden.

Wensen 2024-2027 (nr. 26)

PROGRAMMA/ TAAKVELD

Bedrijfsvoering en inkomen

- Overhead
- Treasury
- Belastinginkomsten
- Gemeentefonds

Onderwerp: Digitaal startportaal i.c.m. intranet

Betreft :Fcl/Ecl

Boekingscombinatie	Onderdeel	2024	2025	2026	E.v.
60400500/38179	Implementatiekosten	100.000	50.000	25.000	
60400500/38099	Licentiekosten	100.000	100.000	100.000	100.000

Incidenteel / **structureel**

Investeringsbedrag	
Afschrijvingstermijn	

-	Budgettair effect (x € 1.000)			
Jaarlasten	2024	2025	2026	2027
Kapitaallasten (afschrijving)	-	-	-	-
Kapitaallasten (rente 0,9%)	-	-	-	-

Overige) exploitatielasten	200	150	125	100
Dekking: bijdrage reserve (dekking kapitaallasten)	-	-	-	-
Bijdrage derden				
Te dekken	200	150	125	100

Algemene toelichting	Digitaal startportaal i.c.m. intranet
Bijdrage aan doelstelling van het taakveld	Voor de modernisering van de werkplek van medewerkers wordt een digitaal startportaal aangeschaft. Dit systeem wordt het standaard systeem wat alle medewerkers als basis gaan gebruiken. Het systeem zorgt voor de veilige opstarten van applicaties binnen en buitenhuis, verzorgt de interne communicatie (integratie intranet) en dashboards met te verrichten werk. Dit is de volgende stap in de (digitale) werkplekstrategie (2021).

Opinienota

Zaaknummer: 29962-2023

Auteur	: Jonna van Hoesel
Domein	: Sociaal Domein
Team	: Beleid
E-mail	: Jonna.vanhoesel@gemeentemaashorst.nl
Port.	: Wethouder Sour

Aan de leden van de raadscommissie Samenleving en Bestuur van Maashorst.

Onderwerp

Ontwikkelingen jeugd en regionaal beleidsprogramma jeugd

Mening geven over

Om invulling te geven aan voorsturing door de gemeenteraad bij het opstellen van regionale beleidskaders willen wij met u als gemeenteraad in gesprek over de trends, landelijke ontwikkelingen en wat dit betekent voor onze regionale agenda van de komende jaren met betrekking tot jeugdhulp.

Vragen aan de gemeenteraad:

- Kunt u zich vinden in de concept strategische doelstellingen van het regionale beleidsprogramma?
- Aan welke concept strategische doelstellingen wilt u extra gewicht toekennen?
- Mist u nog onderwerpen waar we regionaal aandacht aan zouden moeten besteden?

Inleiding

In de regio Noordoost Brabant streven we ernaar dat iedere jeugdige de kans krijgt gezond en veilig op te groeien en zich te ontwikkelen, op weg naar een zelfstandig leven. Het leven van jeugdigen en iedere ouder gaat gepaard met vallen en opstaan. Voor de meesten geldt dat het raadplegen van het eigen netwerk of gebruik van basisvoorzieningen in de gemeente volstaat om verder te gaan. Ook het relativerende besef dat vallen en opstaan bij het leven hoort kan helpen om de situatie te hanteren. Helaas werkt dit niet altijd zo. De maatschappelijke druk is groot en kan leiden tot een onrealistisch zelfbeeld en niet realistische verwachtingen. Daarnaast is er soms onvoldoende netwerk, weet men de weg niet of is er meer nodig om zich staande te houden in het leven.

Samenwerking op Jeugdhulp in de regio Noordoost Brabant

Binnen de regio Noordoost Brabant starten we niet op nul. De regionale samenwerking stelt ons in staat op effectieve en efficiënte wijze gezamenlijk inkoop van jeugdhulp en aanvullend beleid te realiseren. We werken samen om jeugdhulp zo dichtbij mogelijk te organiseren voor jeugdigen en gezinnen. Het regionaal beleidskader 2020-2023 geeft hierbij houvast. Het huidige regionaal beleidskader loopt eind 2023 af. De Jeugdwet en de Norm voor opdrachtgeverschap vragen het voorgenomen beleid vast te leggen in een regionale beleidsvisie. Dit is aanleiding het huidige beleidskader tegen het licht te houden en geconstateerde lacunes in het zorglandschap jeugd te duiden.

Ontwikkelingen

Er zijn veel ontwikkelingen op het gebied van jeugd gaande. Het steeds toenemende gebruik van gespecialiseerde jeugdhulp vormt een bedreiging voor de continuïteit omdat het zorgt voor een steeds grotere druk op het stelsel. Landelijk worden er verschillende verbeteringen ingezet zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Lokaal gaan wij onder andere inzetten op het versterken van de sociale basis. De notitie 'Sterke sociale basis' ligt in de raadsvergadering van december aan u voor.

In deze nota zullen wij u eerst nader informeren over de landelijke ontwikkelingen en vervolgens over het regionaal beleidsprogramma jeugd dat we aan het opstellen zijn. Het regionaal beleidsprogramma jeugd sluit aan op de ingezette ontwikkelingen.

Kernboodschap

Hervormingsagenda Jeugd

Cliëntorganisaties, professionals, aanbieders, gemeenten en Rijk hebben een akkoord bereikt over de inhoud van de Hervormingsagenda Jeugd. De afspraken over fundamentele verbetering van de jeugdzorg zijn een grote stap naar snellere en betere hulp voor kinderen en gezinnen die het nodig hebben. De Hervormingsagenda Jeugd heeft directe verbinding met andere zorgakkoorden, zoals het Integraal Zorgakkoord, het Gezond en Actief Leven Akkoord en de Toekomstagenda 'Zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking.'

De Hervormingsagenda Jeugd heeft twee doelen, die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld:

1. Betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is.
2. Beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

Voor nadere informatie over de Hervormingsagenda Jeugd verwijzen wij u naar bijlage 1.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Het toekomstscenario schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er over 5 à 10 jaar uit moet zien. Kinderen en gezinnen moeten kunnen rekenen op effectieve bescherming en tijdige hulp. Het is daarom voor het kind, gezin en de professionals belangrijk om het stelsel slimmer en effectiever te organiseren. Vanuit een opdracht van de VNG en de Rijksoverheid is gewerkt aan het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De Rijksoverheid en VNG streven naar een vereenvoudiging van de jeugdbescherming. En willen hiermee bereiken dat kinderen en gezinnen, waar sprake is van een ontwikkelingsbedreiging en onveiligheid, tijdig de juiste hulp en steun ontvangen. Ook willen ze bereiken dat deze hulp en steun voor de gezinnen begrijpelijk is en bijdraagt aan herstel van het gewone leven, of aan het compenseren van beperkingen.

Het toekomstscenario werkt vanuit vier basisprincipes: 1. Gezinsgericht, 2. Rechtsbeschermend en transparant, 3. Lerend stelsel, 4. Eenvoudig.

Voor nadere informatie over het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming verwijzen wij u naar bijlage 1.

Regionaal Beleidsprogramma jeugd

Om te komen tot een regionaal beleidsprogramma maken we gebruik van het instrument 'Doelen-Inspanningen-Netwerk (DIN). Dit is een netwerk van strategische, operationele doelen en inspanningen die er samen voor zorgen dat we dichterbij de visie komen. De bouwstenen voor deze DIN worden gevormd door doelen en opgaven die nog relevant zijn uit het huidige beleidskader én uit de landelijke ontwikkelingen

In juni/juli 2023 hebben we tijdens verschillende snelkookpansessies input opgehaald bij stakeholders (zoals onderwijs, aanbieders, etc.) op verschillende thema's.

De conceptvisie voor het Regionaal Beleidsprogramma: Iedere jeugdige moet de kans krijgen om gezond en veilig op te groeien en zich te ontwikkelen op weg naar een zelfstandig leven

Om deze visie te bereiken hebben we de volgende acht concept strategische doelstellingen geformuleerd. Een strategisch doel geeft aan welke concrete verandering of verbetering je wil met het programma bereiken om zo de visie te realiseren. De concept strategische doelstellingen zijn:

1. Eind 2027 is de kwaliteit van de specialistische jeugdhulp verhoogd tot een niveau dat aantoonbaar boven het landelijk gemiddelde ligt.
2. Specialistische jeugdhulp is eind 2027 beter beschikbaar voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen waardoor passende zorg sneller ingezet wordt.
3. Eind 2027 is de hulp die geboden wordt aan de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen meer integraal en gezinsgericht en minder gericht op het individu ten opzichte van 2023.
4. Eind 2027 krijgen jeugdigen en gezinnen in onveilige situaties sneller passende hulp om de veiligheid duurzaam te herstellen ten opzichte van 2023.
5. Eind 2027 wonen meer jeugdigen thuis of in een gezinsgerichte omgeving
6. Vanaf 2026 maken minder jeugdigen gebruik van specialistische jeugdhulp ten opzichte van 2023 en wordt meer gebruik gemaakt van voorliggende lokale basisvoorzieningen.

Naast strategische doelstellingen worden er operationele doelstellingen geformuleerd. Een operationeel doel geeft antwoord op de vraag, 'Wat is concreet gerealiseerd waardoor je weet dat de verandering geslaagd is? Wat zijn daarvoor goede indicatoren?'. Om het 'hoe' te bepalen wordt per jaar gewerkt met een jaarplan waarin de inspanningen beschreven staan.

Inspanningen: welke acties, gedrag en producten vanuit het programma leiden tot het behalen van de operationele doelen.

Vervolg

Het beleidsprogramma wordt nader uitgewerkt en zal begin 2024 ter vaststelling aan u worden voorgelegd.

Bijlagen

1. Nadere informatie Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Maashorst,

Bijlage 1. Nadere informatie Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Deze bijlage bevat een samenvatting van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Dit zijn landelijke ontwikkelingen.

Wilt u de volledige documenten lezen, kijk dan hier:

- [Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 \(overheid.nl\)](#)

- [Toekomstscenario \(overheid.nl\)](#)

1. Hervormingsagenda Jeugd.

Er gaat gewerkt worden aan vijf inhoudelijke opgaven. Per opgave zullen wij het doel van de opgave benoemen.

Opgave 1. Reikwijdte: jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen.

Doelen: - Heldere afbakening jeugdzorg;

- Jeugdhulp alleen voor complexe problematiek;

- Versterken van omgeving en het 'gewone leven' met laagdrempelige ondersteuning.

Opgave 2. Verbinding met andere domeinen.

Doel: Verbinden met in ieder geval: onderwijs en kinderopvang, volwassenen GGZ, bestaanszekerheid 18-/18+ problematiek.

Opgave 3: Stevige lokale teams en toegang.

Doelen: - Stevige lokale teams en basis in wijk/dorp/buurt;

- Samenwerking met andere verwijzers (bijvoorbeeld huisartsen);

- Goede samenwerking met specialistische expertise;

- Waarborgen zorg bij levenslange en levensbrede ondersteuningsvraag.

Opgave 4: Afbouw residentiele jeugdhulp: zo thuis mogelijk.

Doelen: - Naar nul gesloten plaatsingen in 2030;

- Financiële transitie onder landelijke regie;

- Voorkomen van uithuisplaatsingen en jeugdigen door middel van alternatieve zorg.

Opgave 5: Kwaliteitsverbetering en blijvend leren.

Doelen: - Voortdurend leren en veranderen;

- Aantoonbaar maken wat wel en niet werkt; alleen effectieve methoden toepassen.

- Vastgestelde kwaliteitskaders.

Naast de inhoudelijke opgaven zijn er twee stelselmatige opgaven, te weten:

1. Verbeteren regionale samenwerking en landelijke contractering specialistische zorg.

2. Eenvoudigere uitvoering en inkoop, vermindering administratieve lasten en aanpakte negatieve effecten marktwerking.

Daarnaast zijn er afspraken gemaakt tussen het Rijk en de gemeenten over:

1. Verbeteren inzicht jeugdstelsel door middel van data en monitoring.

2. Afspraken over een meerjarig financieel kader en financieel bestuurlijke verhoudingen.

2. Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

De huidige jeugdbeschermingsketen is complex georganiseerd met vele betrokken organisaties zoals lokale wijkteams, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming. De vele schakels sluiten niet altijd op elkaar aan, met als gevolg dat de juiste hulp en bescherming tekort kan schieten. Daar moet verandering in komen. Ook voelen kinderen en gezinnen zich onvoldoende gehoord en gezien, is achterliggende problematiek (problemen in verschillende leefgebieden binnen het gezinssysteem) onvoldoende in beeld en hebben gezinnen te maken met veel wisselingen van hulpverleners, waardoor ze hun verhaal telkens opnieuw moeten doen.

Thema's en voorstellen

De basisthema's van het toekomstscenario zijn 1. Gezinsgericht, 2. Rechtsbeschermend en transparant, 3. Eenvoudig en 4. Lerend.

Ad. 1. Gezinsgericht.

Bekeken wordt welke hulp en steun nodig is voor het gehele gezin, inclusief, of juist met nadruk op, de ouders. Integraal werken is hierbij het uitgangspunt.

- Om kinderen en gezinnen heen staat een Lokaal Team dat hulp verleent.
- Er is één vast gezicht binnen het Lokaal Team dat - wanneer nodig - samen optrekt met een professional uit het op te richten Regionaal Veiligheidsteam. Het gezin krijgt dus een vaste professional of een vast duo dat gedurende de periode van hulpverlening bij hen betrokken blijft. Kinderen en gezinnen hoeven dus niet opnieuw hun verhaal te doen.
- Het Regionaal Veiligheidsteam bundelt de functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming. Dit team heeft de kennis en expertise op veiligheidsvraagstukken. Er wordt gewerkt in een model waarbinnen professionals werken in teamverband, nabij het gezin.
- Dicht bij deze gezinnen en professionals staat een Expertiseplatform. Dit is een netwerk van specialisten met kennis van kinderen, volwassenen en specifieke uitingsvormen van geweld. Professionals worden gefaciliteerd om samen te werken en een lerende omgeving te vormen. Er wordt in gezinsgericht en in gezamenlijkheid gewerkt aan het effectief en duurzaam borgen van duurzame veiligheid.

Ad. 2. Rechtsbeschermend en transparant.

Het is van belang dat voor kinderen en ouders begrijpelijk en transparant is waar zij terecht kunnen voor advies, vragen en zorgen, wie waarvoor verantwoordelijk is en welke procedures er zijn. Daarom de volgende uitgangspunten:

- Bij inzet van een gedwongen maatregel is altijd rechtsbijstand beschikbaar.
- Professionals zijn bij hun onderzoek gericht op de feiten die aanleiding geven tot de zorgen over het gezin. Er is sprake van navolgbare procedures en een uniform afwegingskader waarin de rechtsgelijkheid en het beschermen van rechten wordt geborgd. En daarbij is voor het gezin duidelijk wat hun rechten en ieders verantwoordelijkheden zijn.
- Om te voorkomen dat ongefundeerd wordt ingegrepen in het gezin, wordt bij de inzet van hulp altijd toetsing en tegenspraak georganiseerd. Indien sprake is van verzoeken om juridische maatregelen, wordt toetsing en tegenspraak uitgevoerd door niet bij het gezin betrokken professionals uit een ander Regionaal Veiligheidsteam dan dat waar de casus speelt, ondersteund door juristen en gedragswetenschappers.
- Leidend is dat het gezin op de hoogte moet zijn van de reden van de inzet van bepaalde hulp of ondersteuning. Zo berust de toestemming van het gezin op volledige en juiste informatie over de

reden en het doel van de interventie, en over de gevolgen die het weigeren van toestemming heeft.

- Indien de professional van het Regionaal Veiligheidsteam (na consultatie van het gezin, het vaste gezicht uit het Lokaal Team, en andere betrokken partijen) aanleiding ziet voor een gedwongen maatregel, kan die een verzoek voorleggen aan degene die de bevoegdheid heeft hierover te beslissen, zoals de (kinder)rechter of de burgemeester. Daar moet een transparante procedure voor zijn, die proportionaliteit en subsidiariteit, rechtsgelijkheid, verbod van willekeur, rechtszekerheid en uniformiteit waarborgt. Hierbij is ook specifiek en op maat aandacht voor vertegenwoordiging van de belangen en de stem van de betrokken kinderen.
- Als besloten is tot een gedwongen maatregel, dan is het Regionaal Veiligheidsteam verantwoordelijk voor de uitvoering. Voor het gezin is altijd duidelijk wanneer sprake is van een vrijwillig of gedwongen kader en wat hun rechten zijn.

Ad.3. Eenvoudig.

- De drempel naar hulp is zo laag mogelijk.
- Het aantal professionals dat betrokken is bij een gezin vermindert. Er is sprake van één vast gezicht voor het gezin binnen het Lokaal Team, waar nodig in duo met een professional uit het Regionaal Veiligheidsteam, als er veiligheidsvraagstukken spelen.
- Het Regionaal Veiligheidsteam vervult een belangrijke (en centrale) functie in de afstemming tussen het Lokaal Team, het Expertiseplatform en de rechtspraak.

Ad. 4. Lerend

Professionals hebben ruimte om te leren en steeds beter te worden in hun vak om zo steeds beter het gezin en kind te kunnen helpen.

- Doordat professionals uit het Lokaal Team – al dan niet in duo met professionals uit het Regionaal Veiligheidsteam – lange tijd bij het gezin betrokken blijven, zien zij de effecten van de hulp en steun die zij verlenen. Zij ontvangen tegenspraak en leren hiervan.
- In regionale proeftuinen gaat gewerkt worden zodat ervaring wordt opgedaan met wat wel en niet werkt in de praktijk, waarom dat zo is en waarop bijgestuurd en aangepast moet worden.
- Er wordt gestart met expertiseplatforms.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 70496-2023 /

Onderwerp: Beleidskader Armoede & Schulden 2024-2028

Auteur	: Lars Oorsprong
Domein/team	: Sociaal / Sociaal beleid
E-mail	: Lars.Oorsprong@gemeentemaashorst.nl
Port.	: R. Sour-van de Ven

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Beleidskader Armoede & Schulden 2024-2028

Voorstel

1. Het nieuwe Beleidskader Armoede & Schulden 2024 – 2028 vast te stellen.
2. voor 2024 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 90.000 voor een eenmalige bewustwordingscampagne en deskundigheidsbevordering en dit te dekken uit de algemene reserve.
3. voor 2024 en verder een structureel budget beschikbaar te stellen ter hoogte van € 51.000 voor de voorgestelde aanpassingen in het beleid (zie paragraaf Financiën) en dit ten laste te brengen van het begrotingsaldo.
4. En daarvoor bijgevoegde 3e Begrotingswijziging van het jaar 2024 vast te stellen.

Inleiding

Als onderdeel van de harmonisatie van ons beleid is het Beleidskader Armoede & Schulden 2024-2028 opgesteld. Op grond van artikel 2 lid 1 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wordt uw raad verzocht het beleidskader vast te stellen.

Beoogd effect

Met dit beleidskader geven we richting aan de integrale schuldhulpverlening, voorkomen we problematische schulden, bestrijden we armoede en bieden we brede ondersteuning aan inwoners met geldzorgen.

Argumenten

1.1 Met het beleidskader bouwen we voort op vorige beleidskaders, evaluaties en visievorming.

Dit beleidskader bouwt voort op de beleidskaders van de voormalige gemeenten Uden en Landerd. Deze kaders zijn met de samenvoeging van de gemeente komen te vervallen. Daarnaast zijn diverse evaluaties van beleid, pilots en visiedocumenten hierin meegenomen.

1.2 Dit beleidskader is tot stand gekomen aan de hand van input van diverse betrokkenen.

Inwoners, de Adviesraad Sociaal Domein, welzijnsorganisaties, ketenpartners, externe professionals, collega's, bestuurders en raadsleden hebben voorafgaand aan het opstellen, hun input op het beleidskader geleverd. Uw raad heeft hier op 1 december 2022 een bijeenkomst over gehad.

1.3 Die visie uit dit beleidskader sluit aan op het bestuursakkoord 2022-2026.

De in het beleidskader geformuleerde visie luidt: *'In de gemeente Maashorst is het prettig leven voor alle inwoners. Iedereen heeft de mogelijkheid om rond te komen en deel te nemen aan de samenleving. Er is een stevig sociaal vangnet en een divers aanbod aan ondersteuning voor inwoners met een laag inkomen. Wanneer onze inwoners toch geconfronteerd worden met financiële tegenslagen, bieden we direct een helpende hand. Hierbij kijken we verder dan de letter van de wet en zoeken we duurzame oplossingen. Problematische schulden, huisuitzettingen en afsluitingen behoren tot het verleden.*

Deze visie sluit aan op de in het bestuursakkoord genoemde trefwoorden; preventie, vindbaarheid, integraliteit en inclusie.

1.4 We vliegen de aanpak armoede en schulden breed aan

Het beleidskader voorziet in het uitbannen van kindarmoede door het harmoniseren van bestaande regelingen, het ophogen van de laptop/schooltasregeling, het aanbieden van zowel culturele- als sportieve activiteiten vanuit het Jeugdfonds Sport en Cultuur en het tegemoetkomen in de kosten van zwemlessen voor diploma A en B. We gaan aan de slag met gecombineerde schuldhulpinterventies door oog te hebben voor preventie (voorlichting en bewustwording), vroegsignalering, alternatieve mogelijkheden van schuldhulpverlening en/of -sanering en nazorg. We gaan onze inwoners actiever benaderen en we werken vanuit vertrouwen.

1.5 We zijn er voor iedereen en iedereen kan meedoen

We hebben oog voor inwoners die net buiten de boot vallen als het aankomt op regelingen of steun van overheidswege. In ons minimabeleid houden we rekening met formele (bijvoorbeeld inkomens- of vermogenstoets) en informele (taalachterstanden, eenzaamheid of culturele verschillen) belemmeringen in het mee kunnen doen in de samenleving. We bieden een breed scala aan activiteiten aan voor inwoners met verschillende participatie-mogelijkheden. Onze informatievoorziening is begrijpelijk en eenvoudig vindbaar.

1.6 We trekken samen op tegen armoede en schulden

We zoeken (nog) meer de samenwerking op met ketenpartners. Een voorbeeld hiervan is het op te richten Platform Geldzorgen en het maken van werkafspraken met bewindvoerders in onze regio.

1.7 We hebben een gedegen monitoring en sturen op resultaten

We doen meer met de beschikbare informatie in het monitoren van ons beleid en het (bij)sturen ervan. Onze eigen systemen worden optimaal gebruikt en waar het ons aan kennis ontbreekt, schakelen we de hulp van externe partijen in. Dit komt ook de informatievoorziening naar uw gemeenteraad ten goede.

Kanttekeningen

1.1 Het beleidskader schetst de brede contouren van ons minima- en schuldenbeleid.

Het beleidskader beschrijft globaal de richting waar we als gemeente naartoe willen met ons minima- en schuldenbeleid. Voor veel bestaande regelingen en voorzieningen verandert er niet veel. Een aantal zaken van het voorgestelde en/of gewijzigde nieuwe beleid moet nog wel in uitvoering worden gebracht. Het beleidskader voorziet niet in een uitwerkings- of stappenplan. Niet alle voorgenomen activiteiten gaan daarom al direct per 1 januari 2024 in en niet alle beleidsdoelen zullen daarom in 2024 al gehaald zijn. In overleg met onze collega's van de uitvoering en kwaliteit, samenwerkingspartners en externe professionals zullen we de uitvoering in de periode 2024 t/m 2028 in werking zetten. Dit biedt ook de ruimte om een gedegen uitvoering op te zetten, die we goed naar de toekomst borgen en waarmee we de komende jaren verder kunnen. Waar nodig in de uitwerking van het beleid, zal dit nader worden uitgewerkt en ter besluitvorming aan het college of uw raad worden voorgelegd.

1.2 Er gaat een hoog ambitieniveau van ons minima- en schuldenbeleid uit.

Over het algemeen is ons bestaande minima- en schuldenbeleid al vrij uitgebreid. Het in dit beleidskader nieuw voorgestelde beleid vergroot de ambitie daarvan des te meer. Dit brengt de nodige extra kosten, personele inzet en durf met zich mee. Gelet op de in het beleidskader geschetste ontwikkelingen rondom deze thema's, is dit ambitieniveau echter een vereiste om deze het hoofd te bieden. De urgentie is groot, ons ambitieniveau daarom ook.

2.1. Onze begroting is niet alle jaren structureel sluitend

Het uitgangspunt is om de harmonisatie van beleid binnen bestaande budgetten uit te voeren. Ons uitgangspunt is voor alle jaren een structureel sluitende begroting. Dat is momenteel niet het geval. De Begroting 2024-2027 laat de volgende ontwikkeling zien: (Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

	2024	2025	2026	2027
Saldo meerjarenbegroting 2024-2027	V343	V 4.512	N 4.059	N 5.453

Dit is uiteraard een moment opname maar wél de huidige stand van zaken en daar moeten we naar handelen. Er is dus in geen dekking voor voorstellen met structurele financiële gevolgen die betrekking hebben op de jaren 2025, 2026 en 2027. Mocht de raad instemmen met dit voorstel dan zal er bij het opstellen van het bestedings- en dekkingsplan 2025-2028 als onderdeel van Programmabegroting 2025 extra dekking gezocht moeten worden in een combinatie van;

- Herijking bestaand beleid, oftewel andere zaken niet meer doen
- Bezuinigingen, oftewel het concreet stoppen met activiteiten
- De inzet van onze algemene reserve als structureel dekkingsmiddel
- Belastingverhoging voor onze inwoners, bedrijven en gasten.

Financiën

De financiële effecten van het nieuwe beleid zijn als volgt:

Structurele Effecten Maatregelen nieuw beleid	2024	2025 en verder
SDV: Invoering Schuldhulp Light product	20.000	20.000
BB: Besparing Bewindvoerderskosten (a.g.v. schuldhulp light en werkwijze)	- 75.000	- 75.000
BB: Verhoging Tegemoetkoming laptop	17.500	17.500
BB: Aanzuigende werking campagne coll. ziektekostenverzekering	75.000	75.000
Kindpakket: Aanvraag Cultuur en Sport (stapeling)	Herschikking	
Kindpakket: Aanpassing Zwemlesregeling	binnen budget	
Overig: Voedselbank (max 3 mnd)	- 7.000	- 7.000
Invoering Minima effectrapportages	12.000	12.000
Bereken uw Recht (BUR) of vergelijkbaar systeem	10.000	6.500
Applicatie Vroegsignalering 2.0.	2.000	2.000
	54.500	51.000
Incidentele Effecten Maatregelen nieuw beleid	2024	
Enmalige Bewustwordingscampagne	65.000	
Deskundigheidsbevordering (trainingen Toegang en consulenten)	25.000	
EXTRA benodigd budget maatregelen Minimabeleid 2024-2028	144.500	51.000

Zoals ook reeds in de kanttekeningen benoemd is er op dit moment geen dekking voor de structurele ophoging van het budget. Mocht u negatief besluiten dan zal het beleid alsnog aangepast worden en wordt er niet overgegaan tot de inzet van de voorgestelde maatregelen.

Duurzaamheid

Dit beleidskader loopt voor de duur van vier jaar. Dat wil niet zeggen dat alle uitgangspunten binnen deze vier jaar afgerond zijn. Armoede en schulden zijn complexe maatschappelijke problemen die om een lange adem vragen. De uitgangspunten dragen bij aan het bestrijden van de negatieve effecten van deze problemen en aan het voorkomen ervan. Binnen de vier jaar waarin dit beleidskader voorziet kunnen we armoede en schuldenproblematiek niet volledig oplossen. We zijn namelijk ook afhankelijk van factoren buiten onze invloedssfeer, zoals de inkomenspolitiek van het Rijk, de economische situatie, etc.

Het beleidskader levert een bijdrage aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, te weten:

- Doelstelling 1, beëindig armoede overal en in al haar vormen
- Doelstelling 3, verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden
- Doelstelling 8, bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei
- Doelstelling 10, dring ongelijkheid in en tussen landen terug

Participatie

Het beleidskader is tot stand gekomen met input van diverse betrokkenen. Zo is in de zomer van 2022 input opgehaald bij betrokken inwoners, medewerkers en ketenpartners. Naast de Adviesraad Sociaal Domein, sociaal raadsliden en ONS Welzijn hebben organisaties zoals Vluchtelingenwerk, de GGD, scholen en zorgcoöperaties in werkgroepen meegedacht in de uitgangspunten van het nieuw te vormen beleid.

Er is ook uitvoerig met de collegeleden gesproken. De uitkomst van deze gesprekken sloot goed aan op wat de werkgroepen naar voren brachten. Integraal werken, nauwere samenwerking binnen de keten en inzet op preventie stonden centraal.

Op 1 december 2022 is er een raadsinformatieavond georganiseerd waarin uw leden hun bijdrage konden leveren aan het nieuwe beleid. Aan de hand van een aantal stellingen kwamen het belang van bestaanszekerheid, zelfredzaamheid en meedoen in de samenleving sterk naar voren.

Communicatie

Het beleidskader wordt actief bij de pers onder de aandacht gebracht. Ook de uitvoering wordt, als daar aanleiding toe is, met een persbericht onder de aandacht gebracht. Verder wordt de website geactualiseerd, en besteden we aandacht aan het kader op onze social media en op de gemeentepagina in de huis-aan-huiskranten. Daarvoor zoeken we nog een aansprekende vorm, bijvoorbeeld in de vorm van interviews met inwoners die met de problematiek te maken hebben of hebben gehad.

Vervolg

Na vaststelling door uw raad, gaat het kader in op 1 januari 2024. De eerste beleidswijzigingen worden dan al doorgevoerd. De exacte planning daarvan stellen we op in samenspraak met onze medewerkers, ketenpartners en betrokken inwoners. Waar nodig in de uitwerking van het beleid, leggen we dit ter besluitvorming voor aan het college en/of uw raad.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Beleidskader Armoede en Schulden 2024-2028
2. Begrotingswijziging beleidskader Armoede en Schulden 2024-2028

Uden, 26 september 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Raadsbesluit

Zaaknummer: 70496-2023

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 26 september 2023:

gelet op artikel artikel 2 lid 1 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ;

b e s l u i t

1. Het nieuwe Beleidskader Armoede & Schulden 2024 – 2028 vast te stellen.
  2. voor 2024 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 90.000 voor een eenmalige bewustwordingscampagne en deskundigheidsbevordering en dit te dekken uit de algemene reserve.
  3. voor 2024 en verder een structureel budget beschikbaar te stellen ter hoogte van € 51.000 voor de voorgestelde aanpassingen in het beleid (zie paragraaf Financiën) en dit ten laste te brengen van het begrotingssaldo.
  4. En daarvoor bijgevoegde 3e Begrotingswijziging van het jaar 2024 vast te stellen.
-

Vastgesteld in de openbare vergadering van 16 november 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. N.E. Gradisen

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Beleidskader Armoede en Schulden gemeente
Maashorst
2024 - 2028

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Inleiding	4
1.1 Achtergrond	4
1.2 Wat is armoede?.....	4
1.3 Wat zijn schulden?.....	8
1.4 Situatie Maashorst.....	11
1.5 Dwarsverbanden andere (beleids)domeinen	11
1.6 Totstandkoming	14
1.7 Visie.....	15
1.8 Leeswijzer	15
2. We vliegen de aanpak armoede en schulden breed aan.....	16
3. We zijn er voor iedereen en iedereen kan meedoen	22
4. We trekken samen op tegen armoede en schulden	26
6. Financiën.....	30
7. Samenvatting en overzicht	31
7.1 Samenvatting	31
7.2 Overzicht.....	33
8. Tot slot	36
Literatuurlijst	37

Voorwoord

In de gemeente Maashorst is het prettig leven voor alle inwoners. Iedereen heeft de mogelijkheid om rond te komen en deel te nemen aan de samenleving. Er is een stevig sociaal vangnet en een divers aanbod aan ondersteuning voor inwoners met een laag inkomen. Wanneer onze inwoners toch geconfronteerd worden met financiële tegenslagen, bieden we direct een helpende hand. Hierbij kijken we verder dan de letter van de wet en zoeken we duurzame oplossingen. Problematische schulden, huisuitzettingen en afsluitingen behoren tot het verleden.

Dit is de visie die staat in ons beleidskader Armoede & Schulden. En het geeft precies weer hoe we willen dat het in Maashorst geregeld is.

In het beleidskader staat ook waarom we dit zo belangrijk vinden, en ik deel dat hier graag met u.

Iedereen kan te maken krijgen met armoede of schulden. Een nare scheiding, ontslag, wat tegenslagen op een rij, en ineens ziet je leven er heel anders uit. Je krijgt te maken met armoede of met schulden. En als je daar eenmaal in zit, is het heel moeilijk om er op eigen kracht weer uit te komen. Daarom is het belangrijk dat de overheid, wij dus als gemeente Maashorst, een steun in de rug bieden aan onze inwoners.

Want armoede en schulden hebben grote gevolgen. Mensen leven minder lang, zijn in de jaren dat ze leven minder gelukkig en minder gezond en ze kunnen aan allerlei activiteiten in de maatschappij niet meedoen vanwege financiële problemen. Dat zorgt ook voor een sociaal isolement.

Voor kinderen die opgroeien in armoede is het veel moeilijker om hun talenten te ontwikkelen en daarmee krijgen ze geen gelijke kansen. Van zo'n valse start hebben ze de rest van hun leven last.

In ons kader staat ook wat we willen gaan doen om mensen uit deze situatie te krijgen. Of, nog beter: te voorkomen dat ze er in komen. Daarbij is het belangrijk dat we al in beeld zijn voor kleine hobbels echt grote problemen worden. We noemen dat 'preventie en vroegsignalering'. Hoe eerder financiële problemen gesignaleerd worden, hoe eerder ze kunnen worden verholpen. Voor goede schuldhelpverlening is bovendien nazorg essentieel, zodat er niet opnieuw schulden ontstaan.

Aan dit beleidskader hebben heel veel mensen en organisaties meegewerkt. Ze gaven input, dachten mee en praatten mee over wat we op papier hebben gezet. Ik ben daar erg blij mee, en wil ze daarom op deze plek hier dan ook heel hartelijke voor bedanken!

Ramona Sour
Wethouder Zorg & Welzijn

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Op 1 januari 2022 zijn de gemeenten Landerd en Uden samengegaan in de nieuwe gemeente Maashorst. Deze samenvoeging vraagt om het opstellen van een nieuw armoede- en schuldenbeleid voor de nieuwe gemeente. Er is bewust voor gekozen om deze twee beleidsterreinen in één beleidsplan te vatten. Zowel armoedebestrijding als schuldhulpverlening hebben betrekking op de portemonnee van onze inwoners. Ons armoedebeleid en schuldenbeleid hebben direct en wederzijds effect op elkaar. We stellen de uitwerking van ons beleid op de inwoner centraal, niet de beleidsmatige oorsprong of wettelijke grondslag. Deze uitwerking is op beide terreinen hetzelfde; het verzachten van de negatieve gevolgen van leven in armoede en het bieden van mogelijkheden om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving.

In ons nieuwe armoede- en schuldenbeleid willen we de dienstverlening zo organiseren, dat meer inwoners de juiste ondersteuning ontvangen en eerder worden bereikt. Onze minimaregelingen bestaan om de negatieve gevolgen van armoede (zoveel mogelijk) te beperken. Door het bereik te vergroten, realiseren we hetzelfde doel voor een grotere doelgroep. Dit draagt bij aan de inclusie van deze groepen. Met name jongeren, stellen met twee of meer kinderen, inwoners met hoge zorgkosten en inwoners met een flexibel inkomen, weten regelingen onvoldoende te vinden. In onze dienstverlening gaat extra aandacht uit naar het bereiken van deze inwoners.

Het eerder bereiken van inwoners voorkomt ernstiger problematiek op de langere termijn. Dit geldt met name op het gebied van vroegsignaleren van schulden. Wij zijn al goed op weg om signalen van betalingsachterstanden op te pakken. Hierop gaan wij meer inzetten. In onze schuldhulpverlening zetten we de inwoner en duurzame oplossingen centraal.

In dit beleidsplan schetsen we de brede kaders waarbinnen de gemeente Maashorst de komende vier jaar armoede en schulden gaat aanpakken. Eerst beschrijven we het probleem van armoede en schulden. Daarna geven we onze visie weer en de daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten. Vervolgens schetsen we per uitgangspunt onze ambities en hoe we deze verwachten te bereiken, beoordelen en bewaken.

1.2 Wat is armoede?

Nederland is een welvarend land en kent gemiddeld genomen een hoog inkomensniveau (CBS, 2022). Hoewel armoede in Nederland van andere aard is dan armoede in ontwikkelingslanden of armoede een eeuw geleden, bestaat er in ons land wel degelijk armoede. Het thema armoede is de laatste tijd veelvuldig in het nieuws geweest. Energiearmoede, afnemende bestaanszekerheid, inflatie, werkgelegenheid, woningmarkt, coronamaatregelen, studiefinanciering en ook internationale ontwikkelingen zoals Oekraïense vluchtelingen of aanpassingen aan een veranderend klimaat.

1.2.1 Definitie van armoede

Over wat voor armoede hebben we het dan precies? Definities van armoede zijn er genoeg. Deze zijn vaak breed geformuleerd en uiteenlopend, zoals in het kader hiernaast te zien is.

De rode draad die door de definities loopt is een gebrek aan middelen (financieel of anderszins) en de hiermee gepaard gaande negatieve gevolgen. Daarnaast speelt de context, wat is er aan middelen in een bepaalde samenleving noodzakelijk en/of wat wordt als minimaal noodzakelijk geacht, een rol. De definitie van de Vlaamse overheid voegt daar nog een waardevolle indicatie aan toe; uitsluiting en verwevenheid.

1.2.2 Oorzaken van armoede

Over de oorzaken wordt in de definities opvallend genoeg niet gesproken. Ter vergelijking, als we de definitie van 'regen' opzoeken valt te lezen: 'regen is een vorm van neerslag net als sneeuw en hagel en wordt gevormd wanneer waterdruppels uit wolken op de aarde neervallen' (KNMI, z.d.). De reden dat niet gesproken wordt over de oorzaken, is dat armoede een buitengewoon complex verschijnsel is waar oneindig veel oorzaken aan ten grondslag liggen. Toch is het belangrijk om hier oog voor te hebben als we spreken over het aanpakken van armoede. Gelukkig is hier al veel onderzoek naar gedaan. Al in 1851 is gekeken naar de oorzaken van armoede waarbij de conclusie werd getrokken: 'geen onderwerp kan belangrijker geacht worden voor den wijsgeer, voor den staatsman, voor den menschenvriend, dan het onderzoek naar de oorzaken der armoede en de middelen om die te verminderen.' (De Bosch Kemper, 1851, p.2). De oorzaken van toen -het Fransche juk of het aantal vondelingen - laten zich slecht vergelijken met de situatie van nu. Meer recent onderzoek wijst op een aantal typen oorzaken van armoede (Vrooman, 2016):

- Conjunctureel, armoede verhoudt zich sterk tot het economische tij. De opgang of neergang van de economie vertaalt zich direct in armoedecijfers (werkloosheid, uitgavenpatroon overheid, loonontwikkeling).
- Structuralistisch, grote maatschappelijke ontwikkelingen hebben hun weerslag op werkgelegenheid en levensstandaard van inwoners. Hierbij kan gedacht worden aan technologische ontwikkelingen (robotisering), globalisering (outsourcing), veranderende risico's (ZZP-constructies) en individualisering (sociale ongelijkheid).

Definities van armoede

Van Dale: 'toestand van iemand die weinig of onvoldoende geld heeft om van te leven'

Verenigde Naties: 'het niet kunnen voorzien in de eerste levensbehoeften'

CBS: 'het huishouden beschikt over onvoldoende middelen om een bepaald minimaal consumptieniveau te kunnen bereiken'

SCP: 'mensen zijn arm wanneer ze gedurende langere tijd niet de middelen hebben om te kunnen beschikken over de goederen en voorzieningen die in hun samenleving als minimaal noodzakelijk gelden'

Vlaamse overheid: 'armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen op verschillende levensdomeinen die intens met elkaar verweven zijn, zoals onderwijs, werk, vrijetijdsbesteding, huisvesting en gezondheid'

- Demografisch, de samenstelling van de bevolking en het deel daarvan met een hoog risico op armoede. De periode tussen 1985 en 2010 kenmerkte zich bijvoorbeeld door de sterke afname van armoede. Dit is voor een groot deel toe te schrijven aan het verhoudingsgewijs geringe aantal werklozen en bijstandsgerechtigden. De groei van het aantal pensioengerechtigden en inwoners met een niet-westerse herkomst in de periode erna, deed de armoede juist stijgen (Vrooman & Wildeboer Schut, 2013).
- Cultureel, de normen en ideeën die bepaalde groepen delen hebben een effect op de kans op armoede. Deze normen en ideeën; rol van het gezin en/of geslacht, werkattitude en uitgavenpatronen worden vaak generatie op generatie overgedragen (Lewis, 1966). Dit uit zich in gedragingen die zich negatief verhouden tot de inkomenspositie (bijvoorbeeld tienerzwangerschappen, vroegtijdig schoolverlaten, alleenstaand ouderschap). Culturele factoren spelen ook een rol bij veel met armoede geassocieerde problematiek zoals sociaal isolement, laaggeletterdheid en ongezonde leefstijl. Ook subtiele cultuurverschillen spelen een rol. Bijvoorbeeld door het niet kennen van ongeschreven 'sociale codes', kunnen inwoners op allerlei vlakken onbedoeld en zonder dit te weten, de boot missen.
- Institutioneel, de wetten en regels in ons land hebben een effect op armoede. De uitwerking hiervan werkt armoede in de hand of gaat deze tegen. Het sterk behoudende karakter van wetten en regels maakt dat afwijken ervan erg lastig is. Dit geldt zowel in praktisch, sociaal als financieel opzicht. Regels passen zich bovendien traag aan de veel sneller veranderende realiteit aan (North, 1990). Daarbij redeneren beleidsmakers vaak vanuit dit systeem, waardoor beleidskeuzes in veel gevallen beïnvloed worden (March & Olsen, 1984). Tenslotte worden wetten en regels op ieder individu hetzelfde toegepast met soms onvoorziene en/of ongewenste effecten tot gevolg. Een recent voorbeeld hiervan is de Toeslagenaffaire.
- Individualistisch, in de persoon gebonden factoren en gedragingen spelen vanzelfsprekend ook een rol in armoede. Deze oorzaak wordt doorgaans het meest benoemd als men het over armoede heeft en het oude armoedebeleid richtte zich hoofdzakelijk hier op. Toch spelen deze factoren een belangrijke rol. De 'hulpbronnen' die personen bij hun geboorte krijgen - een goede of slechte gezondheid, hoog of laag IQ - of in hun leven opdoen, spelen een grote rol in het risico op armoede. Daarnaast kan ieder persoon te maken krijgen met life-events zoals ziekte, werkloosheid, etc. waardoor het risico op armoede toeneemt. Tenslotte werkt deze oorzaak ook andersom: het leven in armoede heeft een negatief effect op het individuele functioneren waardoor mensen nog verder in de problemen raken. Armoede is door dit zogenaamde 'terugkoppelmechanisme' juist een oorzaak van sociaal falen (Mullainathan & Shafir, 2013).

De hierboven genoemde oorzaken bezien, kan armoede vrijwel iedereen treffen en is het zelden aan één oorzaak toe te schrijven.

1.2.3 Gevolgen van armoede

Welke gevolgen heeft leven in armoede op onze inwoners? Het is onvermijdelijk dat in het benoemen van deze gevolgen, een aantal over het hoofd wordt gezien. Hiermee doen we inwoners in armoede eigenlijk te kort. Onderstaande opsomming is daarom allerm minst

compleet. Vooropgesteld moet worden dat de gevolgen van armoede negatief en zijn. En net als de oorzaken, buitengewoon complex.

In veel gevallen wordt armoede geassocieerd met een sociaal isolement. Deelname aan het maatschappelijk leven en het meedoen aan sociale activiteiten kost doorgaans geld. Gebrek aan deelname aan het maatschappelijk leven, versterkt door het gebrek aan geld, leiden vaak tot schaamte. Zoals eerder aangestipt werkt deze negatieve ervaring, middels het terugkoppelmechanisme, ook weer door op de armoedesituatie. Leven in armoede beïnvloedt ook de gezondheid in negatieve zin en draagt daardoor bij aan een lagere levensstandaard en levensverwachting (Chetty et al., 2016). De kwaliteit van leven wordt door armoede verder verminderd door stress, gebrek aan overzicht en passiviteit. Dit belemmert de stappen die nodig zijn om de financiële situatie te verbeteren (Mullainathan & Shafir, 2013).

Inwoners in armoede wonen vaker in goedkope woningen die op hun beurt in wijken met brede sociale problematiek staan. Slechte isolatie, ondeugdelijk meubilair en/of gevaarlijke apparatuur beïnvloeden de gezondheid negatief. Geen, slecht of weinig contact met buurtbewoners werkt versterkend op het sociaal isolement. Langdurige armoede werkt tenslotte onvrede en wantrouwen in de overheid in de hand en versterkt de kloof tussen bevolkingsgroepen.

Het klinkt voor de hand liggend; armoede en schulden hebben een negatief effect op iemands geluksgevoel. Een gebrek aan geld, slechte gezondheid, zorgen over de toekomst, opvoedproblemen, etc. dragen allemaal bij aan het ervaren van minder geluk van inwoners in armoede. Er zijn bovendien dieperliggende factoren die het geluk van een inwoner in armoede beperken (Plantinga, Zeelenberg & Breugelmans, 2018):

- Psychische aandoeningen; leven in armoede hangt sterk samen met de kans op depressie, psychose, stemmingsstoornissen en zelfmoord(neigingen). Inwoners in de laagste inkomensklasse hebben bijvoorbeeld anderhalf keer zoveel kans op stemmings- of angststoornissen.
- Stress; inwoners met een laag inkomen ervaren vaker stress. Onderzoek onder Keniaanse boeren heeft bewezen dat er een causaal verband bestaat tussen geldzorgen en stressniveaus.

De stelregel 'geld maakt niet gelukkig' moet in dit opzicht worden herzien. Inwoners met een laag inkomen zijn namelijk minder vaak gelukkig, minder vaak tevreden met hun leven en ervaren vaker negatieve dan positieve emoties (Kahneman & Deaton, 2010). Mensen zijn gemiddeld genomen ongelukkiger als er sprake is van een laag besteedbaar inkomen. Naarmate het inkomen stijgt, neemt de tevredenheid met het leven toe maar vlakkt het algehele geluksgevoel op een bepaald inkomen af. De relatie tussen inkomen en geluk bestaat voornamelijk bij lage inkomensgroepen. Voor mensen met een laag inkomen maakt geld dus wél gelukkig. Of anders gezegd; het gebrek aan geld maakt ongelukkig.

Tenslotte raakt het thema armoede een aantal fundamentele mensenrechten. Sociale uitsluiting, eenzaamheid en het niet mee kunnen doen in de maatschappij schenden het recht op gelijke behandeling en non-discriminatie. Tekortkomingen in het levensonderhoud kunnen het recht op een behoorlijke levensstandaard schenden. Stress,

gezondheidsachterstanden en zorgmijding gaan over het recht op gezondheid. Andere mensenrechten die sterk samenhangen met armoede en schulden zijn: het recht op huisvesting, het recht op onderwijs en het recht op arbeid.

In onze aanpak van armoede & schulden moeten we onszelf hiervan bewust zijn. We hebben het immers niet over het saldo op de bankrekening of het aantal muntstukken in de portemonnee. Het gaat over leven met geldzorgen, afhankelijk zijn van anderen, niet mee kunnen doen, uitzichtloosheid en onoverkomelijke kloven tussen groepen inwoners. Dit zijn uiteindelijk aantastingen van de meest elementaire mensenrechten zoals autonomie, gelijkheid en de menselijke waardigheid.

Daarnaast zijn wij als overheid gebonden aan onze grondwet. Artikelen 1 tot en met 17 kenmerken zich in hun negatieve verplichtingen; de overheid moet zich hoofdzakelijk onthouden van bepaalde handelingen (bijvoorbeeld de onaantastbaarheid van het lichaam artikel 11 Gw). Sinds 1983 zijn de artikelen 18 tot en met 23 in de grondwet opgenomen. Vanuit deze artikelen gaat een handelingsverplichting uit: 'de bestaanszekerheid der bevolking en spreiding van welvaart zijn voorwerp van zorg der overheid' (artikel 20Gw). Onze inspanningen op het gebied van armoedebestrijding moeten daarom ook vanuit het perspectief van de grondwet worden gezien. Inwoners zijn, ongeacht hun financiële situatie te allen tijde drager van deze sociale rechten. Armoede (al dan niet oogluikend) toestaan is in feite een schending van grondrechten.

Zoals aangegeven is bovenstaande opsomming beperkt. Het toont echter wel aan dat de gevolgen zeer negatief zijn en zich niet tot de persoon in armoede beperken maar voor de hele maatschappij voelbaar zijn. De gevolgen versterken elkaar en werpen enorme drempels op om op eigen kracht uit de situatie te komen.

1.3 Wat zijn schulden?

Schulden horen bij het leven. Vrijwel iedere Nederlander heeft te maken met één of meerdere schulden. Denk aan een hypotheekschuld, studieschuld, lease-contract of het kopen op afbetaling. Ongeveer 39% van de Nederlanders heeft meerdere schulden en schulden anders dan een hypotheek (Nibud, 2022). Het gaat eigenlijk pas fout wanneer schulden niet afbetaald kunnen worden. Dit komt helaas schokkend vaak voor. In een in 2021 gehouden enquête van het Nibud, gaf 42% van de respondenten aan dat zij het afgelopen jaar betalingsproblemen hebben gehad en 14% staat vrijwel altijd rood (Nibud, 2022). Algemeen wordt aangenomen dat circa één op de vijf Nederlandse huishoudens te maken heeft met onhoudbare schulden. Dit aantal is sinds 2018 vrijwel stabiel (CBS, 2021). Onhoudbare schulden worden, zoals we hieronder zien, al gedefinieerd als problematisch.

1.3.1 Definitie schuldenproblematiek

De branchevereniging van schuldhulpverleners, Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) definieert problematische schuldenproblematiek als: *'de situatie waarin te voorzien is dat een natuurlijke persoon schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen. In ieder geval een situatie waarin niet binnen 36 maanden alle openstaande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling).'*' Dit is een vrij brede en technische definitie waaruit we een aantal belangrijke punten kunnen halen.

1. het feit dat voorzien kan worden dat een inwoner niet meer aan de betalingsverplichtingen kan voldoen;
2. het feit dat een inwoner daadwerkelijk niet meer aan betalingsverplichtingen voldoet;
3. het feit dat een inwoner niet alle openstaande vorderingen kan aflossen binnen 36 maanden.

Onder schuldenproblematiek verstaan wij daarom: *'de situatie waarin schulden en de hiermee samenhangende betalingsverplichtingen door de inwoner niet meer kunnen worden voldaan.'*

De afgelopen jaren is veel onderzoek gedaan naar schuldenproblematiek. Dit past in de bredere tendens om schulden niet langer te zien als een geïsoleerd probleem maar als onderdeel van een reeks grotere problemen. De uitkomsten van deze onderzoeken hebben bijgedragen aan een veranderde beeldvorming rondom het thema schulden. Voorheen werd bij schulden gedacht aan het niet op orde hebben van je huishoudboekje, op te grote voet leven of er een verkwistende levensstijl op nahouden (Jungmann, 2002).

Vanuit deze gedachte bezien is de schuldenaar zelf verantwoordelijk voor zijn schuld, het slachtoffer is juist de schuldeiser. De aanpak van schuldenproblematiek was voorheen dan ook vooral gericht om de schuldeiser zo veel mogelijk schadevrij te stellen en daarom maximaal af te lossen op de schuld. Schuldhelpverlening, geredeneerd vanuit de schuldenaar, beperkte zich tot het informeren van rechten en plichten en het (al dan niet tijdelijk) stabiliseren van de financiën (Jungmann, 2006).

1.3.2 Oorzaken van schuldenproblematiek

Wanneer we het hebben over de oorzaken van schuldenproblematiek kijken we naar twee verschillende zaken. Enerzijds is dit de meest directe en voor de hand liggende oorzaak, namelijk waar komt de schuld vandaan? We hebben het hier over het type schuld of betalingsachterstand. Anderzijds moeten we ook kijken naar de dieperliggende oorzaken, namelijk hoe komt de inwoner in de situatie terecht waarin hij deze schulden is aangegaan of heeft moeten aangaan? We hebben het hier dan over de aanleiding van de problematische schuld of betalingsachterstand.

Over het type schuld of betalingsachterstand is landelijk gezien de overheid de grootste schuldeiser. De Belastingdienst, CJIB, SVB, UWV, CAK en gemeenten, staan al jaren in de top van grootste schuldeisers. Een deel van deze organisaties staat bovendien als weinig flexibel en ontoegankelijk te boek.

Wat uit de reeks onderzoeken rondom schulden steevast naar voren kwam, is dat de aanleiding van schulden zelden verkwisting of een gebrek aan discipline is (de Greef, 1992). Het gaat hierbij veelal om (een combinatie van):

- 'life events' zoals scheiding, verlies van baan, overlijden dierbare, etc.
- gebrek aan financiële buffers
- gebrek aan financieel overzicht en/of inzicht
- gedrag en verslavingsproblematiek
- schaamte.

De aanleiding van een problematische schuld is in veel gevallen een kwestie van ‘pech’ of een externe aangelegenheid.

1.3.3 Gevolgen van schuldenproblematiek

Hoe inwoners omgaan met schulden hangt natuurlijk af van de persoon. In het analyseren van de gevolgen van het leven met schulden kijken we zowel naar het individu, de maatschappij en de schuldensituatie zelf. Zoals hieronder blijkt heeft schuldenproblematiek op al deze niveaus zijn weerslag.

Inwoners met geldzorgen hebben in meer dan de helft van de gevallen last van gezondheidsproblemen zoals stress, slapeloosheid en depressie (Winsemius et al., 2016). Mede hierdoor én versterkt door de financiële situatie daalt de maatschappelijke participatie; inwoners trekken zich terug uit het maatschappelijk leven uit schaamte of angst. Geldzorgen en/of schuldenproblematiek neemt bovendien een groot deel van het denkvermogen in beslag. Hierdoor is er minder ruimte en aandacht voor bijvoorbeeld gezond eten, medicijntrouw en het opvoeden van kinderen. Dit alles heeft als gevolg dat inwoners leven van dag tot dag en lange termijn oplossingen uit het oog verliezen. Aangezien deze situatie in veel gevallen lang aanhoudt, ontwikkelen veel inwoners een fatalistische levenshouding waarbij inspanning nutteloos voelt en de toekomst uitzichtloos lijkt. De vaardigheden die bijdragen aan een gezonde financiële situatie; overzicht houden, plannen en organiseren, staan als gevolg van een schuldensituatie onder grote druk. Het wrange is dat juist deze vaardigheden vereist zijn om uit de schulden te komen.

Het al eerder genoemde ‘terugkoppelmechanisme’ is ook van toepassing op schulden. Inwoners die, als gevolg van geldzorgen en/of schulden, niet goed in hun vel zitten, zijn eerder geneigd om méér uit te geven dan goed voor ze is. Door nieuwe spullen te kopen, gaat de inwoner zich (tijdelijk) beter voelen of probeert de schone schijn naar buiten op te houden. De hieruit voortvloeiende ‘compensatie- of overbestedingsschulden’ (Vijlbrief & Mourik van, 2020), verergeren de financiële situatie alleen maar. Hetzelfde geldt voor inwoners met geldzorgen en/of schulden die plotseling geconfronteerd worden met een grote verandering met financiële gevolgen. Denk aan ontslag, echtscheiding, verhuizing of gezinsuitbreiding. In deze situaties van veranderingen is het volstrekt normaal menselijk gedrag om de andere zaken zoveel mogelijk bij het oude te laten (Babcock, 2014). De inwoner leeft op de oude voet door en past het uitgavenpatroon niet aan de nieuwe financiële situatie aan. De financiële disbalans die hierdoor ontstaat, zorgt ervoor dat de inwoner het ene gat met het andere dicht. Hierdoor ontstaan ook weer nieuwe schulden. Hierbij gaat het om ‘aanpassings- of overlevingsschulden’ (Vijlbrief & Mourik van, 2020). Tenslotte is het terugkoppelmechanisme ook duidelijk zichtbaar bij ‘verslavingschulden’. Inwoners met geldzorgen en/of schulden zijn vatbaarder voor verdovende middelen en gokken, terwijl ze minder snel geneigd zijn naar hulpverlenende instanties te stappen. Het voldoen aan de verslaving kost meer geld, waardoor meer schulden gemaakt worden.

1.4 Situatie Maashorst

Onze gemeente doet het, in vergelijking met landelijke cijfers op vrijwel alle indicatoren van armoede beter. Landelijk ligt het aantal bijstandshuishoudens rond de 5%, in Maashorst is dat circa 3%. Dit percentage is ook al jaren stabiel. De werkeloosheid ligt stevast lager dan landelijk en de werkgelegenheid hoger. We zien ook dat de spreiding van inkomen in onze gemeente gelijk is dan landelijk. De laagste inkomensgroep maakt in Maashorst 7% van het totaal aantal huishoudens uit, dit is landelijk 10%. Daartegenover staat dat de hoogste inkomensgroep 9% van het totaal aantal huishoudens uitmaakt, dit is landelijk 10%.

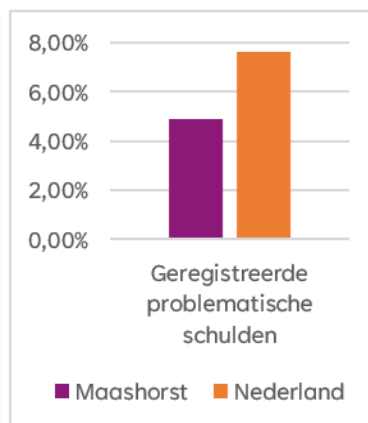
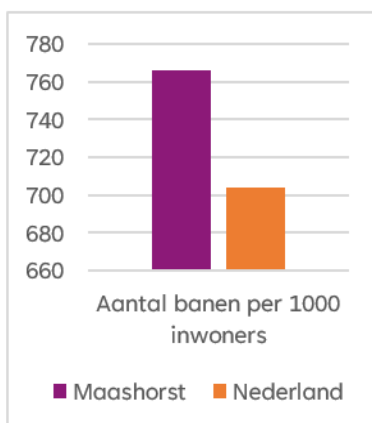
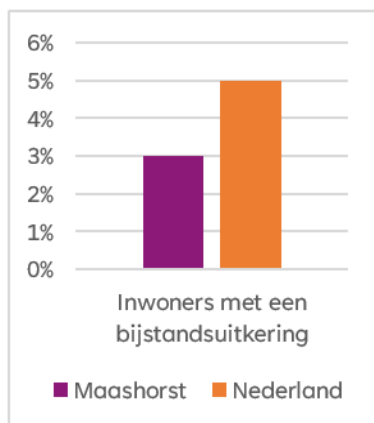
De gemeente Maashorst hanteert een percentage van 120% van het wettelijk minimum inkomen als armoedegrens. Onze regelingen zijn voor deze doelgroep beschikbaar. In onze gemeente gaat dit om 4.026 inwoners, waarvan 884 onder de 18 jaar zijn.

Landelijk staat 7,6% van de bevolking geregistreerd met problematische schulden. In onze gemeente ligt dit op 4,9%. Dat zijn 1.370 inwoners.

Cijfers Maashorst

In 2022 verstreken wij:

- 662 bijstandsuitkeringen
- 591 individuele inkomensvoetstukken
- 25 studietoelagen
- 956 collectieve zorgverzekeringen
- 401 bijzondere bijstand voor kosten bewindvoering
- 2.593 energie toeslagen
- 897 declaraties uit het activiteitenfonds
- 786 kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen

1.5 Dwarsverbanden andere (beleids)domeinen

Het thema armoede & schulden raakt veel onderwerpen waar wij ons als gemeente mee bezighouden. Hieronder benoemen we een aantal thema's die sterk verweven zijn met armoede & schulden. Uiteraard is dit een beperkte selectie.

1.5.1 Armoede & schulden en gezondheid

De samenhang tussen armoede & schulden en gezondheid is een zeer sterke. De fysieke en psychische gezondheid van inwoners wordt negatief beïnvloed door armoede en schulden en andersom. De meest voorkomende gezondheidsklachten zijn:

- Chronische ziekten (diabetes, hart-vaat, verslechterd immuunsysteem)
- Overgewicht
- Eenzaamheid
- Depressie en angst
- Slaapproblemen
- Gevoel van machteloosheid
- Weinig geloof in eigen kunnen.

Naast de directe link tussen gezondheid en geldzorgen of schulden, dragen de leefomstandigheden negatief bij aan de gezondheid. Het gaat hierbij om:

- Ongezonde leefstijl
- Kleiner sociaal netwerk
- Ongezonde leefomgeving
- Minder toegang tot preventie en goede zorg
- Ongezonde arbeidsomstandigheden
- Minder kans op gezond opgroeien.

Volgens onderzoek van Pharos speelt 'toxische stress' bij een flinke groep inwoners die te maken heeft met armoede, schulden, leven van een bijstandsuitkering, werkloosheid, slechte woonomstandigheden en eenzaamheid. Toxische stress is stress die dusdanig lang aanhoudt, dat de stoffen die vrijkomen bij een stressreactie giftig worden. Dit komt ook voor bij slachtoffers van kindermishandeling of oorlogsvluchtelingen (Felitti et al., 1998).

Tenslotte is een veel voorkomend probleem dat inwoners met beperkte financiële middelen een goedkoop zorgverzekeringspakket afsluiten. Inwoners worden op deze manier vaker geconfronteerd met onverwachte zorgkosten en een hoog eigen risico. Dit leidt ertoe dat inwoners zorg gaan mijden, dat de kwaliteit van leven verder daalt en de problemen enkel toenemen.

1.5.2 Armoede & schulden en statushouders

Statushouders behoren tot de groep die het vaakst in armoede leeft. Circa één op de drie leeft in armoede en maar liefst 70% van de Syrische vluchtelingen met een verblijfsvergunning doet dat. Het Kennisinstituut Inclusief Samenleven sprak in 2022 zelfs over Syrische statushouders als 'nieuwe onderklasse'. Sinds 2015 staan statushouders bovenaan de armoedelijsten van het CBS. Dit heeft te maken met hun slechte arbeidspositie, het feit dat de meeste statushouders van de bijstand leven en dat zij met forse specifieke kosten geconfronteerd worden. Denk aan legeskosten voor de verblijfsvergunning, kosten voor diplomawaardering of woninginrichting. Hiervoor wordt doorgaans geen bijzondere bijstand verstrekt en wanneer dit wel het geval is, dan vaak als lening. Statushouders bouwen daarnaast amper spaargeld op in de periode voorafgaand aan plaatsing in de gemeente.

Voor statushouders spelen de oorzaken van armoede en schulden een extra grote rol. De complexiteit van onze samenleving, digitalisering en life events zijn hier de meest voor de hand liggende voorbeelden van. Ook het niet (voldoende) beheersen van de Nederlandse taal werpt drempels op. De al ingewikkelde informatie over bijvoorbeeld toeslagen, inkomensondersteunende regelingen of kopen op afbetaling, worden zo volledig onbegrijpelijk. De verwachting is dat de komende jaren het aantal statushouders gaat toenemen.

1.5.3 Armoede & schulden en opgroeien

Ongeveer één op de twaalf Nederlandse kinderen groeit op in armoede (Nederlands Jeugdinstituut, 2020). Deze kinderen kunnen lang niet altijd meedoen met hun leeftijdsgenoten. Dit werkt sociaal isolement in de hand. Gebrek aan financiële middelen van de ouders wordt vaak aangewezen als oorzaak hiervan. Het is een logische redenering dat geen geld voor sportclubs, verjaardagsfeestjes en uitstapjes de participatie van het kind belemmert. Er is de afgelopen jaren extra aandacht geweest voor dit probleem. Veel gemeenten, zo ook de onze, hebben uiteenlopende regelingen die de kosten van maatschappelijke participatie voor kinderen (grotendeels) vergoeden. Het resultaat is dat kinderen uit minimagezinnen in gelijke mate deelnemen aan sociale activiteiten rondom school (schoolreisje, werkweken, etc.). Aan sociale activiteiten buiten school nemen kinderen uit minimagezinnen echter minder vaak deel. Het percentage van kinderen uit minimagezinnen die aan geen enkele sociale activiteit buiten school meedoen is twee keer zo hoog als dat van kinderen uit niet-minimagezinnen. Landelijk doet 48% van de kinderen uit gezinnen met een bijstandsuitkering niet mee aan enige buitenschoolse sociale activiteiten (Jehoel-Gijsbers, 2009).

Onderzoek van de Kinderombudsman toont aan dat kinderen uit minimagezinnen een stuk negatiever zijn over hun leven dan hun leeftijdsgenoten uit niet-minimagezinnen. De oorzaak van deze lage score zit niet uitsluitend in het gebrek aan financiële middelen. Vaker worden ook de volgende oorzaken genoemd:

- Onzekerheid; bijna 40% van de kinderen die opgroeien in armoede maakt zich zorgen over de stabiliteit in hun leven. Onder meer angst voor huisuitzetting en twijfel over het hebben van een warme maaltijd worden door kinderen aangehaald als bron van deze onzekerheid.
- Stapeling van problemen; in bijna alle gevallen blijkt er een stapeling van problemen te zijn in de gezinnen die met armoede te maken hebben. Deze problemen zijn divers en hangen sterk samen met de financiële situatie van de ouders.
- Onprettige buurt; kinderen uit minimagezinnen brengen meer tijd door op straat (rondhangen) bij gebrek aan vakantie, uitstapjes of vaste vrijetijdsbesteding. De buurt waar deze kinderen buiten spelen is vaak ook nog minder veilig, groen, schoon en kent een lager voorzieningenaanbod.

Voor kinderen die opgroeien in (langdurige) armoede is de kans op een goede start van hun leven beduidend minder kansrijk. De hierboven genoemde problemen belemmeren hun sociale en normatieve ontwikkeling, werpen drempels op om hoger op de sociaaleconomische ladder te klimmen en beïnvloeden hun psychische gesteldheid negatief. Geldzorgen en schulden hebben zelfs al tijdens de zwangerschap en in de eerste 1.000

levensdagen effecten op de ontwikkeling. Dit fenomeen, 'Early Life Stress' verstoort de hormoonhuishouding, het immuunsysteem en hersenontwikkeling (Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, 2019). Ongezond gedrag, emotionele en cognitieve disbalans, en chronische ziektes zijn veelvoorkomende gevolgen hiervan. Geldzorgen en schulden zijn dus een risicofactor in het overdragen van de negatieve effecten daarvan op de volgende generatie.

1.6 Totstandkoming

Dit beleidsplan is tot stand gekomen met input van diverse betrokkenen. Zo hebben we gesproken met inwoners, de Adviesraad Sociaal Domein, welzijnsorganisaties, ketenpartners en professionals over het thema. Ook is veel input opgehaald bij zowel de wethouders als de gemeenteraadsleden van Maashorst. In het vormen van een nieuwe beleidsvisie hebben we ook teruggekeken, geëvalueerd en lessen geleerd. We behouden wat goed is en sturen bij op onderdelen waar het beter kan. Vanuit de volgende actoren hebben we in dit beleidsplan input opgehaald.

Ketenpartners, medewerkers en betrokken inwoners

In de zomer van 2022 is de basis gelegd voor dit beleidsplan door input op te halen bij een grote groep betrokken inwoners en ketenpartners. Een greep uit de genodigden:

- Maatschappelijk- en wijkwerkers en sociaal raadslieden
- Vluchtelingenwerk en andere inburgeringsaanbieders
- Goede doelenorganisaties
- Basis- en middelbare scholen
- GGD
- Kredietbank Nederland
- Vrijwillige schuldhulpverleners en bewindvoerders
- Gemeenteraad en Adviesraad Sociaal Domein
- Zorgcoöperaties en wijkverpleegkundigen.

Tijdens de kick-off bijeenkomst werd de deelnemers gevraagd om vrij te associëren, ongehinderd door budgettaire of juridische beperkingen, over wat goed armoede- en schuldenbeleid precies behelst, wat de stip op de horizon moet zijn en met welke beren op de weg rekening gehouden moet worden. Na de kick-off zijn er nog verschillende bijeenkomsten, raadplegingen en brainstormsessies geweest in kleinere (werk)groepen. De focus op informatievoorziening (sociale kaart), aandacht voor jongeren in de cruciale transitiefase naar financiële volwassenheid, laagdrempelige en integrale toegang op zowel het gemeentehuis als in de wijken en vroegtijdige interventies, kwamen als belangrijkste aandachtspunten naar voren.

Wethouders

We hebben met alle wethouders gesprekken gevoerd, waarin zij vanuit hun verschillende portefeuilles input voor het beleidsplan hebben geleverd. In overeenstemming met de input van ketenpartners, medewerkers en betrokken inwoners, kwam ook hierin het belang van integraliteit naar voren. Daarnaast werd het belang van nauwere samenwerking met ONS welzijn en het inzetten op preventie bij schulden (budgetcursussen) als input meegegeven.

Gemeenteraad

Tijdens de raadsinformatieavond van 1 december 2022, hebben raadsleden hun bijdrage geleverd aan de inhoud van het beleid. Dit deden zij aan de hand van een aantal stellingen. Het was goed om te zien dat de gemeenteraad op vrijwel alle stellingen eensgezind was. Er kon dus duidelijk richting gegeven worden aan dit beleidsplan. Dit steunde eveneens de opstellers en betrokken collega's in hun voornemen om bestaanszekerheid, zelfredzaamheid en het stimuleren van meedoen in de samenleving, centraal terug te laten komen in dit plan.

1.7 Visie

De overkoepelende visie die ten grondslag ligt aan ons nieuwe beleid is beschreven in het Strategisch Beleidskader Sociaal Domein 2023-2028.

Specifiek voor de beleidsterreinen armoede en schulden beseffen we dat dit meer is dan het tekort aan geld of het hebben van betalingsachterstanden en/of schulden. Het is een vorm van sociale uitsluiting, waarin vaak meerdere problemen en risico's samenkomen. In het hoofdstuk hierboven zijn daarvan meerdere voorbeelden gegeven. Hoewel deze problemen complex zijn, ligt de oorsprong in veel gevallen bij de financiële situatie. Te stellen dat het aanpakken van de financiële situatie van inwoners de oplossing voor alle problemen vormt, gaat natuurlijk te ver. We kunnen wel stellen dat het aanpakken van deze problemen niet kan slagen, zonder oog te hebben voor de financiële situatie. Bestaanszekerheid vormt het uitgangspunt voor de aanpak van verdere problemen.

1.7.1 Visie gemeente Maashorst

In het nieuwe bestuursakkoord van de gemeente Maashorst staan preventie, vindbaarheid, integraliteit en inclusie centraal. Dit beleidskader bouwt hierop voort. Onze visie op armoede & schulden is als volgt:

In de gemeente Maashorst is het prettig leven voor alle inwoners. Iedereen heeft de mogelijkheid om rond te komen en deel te nemen aan de samenleving. Er is een stevig sociaal vangnet en een divers aanbod aan ondersteuning voor inwoners met een laag inkomen. Wanneer onze inwoners toch geconfronteerd worden met financiële tegenslagen bieden we direct een helpende hand. Hierbij kijken we verder dan de letter van de wet en zoeken we duurzame oplossingen. Problematische schulden, huisuitzettingen en afsluitingen vanwege financiële problemen behoren tot het verleden.

1.8 Leeswijzer

Dit beleidskader bestaat uit vier hoofdstukken, waarbij ieder hoofdstuk een uitgangspunt voor ons nieuwe beleid vormt:

1. We vliegen de aanpak armoede en schulden breed aan
2. We zijn er voor iedereen en iedereen kan meedoen
3. We trekken samen op tegen armoede en schulden
4. We hebben een gedegen monitoring en sturen op resultaten

2. We vliegen de aanpak armoede en schulden breed aan

Armoede- en schuldenproblematiek is zelden geïsoleerd en vrijwel nooit te vatten in één bepaald domein. Daarnaast kan het structureel aanpakken van deze problemen enkel succesvol zijn als we oog hebben voor de leefwereld van de inwoner alsmede de complexiteit van onze samenleving. Voor iedere inwoner is de weg uit armoede of schulden anders, dit vraagt om een integrale benadering.

2.1 Wat we zien

2.1.1 Kindarmoede

Langdurige armoede is een grote risicofactor in de ontwikkeling van kinderen. Op het gebied van onderwijs kan armoede leiden tot een lager opleidingsniveau, verminderde schoolprestaties en een groter risico op voortijdig schoolverlaten. Dit kan op zijn beurt de kansen op de arbeidsmarkt en op een gezond en succesvol leven beperken. Bijna de helft van de kinderen uit minimagezinnen doet niet mee aan activiteiten buiten school. Vanuit ons minimagebeleid bieden we al verschillende regelingen aan die bijdragen aan gelijke kansen en het mee kunnen doen van kinderen op school. Om ook de dieperliggende problemen die met armoede geassocieerd worden aan te pakken, moeten we ook aan de slag met de thuissituatie. Zowel op school (deelname aan schoolreisjes en lesmateriaal) als in de vrije tijd (muzieklessen en deelname sportclub), moeten kinderen optimaal mee kunnen doen. De thuissituatie en/of financiële situatie mag voor geen enkel kind een belemmering zijn om veilig en prettig op te groeien.

2.1.2 Complexe schuldenproblematiek

Schuldenproblematiek is een complex fenomeen dat gepaard gaat met grote individuele en maatschappelijke problemen. We moeten er alles aan doen om te voorkomen dat inwoners in de problematische schulden raken. Wanneer inwoners na een lang en moeizaam traject weer schuldenvrij zijn, zien we dat ze bovengemiddeld vaak na een aantal jaren weer terugvallen in schulden.

Tot op heden is onze schuldhelpverleningsaanpak hoofdzakelijk gericht op het stabiliseren van de financiële situatie en het oplossen van de schuld. In feite leveren wij schulddienstverlening; werkend vanuit formele criteria, wet- en regelgeving en focussend op de financiële aspecten van schuldenproblematiek. Het financieel zelfredzaam maken van inwoners krijgt in onze aanpak nog onvoldoende aandacht. Een verandering van focus naar financiële zelfredzaamheid, aandacht voor de individuele situatie en ruimte voor maatwerk, loont.

Sinds 1 juli 2023 is de schuldsaneringstermijn gehalveerd van 36 naar 18 maanden. Waar de schuldhelpverleners voorheen drie jaar de tijd hadden om de inwoner klaar te maken voor een (blijvend) schuldenvrije toekomst, is dat nu nog maar de helft. Deze wijziging maakt het belang van nazorg bij schuldhelpverlening des te urgenter.

2.1.3 Nieuwe kwetsbare groepen inwoners

De coronacrisis en de daaropvolgende energiecrisis en hoge inflatie hebben de kwetsbaarheid van bepaalde groepen inwoners duidelijk gemaakt. Het gaat om inwoners die qua inkomen en/of vermogen nét boven de bijstandsnormen zitten en daardoor veelal buiten de 'financiële ondersteuningsboot' vallen. Denk aan inwoners in een

schuldsaneringstraject of inwoners met sterk wisselende maandinkomens. Deze inwoners vragen niet snel uit zichzelf om hulp uit schaamte, angst of onwetendheid.

Ook zien we dat schuldensituaties voor bepaalde groepen in ernst toenemen. Dit heeft voor een groot deel te maken met een fors toegenomen groep zelfstandige ondernemers. Deze groep kenmerkt zich in de kwetsbaarheid op de arbeidsmarkt, het hoge niveau van afgesloten (bedrijfs)kredieten en het sterk fluctuerende karakter van hun inkomen. Voor deze groepen volstaat ons huidige schuldhulpaanbod niet. De schuldensituatie van zelfstandig ondernemers is complex en meestal vele malen heftiger qua schuldenlast. Daarbij komt dat grote groepen ondernemers die gebukt gaan onder een schuldenlast, (nog) teveel verdienen of waarvan hun onderneming gewoonweg te levensvatbaar is, om een beroep te doen op het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz).

Ook inwoners die vanuit een schuldsaneringstraject of wanbetalingsregeling een zorgverzekering of energiecontract willen afsluiten ondervinden grote drempels in het opstarten van hun schuldenvrije leven. Risico-opslagen, het vragen van borgbetalingen en hogere premies maken het voor deze kwetsbare inwoners alleen maar lastiger.

Tenslotte zijn er, al onze inspanningen ten spijt, nog altijd inwoners die qua ondersteuning buiten de boot vallen. Dit komt deels door schaamte, angst, eenzaamheid of onwetendheid. Voor een ander deel is dit het gevolg van de complexiteit van de samenleving en ondersteunende regelingen. Hierdoor doen zich altijd uitzonderlijke situaties voor waardoor inwoners buiten de boot vallen. Denk aan studenten die door een medische urenbeperking langer over hun studie doen en geen aanspraak meer kunnen maken op studiefinanciering, inwoners boven de 18 jaar zonder zwemdiploma's waarvoor de zwemregeling niet mogelijk is of gezinnen in de schuldsanering die qua inkomen boven onze minimanormen zitten, maar in draagkracht ver eronder.

2.2 Wat willen we bereiken

2.2.1 Kindarmoede is iets uit het verleden

Kinderen verdienen in onze visie extra aandacht. De gemeente Maashorst vindt dat ieder kind de kans verdient om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. We zetten daarom in op een gedegen basisinfrastructuur en een gezinsgerichte aanpak. Denk hierbij aan voor- en vroegschoolse educatie, huiswerkbegeleiding en de aanpak van onderwijsachterstanden. Vanuit ons minimabeleid bieden we kinderen de mogelijkheid om zich volledig te ontwikkelen. De financiële situatie van de ouders mag hier geen belemmering in zijn. Zowel op school als in de vrije tijd kunnen kinderen optimaal meedoen. Er hoeft niet gekozen te worden tussen sport of cultuur, dit kan allebei.

2.2.2 Integrale aanpak schuldhulpverlening

Schuldhulptrajecten worden ingezet wanneer inwoners er zelf niet uit komen. Dit kan gaan om professionele en/of vrijwillige trajecten die zich richten op het saneren van bestaande schulden en/of het ondersteunen van financiële stabiliteit. Grofweg is schuldhulpverlening op te knippen in vier stadia: preventie, vroegsignalering, schuldhulptrajecten en nazorg. In al deze stadia moet de rol van de gemeente duidelijk zijn en spannen we ons in op preventie en financiële zelfredzaamheid. Wij zetten in op schuldhulpaanpak op dit hele spectrum en maken verbindingen. Het hoofddoel is om onze inwoners vrij van problematische schulden te laten bestaan. Een schuldhulpverlenende werkwijze gaat de schulddienstverlenende werkwijze vervangen. Werken vanuit gewenste maatschappelijke resultaten, brede kaders, ruimte voor eigen initiatief en aandacht voor de inwoner. Deze werkwijze vragen we ook van de partijen die voor ons schuldhulptrajecten uitvoeren wanneer inwoners er zelf niet uit komen.

Om problematische schulden écht aan te pakken is aandacht voor preventie noodzakelijk. Preventie kent veel vormen en begint al bij onze jongste inwoners. Informeren, voorlichten en spreekuren houden over de juiste manier van budgetteren is een goede start maar nog niet genoeg. Door zaken als laaggeletterdheid, eenzaamheid, opvoedproblemen en onderwijsachterstanden aan te pakken, voorkomen we de nodige schuldensituaties. Dit doen we niet alleen vanuit de aanpak armoede en schulden. We doen dit samen met ketenpartners en diverse steunpunten zoals de bibliotheek.

Vroegsignalering is een bewezen en geprezen methode om deze beginnende schulden vroegtijdig op te sporen. Sinds 2021 is vroegsignalering ook een wettelijke taak van de gemeente. Ervaring leert dat een proactieve, persoonlijke benadering van inwoners met betalingsachterstanden het beste werkt. Huisbezoeken zijn hierbij de meest effectieve manier van benaderen, al zijn die arbeidsintensief en relatief duur (Movisie, 2017).

Wanneer een inwoner in de schulden terecht komt, wordt deze tijdig gesproken door onze medewerkers. In dit gesprek wordt gekeken naar de gehele leefwereld van de inwoner waarbij we handelen vanuit positieve gezondheid. Dit zijn omstandigheden die veelal gepaard gaan met zowel armoede als schulden (gezondheid, gezinssituatie, wonen, psychosociale problemen, etc.). Op basis van de uitkomsten van dit gesprek kan de medewerker een breed scala aan interventies inzetten.

Dit varieert van professionele schuldsanering of schuldhulptrajecten gericht op het ontwikkelen van financiële vaardigheden, tot laagdrempelige ondersteuning vanuit vrijwilligers van ONS Welzijn.

Nazorg maakt een volwaardig onderdeel uit van onze aanpak schuldhulpverlening. De vorm ervan wordt opgenomen in het individuele plan van aanpak van de inwoner bij toelating schuldhulpverlening. Als gemeente willen wij na ieder schuldentraject terugkoppeling krijgen van de schuldhulpverlenende instantie.

2.2.3 Oog voor kwetsbare doelgroepen

Waar ons armoedebeleid zich voorheen hoofdzakelijk richtte op inwoners in situaties van armoede en/of schulden, willen wij ons ook gaan richten op inwoners die in deze situatie dreigen te raken. Dit is goed te verdedigen vanuit preventie maar ook vanuit de realiteit. In toenemende mate wenden inwoners die formeel geen recht hebben op ondersteuning zich tot de gemeente voor ondersteuning. Zonder simpelweg meer en meer regelingen toe te gaan kennen, willen we deze inwoners toch verder helpen. Wanneer een inwoner geen aanspraak maakt op een minimaregeling en daar in het kader van maatwerk ook niet direct aanleiding toe is, voelen wij toch een zorgplicht om de inwoner verder te helpen. Dit kan ook buiten onze regelingen om. Denk aan een warme doorverwijzing naar een welzijnsinstelling of juridisch loket. We realiseren ons dat een inwoner niet voor niets bij ons aanklopt en in sommige gevallen een grote drempel over moet voordat hij om hulp vraagt.

Als gemeente houden we de ontwikkelingen in de samenleving in de gaten. Wanneer we (beginnende) problemen signaleren doen we daar iets mee. De groep zelfstandig ondernemers met een grote schuldenlast is daar het meest recente voorbeeld van. Waar ondernemers voorheen alleen vanuit het Bbz met hun schulden geholpen werden, willen we dat voor alle ondernemers doen, ongeacht inkomens- of vermogenspositie.

Een andere kwetsbare groep zijn inwoners in de schuldsanering. Voor deze inwoners kijken wij naar draagkracht in plaats van inkomen bij het beoordelen van aanvragen. Tenslotte kennen we als laatste redmiddel de Voedselbank. Inwoners die om wat voor reden dan ook in een situatie terecht zijn gekomen waarin de voedselvoorziening onder druk staan, kunnen hier voor voedselpakketten terecht. Wij zien de Voedselbank als tijdelijke, uitzonderlijke vorm van ondersteuning. In principe moet iedere inwoner in zijn levensonderhoud kunnen voorzien, voedsel is daar het absolute minimum van. Het behoeft geen uitleg dat deze groep bijzonder kwetsbaar is en onze aandacht verdient.

2.3 Hoe we dit gaan bereiken

2.3.1 Alle kinderen doen mee

Om te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen en geen last ondervinden van de financiële situatie van hun ouders kent de gemeente Maashorst een uitgebreid Kindpakket. Hierin is rekening gehouden met alle facetten die belangrijk zijn in het meekomen en meedoen met leeftijdsgenoten.

Voor schooldeelname en het optimaal ontwikkelen van schoolprestaties kennen wij de laptopregeling. We zien dat zowel het belang als de kosten van digitale hulpmiddelen, zoals laptops, toenemen. Om die reden hogen we de regeling op naar €750,-. Voor extra kosten van leermiddelen, zoals, schoolreisjes, kluisjeshuur of een (tweedehands) fiets, biedt Stichting Leergeld de helpende hand vanuit de schoolkostenregeling.

Om ook buiten school mee te kunnen doen zijn we al de samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur aangegaan. Vanuit dit fonds kunnen jeugdigen uit gezinnen met een laag inkomen een sportabonnement afsluiten, lid worden van een culturele vereniging of de hierbij behorende zaken aanschaffen. Om de deelname van kinderen aan de maatschappij extra te bevorderen, maken we het mogelijk dat kinderen uit minimagezinnen tegelijkertijd van zowel de sportregeling als cultuurregeling gebruik kunnen maken. Anders dan in de afgelopen jaren, hoeft er dus niet meer gekozen te worden tussen voetbal of muziekles. Trakteren, een versierd huis en het openmaken van cadeautjes op je verjaardag hoort er daarnaast ook gewoon bij. Daarom blijven we samenwerken met Stichting Jarige Job, die het vieren van een verjaardag mogelijk maakt voor kinderen tot 12 jaar.

Zwemles is iets wat alle kinderen krijgen. Behalve leuk is het ook belangrijk om veilig het water in te gaan. De gemeente Maashorst maakt het daarom mogelijk voor kinderen uit minimagezinnen om zwemlessen te volgen voor zowel diploma A als B. Wij doen een tegemoetkoming in deze kosten. In de meeste gevallen is deze tegemoetkoming dekkend. Voor uitzonderlijke gevallen onderhouden we nauw contact met de lokale zwembaden om samen te zorgen dat alle kinderen veilig het water in kunnen.

2.3.2 Gecombineerde schuldhulpinterventies

Onze aanpak van schulden houdt rekening met alle fases van schuldhulpverlening en combineert verschillende wijzen van ondersteuning. Concreet gaat het erom dat wij van preventie en vroegsignalering tot schuldhulptrajecten en nazorginstrumenten inzetten die de financiële zelfredzaamheid van onze inwoners stimuleren. Door deze instrumenten te combineren, sluiten we beter aan op de hulpvraag van de inwoner.

Op preventief vlak doen wij al heel veel. Onze inspanningen op het gebied van gezondheidsachterstanden, eenzaamheid, laaggeletterdheid, onderwijsachterstanden, veilige leefomgeving, dragen stuk voor stuk bij aan de preventie van schulden. Andersom draagt onze nieuwe inzet op het voorkomen van schulden bij aan voornoemde uitdagingen. Specifiek voor onze schuldenaanpak zetten we extra in op informeren en bewustwording. Zo blijven we scholieren leren hoe om te gaan met geld via het programma Moneyways. Voorlichting op scholen is een goed begin maar om daadwerkelijk gezond financieel gedrag te stimuleren is meer nodig dan informeren alleen. Kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen moeten allemaal schuldenvrij kunnen leven. Hiervoor is bewustwording van essentieel belang. Met een bewustwordingscampagne gericht op het bespreekbaar maken van geldzorgen, het doorbreken van het taboe op schulden en het vergroten van de vindbaarheid van onze ondersteuning, gaan we hier opvolging aan geven. We bestendigen onze werkwijze vroegsignalering. Vanuit verschillende 'vaste lasten partners' ontvangen we signalen van betalingsachterstanden. Dit zijn woningcorporaties, zorgverzekeraars, nutsbedrijven en particulieren. Het aantal vaste lasten partners neemt iedere maand toe, een positieve ontwikkeling. Met deze partners gaan we een overeenkomst aan waarin we voornamelijk afspreken dat signalen gedeeld mogen worden.

In december 2022 is er een nieuw landelijk convenant opgesteld met aangescherpte termijnen om op signalen te reageren, eenduidige aanlevering van signalen en de verplichting om eerst een eigen sociale incassoprocedure uit te voeren. Een nauwgezette

naleving van dit convenant maakt het vrijwel onmogelijk om huurders uit te zetten of inwoners af te sluiten op basis van een betalingsachterstand. Als gemeente zetten wij ons in voor de naleving hiervan. Wij stellen onszelf het doel dat geen enkele inwoner meer uit huis wordt gezet of afgesloten, puur op basis van betalingsachterstanden.

Vanaf 2024 worden een aantal onderdelen op het gebied van de uitvoering van professionele schuldhulpverlening opnieuw aanbesteed. Van de aanbestedende partijen vragen we een goede bereikbaarheid voor zowel inwoners als collega's, een snellere doorlooptijd dan wat wettelijk is bepaald, meer inzet op saneringskrediet, collectief schuldregelen en gebruik maken van het schuldenknooppunt, samenwerking met lokale ketenpartners en het ontsluiten van kwantitatieve gegevens ten behoeve van data-analyse. Daarbij hebben we ook aangegeven dat wij een aantal 'light' producten willen kunnen afnemen. Dit zijn alternatieven voor bewindvoering, zoals budgetbeheer en/of budgetcoaching. Naast hogere kwaliteitseisen aan professionele schuldhulpverleners, gaan wij meer inzetten op vrijwillige ondersteuning tijdens schuldhulptrajecten. De combinatie van laagdrempelige, persoonlijke hulp die vrijwilligers van ONS Welzijn kunnen bieden, met de op inhoud gerichte en zakelijke trajecten vanuit de schuldhulpverlener, werkt goed en biedt de inwoner handvatten zowel tijdens het traject als daarna.

Bij alle inwoners die schuldhulpverlening ontvangen wordt nazorg al in de intake besproken en in het plan van aanpak opgenomen. Het doel van nazorg is te voorkomen dat inwoners terugvallen in schulden. Wanneer een schuldentraject afloopt is dat in principe pas het begin van een schuldenvrij leven. Nu moet de inwoner het zelf doen. Een steuntje in de rug of extra check bij financiële huishouding, stimuleren van financiële zelfredzaamheid en het versterken van zelfvertrouwen moeten terugval voorkomen. Hoe nazorg er precies uit ziet hangt af van de individuele situatie van de inwoner. Waar tijdens het schuldhulptraject al veel vaardigheden geleerd zijn, kan nazorg zich beperken tot het bestendigen van deze vaardigheden. In deze gevallen kan een telefoontje, aanbod tot het doornemen van bankrekeningen, bijvoorbeeld drie maanden na aflopen van het schuldhulptraject, al voldoende zijn. Inwoners die financiële vaardigheden nog niet voldoende onder de knie hebben, kunnen vanuit nazorg deze vaardigheden verder versterken. In deze gevallen is persoonlijk contact, een vrijwilliger, schuldmaatje of coach passend.

2.3.3. Een sluitende aanpak

In het merendeel van de gevallen moet ons minimabeleid dekkend zijn. Door ook rekening te houden met de uitzonderlijke gevallen, maken we ons beleid sluitend. Dit doen we door onze toegang breed toegankelijk te maken en inwoners te allen tijde te horen.

Voor ondernemers gaan we het plusproduct Schuldhulp voor Ondernemers afnemen van de Kredietbank Nederland of een andere aanbestede partij. Deze eis is dan ook nadrukkelijk meegenomen in de aanbesteding. In deze extra dienstverlening is zowel aandacht voor de privé- als zakelijke financiële situatie. Dit vraagt om specialistische expertise en ervaring die wij als gemeente niet in huis hebben.

Inwoners in de schuldsanering krijgen sneller en beter toegang tot ons minimabeleid doordat we gaan kijken naar draagkracht in plaats van inkomen. Hoeveel heeft het gezin daadwerkelijk te besteden in plaats van wat komt er maandelijks binnen.

We blijven gebruik maken van de Voedselbank en blijven daarbij streven naar een maximale duur van drie maanden. Dit is niet om de inwoner onder druk te zetten, maar omdat wij in die tijd een passend antwoord op diens hulpvraag gevonden moeten hebben. Daarbij bieden we iedere inwoner die van de Voedselbank gebruik gaat maken meteen ondersteuning. Onder het devies 'geen pakket zonder traject', pakken we de problemen aan en zorgen we ervoor dat de Voedselbank écht een tijdelijk redmiddel is.

3. We zijn er voor iedereen en iedereen kan meedoen

In Maashorst is het fijn wonen en leven, voor al onze inwoners. Geldzorgen, armoede en schulden trekken hier echter een zware wissel op. We hebben eerder gezien dat inwoners in deze situaties minder deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Andersom heeft deelname aan maatschappelijke activiteiten juist een positief effect op de kansen van inwoners om uit de financiële problemen te komen. Hierbij kan gedacht worden aan schooldeelname, wat de kans op een hogere sociaaleconomische positie vergroot. Werken, betaald of vrijwillig, draagt ook bij aan deze positie en geeft de nodige zingeving aan het leven. Tenslotte zorgt deelname aan sportieve, sociale of culturele activiteiten voor een sterkere sociale cohesie binnen een samenleving. Hierbij moeten we oog hebben voor alle inwoners, ook de inwoners die minder zichtbaar of bekend zijn. Als gemeente spannen we ons daarom maximaal in om alle inwoners met geldzorgen en/of schulden mee te laten doen.

3.1 Wat we zien

3.1.1 Onbetrouwbare, ontoegankelijke en ingewikkelde overheid

De overheid wordt niet door alle inwoners meer gezien als betrouwbare plek waar je terecht kunt voor ondersteuning of goede ideeën. Grote kwesties, waaronder de Toeslagenaffaire, de afhandeling van de Groninger aardbevingsschade en de coronacrisis hebben het imago van en vertrouwen in de overheid geschonden (I&O Research, 2021). Als gemeente hebben we daarom één en ander te repareren. Wanneer een inwoner vragen heeft wordt deze in sommige gevallen nog steeds van het kastje naar de muur gestuurd. Het is ook voor veel inwoners lastig om minimavoorzieningen aan te vragen. Dit aanvraagproces vergt de nodige financiële inzichten (kennis waar het juist vaak aan schort), leesvaardigheid, digitale vaardigheden en bewijsstukken. Het aanvragen van een minimaregeling moet niet ingewikkelder zijn dan noodzakelijk. Een meerjarig autoleasecontract afsluiten waarmee tienduizenden euro's zijn gemoeid, vraagt op dit moment minder van inwoners dan het indienen van een aanvraag voor bijvoorbeeld ons Activiteitenfonds.

3.1.2 Meedoen is ingewikkelder dan het lijkt

Voor lang niet iedereen is meedoen in de samenleving vanzelfsprekend of eenvoudig. Voor veel inwoners is onze samenleving al erg complex, zij ervaren drempels die veel van ons zich moeilijk kunnen voorstellen. Hetzelfde geldt voor leven met geldzorgen en/of schulden. Het is niet enkel het gebrek aan financiële middelen dat meedoen in de weg staat, maar meer een gevoel van schaamte, sociaal isolement of taalkundige en/of culturele verschillen. Voor

inwoners die gebukt gaan onder een schuldenlast is een activiteit in teamverband misschien te belastend in het begin. Ook zien we dat bepaalde ongeschreven gedragscodes, die horen bij een lidmaatschap van bijvoorbeeld een sportclub, voor niet iedereen haalbaar en/of duidelijk zijn. Het vervoeren van kinderen naar competities in andere gemeenten, bardienst draaien of rondjes geven, zijn eveneens drempels voor het meedoen.

3.1.3 Stille armoede en niet-gebruik van regelingen

Armoede is lang niet altijd zichtbaar. Sterker nog, veel inwoners doen er alles aan om dit te verbloemen. Stille armoede kenmerkt zich in het feit dat inwoners op het eerste oog niet tot de doelgroep minimabeleid behoren. Dit kan zijn omdat ze werk hebben met een inkomen boven de minimanormen, geen (zichtbare) schulden of überhaupt nog nooit iets met de gemeente van doen hebben gehad. Deze inwoners maken geen gebruik van inkomensondersteunende regelingen, ook al hebben ze daar recht op én kunnen deze regelingen bijdragen aan hun welzijn. We zien dat landelijk circa 35% van de huishoudens die recht hebben op algemene bijstand, hier geen gebruik van maakt (Inspectie SZW, 2021). Een kwart van deze doelgroep heeft geen inkomen en leeft dus, statistisch gezien 'van de lucht'. In onze gemeente is ook sprake van het niet-gebruik van regelingen.

Het afgelopen jaar is er een tweede en complexere dimensie aan stille armoede bijgekomen. Dit is het verschijnsel dat inwoners, als gevolg van bijvoorbeeld inflatie, twijfels over de toekomst en onzekere arbeidsbetrekkingen, rigoureuze keuzes in hun uitgaven maken die niet passend zijn voor hun inkomensniveau. Economen waarschuwen beleidsmakers voor het blindstaren op vaststaande indicatoren; consumptieve bestedingen, omvang spaarsaldi en aflossingen op schulden (Rietman, 2022). Al deze indicatoren bleven in 2022 en begin 2023 op groen staan, ondanks de torenhoge inflatie. De enige verklaring hiervoor is dat grote groepen inwoners met uiteenlopende inkomens fors sneden in de kwaliteit van hun uitgaven. Denk hierbij aan bezuinigen op boodschappen, een ongezonder voedingspatroon, abonnementen voor de sportschool of theater opzeggen, de verwarming lager zetten of een minder dekkende zorgverzekering afsluiten. Deze vorm van stille armoede laat zich niet terugzien in cijfers en dat maakt het lastig om het zichtbaar te maken. Varend op de vaststaande economische indicatoren lijkt er weinig te gebeuren. In de praktijk speelt er juist van alles. We kunnen in dit opzicht daarom beter spreken van 'blinde' armoede. Voor hoge inkomens zijn deze keuzes onprettig maar niet onoverkomelijk. Voor de midden- en lagere inkomens kan dit op termijn tot grote problemen leiden. Dit is niet per definitie schrijnende armoede maar wel armoede die zich verbergt achter een façade van welvaart.

3.2 Wat willen we bereiken

3.2.1 Betrouwbare en toegankelijke gemeente

Als gemeente stellen we ons open en verwelkomend op naar de inwoner en benaderen deze vanuit vertrouwen. We hebben één centrale toegang waar alle informatie duidelijk en overzichtelijk te verkrijgen is. Onze informatie is digitaal te raadplegen maar blijft ook op papier bestaan, in taal die de inwoner begrijpt. Er zijn geen (onnodige) drempels voor het aanvragen van een regeling van de gemeente. Er rust geen taboe op ondersteuning vanuit

de gemeente en bij het aanvragen worden niet meer (bewijs)stukken gevraagd dan strikt noodzakelijk.

Toegankelijk en transparant zijn we niet alleen naar de inwoner. Datzelfde geldt intern voor onze collega's. Samenwerking binnen en tussen domeinen of afdelingen wordt gestimuleerd.

Tenslotte valt of staat onze hele aanpak met laagdrempelige toegang. Hulp voor onze inwoners moet laagdrempelig en eenvoudig beschikbaar zijn. Een sterke sociale basis in het dorp of de wijk is hiervoor het vertrekpunt. Inwoners kennen elkaar, hebben zorg voor elkaar en helpen elkaar. Ze worden hierbij ondersteund door een vangnet van professionele organisaties.

3.2.2 We bieden uiteenlopende mogelijkheden aan om mee te doen

De activiteiten, lidmaatschappen en abonnementen waaraan de doelgroep van ons minimabeleid kan deelnemen zijn breed van aard en bieden volop keuze. Niet alle inwoners willen sporten of een muziekinstrument spelen, maatschappelijke deelname houdt niet voor iedereen hetzelfde in. We breiden daarom ons aanbod continue uit en hebben daarin ook laagdrempelige activiteiten die het opstapje (kunnen) zijn naar meer.

3.2.3 We zijn bereikbaar, duidelijk en werken outreachend

We staan als gemeente middenin de wijken en kernen. We staan hier niet middenin als een kasteel met wachttorens, hoge muren en een ophaalbrug, maar als goed bereikbare en veilige plek voor iedereen. Onze dienstverlening is laagdrempelig en eenvoudig te vinden. In ons contact met inwoners zijn we duidelijk en meedenkend. Bij het aanvragen van één regeling wijzen we de inwoner direct op de andere regelingen of voorzieningen waar deze ook recht op heeft. Bijvoorbeeld wanneer een ouder bij Stichting Leergeld wordt aangemeld voor een aantal activiteiten voor zijn kind, dan is het vanzelfsprekend dat de ouder ook geattendeerd wordt op ons Activiteitenfonds voor volwassenen. Deze positieve ervaringen worden gedeeld via mond-tot-mond reclame met burens, vrienden of familieleden, waardoor deze zich als dat nodig is ook sneller tot ons wenden.

3.3 Hoe we dit gaan bereiken

3.3.1 Inclusieve, doelgroepgerichte benadering en duurzame oplossingen

Als gemeente zijn wij er voor alle inwoners, ongeacht hun achtergrond of situatie. Wij brengen ons nieuwe armoede- en schuldenbeleid tot uitvoering in samenspraak met onze inwoners. Mede om die reden is ons minimabeleid opengesteld voor inwoners tot 120% van het sociaal minimum. De nadruk van ons armoedebeleid ligt bovendien op het stimuleren van financiële zelfredzaamheid en, in het verlengde hiervan, sociale mobiliteit. Het creëren van werkgelegenheid, aanbieden van onderwijs en training en het verbeteren van toegang tot voorzieningen dragen hieraan bij. Een belangrijk aspect van een inclusief armoedebeleid is het erkennen van de menselijke maat. Dit betekent dat ons beleid moet aansluiten op de persoonlijke omstandigheden van inwoners en dat hulpverleners hier begrip voor hebben. Meer maatwerk en individuele ondersteuning in plaats van standaardoplossingen is ons devies.

De integrale intake is een mooi beginpunt. Dit blijven we dan ook doen. Daarnaast zetten we in op meer begrip voor de diversiteit in onze samenleving door middel van trainingen en intervisie.

3.3.2 Werken vanuit vertrouwen

Onze collega's van het sociaal domein worden gestimuleerd om de inwoner te benaderen vanuit vertrouwen. Dit vraagt de nodige durf van deze medewerkers maar ook van management en bestuur. Om onze collega's een steuntje in de rug te geven, zetten we naar behoefte trainingen en intervisiesessies in. We verwachten niet dat deze werkwijze binnen een aantal maanden eigen is gemaakt. Ervaring leert dat dit eerder een kwestie van jaren is.

3.3.3 Begrijpelijke communicatie en eenvoudig vindbare informatie

In onze communicatie-uitingen houden we rekening met verschillende doelgroepen. Intern is hier al veel aandacht voor, dit juichen we toe. We stellen ook externe partners actief op de hoogte van onze regelingen en zoeken de samenwerking op met het Informatiepunt Digitale Overheid van de bibliotheek.

Alle regelingen in Maashorst zijn gebundeld in een folder waarin deze eenvoudig beschreven zijn. De folder is verspreid op verschillende plekken in onze gemeente en is gedrukt in verschillende talen. Hij is ook digitaal te raadplegen als PDF op onze website.

Naast het overzicht van onze regelingen in de folder verkennen we in hoeverre onze online vindbaarheid vergroot kan worden. Een platform waarop inwoners zelf aan de hand van een aantal vragen in één oogopslag kunnen zien waar ze mogelijk voor in aanmerking komen, is ons streven.

3.3.4 De toegang op orde

We blijven inzetten op de kwaliteit van onze toegang. Naast een visitekaartje voor onze gemeente, is de toegang van groot belang in het wijzen van de juiste weg binnen de gemeente. Oren en ogen voor onderliggende problematiek zoals sluimerende schuldsituaties of familieproblemen blijven van belang.

Het aanvraagproces van al onze minimaregelingen gaan we goed onder de loep nemen. Aanvragen kunnen zowel online als op papier worden gedaan. We vragen enkel (bewijs)stukken op die noodzakelijk zijn. Formulieren worden herschreven in begrijpelijke taal.

Een eenduidige werkwijze van onze medewerkers en het borgen van werkafspraken wanneer medewerkers uitvallen of elders hun dienstbetrekking vinden, zijn in dit opzicht ook van belang. Hiervoor worden werkprocessen duidelijk beschreven en vindt regelmatig intervisie plaats.

3.3.5 Ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen weten als geen ander welke gevolgen armoede en schulden hebben op je leven. De informatie hiervan is waardevol voor ons beleid. Daarnaast fungeren ervaringsdeskundigen als voorbeeld voor inwoners. Door ervaringsdeskundigen prominent te positioneren in onze uitvoeringspraktijk en te betrekken bij de beleidsvorming, geven we een duidelijk signaal af; we zien en begrijpen jullie. Dit kan inwoners over de streep trekken

om (eerder) hulp te zoeken en creëert vertrouwen in de gemeente. We willen met onze ketenpartners onderzoeken hoe we de inzet en betrokkenheid van ervaringsdeskundigen kunnen vergroten en betrekken ervaringsdeskundigen in het verbeteren van onze dienstverlening.

4. We trekken samen op tegen armoede en schulden

Om de situatie van de inwoner volledig inzichtelijk te krijgen en te verbeteren, is samenwerking tussen gemeente en maatschappelijke partners van essentieel belang. Binnen de keten armoede en schulden bevinden zich veel organisaties die zich, ieder op hun eigen manier, bezighouden om dit aan te pakken. Samen met deze partners kunnen we onze aanpak volledig dekkend maken. We erkennen hierin elkaars rol en sturen op nauwere samenwerking. Iedere partner kan, op zijn eigen manier, zo bijdragen aan het bestrijden van armoede en schuldenproblematiek.

4.1 Wat we zien

4.1.1 *Versplintering van het netwerk*

In onze gemeente zijn erg veel organisaties betrokken bij het thema armoede en schulden. Dit is een positief gegeven dat de betrokkenheid van onze inwoners duidelijk onderstreept. Van werkgroepen, wijkraden, ontmoetingsplekken, liefdadigheidsverenigingen, welzijnsorganisaties tot ondernemersverenigingen, in vrijwel alle wijken en gelederen van onze gemeente is wel iets te vinden. Het probleem is dus niet een gebrek aan goede initiatieven. Wij signaleren echter wel dat deze initiatieven veelal op zichzelf werken en er onderling weinig afstemming plaatsvindt. Dit is jammer aangezien we door samen te werken, elkaar kunnen versterken.

Ook op het gebied van schuldhulpverlening liggen kansen voor meer en betere samenwerking. Hierbij gaat het om beter contact in het doorverwijzen naar externe instanties voor bijvoorbeeld schuldhulptrajecten.

Tenslotte is meer samenwerking met bewindvoerders in onze gemeente een punt van aandacht. Als gemeente bekostigen we vanuit de bijzondere bijstand de kosten voor bewindvoering voor inwoners die dat zelf niet kunnen betalen. Daarnaast vervullen bewindvoerders een belangrijke rol in de brede aanpak van schulden. Wij hebben echter geen rol om de kwaliteit van bewindvoering te toetsen en er vindt geen afstemming plaats wanneer inwoners onder bewind worden gesteld of daaruit worden ontheven. Bewindvoering is daardoor een 'blinde vlek' in onze brede aanpak van schulden.

4.1.2 *De gemeente als hulpverlener kent beperkingen*

Als gemeente doen wij er alles aan om inwoners met geldzorgen zo goed mogelijk van dienst te zijn, getuige dit beleidskader. We moeten ons realiseren dat wij niet voor alle vragen een oplossing hebben en gebonden zijn aan wet- en regelgeving. Wij voeren bijvoorbeeld de bijstand uit in medebewind van de Rijksoverheid. De regels die wij hanteren binnen de Participatiewet worden door het Rijk bepaald. Daarbij mogen wij als gemeente geen inkomenspolitiek bedrijven. Ook zijn onze middelen beperkt en bovendien publiek, dit vraagt

om een zorgvuldige afweging voor we deze inzetten. Door deze kaders kent het uitoefenen van onze hulpverlenende rol de nodige beperkingen.

4.2 Wat willen we bereiken

4.2.1 We kennen het bredere netwerk van ketenpartners

De gemeente Maashorst is onderdeel van een bredere keten van organisaties die samen armoede en schuldenproblematiek tegengaan. Wij weten organisaties te vinden en andersom. Er bestaan directe lijntjes tussen onze collega's en vrijwilligers of medewerkers van externe partners.

4.2.2 We betrekken ons netwerk actief in onze dienstverlening

In het zoeken naar maatwerkoplossingen voor onze inwoners kunnen we aanvullende ondersteuning inzetten vanuit ons netwerk waar onze eigen ondersteuning tekortschiet. Deze kunnen voorliggend zijn; de inwoner is geholpen met een algemeen beschikbare voorziening zoals de bibliotheek, een voorziening vanuit de eigen kring zoals hulp van een familielid, of een regeling zoals de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO). Deze kunnen complementair aan onze ondersteuning zijn, zoals het inzetten van een schuldmaatje naast een professioneel schuldsaneringstraject. Hierbij valt te denken aan kerstpakketten van de Rotary of de sinterklaasactie.

Met externe schuldhulpverlenende partijen hebben we periodiek overleg op casusniveau en wij pakken onze rol in de toeleiding naar en uit schuldhulptrajecten. Voor de inwoner begint het schuldentraject bij een van onze collega's en eindigt deze eveneens bij (idealiter) dezelfde collega.

Bewindvoerders en gemeentelijke schuldhulpverleners kennen elkaar en wisselen waar nodig casus-informatie met elkaar uit. De gemeente heeft een vast aanspreekpunt voor bewindvoerders en kent een werkproces voor het registreren van en acteren op signalen van onzorgvuldig handelen van een bewindvoerder.

4.3 Hoe we dit gaan bereiken

4.3.1 Platform geldzorgen

Om elkaar te kennen moeten we elkaar spreken en zien. Daarom neemt de gemeente het initiatief om een platform op te richten waarin alle organisaties deelnemen die betrokken zijn bij het bestrijden van armoede in onze gemeente. Dit platform komt een aantal keer per jaar samen om de situatie te bespreken, ideeën uit te wisselen en elkaar te leren kennen. Het is nadrukkelijk niet onze intentie om dit platform vanuit de gemeente te blijven aansturen. Na de initiatie-fase, zal de gemeente de rol van deelnemer op zich nemen.

4.3.2 Gebiedsgerichte aanpak

Vanuit andere domeinen is de gebiedsgerichte aanpak al aardig ingebed in de uitvoering. Gebiedsgerichte aanpak is een werkwijze waarbij verschillende maatschappelijke partners samenwerken voor onze inwoners met meerdere problemen. We werken echt in de wijken of kernen en organiseren ondersteuning zo dichtbij mogelijk. Vaak is er sprake van armoede en schulden in samenhang met bijvoorbeeld psychosociale problemen of met de

woon/leefsituatie. Hier hebben we oog voor. Er worden tussen de verschillende maatschappelijke partners afspraken gemaakt over de rol van de verschillende hulpverleners en hun verantwoordelijkheid.

4.3.3 We kennen onze ketenpartners en erkennen de kracht daarvan

Als gemeente hebben we ons netwerk haarfijn inzichtelijk en er is over en weer contact met alle netwerkpartners. Vrijwilligersorganisaties of maatschappelijk betrokken inwoners vervullen essentiële rol in de aanpak van geldzorgen en/of armoede. Als gemeente werken we daarom outreachend en investeren we in goede samenwerking met maatschappelijke partners.

4.3.4 Verkennen invulling geven Adviesrecht bij schuldenbewind

Het is voor gemeenten mogelijk om te rechtbank te adviseren bij het instellen van schuldenbewind. Dit zogenaamde Adviesrecht heeft veel voeten in aarde en moet zorgvuldig worden uitgezocht voordat we hiermee aan de slag gaan. We zetten de eerste stappen om dit te verkennen.

5. We hebben een gedegen monitoring en sturen op resultaten

Om te kijken of onze aanpak van armoede en schulden werkt, wordt monitoring en effectmeting steeds belangrijker. Op basis van een aantal 'effectindicatoren' kunnen we zien hoe ons beleid zijn uitwerking heeft in de praktijk. Hierin gaat het nadrukkelijk niet uitsluitend om de cijfers, maar juist om de duiding ervan. Wat zeggen de cijfers precies, welke kwalitatieve lessen kunnen we hieruit trekken en hoe verhouden onze cijfers zich ten opzichte van andere gemeenten en/of overheden. Op basis van deze analyse krijgen we inzicht in de maatschappelijke effecten van ons beleid en kunnen we tijdig bijsturen.

Monitoring en gedegen informatie zijn ook van belang voor onze financiën. Een groot deel van ons minimabeleid zijn namelijk open-einde regelingen, dit houdt in dat aan deze regelingen geen budgetplafond is verbonden. Om het overzicht op onze financiële huishouding te houden, moet dit goed gemonitord blijven. Voor de regelingen die wél een budgetplafond kennen, is monitoring van uitgaven mogelijk nog belangrijker. We moeten het gebruik daarvan nauwgezet in de gaten houden, zodat we tijdig een afweging kunnen maken of ophoging van het budget wenselijk of noodzakelijk is.

5.1 Wat we zien

5.1.1 Overvloed aan data en informatie

De tijd waarin wij leven wordt ook wel eens het 'informatietijdperk' genoemd. Informatie is overall veelvuldig verkrijgbaar. Vrijwel iedere organisatie heeft een dashboard of biedt periodiek cijfers aan. Deze bulk aan harde cijfers moeten wij filteren, combineren en interpreteren, dit is ingewikkeld en vraagt om de nodige (uren)inzet. We maken daarom niet altijd optimaal gebruik van deze informatie. Ook uit het registreren van informatie, bijvoorbeeld vanuit vroegsignalering, kunnen we veel meer halen.

5.1.2 Data in het sociaal domein zijn niet eenduidig te interpreteren

Sociale wetenschap kenmerkt zich in de complexiteit van betrouwbaarheid en validiteit van data. Mensen verschillen onderling en ook nog eens op per situatie. De uitwerking van onze inspanningen meten is daarom erg lastig. Cijfers vanuit betrouwbare bronnen zoals het CBS of onze eigen systemen vertellen nooit het hele verhaal. Landelijke werkloosheidscijfers zeggen weinig over de lokale situatie wanneer een grote werkgever naar een andere provincie is verhuisd. Een forse daling van ons bijstandsbestand zegt weinig over onze effectiviteit op het bevorderen van uitstroom, wanneer de sterk vergrijzende bevolking uitstroomt naar de AOW. De snelheid van schuldhulptrajecten is niet per definitie een graadmeter voor de kwaliteit ervan wanneer de wet bepaalt dat het minnelijk traject in de helft van de tijd moet. We hebben tenslotte eerder gezien dat stille of blinde armoede zich überhaupt niet laat meten. In feite zijn dus alle sociale data inherent onbetrouwbaar en invalide.

5.2 Wat willen we bereiken

5.2.1 Werken met effectindicatoren en -metingen

Om het bos door de bomen te kunnen blijven zien filteren en bundelen we informatiestromen in effectindicatoren. Deze indicatoren vervullen een belangrijke rol in het meten van de effectiviteit van ons beleid. Om de betekenis van 'indicator' uit te leggen is een vergelijking met de Engelse gelijknamige term voor richtingaanwijzer te maken. Met deze effectindicatoren willen we ook een richting aangeven. We realiseren ons dat we nooit volledig betrouwbare en/of valide informatie tot onze beschikking hebben. Het beste wat we kunnen doen is, door middel van deze effectindicatoren, de richting weer te geven waarop de uitwerking van ons beleid koerst.

5.2.2 Onze eigen systemen worden optimaal gebruikt

De systemen waarmee onze collega's werken worden optimaal benut ten behoeve van sturingsinformatie. We kunnen met een paar klikken opvragen in welke wijk de meeste betalingsachterstanden voorkomen, wat de voornaamste redenen van bijstandsafhankelijkheid zijn of in welke periode onze inwoners overstappen van zorgverzekering. Met deze informatie kunnen we gerichter informeren, bijvoorbeeld over onze collectieve zorgverzekering rond de maand waarop de meeste inwoners overstappen. Met deze informatie kunnen we ons beleid bijsturen, bijvoorbeeld door een reeks sollicitatietrainingen in te kopen wanneer er sprake is van een grote toestroom van jonge werkzoekenden. Met deze informatie kunnen we gedegen prognoses maken en op basis daarvan, scherper budgetteren. We kunnen met deze informatie zelfs anticiperen op toekomstige problemen én deze dus voorkomen. Denk hierbij aan het inzetten van energiecoaches en energiebesparende maatregelen bij oplopende betalingsachterstanden op de energierekening.

5.3 Hoe we dit gaan bereiken

5.3.1 Combineren van kwalitatieve en kwantitatieve informatiestromen

In het verklaren van sociale fenomenen maakt de sociale wetenschap veelvuldig gebruik van een combinatie van case-studies en statistiek zoals regressie-analyses. Voor ons gaat deze

keiharde wetenschappelijke benadering mogelijk te ver maar we kunnen hier wel lering uit trekken. Door harde kwantitatieve cijfers uit dashboards, rapporten en onze eigen systemen te combineren met kwalitatieve informatie zoals signalen van inwoners, enquêtes of gesprekken met ketenpartners, krijgen we een veel beter beeld van de werkelijkheid. In het bepalen of ons gevoerde beleid de gewenste effecten heeft, maken we daarom gebruik van zowel kwalitatieve als kwantitatieve data. Enquêtes, klanttevredenheidsonderzoeken, focusgroepen en het registreren van typen signalen worden vast onderdeel van onze eigen evaluatie.

5.3.2 Opstellen van meetbare effectindicatoren

Samen met de betrokken collega's worden in een aantal werksessies effectindicatoren geformuleerd die meetbaar moeten zijn en iets zeggen over een bepaald maatschappelijk effect.

5.3.3 Gebruik maken van externe partijen, rapportages en monitors

Het verzamelen en duiden van informatie evenals het trekken van conclusies, hoeven we niet allemaal zelf te doen. We gaan meer gebruik maken van de expertise van kennisinstituten zoals het Nibud, Stimulansz of Divosa. Deze partijen bieden waardevolle rapportages en monitors aan die van grote waarde zijn in het meten van effecten van ons beleid.

Ook bieden systeemleveranciers of applicatiebeheerders het nodige aan ondersteuning voor het zuiver houden van onze registratie. Een goed voorbeeld hiervan is de module Vroegsignalering 2.0 waarin stapsgewijs de registratie van ons regie- en matchingsstelsel wordt doorgelicht.

6. Financiën

In de begroting 2022 van Maashorst zijn de eerder begrote bedragen van de voormalige gemeenten Uden en Landerd samengevoegd. In dit hoofdstuk wordt weergegeven welke effecten ons nieuwe beleid op de begroting heeft.

6.1 Beschikbaar budget

De huidige begroting ziet er samengevat op dit moment als volgt uit:

Beschikbaar budget Minimabeleid 2024-2028	2024 en verder
SCHULDHULPVERLENING	231.840
PREVENTIE & VROEGSIGNALERING	18.460
KINDPAKKET	296.871
BIJZONDERE BIJSTAND	1.656.073
OVERIGE REGELINGEN ARMOEDEBELEID	280.175
Beschikbaar budget Minimabeleid 2024-2028	2.483.419

* hierbij is rekening gehouden met onvermijdbare autonome ontwikkelingen die in de 2^e afwijkingenrapportage worden gemeld.

** Bovenstaand budget is onder voorbehoud van de ingebrachte wens voor de begroting 2024 in het kader van de schuldhulptrajecten voor ondernemers.

6.2 Financiële effecten nieuw beleid

In dit beleidskader worden enkele maatregelen en wijzigingen voorgesteld ten opzichte van het huidige beleid. Onderstaand de maatregelen/wijzigingen waarbij we verwachten dat deze een financieel effect hebben op de begroting. Deze leiden tot een extra budgetvraag.

Structurele Effecten Maatregelen nieuw beleid	2024	2025 en verder
SDV: Invoering Schuldhulp Light product	20.000	20.000
BB: Besparing Bewindvoerderskosten (a.g.v. schuldhulp light en werkwijze)	-75.000	-75.000
BB: Verhoging Tegemoetkoming laptop	17.500	17.500
BB: Aanzuigende werking campagne coll. ziektekostenverzekering	75.000	75.000
Kindpakket: Aanvraag Cultuur en Sport (stapeling)	Herschikking binnen budget	
Kindpakket: Aanpassing Zwemlesregeling		
Overig: Voedselbank (max 3 mnd)	-7.000	-7.000
Invoering Minima effectrapportages	12.000	12.000
Bereken uw Recht (BUR) of vergelijkbaar systeem	10.000	6.500
Applicatie Vroegsignalering 2.0.	2.000	2.000
	54.500	51.000
Incidentele Effecten Maatregelen nieuw beleid	2024	
Eenmalige Bewustwordingscampagne	65.000	
Deskundigheidsbevordering (trainingen Toegang en consulenten)	25.000	
EXTRA benodigd budget maatregelen Minimabeleid 2024-2028	144.500	51.000

7. Samenvatting en overzicht

7.1 Samenvatting

7.1.1 Aanpak kindarmoede

Om kindarmoede in onze gemeente uit te bannen zetten we (extra) in op de volgende onderdelen:

- Verhogen bijdrage voor laptop of schooltas van €512,- naar €750,-.

- Het Jeugdfonds Sport en Cultuur mag worden aangevraagd voor zowel sportieve als culturele activiteiten.
- Er komt een zwemregeling die een bijdrage doet in het behalen van zwemdiploma A en B.

7.1.2 Gecombineerde schuldhulpinterventies

Op preventief vlak gaan we meer doen aan voorlichting en informatievoorziening op scholen. We gaan door met de lessen van Moneyways. Dit combineren we met een spreekuur voor geldzorgen en schulden. Naast voorlichting willen we bewustwording creëren voor het thema geldzorgen en schulden. Dit doen we door middel van een professioneel opgezette bewustwordingscampagne.

We zetten extra in op vroegsignalering, stroomlijnen de aanpak door gebruik te maken van de module Vroegsignalering 2.0 van Inforing en gaan aan de slag met het aangescherpte convenant vroegsignalering.

Als alternatief voor een zwaar middel als bewindvoering en om de focus te verleggen van het oplossen van de schuld naar het financieel gezond maken van inwoners, gaan we meer gebruik maken van budgetbeheer.

Nazorg wordt een integraal onderdeel van schuldhulpverlening en het wordt daarom opgenomen in het plan van aanpak.

7.1.3 Sluitende aanpak van armoede en schulden

Door ruimte te maken voor maatwerk, houden we rekening met inwoners die als gevolg van uitzonderlijke omstandigheden buiten de boot vallen. Voor inwoners in de schuldsanering kijken we naar de draagkracht in plaats van het inkomen. De Voedselbank zien wij als tijdelijke noodoplossing voor drie maanden waaraan een ondersteuningstraject onlosmakelijk is verbonden. Voor ondernemers bieden we schuldhulpverlening aan die zich specifiek richt op de financiële problemen waar deze groep mee te maken heeft.

7.1.4 Inclusief en breed aanbod activiteitenfonds

We zoeken naar nieuwe activiteiten voor inwoners die (nog) niet mee kunnen doen met ons huidige aanbod. Dit zijn laagdrempelige activiteiten zonder veel sociale verplichtingen.

7.1.5 Nieuwe werkwijze en klantbenadering

We gaan nog meer werken vanuit vertrouwen. Dit doen we met oog voor de diversiteit aan inwoners die onze gemeente kenmerkt. Onze dienstverlening is gericht op duurzame oplossingen waarbij er ruimte is voor maatwerk. In het aanvraagproces van regelingen of voorzieningen vragen we niks meer dan strikt noodzakelijk. Tenslotte dragen goed beschreven werkprocessen en werkafspraken bij aan de eenduidigheid en snelheid van onze dienstverlening. De diverse collega's die onze inwoners spreken krijgen door middel van trainingen en intervisie hiervoor de benodigde handvatten aangereikt.

7.1.6 Begrijpelijke en vindbare informatie

We zetten onze inspanningen gericht op begrijpelijke communicatie door. Zowel de fysieke folder als onze website wordt onder handen genomen. Om onze regelingen nog beter

vindbaar te maken, gaan we gebruik maken van een online tool waarop de inwoner zelf kan nagaan voor welke regelingen deze in aanmerking komt.

7.1.7 Platform geldzorgen

Samen met onze ketenpartners richten we een platform op om elkaar te leren kennen, ideeën uit te wisselen, signalen te delen en inwoners nog beter te helpen. Hoewel de gemeente het initiatief hiertoe neemt, zullen we het platform niet blijven besturen. Wij zien onszelf hierin als actor in het bredere speelveld. Op termijn moet dit platform zijn eigen regie nemen.

7.1.8 Nauwere samenwerking met onze ketenpartners

Gebiedsgericht werken en de aanpak van multiproblematiek doen we samen met onze ketenpartners. We investeren in de relatie en betrekken elkaar in onze plannen, over en weer. Als gemeente kennen we onze kracht en onze beperkingen. Door samen te werken kunnen we elkaar versterken en aanvullen.

7.1.9 Meer doen met en meer halen uit data

Door onze eigen cijfers, landelijke informatie en rapporten van derden te combineren met inwonerervaringen, enquêtes en signalen van collega's of ketenpartners, krijgen we een beter beeld van de werkelijke uitwerking van ons beleid. We gebruiken onze eigen systemen optimaal en blijven hier scherp op. Waar nodig vliegen we de hulp in van de leveranciers. Hoewel we ons realiseren dat deze informatie nooit volledig betrouwbaar en/of valide is, geeft dit ons een gedegen richting om uitspraken te doen over de werking van ons beleid. Het opstellen van meetbare effectindicatoren met inhoudelijk betrokken collega's draagt hieraan bij. We waarderen betrouwbare informatie en maken hiervoor gebruik van externe kennisinstututen.

7.2 Overzicht

7.1 Begrotingsoverzicht 2024-2028

De verwerking van ons nieuwe beleid inclusief de extra budgetvraag resulteert in onderstaand Begrotingsoverzicht voor de periode 2024-2028.

	2024	2025 en verder
SCHULDHULPVERLENING	251.840	251.840
66306000 WGS - Schuldhulpverlening	251.840	251.840
38033 Uitbestede werkzaamheden - Krediet Bank	133.656	133.656
43806 Basissubsidie ONSwelzijn 2022	118.184	118.184
PREVENTIE & VROEGSIGNALERING	18.460	18.460
66200000 Toegang - Voorlichting Jongeren	18.460	18.460
38004 Voorlichting jongeren op ROC door Moneyways	18.460	18.460
KINDPAKKET	296.871	296.871
66303500 Armoedebeleid - Leergeld (Kindpakket)	65.056	65.056
66303501 Armoedebeleid - Jeugdfonds Sport (Kindpakket)	75.000	75.000
66303502 Armoedebeleid - Jeugdfonds Cultuur (Kindpakket)	38.000	38.000
66303503 Armoedebeleid - Zwemlesregeling (Kindpakket)	96.000	96.000
66303504 Armoedebeleid - Activiteiten Kinderen (Kindpakket)	22.815	22.815
BIJZONDERE BIJSTAND***	1.673.573	1.673.573
66304000 Bijzondere bijstand - directe levensbehoeften	50.000	50.000
66304001 Bijzondere Bijstand - Huishoudvoorzieningen	5.000	5.000
66304002 Bijzondere Bijstand - Woonvoorzieningen	45.000	45.000
66304003 Bijzondere Bijstand - Opvangvoorzieningen	30.000	30.000
66304004 Bijzondere Bijstand - Maatschappelijke Zorg	42.500	42.500
66304005 Bijzondere Bijstand - Financiële transacties	676.073	676.073
66304006 Bijzondere Bijstand - Uitstroombestemming	5.000	5.000
66304007 Bijzondere Bijstand - Medische dienstverlening	15.000	15.000
66304008 Bijzondere Bijstand - Overige niet indeelbaar	5.000	5.000
66304009 Bijzondere Bijstand - Individuele Inkomensvoorslag	300.000	300.000
66304011 Bijzondere Bijstand - Ziektekosten	500.000	500.000
OVERIGE REGELINGEN ARMOEDEBELEID	273.175	273.175
66303002 Armoedebeleid - Activiteitenfonds**	258.402	258.402
66303000 Armoedebeleid - Voedselbank**	14.773	14.773
UITVOERINGSBUDEGETTEN	114.000	20.500
n.t.b. Invoering Minima effectrapportages	12.000	12.000
n.t.b. BUR of vergelijkbaar systeem	10.000	6.500
n.t.b. Applicatie Vroegsignalering 2.0.	2.000	2.000
n.t.b. Eenmalige Bewustwordingscampagne (incidenteel 2024)	65.000	
n.t.b. Deskundigheidsbevordering (trainingen Toegang en consulenten)	25.000	
TOTAAL BEGROTING BELEID ARMOEDE & SCHULDEN	2.627.919	2.534.419

7.2.1 Kindarmoede

Regeling/voorziening	Gericht op
Laptop/schoolktasregeling	Schooldeelname
Stichting Leergeld	Schooldeelname
Jeugdfonds Sport en Cultuur	Maatschappelijke deelname
Stichting Jarige Job	Maatschappelijke deelname
Zwemregeling	Maatschappelijke deelname

7.2.2 Gecombineerde schuldhulpinterventies

Regeling/voorziening	Gericht op
Moneyways, spreekuur geldzorgen ROC, informatie basisscholen	Financiële educatie
Bewustwordingscampagne doorbreek het taboe op geldzorgen en schulden	Bewustwording en vindbaarheid gemeente

Aanpak vroegsignalering	Voorkomen problematische schulden
Budgetbeheer, coaching	Alternatieven voor bewindvoering
Nazorg	Voorkomen recidive

7.2.3 Sluitende aanpak

Regeling/voorziening	Gericht op
Schuldhelp voor ondernemers	Oplossen schulden en financieel zelfredzaam maken ondernemers
Draagkracht in plaats van inkomen	Eerlijk en inclusief minimabeleid
Voedselbank	Tijdelijke ondersteuning in uitzonderlijke situaties

7.2.4 Inclusief en breed aanbod activiteitenfonds

Regeling/voorziening	Gericht op
Activiteitenfonds	Maatschappelijke deelname

7.2.5 Nieuwe werkwijze en klantbenadering

Regeling/voorziening	Gericht op
Trainingen en intervisie collega's	Bestendigen nieuwe werkwijze, werken vanuit vertrouwen en vanuit de bedoeling

7.2.6 Begrijpelijke en vindbare informatie

Regeling/voorziening	Gericht op
Doorontwikkeling folder geldzorgen	Informatievoorziening aan inwoners
Doorontwikkeling website	Informatievoorziening aan inwoners
Online tool inkomensondersteunende regelingen	Vindbaarheid regelingen en eenvoud aanvragen
Ervaringsdeskundigen	Betere aansluiting beleidsvorming op realiteit en voorbeeldfunctie

7.2.7 Platform geldzorgen

Regeling/voorziening	Gericht op
Oprichting platform, ondertekenen 'pact'	Versterken samenwerking binnen de keten

7.2.8 Nauwere samenwerking met onze ketenpartners

Regeling/voorziening	Gericht op
Periodieke overleggen ketenpartners	Versterken samenwerking binnen de keten
Opstellen werkinstructie signalen bewindvoerders	Borgen kwaliteit bewindvoering

7.2.9 Meer doen met en meer halen uit data

Regeling/voorziening	Gericht op
Afnemen minima-effectrapportage	Evalueren beleid

Uitvoeren kwalitatieve onderzoeken	Betrekken inwoners, verkrijgen van gedegen beeld samenleving
Benchmark Divosa	Evalueren beleid

8. Tot slot

Dit is het eerste beleidskader armoede en schulden van de gemeente Maashorst. Een nieuwe gemeente met nieuwe ambities, systemen, collega's en uitdagingen. Al dit nieuwe moet zijn plek vinden, zo ook de uitgangspunten in dit beleidskader. Om die reden is ervoor gekozen om de uitgangspunten in dit beleidskader breed te formuleren. Er zijn geen vooraf strak omliggende programma's of stappenplannen geformuleerd. In plaats daarvan geeft dit kader de ruimte en richting om nieuw beleid te ontwikkelen. Op deze manier creëren we de ruimte om nieuwe dingen te proberen, fouten te maken en hieruit lessen te trekken. Zo maken we het, voor de zich nog sterk ontwikkelende organisatie, mogelijk om de uitwerking van het nieuwe beleid goed in te regelen en borgen.

De nieuwe gemeente maakt vergelijken met voorgaande beleidskaders ook lastig. De voormalige gemeenten Uden en Landerd hadden ieder hun eigen beleid op armoede en schulden. Het is voor dit beleidskader dan ook extra belangrijk om goed te evalueren. Normaliter worden beleidskaders na afloop ervan geëvalueerd. De gestelde doelen en resultaten worden dan over een langere periode, circa vier jaar, geanalyseerd. Om voor dit prille beleidskader de vinger aan de pols te houden, stellen we voor deze halverwege al te evalueren. We kijken dan niet zozeer naar het behalen van de gestelde doelen maar naar de genomen stappen om het in dit beleidskader voorgestelde beleid uit te voeren.

Vanzelfsprekend blijven we doorlopend de situatie rondom armoede en schulden in onze gemeente en in het land volgen. We blijven alert op ontwikkelingen, spelen hierop in en sturen tijdig bij.

Literatuurlijst

- Antonides, G. (2007). Income Evaluation and Happiness in the Case of an Income Decline. *Kyklos* 60 (4), 467-484.
- Babcock, E. D. (2014). *Using brain science to design new pathways out of poverty*. Crittenton Women's Union.
- Bellaart, H. en Brock, A. (2022, januari). KIS Wijkmonitor 2021. Verschillen in leefsituatie tussen groepen naar herkomst. *Kennisplatform Inclusief Samenleven*.
- BKR (2022). Schuldenmonitor 2021. *Bureau voor Kredietregistratie*.
- Breejen den, E. (2016). Aanpak armoede meer dan alleen oplossen schulden. *Sociaal Bestek Tijdschrift Voor Werk, Inkomen En Zorg*, 78 (4), 60-61.
- Bregman, R. (2014). Waarom arme mensen domme dingen doen. Geraadpleegd op 29 augustus 2023 via: <https://decorrespondent.nl/511/waarom-arme-mensen-domme-dingen-doen/19645395-f6c9a0bd>
- CBS (2019). Armoede en sociale uitsluiting. *Centraal Bureau voor de Statistiek*. Geraadpleegd op 8 augustus 2023 via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2021/49/armoede-en-sociale-uitsluiting-2021>
- CBS (2021, 30 juni). Aantal huishoudens met problematische schulden niet toegenomen. *Centraal Bureau voor de Statistiek*. Geraadpleegd op 12 juli 2023 via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/26/aantal-huishoudens-met-problematische-schulden-niet-toegenomen>
- CBS (2022, 12 mei). Nederlands bbp per inwoner anderhalf keer EU-gemiddelde. *Centraal Bureau voor de Statistiek*. Geraadpleegd op 21 juni 2023 via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/19/nederlands-bbp-per-inwoner-anderhalf-keer-eu-gemiddelde>
- Chetty, R. et al. (2016) The Association Between Income and Life Expectancy in the United States, 2001-2014. *Journal of the American Medical Association*, 315(16). Geraadpleegd op 5 juli 2023 via: <https://jamanetwork.com/journals/jama/article-abstract/2513561>
- De Bosch Kemper, J. (1851) *Geschiedkundig onderzoek naar de armoede in ons vaderland, hare oorzaken en de middelen die tot hare vermindering zouden kunnen worden aangewend*. Haarlem.
- Divosa. (2019). Wanneer rondkomen niet vanzelfsprekend is. Geraadpleegd op 26 juli 2023 via: <https://www.divosa.nl/publicaties/wanneer-rondkomen-niet-vanzelfsprekend>
- Felitti, V.J. et al. (1998) Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults. The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American Journal of Preventive Medicine*, 14 (4), 245-58.
- Franken, M., Houten, M., van Lammersen, G., Mateman, H., en Verweij, S. (2016). *Werk en inkomen - kennis en interventies geordend. Kennissynthese over methodisch werken, integraal werken en armoede en schulden*. Utrecht. *Movisie*.
- Gastelaars, M. (2006). *Excuses voor het ongemak. De vele gevolgen van klantgericht organiseren*. Den Haag: Uitgeverij SWP.
- Geuns van, R. Jungmann, N. Kruis, G., Calkoen, P. en Anderson, M. (2011). *Schuldhelpverlening loont! Een onderzoek naar de kosten en baten van schuldhelpverlening*. Hogeschool Utrecht en Regioplan, publicatienr. 2120, Amsterdam.
- Gowricharn, R. (2000). De grenzen van de polder. over armoede onder allochtonen. Utrecht. *Forum*.

Greef de, M.H.G. (1992). *Het oplossen van problematische schulden. Een analyse van de invloed van de hulpverlening, interorganisatorische samenwerking en huishoudkenmerken op de effectiviteit van schuldregelingen*. Groningen.

Groen, A., Horssen van, C., Veerman, N. (2022). Rondkomen en betalingsproblemen – ervaringen van Nederlandse huishoudens in onzekere tijden. *Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting*.

Hosper, K. en Loenen van, T. (2021, februari). Leven met ongezonde stress. Aandacht voor chronische stress in de aanpak van gezondheidsverschillen. *Pharos*.

Inspectie SZW (2021, 30 april). Niet-gebruik van de algemene bijstand. Een onderzoek naar de omvang, kenmerken, langdurigheid en aanpak. *Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid*.

Jehoel-Gijsbers, G. (2009). Kunnen alle kinderen meedoen? Onderzoek naar de maatschappelijke participatie van arme kinderen. Nulmeting. Den Haag. *Sociaal en Cultureel Planbureau*.

Jonge de, A. (2021, 12 januari). Schuldhulp voor ondernemers nog steeds niet op orde. *Binnenlands Bestuur*.

Jungmann, N. (2002). *Niet alle uitvallers zijn afvallers! Een onderzoek naar uitvallers in de integrale schuldhulpverlening*. Utrecht. Uitgave van het Landelijk Platform Integrale schuldhulpverlening.

Jungmann, N. (2006). *De WSNP: bedoelde en onbedoelde effecten op het minnelijke traject*. Leiden University Press.

Kahneman, D., en Deaton, A. (2010). High income improves evaluation of life but not emotional well-being. *National Academy of Sciences of the United States of America*, 107(38), 16489–93.

Kalthoff, H. (2020, december). Opgroeien en opvoeden in armoede. *Nederlands Jeugdinstituut*. Geraadpleegd op 21 juni 2023 via: <https://www.nji.nl/publicaties/opgroeien-en-opvoeden-in-armoede>

Kanne, P. en Driessen, M. (2021). Vertrouwen in overheid na drie grote kwesties. Amsterdam. *I&O Research*. Geraadpleegd op 30 augustus 2023 via: <https://www.ioresearch.nl/actueel/vooral-toeslagenaffaire-schaadt-vertrouwen-in-overheid/>

Kinderombudsman (2017, 5 december). *Alle kinderen kansrijk. Het verbeteren van ontwikkelingskansen van kinderen in armoede*. Geraadpleegd op 26 juli 2023 via: <https://www.kinderombudsman.nl/publicaties/rapport-alle-kinderen-kansrijk>

KNMI (z.d.). Regen. *Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut*. Geraadpleegd op 21 juni 2023 via: <https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/uitleg/regen#:~:text=Regen%20is%20een%20vorm%20van,de%20wolk%20en%20regent%20het>

Lewis, O. (1966). The culture of poverty. *Scientific American*, 215(4), 19–25. Geraadpleegd op 21 juni 2023 via: <https://www.scientificamerican.com/article/the-culture-of-poverty/>

Lipsky, M. (1980). *Street-level Bureaucracy: Dilemmas of the Individual in Public Services*. Russell Sage Foundation. New York.

Mani, A., Mullainathan, S., Shafir, E., & Zhao, J. (2013). Poverty impedes cognitive function. *science*, 341(6149), 976-980

March, J.G. en Olsen, J.P. (1984) *The New Institutionalism: Organizational Factors in Political Life*. The American Political Science Review.

Mullainathan, S. en Shafir, E. (2013) *Schaarste: hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen*. Maven Publishing.

Muraven, M.R. en Baumeister, R.F. (2000). Self-regulation and depletion of limited resources: Does self-control resemble a muscle?. *Psychological Bulletin*. 126, 247- 259.

- Nationale ombudsman (2012). *Schulden komen nooit alleen. Aandachtspunten voor behoorlijke schuldhulpverlening*. 2012/110.
- Nationale ombudsman (2013). *In het krijt bij de overheid, verstandig invorderen met oog voor maatschappelijke kosten*. 2013/003.
- Nibud (2012). *Goed omgaan met geld. Achtergronden bij de competenties voor financiële zelfredzaamheid. Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting*. Utrecht.
- Nibud (2020). *Huidig inkomensondersteuningsstelsel onvoldoende om armoede tegen te gaan. Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting*.
- Noble Ie, G. (2020, 26 augustus). *Armoede en schulden bij statushouders. Drie manieren waarop gemeenten hun situatie kunnen of moeten verbeteren. Schulck*.
- North, D.C. (1990) *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge University Press.
- NVVK (2021). *Gedragscode schuldhulpverlening. Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet*.
- NVVK (2023). *Jaarverslag 2022. Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet*. Den Haag.
- Omlo, J. (2017). *Wat werkt bij outreachend werken. Kansen en dilemma's voor sociale wijkteams. Movisie en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport*.
- Pharos. (2019, oktober). *Infosheet*.
- Pijpers, F., Vanneste, Y. en Feron, F. (2019). *Stress bij kinderen: hoe houden we het gezond. Stress gezien vanuit de jeugdgezondheidszorg. Utrecht. Nederlands Centrum Jeugdgezondheid*.
- Plantinga, A., Zeelenberg, M. en Breugelmans, S. M. (2018, 20 maart). *De effecten van armoede op voelen, denken en doen. Geraadpleegd op 1 augustus 2023 via: <https://www.arnoudplantinga.nl/pdf/Effecten%20van%20Armoede.pdf>*
- Pool, M. (2007). *Alle dagen schuld, Praktijkverhalen over armoede*. Amsterdam. Uitgeverij Augustus.
- Rietman, P. (2021, 13 juli). *Stille armoede: je wordt armer, maar cijfers laten dat nog niet zien. RTL Nieuws*.
- Vijlbrief, A., Mourik van, K. (2020, maart). *Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden. Movisie*.
- Volkskredietbank voor Noord-Oost Groningen (2007). *Maatschappelijk Rendement Integrale Schuldhulpverlening*. Maatschappelijke Dienstverlening Oldambt en Stichting Welzijn Delfzijl Appingedam.
- Vrooman, C. (2016, 27 september). *Verklaringen voor armoede*. Geraadpleegd op 5 juli 2023 via: https://digitaal.scp.nl/armoedeinkaart2016/verklaringen_voor_armoede/
- Vrooman, C. en Wildeboer Schut, J.M. (2013) *Het karige bestaan: een kwart eeuw armoede in Nederland. TPEdigitaal*, 7(1) 27-50. Geraadpleegd op 5 juli 2023 via: https://www.tpedigitaal.nl/sites/default/files/bestand/het_karige_bestaan_een_kwart_eeuw_armoede_in_nederland.pdf
- Wildeboer Schut, J. M. en Hoff, S. (2016, maart). *Een lang tekort. Langdurige armoede in Nederland. Sociaal en Cultureel Planbureau*.
- Wilson, W.J. (2012) *The Truly Disadvantaged: The Inner City, the Underclass, and Public Policy*. University of Chicago Press.
- Winsemius, A., Ballering, C., Scheffel, R., Schoorl, R. (2016, november). *Wat werkt bij sociaal en gezond? Over de bijdrage van sociale factoren aan gezondheid. Movisie*.

Notulen overleg ASD AWI 12-10-2023

1. Advies ASD op beleidskader

De werkgroep AWI heeft zich er goed over gebogen maar in de huidige status is een formeel advies op het kader niet mogelijk. Op 23 oktober is overleg met de coördinatiegroep ASD, de werkgroep geeft aan dit overleg af te willen wachten voordat er adviezen worden gegeven. Wel denken de leden actief mee met de implementatie van het kader.

2. Vragen/opmerkingen algemeen

De ASD vraagt zich af wat de actuele situatie rondom energiearmoede in Maashorst is. Er wordt aangegeven dat er goed gebruik is gemaakt van de energietoeslag en dat de gemeente de vergelijkingstool Goedkope Energie actief promoot.

De ASD is benieuwd naar de trends van het aantal inwoners in geldproblemen. Dit zal Lars na zijn vakantie oppakken.

3. Vragen/opmerkingen beleidskader

De ASD wijst op het fenomeen armoedeval. Dit is de gemeente niet onbekend. Vanaf volgend jaar zal hier gedegen onderzoek naar worden gedaan. Zo krijgen we een beeld van het effect dat onze diverse minimaregelingen op de doelgroepen hebben en hoe de armoedeval er bij ons uit ziet.

De ASD benadrukt het belang van het aanpakken van generatie-armoede. Dit is niet enkel het gevolg van beperkte financiële middelen van de ouders maar omvat ook een sociaal isolement. Het is daarom goed dat zowel sportieve als culturele activiteiten vanuit het nieuwe beleidskader worden verstrekt.

De ASD maakt bezwaar tegen hetgeen onder 'Totstandkoming' in het beleidskader is geschreven. In het voorproces is de ASD onvoldoende betrokken en de aftrapbijeenkomst waarnaar in het kader wordt verwezen was volgens de leden geen gedegen basis om beleid op te baseren.

De ASD benadrukt het belang van budgetcoaches en geeft aan dat deze in voormalig Uden goed werkten.

De ASD geeft aan dat preventie van schulden ook goed werkt door middel van veldwerk, dicht georganiseerd bij de inwoner. De gemeente moet erop uit om de inwoners te spreken. Ook in het inwonercontact is een directe aanpak gewenst. Sommige inwoners durven niet te bellen, mailen of schrijven en komen liever naar de balie. Ook dan moeten ze geholpen worden.

De ASD waarschuwt in ons klantcontact dat we mogelijk denken dat we eenvoudige, laagdrempelige communicatiemiddelen hebben, maar wat vinden de inwoners zelf? Betrek ervaringsdeskundigen in het opstellen van bijvoorbeeld de folder Armoedebeleid.

De ASD vraagt zich af wat we voor inwoners in schrijnende (nood) situaties doen. Is er een noodloket van waaruit inwoners direct geholpen kunnen worden? Vanuit schuldhulpverlening kennen we dit wel voor dreigende huisuitzettingen of afsluitingen.

- De werkgroep heeft graag meegewerkt aan bekijken van het kader, we staan positief tegenover ambitie visie en richting.
- Aangezien ASD Maashorst zich in een overgangsfase bevindt kunnen we geen formeel advies afgeven.
- Gezien de ontwikkeling en proces rond beleid armoede verzoeken wij dringend en bieden wij van harte aan vroeg in het proces te worden betrokken voor overleg, meedenken, sparren.

Technische vraag

Zaaknr.: 88007-2023

Technische vraag aan: Domein/team : Sociaal / Sociaal beleid

Onderwerp: 7.b Raadsvoorstel Beleidskader Armoede & Schulden 2024-2028

Moedigt de Participatiewet nog steeds aan om zelfstandig te gaan werken?

Deze vraag is gesteld tijdens de vergadering van de Commissie Samenleving en Bestuur van 26 oktober 2023.

Ondertekening:

Datum indiening : 26-10-2023

Fractie : SP

Naam indiener : Gertrude Vissers

Antwoord op technische vraag

Antwoord door: Domein/team : Sociaal / Sociaal beleid

Datum: 8-11-2023

Vraag:

Moedigt de Participatiewet nog steeds aan om zelfstandig te gaan werken?

Antwoord:

De Participatiewet is erop gericht om zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar (bij voorkeur: betaald) werk toe te leiden. De wet voorziet ook in bijstand aan mensen die niet (meer) in staat zijn om zelf volledig in hun levensonderhoud te voorzien. De wet richt zich erop om inwoners te ondersteunen in het vinden van werk dat voor hen passend en daarmee duurzaam is. Dat kan in loondienst zijn, maar ook als ondernemer/zelfstandige. Dit is afhankelijk van de persoonlijke situatie van de betreffende inwoner en elementen als zijn/haar interesse, vaardigheden, eerdere werkervaringen etc. Het is daarom niet zo dat de P-wet inwoners stuurt richting ondernemerschap. Sterker nog de wetgeving biedt de nodige flexibiliteit om hierin maatwerk toe te passen.

Technische vraag

Zaaknr.: 88007-2023

Technische vraag aan: Domein/team : Sociaal / Sociaal beleid

Onderwerp: 7.b Raadsvoorstel Beleidskader Armoede & Schulden 2024-2028

Als gemeente Maashorst van het adviesrecht bij schuldenbewind gebruik wil maken, komen alle verzoeken toelating bewindvoering van de rechtbank naar de gemeente voor een beoordeling. Tevens de volledige problematiek die de bewindvoerder heeft ontvangen. Kost dit niet veel werk?

Deze vraag is gesteld tijdens de vergadering van de Commissie Samenleving en Bestuur van 26 oktober 2023.

Ondertekening:

Datum indiening : 26-10-2023
Fractie : UdenPlusLanderd
Naam indiener : Jan Pingen

Antwoord op technische vraag

Antwoord door: Domein/team : Sociaal / Sociaal beleid

Datum: 8-11-2023

Vraag:

Als gemeente Maashorst van het adviesrecht bij schuldenbewind gebruik wil maken, komen alle verzoeken toelating bewindvoering van de rechtbank naar de gemeente voor een beoordeling. Tevens de volledige problematiek die de bewindvoerder heeft ontvangen. Kost dit niet veel werk?

Antwoord:

Allereerst is het belangrijk om te noemen dat in het beleidskader staat dat we de invulling van ons Adviesrecht gaan verkennen en dat dus nog niet vaststaat dat we hiermee aan de slag gaan. In het hypothetische geval dat we dit doen, is de wetgever duidelijk: gemeenten geven na de uitspraak bewind, op grond van problematische schulden, vanuit de rechter (ca. 3-6 maanden na uitspraak) een advies over mogelijke alternatieve vormen van ondersteuning. Denk hierbij aan budgetbeheer, budgetcoaching al dan niet in combinatie met een maatjesproject. De rol van de gemeente beperkt zich dus tot reeds uitgesproken schuldenbewinden. Gemeenten geven dus geen advies vooraf. Het volledige dossier van de inwoners is dan al compleet. Het is de inschatting dat de advisering hierover niet veel tijd in beslag neemt. Rondvraag bij andere gemeentes laat ook zien dat het maar op een kleine tijdsinvestering gaat.

Gemeentelijk advies hoeft ook niet contrair op het instellen bewind te zijn. Gemeentes kunnen de onderbewindstelling ook in stand houden als zij invulling geven aan het adviesrecht. Samenvattend: gemeentes adviseren op alle nieuwe schuldenbewinden. Dit houdt niet in dat de gemeente alle schuldenbewinden willen omzetten in een alternatieve vorm van ondersteuning.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 31892-2023 /

Onderwerp: Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023

Auteur	: Jacqueline van der Jagt
Domein/team	: Sociaal / Sociaal beleid
E-mail	: Jacqueline.vanderJagt@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023

Voorstel

De Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023 vast te stellen.

Inleiding

De Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023 beschrijft de ondersteuning bij arbeidsinschakeling van de doelgroep van de Participatiewet door de gemeente. De gemeente heeft de wettelijke taak om die ondersteuning te bieden (artikel 7 Participatiewet). De Re-integratieverordening beschrijft de kaders en voorwaarden van die ondersteuning, alsook de re-integratievoorzieningen die kunnen worden ingezet door de gemeente. Deze kaders en voorzieningen moeten verplicht worden vastgesteld in een verordening (artikel 8a Participatiewet).

De Re-integratieverordening moet nog worden vastgesteld door de raad in het kader van de harmonisering van beleid. Hier is mee gewacht omdat per 1 juli 2023 een aantal wijzigingen in de Participatiewet zijn doorgevoerd waarvoor een verordeningplicht geldt, in het kader van het zogeheten Breed Offensief. Het Breed Offensief is een pakket aan maatregelen om meer mensen met een arbeidsbeperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden. Het Breed Offensief is landelijk voorbereid (vanaf 2018) en nu pas, na veel debat in de Tweede Kamer, in wetgeving vastgelegd.

Beoogd effect

Harmonisering en actualisering van het beleid met betrekking tot de re-integratie naar werk van de doelgroep die valt onder de Participatiewet, IOAW en IOAZ

Argumenten

1.1 Harmonisatie Re-integratieverordeningen Uden en Landerd

De Re-integratieverordeningen Participatiewet van Uden en Landerd zijn inhoudelijk hetzelfde, hierin hoefden geen beleidskeuzes te worden gemaakt. In de nieuwe verordening voor Maashorst zijn, naast de bestaande artikelen uit de twee oude verordeningen, nieuwe artikelen opgenomen die voortkomen uit de wijzigingen in de Participatiewet.

1.2 Wijzigingen Participatiewet opgenomen in de verordening.

Het Breed Offensief heeft geleid tot een paar wijzigingen in de Participatiewet die onder andere zijn gericht op de volgende zaken:

- het harmoniseren dan wel uniformeren van het aanbod van ondersteuning bij het vinden en behouden van werk aan mensen met een arbeidsbeperking. Men constateerde namelijk veel verschillen in ondersteuning tussen gemeenten.
- het opnemen van een expliciete aanvraagmogelijkheid bij de gemeente door de doelgroep en door werkgevers van ondersteuning op maat bij het vinden en behouden van werk.
- de opname van het instrument proefplaats in de Participatiewet;
- het uniformeren en vereenvoudigen van het instrument loonkostensubsidie voor werkgevers, zodat zij niet bij elke gemeente een andere werkwijze moeten volgen.

Deze punten zijn verwerkt in de nieuwe Re-integratieverordening, met name in de artikelen 6 en 9a tot en met 9k. In deze artikelen staan onder andere bepalingen over de proefplaats, loonkostensubsidie, persoonlijke ondersteuning via jobcoaching of interne werkbegeleiding, vervoersvoorzieningen en voorzieningen die mensen met een beperking nodig hebben om te kunnen werken. Deze bepalingen moeten gemeenten opnemen in de Re-integratieverordening, met het doel het aanbod en de toegang van ondersteuning te verbeteren en meer uniform te maken tussen gemeenten. Hiertoe is artikel 8a, tweede lid van de Participatiewet uitgebreid.

Kanttekeningen

1.1 Nieuwe Re-integratieverordening kan leiden tot meer uitgaven aan Re-integratie

De meeste instrumenten die worden genoemd in de verordening zetten we al in, zoals jobcoaching en interne werkbegeleiding. Er zijn echter bepaalde voorzieningen die zijn toegevoegd aan de Participatiewet en verwerkt in de Re-integratieverordening die zouden kunnen leiden tot verhoging van de uitgaven aan Re-integratie. Dit zijn vervoersvoorzieningen voor mensen die niet zelfstandig naar het werk kunnen komen, voorzieningen voor personen met een visuele of motorische beperking en meeneembare voorzieningen ter ondersteuning in de werksituatie (artikel 9i, 9j e 9k van de verordening)

Het is zeer moeilijk in te schatten wat het effect van de toevoeging van deze voorzieningen in de verordening zal zijn op de uitgaven voor re-integratie. In het verleden is het toekennen van meeneembare voorzieningen uitgevoerd door het UWV. Hier werd zeer beperkt gebruik van gemaakt. Vanaf 2018 ligt deze taak bij gemeenten, maar is er in Uden, Landerd en Maashorst niets op uitgegeven. Op vervoersvoorzieningen of voorzieningen voor personen met een visuele of motorische beperking is tot nu toe ook nog niets uitgegeven. Daarnaast heeft ook de werkgever een rol in de bekostiging van deze voorziening. Vooralsnog is er naar verwachting voldoende ruimte in het re-integratiebudget om verhoging van uitgaven op te vangen.

Financiën

Zie kanttekening 1.3 De nieuwe Re-integratieverordening leidt vooralsnog niet tot een begrotingswijziging.

Duurzaamheid

De Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023 biedt de gemeente handvatten en instrumenten om mensen met een arbeidsbeperking duurzaam aan het werk te helpen.

Participatie

De Re-integratieverordening is intern besproken en voorbereid. Hierbij is de modelverordening van de VNG als basis genomen. De verordening is niet voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein, omdat deze op het moment niet in werking is.

Communicatie

Na vaststelling van de Re-integratieverordening wordt deze gepubliceerd. De verordening treedt een dag na publicatie in werking.

Vervolg

De Re-integratieverordening Maashorst kan na inwerkingtreding worden uitgevoerd door het college.

Bijlagen ter informatie

1. Re-integratieverordening Participatiewet 2017 gemeente Uden
2. Re-integratieverordening Participatiewet 2017 gemeente Landerd
3. Overzicht verschillen tussen Re-integratieverordeningen Uden en Landerd en Re-integratie-verordening Maashorst.

Maashorst, 26 september 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Raadsbesluit

Zaaknummer: 31892-2023

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 26 september 2023:

gelet op artikel 147 lid 1 van de Gemeentewet;

gelet op de artikelen 6, 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c,d en e en tweede lid en 10b, vijfde lid en zevende lid, van de Participatiewet;

b e s l u i t

De **Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023** vast te stellen.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
  - a. doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;
  - b. college: college van Burgemeester en Wethouders van Maashorst;
  - c. interne werkbegeleiding: door een collega geboden dagelijkse werkbegeleiding op de werkvloer omdat de werknemer anders niet in staat is zijn werkzaamheden uit te voeren, en waarbij sprake is van meer dan de gebruikelijke begeleiding van een werknemer op een werkplek;
  - d. jobcoaching: door een erkende deskundige geboden methodische ondersteuning aan personen met een arbeidsbeperking en aan werkgevers, gericht op het behouden van werk;
  - e. voorziening: door het college noodzakelijk geachte voorziening, gericht op arbeidsinschakeling waaronder mede wordt begrepen persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van opgedragen taken;
  - f. wet: Participatiewet
2. Alle niet nader omschreven begrippen die in deze verordening worden gebruikt zoals zij zijn gedefinieerd in de Algemene wet bestuursrecht, de Participatiewet of overige in deze verordening aangehaalde wetten.

Artikel 2. Maatwerk

1. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van de belanghebbende. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk.

2. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
  - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
  - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.

Hoofdstuk 2. Voorzieningen

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het college kan een voorziening weigeren als:
  - a. de persoon ten behoeve van wie de voorziening zou worden verstrekt niet behoort tot de doelgroep;
  - b. de persoon onvoldoende medewerking verleent aan het onderzoek dat nodig is voor het beoordelen van het recht op de voorziening;
  - c. de persoon een beroep kan doen op een voorziening op basis van een andere wettelijke regeling, waardoor er sprake is van een voorliggende voorziening;
  - d. de voorziening naar het oordeel van het college onvoldoende bijdraagt aan de arbeidsinschakeling; of
  - e. er niet wordt voldaan aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
2. Het college kan een voorziening beëindigen als:
  - a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de wet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
  - b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
  - c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van de wet;
  - d. naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
  - e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
  - f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
  - g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
3. Voorzieningen die gericht zijn op de arbeidsinschakeling worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid niet mogelijk is.
4. Het college biedt de goedkoopst adequate voorziening aan, houdt bij het voorzieningenaanbod rekening met andere voorzieningen die in het kader van het sociaal domein beschikbaar zijn en stemt het aanbod, als dat nodig is, intern af zodat het optimaal bijdraagt aan een integrale ondersteuning van de persoon. Het college houdt bij de

afstemming ook rekening met voorzieningen op grond van andere wettelijke regelingen en stemt dit af in het plan van aanpak, bedoeld in artikel 44a van de wet.

Artikel 4. Beleidsregels Re-integratie

1. Het college kan aanvullend in beleidsregels vastleggen welke niet in deze verordening opgenomen voorzieningen het college kan aanbieden
2. De regels, als bedoeld in het eerste lid, kunnen in ieder geval betrekking hebben op de:
  - a. voorwaarden waaronder een voorziening wordt aangeboden;
  - b. weigeringsgronden van een voorziening;
  - c. aanvraag van, en de besluitvorming over een voorziening;
  - d. betaling van subsidies en het verlenen van voorschotten op deze subsidies;
  - e. wijze van verlening en vaststelling van subsidies;
  - f. overige criteria voor het aanbieden van voorzieningen en het verlenen van subsidies.

Artikel 5. Scholing

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden wanneer er noodzaak tot scholing bestaat.
2. De noodzaak voor scholing bestaat wanneer er voldaan is aan de volgende criteria:
  - a. de scholing is arbeidsmarktrelevant én
  - b. de duur van de scholing is niet langer dan 12 maanden
  - c. de uitkeringsgerechtigde is schoolbaar
3. Het college toetst of de persoon schoolbaar is aan de hand van de volgende criteria:
  - a. de cognitieve vaardigheden: de persoon voldoet aan de formele instroomeisen die het opleidingsinstituut stelt aan personen die de scholing willen gaan volgen én
  - b. de belasting en de belastbaarheid: de persoon is gemotiveerd én is zowel fysiek als mentaal voldoende belastbaar om de scholing met goed gevolg af te kunnen ronden én de functie of het beroep, waar de scholing voor opleidt, uit te voeren én
  - c. de persoonlijke omstandigheden: de persoonlijke omstandigheden van de persoon moeten zodanig zijn dat hij in staat is om de scholing met goed gevolg af te kunnen ronden.
4. Scholing is arbeidsmarktrelevant wanneer aan een van de onderstaande criteria is voldaan:
  - a. Er is sprake van een baanintentie of baangarantie. Deze baanintentie of baangarantie blijkt uit een door de werkgever en de persoon ondertekende verklaring of arbeidsovereenkomst, dan wel een mondelinge verklaring door de werkgever. De verklaring houdt in dat de werkgever voornemens is om de persoon na het behalen van het certificaat of diploma een dienstbetrekking aan te bieden. De dienstbetrekking waarop de baanintentie of baangarantie betrekking heeft, start uiterlijk op de eerste dag van de maand direct volgend op de maand waarin de persoon de scholing met een diploma of certificaat heeft afgerond.
  - b. De persoon maakt inzichtelijk dat hij met het behalen van het certificaat of diploma een reële kans heeft op werk in dienstbetrekking of om als zelfstandig ondernemer in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien. De persoon maakt hiervoor inzichtelijk tot welk (zelfstandig) beroep of functie de scholing opleidt. Wil de persoon in een dienstbetrekking gaan werken, dan geeft hij inzicht in de vacatures die hij na het afronden van zijn scholing kan vervullen. Wil de persoon als zelfstandig ondernemer gaan werken dan maakt de

persoon inzichtelijk op welke wijze hij na het volgen van de scholing als zelfstandig ondernemer in zijn onderhoud kan voorzien.

Artikel 6. Proefplaats

1. Het college kan iemand die tot de doelgroep behoort een proefplaats bij een werkgever aanbieden indien dit naar de mening van het college noodzakelijk is voor arbeidsinschakeling.
2. De proefplaats is gericht op het verkrijgen van een reguliere detachings- of arbeidsovereenkomst bij een werkgever.
3. De proefplaats wordt aangeboden tot de maximale wekelijkse arbeidsuren van die werkgever voor een aaneengesloten periode van 2 maanden, en kan gemotiveerd worden verlengd met 4 maanden als er nog niet voldoende zicht bestaat op de vaardigheden van werknemer. De bijstandsgerechtigde ontvangt geen beloning en er wordt geen arbeidsovereenkomst aangegaan met de bijstandsgerechtigde.
4. Voor een proefplaats wordt uitsluitend toestemming verleend als:
  - a. de persoon, gelet op zijn vaardigheden en capaciteiten, tot de werkzaamheden in staat is;
  - b. het college verwacht dat de plaatsing bijdraagt aan het vergroten van de kans op arbeidsinschakeling;
  - c. als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt;
  - d. de werkzaamheden van de persoon niet al eerder (onbeloond) door hem bij die werkgever, of diens rechtsvoorganger, zijn verricht; en
  - e. de werkgever bij aanvang van de proefplaats schriftelijk de intentie heeft uitgesproken dat hij de persoon, bij gebleken geschiktheid, direct aansluitend aan zijn proefplaats, voor minimaal zes maanden, zonder proeftijd, in dienst zal nemen.
5. Er kan tijdens de proefplaats een loonwaardemeting worden uitgevoerd.
6. Met de werkgever en de bijstandsgerechtigde wordt een schriftelijke proefplaatsovereenkomst gesloten waarin het doel, de duur en omvang, de taken en verplichtingen, de bijdrage van de werkgever in de kosten en de overige gemaakte afspraken worden vastgelegd.
7. De werkgever sluit voor de bijstandsgerechtigde een aansprakelijkheidsverzekering af.

Artikel 7. Participatieplaats

1. Het college kan een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de wet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten.
2. Het college zorgt ervoor dat de te verrichten additionele werkzaamheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die wordt ondertekend door het college, de werkgever en de persoon die de additionele werkzaamheden gaat verrichten.
3. De premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, van de wet bedraagt 0 per zes maanden.

Artikel 8. Participatievoorziening beschut werk

1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon:

- a. behoort tot de doelgroep; of
  - b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschermt werkplek omdat het aantal geraamde beschermt werkplekken in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.
  3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken, biedt het college de volgende voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling aan:
    - a. voorzieningen zoals genoemd in artikel 4 lid 1;
    - b. voorzieningen zoals genoemd in de Beleidsregels Re-integratie Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023;
  4. Het college biedt de volgende voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling aan tot het moment dat de dienstbetrekking beschermt werk aanvangt:
    - a. voorzieningen zoals genoemd in artikel 4 lid 1;
    - b. voorzieningen zoals genoemd in de Beleidsregels Re-integratie Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023.

Hoofdstuk 3 Specifieke bepalingen doelgroep Breed offensief

Paragraaf 3.1 Administratief proces loonkostensubsidie

Artikel 9a. Specifiek aanvraagproces loonkostensubsidie

1. Het college verstrekt overeenkomstig artikel 10d, van de wet, ambtshalve of op aanvraag, loonkostensubsidie aan de werkgever die voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met een persoon die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. In geval van een aanvraag zijn het tweede tot en met het vijfde lid van dit artikel van toepassing.
2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag schriftelijk aan de werkgever, of als de aanvraag wordt gedaan door de persoon, aan de werkgever en de persoon.
3. Een aanvraag voor loonkostensubsidie wordt, als het een persoon betreft die nog niet behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, ook beschouwd als een aanvraag om vast te stellen of de persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, bedoeld in artikel 10c, eerste lid, onder a, van de wet.
4. Het college neemt bij het verstrekken van de loonkostensubsidie het preferente proces loonkostensubsidie in acht.

Paragraaf 3.2 Procedure persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

Artikel 9b. Voorwaarden toekenning persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

1. Het college kan persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen verstrekken ten behoeve van een persoon die tot de doelgroep behoort.

2. Bij de toekenning van persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen gelden, onverminderd het bepaalde in artikel 3, de volgende voorwaarden:
  - a. de persoon behoort tot de doelgroep en is minimaal achttien jaar oud, tenzij hij VSO/PRO-onderwijs heeft genoten;
  - b. de persoon kan zonder deze vorm van ondersteuning niet aan het arbeidsproces deelnemen;
  - c. de werkgever biedt een dienstbetrekking aan van minimaal 6 maanden.
  - d. het betreft geen Arbo-taak waarvoor de werkgever verantwoordelijk is;
  - e. het betreft geen meeneembare voorziening die tot de standaarduitrusting van de werkgever behoort of algemeen gebruikelijk is in een organisatie;
  - f. er is naar het oordeel van het college geen sprake van een werkplekaanpassing die in zijn algemeenheid van de werkgever kan worden verlangd; en
  - g. de kosten van de voorziening(en) zijn naar het oordeel van het college proportioneel, dat wil zeggen dat de investering in de voorziening moet opwegen tegen de maatschappelijke opbrengsten van uitstroom naar werk.

Artikel 9c. Aanvraagprocedure persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

1. Een aanvraag om persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen kan bij het college worden ingediend door de persoon of zijn werkgever. Het college kan hiervoor een aanvraagformulier vaststellen.
2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag.
3. Het college bepaalt na overleg met de persoon, en indien van toepassing met de werkgever, welke ondersteuning of voorziening(en) het beste kunnen bijdragen aan de arbeidsinschakeling.
4. Het college onderzoekt, voor zover nodig en gelet op de omstandigheden van de persoon, in daartoe voorkomende gevallen de mogelijkheden om door samenwerking met andere partijen, onder meer op het gebied van (publieke) gezondheid, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, schuldhulpverlening, welzijn en wonen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde integrale dienstverlening met het oog op de arbeidsinschakeling, bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onder g, onderdeel 1, of de wijze van voortgezette persoonlijke ondersteuning, bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onder g, onderdeel 2, van de wet.

Paragraaf 3.3 Specifieke bepalingen persoonlijke ondersteuning bij werk

Artikel 9d. Persoonlijke ondersteuning bij werk

1. Het college kan persoonlijke ondersteuning bij werk voor personen behorend tot de doelgroep in de vorm van een subsidie of in natura toekennen aan de werkgever voor:
  - a. jobcoaching;
  - b. interne werkbegeleiding door een interne werkbegeleider.
2. De aanspraak van de werkgever op persoonlijke ondersteuning bij werk eindigt als:
  - a. de dienstbetrekking tussen werkgever en werknemer eindigt;
  - b. de persoonlijke ondersteuning niet meer nodig is;

- c. de persoonlijke ondersteuning niet meer voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 9 e tot en met 9h.
- 3. In het geval van inzet van persoonlijke ondersteuning bij werk bij een dienstverband bij IBN gelden de afspraken die zijn gemaakt in het Partnership met IBN. Artikel 9c tot en met 9h zijn dan niet van toepassing, met uitzondering van artikel 9f, lid 3.

Artikel 9e. Interne werkbegeleiding

1. interne werkbegeleiding: wanneer een persoon uit de doelgroep voor het kunnen verrichten van werk is aangewezen op begeleiding die de gebruikelijke begeleiding door de werkgever en andere werknemers aanzienlijk te boven gaat.
2. De interne werkbegeleider:
  - a. heeft een speciale training of opleiding gevolgd om werknemers met een beperking te begeleiden op de werkplek;
  - b. kent de inhoud van de werkzaamheden;
3. Het college kan een subsidie verlenen aan de werkgever voor het organiseren van de interne werkbegeleiding. De volgende aangetoonde meerkosten worden vergoed:
  - a. meerkosten voor het organiseren van de interne werkbegeleiding, denk onder andere aan de lid 2 onder a genoemde training
  - b. uren, voor een uurtarief van maximaal de helft van het tarief per uur ex BTW voor jobcoaching zoals aangegeven in artikel 9h lid 3, die aantoonbaar aan interne werkbegeleiding zijn besteedt tot
    - i. 1e jaar: maximaal 8% van de uren van het dienstverband;
    - ii. 2e jaar: maximaal 4% van de uren van het dienstverband;
    - iii. 3e jaar: maximaal 2,5% van de uren van het dienstverband
4. Het college kan van de in het derde lid genoemde maximale percentages afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang dat beoogt te worden beschermd, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard

Artikel 9f. Jobcoaching

1. Jobcoaching heeft ten doel een zodanige begeleiding aan werknemer en werkgever te bieden, dat de werknemer na de maximale duur van de inzet zoals opgenomen in lid 5 zonder extra begeleiding op de werkplek bij de werkgever werkzaam kan zijn.
2. In overleg met werkgever en werknemer beslist het college of de jobcoaching wordt uitgevoerd door een interne jobcoach (jobcoach in dienst bij de werkgever), door een externe jobcoach (jobcoach van een externe jobcoachorganisatie) of door een jobcoach in dienst van de gemeente.
3. Op het inzetten van jobcoaching, zowel intern als extern, zijn de volgende voorwaarden van toepassing:
  - a. de jobcoachorganisatie is een door het UWV erkende jobcoachorganisatie of,
  - b. de jobcoach organisatie staat geregistreerd of ingeschreven bij een van de volgende organisaties:
    - I. Nationaal Jobcoachregister van Blik op Werk of
    - II. Nederlandse Vereniging voor Support (NVS) of;
    - III. Brancheorganisatie OVAL of: -

IV. Beroepsorganisatie Noloc

4. Bij een interne jobcoach geldt als aanvullende voorwaarde dat de jobcoach niet de leidinggevende van de medewerker is
5. Het aantal uren in te zetten jobcoaching is in principe:
  - a. Het 1^e jaar: maximaal 8 % van de uren van het dienstverband;
  - b. Het 2^e jaar: maximaal 4 % van de uren van het dienstverband;
  - c. Het 3^e jaar: maximaal 2,5 % van de uren van het dienstverband.
6. Het college kan van de in het vijfde lid genoemde maximale percentages afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang dat beoogt te worden beschermd, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9g. Jobcoaching in natura

1. Het college kan ambtshalve, of op aanvraag, jobcoaching in natura aanbieden, uitgevoerd door een externe jobcoach in opdracht van de gemeente of door een jobcoach in dienst van de gemeente.
2. Bij aanvragen om jobcoaching in natura en de voorbereiding van een beschikking op de aanvraag is het bepaalde in de artikelen 9b tot en met 9f van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9h. Subsidie voor het organiseren van jobcoaching door werkgever

1. Het college kan op aanvraag subsidie voor het organiseren van jobcoaching verlenen aan de werkgever.
2. Subsidie voor het organiseren van jobcoaching kan, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 9b tot en met 9f, worden verleend als:
  - a. de jobcoaching, bestaande uit een individueel trainings- of inwerkprogramma en een systematische begeleiding van de persoon behorend tot de doelgroep, gericht op het kunnen uitvoeren van de aan hem opgedragen taken, wordt geborgd door middel van een coachingsplan;
  - b. de omvang en de kwaliteit van de georganiseerde jobcoaching passend is;
  - c. de continuïteit van de jobcoaching geborgd is; en
  - d. de persoon voor wie de subsidie wordt gevraagd daarvan op de hoogte is en schriftelijk instemt met het organiseren van jobcoaching door de werkgever.
3. Het college hanteert voor jobcoaching een tarief per uur dat is vastgesteld binnen de op dat moment geldende aanbesteding, waarbij het college zorgdraagt voor de kenbaarheid van de voor het betreffende jaar van toepassing zijnde tarieven.

Paragraaf 3.4 Specifieke bepalingen overige voorzieningen

Artikel 9 i. Specifieke voorwaarden toekenning vervoersvoorziening

1. Het college kan een vervoersvoorziening toekennen aan een persoon die door zijn beperking niet zelfstandig naar zijn werkplek, proefplaats of opleidingslocatie kan reizen. Deze vervoersvoorziening kan zowel in natura als in de vorm van een vergoeding in geld, volgens de geldende belastingregels, worden verstrekt.

2. Het college biedt een vervoersvoorziening aan als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
  - a. de persoon kan door zijn beperking niet zelfstandig reizen of gebruik maken van het openbaar vervoer; en
  - b. het vervoer is beperkt tot woon-werkverkeer.
3. De hoogte van de vergoeding in geld hangt af van het aantal dagen dat moet worden gewerkt en wordt volgens de geldende belastingregels verstrekt.
4. Het college brengt een eventueel bedrag voor een vervoersvoorziening van de werkgever aan de werknemer in mindering op de te verstrekken vervoersvoorziening.

Artikel 9j. Specifieke voorwaarden noodzakelijke voorzieningen bij visuele of motorische handicap

1. Het college kan een voorziening toekennen die gericht is op de vervanging of ondersteuning van een door ziekte of gebrek geheel of gedeeltelijk ontbrekende visuele of motorische lichaamsfunctie.

Artikel 9 k. Specifieke voorwaarden meeneembare voorzieningen

1. Het college kan een meeneembare voorziening toekennen, als dit nodig is voor de persoon om te kunnen werken.
2. Er is geen limitatieve lijst van voorzieningen. In principe kan elk product als een meeneembare voorziening worden beschouwd als de noodzaak en meerwaarde in de werksfeer aantoonbaar is.
3. De meeneembare voorziening wordt in principe in bruikleen beschikbaar gesteld. In bijzondere gevallen kan het college besluiten de voorziening in eigendom te verstrekken.

Artikel 10. Bijzondere situaties

1. In bijzondere situaties kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.
2. In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslist het college.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 11. Inwerkingtreding en citeertitel en intrekking oude verordeningen

1. Deze verordening treedt na vaststelling in werking op de dag na publicatie.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet Maashorst 2023.
3. De Re-integratieverordening Participatiewet 2017 van de gemeente Uden en de Re-integratieverordening Participatiewet 2017 van de gemeente Landerd worden ingetrokken op de dag van inwerkingtreding als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.

Toelichting

Algemeen

Er is gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietoek wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorzieningen. Het is daarbij van belang dat kenbaar is welke voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden er zijn. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het college aanbiedt.

Met betrekking tot de volgende voorzieningen is de gemeenteraad verplicht om regels op te nemen in deze verordening:

- persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van opgedragen taken (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid, onderdeel a en e, en 10, eerste lid, van de Participatiewet);
- scholing of opleiding, als bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikel 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet);
- de premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, en tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet);
- participatievoorziening beschut werk, als bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel e, en 10b, zevende lid, van de Participatiewet);
- loonkostensubsidie, als bedoeld in artikel 10d, van de Participatiewet, voor zover het gaat om de vormgeving van het administratieve proces tot verstrekking hiervan (artikel 8a, tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- proefplaats (artikel 8a, tweede lid, onderdeel d, van de Participatiewet);
- vervoersvoorziening, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Participatiewet, die ertoe strekt dat de persoon zijn werkplek, proefplaats of opleidingslocatie kan bereiken (artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet);
- intermediaire activiteit, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Participatiewet, die noodzakelijk is in verband met een visuele of motorische handicap (artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet);
- meeneembare voorziening, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Participatiewet, voor de inrichting van de werkplek, de productie- en werkmethoden, de inrichting van de opleidingslocatie of de proefplaats en de bij het werk of opleiding te gebruiken hulpmiddelen (artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet);

De regels dienen aandacht te besteden aan de wijze waarop, rekening houdende met de persoonlijke omstandigheden, ten behoeve van de doelgroep en doelgroep loonkostensubsidie,

wordt voorzien in de integraliteit van de geboden ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de continuïteit van de geboden ondersteuning bij de overgang van onderwijs naar werk, van werk naar onderwijs en van werk naar werk (artikel 8a, eerste lid, onderdeel a en tweede lid, onderdelen a en g, en 10 eerste lid, van de Participatiewet).

Aanpassingen naar aanleiding van wetswijziging 'Breed offensief'

Bij brief van 7 september 2018 heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder de noemer "Breed offensief" maatregelen aangekondigd om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Voor een deel was daar een wetswijziging voor nodig. In de wet "Wijziging van de Participatiewet en enkele andere wetten in verband met het verbeteren van de regeling voor loonkostensubsidie en enkele andere wijzigingen (uitvoeren breed offensief)" is het juridisch raamwerk rondom deze maatregelen neergelegd. Het doel van de maatregelen is dat meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk komen en blijven. Het gaat om mensen met een beperking die niet zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen en vallen onder de doelgroep banenafpraak of die zijn aangewezen op beschut werk. De bij verordening te regelen uitwerking van deze maatregelen, opgenomen in artikel 8a, tweede lid, onder c tot en met g, van de Participatiewet, is neergelegd in hoofdstuk 3A. Daarmee wordt het uit de wet voortvloeiende belang van het bieden van specifieke ondersteuning voor deze doelgroep duidelijk geborgd.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 1. Definities

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b, en 36, derde lid, onderdeel b, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA) tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d, van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
- personen met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);

- personen zonder uitkering;
- en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Interne werkbegeleiding

Interne werkbegeleiding is een vorm van persoonlijke ondersteuning bij werk die wordt geboden door een interne werkbegeleider. Een interne werkbegeleider is een directe collega van een werknemer met een beperking die hem bij de dagelijkse werkzaamheden begeleidt omdat hij zonder die begeleiding niet in staat is zijn werkzaamheden uit te voeren. Het moet hierbij gaan om, in verband met de beperking, meer dan gebruikelijke begeleiding. Om als interne werkbegeleider in het kader van de verordening te kunnen worden beschouwd is het noodzakelijk dat men de vaardigheden heeft om de begeleiding op een kwalitatief verantwoorde manier te kunnen bieden. De wetgever spreekt in dit verband van opgeleide collega's, niet zijnde jobcoaches, die persoonlijke ondersteuning op de werkvloer verlenen (*Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 56*). Zie verder de toelichting bij artikel 8h.

Jobcoaching

Job coaching is een vorm van persoonlijke ondersteuning bij werk die wordt geboden door een jobcoach. Een jobcoach is een erkende deskundige die een werknemer met een beperking en/of zijn werkgever methodische ondersteuning biedt, zodat de werknemer een passende baan kan vinden en behouden. Om als jobcoach in het kader van de verordening te kunnen worden beschouwd is het noodzakelijk dat men voldoet aan een aantal eisen die erop zijn gericht om de professionaliteit en de kwaliteit van de jobcoaching te waarborgen.

Persoonlijke ondersteuning bij werk

Persoonlijke ondersteuning als bedoeld in artikel 10, eerste en derde lid, van de Participatiewet moet in samenhang met artikel 8a, tweede lid, onderdeel e en artikel 10da, van de Participatiewet worden begrepen als een door het college noodzakelijk geachte voorziening gericht op het verkrijgen, verrichten en behouden van arbeid. In de memorie van toelichting bij artikel 8a, tweede lid, onderdeel e, van de Participatiewet wordt eerst aangegeven dat de gemeenteraad een breed aanbod van beschikbare instrumenten moet opnemen in de verordening. Vervolgens wordt alleen nader ingegaan op de jobcoach. De begrippen persoonlijke ondersteuning en jobcoach zijn evenwel niet identiek. Het begrip persoonlijke ondersteuning is ruimer. Het kan bij persoonlijke ondersteuning zowel gaan om een gekwalificeerde expert (jobcoach) als om een getrainde persoon die binnen het bedrijf zorgdraagt voor de dagelijkse werkbegeleiding (ook wel een "Harrie" genoemd). Combinaties van beiden zijn ook mogelijk (*Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 9*).

Artikel 2. Maatwerk

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening aangeven welke voorzieningen worden ingezet, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Rekening houden met omstandigheden en beperkingen

Het college moet bij de inzet van de voorzieningen rekening houden met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. In artikel 2, tweede lid, is opgenomen waarmee het college in ieder geval rekening moet houden.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via een werkervaringsplaats).

Weigeringsgronden

Het eerste lid geeft aan dat het college een voorziening kan weigeren en in welke gevallen dat kan. De weigeringsgronden in deze bepaling zijn niet uitputtend, omdat voor een aantal voorzieningen er ook weigeringsgronden zijn die voortvloeien uit de specifieke aard van de voorziening. Die gronden vloeien voort uit de artikelen in de verordening die specifiek betrekking hebben op die voorzieningen.

Het betreft hier een “kan-bepaling”, zodat het college altijd een afweging moet maken of een weigering in een individuele situatie al dan niet op zijn plaats is. Hoewel het weigeren van een voorziening, als een afwijzingsgrond zich voordoet, wel het uitgangspunt vormt, is dit geen automatisme. Dit hangt samen met het feit dat re-integratie vraagt om maatwerk.

Beëindigingsgronden

Het tweede lid geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen dat kan. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever. Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in artikel 3, tweede lid, van deze verordening. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering

gemaakt. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, 35, vierde lid, onderdelen b en c en 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd. Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 5. Scholing

Startkwalificatie

Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo of vwo-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee (artikel 1, onder f, van de Leerplichtwet 1969). Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een dergelijke startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing noodzakelijk zijn voor de re-integratie.

Artikel 6. Proefplaats

Volgens artikel 8a, tweede lid, onder d, van de Participatiewet moet de gemeente de voorwaarden aangeven waaronder “het college toestemming verleent aan een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de wet die algemene bijstand ontvangt, om op een proefplaats gedurende twee maanden met de mogelijkheid tot verlenging met maximaal vier maanden, werkzaamheden te verrichten”. Het doel van deze verplichting is om meer harmonisatie tot stand te brengen. Voor de termijn is aangesloten bij de wetgeving die wordt uitgevoerd door het UWV en het door het UWV gevoerde beleid (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 55). Artikel 6 geeft hier invulling aan.

Lid 5: Het na een proefplaats inzetten van een dienstverband met een forfaitaire loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d, vijfde lid, van de Participatiewet is onwenselijk. Partijen in de (landelijke) Werkkamer hebben zich in die zin ook expliciet uitgesproken. Als het noodzakelijk is om de werkzaamheden uit te voeren, kan het college persoonlijke ondersteuning toekennen aan de persoon op de proefplaats (zesde lid).

Artikel 7. Participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk (artikel 7, achtste lid, van de Participatiewet). Het college kan dan ook enkel aan personen van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand een participatieplaats aanbieden.

Additionele werkzaamheden

Op een participatieplaats worden additionele werkzaamheden verricht. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal maar het leren werken of het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega's zijn

allemaal zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Ook kan hiermee worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, zodat een persoon bijvoorbeeld een opleiding op het betreffende terrein kan gaan volgen en daarmee voor zichzelf een duurzaam perspectief op arbeid kan realiseren. De duur van de participatieplaats is wettelijk beperkt tot maximaal vier jaar (artikel 10a van de Participatiewet). Na negen maanden wordt beoordeeld door het college of de participatieplaats de kans op arbeidsinschakeling heeft vergroot (artikel 10a, achtste lid, van de Participatiewet). Zo niet dan wordt de participatieplaats beëindigd. Uiterlijk 24 maanden na aanvang van de participatieplaats wordt opnieuw beoordeeld of de participatieplaats wordt voorgezet. Als de gemeente concludeert dat voortzetting van de participatieplaats met het oog op in de persoon gelegen factoren aanmerkelijk bijdraagt tot de arbeidsinschakeling, dan kan de participatieplaats met een jaar verlengd worden. Echter in dat geval dient een andere werkomgeving geboden te worden (artikel 10a, negende lid, van de Participatiewet). Na 36 maanden vindt opnieuw een dergelijke beoordeling plaats (artikel 10a, tiende lid, van de Participatiewet). Het college kan de participatieplaats nog één keer met een jaar verlengen.

Premie

De persoon die werkzaamheden verricht op een participatieplaats heeft recht op een premie voor het eerst na zes maanden en vervolgens iedere zes maanden na aanvang van de additionele werkzaamheden (artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet). Voorwaarde is dat de persoon naar het oordeel van het college voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kansen op de arbeidsmarkt. De hoogte van de premie moet in de verordening vastgelegd worden (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet). De premie wordt vrijgelaten op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet. Bij het bepalen van de hoogte van de premie is de gemeenteraad niet verplicht om aan te sluiten bij het in artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet genoemde bedrag⁴. Alleen de maximale hoogte van de premie is begrensd door het in de vrijlatingsbepaling genoemde bedrag. Dit blijkt uit de woorden 'ten hoogste'. Daarnaast moet bij het bepalen van de hoogte van de premie ook de risico's van de armoedeval worden betrokken. Er is gekozen om deze premie niet toe te kennen, dit beoordelingsmoment zorgt voor extra druk in het re-integratietraject. Terwijl dit juist trajecten zijn om mensen zonder druk te laten wennen aan en groeien naar werk

Artikel 8. Participatievoorziening beschut werk

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2017 is het college verplicht beschut werk aan te bieden aan personen van wie het college, op advies van UWV, heeft vastgesteld dat zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Die verplichting is begrensd: het aantal jaarlijks te realiseren beschutte werkplekken wordt bij ministeriële regeling bepaald. Bij een lager aantal positieve adviezen van UWV blijft de verplichting beperkt tot dat aantal afgegeven positieve adviezen. Bij een hoger aantal positieve adviezen van UWV blijven de aantallen zoals neergelegd in de ministeriële regeling van toepassing.

De gemeenteraad is, gelet op artikel 10b, zevende lid, van de Participatiewet, verplicht om bij verordening in elk geval vast te stellen:

- a. welke voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling worden aangeboden om adequaat functioneren op een beschutte werkplek mogelijk te maken; en
- b. welke voorzieningen worden aangeboden tot het moment dat de dienstbetrekking aanvangt.

Nadat het college heeft vastgesteld dat iemand tot de doelgroep voor beschermt werk behoort, dient deze persoon geplaatst te worden op een beschermt werkplek. In de wetenschap dat een plaatsing afgestemd dient te worden op de persoonlijke eigenschappen en omstandigheden van de persoon, dient dit een vorm van maatwerk te zijn, die niet altijd direct tot plaatsing op een geschikte werkplek zal leiden. Het college is verplicht om ter overbrugging van de periode tot de plaatsing voorzieningen aan te bieden die bijdragen aan een succesvolle plaatsing. De voorzieningen die hiervoor aangeboden worden zijn genoemd in het derde en vierde lid. Welke (combinatie van) voorziening(en) in een concreet geval ingezet wordt zal gezien het maatwerk karakter van dat geval afhangen.

Naast voorzieningen die bijdragen aan de arbeidsinschakeling en hun grondslag vinden in de Re-integratieverordening, worden ook andere voorzieningen genoemd. Dergelijke – perifere – voorzieningen kunnen op grond van andere regelingen, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, worden verstrekt en bijdragen aan een geslaagde plaatsing.

Artikel 9a. Specifiek aanvraagproces loonkostensubsidie

Dit artikel is een uitwerking van de wettelijke verplichting voor gemeenten om bij verordening te bepalen hoe het administratief proces met betrekking tot het verstrekken van loonkostensubsidie is vormgegeven (artikel 8a, eerste lid en tweede lid, onder c, van de Participatiewet). Door in de verordening naar het werkproces te verwijzen beoogt de wetgever ervoor te zorgen dat werkgevers, in het kader van transparantie, beter weten waar zij aan toe zijn (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 54-55).

Het tweede lid maakt duidelijk dat het rechtssubject van de loonkostensubsidie de werkgever is, ook op het moment dat de werknemer de aanvraag indient. Dit volgt ook uit artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet waarin staat dat de subsidie wordt verleend aan de werkgever.

Omdat alleen personen die behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie hiervoor in aanmerking komen regelt het derde lid dat op het moment dat er een aanvraag binnenkomt met betrekking tot een persoon ten aanzien van wie nog niet is vastgesteld dat deze onder de doelgroep valt de aanvraag mede moet worden gezien als een aanvraag om onder de doelgroep te worden gebracht.

Het vierde lid verwijst naar het administratieve werkproces dat door het college wordt gevolgd.

Artikel 9 b. Voorwaarden toekenning persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

Dit artikel bevat een aantal voorwaarden voor de toekenning van persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen aan personen met een arbeidsbeperking. Het betreft een aantal

specifieke voorwaarden die verband houden met de aard van deze voorzieningen. Het artikel vormt daarmee een aanvulling op de in artikel 3 opgenomen algemene voorwaarden om in aanmerking te komen voor een re-integratievoorziening. Deze voorwaarden dragen bij aan een evenwichtige verdeling van de beschikbare voorzieningen over de doelgroep, zoals bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet.

Vereist is dat de persoon behoort tot de doelgroep, bedoeld in artikel 7 van de Participatiewet, waarbij er voor personen die VSO/PRO-onderwijs hebben genoten een uitzondering wordt gemaakt, waardoor zij ook voor persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen in aanmerking kunnen komen (a). Het is van belang dat de inzet van de persoonlijke ondersteuning en/of overige voorziening noodzakelijk is om het werk uit te kunnen voeren (b). Om een doelmatige inzet van de re-integratiemiddelen te waarborgen is er een minimale duur verbonden aan de dienstbetrekking (c). Op het moment dat het gaat om een voorziening waarvan verwacht mag worden dat de werkgever hiervoor zelf zorgdraagt, omdat dit bijvoorbeeld voortvloeit uit de Arbo-regels, wordt de voorziening niet verstrekt op grond van deze verordening (d, e en f). De aan de voorziening(en) verbonden kosten kunnen in uitzonderlijke gevallen leiden tot het afwijzen van de gevraagde voorziening(en), op het moment dat deze kosten in geen verhouding staan tot de [maatschappelijke] baten die verbonden zijn aan de verstrekking van de voorziening(en) (g).

Artikel 9c. Aanvraagprocedure persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen

Dit artikel regelt de aanvraagprocedure voor persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen. Uiteraard is de aanvraagmogelijkheid geen verplichting; het college kan ook zelf ambtshalve – dat wil zeggen zonder aanvraag – beoordelen wat nodig is. In de praktijk zal veelal ook sprake zijn van een ambtshalve beoordeling. Het college zorgt dan zelf voor een goede match met een werkgever, met passende ondersteuning. Het hoeft meestal niet tot een aanvraag te komen (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 3, p. 11).

In dit artikel worden de verschillende stappen beschreven die het college moet doorlopen om tot een zorgvuldig onderzocht en onderbouwd besluit te komen. Het artikel vloeit voort uit artikel 8a, tweede lid, onderdeel f, van de Participatiewet “op welke wijze het college voorzieningen als bedoeld in artikel 10, eerste lid, verstrekt” en onderdeel g “op welke wijze waar nodig voor een persoon als bedoeld in de artikelen 7, eerste lid, onderdeel a, of 10d, tweede lid, wordt voorzien in integrale en voortgezette (persoonlijke) ondersteuning”.

Bij het onderzoek houdt het college rekening met de persoonlijke omstandigheden van de aanvrager en met zijn wensen en die van de werkgever. Als dat nodig is, wint het college een specifiek deskundig oordeel in.

In artikel 8a, tweede lid, onder g, van de Participatiewet is bepaald dat in de verordening ook moet worden opgenomen op welke wijze wordt voorzien in integrale ondersteuning. In het vierde lid is daartoe bepaald dat het college tijdens het onderzoek, als dat nodig is, ook voorzieningen uit andere wetten (jeugdhulp, Wmo, schuldhulpverlening, enz.) betreft bij de afweging en zo komt tot een zo goed mogelijk afgestemde integrale dienstverlening.

Artikel 9d. Persoonlijke ondersteuning bij werk

Persoonlijke ondersteuning bij werk omvat zowel jobcoaching als interne werkbegeleiding. Deze twee vormen van persoonlijke ondersteuning worden beide benoemd. Het eerste en tweede lid geven aan op welke wijze het college zorgdraagt voor het verstrekken van persoonlijke ondersteuning aan de doelgroep in natura en in de vorm van een subsidie (artikel 8a, tweede lid, onder e, sub 1, van de Participatiewet).

In lid 3 is een bepaling opgenomen over de inzet van persoonlijke ondersteuning bij dienstverbanden bij IBN. In het Partnership met IBN zijn hierover aparte afspraken opgenomen. Alleen de kwaliteitseisen ten aanzien van jobcoaching zijn hier van toepassing.

Artikel 9e. Interne werkbegeleiding

Artikel 8a, tweede lid, onder e, onderdeel 1, van de Participatiewet in combinatie met artikel 10, derde lid, onder b, van de Participatiewet bepaalt onder andere dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van persoonlijke ondersteuning in de vorm van een interne werkbegeleider door middel van subsidieverstrekking. Dit artikel regelt hoe dit mogelijk is en op welke wijze de hoogte van de subsidie hiervoor wordt bepaald.

Artikel 9f. Jobcoaching

Dit artikel is een verder uitwerking van artikel 8a, tweede lid, onder e van de Participatiewet (verordeningplicht): de duur en intensiteit van de jobcoaching, verstrekking van jobcoaching zowel in natura als door middel van subsidieverstrekking en de kwaliteitseisen die aan de jobcoach worden gesteld.

Lid 2: De gemeente kan een eigen jobcoach inzetten, of een jobcoach inhuren en die aan een werkgever toekennen. Ook is mogelijk dat een werkgever zelf een eigen jobcoach in dienst heeft (interne jobcoach) of een jobcoach inhuurt (externe jobcoach). Dit wordt verder uitgewerkt in artikelen 9g en 9h.

Het zesde lid bevat een mogelijkheid om in bijzondere situaties af te wijken van het in het vijfde lid genoemde kader. Hiermee wordt het recht op passende ondersteuning te allen tijde gewaardeborgd. De afwijking kan zowel bestaan uit het bieden van meer intensievere jobcoaching, alsook uit het verlengen daarvan.

Artikel 9g. Jobcoaching in natura

Artikel 8a, tweede lid, onder e, onderdeel 1, van de Participatiewet bepaalt onder andere dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college ook zorgdraagt voor het verstrekken van persoonlijke ondersteuning (jobcoaching) in natura. Dit artikel voorziet hierin.

Artikel 9h. Subsidie voor het organiseren van jobcoaching door werkgever.

Artikel 8a, tweede lid, onder e, onderdeel 1, van de Participatiewet bepaalt onder andere dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van persoonlijke ondersteuning door middel van subsidieverstrekking, waaronder jobcoaching. Dit artikel voorziet hierin.

In het tweede lid zijn de randvoorwaarden opgenomen om voor subsidieverlening in aanmerking te komen. Bij de keuze voor deze voorwaarden is, met het oog op het realiseren van een zo uniform mogelijk kader, aansluiting gezocht bij het door het UWV gehanteerde voorwaarden op grond van artikel 12 van het Re-integratie besluit.

Het derde lid geeft aan op welke wijze de hoogte van de subsidie voor jobcoaching door het college kenbaar wordt gemaakt. Het college moet ervoor zorgen dat de tarieven voor een bepaald jaar vindbaar en kenbaar zijn voor werkgevers en de doelgroep. Dat kan bijvoorbeeld door de tarieven te vermelden op de website van de gemeente. Daarbij is als eis opgenomen dat het door het college vastgestelde tarief toereikend moet zijn om jobcoaching in te kopen. Dit betekent dat het college moet onderzoeken in de markt wat een toereikend tarief is. Het feit dat een persoon of werkgever een beroep wenst te doen op een duurdere jobcoach betekent niet dat het college gehouden is het meerdere te verstrekken. Er is immers een maximumtarief waarvan vaststaat dat dit toereikend is om passende jobcoaching in te kopen.

Artikel 9 i. Specifieke voorwaarden toekenning vervoersvoorziening

Artikel 8a, tweede lid, onder f, onderdeel 1, van de Participatiewet bepaalt dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van een vervoersvoorziening die ertoe strekt dat de persoon zijn werkplek, proefplaats of opleidingslocatie kan bereiken. Dit artikel regelt, in aanvulling op de artikelen 3 en 8b, onder welke voorwaarden dit mogelijk is en op welke wijze de hoogte van de vergoeding hiervoor wordt bepaald als het college het vervoer niet zelf (in natura) organiseert. Bij de bepaling van de vergoeding wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief (maximale onbelaste kilometervergoeding) waarbij, in lijn met artikel 3, vierde lid, de goedkoopst adequate oplossing het uitgangspunt vormt. Het bedrag dat de werknemer voor vervoer ontvangt van zijn werkgever, bijvoorbeeld een reiskostenvergoeding op grond van de arbeidsovereenkomst, wordt door het college in mindering gebracht op de te verstrekken vervoersvoorziening.

Artikel 9 j. Specifieke voorwaarden noodzakelijke intermediaire activiteit bij visuele of motorische handicap

Artikel 8a, tweede lid, onder f, onderdeel 2, van de Participatiewet bepaalt dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van een noodzakelijke intermediaire activiteit in het geval er sprake is van een visuele of motorische handicap. Dit artikel regelt dat het college de, als gevolg van een geheel of gedeeltelijk ontbrekende visuele of motorische lichaamsfunctie noodzakelijke, voorziening(en) verstrekt die nodig zijn ter vervanging of ondersteuning van de persoon. De specifieke aard van de voorziening is niet opgenomen, omdat dit sterk afhankelijk is van de behoefte van de persoon. Wel gelden de voorwaarden zoals opgenomen artikel 3 van de verordening.

Artikel 9 k. Specifieke voorwaarden meeneembare voorzieningen

Artikel 8a, tweede lid, onder f, onderdeel 3, van de Participatiewet bepaalt dat in de verordening moet worden geregeld hoe het college zorgdraagt voor het verstrekken van meeneembare voorzieningen voor de inrichting van de werkplek, de productie- en werkmethoden, de inrichting

van de opleidingslocatie of de proefplaats en bij het werk of opleiding te gebruiken hulpmiddelen. Hiervoor is geen limitatieve lijst. Gedacht kan worden aan een aangepaste bureaustoel, toetsenbord, koptelefoon, enzovoort. Wat een passende voorziening is, is sterk afhankelijk van de individuele behoefte van de persoon. Dit vraagt om maatwerk. Wel gelden de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 8. Het uitgangspunt is dat de voorzieningen in bruikleen beschikbaar worden gesteld en dus weer bij het college worden ingeleverd op het moment dat deze niet langer nodig zijn. Het college kan de wijze waarop het de noodzaak en meerwaarde van een voorziening bepaalt in beleidsregels verder uitwerken.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 16 november 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. N.E. Gradisen

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

17.091774

RAADSBESLUIT

Zaakdossier:

De Raad van de gemeente Uden;

gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders van 18 juli 2017;

gezien het advies van Platform Minima Uden d.d 28 juni 2017;

gelet op artikel 147 van de gemeentewet en artikel 6, tweede lid van de Participatiewet;

gelet op de artikelen 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, en 10b, vijfde en zevende lid van de Participatiewet;

b e s l u i t

Vast te stellen de

Re-integratieverordening Participatiewet 2017 van de gemeente Uden

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
  - a. doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;
  - b. wet: Participatiewet.
2. Alle niet nader omschreven begrippen die in deze verordening worden gebruikt zoals zij zijn gedefinieerd in de Algemene wet bestuursrecht, de Participatiewet of overige in deze verordening aangehaalde wetten.

Artikel 2. Maatwerk

1. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk.
2. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
  - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
  - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.

Hoofdstuk 2. Voorzieningen

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het college kan een voorziening beëindigen als:
  - a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de wet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk

- arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
- b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
  - c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2° van de wet;
  - d. naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
  - e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
  - f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
  - g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
2. Het college kan nadere beleidsregels stellen ten aanzien van de aangeboden voorzieningen.
  3. De regels, als bedoeld in het tweede lid, kunnen in ieder geval betrekking hebben op de:
    1. voorwaarden waaronder een voorziening wordt aangeboden;
    2. weigeringsgronden van een voorziening;
    3. aanvraag van, en de besluitvorming over een voorziening;
    4. betaling van subsidies of andere wijzen van tegemoetkoming en het verlenen van voorschotten op deze subsidies;
    5. wijze van verlening en vaststelling van subsidies;
    6. overige criteria voor het aanbieden van voorzieningen en het verlenen van subsidies.
  4. Het college kan bij uitvoeringsbesluit een of meer subsidie- of budgetplafonds vaststellen voor één of meerdere voorzieningen. Het college dient dan na te gaan welke alternatieve voorzieningen er beschikbaar zijn.

Artikel 4. Voorzieningen

1. Het college kan, onder andere de volgende voorzieningen gericht op re-integratie en participatie inzetten:
  - a. De wettelijke voorzieningen:
    1. Participatievoorziening beschut werk, zoals bedoeld in artikel 10b van de wet;
    2. Loonkostensubsidie, zoals bedoeld in artikel 10d van de wet;
    3. Begeleiding op de werkplek zoals bedoeld in artikel 10 da van de wet;
    4. Ondersteuning bij leer-werktrajecten, zoals bedoeld in artikel 10f van de wet.
  - b. De (aanvullende) regionale voorzieningen uit het Functioneel Ontwerp Werkgeversdienstverlening van de regio Noordoost-Brabant:
    1. Werkervaring;
    2. Proefplaatsing.
  - c. Overige (aanvullende) lokaal geregelde voorzieningen:
    1. Scholing;
    2. Persoonlijke ondersteuning;
    3. Sociale activering;
    4. Arbeidstraining;
    5. Indienstnemingssubsidie;

2. Het college stelt beleidsregels vast over de inzet en kaders van in lid 1 genoemde voorzieningen voor zover de wet niet bepaalt dat regels in de verordening moeten.
3. Voorzieningen die gericht zijn op de arbeidsinschakeling worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid naar het oordeel van het college niet mogelijk is.
4. Het college kan in beleidsregels vastleggen welke niet in deze verordening opgenomen voorzieningen het college aanvullend kan aanbieden.

Hoofdstuk 3. Bepalingen met betrekking tot in de Participatiewet opgenomen voorzieningen

Artikel 5. Participatievoorziening beschut werk

1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon:
  - a. behoort tot de doelgroep; of
  - b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) een uitkering verstrekt.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een werkplek beschut werk omdat het aantal geraamde beschut werkplekken in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.
3. Indien het college heeft vastgesteld, dat een persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft, moet het college tot de ingangsdatum van de dienstbetrekking, bedoeld in artikel 10b, eerste lid, van de wet, een adequate oplossing aanbieden tot het moment dat de persoon op een beschutte werkplek kan starten

Artikel 6. Scholing

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden gericht op arbeidsinschakeling.
2. Het scholingstraject heeft tot doel de afstand tot het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid te verkleinen of te overbruggen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a van de wet.

Artikel 7. Persoonlijke ondersteuning

Aan een persoon of via de werkgever van de persoon die behoort tot de doelgroep kan het college persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken aanbieden in de vorm van (structurele) begeleiding als hij naar het oordeel van het college zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten.

Artikel 8. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

1. Het college stelt vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie.
2. Hierbij neemt het college de volgende criteria in acht:
  - a. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet en
  - b. die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen en
  - c. die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie en

- d. de criteria die zijn opgenomen in het landelijke besluit loonkostensubsidie Participatiewet.

Artikel 9. Vaststelling loonwaarde

Het college gebruikt het door het regionale werkbedrijf van de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant vastgesteld instrument voor het vaststellen van de loonwaarde van een persoon.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 10. Uitvoering

1. Het college draagt zorg voor de uitvoering van deze verordening.
2. Het college stelt voor de uitvoering van deze verordening beleidsregels vast.

Artikel 11. Bijzondere situaties.

1. In bijzondere situaties kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.
2. In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslist het college.

Artikel 12. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De Re-integratieverordening Participatiewet 2015 wordt met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 ingetrokken.
2. Een persoon die gebruik maakt van een toegekende voorziening op grond van de Re-integratieverordening Participatiewet 2015, die moet worden beëindigd op grond van deze verordening, behoudt deze voorziening voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Re-integratieverordening Participatiewet 2015 voor de duur van de ingezette voorziening, doch niet langer dan 12 maanden.
3. Het college kan na afloop van de in het tweede lid bedoelde periode, besluiten of een voorziening wordt voortgezet.
4. De Re-integratieverordening Participatiewet 2015 blijft van toepassing ten aanzien van een voortgezette voorziening als bedoeld in het tweede lid.

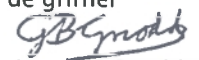
Artikel 13. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na die van bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2017.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet 2017 .

Vastgesteld in de openbare vergadering van 5 oktober 2017.

De raad voornoemd

de griffier

drs. G.B. Gnodde

de burgemeester

drs. H.A.G. Hellegers

De raad van de gemeente Landerd;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2017

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet,

gelet op artikel 6, tweede lid van de Participatiewet,

gelet op de artikelen 8a, eerste lid, aanhef en onder a, c, d en e, en tweede lid, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet;

gelet op artikelen 108 en 147, eerste lid, van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

vast te stellen: de Re-integratieverordening Participatiewet 2017

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
  - a. doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;
  - b. wet: Participatiewet.
2. Alle niet nader omschreven begrippen die in deze verordening worden gebruikt zoals zij zijn gedefinieerd in de Algemene wet bestuursrecht, de Participatiewet of overige in deze verordening aangehaalde wetten.

Artikel 2. Maatwerk

1. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk.
2. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
  - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
  - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.

Hoofdstuk 2. Voorzieningen

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het college kan een voorziening beëindigen als:
  - a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de wet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
  - b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
  - c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2° van de wet;
  - d. naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;

- e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
  - f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
  - g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.
2. Het college kan nadere beleidsregels stellen ten aanzien van de aangeboden voorzieningen.
  3. De regels, als bedoeld in het tweede lid, kunnen in ieder geval betrekking hebben op de:
    - a. voorwaarden waaronder een voorziening wordt aangeboden;
    - b. weigeringsgronden van een voorziening;
    - c. aanvraag van, en de besluitvorming over een voorziening;
    - d. betaling van subsidies of andere wijzen van tegemoetkoming en het verlenen van voorschotten op deze subsidies;
    - e. wijze van verlening en vaststelling van subsidies;
    - f. overige criteria voor het aanbieden van voorzieningen en het verlenen van subsidies.
  4. Het college kan bij uitvoeringsbesluit een of meer subsidie- of budgetplafonds vaststellen voor één of meerdere voorzieningen. Het college dient dan na te gaan welke alternatieve voorzieningen er beschikbaar zijn.

Artikel 4. Voorzieningen

1. Het college kan, onder andere de volgende voorzieningen gericht op re-integratie en participatie inzetten:
  - a. De wettelijke voorzieningen:
    1. Participatievoorziening beschut werk, zoals bedoeld in artikel 10b van de wet;
    2. Loonkostensubsidie, zoals bedoeld in artikel 10d van de wet;
    3. Begeleiding op de werkplek zoals bedoeld in artikel 10 da van de wet;
    4. Ondersteuning bij leer-werktrajecten, zoals bedoeld in artikel 10f van de wet.
  - b. De (aanvullende) regionale voorzieningen uit het Functioneel Ontwerp Werkgeversdienstverlening van de regio Noordoost-Brabant:
    1. Werkervaring;
    2. Proefplaatsing.
  - c. Overige (aanvullende) lokaal geregelde voorzieningen:
    1. Scholing;
    2. Persoonlijke ondersteuning;
    3. Sociale activering;
    4. Arbeidstraining;
    5. Indienstnemingssubsidie;
2. Het college stelt beleidsregels vast over de inzet en kaders van in lid 1 genoemde voorzieningen voor zover de wet niet bepaalt dat regels in de verordening moeten.
3. Voorzieningen die gericht zijn op de arbeidsinschakeling worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid naar het oordeel van het college niet mogelijk is.
4. Het college kan in beleidsregels vastleggen welke niet in deze verordening opgenomen voorzieningen het college aanvullend kan aanbieden.

Hoofdstuk 3. Bepalingen met betrekking tot in de Participatiewet opgenomen voorzieningen

Artikel 5. Participatievoorziening beschut werk

1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon:
  - a. behoort tot de doelgroep; of
  - b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) een uitkering verstrekt.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een werkplek beschut werk omdat het aantal geraamde beschut werkplekken in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.
3. Indien het college heeft vastgesteld, dat een persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft, moet het college tot de ingangsdatum van de dienstbetrekking, bedoeld in artikel 10b, eerste lid, van de wet, een adequate oplossing aanbieden tot het moment dat de persoon op een beschutte werkplek kan starten

Artikel 6. Scholing

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden gericht op arbeidsinschakeling.
2. Het scholingstraject heeft tot doel de afstand tot het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid te verkleinen of te overbruggen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a van de wet.

Artikel 7. Persoonlijke ondersteuning

Aan een persoon of via de werkgever van de persoon die behoort tot de doelgroep kan het college persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken aanbieden in de vorm van (structurele) begeleiding als hij naar het oordeel van het college zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten.

Artikel 8. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

1. Het college stelt vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie.
2. Hierbij neemt het college de volgende criteria in acht:
  - a. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet en
  - b. die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen en
  - c. die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie en
  - d. de criteria die zijn opgenomen in het landelijke besluit loonkostensubsidie Participatiewet.

Artikel 9. Vaststelling loonwaarde

1. Het college gebruikt het door het regionale werkbedrijf van de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant vastgesteld instrument voor het vaststellen van de loonwaarde van een persoon.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 10. Uitvoering

1. Het college draagt zorg voor de uitvoering van deze verordening.
2. Het college stelt voor de uitvoering van deze verordening beleidsregels vast.

Artikel 11. Bijzondere situaties.

1. In bijzondere situaties kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.
2. In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslist het college.

Artikel 12. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De Re-integratieverordening Participatiewet 2015.1, welke door de Raad is vastgesteld op 1 oktober 2015, wordt met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 ingetrokken.
2. Een persoon die gebruik maakt van een toegekende voorziening op grond van de Re-integratieverordening Participatiewet 2015.1, die moet worden beëindigd op grond van deze verordening, behoudt deze voorziening voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Re-integratieverordening Participatiewet 2015.1 voor de duur van de ingezette voorziening, doch niet langer dan 12 maanden.
3. Het college kan na afloop van de in het tweede lid bedoelde periode, besluiten of een voorziening wordt voortgezet.
4. De Re-integratieverordening Participatiewet 2015.1 blijft van toepassing ten aanzien van een voortgezette voorziening als bedoeld in het tweede lid.

Artikel 13. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na die van bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2017.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Re-integratieverordening Participatiewet 2017.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Landerd
in zijn openbare vergadering van 1 september 2017.

De Raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

E.E.Weijneberg

M.C. Bakermans

Toelichting Re-integratieverordening Participatiewet 2017 Algemeen

Het kabinet wil dat alle mensen als volwaardige burgers mee kunnen doen aan onze samenleving. Bij voorkeur via een reguliere baan, maar als dat (nog) een brug te ver is, door op een andere manier te participeren in de samenleving. Het kabinet wil kansen creëren, ook voor mensen met een arbeidsbeperking.

Er is gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietraject wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is helemaal afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorziening binnen de kaders van de re-integratieverordening. Daarom is ervoor gekozen in de verordening de voorzieningen vast te leggen die het college in ieder geval kan aanbieden.

Met betrekking tot de volgende voorzieningen is de gemeenteraad verplicht om regels op te nemen in deze verordening:

- persoonlijke ondersteuning (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel a, en 10, eerste lid, van de Participatiewet);
- scholing of opleiding als bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikel 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- participatievoorziening beschut werk als bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel e, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet), en
- no-riskpolis (artikel 8a, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet).

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft personen:

- die algemene bijstand ontvangen;
- als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
- met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);

- met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
- zonder uitkering en, die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Artikel 2. Maatwerk

Op grond van artikel 8a, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening aangeven welke voorzieningen worden ingezet, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Rekening houden met omstandigheden en beperkingen

Het college moet bij de inzet van de voorzieningen rekening houden met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. In artikel 2, tweede lid, is opgenomen waarmee het college in ieder geval rekening moet houden.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via een werkervaringsplaats).

Beëindigingsgronden

Het eerste lid geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen het dat kan doen. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever.

Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in artikel 3, eerste lid, van deze verordening. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, 35, vierde lid, onderdelen b en c en 36, derde lid, onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA) tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd. Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

In lid 4 staat dat de gemeente, om de financiële risico's te beheersen, een verdeling kan maken van de middelen over de verschillende voorzieningen. Het uitgeput zijn van begrotingsposten kan echter nooit een reden zijn om aanvragen voor voorzieningen te weigeren. Om dat wel mogelijk te maken kan de gemeente bij verordening subsidie- en budgetplafonds instellen.

Het ontbreken van financiële middelen alleen kan geen reden zijn voor de afwijzing van een aanvraag. De gemeente dient dan na te gaan welke andere, goedkopere alternatieven er beschikbaar zijn. Dit houdt dus in dat er geen algemeen plafond ingesteld kan worden. Wat wel kan is dat per voorziening een plafond ingebouwd wordt; dit laat de mogelijkheid open dat er naar een ander instrument wordt uitgeweken. Het college zal hier terughoudend mee zijn, omdat het perspectief van de belanghebbende voorop moet staan.

Een budgetplafond geldt voor de uitgaven die het college doet in het kader van voorzieningen. Een subsidieplafond geldt voor voorzieningen die subsidies inhouden. Een subsidieplafond dient wel bekendgemaakt te worden vóór de periode waarvoor deze geldt (art. 4:27 lid 1 Awb).

Artikel 4. Voorzieningen

In dit artikel wordt aangegeven welke instrumenten het college onder andere in kan zetten ter bevordering van re-integratie en participatie. In lid 2 staat dat het college beleidsregels vaststelt over de inzet en kaders van de in dit artikel genoemde voorzieningen als de wet niet voorschrijft dat dit in de verordening moet. Als de wet dit wel voorschrijft zijn deze regels in de verordening opgenomen.

Dat betekent concreet dat regels over beschut werk, scholing en persoonlijke ondersteuning zijn opgenomen in de verordening. Van de overige voorzieningen zijn nadere regels, voor zover aan de orde, in de beleidsregels opgenomen.

Artikel 5. Participatievoorziening beschut werk

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2017 is het college verplicht beschut werk aan te bieden aan personen van wie het college, op advies van het UWV, heeft vastgesteld dat zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Die verplichting is begrensd: het aantal jaarlijks te realiseren beschutte werkplekken wordt bij ministeriële regeling bepaald. Bij een lager aantal positieve adviezen van het UWV blijft de verplichting beperkt tot het aantal afgegeven positieve adviezen. Bij een hoger aantal positieve adviezen van het UWV blijven de aantallen zoals neergelegd in de ministeriële regeling van toepassing.

Bij verordening kan worden geregeld dat een hoger aantal te realiseren dienstbetrekkingen wordt vastgesteld dan op grond van de ministeriële regeling is bepaald (artikel 10b, vijfde lid, van de Participatiewet). Als daarvoor wordt gekozen, dient de gemeenteraad in de verordening ook aan te geven hoe dit aantal extra plekken wordt bepaald en welke criteria dan gelden voor plaatsing op deze extra plekken (ook dit volgt uit artikel 10b, vijfde lid).

In artikel 10b, vierde lid, onderdeel a, van de Participatiewet (oud) was bepaald dat de gemeenteraad diende te regelen op welke wijze werd bepaald welke personen in aanmerking komen voor de ambtshalve vaststelling of iemand tot de doelgroep behoorde. Met de inwerkingtreding van artikel 10b van de Participatiewet (nieuw) is de verplichting om dat te regelen komen te vervallen, omdat vanaf 1 januari 2017 een persoon die meent tot de doelgroep te behoren, zelf bij UWV een daartoe strekkend verzoek kan indienen. Tevens is vervallen de verplichting om te regelen op welke wijze het aantal beschutte werkplekken wordt vastgesteld (artikel 10b, vierde lid, onderdeel c, van de Participatiewet (oud)).

Eerste lid

Het college biedt ambtshalve of op verzoek de voorziening beschut werk aan aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon behoort tot de doelgroep van artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet of een persoon is aan wie het UWV een uitkering verstrekt. Het college is verplicht om iemand de voorziening beschut werk aan te bieden wanneer die persoon daarop aangewezen is (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). Deze verplichting geldt tot wanneer de vastgestelde aantallen beschut werkplekken zijn bereikt (artikel 10b, zesde lid, van de Participatiewet).

Stap 1: advies Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort, verricht het UWV voor het college werkzaamheden ten behoeve van die vaststelling en adviseert het college hierover. Het UWV voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit of een persoon behoort tot de doelgroep beschut werk (artikel 10b, tweede lid van de Participatiewet).

Het UWV verricht de werkzaamheden ten behoeve van de vaststelling of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort ook op verzoek van een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet of een persoon aan wie het UWV een uitkering verstrekt (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Een dergelijk verzoek kan alleen door de persoon zelf worden gedaan en niet door een andere belanghebbende zoals een werkgever. Als het UWV tot het oordeel komt dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, adviseert het UWV het college van de gemeente waar de betreffende persoon staat ingeschreven.

Stap 2: besluit gemeente

Op basis van het advies van het UWV beslist de gemeente of iemand tot de doelgroep beschut werk behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het UWV, kan de gemeente besluiten het advies niet te volgen.

Stap 3: dienstbetrekking beschut werk

Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, zorgt de gemeente ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet). In het eind 2016 vastgesteld 'Bestuurlijk convenant gemeenten en IBN in het kader van de Participatiewet' en de daaronder liggende 'Uitvoeringsovereenkomst gemeenten en IBN in het kader van de Participatiewet' is vastgelegd dat in de periode 2017 tot en met 2020 de uitvoering van de Participatievoorziening beschut werk (conform artikel 10b van de Participatiewet) in opdracht van 11 gemeenten in Noordoost-Brabant is neergelegd bij IBN.

Volgorde toekenning(tweede lid)

Als is vastgesteld dat een persoon alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal geraamde plaatsen al is gerealiseerd, dan krijgt deze persoon voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Dit betekent dat de voorziening beschut werk in principe wordt toegekend op volgorde van vaststelling dat een persoon alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft. Dit is conform de bedoeling van de wetgever dat personen voor wie niet direct een beschutte werkplek beschikbaar is, bij voorrang een beschut werkplek krijgen aangeboden in het daaropvolgende jaar.

Derde lid

Nadat het college heeft vastgesteld, dat iemand tot de doelgroep voor beschut werk behoort, dient deze persoon geplaatst te worden op een beschut werkplek. In de wetenschap dat een plaatsing afgestemd dient te worden op de persoonlijke eigenschappen en omstandigheden van betrokkene, dient dit een vorm van maatwerk te zijn, die niet altijd direct tot plaatsing op een geschikte werkplek zal leiden. Het college is verplicht om ter overbrugging van de periode tot de plaatsing betrokkene voorzieningen (op de arbeidsinschakeling) aan te bieden die bijdragen aan een succesvolle plaatsing. Welke (combinatie van) voorziening(en) in een concreet geval ingezet word(t)(en), zal gezien het maatwerkarakter van dat geval afhangen.

Artikel 6. Scholing

Scholing is bij uitstek een maatwerkinstrument, waarbij het moeilijk is vooraf algemene richtlijnen te geven. Wel spreekt voor zich dat het moet gaan om scholing die gericht is op arbeidsinschakeling of op een verbetering van de uitgangspositie op de arbeidsmarkt (eerste en tweede lid). Normaal gesproken zal de scholing deel uitmaken van een integraal re-integratietraject.

Personen jonger dan 27 jaar die nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs kunnen sinds 1 juli 2012 geen voorziening ontvangen die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling (artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet). Dit is voor de volledigheid opgenomen in het derde lid.

Artikel 7. Persoonlijke ondersteuning

In artikel 7 wordt de voorziening persoonlijke ondersteuning nader geduid. Het gaat dan om begeleiding waarbij de werknemer op vaste tijden en gedurende een langere periode ondersteund wordt bij het verrichten van zijn taken. Het moet ook gaan om een systematische ondersteuning. Daarnaast moet de ondersteuning noodzakelijk zijn in die zin, dat de werknemer zonder die ondersteuning in redelijkheid niet zijn werkzaamheden zou kunnen verrichten.

Artikel 8. Vaststelling wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort

In artikel 10c van de Participatiewet is geregeld wanneer wordt vastgesteld of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort: op schriftelijke aanvraag of ambtshalve. Ambtshalve vaststelling is alleen mogelijk bij:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, artikel 35, vierde lid onderdelen b en c, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdelen b en c, van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, en
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

In artikel 10c van de Participatiewet is ook bepaald dat het aan het college is om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Binnen de kaders van de wet is het aan de gemeente om vast te stellen op welke wijze zij bepalen of mensen tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren en of loonkostensubsidie voor hen wordt ingezet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62). In artikel 6, tweede lid, is vastgelegd welke criteria daarbij in acht genomen worden. Deze cumulatieve criteria zijn ontleend aan artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet en het landelijke besluit

loonkostensubsidie Participatiewet. Daarin is immers wettelijk de doelgroep loonkostensubsidie vastgelegd.

Artikel 9. Vaststelling loonwaarde

In artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet is bepaald dat als een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met die persoon, het college de loonwaarde van die persoon vaststelt. Hiervoor is geen aanvraag vereist. De vastgestelde loonwaarde legt het college vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen.

Het instrument dat het college gebruikt om de loonwaarde van die persoon te bepalen is het instrument dat is vastgesteld door het regionale werkbedrijf van de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant. Dit instrument zal voldoen aan de minimumeisen van het landelijk besluit Loonkostensubsidie.

Artikel 12. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

In artikel 12 is onder andere het overgangsrecht neergelegd. Het kan voorkomen dat personen een voorziening toegekend hebben gekregen op grond van de oude re-integratieverordening, die niet meer voldoet aan de voorwaarden uit deze verordening. Hierbij kan worden gedacht aan de situatie waarin de oude re-integratieverordening voorzieningen bevat die na inwerkingtreding van deze verordening niet meer worden verstrekt. Ook is het denkbaar dat een persoon op grond van de oude re-integratieverordening wel in aanmerking zou komen voor een voorziening, maar door inwerkingtreding van deze verordening niet meer. De toegekende voorziening zou dan op grond van artikel 3, eerste lid, van deze verordening moeten worden beëindigd. Om dit te voorkomen is in artikel 12, tweede lid, geregeld dat dergelijke voorzieningen worden behouden voor een bepaalde duur. Een dergelijke voorziening wordt behouden voor ten hoogste de duur van 12 maanden of - als dit eerder is - voor de duur dat deze is verstrekt. Dit uiteraard voor zover wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Re-integratieverordening Participatiewet 2015.1. Wordt niet meer aan die voorwaarden voldaan, dan moet de voorziening worden beëindigd, bijvoorbeeld als een belanghebbende geen aanspraak meer heeft op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. De periode van 12 maanden begint te lopen vanaf het moment van inwerkingtreding van deze verordening.

Voortzetten toegekende voorzieningen

Toegekende voorzieningen op grond van de Re-integratieverordening Participatiewet 2015.1 worden dus in beginsel behouden tot 12 maanden na inwerkingtreding van deze verordening. Na afloop van die periode kan het college besluiten of een voorziening wordt voortgezet (artikel 10, derde lid). Hierbij kan het college rekening houden met al gesloten overeenkomsten. Voortzetting van een voorziening ligt bijvoorbeeld voor de hand als het college is gehouden de kosten van een dergelijke voorziening te voldoen, ongeacht of een persoon nog gebruik maakt van de voorziening. Lopende re-integratievoorzieningen kunnen in beginsel ná inwerkingtreding van deze verordening worden afgerond conform de overeenkomst.

Voortzetting is niet mogelijk

Voortzetting van een toegekende voorziening na 12 maanden is niet mogelijk als de voorziening binnen die periode is beëindigd wegens het niet meer voldoen aan de voorwaarden voor die voorziening op grond van de Re-integratieverordening Participatiewet 2015.1 of als de voorziening is toegekend voor een kortere duur dan 12 maanden na inwerkingtreding van de verordening. Een voorziening dient immers niet langer te worden voortgezet dan de duur van de oorspronkelijke toekenning.

Ten aanzien van de voortgezette voorziening blijft de Re-integratieverordening Participatiewet 2015.1 van toepassing (artikel 13, vierde lid,

Bijlage 5 Overzicht verschillen tussen Re-integratieverordeningen Uden en Landerd en Re-integratieverordening Maashorst.

Artikelen oude verordeningen	Re-integratieverordeningen Uden en Landerd	Verordening Maashorst	Toelichting op aanvulling of wijziging
Artikel 1 Begrippen	<p>1. In deze verordening wordt verstaan onder;</p> <p>a. doelgroep; personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet;</p> <p>b. wet: Participatiewet.</p> <p>2. Alle niet nader omschreven begrippen die in deze verordening worden gebruikt zoals zij zijn gedefinieerd in de Algemene wet bestuursrecht, de Participatiewet of overige in deze verordening aangehaalde wetten.</p>	<p>Toegevoegd:</p> <p>a. interne werkbegeleiding: door een collega geboden dagelijkse werkbegeleiding op de werkvloer omdat de werknemer anders niet in staat is zijn werkzaamheden uit te voeren, en waarbij sprake is van meer dan de gebruikelijke begeleiding van een werknemer op een werkplek;</p> <p>b. jobcoaching: door een erkende deskundige geboden methodische ondersteuning aan personen met een arbeidsbeperking en aan werkgevers, gericht op het behouden van werk;</p> <p>c. voorziening: door het college noodzakelijk geachte voorziening, gericht op arbeidsinschakeling waaronder mede wordt begrepen persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van opgedragen taken;</p>	<p>Deze definities zijn toegevoegd n.a.v. wijzigingen Participatiewet (Breed offensief)</p>
Artikel 2 Maatwerk		Geen wijzigingen of toevoegingen	
Artikel 3 Algemene Bepalingen over voorzieningen	<p>1. Het college kan een voorziening beëindigen als:</p> <p>a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de wet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;</p> <p>b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de</p>	<p>Toevoegingen/wijzigingen</p> <p>1.Het college kan een voorziening weigeren als:</p> <p>a. de persoon ten behoeve van wie de voorziening zou worden verstrekt niet behoort tot de doelgroep;</p> <p>b. de persoon onvoldoende medewerking verleent aan het onderzoek dat nodig is voor het beoordelen van het recht op de voorziening;</p> <p>c. de persoon een beroep kan doen op een voorziening op basis van een andere wettelijke regeling, waardoor er sprake is van een voorliggende voorziening;</p> <p>d. de voorziening naar het oordeel van het college onvoldoende bijdraagt aan de arbeidsinschakeling; of</p>	<p>In de oude verordening stond niet in welke situatie het college een voorziening kan weigeren. Dit stond wel in de modelverordening en is nu toegevoegd.</p>

	<p>doelgroep;</p> <p>c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorzieningen, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2° van de wet;</p> <p>d. naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;</p> <p>e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;</p> <p>f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;</p> <p>g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.</p> <p>2. Het college kan nadere beleidsregels stellen ten aanzien van de aangeboden voorzieningen.</p> <p>3. De regels, als bedoeld in het tweede lid, kunnen in ieder geval betrekking hebben op de:</p> <p>a. voorwaarden waaronder een voorziening wordt aangeboden;</p> <p>b. weigeringsgronden van een voorziening;</p> <p>c. aanvraag van, en de besluitvorming over een voorziening;</p> <p>d. betaling van subsidies of andere wijzen van tegemoetkoming en het verlenen van voorschotten op deze subsidies;</p> <p>e. wijze van verlening en vaststelling van subsidies;</p> <p>f. overige criteria voor het aanbieden van voorzieningen en het verlenen van subsidies.</p>	<p>e. er niet wordt voldaan aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.</p> <p>3. Voorzieningen die gericht zijn op de arbeidsinschakeling worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid niet mogelijk is.</p> <p>4. Het college biedt de goedkoopst adequate voorziening aan, houdt bij het voorzieningenaanbod rekening met andere voorzieningen die in het kader van het sociaal domein beschikbaar zijn en stemt het aanbod, als dat nodig is, intern af zodat het optimaal bijdraagt aan een integrale ondersteuning van de persoon. Het college houdt bij de afstemming ook rekening met voorzieningen op grond van andere wettelijke regelingen en stemt dit af in het plan van aanpak, bedoeld in artikel 44a van de wet.</p>	<p>Lid 4 is toegevoegd om de uitgaven te kunnen beperken.</p>
--	--	---	---

	<p>4. Het college kan bij uitvoeringsbesluit een of meer subsidie- of budgetplafonds vaststellen voor één of meerdere voorzieningen. Het college dient dan na te gaan welke alternatieve voorzieningen er beschikbaar zijn.</p>		
--	---	--	--

<p>Artikel 4 Voorzieningen</p>	<p>1. Het college kan, onder andere de volgende voorzieningen gericht op re-integratie en participatie inzetten:</p> <p>a. De wettelijke voorzieningen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Participatievoorziening beschut werk, zoals bedoeld in artikel 1 Ob van de wet; 2. Loonkostensubsidie, zoals bedoeld in artikel IOd van de wet; 3. Begeleiding op de werkplek zoals bedoeld in artikel 10 da van de wet; 4. Ondersteuning bij leer-werktrajecten, zoals bedoeld in artikel 1 Of van de wet. <p>b. De (aanvullende) regionale voorzieningen uit het Functioneel Ontwerp Werkgeversdienstverlening van de regio Noordoost-Brabant:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Werkervaring; 2. Proefplaatsing. <p>c. Overige (aanvullende) lokaal geregelde voorzieningen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Scholing; 2. Persoonlijke ondersteuning; 3. Sociale activering; 4. Arbeidstraining; 5. Indienstnemingssubsidie <p>2. Het college stelt beleidsregels vast over de inzet en kaders van in lid 1 genoemde voorzieningen voor zover de wet niet bepaalt dat regels in de verordening moeten.</p> <p>3. Voorzieningen die gericht zijn op de arbeidsinschakeling worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van</p>	<p>Gewijzigd:</p> <p>Artikel 4. Beleidsregels Re-integratie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan aanvullend in beleidsregels vastleggen welke niet in deze verordening opgenomen voorzieningen het college kan aanbieden 2. De regels, als bedoeld in het eerste lid, kunnen in ieder geval betrekking hebben op de: <ol style="list-style-type: none"> a. voorwaarden waaronder een voorziening wordt aangeboden; b. weigeringsgronden van een voorziening; c. aanvraag van, en de besluitvorming over een voorziening; d. betaling van subsidies en het verlenen van voorschotten op deze subsidies; e. wijze van verlening en vaststelling van subsidies; f. overige criteria voor het aanbieden van voorzieningen en het verlenen van subsidies. 	<p>Dit artikel is beknopter omschreven. Er wordt verwezen naar de voorzieningen die worden genoemd in de verordening en beleidsregels.</p>
------------------------------------	---	--	--

	<p>algemeen geaccepteerde arbeid naar het oordeel van het college niet mogelijk is.</p> <p>4. Het college kan in beleidsregels vastleggen welke niet in deze verordening opgenomen voorzieningen het college aanvullend kan aanbieden</p>		
<p>Artikel 5 Participatievoorziening beschut werk</p>	<p>1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon: a. behoort tot de doelgroep; of b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) een uitkering verstrekt. 2.</p> <p>2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een werkplek beschut werk omdat het aantal geraamde beschut werkplekken in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.</p> <p>3. Indien het college heeft vastgesteld, dat een persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft, moet het college tot de ingangsdatum van de dienstbetrekking, bedoeld in artikel 10b, eerste lid, van de wet, een</p>	<p>Gewijzigd (lid 3 en 4)</p> <p>Artikel 8. Participatievoorziening beschut</p> <p>1. Het college biedt de voorziening beschut werk aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en deze persoon:</p> <p>a. behoort tot de doelgroep; of</p> <p>b. een persoon is aan wie het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen een uitkering verstrekt.</p> <p>2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid krijgt een persoon van wie is vastgesteld dat deze alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en die nog niet in aanmerking is gekomen voor een beschut werkplek omdat het aantal geraamde beschut werkplekken in één jaar al is gerealiseerd, voorrang op personen van wie later is vastgesteld dat zij alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.</p> <p>3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken, biedt het college de volgende voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling aan:</p> <p>a. voorzieningen zoals genoemd in artikel 4 lid 1;</p> <p>b. voorzieningen zoals genoemd in de Beleidsregels Re-integratie Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023;</p> <p>4. Het college biedt de volgende voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling aan tot het moment dat de dienstbetrekking beschut werk aanvangt:</p> <p>a. voorzieningen zoals genoemd in artikel 4 lid 1;</p> <p>b. voorzieningen zoals genoemd in de Beleidsregels Re-integratie Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023.</p>	<p>Geen toelichting nodig, bijna hetzelfde</p>

	adequate oplossing aanbieden tot het moment dat de persoon op een beschutte werkplek kan starten		
Artikel 6 scholing	<p>1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden gericht op arbeidsinschakeling.</p> <p>2. Het scholingstraject heeft tot doel de afstand tot het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid te verkleinen of te overbruggen.</p> <p>3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a van de wet.</p>	<p>Gewijzigd</p> <p>Artikel 5. Scholing</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden wanneer er noodzaak tot scholing bestaat. 2. De noodzaak voor scholing bestaat wanneer er voldaan is aan de volgende criteria: <ol style="list-style-type: none"> a. de scholing is arbeidsmarktrelevant én b. de duur van de scholing is niet langer dan 12 maanden c. de uitkeringsgerechtigde is schoolbaar 3. Het college toetst of de persoon schoolbaar is aan de hand van de volgende criteria: <ol style="list-style-type: none"> a. de cognitieve vaardigheden: de persoon voldoet aan de formele instroomeisen die het opleidingsinstituut stelt aan personen die de scholing willen gaan volgen én b. de belasting en de belastbaarheid: de persoon is gemotiveerd én is zowel fysiek als mentaal voldoende belastbaar om de scholing met goed gevolg af te kunnen ronden én de functie of het beroep, waar de scholing voor opleidt, uit te voeren én c. de persoonlijke omstandigheden: de persoonlijke omstandigheden van de persoon moeten zodanig zijn dat hij in staat is om de scholing met goed gevolg af te kunnen ronden. 4. Scholing is arbeidsmarktrelevant wanneer aan een van de onderstaande criteria is voldaan: <ol style="list-style-type: none"> a. Er is sprake van een baanintentie of baangarantie. Deze baanintentie of baangarantie blijkt uit een door de werkgever en de persoon ondertekende verklaring of arbeidsovereenkomst, dan wel een mondelinge verklaring door de werkgever. De verklaring houdt in dat de werkgever voornemens is om de persoon na het behalen van het certificaat of diploma een dienstbetrekking aan te bieden. De dienstbetrekking waarop de baanintentie of baangarantie betrekking heeft, start uiterlijk op de eerste dag van de maand direct volgend op 	De voorwaarden waartegen iemand gebruik mag maken van scholing zijn meer uitgewerkt.

		<p>de maand waarin de persoon de scholing met een diploma of certificaat heeft afgerond.</p> <p>b. De persoon maakt inzichtelijk dat hij met het behalen van het certificaat of diploma een reële kans heeft op werk in dienstbetrekking of om als zelfstandig ondernemer in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien. De persoon maakt hiervoor inzichtelijk tot welk (zelfstandig) beroep of functie de scholing opleidt. Wil de persoon in een dienstbetrekking gaan werken, dan geeft hij inzicht in de vacatures die hij na het afronden van zijn scholing kan vervullen. Wil de persoon als zelfstandig ondernemer gaan werken dan maakt de persoon inzichtelijk op welke wijze hij na het volgen van de scholing als zelfstandig ondernemer in zijn onderhoud kan voorzien.</p>	
Artikel 7 Persoonlijk ondersteuning	Aan een persoon of via de werkgever van de persoon die behoort tot de doelgroep kan het college persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken aanbieden in de vorm van (structurele) begeleiding als hij naar het oordeel van het college zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten.	<p>Wijziging en toevoeging Artikel 9b. Voorwaarden toekenning persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen verstrekken ten behoeve van een persoon die tot de doelgroep behoort. 2. Bij de toekenning van persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen gelden, onverminderd het bepaalde in artikel 3, de volgende voorwaarden: <ol style="list-style-type: none"> a. de persoon behoort tot de doelgroep en is minimaal achttien jaar oud, tenzij hij VSO/PRO-onderwijs heeft genoten; b. de persoon kan zonder deze vorm van ondersteuning niet aan het arbeidsproces deelnemen; c. de werkgever biedt een dienstbetrekking aan van minimaal 6 maanden. d. het betreft geen Arbo-taak waarvoor de werkgever verantwoordelijk is; e. het betreft geen meeneembare voorziening die tot de standaarduitrusting van de werkgever behoort of algemeen gebruikelijk is in een organisatie; 	Ten aanzien van persoonlijk ondersteuning bij werk is het aantal artikelen uitgebreid wegens de wijzigingen in de Participatiewet. Deze vallen allemaal onder 9b t/m 9h Ondersteuning in het voortraject naar werk is opgenomen in de beleidsregels Re-integratie

		<p>f. er is naar het oordeel van het college geen sprake van een werkplekaanpassing die in zijn algemeenheid van de werkgever kan worden verlangd; en</p> <p>g. de kosten van de voorziening(en) zijn naar het oordeel van het college proportioneel, dat wil zeggen dat de investering in de voorziening moet opwegen tegen de maatschappelijke opbrengsten van uitstroom naar werk.</p>	
Artikel 7 Persoonlijk ondersteuning		<p>Artikel 9c. Aanvraagprocedure persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een aanvraag om persoonlijke ondersteuning bij werk en overige voorzieningen kan bij het college worden ingediend door de persoon of zijn werkgever. Het college kan hiervoor een aanvraagformulier vaststellen. 2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag. 3. Het college bepaalt na overleg met de persoon, en indien van toepassing met de werkgever, welke ondersteuning of voorziening(en) het beste kunnen bijdragen aan de arbeidsinschakeling. 4. Het college onderzoekt, voor zover nodig en gelet op de omstandigheden van de persoon, in daartoe voorkomende gevallen de mogelijkheden om door samenwerking met andere partijen, onder meer op het gebied van (publieke) gezondheid, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, schuldhulpverlening, welzijn en wonen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde integrale dienstverlening met het oog op de arbeidsinschakeling, bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onder g, onderdeel 1, of de wijze van voortgezette persoonlijke ondersteuning, bedoeld in artikel 8a, tweede lid, onder g, onderdeel 2, van de wet. 	Biedt mogelijkheid aan werkgever of werknemer of zelf een aanvraag te doen
Artikel 7 Persoonlijk ondersteuning		<p>Artikel 9d. Persoonlijke ondersteuning bij werk</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan persoonlijke ondersteuning bij werk voor personen behorend tot de doelgroep in de vorm van een subsidie of in natura toekennen aan de werkgever voor: <ol style="list-style-type: none"> a. jobcoaching; b. interne werkbegeleiding door een interne werkbegeleider. 	Persoonlijke ondersteuning kan bestaan uit interne werkbegeleiding of jobcoaching.

		<p>2. De aanspraak van de werkgever op persoonlijke ondersteuning bij werk eindigt als:</p> <ol style="list-style-type: none"> de dienstbetrekking tussen werkgever en werknemer eindigt; de persoonlijke ondersteuning niet meer nodig is; de persoonlijke ondersteuning niet meer voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 9 e tot en met 9h. <p>3. In het geval van inzet van persoonlijke ondersteuning bij werk bij een dienstverband bij IBN gelden de afspraken die zijn gemaakt in het Partnership met IBN. Artikel 9c tot en met 9 h zijn dan niet van toepassing, met uitzondering van artikel 9f, lid 3.</p>	
Artikel 7 Persoonlijk ondersteuning		<p>Artikel 9e. Interne werkbegeleiding</p> <ol style="list-style-type: none"> interne werkbegeleiding: wanneer een persoon uit de doelgroep voor het kunnen verrichten van werk is aangewezen op begeleiding die de gebruikelijke begeleiding door de werkgever en andere werknemers aanzienlijk te boven gaat. De interne werkbegeleider: <ol style="list-style-type: none"> heeft een speciale training of opleiding gevolgd om werknemers met een beperking te begeleiden op de werkplek; kent de inhoud van de werkzaamheden; Het college kan een subsidie verlenen aan de werkgever voor het organiseren van de interne werkbegeleiding. De volgende aangetoonde meerkosten worden vergoed: <ol style="list-style-type: none"> meerkosten voor het organiseren van de interne werkbegeleiding, denk onder andere aan de lid 2 onder a genoemde training uren, voor een uurtarief van maximaal de helft van het tarief per uur ex BTW voor jobcoaching zoals aangegeven in artikel 9h lid 3, die aantoonbaar aan interne werkbegeleiding zijn besteedt tot <ol style="list-style-type: none"> 1e jaar: maximaal 8% van de uren van het dienstverband; 2e jaar: maximaal 4% van de uren van het dienstverband; 3e jaar: maximaal 2,5% van de uren van het dienstverband 	Eisen waaraan interne werkbegeleiding moet voldoen

		<p>4. Het college kan van de in het derde lid genoemde maximale percentages afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang dat beoogt te worden beschermd, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard</p>	
<p>Artikel 7 Persoonlijk ondersteuning</p>		<p>Artikel 9 f. Jobcoaching</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jobcoaching heeft ten doel een zodanige begeleiding aan werknemer en werkgever te bieden, dat de werknemer na de maximale duur van de inzet zoals opgenomen in lid 5 zonder extra begeleiding op de werkplek bij de werkgever werkzaam kan zijn. 2. In overleg met werkgever en werknemer beslist het college of de jobcoaching wordt uitgevoerd door een interne jobcoach (jobcoach in dienst bij de werkgever), door een externe jobcoach (jobcoach van een externe jobcoachorganisatie) of door een jobcoach in dienst van de gemeente. 3. Op het inzetten van jobcoaching, zowel intern als extern, zijn de volgende voorwaarden van toepassing: <ol style="list-style-type: none"> a. de jobcoachorganisatie is een door het UWV erkende jobcoachorganisatie of, b. de jobcoach organisatie staat geregistreerd of ingeschreven bij een van de volgende organisaties: <ol style="list-style-type: none"> I. Nationaal Jobcoachregister van Blik op Werk of II. Nederlandse Vereniging voor Support (NVS) of; III. Brancheorganisatie OVAL of: - IV. Beroepsorganisatie Noloc 4. Bij een interne jobcoach geldt als aanvullende voorwaarde dat de jobcoach niet de leidinggevende van de medewerker is 5. Het aantal uren in te zetten jobcoaching is in principe: <ol style="list-style-type: none"> a. Het 1^e jaar: maximaal 8 % van de uren van het dienstverband; b. Het 2^e jaar: maximaal 4 % van de uren van het dienstverband; c. Het 3^e jaar: maximaal 2,5 % van de uren van het dienstverband. 6. Het college kan van de in het vijfde lid genoemde maximale percentages afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang dat beoogt te worden beschermd, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard. 	<p>Eisen waaraan jobcoaching moet voldoen</p>

<p>Artikel 7 Persoonlijk ondersteuning</p>		<p>Artikel 9g. Jobcoaching in natura</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan ambtshalve, of op aanvraag, jobcoaching in natura aanbieden, uitgevoerd door een externe jobcoach in opdracht van de gemeente of door een jobcoach in dienst van de gemeente. 2. Bij aanvragen om jobcoaching in natura en de voorbereiding van een beschikking op de aanvraag is het bepaalde in de artikelen 9b tot en met 9f van overeenkomstige toepassing. 	<p>Jobcoaching in natura</p>
<p>Artikel 7 Persoonlijk ondersteuning</p>		<p>Artikel 9h. Subsidie voor het organiseren van jobcoaching door werkgever</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan op aanvraag subsidie voor het organiseren van jobcoaching verlenen aan de werkgever. 2. Subsidie voor het organiseren van jobcoaching kan, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 9b tot en met 9f, worden verleend als: <ol style="list-style-type: none"> a. de jobcoaching, bestaande uit een individueel trainings- of inwerkprogramma en een systematische begeleiding van de persoon behorend tot de doelgroep, gericht op het kunnen uitvoeren van de aan hem opgedragen taken, wordt geborgd door middel van een coachingsplan; b. de omvang en de kwaliteit van de georganiseerde jobcoaching passend is; c. de continuïteit van de jobcoaching geborgd is; en d. de persoon voor wie de subsidie wordt gevraagd daarvan op de hoogte is en schriftelijk instemt met het organiseren van jobcoaching door de werkgever. <p>Het college hanteert voor jobcoaching een tarief per uur dat is vastgesteld binnen de op dat moment geldende aanbesteding, waarbij het college zorgdraagt voor de kenbaarheid van de voor het betreffende jaar van toepassing zijnde tarieven.</p>	<p>Subsidie aan werkgever voor jobcoaching</p>
<p>Artikel 8. Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort</p>	<p>1. Het college stelt vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. 2. Hierbij neemt het college de volgende criteria in acht: a. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet en</p>	<p>Komt niet terug in de verordening</p>	<p>De verordeningsplicht van dit artikel is komen te vervallen. Het is nu opgenomen in de Participatiewet</p>

	<p>b. die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen en</p> <p>c. die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie en d. de criteria die zijn opgenomen in het landelijke besluit loonkostensubsidie Participatiewet.</p>		
Artikel 9. Vaststelling loonwaarde	Het college gebruikt het door het regionale werkbedrijf van de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant vastgesteld instrument voor het vaststellen van de loonwaarde van een persoon.	Komt niet terug in de verordening	De verordeningsplicht van dit artikel is komen te vervallen. Het is nu opgenomen in de Participatiewet
Artikel 10. Uitvoering	1. Het college draagt zorg voor de uitvoering van deze verordening. 2. Het college stelt voor de uitvoering van deze verordening beleidsregels vast.	Komt niet terug in de verordening.	In artikel 4 worden de beleidsregels genoemd. Dat het college de verordening uitvoert staat in de Participatiewet
Artikel 11. Bijzondere situaties.	1. In bijzondere situaties kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening. 2. In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslist het college.	Hetzelfde in de nieuwe verordening, maar dan artikel 10	
Nieuwe artikelen	Re-integratieverordeningen Uden en Landerd	Verordening Maashorst	Toelichting op aanvulling of wijziging
Artikel 6. Proefplaats		<ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan iemand die tot de doelgroep behoort een proefplaats bij een werkgever aanbieden indien dit naar de mening van het college noodzakelijk is voor arbeidsinschakeling. 2. De proefplaats is gericht op het verkrijgen van een reguliere detachings- of arbeidsovereenkomst bij een werkgever. 3. De proefplaats wordt aangeboden tot de maximale wekelijkse arbeidsuren van die werkgever voor een aaneengesloten periode van 2 of 3 maanden, en kan gemotiveerd worden verlengd met 4 of 3 maanden (in totaal 6 maanden) als er nog niet voldoende zicht bestaat op de vaardigheden van werknemer. De bijstandsgerechtigde ontvangt geen beloning en er wordt geen arbeidsovereenkomst aangegaan met de bijstandsgerechtigde. 4. Voor een proefplaats wordt uitsluitend toestemming verleend als: 	<p>Voorwaarden inzet proefplaats</p> <p>Is opgenomen wegens wijzigingen Participatiewet (Breed Offensief)</p>

		<ol style="list-style-type: none"> a. de persoon, gelet op zijn vaardigheden en capaciteiten, tot de werkzaamheden in staat is; b. het college verwacht dat de plaatsing bijdraagt aan het vergroten van de kans op arbeidsinschakeling; c. als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt; d. de werkzaamheden van de persoon niet al eerder (onbeloond) door hem bij die werkgever, of diens rechtsvoorganger, zijn verricht; en e. de werkgever bij aanvang van de proefplaats schriftelijk de intentie heeft uitgesproken dat hij de persoon, bij gebleken geschiktheid, direct aansluitend aan zijn proefplaats, voor minimaal zes maanden, zonder proeftijd, in dienst zal nemen. <ol style="list-style-type: none"> 5. Er kan tijdens de proefplaats een loonwaardemeting worden uitgevoerd. 6. Met de werkgever en de bijstandsgerechtigde wordt een schriftelijke proefplaatsovereenkomst gesloten waarin het doel, de duur en omvang, de taken en verplichtingen, de bijdrage van de werkgever in de kosten en de overige gemaakte afspraken worden vastgelegd. 7. De werkgever sluit voor de bijstandsgerechtigde een aansprakelijkheidsverzekering af. 	
Artikel 7. Participatieplaats		<ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de wet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten. 2. Het college zorgt ervoor dat de te verrichten additionele werkzaamheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die wordt ondertekend door het college, de werkgever en de persoon die de additionele werkzaamheden gaat verrichten. 3. De premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, van de wet bedraagt 0 per zes maanden. 	<p>Voorwaarden voor inzet participatieplaats</p> <p>Is opgenomen wegens wijzigingen Participatiewet (Breed Offensief)</p>
Artikel 9a. Specifiek aanvraagproces loonkostensubsidie		<ol style="list-style-type: none"> 1. Het college verstrekt overeenkomstig artikel 10d, van de wet, ambtshalve of op aanvraag, loonkostensubsidie aan de werkgever die voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met een persoon die behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. In geval van een aanvraag zijn het tweede tot en met het vijfde lid van dit artikel van toepassing. 	Dit artikel maakt mogelijk dat werkgever of werknemers zelf aanvraag voor

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag schriftelijk aan de werkgever, of als de aanvraag wordt gedaan door de persoon, aan de werkgever en de persoon. 3. Een aanvraag voor loonkostensubsidie wordt, als het een persoon betreft die nog niet behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, ook beschouwd als een aanvraag om vast te stellen of de persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, bedoeld in artikel 10c, eerste lid, onder a, van de wet. 4. Het college neemt bij het verstrekken van de loonkostensubsidie het preferente proces loonkostensubsidie in acht. 	<p>loonkostensubsidie kan doen.</p> <p>Is opgenomen wegens wijzigingen Participatiewet (Breed Offensief)</p>
Artikel 9 i. Specifieke voorwaarden toekenning vervoersvoorziening		<ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan een vervoersvoorziening toekennen aan een persoon die door zijn beperking niet zelfstandig naar zijn werkplek, proefplaats of opleidingslocatie kan reizen. Deze vervoersvoorziening kan zowel in natura als in de vorm van een vergoeding in geld, volgens de geldende belastingregels, worden verstrekt. 2. Het college biedt een vervoersvoorziening aan als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan: <ol style="list-style-type: none"> a. de persoon kan door zijn beperking niet zelfstandig reizen of gebruik maken van het openbaar vervoer; en b. het vervoer is beperkt tot woon-werkverkeer. 3. De hoogte van de vergoeding in geld hangt af van het aantal dagen dat moet worden gewerkt en wordt volgens de geldende belastingregels verstrekt. 4. Het college brengt een eventueel bedrag voor een vervoersvoorziening van de werkgever aan de werknemer in mindering op de te verstrekken vervoersvoorziening. 	<p>Biedt mogelijkheid tot aanvraag vervoersvoorziening als iemand niet zelfstandig naar werk kan</p> <p>Is opgenomen wegens wijzigingen Participatiewet (Breed Offensief)</p>
Artikel 9j. Specifieke voorwaarden noodzakelijke voorzieningen bij visuele of		<ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan een voorziening toekennen die gericht is op de vervanging of ondersteuning van een door ziekte of gebrek geheel of gedeeltelijk ontbrekende visuele of motorische lichaamsfunctie. 	<p>Biedt mogelijkheid tot aanvraag voorziening bij visuele of motorische handicap.</p>

motorische handicap			Is opgenomen wegens wijzigingen Participatiewet (Breed Offensief)
Artikel 9 k. Specifieke voorwaarden meeneembare voorzieningen		<ol style="list-style-type: none"> 1. Het college kan een meeneembare voorziening toekennen, als dit nodig is voor de persoon om te kunnen werken. 2. Er is geen limitatieve lijst van voorzieningen. In principe kan elk product als een meeneembare voorziening worden beschouwd als de noodzaak en meerwaarde in de werksfeer aantoonbaar is. 3. De meeneembare voorziening wordt in principe in bruikleen beschikbaar gesteld. In bijzondere gevallen kan het college besluiten de voorziening in eigendom te verstrekken. 	<p>Biedt mogelijkheid tot aanvraag meeneembare voorziening</p> <p>Is opgenomen wegens wijzigingen Participatiewet (Breed Offensief).</p>

Technische vraag

Zaaknr.: 82061-2023

Technische vraag aan: Domein Sociaal beleid

Onderwerp: 8.e Raadsvoorstel Re-integratieverordening Participatiewet/IOAW/IOAZ Maashorst 2023

Wij lezen in dit raadsvoorstel verplichtingen en kanttekeningen:

Het Breed Offensief is een pakket aan maatregelen om meer mensen met een arbeidsbeperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden. Het Breed Offensief is landelijk voorbereid (vanaf 2018) en nu pas, na veel debat in de Tweede Kamer, in wetgeving vastgelegd.

Kanttekening:

Er zijn echter bepaalde voorzieningen die zijn toegevoegd aan de Participatiewet en verwerkt in de Re-integratieverordening die zouden kunnen leiden tot verhoging van de uitgaven aan Re-integratie. Dit zijn vervoersvoorzieningen voor mensen die niet zelfstandig naar het werk kunnen komen, voorzieningen voor personen met een visuele of motorische beperking en meeneembare voorzieningen ter ondersteuning in de werksituatie (artikel 9i, 9j e 9k van de verordening)

Vooralsnog is er naar verwachting voldoende ruimte in het re-integratiebudget om verhoging van uitgaven op te vangen.

Onze vraag:

1. De overheid heeft een nieuwe wet aangenomen (die wij zeer toejuichen) die kan zorgen voor hogere uitgaven door extra vervoersvoorzieningen. Wordt hiervoor ook extra geld toegekend vanuit de landelijke overheid aan de gemeente?

Ondertekening:

Datum indiening : 25-10-2023

Fractie : GroenLinks

Naam indiener : Genoveef Lukassen

Antwoord op technische vraag

Antwoord door: Jacqueline van der Jagt

Datum: 25-10-2023

Vraag:

De overheid heeft een nieuwe wet aangenomen (die wij zeer toejuichen) die kan zorgen voor hogere uitgaven door extra vervoersvoorzieningen. Wordt hiervoor ook extra geld toegekend vanuit de landelijke overheid aan de gemeente?

Antwoord:

Er wordt geen extra geld toegekend vanuit de landelijke overheid aan de gemeente in het kader van het Breed Offensief.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: / 70146-2023

Onderwerp: Wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord

Auteur	: Lianne Janssen
Domein/team	: Dienstverlening / Veiligheid
E-mail	: Lianne.Janssen@gemeentemaashorst.nl
Port.	: M.J.D. Donders-de Leest (wnd)

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord

Voorstel

Akkoord met de wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord en geen zienswijze naar voren brengen.

Inleiding

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wijziging heeft ook impact op de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord die hierdoor gewijzigd moet worden.

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) maakt (publiekrechtelijke) samenwerking mogelijk tussen provincies, gemeenten n/of waterschappen. Nederland kent meer dan 1.200 samenwerkingsverbanden, gemiddeld 33 per gemeente. Dat gebeurt op verschillende niveaus en op verschillende manieren. De Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) betreft een verplichte gemeenschappelijke regeling (GR). VRBN heeft tot 1 juli 2024 om wijzigingen door te voeren in de gemeenschappelijke regeling.

Beoogd effect

Met de gewijzigde wet beoogt de wetgever de betrokkenheid van gemeenteraden bij het bestuur van een samenwerkingsverband te verbeteren.

Zo introduceert de gewijzigde Wgr extra mogelijkheden en instrumenten voor raden om hun kaderstellende en controlerende rol beter in te vullen. Aangezien samenwerkingsverbanden verschillend van aard zijn, hebben gemeenschappelijke regelingen ruimte om de gewijzigde Wgr op een eigen manier toe te passen. De raden van deelnemende gemeenten bepalen hoe ze met de nieuwe mogelijkheden omgaan.

VRBN heeft de volgende uitgangspunten gehanteerd bij de voorgestelde wijziging:

- Samenwerken is meer dan de Wgr

Samenwerking tussen VRBN en betrokken gemeenten is niet afhankelijk van wijzigingen in de Wgr. Al vanaf 2020 is VRBN hier bijvoorbeeld concreet mee bezig door 'Verbeteren van het samenspel met

gemeenten' op te nemen als een van de pijlers in het beleidsplan van VRBN. Ook de betrokken griffiers beogen de samenwerking tussen raden en gemeenschappelijke regelingen te verbeteren met hun rapport 'Grip op regionale samenwerkingsverbanden'.

- Het AB-lid is aanspreekpunt voor de raad

De Wgr brengt geen wijziging in de algemene rol van de raad tegenover de burgemeester in zijn rol als Veiligheidsregiobestuurder. AB-leden blijven daarmee het eerste aanspreekpunt voor hun raad.

- Instrumenten van de nieuwe Wgr creëren meer inhoudelijke betrokkenheid en passen bij omvang en bevoegdheden van VRBN

De nieuwe Wgr geeft raden meer instrumenten voor sturing. Voortkomend uit de behoefte tot meer inhoudelijk debat en een 'kleinere afstand' tot gemeenschappelijke regelingen. De wet laat nadrukkelijk de keuze voor verschillende instrumenten aan een individuele regeling.

Argumenten

1. Met de voorgestelde wijzigingen wordt de betrokkenheid van gemeenteraden verder versterkt

VRBN heeft bij het wijzigen van de GR de adviezen van de griffiers in de regio gevolgd. Op veel vlakken kent VRBN al een hoge mate van betrokkenheid, bijvoorbeeld via zienswijzen op de Kadernota, begroting en beleidsplan (incl. risicoprofiel) en een actieve informatieplicht. Dit is nu nog nadrukkelijker opgenomen in de GR (toevoeging artikel 4.5, zienswijzen).

Binnen VRBN is het historisch zo gegroeid dat ook de resultaatbestemming aan de gemeenteraden wordt aangeboden voor een zienswijze. Dit kent geen wettelijke grondslag, maar is opgenomen in de financiële verordening. Overwogen wordt nu om dit voortaan bij het Algemeen bestuur te laten. Daarom is de resultaatbestemming niet toegevoegd in de gewijzigde GR, zodat dit op termijn in de Financiële verordening aangepast kan worden.

Nieuw is een artikel over participatie. Op de regionale raadsbijeenkomst (VVB) van 10 mei is een suggestie aangenomen om raden in de gelegenheid te stellen wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij ingrijpend geachte bovengemeentelijke en langdurige crises. Dit is nu opgenomen in artikel 4.6 van de GR. VRBN heeft daarnaast een verbondenheid met inwoners en de maatschappij. Brandweervrijwilligers zijn daar het sprekende voorbeeld van. Via bijvoorbeeld een participatieraad worden vrijwilligers geïnformeerd en kunnen ze meepraten over het functioneren van de organisatie. Ook is er vanuit verschillende beleidsprogramma's structureel contact met bedrijven, inwoners en studenten waardoor mede richting wordt gegeven aan beleid. De GR biedt hier nu nadrukkelijk ruimte toe.

Een compleet overzicht van de wijziging Wgr, adviezen van de griffiers en toepassing in GR VRBN is opgenomen in het zienswijzeverzoek van de VRBN in bijlage 1.

2. Met de wijziging van de GR voldoet deze aan de Wgr en is daarnaast weer up to date

VRBN heeft de wijzigingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verwerkt in de Gemeenschappelijke regeling (GR). Hiermee voldoet de GR aan de gewijzigde Wgr. De nieuwe GR bevat ook een aantal technische aanpassingen en kleine correcties. Hiermee is de GR ook weer up to date.

Kanttekeningen

De voorgestelde wijziging van de GR versterkt de positie van de gemeenteraden en voert redactionele wijzigingen door. Dit geeft geen kanttekeningen en risico's.

Financiën

De wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling heeft geen effect op de begroting.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

De gemeenteraad bijgevoegd raadsvoorstel/besluit voorleggen en vervolgens de zienswijze van de gemeenteraad kenbaar maken aan het Algemeen Bestuur van de VRBN.

Vervolg

Figuur 1. De nieuwe procedure voor het wijzigen van een GR.

De nieuwe Wgr verplicht een getrapte procedure waarbij een voorstel tweemaal aangeboden wordt aan de gemeenteraden. Eenmaal voor zienswijze en eenmaal ter toestemming. Onderliggend raadsvoorstel heeft betrekking op de zienswijzeprocedure. Op basis van de ingediende zienswijzen wordt een definitieve tekst opgesteld van de GR. Deze tekst wordt vervolgens ter toestemming in procedure gebracht. Dit gebeurt in de eerste helft van 2024 zodat de nieuwe GR op 1 juli 2024 in werking kan treden.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Zienswijzeverzoek VRBN
2. Concept Gemeenschappelijke regeling VRBN 2024 met wijzigingen bijhouden
3. Concept Gemeenschappelijke regeling VRBN 2024 incl. toelichting
4. Zienswijzebrief

Uden, 26 september 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Raadsbesluit

Zaaknummer: 70146-2023

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen van het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 26 september 2023:

gelet op artikel ; artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

b e s l u i t

Akkoord met de wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord en geen
zienswijze naar voren brengen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 16 november 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. N.E. Gradisen

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Het College van B&W en gemeenteraad van deelnemende gemeenten

Datum	3 augustus 2023	Behandeld door	Hemert, Loek van	Bijlage	2
Onze referentie	2023-U14927	Telefoon	088 020 8208		
Uw referentie		E-mail	secretarisveiligheidsregio@vrbn.nl		
Zaaknummer	BBN23-25090				
Onderwerp	Zienswijzeverzoek wijziging gemeenschappelijke regeling VRBN				

Geacht college, geachte raad,

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) maakt onder andere samenwerking mogelijk tussen verschillende gemeenten. Op 1 juli 2022 is deze wet gewijzigd. Over de gevolgen van deze wijziging bent u recent via een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Voor de aanleiding, het doel en de gezamenlijke regionale aanpak, verwijzen we daarom naar deze brief. De gemeenschappelijke regeling van Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) moet geactualiseerd worden als gevolg van de wijziging van de Wgr. Uw raad heeft de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de ontwerpregeling van VRBN.

Wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling van VRBN

De tabel op de volgende pagina toont de acht inhoudelijke punten op basis waarvan de Wet gemeenschappelijke regelingen is aangepast. Bij elk punt staat weergegeven wat het advies is van de griffierskring Noordoost Brabant, dit advies is eerder gedeeld met uw raad. In de laatste kolom staat beschreven hoe VRBN omgaat met de wijziging van de Wgr in haar nieuwe gemeenschappelijke regeling. De nieuwe gemeenschappelijke regeling bevat ook een aantal technische aanpassingen en kleine correcties.

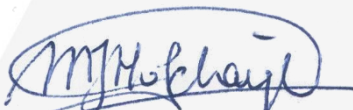
Zienswijze vóór 16 november 2023

Uw reactie op de concept gemeenschappelijke regeling van VRBN ontvangen wij graag uiterlijk 16 november 2023. Zo kunnen de reacties besproken worden in de AB-vergadering van VRBN op 30 november 2023.

Begin 2024 gemeenschappelijke regeling VRBN ter toestemming

Na deze zienswijzeprocedure volgt, indien noodzakelijk, een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling. De definitieve regeling ontvangt uw raad begin volgend jaar nogmaals voor een wettelijk verplichte 'toestemmingsprocedure'. Na toestemming van alle colleges zal de nieuwe regeling bekend worden gemaakt. De nieuwe regeling zal dan ingaan op 1 juli 2024.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Noord,

Marie-Louise van Schaijk
secretaris

Wijziging gemeenschappelijke regeling: nieuwe instrumenten vanuit de Wgr

Wijziging Wgr	Advies griffiers	Regeling VRBN
<p>1. Adviescommissies instellen</p> <p><i>De mogelijkheid om per gemeenschappelijke regeling een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen</i></p>	<p>De toegevoegde waarde van het instellen van een adviescommissie lijkt de griffiers beperkt. Er ontbreekt immers een duidelijk mandaat (zienswijzen worden in de eigen raden vastgesteld) en een commissielid zal nooit alle politieke geledingen uit de eigen gemeenteraad kunnen vertegenwoordigen. Het is de verwachting van de griffiers dat deze commissies geen wezenlijke bijdrage aan een betere politieke discussie over het werk van de samenwerkingsverbanden zullen leveren.</p>	<p>Aansluiten bij het advies van de griffiers: voorlopig geen adviescommissie instellen.</p> <p>Een adviescommissie kan overigens wel op enig moment worden geïnitieerd op verzoek van de betrokken raden. Dit staat los van het wel of niet opnemen in de gemeenschappelijke regeling van VRBN.</p> <p><i>Artikel 7.1 is aangepast om dit mogelijk te maken.</i></p>
<p>2. Zienswijzen uitbreiden</p> <p><i>Voor zwaarwegende besluiten binnen een gemeenschappelijke regeling. Er moet aangewezen worden voor welke besluiten een zienswijze-procedure geldt.</i></p>	<p>Het voorstel is om in de gemeenschappelijke regelingen, waar dit nog niet (wettelijk) bepaald is, vast te leggen dat de kadernota en het meerjarenbeleidsprogramma via een zienswijzeprocedure dient te verlopen. Dat zijn voor de raad twee majeure momenten om aan de voorkant te kunnen sturen op het beleid.</p>	<p>Aansluiten bij het advies van de griffiers: de kadernota en beleidsplan via een zienswijze aanbieden.</p> <p>De kadernota, begroting en het beleidsplan (inclusief risicoprofiel) worden al aangeboden voor een zienswijze. Voor het risicoprofiel en beleidsplan geldt ook een verplichting vanuit de Wet Veiligheidsregio.</p> <p>Binnen VRBN werd de bestemming van het jaarrekeningresultaat aangeboden voor een zienswijze, hoewel deze verplichting niet bestond. De adoptieambtenaren¹ adviseren de beslissing tot de bestemming van het rekeningresultaat voortaan aan het Algemeen Bestuur over te laten.</p> <p><i>Artikel 4.5 over zienswijzen is toegevoegd aan de regeling. Daarnaast bevat artikel 10.4 de wettelijk verplichte zienswijzen in het kader van de begrotingscyclus.</i></p>
<p>3. Actieve informatieplicht</p> <p><i>Er moet worden vastgelegd op welke wijze de gemeenschappelijke regeling invulling geeft aan een actieve informatieplicht richting raden.</i></p> <p><i>Dit is een plicht over alles wat er binnen de gemeenschappelijke regeling speelt. Niet beperkt tot te nemen besluiten.</i></p>	<p>Als de samenwerkingsverbanden de raden rechtstreeks actiever gaan informeren, dan is er in ieder geval bekend welke onderwerpen en thema's er zijn besproken. Dat kan dan weer aanleiding zijn voor de eigen lokale bestuurders om actief de raden te informeren en/of voor raadsleden om vragen te stellen. Het advies van griffiers is om met de verschillende samenwerkingsverbanden afspraken te maken op welke wijze</p>	<p>Invulling geven aan de actieve informatieplicht door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onze continue bijdrage aan de verenigde voorbereidende vergaderingen (regionale raadsbijeenkomsten) die namens de griffiers worden georganiseerd. • Voorafgaand en na afloop van een AB-vergadering te informeren over de besluiten die het AB voornemens is of heeft genomen.

¹ De adoptieambtenaren is een groep van ambtenaren uit de deelnemende gemeenten. Zij brengen gezamenlijk een advies uit over voorstellen van VRBN die een strategisch karakter en/of belangrijke financiële consequenties voor de gemeenten hebben. Zij brengen zowel advies uit aan de raden en de colleges van de deelnemende gemeenten als aan het bestuur van VRBN.

Wijziging Wgr	Advies griffiers	Regeling VRBN
	<p>invulling gaat worden gegeven aan de actieve informatieplicht zodat het een stimulans kan zijn voor de informatievoorziening en beeldvorming van de raden.</p> <p>Daarnaast wordt voorgesteld om ook in de fase van uitvoering vaker te rapporteren op afwijkingen, risico's en onverwachte gebeurtenissen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inlichtingen die zijn verzocht door een individuele raad/ raadslid, te delen met alle raden. <p>In regionale ambtelijke afstemming wordt bekeken op welke manier de informatie het beste kan worden aangeboden. Bijvoorbeeld via een gezamenlijke website.</p> <p><i>Artikel 8.1 is uitgebreid om invulling te geven aan de actieve informatieplicht.</i></p>
<p>4. Passieve informatieplicht <i>Het verstrekken van informatie op verzoek. Dit betreft geen wijziging</i></p>	<p>Het advies van de griffiers is om te kijken of deze passieve informatieplicht beter kan worden ingevuld, bijvoorbeeld door voor iedere regeling een emailadres open te stellen waar raadsleden met een verzoek om inlichtingen terecht kunnen en afspraken te maken over beantwoordingstermijnen.</p>	<p>Invulling geven aan de passieve informatieplicht door:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het kenbaar maken van een e-mailadres voor raadsleden Te streven naar een termijn van beantwoording van 14 dagen. <p><i>Hoofdstuk 8 bevat al bepalingen over het verstrekken van inlichtingen op verzoek van deelnemers. Er is geen aanpassing van de regeling noodzakelijk op dit punt.</i></p>
<p>5. Participatie inwoners en belanghebbenden <i>Er moet worden vastgelegd op welke wijze inwoners en belanghebbenden betrokken worden bij voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.</i></p>	<p>Een generieke bepaling opnemen om participatie mogelijk te maken.</p>	<p>Een generieke bepaling opnemen over participatie.</p> <p>Op de regionale raadsbijeenkomst (VVB) van 10 mei is een suggestie aangenomen om raden in de gelegenheid te stellen wens en bedenkingen kenbaar te maken bij ingrijpend geachte bovengemeentelijke en langdurige crises.</p> <p>VRBN heeft een verbondenheid met inwoners en de maatschappij. Brandweervrijwilligers zijn daar het sprekende voorbeeld van. Via bijvoorbeeld een participatieraad worden vrijwilligers geïnformeerd en kunnen ze meepraten over het functioneren van de organisatie. Ook is er vanuit verschillende beleidsprogramma's structureel contact met bedrijven, inwoners en studenten waardoor mede richting wordt gegeven aan beleid.</p> <p>Uit de Wet Veiligheidsregio volgen participatiebepalingen wat betreft het betrekken van belanghebbenden bij het beleidsplan.</p> <p><i>Een nieuw artikel 4.6 bevat een generieke participatiebepaling en gaat specifiek in op participatie bij een langdurige crisis.</i></p>
<p>6. Evaluatieverplichtingen <i>Er moet een bepaling zijn over evaluatie van de regeling.</i></p>	<p>De raden hebben naar inschatting van de griffiers geen behoefte aan (separate) evaluaties van regelingen. Een evaluatie van een regeling ziet voor een groot deel toe of (operationele) taken goed zijn uitgevoerd. Dat is eerder relevant</p>	<p>Geen aanvullende evaluatieverplichtingen opnemen.</p> <p>VRBN kent evaluatieverplichtingen die voortkomen uit de Wvvr:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eenmaal per drie jaar een kostenevaluatie (benchmark)

Wijziging Wgr	Advies griffiers	Regeling VRBN
	<p>voor een dagelijks / algemeen bestuur van de regeling en de colleges.</p> <p>Het is wel denkbaar om in een meerjarige beleidsplan een evaluatie te integreren of als bijlage toe te voegen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eenmaal per vijf jaar een visitatie door een visitatiecommissie <p><i>Een nieuw artikel 8.4 geeft invulling aan de evaluatieverplichtingen.</i></p>
<p>7. Uittredingsregeling <i>De bepalingen rondom uittreding worden aangescherpt, het is niet meer voldoende te volstaan met een bepaling dat het Algemeen Bestuur gevolgen van een uittreding regelt.</i></p>	<p>Geen advies van de griffiers hierover.</p>	<p>De wetgever lijkt zich bij de uittredingsregeling vooral te richten op <i>vrijwillige</i> regelingen. Veiligheidsregio's zijn echter verplichte regelingen. Van uittreden of opheffen is daarom geen sprake.</p> <p>Uitzondering is een gemeentelijke herindeling waarbij het grondgebied van een Veiligheidsregio verandert of een situatie waarbij de wetgever kiest voor een andere regio-indeling. In dat geval volgt uit de Wvr de verplichting om een nieuwe regeling te treffen.</p> <p>Om toch tegemoet te komen aan de verplichting tot het opnemen van een uittredingsregeling, lijkt het model zoals bij de uittreding van de gemeente Haaren het best passend.</p> <p>Bij de herindeling is gekozen voor aflopende frictie- en desintegratiekosten. Eventueel over te dragen huisvesting/kazernes, materieel en materiaal worden overgedragen tegen boekwaarde.</p> <p><i>De artikelen in hoofdstuk 12 zijn aangepast.</i></p>
<p>8. Aanpassing begrotingscyclus <i>Aanpassingen van de termijnen voor kadernota, ontwerpbegroting en begroting zodat de cyclus van een GR beter aansluit op die van gemeenten.</i></p>		<p><i>De artikelen in hoofdstuk 10 zijn aangepast in overeenstemming met de nieuwe termijnen.</i></p>

Wijziging gemeenschappelijke regeling: technische aanpassingen

De nieuwe gemeenschappelijke regeling bevat ook een aantal technische aanpassingen en kleine correcties met als reden:

- Vorming van de gemeenten Land van Cuijk en Maashorst.
- Het vervallen van de Wet ambulancezorg en Wet rampen en zware ongevallen.
- Het vervallen van een begrippen die niet verderop in de regeling terugkomen.
- Een aantal spellingscorrecties.

Gemeenschappelijke regeling

Veiligheidsregio Brabant-Noord

2024

~~Veiligheidsregio Brabant-Noord~~

~~2021~~

HOOFDSTUK 1   BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1   Begrippen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
  - a. WGR: Wet gemeenschappelijke regelingen
  - b. WVR: Wet veiligheidsregio's
  - ~~c. PolW: Politiewet 2012~~
  - ~~d.c.~~ regeling: deze gemeenschappelijke regeling
  - ~~e.d.~~ veiligheidsregio: Veiligheidsregio Brabant-Noord
  - ~~f.e.~~ het algemeen bestuur: het algemeen bestuur van de veiligheidsregio
  - ~~g.f.~~ het dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio
  - ~~h.g.~~ de voorzitter: de voorzitter van de veiligheidsregio
  - ~~i.h.~~ gemeente: aan deze regeling deelnemende gemeente
  - ~~j.i.~~ Gedeputeerde Staten: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant
  - ~~k.j.~~ de brandweer: de brandweer als bedoeld in artikel 25 WVR
  - ~~l.k.~~ de regionaal commandant: commandant brandweer, zoals bedoeld in artikel 25 lid 3 van de WVR
  - ~~m.l.~~ de GHOR: geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio; de door het bestuur ingestelde organisatie GHOR als bedoeld in artikel 10 onder f van de WVR, als zodanig onderdeel uitmakend van de veiligheidsregio
  - ~~n.m.~~ de directeur publieke gezondheid (DPG): functionaris zoals bedoeld in artikel 32 van de WVR
  - ~~o.n.~~ Bevolkingszorg: de verzamelnaam van alle gemeentelijke processen in de crisisbeheersing. Het doel van Bevolkingszorg is om zo snel mogelijk, zo adequaat mogelijke zorg te verlenen aan burgers die het nodig hebben bij een ramp of crisis.
  - ~~p.o.~~ Expertteams Bevolkingszorg: teams van ongeveer 5 – 15 ambtenaren in diverse functies vanuit alle verschillende gemeenten binnen Veiligheidsregio Brabant-Noord. De expertteams Bevolkingszorg nemen de voorbereiding, organisatie en uitvoering van hun eigen hoofdproces binnen Bevolkingszorg voor hun rekening. Er zijn zeven verschillende hoofdprocessen: Communicatie, Evacuatie, Omgevingszorg, Publieke Zorg, SIS (slachtofferinformatiesystematiek), Informatie en Ondersteuning.
  - ~~q.p.~~ de coördinerend gemeentesecretaris: de secretaris van één van de deelnemende gemeenten, welke –uit hun midden– is aangewezen
  - ~~r.~~ RAV: Regionale Ambulance Voorziening
  - ~~s.q.~~ Hulpverlening: hulpverlening door brandweer en GHOR
  - ~~t.r.~~ Meldkamer: de fysieke plaats waar de meldkamerfunctie wordt uitgevoerd. De politie heeft meldkamers, artikel 25a en 25b ~~PolW~~ Politiewet 2012.
  - ~~u.s.~~ Meldkamerfunctie: het ontvangen, registreren en beoordelen van meldingen waarbij wordt gevraagd om acute inzet van brandweer, politie of Koninklijke marechaussee, en om inzet van ambulancezorg ambulancezorgvoorzieningen, het bieden van een adequaat hulpaanbod, en het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten
  - ~~v.~~ ~~LMS: Landelijke Meldkamer Samenwerking: herkenbare en zelfstandig gepositioneerde dienst binnen de politie voor het landelijk beheer van de meldkamers~~
  - ~~w.~~ ~~Regionaal coördinatiecentrum: gezamenlijk centrum van waaruit (multidisciplinair) grootschalig en bijzonder optreden kan worden gecoördineerd~~
  - ~~x.t.~~ Operationele leiding: bevoegdheid tot het geven van bindende aanwijzingen aan commandanten van de bij de bestrijding van branden, ~~zware ongevallen~~ en rampen samenwerkende diensten, zonder daarbij te treden in de bevoegdheden van de commandanten van die diensten aangaande de wijze van uitvoering van de aan hen opgedragen taken
  - ~~y.u.~~ rampenbestrijding: het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio treft met het oog op een ramp, het voorkomen en het beperken van een ramp
  - ~~z.v.~~ crisisbeheersing; het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio in een crisis treft ter handhaving van de openbare orde, indien van toepassing in samenhang met de maatregelen en voorzieningen die op basis van een bij of krachtens enige andere wet toegekende bevoegdheid ter zake van een crisis worden getroffen van de gevolgen van een ramp.

aa-w. Sector Crisisbeheersing & rampenbestrijding: een voorziening waarbinnen op projectbasis werkzaamheden worden uitgevoerd.

2. Waar in de regeling de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing wordt verklaard, treden – voor zover relevant– in plaats van 'de gemeente', 'de raad', 'het college' en 'de burgemeester' onderscheidenlijk: 'het openbaar lichaam', 'het Algemeen bestuur', 'het dagelijks bestuur' en 'de voorzitter'.
3. Waar in de regeling met betrekking tot personen, een mannelijk voornaamwoord of een mannelijk functionarisbegrip gebruikt wordt, worden zowel mannelijke als vrouwelijke personen bedoeld.

HOOFDSTUK 2   ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 2.1   Het openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd "Veiligheidsregio Brabant-Noord".
2. Het openbaar lichaam is een rechtspersoon en is gevestigd in de gemeente 's-Hertogenbosch.
3. De veiligheidsregio kent de volgende bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Artikel 2.2   Toepassing Gemeentewet

Voor zover daarvan niet in deze regeling is afgeweken is de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing op deze regeling.

HOOFDSTUK 3   DOELSTELLING, BELANGEN, TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Artikel 3.1   Doelstelling

De veiligheidsregio behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied alsmede de voorbereiding daarop.

Artikel 3.2   Belangen

De veiligheidsregio behartigt daartoe de belangen van de deelnemende partijen op de volgende terreinen:

- a. brandweezorg;
- b. geneeskundige hulpverlening;
- c. rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- d. bevolkingszorg.

Artikel 3.3   Taken

1. Ter behartiging van de in artikel 3.2 genoemde belangen is de veiligheidsregio, gelet op de artikelen 10, 14, 15, 16 en 17 van de Wet veiligheidsregio's, artikel 6, tweede lid van de Wet publieke gezondheid en artikel 25b, eerste lid van de Politiewet 2012 belast met de volgende wettelijke taken:
  - a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crisis;
  - b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; Hiertoe behoort tevens de bevoegdheid, zoals bedoeld in artikel 61 lid 3 van de Wet Veiligheidsregio's, om ambtenaren aan te wijzen die zijn belast met het toezicht op de brandveiligheid in het kader van artikel 3 van de Wet veiligheidsregio's;
  - c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweezorg;
  - d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
  - e. het instellen en in stand houden van een brandweer;
  - f. het instellen en in stand houden van een GHOR;
  - g. het voorzien in de meldkamerfunctie ten behoeve van de brandweertaak, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening op de meldkamer;
  - h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;

- i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f en g genoemde taken;
  - j. het vaststellen van het risicoprofiel;
  - k. het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een beleidsplan;
  - l. het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een crisisplan;
  - m. het vaststellen van rampbestrijdingsplannen voor zover dit bij Algemene maatregel van Bestuur voorgeschreven is;
  - n. het zorg dragen voor de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A, als bedoeld in artikel 1 onder e Wet publieke gezondheid alsmede op de bestrijding van een nieuw subtype humaan influenzavirus, waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat.
2. In aanvulling op de in het eerste lid genoemde taken, kan het algemeen bestuur besluiten om tegen betaling andere taken uit te voeren of een hoger voorzieningenniveau te leveren.

Artikel 3.4 Taken brandweezorg

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft een Brandweer Brabant-Noord.
2. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft op het terrein van de brandweezorg tot taak:
  - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt; Hiertoe behoort in ieder geval:
    - i. het adviseren van gemeenten over brandveiligheid in het kader van vergunningverlening;
    - ii. het uitvoeren van brandveiligheidscontroles;
  - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan door brand;
  - c. het feitelijk uitvoeren van de werkzaamheden terzake van de onder a en b genoemde onderwerpen alsmede terzake van het beperken en bestrijden van rampen ~~en zware ongevallen~~ als bedoeld in artikel 1 van de Wet ~~rampen en zware ongevallen~~ Veiligheidsregio's;
  - d. het instellen en in stand houden van een meldkamerfunctie Brandweer;
  - e. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
  - f. ~~het benoemen, schorsen en ontslaan van de commandant en het overige personeel van de regionale brandweer en het vaststellen van een instructie voor het personeel;~~
  - ~~g.f.~~ g.f. het beschikbaar stellen van personeel en materieel voor bijstandverlening;
  - ~~h.g.~~ h.g. het voorbereiden van de coördinatie bij de bestrijding van rampen ~~en zware ongevallen~~;
  - ~~i.h.~~ i.h. het voorbereiden van de organisatie voor het optreden van de brandweer in buitengewone omstandigheden en het regelen van de operationele leiding bij de bestrijding van rampen ~~en zware ongevallen~~;
  - ~~j.i.~~ j.i. het verzamelen en evalueren van gegevens ten behoeve van de waarschuwing en alarmering van de bevolking in geval van een ramp of een zwaar ongeval of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
  - ~~k.j.~~ k.j. het waarschuwen van de bevolking ~~door middel van het sirenenet~~;
  - ~~l.k.~~ l.k. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
  - ~~m.l.~~ m.l. de coördinatie van de bijstandverlening bedoeld onder d.;
  - ~~n.m.~~ n.m. de coördinatie van de brandweerkwaliteitszorg in het werkgebied;
  - ~~o.n.~~ o.n. het verzorgen van oefeningen met het oog op het optreden in groter verband;
  - ~~p.o.~~ p.o. het verzorgen van opleidingen.
3. Het niveau voor de basisbrandweezorg wordt bepaald door het Regionaal risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan en de diverse uitvoeringsplannen tezamen.

Artikel 3.5 Taken geneeskundige hulpverlening

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft een ~~organisatorisch samenwerkingsverband~~ bureau GHOR voor de ~~geneeskundige hulpverlening bij ongevallen~~ coördinatie, aansturing en rampen: het bureau GHOR ~~regie van de geneeskundige hulpverlening en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied.~~
2. ~~De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft~~ Het bepaalde op het terrein van de geneeskundige hulpverlening ~~tot taak:~~
  - ~~e.~~ e. ~~het instellen en in stand houden van een centrale post voor het ambulancevervoer;~~
  - ~~d.~~ d. ~~het vaststellen van de taken van de binnen het werkgebied werkzame gezondheidsdiensten in het kader van~~ de geneeskundige hulpverlening en de realisering daarvan;

- e. ~~het instellen WVR en in stand houden van een organisatorisch samenwerkingsverband gericht op geneeskundige hulpverlening;~~
  - f. ~~het zorgdragen voor onderlinge bijstand bij de uitvoering van de geneeskundige hulpverlening;~~
  - g. ~~het instemmen met het benoemen, schorsen en ontslaan van de directeur-Wet publieke gezondheid door het bestuur van de GGD.~~
- 8.2. ~~het stellen van regels ten aanzien van het beslissen overeenkomstige toepassing op aanvragen van ambulancevervoer zoals bedoeld in artikel 7 lid 3 van de Wet ambulancevervoer de GHOR-taak.~~

Artikel 3.6 Taken meldkamerfunctie

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de meldkamerfunctie ten behoeve van de brandweertaak en ten behoeve van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening.
2. Deze meldkamerfunctie behelst het ontvangen, registreren en beoordelen van meldingen, het bieden van een adequaat hulpaanbod, en het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten.
3. De veiligheidsregio Brabant-Noord is verantwoordelijk voor de organisatie, operationele aansturing en wijze van invulling van de operationele prestaties van meldkamerfunctie ten behoeve van de brandweertaak.
4. De veiligheidsregio Brabant-Noord is –zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering– verantwoordelijk om binnen vijf minuten op grond van de beschikbare gegevens, een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident te geven.
5. Met betrekking tot de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de meldkamerfunctie, zoals omschreven in lid 3 en 4, hebben de Veiligheidsregio, de regionale eenheid van de politie en de regionale ambulancevoorziening een verplichting zich in te spannen voor een zo groot mogelijke integrale samenwerking op de meldkamers.

Artikel 3.7 Taken sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft een sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding.
2. De sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding heeft tot taak: het projectmatig samenwerken aan het opstellen van plannen voor het voorkomen, beperken en bestrijden van crises, rampen en ongevallen in de regio met behoud van de eigen verantwoordelijkheid van de samenwerkende organisaties.

Artikel 3.8 Bevolkingszorg

1. De Veiligheidsregio faciliteert en regisseert de bevolkingszorgprocessen, zodat de gemeenten zich regionaal kunnen voorbereiden op het bestrijden van rampen en crises. Hieronder wordt tevens begrepen de advisering en ondersteuning van de coördinerend gemeentesecretaris. In de samenwerking met de gemeenten wordt uitgegaan van de volgende taakverdeling.
  - a. De gemeenten nemen de basiskennis crisisbeheersing van de functionarissen van de eigen gemeente (inclusief de collegeleden) voor hun rekening;
  - b. De regionale expertteams Bevolkingszorg nemen de organisatie van hun eigen hoofdproces voor hun rekening;
  - c. De Veiligheidsregio coördineert Bevolkingszorg Brabant-Noord en neemt de hoofdstructuur Bevolkingszorg en de organisatie van het proces crisiscommunicatie voor haar rekening.
2. De Veiligheidsregio geeft uitvoering aan de bovenregionale bevolkingszorgtaken.
3. De coördinerend gemeentesecretaris is ambtelijk eindverantwoordelijk voor het functioneren van de expertteams, alsmede voor de organisatie van de Hoofdstructuur Bevolkingszorg en het proces crisiscommunicatie.

HOOFDSTUK 4 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 4.1 Samenstelling

1. Het algemeen bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
2. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt zodra een lid ophoudt burgemeester te zijn van de gemeente die hij of zij vertegenwoordigt.
3. Het lidmaatschap van de ambtsopvolger vangt aan op het moment dat een lid is benoemd als burgemeester van de gemeente die hij of zij gaat vertegenwoordigen.

4. Een burgemeester wordt waargenomen op de wijze zoals is bepaald in artikel 77 en 78 van de Gemeentewet.

Artikel 4.2 Bevoegdheden

1. Het algemeen bestuur is bevoegd tot alle daden van regeling en bestuur nodig voor de behartiging van het belang van deze regeling en de uitoefening van de bevoegdheden van het openbaar lichaam.
2. Alle bevoegdheden in het kader van deze regeling, die niet aan een ander bestuursorgaan zijn opgedragen behoren toe aan het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur bevoegdheden overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet.
4. Het algemeen bestuur kan in ieder geval niet overdragen de bevoegdheid tot:
  - a. het vaststellen en wijzigen van het Risicoprofiel, het Beleidsplan en het Crisisplan;
  - b. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
  - c. het vaststellen van de bestuursrapportages en de jaarrekening;
  - d. het vaststellen, wijzigen of intrekken van verordeningen door strafbepalingen of bestuursdwang te handhaven;
  - e. het oprichten of deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van deelneming daaraan.
  - f. het toetreden tot, uittreden uit of wijzigen van de gemeenschappelijke regeling overeenkomstig het gestelde in hoofdstuk 12.
5. Het algemeen bestuur ~~besluit slechts kan besluiten~~ tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien ~~de regeling in deze mogelijkheid voorziet en~~ dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.
6. Het besluit zoals bedoeld in lid 5 wordt niet genomen dan nadat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.
7. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde vast.

Artikel 4.3 Vergaderingen en besluitvorming

1. Het algemeen bestuur vergadert jaarlijks tenminste tweemaal of zoveel vaker als de voorzitter of het dagelijks bestuur nodig oordeelt of tenminste twee leden dit, onder opgaaf van redenen, schriftelijk aan de voorzitter verzoeken. De vergaderingen zijn openbaar, tenzij tenminste drie van de aanwezige leden om beslotenheid vragen of indien de voorzitter dit nodig acht.
2. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
  - a. de toelating van nieuw te benoemen leden;
  - b. het vaststellen en wijzigen van het Regionaal Beleidsplan en het Regionaal Crisisplan;
  - c. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
  - d. het vaststellen van de bestuursrapportages en de jaarrekening;
  - e. het vaststellen, wijzigen of intrekken van verordeningen door strafbepalingen of bestuursdwang te handhaven;
  - f. het oprichten of deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van deelneming daaraan.
  - g. het toetreden tot, uittreden uit of wijzigen van de gemeenschappelijke regeling overeenkomstig het gestelde in hoofdstuk 12.
  - h. de vaststelling en wijziging van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening;
  - i. de vaststelling, wijziging en opheffing van deze regeling. De artikelen 19, 20, 22, 25, 26 en 28 tot en met 32 van de Gemeentewet zijn, voor zover daarvan bij de wet niet is afgeweken, op het houden en de orde van de vergaderingen van het algemeen bestuur van overeenkomstige toepassing.
3. Het algemeen bestuur neemt besluiten met gewone meerderheid van stemmen.

Artikel 4.4 Genodigden vergaderingen algemeen bestuur

1. De leden van de Veiligheidsdirectie treden op als vaste adviseur van het algemeen bestuur en worden voor alle vergaderingen uitgenodigd.

2. De voorzitter nodigt andere functionarissen uit om als adviseur deel te nemen aan de vergaderingen van het algemeen bestuur, wanneer dat in het belang is van de te behandelen onderwerpen.
3. De hoofdofficier van justitie, de voorzitter van het waterschap, de politiechef voor de regionale eenheid Oost-Brabant van de Nationale Politie, een vertegenwoordiger van het ministerie van Defensie, de Commissaris van de Koning en een vertegenwoordiger van het ministerie van J&V&J worden uitgenodigd om bij de vergaderingen van het bestuur aanwezig te zijn.

Artikel 4.5 Zienswijzen

1. Voorafgaand aan het nemen van een besluit van het bestuur worden de raden van de gemeenten in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen indien het een van de volgende besluiten betreft:
  - a. Het risicoprofiel, als bedoeld in artikel 15 WVR
  - b. Het beleidsplan, als bedoeld in artikel 14 WVR
  - c. De kadernota met daarin de algemene financiële en beleidsmatige kaders, als bedoeld in artikel 34b WGR
2. Het dagelijks bestuur biedt de raden de termijn van minimaal acht weken voor het naar voren brengen van een zienswijze.
3. Tegelijkertijd met de toezending van het definitieve bestuursvoorstel stelt het dagelijks bestuur de raden van de gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
4. Het algemeen bestuur kan besluiten om ook bij andere onderwerpen de raden in gelegenheid te stellen hun zienswijze naar voren te brengen.

Artikel 4.6 Participatie

1. Het bestuur kan de mogelijkheden bepalen om ingezetenen van de gemeenten en belanghebbende te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid, zoals bedoeld in artikel 10 zevende lid WGR.
2. Gedurende een langdurige bovenlokale crisis worden, tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet, gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken over het geheel van maatregelen en voorzieningen ter bestrijding van een crisis.

HOOFDSTUK 5 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 5.1 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en -4-minimaal twee andere leden.
2. De leden en de plaatsvervangende leden worden aangewezen door en uit de leden van het algemeen bestuur.
3. Een (plaatsvervangend) lid dat ophoudt lid te zijn van het algemeen bestuur, houdt tevens op lid te zijn van het dagelijks bestuur.
4. Een (plaatsvervangend) lid van het dagelijks bestuur kan te allen tijde ontslag nemen, met dien verstande dat het lidmaatschap in dat geval eindigt op het tijdstip waarop de opvolger in functie is getreden.
5. De aanwijzing ter aanvulling van een plaats in het dagelijks bestuur geschiedt in de eerstvolgende vergadering van het algemeen bestuur na het openvallen van die plaats.
6. Het algemeen bestuur kan een (plaatsvervangend) lid van het dagelijks bestuur ontslag verlenen indien dit lid niet meer het vertrouwen bezit van het algemeen bestuur.
7. Artikel 49 van de Gemeentewet is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.2 Vergaderingen

1. Het dagelijks bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar of zoveel vaker als de voorzitter nodig oordeelt, of indien tenminste twee leden dit, onder opgaaf van redenen, schriftelijk aan de voorzitter verzoeken.
2. Voor de besluitvorming in het dagelijks bestuur geldt dat elk van de leden één stem heeft.
3. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn niet openbaar.
4. De leden van de veiligheidsdirectie treden op als vaste adviseur van het dagelijks bestuur en worden voor alle vergaderingen uitgenodigd.
5. Het dagelijks bestuur kan zich in een vergadering voorts door andere adviseurs doen bijstaan.
6. Het dagelijks bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere

werkzaamheden vast en zendt dit aan het algemeen bestuur.

7. De artikelen 54 t/m 60 van de Gemeentewet zijn op de vergaderingen van het dagelijks bestuur van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.3 Bevoegdheden

1. Het dagelijks bestuur is belast met en bevoegd tot:
  - a. het voeren van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
  - b. het voorbereiden en uitvoeren van beslissingen van het algemeen bestuur;
  - c. het vaststellen van regels over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam;
  - d. het benoemen, schorsen en ontslaan van ambtenaren;
  - e. het nemen van besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a van de wet;
  - f. het nemen van besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur, of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het ~~het~~ bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
  - g. het nemen, ook alvorens besloten is tot het voeren van een rechtsgeding, van alle conservatoire maatregelen en het doen wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit;
  - h. het voorstaan van de belangen van de veiligheidsregio bij andere overheden, instellingen of personen, waarmee contact voor de veiligheidsregio van belang is;
  - i. de zorg voor het beheer van inkomsten en uitgaven van de veiligheidsregio;
  - j. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
  - k. het houden van toezicht op alles wat de veiligheidsregio aangaat;
  - l. de zorg voor de archiefbescheiden van de veiligheidsregio en haar organen.
2. Het dagelijks bestuur oefent verder, voor zover het algemeen bestuur daartoe besluit, de aan het algemeen bestuur wettelijke toegekende of krachtens deze regeling toevallende bevoegdheden uit.
3. Het algemeen bestuur kan regels stellen inzake de wijze waarop het dagelijks bestuur de aan hem toegewezen taken uitvoert en bevoegdheden uitoefent.
4. Het dagelijks bestuur kan een of meer leden van het dagelijks bestuur machtigen tot uitoefening van een of meer van zijn bevoegdheden, tenzij de regeling waarop de bevoegdheid steunt zich daartegen verzet.

HOOFDSTUK 6 DE VOORZITTER

Artikel 6.1 Aanwijzing en vervanging

1. De voorzitter van de veiligheidsregio wordt overeenkomstig artikel 11, tweede lid van de Wet veiligheidsregio's bij Koninklijk Besluit benoemd.
2. De voorzitter kan uitsluitend bij Koninklijk Besluit worden geschorst en ontslagen.
3. De voorzitter is zowel voorzitter van het algemeen bestuur als van het dagelijks bestuur.
4. De voorzitter oefent alle taken uit die bij of krachtens de wet aan hem zijn opgedragen.
5. De voorzitter vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte.
6. De voorzitter kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.
7. Het algemeen bestuur wijst een lid uit het dagelijks bestuur aan als plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio.

HOOFDSTUK 7 INSTELLEN ADVIES- EN BESTUURSCOMMISSIES

Artikel 7.1 Instellen advies- en bestuurscommissies

Het algemeen bestuur kan commissies instellen als bedoeld, en met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 24, [24a](#) en 25 van de WGR.

HOOFDSTUK 8 INFORMATIE-~~EN~~, VERANTWOORDING [EN EVALUATIE](#)

Artikel 8.1 Informatie- en verantwoordingsplicht leden algemeen bestuur

- ~~1. Een lid van het Het algemeen bestuur geeft het orgaan dat hem heeft aangewezen ongevraagd de raden alle informatie inlichtingen die de raden voor een juiste beoordeling van het door de veiligheidsregio Brabant-Noord gevoerde en te voeren beleid de uitoefening van hun taak nodig is hebben~~
- ~~2. Het algemeen bestuur geeft de raden van de deelnemende gemeenten de door een of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.~~
- ~~3. Inlichtingen zoals bedoeld in lid 1 en 2 worden verstrekt door middel van het toezenden van stukken of het verwijzen naar de vindplaats van stukken via hun griffie.~~
- ~~2. Een lid van het algemeen bestuur geeft het orgaan dat hem heeft aangewezen college en de raad van zijn gemeente de door een of meer leden van dat orgaan gevraagde inlichtingen. Schriftelijk gevraagde inlichtingen worden schriftelijk gegeven.~~
- ~~3.4. Alvorens dedie organen gevraagde inlichtingen te verstrekken kan het lid van het algemeen bestuur zich daarover laten adviseren door het dagelijks bestuur. De inlichtingen kunnen schriftelijk of mondeling worden gegeven.~~
- ~~4.5. Een lid van het algemeen bestuur is verantwoording verschuldigd aan de raad en het college van burgemeester en wethouders voorzijn gemeente over het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.~~
- ~~5. Het afleggen van verantwoording vindt plaats overeenkomstig het reglement van orde van het desbetreffende orgaan met dien verstande dat termijnen worden verdubbeld om het lid van het algemeen bestuur de gelegenheid te geven zich door het dagelijks bestuur te laten informeren. Een lid van het algemeen bestuur geeft geen inlichtingen en legt geen verantwoording af over zaken waaromtrent krachtens artikel 23 van de Wet gemeenschappelijke regelingen geheimhouding is opgelegd.~~
6. Het algemeen bestuur stelt jaarlijks voor 415 juli een jaarverslag vast waarin verslag wordt gedaan over het door de veiligheidsregio Brabant-Noord gevoerde bestuur en bereikte resultaten. Het jaarverslag wordt gezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.
7. Het bestuur zet zich in om op regelmatige basis de raden actief te informeren over het te voeren beleid.

Artikel 8.2 Informatie- en verantwoordingsplicht (leden) dagelijks bestuur

1. De leden van het dagelijks bestuur verstrekken zowel gezamenlijk ~~als ieder of~~ afzonderlijk de door het algemeen bestuur of door een of meer leden daarvan gevraagde inlichtingen. Schriftelijk gevraagde inlichtingen worden zo mogelijk schriftelijk gegeven.
2. De leden van het dagelijks bestuur verstrekken zowel gezamenlijk ~~als ieder of~~ afzonderlijk de, door de organen van de deelnemers of een of meer leden daarvan, gevraagde inlichtingen.
3. De leden van het dagelijks bestuur leggen zowel gezamenlijk als ieder afzonderlijk verantwoording af aan het algemeen bestuur voor het door hen gevoerde bestuur.

Artikel 8.3 Informatie- en verantwoordingsplicht voorzitter

Het bepaalde in artikel 8.2 is van overeenkomstige toepassing op de voorzitter voor het door hem als zodanig gevoerde bestuur.

Artikel 8.4 Evaluatie

1. Het bestuur draagt er zorg voor dat er een kostenevaluatie en visitatie wordt verricht. Het bepaalde in artikel 56 WVR is hierbij van toepassing.
2. Het bestuur kan het functioneren van de regeling evalueren en betreft de raden bij die evaluatie.

HOOFDSTUK 9 FUNCTIES, PERSONEEL EN ORGANISATIE

Artikel 9.1 Regionaal Commandant brandweer/ directeur/ secretaris

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft een regionaal commandant brandweer die door het dagelijks bestuur wordt benoemd, geschorst en ontslagen.
2. De regionaal commandant brandweer is belast met de operationele leiding bij buitengewone omstandigheden, rampen, ~~zware ongevallen~~ en grootschalige incidenten of ernstige vrees daarvoor, tenzij het bevoegde gezag een andere voorziening treft.

3. De regionaal commandant brandweer vervult tevens de functie van directeur van de ambtelijke organisatie alsmede die van secretaris van het bestuur. Het dagelijks bestuur kan hiervan gemotiveerd afwijken.
4. De secretaris staat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter, bij de uitoefening van hun taak terzijde.
5. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur stellen nadere regels voor de taak en de bevoegdheden van de secretaris.
6. De secretaris is in de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur aanwezig.
7. De stukken die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan worden door de secretaris mede ondertekend tenzij de ondertekening door de voorzitter aan hem is opgedragen.
8. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de secretaris.

Artikel 9.2   Directeur publieke gezondheid

1. De GHOR staat onder leiding van de directeur publieke gezondheid, die directeur van de GGD Hart voor Brabant is en door het algemeen bestuur van deze GGD wordt benoemd, geschorst en ontslagen in overeenstemming met het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio.
2. De directeur publieke gezondheid is belast met de operationele leiding over de geneeskundige hulpverlening.

Artikel 9.3   Overig personeel

Overig personeel in dienst van het openbaar lichaam wordt benoemd, geschorst en ontslagen door het dagelijks bestuur.

Artikel 9.4   Organisatiebesluit

1. Het dagelijks bestuur stelt een organisatiebesluit vast.
2. Het organisatiebesluit bevat in ieder geval bepalingen betreffende
  - a. de onderlinge verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de secretaris/directeur/regionaal commandant, de directeur publieke [gezondheid](#) en [gezondheid](#) en de coördinerend gemeentesecretaris.
  - b. de voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming en de wijze waarop daarbij een of meer adviseurs worden betrokken;
  - c. de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding.

HOOFDSTUK 10   FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 10.1   Algemene bepaling

Voor zover daarvan niet bij of krachtens de wet of deze regeling is afgeweken is op dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing Titel IV van de Gemeentewet.

Artikel 10.2   Financiële administratie, geldelijk beheer en controle

1. Het Algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Artikel 212 Gemeentewet is hierop van overeenkomstige toepassing.
2. Het Algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Het Algemeen bestuur wijst een of meer accountants aan als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. Artikel 213 Gemeentewet is hierop van overeenkomstige toepassing.
3. [Het Algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor het periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur de Artikel 213a Gemeentewet is hierop van overeenkomstige toepassing.](#)

Artikel 10.3   Begroting

1. In de begroting worden aangegeven de door elke aan deze regeling deelnemende rechtspersoon naar raming verschuldigde bijdrage voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. De begroting vermeldt tevens de termijnen waarin de bijdrage is verschuldigd en de daarbij behorende vervaldata.

2. In de begroting wordt aangegeven in hoeverre deze bijdragen verdeeld worden naar verhouding van de inwonertallen van de in de regeling deelnemende gemeenten en/of in hoeverre een andere verdeelsleutel wordt toegepast.
3. Voor zover de in lid 2 bedoelde bijdrage berekend wordt naar verhouding van de inwonertallen, wordt uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Voor de vaststelling van de aantallen inwoners worden aangehouden de door het Centraal bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers.

Artikel 10.4 Kaders en Begrotingsprocedure

1. Het dagelijks bestuur zendt voor 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten.
- ~~1.2.~~ Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting jaarlijks voor 1 mei tenminste twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De ontwerpbegroting gaat vergezeld van een meerjarenraming voor het lopende en de drie op het begrotingsjaar volgende jaren.
- ~~2.3.~~ De ontwerpbegroting wordt door de deelnemende gemeenten voor een iedereenieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede en derde lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
- ~~3.4.~~ De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het Dagelijksdagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het Algemeenalgemeen bestuur ter vaststelling wordt aangeboden. Het algemeen bestuur stelt jaarlijks vóór 1 juli de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
- ~~4.5.~~ Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur daarover bericht aan de raden van de deelnemende gemeenten, zo nodig vergezeld van de vastgestelde begroting, die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
- ~~5.6.~~ Het algemeen bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 4 augustus 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Gedeputeerde Staten.
- ~~6.7.~~ Op wijzigingen van de begroting zijn de voorafgaande bepalingen in dit artikel van overeenkomstige toepassing tenzij die wijziging geen verhoging geeft voor de bijdrage van de gemeenten.

Artikel 10.5 Jaarrekening

1. Van de inkomsten en uitgaven van het openbaar lichaam wordt door het dagelijks bestuur over elk dienstjaar verantwoording afgelegd aan het algemeen bestuur, onder overlegging van de concept-jaarrekening met daarbij behorende bescheiden. Het dagelijks bestuur voegt daarbij een verslag van bevindingen van de accountant(s) overeenkomstig artikel 213 van de Gemeentewet.
2. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
3. Het dagelijks bestuur zendt de voorlopige jaarrekening voor 30 april van het jaar volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft aan de raden van de deelnemende gemeenten.
- ~~3.4.~~ Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan de raden van de deelnemende gemeenten, aan het regionaal college en aan Gedeputeerde Staten.
- ~~4.5.~~ Behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden, ontlast de vaststelling van de jaarrekening de leden van het dagelijks bestuur ten aanzien van het daarin verantwoorde financieel beheer.
- ~~5.6.~~ In de jaarrekening wordt –overeenkomstig de in de desbetreffende begroting opgenomen verdeelsleutel– het door elk van de onderscheidenlijke rechtspersonen over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.

Artikel 10.6 Middelen

1. De deelnemers dragen er overeenkomstig de Circulaire aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 8 juli 1999, kenmerk FO99/U5911) zorg voor dat de Veiligheidsregio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan alle verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

2. Indien aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio blijkt dat een deelnemer weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.
- ~~3. De deelnemers verbinden zich in geval van opheffing van de Veiligheidsregio een liquiditeitsplan op te stellen dat voorziet in de verplichting van de deelnemers alle rechten en verplichtingen van de Veiligheidsregio over de deelnemers te verdelen op een in het plan te bepalen wijze.~~

HOOFDSTUK 11   ARCHIEFFUNCTIE EN OMBUDSFUNCTIE

Artikel 11.1   Archiefbescheiden

1. Het algemeen bestuur stelt een verordening vast op de zorg voor de archiefbescheiden van het openbaar lichaam alsmede op het beheer daarvan en op het toezicht op het beheer.
2. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archieven.
3. De aan de uitvoering van deze zorg verbonden kosten komen voor rekening van deze regeling.

Artikel 11.2   Ombudsfunctie

De behandeling van verzoekschriften zoals bedoeld in artikel 9:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, vindt plaats door de ombudscommissie van de gemeente 's-Hertogenbosch.

HOOFDSTUK 12   TOETREDEN, UITTREDEN, WIJZIGEN, OPHEFFEN

Artikel 12.1   Toetreden

~~Na het aangaan van Toetreding tot deze regeling kan een bestuursorgaan alleen toetreden is slechts mogelijk na instemmingwijziging van de indeling van het algemeen bestuur, dat de gevolgen van toetreding regelt gemeenten in regio's, als bedoeld in artikel 8 WVR~~

Artikel 12.2   Uittreden

- ~~1. Na het aangaan van Uittreding uit deze regeling kan een bestuursorgaan alleen uittreden is slechts mogelijk na instemmingwijziging van de indeling van het gemeenten in regio's, als bedoeld artikel 8 WVR. Het algemeen bestuur, dat regelt de gevolgen van het toetreden of uittreden en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding.~~
- ~~2. Bij het uittreden regelt wordt, bij het bepalen van de financiële gevolgen ervan, in ieder geval de volgende bepalingen gehanteerd:
  - a. Indien het uittreden van een bestuursorgaan leidt tot overdracht materiaal, materieel of gebouwen van de regeling vindt de overdracht van duurzame gebruiksgoederen plaats tegen boekwaarde op de uittredingsdatum. Over de overdracht van personeel worden in goed overleg afzonderlijke afspraken gemaakt.
  - b. Indien het uittreden van een bestuursorgaan leidt tot een daling van opbrengsten worden de negatieve financiële gevolgen ervan aangemerkt als frictie- en desintegratiekosten, deze worden als volgt over een periode van drie jaar door het uittredend bestuursorgaan gecompenseerd: Het eerste jaar na uittreding voor 100%, het tweede jaar 66% en het derde jaar 33% van deze kosten. De frictie- en desintegratiekosten worden als volgt bepaald, de daling van opbrengsten vermindert met de directe kosten op jaarbasis van de overgedragen taken, materiaal, materieel, gebouwen en personeel.
  - a.c. Voor opgebouwde voorzieningen die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan overdragen taken, materiaal, materieel, gebouwen en personeel vindt compensatie plaats naar rato van die overdragen onderdelen.~~

Artikel 12.3   Wijzigen

1. Deze regeling kan worden gewijzigd bij eensluidende besluiten van tenminste 2/3 van de deelnemende bestuursorganen.
2. Van de in het eerste lid gestelde 2/3 meerderheid is alleen sprake als hierdoor tenminste 2/3 van het aantal inwoners van de regio wordt vertegenwoordigd.

Artikel 12.4   Opheffen

1. ~~Deze~~ De gemeenschappelijke regeling kan slechts worden opgeheven ~~bij eensluidende besluiten,~~ indien dit door een wijziging van tenminste 2/3 artikel 8 jo. artikel 9 van de deelnemende bestuursorganen. WVR mogelijk wordt.
2. Bij opheffing besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt, nadat de organen van de deelnemende gemeenten zijn gehoord, een liquidatieplan op dat voorziet in de verplichting van de deelnemers alle rechten en verplichtingen van de Veiligheidsregio over de deelnemers te verdelen op een in het plan te bepalen wijze. Daarbij kan hij van deze regeling afwijken.
3. In dit liquidatieplan wordt een regeling getroffen voor de bewaring en het toekomstig beheer van de archieven.
4. De organen van het openbaar lichaam blijven na de opheffing in functie tot dat de liquidatie volledig is voltooid.

HOOFDSTUK 13   OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 13.1

1. Deze regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd en treedt in werking per 1 januari ~~2021~~ 2024.
2. Met de inwerkingtreding van deze verordening treedt deze in de plaats van Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord ~~2017~~ 2021.
3. Deze regeling kent een toelichting.
4. Deze regeling kan worden aangehaald als “Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord”.
5. Het bestuur van de gemeente 's-Hertogenbosch wordt aangewezen als het gemeentebestuur zoals bedoeld in artikel 26 ~~van de wet~~ WGR.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord 2024

De colleges van de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Heusden, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught;

ieder voor zover het zijn verantwoordelijkheden aangaat;

overwegende dat:

- de Wet veiligheidsregio's bepaalt dat de colleges van burgemeester en wethouders uit een regio een gemeenschappelijke regeling treffen, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding veiligheidsregio;
- deze wet beoogt een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie te realiseren;
- in de wet de omvang van de veiligheidsregio Brabant-Noord is bepaald en deze bestaat uit het grondgebied van de elf deelnemende gemeenten;
- de gemeentelijke processen van Bevolkingszorg geen primaire verantwoordelijkheid zijn van het Openbaar Lichaam Veiligheidsregio Brabant-Noord, maar dat de deelnemende gemeenten gebruik willen maken van de veiligheidsregio als platform om te komen tot een efficiënte gezamenlijke organisatie en bekostiging van de gemeentelijke processen;
- deze gemeenschappelijke regeling laatstelijk gewijzigd op 1 januari 2022;
- deze gemeenschappelijke regeling gewijzigd moet worden in verband met de vorming van gemeente Land van Cuijk en Maashorst;
- de Wet gemeenschappelijke regelingen om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken is aangepast (Stb. 2022, nr. 18) en deze gemeenschappelijke regeling daarmee in overeenstemming moet worden gebracht;
- dat de gemeenteraad, zoals vereist op grond van artikel 1, tweede en derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, in de gelegenheid is gesteld om bij het college een zienswijze naar voren te brengen over het ontwerp van de onderhavige gewijzigde regeling.

gelet op:

- de Wet veiligheidsregio's, de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wet publieke gezondheid en de Gemeentewet en de Politiewet 2012;
- de toestemming van de gemeenteraden van Bernheze, Boekel, Boxtel, Heusden, 's-Hertogenbosch, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught overeenkomstig artikel 1, tweede en derde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

besluiten:

de "Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord" te wijzigen waardoor deze als volgt komt te luiden:

Gemeenschappelijke regeling
Veiligheidsregio Brabant-Noord
2024

HOOFDSTUK 1   BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1   Begrippen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
  - a. WGR: Wet gemeenschappelijke regelingen
  - b. WVR: Wet veiligheidsregio's
  - c. regeling: deze gemeenschappelijke regeling
  - d. veiligheidsregio: Veiligheidsregio Brabant-Noord
  - e. het algemeen bestuur: het algemeen bestuur van de veiligheidsregio
  - f. het dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio
  - g. de voorzitter: de voorzitter van de veiligheidsregio
  - h. gemeente: aan deze regeling deelnemende gemeente
  - i. Gedeputeerde Staten: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant
  - j. de brandweer: de brandweer als bedoeld in artikel 25 WVR
  - k. de regionaal commandant: commandant brandweer, zoals bedoeld in artikel 25 lid 3 van de WVR
  - l. de GHOR: geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio; de door het bestuur ingestelde organisatie GHOR als bedoeld in artikel 10 onder f van de WVR, als zodanig onderdeel uitmakend van de veiligheidsregio
  - m. de directeur publieke gezondheid (DPG): functionaris zoals bedoeld in artikel 32 van de WVR
  - n. Bevolkingszorg: de verzamelnaam van alle gemeentelijke processen in de crisisbeheersing. Het doel van Bevolkingszorg is om zo snel mogelijk, zo adequaat mogelijke zorg te verlenen aan burgers die het nodig hebben bij een ramp of crisis.
  - o. Expertteams Bevolkingszorg: teams van ongeveer 5 – 15 ambtenaren in diverse functies vanuit alle verschillende gemeenten binnen Veiligheidsregio Brabant-Noord. De expertteams Bevolkingszorg nemen de voorbereiding, organisatie en uitvoering van hun eigen hoofdproces binnen Bevolkingszorg voor hun rekening. Er zijn zeven verschillende hoofdprocessen: Communicatie, Evacuatie, Omgevingszorg, Publieke Zorg, SIS (slachtofferinformatiesystematiek), Informatie en Ondersteuning.
  - p. de coördinerend gemeentesecretaris: de secretaris van één van de deelnemende gemeenten, welke –uit hun midden– is aangewezen
  - q. Hulpverlening: hulpverlening door brandweer en GHOR
  - r. Meldkamer: de fysieke plaats waar de meldkamerfunctie wordt uitgevoerd. De politie heeft meldkamers, artikel 25a en 25b Politiewet 2012.
  - s. Meldkamerfunctie: het ontvangen, registreren en beoordelen van meldingen waarbij wordt gevraagd om acute inzet van brandweer, politie of Koninklijke marechaussee, en om inzet van ambulancezorgvoorzieningen, het bieden van een adequaat hulpaanbod, en het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten
  - t. Operationele leiding: bevoegdheid tot het geven van bindende aanwijzingen aan commandanten van de bij de bestrijding van branden en rampen samenwerkende diensten, zonder daarbij te treden in de bevoegdheden van de commandanten van die diensten aangaande de wijze van uitvoering van de aan hen opgedragen taken
  - u. rampenbestrijding: het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio treft met het oog op een ramp, het voorkomen en het beperken van een ramp
  - v. crisisbeheersing; het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio in een crisis treft ter handhaving van de openbare orde, indien van toepassing in samenhang met de maatregelen en voorzieningen die op basis van een bij of krachtens enige andere wet toegekende bevoegdheid ter zake van een crisis worden getroffen van de gevolgen van een ramp.
  - w. Sector Crisisbeheersing & rampenbestrijding: een voorziening waarbinnen op projectbasis werkzaamheden worden uitgevoerd.
2. Waar in de regeling de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing wordt verklaard, treden – voor zover relevant– in plaats van 'de gemeente', 'de raad', 'het college' en 'de burgemeester' onderscheidenlijk: 'het openbaar lichaam', 'het Algemeen bestuur', 'het dagelijks bestuur' en 'de voorzitter'.

3. Waar in de regeling met betrekking tot personen, een mannelijk voornaamwoord of een mannelijk functionarisbegrip gebruikt wordt, worden zowel mannelijke als vrouwelijke personen bedoeld.

HOOFDSTUK 2   ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 2.1   Het openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd "Veiligheidsregio Brabant-Noord".
2. Het openbaar lichaam is een rechtspersoon en is gevestigd in de gemeente 's-Hertogenbosch.
3. De veiligheidsregio kent de volgende bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Artikel 2.2   Toepassing Gemeentewet

Voor zover daarvan niet in deze regeling is afgeweken is de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing op deze regeling.

HOOFDSTUK 3   DOELSTELLING, BELANGEN, TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Artikel 3.1   Doelstelling

De veiligheidsregio behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied alsmede de voorbereiding daarop.

Artikel 3.2   Belangen

De veiligheidsregio behartigt daartoe de belangen van de deelnemende partijen op de volgende terreinen:

- a. brandweezorg;
- b. geneeskundige hulpverlening;
- c. rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- d. bevolkingszorg.

Artikel 3.3   Taken

1. Ter behartiging van de in artikel 3.2 genoemde belangen is de veiligheidsregio, gelet op de artikelen 10, 14, 15, 16 en 17 van de Wet veiligheidsregio's, artikel 6, tweede lid van de Wet publieke gezondheid en artikel 25b, eerste lid van de Politiewet 2012 belast met de volgende wettelijke taken:
  - a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crisis;
  - b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; Hiertoe behoort tevens de bevoegdheid, zoals bedoeld in artikel 61 lid 3 van de Wet Veiligheidsregio's, om ambtenaren aan te wijzen die zijn belast met het toezicht op de brandveiligheid in het kader van artikel 3 van de Wet veiligheidsregio's;
  - c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweezorg;
  - d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
  - e. het instellen en in stand houden van een brandweer;
  - f. het instellen en in stand houden van een GHOR;
  - g. het voorzien in de meldkamerfunctie ten behoeve van de brandweertaak, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening op de meldkamer;
  - h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
  - i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f en g genoemde taken;
  - j. het vaststellen van het risicoprofiel;
  - k. het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een beleidsplan;
  - l. het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een crisisplan;
  - m. het vaststellen van rampbestrijdingsplannen voor zover dit bij Algemene maatregel van Bestuur voorgeschreven is;

- n. het zorg dragen voor de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A, als bedoeld in artikel 1 onder e Wet publieke gezondheid alsmede op de bestrijding van een nieuw subtype humaan influenzavirus, waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat.
2. In aanvulling op de in het eerste lid genoemde taken, kan het algemeen bestuur besluiten om tegen betaling andere taken uit te voeren of een hoger voorzieningenniveau te leveren.

Artikel 3.4 Taken brandweezorg

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft een Brandweer Brabant-Noord.
2. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft op het terrein van de brandweezorg tot taak:
  - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt; Hiertoe behoort in ieder geval:
    - i. het adviseren van gemeenten over brandveiligheid in het kader van vergunningverlening;
    - ii. het uitvoeren van brandveiligheidscontroles;
  - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan door brand;
  - c. het feitelijk uitvoeren van de werkzaamheden terzake van de onder a en b genoemde onderwerpen alsmede terzake van het beperken en bestrijden van rampen als bedoeld in artikel 1 van de Wet Veiligheidsregio's;
  - d. het instellen en in stand houden van een meldkamerfunctie Brandweer;
  - e. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
  - f. het beschikbaar stellen van personeel en materieel voor bijstandverlening;
  - g. het voorbereiden van de coördinatie bij de bestrijding van rampen;
  - h. het voorbereiden van de organisatie voor het optreden van de brandweer in buitengewone omstandigheden en het regelen van de operationele leiding bij de bestrijding van rampen;
  - i. het verzamelen en evalueren van gegevens ten behoeve van de waarschuwing en alarmering van de bevolking in geval van een ramp of een zwaar ongeval of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
  - j. het waarschuwen van de bevolking;
  - k. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
  - l. de coördinatie van de bijstandverlening bedoeld onder d.;
  - m. de coördinatie van de brandweerkwaliteitszorg in het werkgebied;
  - n. het verzorgen van oefeningen met het oog op het optreden in groter verband;
  - o. het verzorgen van opleidingen.
3. Het niveau voor de basisbrandweezorg wordt bepaald door het Regionaal risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan en de diverse uitvoeringsplannen tezamen.

Artikel 3.5 Taken geneeskundige hulpverlening

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft een bureau GHOR voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied.
2. Het bepaalde op het terrein van de geneeskundige hulpverlening in de WVR en Wet publieke gezondheid is van overeenkomstige toepassing op de GHOR-taak.

Artikel 3.6 Taken meldkamerfunctie

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de meldkamerfunctie ten behoeve van de brandweertaak en ten behoeve van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening.
2. Deze meldkamerfunctie behelst het ontvangen, registreren en beoordelen van meldingen, het bieden van een adequaat hulpaanbod, en het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten.
3. De veiligheidsregio Brabant-Noord is verantwoordelijk voor de organisatie, operationele aansturing en wijze van invulling van de operationele prestaties van meldkamerfunctie ten behoeve van de brandweertaak.
4. De veiligheidsregio Brabant-Noord is –zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering– verantwoordelijk om binnen vijf minuten op grond van de beschikbare gegevens, een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident te geven.
5. Met betrekking tot de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de meldkamerfunctie, zoals omschreven in lid 3 en 4, hebben de Veiligheidsregio, de regionale eenheid van de politie en de

regionale ambulancevoorziening een verplichting zich in te spannen voor een zo groot mogelijke integrale samenwerking op de meldkamers.

Artikel 3.7 Taken sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft een sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding.
2. De sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding heeft tot taak: het projectmatig samenwerken aan het opstellen van plannen voor het voorkomen, beperken en bestrijden van crises, rampen en ongevallen in de regio met behoud van de eigen verantwoordelijkheid van de samenwerkende organisaties.

Artikel 3.8 Bevolkingszorg

1. De Veiligheidsregio faciliteert en regisseert de bevolkingszorgprocessen, zodat de gemeenten zich regionaal kunnen voorbereiden op het bestrijden van rampen en crises. Hieronder wordt tevens begrepen de advisering en ondersteuning van de coördinerend gemeentesecretaris. In de samenwerking met de gemeenten wordt uitgegaan van de volgende taakverdeling.
  - a. De gemeenten nemen de basiskennis crisisbeheersing van de functionarissen van de eigen gemeente (inclusief de collegeleden) voor hun rekening;
  - b. De regionale expertteams Bevolkingszorg nemen de organisatie van hun eigen hoofdproces voor hun rekening;
  - c. De Veiligheidsregio coördineert Bevolkingszorg Brabant-Noord en neemt de hoofdstructuur Bevolkingszorg en de organisatie van het proces crisiscommunicatie voor haar rekening.
2. De Veiligheidsregio geeft uitvoering aan de bovenregionale bevolkingszorgtaken.
3. De coördinerend gemeentesecretaris is ambtelijk eindverantwoordelijk voor het functioneren van de expertteams, alsmede voor de organisatie van de Hoofdstructuur Bevolkingszorg en het proces crisiscommunicatie.

HOOFDSTUK 4 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 4.1 Samenstelling

1. Het algemeen bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
2. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt zodra een lid ophoudt burgemeester te zijn van de gemeente die hij of zij vertegenwoordigt.
3. Het lidmaatschap van de ambtsopvolger vangt aan op het moment dat een lid is benoemd als burgemeester van de gemeente die hij of zij gaat vertegenwoordigen.
4. Een burgemeester wordt waargenomen op de wijze zoals is bepaald in artikel 77 en 78 van de Gemeentewet.

Artikel 4.2 Bevoegdheden

1. Het algemeen bestuur is bevoegd tot alle daden van regeling en bestuur nodig voor de behartiging van het belang van deze regeling en de uitoefening van de bevoegdheden van het openbaar lichaam.
2. Alle bevoegdheden in het kader van deze regeling, die niet aan een ander bestuursorgaan zijn opgedragen behoren toe aan het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur bevoegdheden overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet.
4. Het algemeen bestuur kan in ieder geval niet overdragen de bevoegdheid tot:
  - a. het vaststellen en wijzigen van het Risicoprofiel, het Beleidsplan en het Crisisplan;
  - b. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
  - c. het vaststellen van de bestuursrapportages en de jaarrekening;
  - d. het vaststellen, wijzigen of intrekken van verordeningen door straffebepalingen of bestuursdwang te handhaven;
  - e. het oprichten of deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van deelneming daaraan.
  - f. het toetreden tot, uittreden uit of wijzigen van de gemeenschappelijke regeling overeenkomstig het gestelde in hoofdstuk 12.
5. Het algemeen bestuur kan besluiten tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de

- behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.
6. Het besluit zoals bedoeld in lid 5 wordt niet genomen dan nadat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.
  7. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde vast.

Artikel 4.3 Vergaderingen en besluitvorming

1. Het algemeen bestuur vergadert jaarlijks tenminste tweemaal of zoveel vaker als de voorzitter of het dagelijks bestuur nodig oordeelt of tenminste twee leden dit, onder opgaaf van redenen, schriftelijk aan de voorzitter verzoeken. De vergaderingen zijn openbaar, tenzij tenminste drie van de aanwezige leden om beslotenheid vragen of indien de voorzitter dit nodig acht.
2. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
  - a. de toelating van nieuw te benoemen leden;
  - b. het vaststellen en wijzigen van het Regionaal Beleidsplan en het Regionaal Crisisplan;
  - c. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
  - d. het vaststellen van de bestuursrapportages en de jaarrekening;
  - e. het vaststellen, wijzigen of intrekken van verordeningen door strafbepalingen of
  - f. bestuursdwang te handhaven;
  - g. het oprichten of deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van deelneming daaraan.
  - h. het toetreden tot, uittreden uit of wijzigen van de gemeenschappelijke regeling overeenkomstig het gestelde in hoofdstuk 12.
  - i. de vaststelling en wijziging van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening;
  - j. de vaststelling, wijziging en opheffing van deze regeling. De artikelen 19, 20, 22, 25, 26 en 28 tot en met 32 van de Gemeentewet zijn, voor zover daarvan bij de wet niet is afgeweken, op het houden en de orde van de vergaderingen van het algemeen bestuur van overeenkomstige toepassing.
3. Het algemeen bestuur neemt besluiten met gewone meerderheid van stemmen.

Artikel 4.4 Genodigden vergaderingen algemeen bestuur

1. De leden van de Veiligheidsdirectie treden op als vaste adviseur van het algemeen bestuur en worden voor alle vergaderingen uitgenodigd.
2. De voorzitter nodigt andere functionarissen uit om als adviseur deel te nemen aan de vergaderingen van het algemeen bestuur, wanneer dat in het belang is van de te behandelen onderwerpen.
3. De hoofdofficier van justitie, de voorzitter van het waterschap, de politiechef voor de regionale eenheid Oost-Brabant van de Nationale Politie, een vertegenwoordiger van het ministerie van Defensie, de Commissaris van de Koning en een vertegenwoordiger van het ministerie van J&V worden uitgenodigd om bij de vergaderingen van het bestuur aanwezig te zijn.

Artikel 4.5 Zienswijzen

1. Voorafgaand aan het nemen van een besluit van het bestuur worden de raden van de gemeenten in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen indien het een van de volgende besluiten betreft:
  - a. Het risicoprofiel, als bedoeld in artikel 15 WVR
  - b. Het beleidsplan, als bedoeld in artikel 14 WVR
  - c. De kadernota met daarin de algemene financiële en beleidsmatige kaders, als bedoeld in artikel 34b WGR
2. Het dagelijks bestuur biedt de raden de termijn van minimaal acht weken voor het naar voren brengen van een zienswijze.
3. Tegelijkertijd met de toezending van het definitieve bestuursvoorstel stelt het dagelijks bestuur de raden van de gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
4. Het algemeen bestuur kan besluiten om ook bij andere onderwerpen de raden in gelegenheid te stellen hun zienswijze naar voren te brengen.

Artikel 4.6 Participatie

1. Het bestuur kan de mogelijkheden bepalen om ingezetenen van de gemeenten en belanghebbende te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid, zoals bedoeld in artikel 10 zevende lid WGR.
2. Gedurende een langdurige bovenlokale crisis worden, tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet, gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken over het geheel van maatregelen en voorzieningen ter bestrijding van een crisis.

HOOFDSTUK 5 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 5.1 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en minimaal twee andere leden.
2. De leden en de plaatsvervangende leden worden aangewezen door en uit de leden van het algemeen bestuur.
3. Een (plaatsvervangend) lid dat ophoudt lid te zijn van het algemeen bestuur, houdt tevens op lid te zijn van het dagelijks bestuur.
4. Een (plaatsvervangend) lid van het dagelijks bestuur kan te allen tijde ontslag nemen, met dien verstande dat het lidmaatschap in dat geval eindigt op het tijdstip waarop de opvolger in functie is getreden.
5. De aanwijzing ter aanvulling van een plaats in het dagelijks bestuur geschiedt in de eerstvolgende vergadering van het algemeen bestuur na het openvallen van die plaats.
6. Het algemeen bestuur kan een (plaatsvervangend) lid van het dagelijks bestuur ontslag verlenen indien dit lid niet meer het vertrouwen bezit van het algemeen bestuur.
7. Artikel 49 van de Gemeentewet is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.2 Vergaderingen

1. Het dagelijks bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar of zoveel vaker als de voorzitter nodig oordeelt, of indien tenminste twee leden dit, onder opgaaf van redenen, schriftelijk aan de voorzitter verzoeken.
2. Voor de besluitvorming in het dagelijks bestuur geldt dat elk van de leden één stem heeft.
3. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn niet openbaar.
4. De leden van de veiligheidsdirectie treden op als vaste adviseur van het dagelijks bestuur en worden voor alle vergaderingen uitgenodigd.
5. Het dagelijks bestuur kan zich in een vergadering voorts door andere adviseurs doen bijstaan.
6. Het dagelijks bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast en zendt dit aan het algemeen bestuur.
7. De artikelen 54 t/m 60 van de Gemeentewet zijn op de vergaderingen van het dagelijks bestuur van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.3 Bevoegdheden

1. Het dagelijks bestuur is belast met en bevoegd tot:
  - a. het voeren van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
  - b. het voorbereiden en uitvoeren van beslissingen van het algemeen bestuur;
  - c. het vaststellen van regels over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam;
  - d. het benoemen, schorsen en ontslaan van ambtenaren;
  - e. het nemen van besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a van de wet;
  - f. het nemen van besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur, of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
  - g. het nemen, ook alvorens besloten is tot het voeren van een rechtsgeding, van alle conservatoire maatregelen en het doen wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit;
  - h. het voorstaan van de belangen van de veiligheidsregio bij andere overheden, instellingen of personen, waarmee contact voor de veiligheidsregio van belang is;
  - i. de zorg voor het beheer van inkomsten en uitgaven van de veiligheidsregio;
  - j. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;

- k. het houden van toezicht op alles wat de veiligheidsregio aangaat;
- l. de zorg voor de archiefbescheiden van de veiligheidsregio en haar organen.
2. Het dagelijks bestuur oefent verder, voor zover het algemeen bestuur daartoe besluit, de aan het algemeen bestuur wettelijke toegekende of krachtens deze regeling toevallende bevoegdheden uit.
3. Het algemeen bestuur kan regels stellen inzake de wijze waarop het dagelijks bestuur de aan hem toegewezen taken uitvoert en bevoegdheden uitoefent.
4. Het dagelijks bestuur kan een of meer leden van het dagelijks bestuur machtigen tot uitoefening van een of meer van zijn bevoegdheden, tenzij de regeling waarop de bevoegdheid steunt zich daartegen verzet.

HOOFDSTUK 6 DE VOORZITTER

Artikel 6.1 Aanwijzing en vervanging

1. De voorzitter van de veiligheidsregio wordt overeenkomstig artikel 11, tweede lid van de Wet veiligheidsregio's bij Koninklijk Besluit benoemd.
2. De voorzitter kan uitsluitend bij Koninklijk Besluit worden geschorst en ontslagen.
3. De voorzitter is zowel voorzitter van het algemeen bestuur als van het dagelijks bestuur.
4. De voorzitter oefent alle taken uit die bij of krachtens de wet aan hem zijn opgedragen.
5. De voorzitter vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte.
6. De voorzitter kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.
7. Het algemeen bestuur wijst een lid uit het dagelijks bestuur aan als plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio.

HOOFDSTUK 7 INSTELLEN ADVIES- EN BESTUURSCOMMISSIES

Artikel 7.1 Instellen advies- en bestuurscommissies

Het algemeen bestuur kan commissies instellen als bedoeld, en met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 24, 24a en 25 van de WGR.

HOOFDSTUK 8 INFORMATIE, VERANTWOORDING EN EVALUATIE

Artikel 8.1 Informatie- en verantwoordingsplicht leden algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur geeft de raden alle inlichtingen die de raden voor de uitoefening van hun taak nodig hebben
2. Het algemeen bestuur geeft de raden van de deelnemende gemeenten de door een of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.
3. Inlichtingen zoals bedoeld in lid 1 en 2 worden verstrekt door middel van het toezenden van stukken of het verwijzen naar de vindplaats van stukken via hun griffie.
4. Een lid van het algemeen bestuur geeft het college en de raad van zijn gemeente de door een of meer leden van die organen gevraagde inlichtingen. De inlichtingen kunnen schriftelijk of mondeling worden gegeven.
5. Een lid van het algemeen bestuur is verantwoording verschuldigd aan de raad en het college van zijn gemeente over het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.
6. Het algemeen bestuur stelt jaarlijks voor 15 juli een jaarverslag vast waarin verslag wordt gedaan over het door de veiligheidsregio Brabant-Noord gevoerde bestuur en bereikte resultaten. Het jaarverslag wordt gezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.
7. Het bestuur zet zich in om op regelmatige basis de raden actief te informeren over het te voeren beleid.

Artikel 8.2 Informatie- en verantwoordingsplicht (leden) dagelijks bestuur

1. De leden van het dagelijks bestuur verstrekken gezamenlijk of afzonderlijk de door het algemeen bestuur of door een of meer leden daarvan gevraagde inlichtingen. Schriftelijk gevraagde inlichtingen worden zo mogelijk schriftelijk gegeven.
2. De leden van het dagelijks bestuur verstrekken gezamenlijk of afzonderlijk de, door de organen van de deelnemers of een of meer leden daarvan, gevraagde inlichtingen.

3. De leden van het dagelijks bestuur leggen zowel gezamenlijk als ieder afzonderlijk verantwoording af aan het algemeen bestuur voor het door hen gevoerde bestuur.

Artikel 8.3 Informatie- en verantwoordingsplicht voorzitter

Het bepaalde in artikel 8.2 is van overeenkomstige toepassing op de voorzitter voor het door hem als zodanig gevoerde bestuur.

Artikel 8.4 Evaluatie

1. Het bestuur draagt er zorg voor dat er een kostenevaluatie en visitatie wordt verricht. Het bepaalde in artikel 56 WVR is hierbij van toepassing.
2. Het bestuur kan het functioneren van de regeling evalueren en betreft de raden bij die evaluatie.

HOOFDSTUK 9 FUNCTIES, PERSONEEL EN ORGANISATIE

Artikel 9.1 Regionaal Commandant brandweer/ directeur/ secretaris

1. De veiligheidsregio Brabant-Noord heeft een regionaal commandant brandweer die door het dagelijks bestuur wordt benoemd, geschorst en ontslagen.
2. De regionaal commandant brandweer is belast met de operationele leiding bij buitengewone omstandigheden, rampen en grootschalige incidenten of ernstige vrees daarvoor, tenzij het bevoegde gezag een andere voorziening treft.
3. De regionaal commandant brandweer vervult tevens de functie van directeur van de ambtelijke organisatie alsmede die van secretaris van het bestuur. Het dagelijks bestuur kan hiervan gemotiveerd afwijken.
4. De secretaris staat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter, bij de uitoefening van hun taak terzijde.
5. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur stellen nadere regels voor de taak en de bevoegdheden van de secretaris.
6. De secretaris is in de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur aanwezig.
7. De stukken die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan worden door de secretaris mede ondertekend tenzij de ondertekening door de voorzitter aan hem is opgedragen.
8. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de secretaris.

Artikel 9.2 Directeur publieke gezondheid

1. De GHOR staat onder leiding van de directeur publieke gezondheid, die directeur van de GGD Hart voor Brabant is en door het algemeen bestuur van deze GGD wordt benoemd, geschorst en ontslagen in overeenstemming met het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio.
2. De directeur publieke gezondheid is belast met de operationele leiding over de geneeskundige hulpverlening.

Artikel 9.3 Overig personeel

Overig personeel in dienst van het openbaar lichaam wordt benoemd, geschorst en ontslagen door het dagelijks bestuur.

Artikel 9.4 Organisatiebesluit

1. Het dagelijks bestuur stelt een organisatiebesluit vast.
2. Het organisatiebesluit bevat in ieder geval bepalingen betreffende
  - a. de onderlinge verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de secretaris/directeur/regionaal commandant, de directeur publieke gezondheid en de coördinerend gemeentesecretaris.
  - b. de voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming en de wijze waarop daarbij een of meer adviseurs worden betrokken;
  - c. de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding.

HOOFDSTUK 10 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 10.1 Algemene bepaling

Voor zover daarvan niet bij of krachtens de wet of deze regeling is afgeweken is op dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing Titel IV van de Gemeentewet.

Artikel 10.2 Financiële administratie, geldelijk beheer en controle

1. Het Algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Artikel 212 Gemeentewet is hierop van overeenkomstige toepassing.
2. Het Algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Het Algemeen bestuur wijst een of meer accountants aan als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. Artikel 213 Gemeentewet is hierop van overeenkomstige toepassing.
3. Het Algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor het periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur de Artikel 213a Gemeentewet is hierop van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10.3 Begroting

1. In de begroting worden aangegeven de door elke aan deze regeling deelnemende rechtspersoon naar raming verschuldigde bijdrage voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. De begroting vermeldt tevens de termijnen waarin de bijdrage is verschuldigd en de daarbij behorende vervaldatum.
2. In de begroting wordt aangegeven in hoeverre deze bijdragen verdeeld worden naar verhouding van de inwonertallen van de in de regeling deelnemende gemeenten en/of in hoeverre een andere verdeelsleutel wordt toegepast.
3. Voor zover de in lid 2 bedoelde bijdrage berekend wordt naar verhouding van de inwonertallen, wordt uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Voor de vaststelling van de aantallen inwoners worden aangehouden de door het Centraal bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers.

Artikel 10.4 Kaders en Begrotingsprocedure

1. Het dagelijks bestuur zendt voor 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten.
2. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting tenminste twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De ontwerpbegroting gaat vergezeld van een meerjarenraming voor het lopende en de drie op het begrotingsjaar volgende jaren.
3. De ontwerpbegroting wordt door de deelnemende gemeenten voor eenieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede en derde lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur ter vaststelling wordt aangeboden. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
5. Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur daarover bericht aan de raden van de deelnemende gemeenten, zo nodig vergezeld van de vastgestelde begroting, die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
6. Het bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Gedeputeerde Staten.
7. Op wijzigingen van de begroting zijn de voorafgaande bepalingen in dit artikel van overeenkomstige toepassing tenzij die wijziging geen verhoging geeft voor de bijdrage van de gemeenten.

Artikel 10.5 Jaarrekening

1. Van de inkomsten en uitgaven van het openbaar lichaam wordt door het dagelijks bestuur over elk dienstjaar verantwoording afgelegd aan het algemeen bestuur, onder overlegging van de concept-

jaarrekening met daarbij behorende bescheiden. Het dagelijks bestuur voegt daarbij een verslag van bevindingen van de accountant(s) overeenkomstig artikel 213 van de Gemeentewet.

2. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
3. Het dagelijks bestuur zendt de voorlopige jaarrekening voor 30 april van het jaar volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft aan de raden van de deelnemende gemeenten.
4. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan Gedeputeerde Staten.
5. Behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden, ontlast de vaststelling van de jaarrekening de leden van het dagelijks bestuur ten aanzien van het daarin verantwoorde financieel beheer.
6. In de jaarrekening wordt –overeenkomstig de in de desbetreffende begroting opgenomen verdeelsleutel– het door elk van de onderscheidenlijke rechtspersonen over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.

Artikel 10.6 Middelen

1. De deelnemers dragen er overeenkomstig de Circulaire aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 8 juli 1999, kenmerk FO99/U5911) zorg voor dat de Veiligheidsregio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan alle verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
2. Indien aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio blijkt dat een deelnemer weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.

HOOFDSTUK 11 ARCHIEFFUNCTIE EN OMBUDSFUNCTIE

Artikel 11.1 Archiefbescheiden

1. Het algemeen bestuur stelt een verordening vast op de zorg voor de archiefbescheiden van het openbaar lichaam alsmede op het beheer daarvan en op het toezicht op het beheer.
2. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archieven.
3. De aan de uitvoering van deze zorg verbonden kosten komen voor rekening van deze regeling.

Artikel 11.2 Ombudsfunctie

De behandeling van verzoekschriften zoals bedoeld in artikel 9:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, vindt plaats door de ombudscommissie van de gemeente 's-Hertogenbosch.

HOOFDSTUK 12 TOETREDEN, UITTREDEN, WIJZIGEN, OPHEFFEN

Artikel 12.1 Toetreden

Toetreding tot deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's, als bedoeld in artikel 8 WVR

Artikel 12.2 Uittreden

1. Uittreding uit deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's, als bedoeld artikel 8 WVR. Het algemeen bestuur, regelt de gevolgen van het toetreden of uittreden en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding.
2. Bij het uittreden wordt, bij het bepalen van de financiële gevolgen ervan, in ieder geval de volgende bepalingen gehanteerd:
  - a. Indien het uittreden van een bestuursorgaan leidt tot overdracht materiaal, materieel of gebouwen van de regeling vindt de overdracht van duurzame gebruiksgoederen plaats tegen boekwaarde op de uittredingsdatum. Over de overdracht van personeel worden in goed overleg afzonderlijke afspraken gemaakt.
  - b. Indien het uittreden van een bestuursorgaan leidt tot een daling van opbrengsten worden de negatieve financiële gevolgen ervan aangemerkt als frictie- en desintegratiekosten, deze worden als volgt over een periode van drie jaar door het uittredend bestuursorgaan gecompenseerd: Het eerste jaar na uittreding voor 100%, het tweede jaar 66% en het derde

jaar 33% van deze kosten. De frictie- en desintegratiekosten worden als volgt bepaald, de daling van opbrengsten vermindert met de directe kosten op jaarbasis van de overgedragen taken, materiaal, materieel, gebouwen en personeel.

- c. Voor opgebouwde voorzieningen die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan overgedragen taken, materiaal, materieel, gebouwen en personeel vindt compensatie plaats naar rato van die overgedragen onderdelen.

Artikel 12.3 Wijzigen

1. Deze regeling kan worden gewijzigd bij eensluidende besluiten van tenminste 2/3 van de deelnemende bestuursorganen.
2. Van de in het eerste lid gestelde 2/3 meerderheid is alleen sprake als hierdoor tenminste 2/3 van het aantal inwoners van de regio wordt vertegenwoordigd.

Artikel 12.4 Opheffen

1. De gemeenschappelijke regeling kan slechts worden opgeheven, indien dit door een wijziging van artikel 8 jo. artikel 9 van de WVR mogelijk wordt.
2. Bij opheffing besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt, nadat de organen van de deelnemende gemeenten zijn gehoord, een liquidatieplan op dat voorziet in de verplichting van de deelnemers alle rechten en verplichtingen van de Veiligheidsregio over de deelnemers te verdelen op een in het plan te bepalen wijze. Daarbij kan hij van deze regeling afwijken.
3. In dit liquidatieplan wordt een regeling getroffen voor de bewaring en het toekomstig beheer van de archieven.
4. De organen van het openbaar lichaam blijven na de opheffing in functie tot dat de liquidatie volledig is voltooid.

HOOFDSTUK 13 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 13.1

1. Deze regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd en treedt in werking per 1 januari 2024.
2. Met de inwerkingtreding van deze verordening treedt deze in de plaats van Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord 2021.
3. Deze regeling kent een toelichting.
4. Deze regeling kan worden aangehaald als "Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord".
5. Het bestuur van de gemeente 's-Hertogenbosch wordt aangewezen als het gemeentebestuur zoals bedoeld in artikel 26 WGR.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Bernheze op <datum>.
De secretaris, De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Boekel op <datum>.
De secretaris, De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Boxtel op <datum>.
De secretaris, De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente 's-Hertogenbosch op <datum>.
De secretaris, De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Heusden op <datum>.
De secretaris, De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Land van Cuijk op <datum>.
De secretaris, De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Maashorst op <datum>.
De secretaris, De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Meierijstad op <datum>.

De secretaris,   De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Oss op <datum>.

De secretaris,   De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Sint-Michielsgestel op <datum>.

De secretaris,   De burgemeester.

Aldus vastgesteld door het college van de gemeente Vught op <datum>.

De secretaris,   De burgemeester.

TOELICHTING

Deelnemende partijen

Artikel 9 van de WVR bepaalt dat de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio een gemeenschappelijke regeling treffen voor het instellen van een openbaar lichaam met de aanduiding veiligheidsregio. De rol van de gemeenteraden is volgens de Memorie van Toelichting als volgt weergegeven. Allereerst dienen de gemeenteraden van de verschillende gemeenten op grond van artikel 1, tweede lid WGR toestemming te geven voor het treffen of wijzigen van een gemeenschappelijke regeling. Daarnaast kan de raad kaders stellen en is de controlerende taak van de raad geborgd via de planning- en controlcyclus. De burgemeester legt als lid van het algemeen bestuur verantwoording af aan de gemeenteraad.

Considerans

De Wet veiligheidsregio's beoogt een integrale wettelijke regeling te bieden voor de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing op lokaal en regionaal niveau evenals de kwalitatieve borging daarvan.

Artikel 2 van de WVR bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders is belast met de organisatie van:

- a. de brandweezorg;
- b. de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- c. de geneeskundige hulpverlening.

Naar aanleiding van de wens hiervoor van de deelnemende gemeenten is bij deze wijziging van de gemeenschappelijke regeling het programma Bevolkingszorg in de regeling opgenomen.

De bepalingen met betrekking tot de inrichting van de (ambtelijke) organisatie worden in het organisatiebesluit opgenomen. Verder zijn bevoegdheden zoveel mogelijk gebundeld per bestuursorgaan. Daarnaast zijn onderwerpen soms gesplitst of juist samengevoegd ten behoeve van een logische opbouw of naar de toelichting verplaatst.

Wijziging gemeenschappelijke regeling

Het is noodzakelijk de gemeenschappelijke regeling te wijzigen

De aanleiding hiervoor is de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) die op 1 juli 2022 is ingegaan. De nieuwe Wgr bevat een aantal aanvullende verplichtingen die in de gemeenschappelijke regeling van VRBN moet worden verwerkt.

De Wgr kent een overgangperiode tot aan 1 juli 2024 tot wanneer gemeenschappelijke regelingen aangepast kunnen worden.

Dictum

De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord is in werking getreden op 1 juli 2006 en laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2021. De regeling wordt nu opnieuw gewijzigd.

HOOFDSTUK 1   BEGRIJSBEPALINGEN

Artikel 1

- Ad e tot en met g: De verdeling in een algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter is conform artikel 12 van de WGR.
- Ad k: Artikel 10 onder j van de WVR stelt dat aan het bestuur van de veiligheidsregio de taken en bevoegdheden tot het instellen en in standhouden van een brandweer wordt opgedragen.
- Ad m: Artikel 10 onder l van de WVR stelt dat aan het bestuur van de veiligheidsregio de taken en bevoegdheden tot het instellen en in stand houden van een GHOR wordt opgedragen.

HOOFDSTUK 2   ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 2.1   Het openbaar lichaam

Artikel 9 van de WVR bepaalt dat een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: veiligheidsregio. In artikel 8 lid 1 van de WGR is vervolgens bepaald dat dit openbaar lichaam rechtspersoonlijkheid geniet, waardoor het zelfstandig kan deelnemen aan het rechtsverkeer en bijvoorbeeld overeenkomsten kan aangaan. Voor de duidelijkheid is in deze regeling uitdrukkelijk

opgenomen dat de veiligheidsregio een rechtspersoon is. Artikel 10 derde lid van de WGR bepaalt dat de plaats van vestiging en de inrichting en samenstelling van het bestuur in de regeling wordt opgenomen. De genoemde bestuursorganen maken op grond van artikel 12 van de WGR verplicht deel uit van elke gemeenschappelijke regeling.

HOOFDSTUK 3 BELANGEN, TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Artikel 3.2 Belangen

Op grond van artikel 10 van de WGR vermeldt de regeling het belang of de belangen ter behartiging waarvan de regeling is getroffen. Onder belang kan worden verstaan het beleidsterrein waarop wordt samen gewerkt, waardoor het werkgebied van de gemeenschappelijke regeling wordt afgebakend. De omschrijving van de eerste drie werkgebieden haakt aan bij artikel 2 van de WVR, waarin is vastgelegd waarvoor het colleges van burgemeester en wethouders verantwoordelijkheid draagt. Door middel van de gemeenschappelijke regeling dragen ze de organisatie omtrent deze belangen over aan de veiligheidsregio.

Artikel 3.3 Taken

De in de regeling opgenomen taken zijn gebaseerd op artikel 10, 14, 15, 16 en 17 van de Wet veiligheidsregio's en artikel 6, tweede lid van de Wet publieke gezondheid.

Artikel 3.5 Taken geneeskundige hulpverlening

Het bestuur van de Veiligheidsregio heeft als taak het organiseren van de geneeskundige hulpverlening in de regio met het oog op rampen en crisissituaties. Hiertoe dient het bestuur een GHOR-organisatie ingericht te hebben. In Brabant-Noord heeft het bestuur de GGD opgedragen om uitvoering te geven aan de GHOR-organisatie en de daarbij horende taken. De onderliggende afspraken hierover zijn opgenomen in een dienstverleningsovereenkomst. De GHOR-organisatie staat onder leiding van de directeur Publieke Gezondheid.

Artikel 3.6 Taken meldkamerfunctie

In het vierde lid staat dat de veiligheidsregio Brabant-Noord is –zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering– verantwoordelijk is om binnen vijf minuten op grond van de beschikbare gegevens, een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident te geven. Deze taak is belegd in de functie van Calamiteitencoördinator.

In het vijfde lid wordt de inspanningsverplichting vastgelegd voor de hulpdiensten om integrale samenwerking op de meldkamer na te streven. Dit is in overeenstemming met de doelstelling zoals geformuleerd in artikel 3.1. De inspanningsverplichting leidt ertoe dat de hulpdiensten de mogelijkheden van samenwerking in een vroeg stadium verkennen en indien mogelijk ook benutten.

Artikel 3.7 Taken sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding

Voor een adequate hulpverlening en voorbereiding op het grootschalig optreden en de rampenbestrijding in de regio is, op bestuurlijk en operationeel niveau, samenwerking nodig. Verbetering van de samenwerking moet uitgaan van de huidige situatie en gericht zijn op haalbare ambities. In de sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding kunnen medewerkers van brandweer en GHOR (en in sommige gevallen ook politie, waterschappen, milieudiensten, nutsbedrijven, etc) projectmatig de voorbereiding van de rampenbestrijding vormgeven.

Artikel 3.8 Bevolkingszorg

In dit artikel zijn de taken opgenomen op het terrein bevolkingszorg die de colleges gezamenlijk hebben belegd bij de Veiligheidsregio.

HOOFDSTUK 4 Het ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 4.1. Samenstelling

Artikel 11 eerste lid van de WVR schrijft in afwijking van de WGR voor dat het bestuur van de veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Omdat het lidmaatschap van het algemeen bestuur is gekoppeld aan de functie van burgemeester, is de zittingstermijn niet gebonden aan een termijn. Het lidmaatschap eindigt bij beëindiging van het burgemeesterschap. Vervanging van leden van het algemeen bestuur vindt, gelet op de gedachte van verlengd lokaal bestuur, plaats conform de vervangingsregels in artikel 77 en 78 van de Gemeentewet. Dit artikel stelt dat:

1. Bij verhindering of ontstentenis van de burgemeester wordt zijn ambt waargenomen door een door het college aan te wijzen wethouder (...).
2. Bij verhindering of ontstentenis van alle wethouders wordt het ambt waargenomen door het langstzittende lid van de raad (...).

Artikel 4.2 Bevoegdheden

Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van de veiligheidsregio. Vanuit deze positie neemt het algemeen bestuur alle besluiten die betrekking hebben op de behartiging van het belang van de regeling en de uitoefening van de bevoegdheden van het openbaar lichaam, tenzij deze bij wet of deze regeling aan een ander orgaan (dagelijks bestuur of voorzitter) zijn toegekend. In het vierde lid is aangegeven over welke onderwerpen het algemeen bestuur zelf een besluit dient te nemen.

Artikel 4.3 Vergaderingen en besluitvorming

Artikel 22 tweede lid van de WGR schrijft voor dat het algemeen bestuur minimaal twee maal per jaar vergadert. De praktijk van de laatste jaren leert dat in Brabant-Noord het algemeen bestuur in de regel vaker per jaar vergadert. In ieder geval is van belang dat de eerste vergadering in de eerste helft van het jaar zal plaatsvinden. In de eerste vergadering zullen vanwege de planning en controlcyclus het jaarverslag, de jaarrekening en de begroting op de agenda staan. De voorzitter kan naar eigen oordeel of op verzoek van twee leden van het algemeen bestuur extra vergaderingen inlassen. Vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar. Het algemeen bestuur heeft de mogelijkheid om achter gesloten deuren te vergaderen. De procedure staat beschreven in artikel 22 vierde en vijfde lid van de WGR. Verder is in deze regeling opgenomen over welke onderwerpen in het belang van de openbaarheid nooit achter gesloten deuren beraadslaagd en besloten kan worden.

In Brabant-Noord geldt dat het algemeen bestuur besluiten neemt met een gewone meerderheid van stemmen. De WVR regelt dat het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.

Op grond van de WGR is het niet toegestaan dat de gemeenschappelijke regeling een bepaling bevat die de voorzitter een doorslaggevende stem geeft bij stakende stemmen. In artikel 11 vijfde lid van de WVR is echter opgenomen dat bij het staken van de stemmen de stem van de voorzitter de doorslag geeft.

Artikel 4.4 Genodigden vergaderingen algemeen bestuur

Op basis van de Wet veiligheidsregio's worden de hoofdofficier van justitie, de voorzitter van het waterschap, de Commissaris van de Koning en het ministerie van J&V uitgenodigd om bij de vergaderingen van het bestuur aanwezig te zijn. Tevens worden de leden van de veiligheidsdirectie voor alle vergaderingen uitgenodigd en de politiechef van de regionale eenheid Oost-Brabant van de politie. Door de voorzitter kunnen ook andere functionarissen worden uitgenodigd om als adviseur aan de vergaderingen deel te nemen.

Artikel 4.5 Zienswijzen

In de WGR is opgenomen dat in de GR moet worden bepaald voor welke besluiten verplicht een zienswijzeprocedure – bij de raden– moet worden doorlopen. Op grond van de WGR was het al zo dat voor de begroting een zienswijzeprocedure wordt gevolgd. De gewijzigde WGR maakt het mogelijk om zo'n procedure ook voor andere zwaarwegende besluiten te volgen, zoals besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of beleidsmatige keuzes. Binnen VRBN zijn dit de besluiten zoals vermeld in lid 1.

De WGR stelt in artikel 1 lid 3 een zienswijzetermijn van acht weken op een ontwerp regeling. Vandaar dat deze termijn ook is gekozen voor andere onderwerpen waarop een zienswijze gevraagd kan worden in dit artikel. In de praktijk wordt overigens veelal gekozen voor een langere termijn.

Zienswijzen die volgen uit andere wettelijke verplichtingen zijn niet los opgenomen in het zienswijze artikel. Deze mogelijkheid tot zienswijze volgt direct uit de WGR: bij het wijzigen van deze regeling, het instellen van commissies en het besluiten tot oprichting van deelneming in andere entiteiten.

Artikel 4.6 Participatie

De gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen stelt aanvullende verplichten over participatie: de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden.

Daarnaast kennen veiligheidsregio's verplichtingen wat betreft het betrekken van buurregio's en organisaties bij de totstandkoming van het beleidsplan en risicoprofiel vanuit de Wet veiligheidsregio's.

Een bepaling over participatie van raden bij langdurige bovenlokale crisis is opgenomen om invulling te geven aan een suggestie bij een regionale raadsbijeenkomst (VVB) op 10 mei 2023. Daarin werd VRBN de suggestie meegegeven de gemeenteraden in de gelegenheid te stellen wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij de aanpak van ingrijpend geachte langdurige bovengemeentelijke crises. Elke crisis is uniek, dat geldt ook voor de behoefte aan, noodzaak tot en uitvoerbaarheid van participatie tijdens een crisis. Per crisis zal worden bekeken hoe de uitvoering van deze bepaling wordt ingericht. In de praktijk zal veelal invulling gegeven worden aan participatie via een opiniërend gesprek dat raden voeren met hun burgemeester in zijn rol als veiligheidsregiobestuurder.

Hoofdstuk 5 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 5.1 Samenstelling

Artikel 12 eerste lid van de WGR regelt dat het bestuur van een openbaar lichaam bestaat uit een algemeen bestuur, dagelijks bestuur en een voorzitter. De WGR bepaalt in artikel 14 eerste lid dat het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee of meer andere leden.

In Brabant-Noord bestaat het dagelijks bestuur uit de voorzitter én tenminste twee leden van het algemeen bestuur.

Bij voorkeur is de burgemeester uit Brabant-Noord die voorzitter is van de GGD Hart voor Brabant ook lid van het dagelijks bestuur.

De zittingsperiode is gekoppeld aan het lidmaatschap van het algemeen bestuur. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft een door het algemeen bestuur aangewezen plaatsvervanger.

Het dagelijks bestuur kent geen portefeuillevdeling maar wel een verdeling van aandachtsgebieden en actuele thema's.

Artikel 5.2 Vergaderingen

De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn in tegenstelling tot het algemeen bestuur niet openbaar. Vanuit deze optiek kunnen in het dagelijks bestuur alleen besluiten worden genomen, die te maken hebben met beheer van de organisatie. In het dagelijks bestuur gaat het niet om behartiging ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem. Het dagelijks bestuur kan zich laten bijstaan door adviseurs. De leden van de veiligheidsdirectie vormen in ieder geval de vaste adviseurs van het dagelijks bestuur.

Artikel 5.3 Bevoegdheden

De bevoegdheden van het dagelijks bestuur vloeien voort uit artikel 33b WGR.

Het dagelijks bestuur kan daarbij een portefeuillevdeling maken of bevoegdheden in mandaat opdragen aan de algemeen directeur of andere functionarissen (art 10:3 Awb).

Hoofdstuk 6 DE VOORZITTER

Artikel 6.1 De voorzitter

Op de voorzitter is het Besluit rechtspositie voorzitters veiligheidsregio's van toepassing.

Op basis van artikel 11, tweede lid WVR, wordt de voorzitter van de veiligheidsregio benoemd, geschorst en ontslagen bij koninklijk besluit op voordracht van de Minister van Veiligheid en Justitie. Er is niet voor gekozen de aanwijzing van de voorzitter van de veiligheidsregio aan de regio zelf over te laten. De positie van de voorzitter van de veiligheidsregio's brengt mee dat de mogelijkheid dient te bestaan de voorzitter te ontslaan. Op de rechtspositie van de voorzitter zijn de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde regels van toepassing.

HOOFDSTUK 7 INSTELLEN ADVIES-BESTUURSCOMMISSIES

Instellen advies- en bestuurscommissies

Artikel 24 van de WGR regelt in het eerste lid dat het algemeen bestuur van een openbaar lichaam commissies van advies kan instellen. Artikel 22 van de Gemeentewet is daarbij van overeenkomstige toepassing. Hierin is bepaald dat de instelling vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter eveneens geschiedt door het algemeen bestuur, maar dan op voorstel van het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter.

Andere commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter worden door het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld.

Op grond van artikel 25 van de WGR kan het algemeen bestuur ook commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen, indien althans de regeling in deze mogelijkheid voorziet. Dit zijn de zogenaamde bestuurscommissies. Indien het algemeen bestuur van deze mogelijkheid gebruik wenst te maken is daarvoor (per in te stellen bestuurscommissie) voorafgaande toestemming van de raden van elk der deelnemende gemeenten vereist. In voorkomend geval dient het algemeen bestuur de bevoegdheden en de samenstelling van een dergelijke commissie te regelen.

HOOFDSTUK 8   INFORMATIE, VERANTWOORDING EN EVALUATIE

Artikel 8.1, 8.2 en 8.3   Inlichtingen- en verantwoordingsverplichtingen

De artikelen 16 en 17 van de WGR schrijven voor dat een gemeenschappelijke regeling bepalingen bevat over het verstrekken van informatie en het afleggen van verantwoording en de wijze waarop dit gebeurt.

Daarbij gaat het zowel om de informatie- en verantwoordingsplicht binnen de gemeenschappelijke regeling (de relatie tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur) als om de informatie- en verantwoordingsplicht van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de raden van de deelnemende gemeenten. Een verzoek om inlichtingen te verschaffen en/of verantwoording af te leggen kan uitsluitend worden geweigerd op de gronden vermeld Wet open overheid.

Artikel 8.4   Evaluatie

De nieuwe Wgr stelt dat een regeling een bepaling moet bevatten over evaluatie van de regeling. Daarnaast kennen veiligheidsregio's evaluatieverplichtingen vanuit artikel 56 WVR.

HOOFDSTUK 9   FUNCTIES, PERSONEEL EN ORGANISATIE

Artikel 9.1.   Regionaal commandant brandweer/directeur/secretaris

De secretaris is als zodanig de eerste adviseur van het bestuur en verzorgt de coördinatie en de bewaking van de integraliteit van de ambtelijke voorstellen. De functie van secretaris wordt uit doelmatigheidsoverwegingen ingevuld in de vorm van een personele unie met de functie van regionaal commandant en die van directeur veiligheidsregio.

De regionaal commandant brandweer is tevens portefeuillehouder van de sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding. Hij stemt de uit te voeren werkzaamheden en de voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming af met de leden van de veiligheidsdirectie.

Artikel 9.2   Directeur publieke gezondheid

In het tweede lid is bepaald dat de directeur publieke gezondheid is belast met de operationele leiding over de geneeskundige hulpverlening. Hij wordt rechtstreeks aangesteld en aangestuurd door het algemeen bestuur van de betreffende GGD; een dergelijke positie is nodig om op bestuurlijk niveau afspraken te kunnen maken met zorginstellingen. De directeur publieke gezondheid coördineert de voorbereiding van de spoedeisende medische hulpverlening op de geneeskundige hulpverlening en stemt de maatregelen ter voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening af op de maatregelen van de andere bij de rampenbestrijding betrokken disciplines. Op basis van de Wet publieke gezondheidszorg is wordt de directeur Publieke Gezondheidszorg (voorheen directeur GGD) aangewezen als directeur GHOR. Dientengevolge dient de directeur GHOR door zowel het bestuur van de Veiligheidsregio als door het bestuur van de GGD te worden aangewezen.

HOOFDSTUK 10   FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 10.2   Financiële administratie, geldelijk beheer en controle

Het bestuur van de veiligheidsregio is via de Gemeentewet gedwongen een aantal verordeningen omtrent de administratie en de controle op te stellen. Het betreft de volgende verordeningen:

- het financiële beleid, financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie (artikel 212 Gemeentewet);
- de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet);
- de door bestuur uit te voeren periodieke onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde beleid (artikel 213a Gemeentewet).

Artikel 10.3 De begroting

In dit artikel wordt aangegeven wat de bijdrage is van de aan de regeling deelnemende rechtspersonen voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. Uitgangspunt daarbij is financiële stabiliteit in meerjarenperspectief.

Artikel 10.4 Kaders en Begrotingsprocedure

Om te komen tot een betere afstemming in de beleidsprocessen wordt er met de deelnemende gemeenten jaarlijks een procedure voor de behandeling van de kadernota, de begroting en de jaarverantwoording vastgesteld. Het algemeen bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 10.5 De jaarrekening

Ingevolge artikel 34, derde lid WGR dient de jaarrekening door het algemeen bestuur te worden vastgesteld in het jaar volgende op het jaar waarop het betrekking heeft. Ingevolge het derde lid wordt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling en in elk geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop het betrekking heeft aan gedeputeerde staten toegezonden.

Artikel 10.6 Middelen

Lid 1. is toegevoegd naar aanleiding van de "Circulaire aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen" van de minister van BZK d.d. 8 juli 1999 (hierna: "Circulaire"). Volgens deze Circulaire zijn de deelnemers van een gemeenschappelijke regeling verplicht een daarbij opgericht openbaar lichaam van middelen te voorzien waardoor het de taken waartoe het is opgericht naar behoren kan vervullen. Daartoe behoren ook de financiële verplichtingen die het openbaar lichaam ter uitvoering van die taken is aangegaan. Daarnaast behoren tot de verplichte uitgaven van een openbaar lichaam de aflossing van schulden en rente en andere opeisbare schulden.

De genoemde geldmiddelen betreffen de normale middelen die de regio ieder jaar ter beschikking heeft. In artikel 50 van de WVR is tevens een bijstandsregeling opgenomen voor gemeenten en veiligheidsregio's die daadwerkelijk te maken krijgen met de bestrijding van een ramp. De minister kan daarvoor een extra bijdrage leveren.

HOOFDSTUK 11 ARCHIEFFUNCTIE EN OMBUDSFUNCTIE

Artikel 11.1 Archiefbescheiden

Het algemeen bestuur heeft een archiefverordening vastgesteld. Als bewaarplaats van het statisch archief is de gemeente 's-Hertogenbosch aangewezen.

Artikel 11.2 Ombudsfunctie

Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht regelt de Klachtbehandeling. Dit hoofdstuk legt het recht vast voor burgers op een onafhankelijke behandeling van bestuursorganen. Deze is ook van toepassing op de bestuursorganen van alle gemeenschappelijke regelingen. De gemeenschappelijke regelingen vallen van rechtswege onder de Nationale Ombudsman tenzij in de gemeenschappelijke regeling zelf wordt aangegeven dat externe klachten behandeld worden via een ombudsvoorziening van één van de deelnemende gemeenten. In de regeling is ervoor gekozen voor invulling van de ombudsfunctie aansluiting te zoeken bij de ombudsvoorziening van de gemeente 's-Hertogenbosch.

HOOFDSTUK 12 TOETREDEN, UITTREDEN, WIJZIGEN, OPHEFFEN

Een gemeenschappelijke regeling dient een regeling te bevatten omtrent de toetreding en uittreding (artikel 9 WGR). Op basis van artikel 9 van de WVR moeten de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 8 van die wet een gemeenschappelijke regeling treffen. Dit betekent dat een gemeente alleen kan toetreden tot of

uittreden uit een gemeenschappelijke regeling als de verdeling van de gemeenten in regio's wordt gewijzigd. In dat geval zijn de gemeenten waarop de wijziging betrekking heeft zelfs verplicht om over te gaan naar een andere regeling.

In het geval dat de regeling wijzigt gelden de (financiële) bepalingen onder lid 2 van artikel 12.2. De Algemene reserve en zeker de bestemmingsreserves hebben een vastgesteld niveau voor bepaalde risico's en bestemmingen dat niet wijzigt doordat er een deelnemer uittreedt. Hier dient dan ook geen restitutie plaats te vinden. Als daarvoor wel wordt gekozen dienen de overige deelnemers dat weer aan te vullen.

Artikel 12.3 Wijzigen

Brabant-Noord kent geen gewogen stemverhoudingen tussen de deelnemende rechtspersonen. Iedere gemeente heeft één stem.

Om stagnering in de besluitvorming te voorkomen als gevolg van veto's van enkele deelnemers, geldt voor de huidige regeling reeds het principe dat de regeling alleen dan kan worden gewijzigd indien er sprake is van een 2/3 meerderheid.

Ten einde te voorkomen dat de kleine gemeenten door de grote gemeenten worden overvleugeld en vice-versa, dient bij toekomstige wijzigingen door deze meerderheid tevens 2/3 meerderheid van het aantal inwoners van de regio Brabant-Noord te worden vertegenwoordigd.

Voor de vaststelling van het aantal inwoners worden aangehouden de laatstelijk door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers.

Artikel 12.4 Opheffing

Op basis van artikel 9 van de WVR moeten de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 8 van de WVR een gemeenschappelijke regeling treffen. Dit betekent dat een regeling alleen kan worden opgeheven als daarmee een nieuwe regeling in werking treedt die voldoet aan de eis in de WVR.

HOOFDSTUK 13 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

De WGR schrijft voor dat de regeling een gemeente moet aanwijzen voor het contact met de provincie. In de regeling is gekozen voor de vestigingsgemeente 's-Hertogenbosch. Deze keuze ligt voor de hand omdat de burgemeester van de gemeente 's-Hertogenbosch als voorzitter van de Veiligheidsregio al de contactpersoon is voor de Commissaris van de Koning.

Veiligheidsregio Brabant-Noord
T.a.v. de heer J. van Kaathoven
Postbus 218
5401 AE 's-Hertogenbosch

uw kenmerk	ons kenmerk	behandeld door	datum
	70146-2023	Lisanne Janssen	17 november 2023
onderwerp	bijlage	telefoonnummer	verzonden
Wijziging gemeenschappelijke regeling VRBN		0413 -281 911	

Geachte bestuur,
De gemeenteraad van de gemeente Maashorst wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen m.b.t. een voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling VRBN.

Wij gaan akkoord met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling VRBN.

Heeft u nog vragen?

Als u nog vragen heeft kunt u bellen met Lisanne Janssen van het team veiligheid op telefoonnummer 0413-281040. Ook kunt u een e-mail sturen naar lisanne.janssen@gemeentemaashorst.nl.

Met vriendelijke groet,
de Raad van de gemeente Maashorst,
de burgemeester,

de griffier,

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

mr. N.E. Gradisen

Om administratieve en/of organisatorische redenen maken wij gebruik van een digitale ondertekening. Daarom bevat dit document mogelijk geen fysieke handtekening.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 70832-2023

Onderwerp: Beleidsplan 2024-2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Brabant-Noord

Auteur	: Lianne Janssen
Domein/team	: Dienstverlening / Veiligheid
E-mail	: Lianne.Janssen@gemeentemaashorst.nl
Port.	: M.J.D. Donders- de Leest (wnd)

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Beleidsplan 2024-2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Brabant-Noord

Voorstel

1. De bijgevoegde zienswijze in te dienen op het ontwerp van het Beleidsplan 2024-2027 en het ontwerp van de actualisatie van het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Brabant-Noord

Inleiding

Veiligheidsregio Brabant-Noord vraagt de deelnemende gemeenteraden hun zienswijze te geven op het concept Beleidsplan 2024-2027 en de actualisatie van het Regionaal Risicoprofiel.

Op grond van artikel 14 en 15 van de Wet Veiligheidsregio's stelt de veiligheidsregio één keer in de vier jaar een beleidsplan vast. Voorafgaand aan de vaststelling overlegt de burgemeester met de gemeenteraad over het ontwerp. Het beleidsplan is mede gebaseerd op een risicoprofiel. Dit wordt vastgesteld door het bestuur na overleg met de gemeenteraden, waarbij het bestuur tevens verzoekt wensen kenbaar te maken over het in het beleidsplan op te nemen beleid.

Beide stukken worden nu in samenhang met elkaar aangeboden aan de gemeenteraden voor een zienswijze, zodat het algemeen bestuur ze in haar vergadering van 30 november 2023 vast kan stellen. Hieraan is voorafgegaan dat het concept Risicoprofiel en de Strategische Koers (basis voor het beleidsplan) in de regionale raadsbijeenkomsten van oktober 2022 en mei 2023 aan de orde zijn gekomen.

Beoogd effect

Veiligheidsregio Brabant-Noord vraagt de deelnemende gemeenteraden hun zienswijze te geven op het concept Beleidsplan 2024-2027 en de actualisatie van het Regionaal Risicoprofiel.

Op grond van artikel 14 en 15 van de Wet Veiligheidsregio's stelt de veiligheidsregio één keer in de vier jaar een beleidsplan vast. Voorafgaand aan de vaststelling overlegt de burgemeester met de gemeenteraad over het ontwerp. Het beleidsplan is mede gebaseerd op een risicoprofiel. Dit wordt vastgesteld door het bestuur na overleg met de gemeenteraden, waarbij het bestuur tevens verzoekt wensen kenbaar te maken over het in het beleidsplan op te nemen beleid.

Beide stukken worden nu in samenhang met elkaar aangeboden aan de gemeenteraden voor een zienswijze, zodat het algemeen bestuur ze in haar vergadering van 30 november 2023 vast kan stellen. Hieraan is voorafgegaan dat het concept Risicoprofiel en de Strategische Koers (basis voor het beleidsplan) in de regionale raadsbijeenkomsten van oktober 2022 en mei 2023 aan de orde zijn gekomen.

Beleidsplan 2024-2027

De samenleving verandert en laat zich niet begrenzen door een statisch beleidsplan van vier jaar. De grote ontwikkelingen in de wereld hebben ook invloed op het werkveld van de veiligheidsregio. Dit gaat bijvoorbeeld om langere perioden van droogte en extremere neerslag, en het zorgen voor een veilige energietransitie in een periode waarin de noodzaak tot gasbesparing en verduurzaming hoog is. Ook zien we steeds meer crises die elkaar opvolgen en versterken.

De veiligheidsregio is een parate hulpverleningsorganisatie die ook nieuwe en langdurige crises aan moet kunnen. De basis van de organisatie kenmerkt zich door een parate brandweerorganisatie op basis van vrijwilligheid. Tegelijkertijd bestaat het besef dat we als overheid niet alles kunnen regelen. Een leefomgeving zonder risico's bestaat niet. Veiligheidsregio's krijgen steeds meer een coördinerende rol, ook als een crisis buiten de fysieke veiligheid valt. Verschuiving naar crises met een sociaalmaatschappelijke component en het stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid, zijn ook onderdeel van het werk van de veiligheidsregio geworden.

Het beleidsplan steunt op de volgende uitgangspunten die voortkomen uit de strategische koers die door het bestuur is vastgesteld. De uitgangspunten sluiten aan op de toekomstbestendigheid en wendbaarheid die de huidige tijd vraagt:

- *Slim samenwerken*, met partners en de maatschappij en het stimuleren van zelfredzaamheid. De uitdagingen waar we de komende jaren mee te maken krijgen, zijn te complex om als veiligheidsregio alleen op te pakken;
- Uitgaan van *veerkracht en wendbaarheid*, zowel intern als bij de aanpak van risico's. De veiligheidsregio bereidt zich voor op zowel flitsincidenten als langdurige crises, waarbij niet altijd duidelijk is om welke incidenten en crises het gaat.
- Investeren in *kennis en innovatie*. De complexe samenhang van risico's zorgt dat innovatie en kennisontwikkeling van het grootste belang zijn.
- *Mens en werk in balans*, de veiligheidsregio zorgt voor goed werkgeverschap, gaat mee in de huidige ontwikkelingen en heeft oog voor de behoeften van medewerkers.

Inhoudelijke focus volgt in het beleidsplan vanuit het Risicoprofiel. De volgende risico's krijgen prioriteit;

- De risico's die verband houden met klimaatverandering en extremer weer: overstroming, hevige neerslag en natuurbranden als gevolg van langdurige droogte;
- Risico's op (grote) branden en ongevallen, zoals een ongeval op het spoor met gevaarlijke stoffen;
- Bedreiging van de vitale en digitale infrastructuur, zoals verstoring van de energievoorziening of de gevolgen van een cyberaanval.

Daarnaast bereidt de veiligheidsregio zich voor op onbekende sluimerende risico's: ondersteuning van maatschappelijke thema's, die tijdelijk uitgroeien tot een (potentiële) crisis.

Argumenten

1. Het beleidsplan is een goede weergave van de hedendaagse opgave van de veiligheidsregio

Naar aanleiding van de diverse ontwikkelingen in de maatschappij en veranderende rol van de veiligheidsregio's heeft in Brabant-Noord in 2022 op bestuurlijk niveau een strategische heroriëntatie plaatsgevonden. Deze is vertaald in de strategische koers die in de regionale raadsbijeenkomsten van oktober 2022 en mei 2023 aan u is toegelicht. De veiligheidsregio bestendigt haar basis, maar zorgt ook voor veerkracht en wendbaarheid zodat zij niet alleen bij klassieke (flits)incidenten klaar kan staan, maar ook bij hedendaagse crises op bijvoorbeeld sociaal-maatschappelijk vlak. Daar hoort bij om steeds meer de samenwerking op te zoeken met partners en inwoners, te ontwikkelen op kennis en innovatie en aandacht te hebben voor goed werkgeverschap. Deze koers vormt de basis van het beleidsplan, zodat de veiligheidsregio de komende jaren toekomstbestendig en wendbaar de uitdagingen van deze tijd aan kan gaan. Hiermee sluit het beleidsplan ook aan op de versterking crisisbeheersing die landelijk ingezet is en binnen veiligheidsregio's vertaald moet worden.

2. Het beleidsplan sluit goed aan op het Regionale Risicoprofiel

De risico's en beleidsadvies uit het Regionale Risicoprofiel zijn volledig verwerkt in het beleidsplan en geven de uitgangspunten uit de strategische koers focus. Het beleidsplan sluit daarmee goed aan op het Risicoprofiel.

3. Het Risicoprofiel brengt de huidige risico's en ontwikkelingen in onze regio goed in beeld

De afgelopen vier jaar zijn bewogen jaren geweest op het gebied van risicobeheersing en rampenbestrijding. De coronacrisis, ontstane maatschappelijke onrust en gevolgen van klimaatverandering zijn ook in onze regio zichtbaar geweest. Gevolgen van deze ontwikkelingen op de risico's zijn verwerkt in de actualisatie van het Risicoprofiel. Impact op de continuïteit van de samenleving komt bij steeds meer risico's aan de orde. Dit uit zich ook in het advies om in de nieuwe beleidsperiode specifiek aandacht te besteden aan de risico's/ thema 'verstoring energievoorziening', 'verstoring telecom/ICT' en 'Informatieveiligheid'. Met de toevoeging van deze risico's, op de reeds benoemde risico's voor onze regio (hoogwater, klimaat en risico's rondom spoorvervoer), is de actualisatie van het risicoprofiel een goede weergave van de risico's waar de regio Brabant-Noord mee te maken heeft en waarvoor aandacht nodig is op regionaal niveau.

Het risicoprofiel kent op dit moment een wettelijke cyclus van 4 jaar en wordt uitgevoerd volgens een landelijke methodiek. Er is echter veel meer behoefte aan het actueel signaleren en monitoren van risico's. Eind 2023 start een regionaal project om de koppeling tussen de analyse van veiligheidsrisico's uit het risicoprofiel met het beleid te verbeteren zodat het doorlopend signaleren en monitoren van

risico's mogelijk wordt. Dit traject maakt ook onderdeel uit van de landelijke versterking crisisbeheersing. Ook zal samen met partners in de zorgketen een 'Zorgrisicoprofiel' worden ontwikkeld.

4. De lokale vertaling van het Risicoprofiel Maashorst

Het risicoprofiel kan afwijken van de (maatschappelijke) beleving van risico's. Dit komt doordat het risicoprofiel een technische analyse betreft aan de hand van een landelijke handreiking. Het is een objectieve bouwsteen. Naast deze objectieve bouwsteen is de maatschappelijke beleving bij risico's belangrijk om te komen tot een juiste focus van het beleidsplan: welke veiligheidsvraagstukken zijn belangrijk en wat gaan we daarvoor doen? De veiligheidsregio nodigt gemeenteraden uit hun wensen hierover kenbaar te maken.

Kanttekeningen

1. Brede taakopvatting

De veiligheidsregio beschrijft in het beleidsplan een bredere taakopvatting dan voorheen. Naast klassieke (flits)crises krijgen veiligheidsregio's ook steeds meer een rol bij sociaal-maatschappelijke en soms langdurige crises. Daarnaast krijgen risicocommunicatie en het stimuleren van zelf- en samenredzaamheid steeds meer aandacht, ook in deze bredere benadering van crises. Vanuit de informatiegestuurde netwerkorganisatie die de veiligheidsregio afgelopen jaren heeft opgezet, en verder door ontwikkelt vanuit de landelijke versterking crisisbeheersing, is steeds meer informatie beschikbaar. Een bredere taakopvatting vraagt om kritisch te blijven kijken naar de rol en (basis)taken op basis van de Wet veiligheidsregio's, zodat de veiligheidsregio daarin herkenbaar blijft. Een duidelijke afbakening geeft het beleidsplan op dit moment niet en dit zal ook gaandeweg gevormd moeten worden in samenspel met alle betrokken partijen. Hiervoor wordt daarom aandacht gevraagd in de zienswijze.

2. Het Beleidsplan kent nog geen financiële vertaling

Het vertrekpunt is dat dit beleidsplan gerealiseerd wordt binnen de bestaande (financiële) kaders zoals die zijn opgenomen in de Programmabegroting 2024, de landelijke doelstellingen (en financiering) rondom de Versterking Crisisbeheersing en de prioriteiten vanuit het risicoprofiel. De exacte financiële vertaling van het Beleidsplan 2024-2027 wordt zichtbaar gemaakt in de Kadernota en Programmabegroting 2025. Rondom de bespreking van de Kadernota en Programmabegroting 2024 hebben de gemeenteraden in de regio gevraagd terughoudend te zijn met een toekomstige toename van de gemeentelijke bijdrage en gevraagd inzichtelijk te maken hoe de veiligheidsregio de komende jaren toekomstbestendig blijft werken (en wat hiervoor nodig is). Inhoudelijk geeft het beleidsplan hierin inzicht, financieel wordt dit in de eerstvolgende begrotingscyclus inzichtelijk gemaakt. Het is belangrijk dat de ambities, externe factoren die invloed hebben op de taak/financiën en de financiering nu en in de toekomst in balans blijven. In de zienswijze wordt hier daarom aandacht voor gevraagd. Daarbij wordt meegegeven dat de huidige kaders leidend zouden moeten blijven en extra taken alleen opgepakt worden wanneer hier financiering tegenover staat.

Financiën

De vorige beleidsperiode werd de doorontwikkeling van het beleidsplan gefinancierd vanuit reserves, waarbij structurele kosten ook structureel ingevuld moesten worden. Richting het einde van de beleidsperiode bleek dat er structurele impulsen nodig waren om de informatieorganisatie op orde te brengen en brandweeropleidingen te borgen. Door ontwikkelen vanuit reserves is deze periode niet aan de orde. De financiële vertaling van het Beleidsplan 2024-2027 wordt zichtbaar gemaakt in de Kadernota en Programmabegroting 2025. De impuls die is opgenomen op het gebied van het thema informatievoorziening en versterking op crisisbeheersing wordt gefinancierd vanuit een structurele doeluitkering van het Rijk die daarvoor gelabeld is. De veiligheidsregio geeft aan te verwachten dat de ambities uit het beleidsplan zijn te realiseren binnen de huidige financiële kaders. In de zienswijze wordt meegegeven dat wanneer de ambities, externe factoren en financiering niet meer in balans zijn, het bestuur tijdig betrokken wordt zodat de ambities uit het beleidsplan heroverwogen kunnen worden.

Duurzaamheid

n.v.t.

Participatie

Alle 11 gemeenteraden krijgen de gelegenheid hun zienswijze te geven op het Risicoprofiel en Beleidsplan 2024-2027. Uw zienswijze wordt kenbaar gemaakt aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord zodat deze betrokken kan worden bij de besluitvorming door het Algemeen Bestuur op 30 november 2023. De veiligheidsregio organiseert een informeren webinar over het Beleidsplan en Risicoprofiel voor raadsleden en kan op verzoek een toelichting verzorgen in uw raad.

Communicatie

Lopende de beleidsperiode wordt u geïnformeerd over en betrokken bij de beleidsuitvoering via de jaarlijkse p&c cyclus (Kadernota en Programmabegroting), bijdragen in de verenigde voorbereidende vergaderingen (regionale raadsbijeenkomsten) en het actief delen van de stukken van het Algemeen Bestuur.

Vervolg

n.v.t.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Zienswijzeverzoek VRBN
2. Concept Beleidsplan 2024-2027 VRBN
3. Concept Regionaal Risicoprofiel 2024-2027 VRBN
4. Gemeentelijke pagina Regionaal Risicoprofiel gemeente Maashorst
5. Concept zienswijzebrief

Bijlagen ter informatie

1. n.v.t.

Uden, 26 september 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Raadsbesluit

Zaaknummer: 70832-2023

De raad van de gemeente Maashorst;

Gelezen van het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 26 september 2023:

gelet op artikel ; 14 en 15 van de Wet Veiligheidsregio's

b e s l u i t

1. De bijgevoegde zienswijze in te dienen op het ontwerp van het Beleidsplan 2024-2027 en het ontwerp van de actualisatie van het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Brabant-Noord

Vastgesteld in de openbare vergadering van 16 november 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. N.E. Gradisen

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

Aan de colleges van burgemeester en wethouders
en gemeenteraden van de deelnemende gemeenten

Datum	3 augustus 2023	Behandeld door	Loek van Hemert	Bijlage	-
Onze referentie	2023-U14917	Telefoon	088 020 8208		
Uw referentie		E-mail	secretarisveiligheidsregio@vrbn.nl		
Zaaknummer	BBN23-25087				
Onderwerp	Zienswijzeverzoek Risicoprofiel en Beleidsplan 2024-2027 VRBN				

Geacht college, geachte raad,

Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft samen met haar partners een nieuw (ontwerp) Beleidsplan opgesteld voor de periode 2024-2027: *Samenwerken aan veerkracht en veiligheid*. Daarin geeft VRBN vorm aan haar ambities, focus en prioriteiten. Denk hierbij andere type crises waar de veiligheidsregio een rol gaat spelen en ontwikkelingen binnen de brandweer, bijvoorbeeld innovatie op het gebied van brandweeropleidingen en het (brand)veilig inrichten van de omgeving.

Het beleidsplan is onder andere gebaseerd op de Strategische Koers van VRBN en het regionale risicoprofiel. In het risicoprofiel staan de belangrijkste fysieke veiligheidsrisico's in onze regio beschreven. Een specifieke pagina per gemeente geeft een nadere gemeentelijke duiding van het regionale risicoprofiel. Uw raad heeft deze documenten reeds ontvangen ter voorbereiding op de regionale raadsbijeenkomsten van oktober 2022 en mei 2023.

Landelijke impuls en realisatie binnen bestaande kaders

Het werkveld van veiligheidsregio's is volop in ontwikkeling. Vooral op het thema informatievoorziening en de voorbereiding op crisisbeheersing is er sprake van een ontwikkeling van het takenpakket. Het Rijk financiert deze taken met een structurele doeluitkering die daarvoor gelabeld is. Dat betekent dat er hiervoor geen aanvullende gemeentelijke bijdrage noodzakelijk is. Wij verwachten de ambities uit het beleidsplan te realiseren binnen de huidige financiële kaders.

Overleg met de gemeenteraad

Voordat het risicoprofiel en het beleidsplan worden vastgesteld door het algemeen bestuur van VRBN, overlegt uw burgemeester met de gemeenteraad over het ontwerpbeleidsplan. Daarnaast worden alle raden in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op het risicoprofiel en beleidsplan. Ook de politie, de betrokken waterschappen, het openbaar ministerie en de ons omringende veiligheidsregio's mogen hun reactie geven.

Toelichting door VRBN via webinar

Wij geven graag een toelichting op de ontwikkelingen binnen VRBN en ons beleidsplan via een informeren webinar. Tijdens de webinar is uiteraard ruimte om vragen te stellen over het beleidsplan en het risicoprofiel. De webinar wordt opgenomen, zodat u die later terug kunt kijken. Momenteel is de datum van de webinar nog niet bekend. Via uw griffie informeren wij u over het moment dat de webinar zal plaatsvinden.

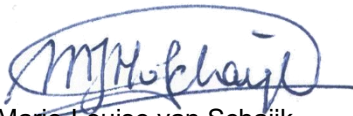
Zienswijze vóór 16 november

Uw reactie op het beleidsplan en risicoprofiel ontvangen wij graag uiterlijk 16 november 2023. Zo kunnen de reacties besproken worden in de AB-vergadering van VRBN op 30 november 2023.

De documenten vindt u op onze website:

<https://www.vrbn.nl/organisatie/cijfers-publicaties/risicoprofiel-beleidsplan-2024-2027/>

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Noord,

Marie-Louise van Schaijk
directeur veiligheidsregio en commandant brandweer

Samenwerken aan veerkracht en veiligheid

Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant-Noord 2024 - 2027

Concept - juni 2023

Inhoud

Wij werken samen aan veiligheid	3
De Maatschappij in beweging: onze grote thema's	5
Onze maatschappelijke bijdrage	7
Voorbereiden op het onbekende	8
Klimaat en natuur	12
Ongevallen en branden	13
Bedreiging vitale en digitale infrastructuur	14
Bijlage – Wettelijke bepalingen	16

CONCEPT

Wij werken samen aan veiligheid

Dit beleidsplan bevat onze plannen, ambities en voornemens voor de komende vier jaar. We nemen hiervoor 'de maatschappij' als uitgangspunt. Wat was onze blik hierop de afgelopen jaren? Welke maatschappelijke trends zien wij de komende jaren?

Een duurzaam veilig Brabant

In Veiligheidsregio Brabant-Noord wonen, werken en verblijven ruim 650.000 inwoners. Samen met 1.200 collega's, waaronder circa 900 brandweervrijwilligers, werken we doel- en toekomstgericht samen aan veiligheid. Veiligheidsregio Brabant-Noord is een wendbare en lerende netwerkorganisatie. Een organisatie waar het plezierig werken is, je ruimte krijgt om je te ontwikkelen en werkt met collega's die allemaal betrokken, betrouwbaar, deskundig en paraat zijn.

Brandweer Brabant-Noord maakt deel uit van de Veiligheidsregio Brabant-Noord en heeft 38 brandweerposten die verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse brandweezorg in de regio. Bij Brandweer Brabant-Noord werken deels collega's in vaste dienst, maar het overgrote deel zijn mensen die naast hun reguliere baan ook als vrijwilliger bij de brandweer werken. Onze brandweer zet zich in om branden te blussen, mensen en dieren te redden, ongevallen met gevaarlijke stoffen te bestrijden en verkeersslachtoffers te bevrijden. Daarnaast zet de brandweer zich in voor het voorkomen en beperken van brand en bijbehorende schade en de maatschappelijke aandacht voor brandveiligheid.

Binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord werken brandweer, GHOR, politie, meldkamer en 11 gemeenten samen. Door samen te werken aan veiligheid zorgen wij ervoor dat we steeds beter voorbereid zijn op het bestrijden van crises en het onder controle houden van risico's.

Maatschappelijke blik: waar komen we vandaan

De maatschappij. Dat ben jij!

Onder deze slogan opende SIRE in 2002 een spraakmakende campagne. Het doel? Het publiek duidelijk maken dat iedereen dagelijks zelf actief kan bijdragen aan het beter maken van de maatschappij. Deze ontwikkeling lijkt actueler dan ooit. Met bijvoorbeeld een coronacrisis die we *alleen samen* onder controle krijgen en de spontane maatschappelijke betrokkenheid rondom de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

We zien dat velen bijdragen aan de maatschappij: er is veerkracht en initiatief. Inwoners nemen verantwoordelijkheid en denken na over wat ze zelf kunnen doen. Tegelijkertijd zien we dat niet iedereen zich in elke situatie kan redden. Als veiligheidsregio staan wij klaar om onze maatschappelijke rol te vervullen en onze bijdrage te leveren daar waar mogelijk. Zowel rondom de rol van de brandweer bij het creëren van een brandveilige woon-, werk- en leefomgeving én de groeiende coördinerende rol die de veiligheidsregio op zich neemt, als ook bij een crisis die buiten de fysieke veiligheid valt.

Ontwikkeling van de veiligheidsregio vanaf 2020

In 2020 stelden we ons tot doel om de veiligheidsregio te ontwikkelen in haar rol als netwerkorganisatie om bij te dragen aan een duurzaam veiliger Brabant. Deze beleidsplanperiode stond grotendeels in het teken van de coronacrisis. De coronacrisis leidde tot een trendbreuk waarin we zagen dat het appèl op ons verandert: de veiligheidsregio staat aan de lat voor andere type crises met nieuwe partners en werkwijzen.

Tegelijkertijd blijft de veiligheidsregio steunen op de 'sterke kolommen': Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg. Deze blijven hun eigen taken goed vervullen en kunnen bijdragen aan overkoepelende veiligheidsvraagstukken.

Veel ambities uit het vorige beleidsplan zijn gerealiseerd. In 2021 zagen we dat er op een aantal ambities meer nodig is om ze te realiseren. Deze lopen door in dit beleidsplan: de ontwikkelingen rondom informatiegestuurde veiligheid, vakmanschap bij de brandweer en de ontwikkeling van een informatiegestuurde organisatie.

Ons bewegend werkveld – We kunnen de toekomst niet voorspellen

De maatschappij is continu in beweging. De ontwikkelingen hebben vanzelfsprekend ook invloed op onze organisatie. We hebben geconstateerd dat de koers van de afgelopen jaren goed was. We gaan deze koers verder ontwikkelen. Dat betekent dat dit beleidsplan sterk doorgaat op het vorige, bijvoorbeeld met betrekking tot risicoanalyse, informatiedeling en vakmanschap bij de brandweer. Dit vraagt om flexibiliteit, want wat we vandaag verkennen, kan morgen alweer achterhaald zijn. De maatschappij houdt zich immers niet aan een planmatige cyclus van vier jaar.

De Maatschappij in beweging: onze grote thema's

"We leven in een van de veiligste landen ter wereld. Veiligheid is een eerste levensbehoefte. Je kunt niet zonder veiligheid en je gaat er pas echt over nadenken als het een probleem wordt." Zo start de Veiligheidsstrategie voor Nederland. Hierin staat beschreven hoe er de komende jaren wordt gewerkt aan een weerbaar en veilig Nederland en welke prioriteiten daarbij worden gesteld. Ook als veiligheidsregio dragen we bij aan het veilig houden van Nederland.

De wereld verandert; dreigingen veranderen

De oorlog in Oekraïne, de coronapandemie en langere perioden van droogte in Nederland laten zien dat dreigingen zich kunnen vertalen naar gebeurtenissen die ons raken. Voor het werkveld van de veiligheidsregio betekent dit onder andere dat we, naast de klassieke 'flitsincidenten' te maken krijgen met langdurige of complexere crises. Digitalisering en technologische ontwikkelingen brengen ook extra cyberdreigingen en kwetsbaarheden met zich mee. Daarnaast doen maatschappelijke spanningen en complottheorieën afbreuk aan het publieke debat.

Vanuit ons eigen risicoprofiel zien we een combinatie van de klassieke fysieke veiligheidsrisico's die aandacht blijven vragen. Zoals het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, het risico op overstroming en het toenemende risico van natuurbranden. Daarnaast ontwikkelen risico's zich. Dit zien we terug in bijvoorbeeld het risico op verstoring van de energievoorziening, verstoring van telecommunicatie en andere digitale infrastructuur.

Onderstaande figuur, die de veiligheidsstrategie van Nederland weergeeft, laat de verbondenheid zien tussen ontwikkelingen de komende jaren in het perspectief van dreigingen, veiligheidsthema's en veiligheidsbelangen.

Naast een perspectief van dreigingen, staat een perspectief van nieuwe ontwikkelingen waar we mee om moeten gaan. Nieuwe ontwikkelingen bieden ook nieuwe kansen en mogelijkheden.

Toekomstbestendige brandweer

De maatschappij mag van de brandweer verwachten dat er op tijd passende hulp is en dat de brandweer een professionele reactie kan geven op incidenten. Improvisatievermogen en de flitslagkracht van de brandweer blijven immers kernkwaliteiten van de brandweer.

In een veranderende maatschappij kan de brandweer bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan veilige verduurzaming, in een tijd waarin ruimte schaars is. Nederland staat voor een 'grote verbouwing' waarbij we de beperkte ruimte zo veilig mogelijk willen inrichten. Ook het gebruik van nieuwe, slimme technologie zoals *virtual reality*, biedt voor de brandweer nieuwe mogelijkheden voor training en het veiliger optreden bij een incident.

De behoefte aan betrokkenheid bij de eigen gemeenschap wordt groter en het aantal burgerinitiatieven gaat naar verwachting flink toenemen. Ook voor de brandweer biedt dit kansen, zoals de toenemende samenwerking met inwoners bij hulpverlening, zodat hulpdiensten zich bijvoorbeeld beter op niet-zelfredzamen kunnen richten. Dit draagt bij aan het vergroten van de zichtbaarheid, het creëert een gevoel van een nabije overheid en zal bovendien de lokale bekendheid van en met de brandweer vergroten.

Wendbare crisisbeheersing

Op het thema van crisisbeheersing zien we trends die van invloed zijn op crisisbeheersing en crisismanagement. Naast flitsrampen manifesteren zich andersoortige crises die zich vooral kenmerken door grenzeloze of sluimerende crisis. Crises worden in toenemende mate complexer en raken met elkaar verweven.

Door trends en (maatschappelijke) ontwikkelingen actief te volgen, informatie te verzamelen en te delen met relevante organisaties en door snelle en goede analyses te maken, kunnen we proberen om 'zicht op risico's' te krijgen. Door 'zicht op risico's' kunnen we binnen de crisisbeheersing inschattingen maken over de mogelijke gevolgen van dreigingen en of we de effecten van deze dreigingen kunnen voorkomen of beperken. Ook kunnen we verkregen informatie direct toepassen bij de bestrijding van crises.

Hoewel we ons 'zicht op risico's' steeds meer kunnen verbeteren, is het een illusie om te denken dat we altijd in staat zijn om volledig zicht te hebben op risico's. We zullen rekening moeten houden met onverwachte gebeurtenissen ('zwarte zwanen' of *unknown unknowns*). In dat geval zullen we moeten anticiperen: alsnog zicht proberen te krijgen op wat ons bedreigt en publieke/private organisaties bij elkaar brengen die een rol kunnen spelen in de bestrijding (door middel van informatie, kennis en/of resources).

Onze maatschappelijke bijdrage

De samenleving verandert en laat zich niet begrenzen door een statisch beleidsplan van vier jaar. De grote ontwikkelingen in de wereld hebben ook invloed op ons werkveld. Denk aan langere periode van droogte en extremere neerslag, en het zorgen voor een veilige energietransitie in een periode waarin de noodzaak tot gasbesparing en verduurzaming hoog is. Ook zien we steeds meer crises die elkaar opvolgen en versterken.

We zijn een parate hulpverleningsorganisatie die ook nieuwe en langdurige crises aan moet kunnen. Ook hebben we het besef dat we als overheid niet alles kunnen regelen. De basis van onze organisatie kenmerkt zich door een parate brandweerorganisatie op basis van vrijwilligheid.

Een leefomgeving zonder risico's bestaat niet. Leven en werken brengt risico's met zich mee. Het is voor de veiligheidsregio van belang zicht te hebben op risico's. Dit helpt bij het maken van beleidskeuzes en prioriteiten. In ons regionaal risicoprofiel beschrijven we de impact van de risico's en duiden we de (maatschappelijke) beleving. Het profiel geeft ons focus: welke veiligheidsvraagstukken zijn belangrijk en wat gaan we daarvoor doen? Veiligheidsregio's worden steeds meer gevraagd voor een coördinerende rol, ook als een crisis buiten de fysieke veiligheid valt. Verschuiving naar sociale veiligheid, met onder andere thema's als het stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid, zijn ook onderdeel van ons werk geworden. De risico's met extra prioriteit geven we een plaats in ons beleidsplan. Dit zijn:

- de risico's die verband houden met klimaatverandering en extremer weer: overstroming, hevige neerslag en natuurbranden als gevolg van langdurige droogte;
- risico's op (grote) branden en ongevallen, zoals een ongeval op het spoor met gevaarlijke stoffen;
- bedreiging van de vitale en digitale infrastructuur, zoals verstoring van de energievoorziening of de gevolgen van een cyberaanval.

Daarnaast bereiden we ons voor op onbekende sluimerende risico's: ondersteuning van maatschappelijke thema's, die tijdelijk uitgroeien tot een (potentiële) crisis. We moeten ons voorbereiden op het onbekende.

Bij ons beleidsplan kiezen we vier uitgangspunten als basis bij het bepalen van onze prioriteiten:

Slim samenwerken met bijvoorbeeld onze partners en de maatschappij. Zo stimuleren wij mensen om zelfredzamer te worden en verantwoordelijkheid te nemen als dat kan. De uitdagingen waar we de komende jaren mee te maken krijgen, zijn te complex om als veiligheidsregio alleen op te pakken.

Uitgaan van **veerkracht en wendbaarheid**, zowel voor onze organisatie als bij de aanpak van risico's. Het is essentieel om ons voor te bereiden op flitsincidenten en langdurige crises. Het is echter onmogelijk om vooraf precies te weten welke incidenten of crises op ons afkomen, maar dát ze komen weten we wel.

We investeren in **kennis en innovatie** om zo nieuwe en complexere risico's het hoofd te kunnen bieden. De complexe samenhang van risico's zorgt dat innovatie en kennisontwikkeling van het grootste belang zijn.

We leveren een bijdrage aan een duurzame inzet van (nieuwe) medewerkers door te werken aan de gezondheid van onze medewerkers en aan de inclusiviteit van onze organisatie. Bij langdurige inzetten of crises verdelen we de last over vele schouders. Wij zorgen voor 'goed werkgeverschap' en gaan daarom mee in de huidige ontwikkelingen en hebben oog voor de behoeften van onze mensen: **mens en werk in balans**

Voorbereiden op het onbekende

Hierboven schetsten we al dat de prioritaire risico's uit het regionaal risicoprofiel worden uitgewerkt aan de hand van vier uitgangspunten.

We zien ook een aantal algemene principes die niet per se aan een van de prioritaire risico's te koppelen zijn. Met deze ambities bereiden we ons voor op andersoortige risico's en crises. We moeten rekening houden met onverwachte gebeurtenissen en ons daarop voorbereiden. Met deze algemene ambities anticiperen we zo goed mogelijk op het onverwachte, met een flexibel en wendbaar crisismanagement als resultaat.

De rol van de veiligheidsregio is steeds vaker onderwerp van gesprek en wordt steeds meer opgerekt voor vraagstukken die bij de oprichting van de veiligheidsregio nog niet aan de orde waren. Van haar expertise wordt steeds meer gebruik gemaakt ter ondersteuning van maatschappelijke thema's, die tijdelijk uitgroeien tot een (potentiële) crisis die ook langdurig en sluimerend van aard kan zijn.

We hebben deze bovenliggende algemene principes uitgeschreven in onderstaande paragraaf. De specifieke uitwerking in de vorm van het plaatsen van accenten per risicotype volgt daarna.

Van netwerk naar platform

Als veiligheidsregio groeien we van een netwerk naar een platform op het gebied van veiligheid, waarin we effectief samenwerken met partners. Dat doen we zowel in de voorbereiding op, tijdens een incident of een crisis, als in de nase.

Alliantievorming en netwerkmanagement

We gaan actief allianties aan en investeren in bestaande allianties om veiligheid en weerbaarheid te vergroten. Ons netwerk kenmerkt zich door gezamenlijke inzet en aanpassingsvermogen met behulp van alle aanwezige kennis en ervaring. Allianties kunnen ook tijdelijk zijn en vragen bovendien om wederkerigheid. Dat vraagt om veerkracht en wendbaarheid van onze organisatie. Met onze partners pakken we domeinoverstijgende opdrachten aan wanneer dat nodig is.

Versterken samenwerking zorgpartijen

We werken aan het verder versterken van de samenwerking met het Regionaal Orgaan Acute Zorg (ROAZ) in Brabant ten behoeve van de zorgcontinuïteit in de opgeschaalde situatie. Met het veranderen van de samenleving en typen crises is deze samenwerking voor zorgcontinuïteit in normale en opgeschaalde situatie belangrijker geworden.

Verstevigen kennisdeling

We delen kennis en ervaring, zodat we van elkaar leren en iets voor elkaar kunnen betekenen. Op landelijk niveau investeren we ook in samenwerking. De partners zijn verschillend georganiseerd. De een landelijk, de ander regionaal en regiogrenzen kunnen verschillen. Ook schaalgrootte verschilt. Kleinere partners kunnen mogelijk moeilijker bijbenen vanwege een gebrek aan capaciteit in zowel mensen als middelen. Dit kan de samenwerking bemoeilijken. Om de samenwerking te verstevigen zullen we elkaar structureel moeten vinden en zwart-wit denken vermijden.

Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen draagt hieraan bij, evenals het expliciet maken van wederzijdse verwachtingen en elkaars achtergrond en werkelijkheid.

Verbeteren interne samenwerking

Intern verbeteren we de samenwerking en zorgen we voor integraal advies richting externen. Dit past bij advisering onder de Omgevingswet waarbij we als één veiligheidsregio naar buiten treden en een vraagstuk integraal benaderen. Hiermee verhogen we de kwaliteit van het advies. Denk bijvoorbeeld aan advisering op evenementen, vanuit de invalshoek van crisisbeheersing, preparatie, risicobeheersing en de GHOR. Hierbij is ook aandacht voor risicogericht advies.

Robuuste en toekomstbestendige (crisis)organisatie

Een veerkrachtige en wendbare organisatie is essentieel om ons voor te bereiden op flitsincidenten en langdurige crises. Het is echter onmogelijk om vooraf precies te weten welke incidenten of crises op ons afkomen, maar dát ze komen weten we wel. Deze 'zwarte zwanen' zijn onbekend en onverwacht waardoor de impact niet altijd goed in te schatten is. Dat vraagt van ons veel incasseringsvermogen, snelheid en flexibiliteit om toch adequaat op te kunnen treden. Daarom werken we aan een robuuste, toekomstbestendige en flexibele (crisis)organisatie die openstaat voor haar omgeving, zich daar ook op aan kan passen en goed in verbinding is met haar partners.

Regionale slagkracht op niveau

Naast elkaar snel opvolgende crises, verandert ook onze leefomgeving. Er is sprake van verstedelijking, digitalisering, klimaatverandering en verdichting. Deze ontwikkelingen zorgen voor snelle innovaties en toepassing van nieuwe technologieën. De risico's hiervan zijn nog onbekend. Denk bijvoorbeeld aan de gevolgen van duurzaam bouwen en de energietransitie. We investeren zowel aan de voor- als achterkant van deze innovaties. Aan de voorkant willen we vroegtijdig betrokken zijn om risico's aan de voorkant te minimaliseren. Daarnaast is er aandacht voor nieuwe ontwikkelingen en de impact hiervan op het optreden van de brandweer, ook als dat gaat om het organiseren van voortzettingsvermogen in geval van langdurig optreden. We investeren in onze regionale operationele slagkracht, logistieke ondersteuning en expertise.

Vergroten zelf- en samenredzaamheid

Het is onze taak om de zelf- en samenredzaamheid van inwoners te vergroten. Dat doen we door ze bewust te maken van veiligheidsrisico's en handelingsperspectief te bieden. Risico- en crisiscommunicatie is daarvoor een belangrijk middel. Met risicocommunicatie maken we onze inwoners en bedrijven 'aan de voorkant' meer bewust van veiligheidsrisico's en de bijhorende handelingsperspectieven. Dit draagt bij aan hun veerkracht, zelfredzaamheid én samenredzaamheid. Met crisiscommunicatie bij een daadwerkelijke ramp of crisis borduren we voort op deze handelingsperspectieven en voorzien we onze inwoners van actuele informatie en een duiding op de gevaren. Dit is een cyclisch proces wat zorgt voor een nog stevigere relatie tussen risico- en crisiscommunicatie. Om deze beweging te ondersteunen en versterken, ontwikkelen we in samenwerking met Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost een platform voor risico- en crisiscommunicatie. Op dit platform communiceren we onze risico's en de bijhorende handelingsperspectieven en volgen we in de warme fase bijvoorbeeld ook verstuurde NL-Alerts op.

Vrijwilligheid

Om brandweervrijwilligers te binden en boeien wordt er gekeken naar de taken, werkzaamheden en rechtspositie van vrijwilligers. Hierbij zal ingespeeld worden op duurzame inzetbaarheid (ook in het kader van vitaliteit) en bijbehorende opleiding(seisen) en vakbekwaamheid van de vrijwilligers om mee te kunnen met de beleving en motivatie van vrijwilligers en innovaties op het gebied van inzetbaarheid. Daarnaast vraagt dit een ander manier van werken en inrichten van de vakbekwaamheidsorganisatie.

Versterken informatiepositie

Informatie speelt een steeds belangrijker rol in het faciliteren van het dagelijks leven. We kunnen inmiddels spreken van een datagedreven samenleving. Dit biedt veel mogelijkheden, maar maakt ons ook kwetsbaar. De beschikbaarheid van informatie en daarmee ook digitale weerbaarheid wordt steeds belangrijker in het adequaat uitoefenen van ons vak. Als veiligheidsregio krijgen we een steeds grotere (netwerk)rol in het 'makelen' van informatie.

Zicht op risico's

Een goede informatievoorziening draagt bij aan het kennen en herkennen van veiligheidsrisico's en de ontwikkeling ervan. Het verbetert onze *situational awareness* en kan op termijn bijdragen aan voorspellend vermogen. Zo signaleren we risico's vroegtijdig en kunnen we deze beter beperken of beheersen: we krijgen zicht op risico's.

Dit is een continu proces: door maatschappelijke en technologische ontwikkelingen ontstaan er nieuwe risico's of nemen risico's juist af. Het continu zicht krijgen en houden op risico's zorgt ervoor dat we kunnen adviseren over het treffen van risico-beperkende maatregelen en het eventueel accepteren van een restrisico.

Samenwerken staat centraal. De complexiteit van de informatievraagstukken, de snelheid van ontwikkelingen en de vereiste weerbaarheid vraagt om een blik naar buiten. We zoeken actief partnerschap op met andere veiligheidsregio's en met kennisinstellingen in de regio, zoals het JADS (Jheronimus Academy of Data Science).

Versterken bovenregionaal informatiemanagement (KCR2)

Informatiemanagement vormt een belangrijke spil in de brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. We bouwen samen met de rijksoverheid, andere partners en veiligheidsregio's aan een gezamenlijke informatievoorziening binnen het 'Knooppunt Coördinatie Regio's Rijk' (KCR2).

Zorgvuldig gebruik van data

Het benutten van informatie en het verkrijgen van zicht op risico's biedt ons veel kansen. Tegelijkertijd wordt ook de keerzijde van het gebruik van data zichtbaar. Het is van belang privacy in het oog te houden. Zeker als de veiligheidsregio zich meer gaat bewegen van fysieke veiligheid, naar veiligheid met sociale impact. Eerdere initiatieven bij andere overheden lieten zien dat ethische aspecten niet vergeten mogen worden.

Inspelen op maatschappelijke onrust

Het inspelen op maatschappelijke onrust zal de komende jaren een belangrijk thema worden. We merken dat er zowel bestuurlijk, als bij onze partners, behoefte is om de informatiepositie te versterken op dit thema. Daar kunnen wij ons netwerk op uitbreiden zodat we beter aanhaken op de beschikbare data binnen dit speelveld. Zo kunnen we sociale veiligheidsrisico's eerder signaleren, monitoren en duiden.

Innoveren door te experimenteren

Om te kunnen innoveren wordt experimenteren als geschikte werkwijze aangedragen: alleen zo ga je ervaren hoe iets écht werkt. Wij zijn als overheid geen instituut dat voorop hoeft te lopen in innovaties, maar we moeten wel meebewegen, door zowel in preventie- als in de repressiefases mee te gaan met innovaties. Dit doen we al in de energietransitie en zullen we ook voor andere innovatie mogelijkheden blijven doen. We zullen doorgaans volgend zijn op elders ontwikkelde innovatieve concepten waar innovatie een middel is om een doel te kunnen bereiken.

Aantrekkelijke werkgever

De ontwikkelingen op de huidige arbeidsmarkt vragen van ons dat we onze aantrekkelijkheid als werkgever versterken. We hebben te maken met krapte op de arbeidsmarkt, economische tegenwind, vergrijzing, een verschuivende pensioenleeftijd en werken met meerdere generaties. Als brandweer waren we altijd al zichtbaar en we zijn nu als veiligheidsregio ook bekender. We willen dit gebruiken om mensen meer aan ons te binden en de inclusiviteit van onze organisatie te versterken. We investeren in de ontwikkeling van medewerkers. Een organisatie draait goed als haar mensen vitaal zijn.

Persoonsontwikkeling en verbinding

We zien dat onze mensen behoefte hebben aan een ontwikkeltraject dat aansluit bij hun persoonlijke behoefte. Op die manier willen we ernaar toewerken dat onze mensen met plezier hun werk blijven doen en een leven lang leren. De loopbaanontwikkeling van onze mensen willen we verder ontwikkelen. Daarbij willen we mensen meer verbinden aan de organisatie zodat zij langer in dienst blijven, ook onze vrijwilligers.

Afspiegeling van de maatschappij

Een overheidsorganisatie dient een afspiegeling van de maatschappij te zijn en daarom inclusief, divers en toegankelijk. Onze organisatie en vooral onze posten zijn een afspiegeling van de lokale samenleving en we zijn als organisatie daarom stevig geworteld in de maatschappij.

De brandweer is een belangrijke pijler binnen Veiligheidsregio Brabant-Noord. De maatschappij weet wat zij van ons kan verwachten en wij vormen een sympathiek gezicht van de overheid.

We blijven investeren in vrijwilligheid én onze vrijwilligers, want we zijn trots op hen. Desalniettemin zien we kansen om ons meer te introduceren bij en te richten op doelgroepen die momenteel niet of nauwelijks verbonden zijn met ons. We verbeteren onze recruitmentstrategie, creëren mogelijkheden voor al onze medewerkers om (door) te groeien en stimuleren vitaliteit. Op deze manier geven we invulling aan het versterken van een betrouwbare overheid en verbinden we ons verder aan de maatschappij.

Duurzame inzet van medewerkers

We werken aan de duurzame inzet van medewerkers door te investeren in gezondheid en vitaliteit. Een gezonde en vitale collega werkt efficiënter en met meer plezier. Dit is ook van belang omdat we vaker te maken krijgen met (sluimerende) langdurige crisissen. Die zetten de continuïteit van ons werk onder druk. Wij streven ernaar om onze mensen vitaal en gezond te houden. Dit draagt bij aan onze kerntaken om de samenleving te helpen en beschermen. Een organisatie met vitale mensen borgt haar bedrijfscontinuïteit en behaalt betere resultaten.

Oog voor going concern

Onze organisatie typeert zich door collega's die sterk betrokken zijn met en loyaal zijn naar de maatschappij. Dat blijkt uit onze grote poule van vrijwilligers en de uitvoerende organisatie, maar ook uit het aantal collega's dat naast haar functie ook een piketfunctie heeft of een rol heeft in de warme fase van een incident of crisis. Die gedrevenheid die we van nature hebben, zorgt ervoor dat we een incident of crisis goed aan kunnen pakken.

Maar crises duren langer en blijven voortsluimeren, het zijn katalysators voor een meervoud aan aandachtspunten, wrijvingen en problemen in onze maatschappij. Onze mensen gaan niet meer 'aan' staan, maar juist niet meer 'uit' staan. Tegelijkertijd, gezien de aard en daarmee kwetsbaarheid van onze organisatie, blijf een deel van de going concern en uitvoering van onze ambities liggen. Mede hierdoor is het van belang dat we 'mens en werk' in balans brengen.

Duurzaamheid als rode draad

Als verlengstuk van het lokaal bestuur sluit de veiligheidsregio zich aan bij de ambities van de gemeenten op het gebied van duurzaamheid. Hierbij blijven we aandacht geven aan de thema's veiligheid, gezondheid en milieu. Omdat we in 2040 energieneutraal willen zijn en vanwege de

snelle stijging van de energiekosten, gaan we onze huisvesting versneld verduurzamen. Diversiteit en de vitaliteit van onze medewerkers staan hoog op de agenda. Naast dat we aandacht besteden aan duurzaamheid in onze interne bedrijfsvoering, gaan we dit ook doen bij advisering en het operationele optreden.

Klimaat en natuur

Ontwikkelingen op dit thema

Door klimaatverandering wordt het weer extremer. Langdurige droogte, hittegolven en extreem veel neerslag komen vaker voor. Landbouw, natuurgebieden, recreatie en evenementen zijn voorbeelden van sectoren die snel te maken hebben met schade en de nadelige gevolgen van extremer weer. Bij hittegolven ligt het sterftecijfer hoger bij zowel kwetsbare groepen als ouderen.

Bijna alle natuurbranden ontstaan door menselijk gedrag. Eén nonchalant weggegooid sigarettenpeuk of een glasscherf kan al de oorzaak zijn van een brand die een enorm natuurgebied verwoest. Er gaat veel mooie natuur verloren en brand vormt een bedreiging voor dieren in de natuur. Voor mensen is het grootste gevaar, dat ze ingesloten raken en niet meer op tijd weg kunnen komen. Jaren van natuurherstel volgen.

De gevolgen van een grote overstroming kunnen verwoestend zijn. De gevolgen openbaren zich regelmatig. Het prepareren op de gevaren van hoogwater is daarom een langdurig thema dat continue aandacht blijft houden. Mensen lopen gevaar, stroom kan uitvallen en ook telefoon, internet en tv zijn dan niet beschikbaar. Als er gevaar is voor de volksgezondheid, kan de overheid besluiten om mensen te evacueren. De effecten zijn langdurig.

De inzet van VRBN

Versterken (landelijke) samenwerking natuurbrandbeheersing en overstromingsrisico's

We zetten ons in en dragen bij aan het versterken van de regionale en landelijke samenwerking op het gebied van natuurbrandbeheersing en overstromingsrisico's. Dat houdt in dat er meer samenwerking komt tussen verschillende organisaties (denk onder andere aan natuurbeheerders, gemeenten, provincie en waterbeheerders) die zich richten op het bestrijden en voorkomen van natuurbranden en overstromingen. Denk hierbij aan het delen van data, kennis, ervaringen, gezamenlijke oefeningen en het tot stand brengen van een gezamenlijk beleid. De ontwikkelingen bij natuurbranden laten zien dat natuurbrandrisico een structureel onderdeel moet worden van het systeem rondom brandveiligheid.

Vergroten landelijke slagkracht

We dragen bij in slagkracht om daarmee op landelijke schaal tot een evenwichtige spreiding van bovenregionale specialismen op het gebied van natuurbrandbeheersing te komen.

Energietransitie: samenleving veilig laten innoveren

De energietransitie vordert gestaag. Innovaties op het gebied van duurzaamheid zijn aan de orde van de dag en introduceren soms nieuwe risico's in de woon- en leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan buurtbatterijen, alternatief aangedreven voertuigen, et cetera. Deze innovaties vergen ook vakmanschap van onze mensen, zowel als het gaat om het adviseren, beheersen en bestrijden van deze risico's.

Vakmanschap op nieuwe risico's

Nieuwe risico's vragen om een andere aanpak bij zowel het beheersen als het bestrijden ervan. Dat betekent dat de inspanningen op het gebied van vakmanschap in de volle breedte van de organisatie, zich de komende periode (ook) zullen richten op deze nieuwe risico's.

Ongevallen en branden

Ontwikkelingen op dit thema

Extreme branden in grootte en duur zijn van alle tijden. Maar, industrieën worden complexer, kwetsbare groepen worden groter en kwetsbaarder (zwaardere indicatie voor opname nodig en dubbele vergrijzing).

De inzet van VRBN

Bijdrage aan maatschappelijke continuïteit brandweer

Wij willen ons meer gaan richten op de maatschappelijke betrokkenheid van de brandweer binnen de regio. Wij willen de brandweer laten zien als een partij die niet alleen uitrukt bij branden en ongevallen, maar ook betrokken is bij de maatschappij en deze probeert te verbeteren. Dit kan bijvoorbeeld door samen te werken met lokale organisaties en initiatieven te ondersteunen. Daarnaast willen we de brandweer zichtbaarder maken in de regio, bijvoorbeeld door het organiseren van open dagen en deel te nemen aan evenementen.

Behoeftegestuurde slagkracht

We baseren ons (brandweer)responsmodel op basis van behoeftesturing. Dat betekent dat we nog meer op maat gaan leveren. Hier zien we een belangrijke positie van de meldkamer Oost-Brabant.

Brandrisicoprofiel en zorgrisicoprofiel

We werken aan en aan de hand van risicoprofielen. Dat doen we samen met onze partners. Hierdoor ontstaat zicht op risico's en kunnen (beleids)inspanningen worden gericht op die risico's, uiteraard naast de ongekende risico's.

Een zorgrisicoprofiel geeft per veiligheidsregio weer welke crisistypen het meest relevant zijn voor de acute en publieke geneeskundige zorg. Op basis van de conclusies en aanbevelingen in het profiel worden de besturen van de veiligheidsregio en de geneeskundige zorgpartners ondersteund in de besluitvorming om disbalansen in vraag en aanbod van zorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing op te lossen dan wel te accepteren.

Innoveren op brandveilig leven naar gedragsbeïnvloeding

Het verhogen van brandveiligheid in de samenleving is een taak van ons allemaal. Samen kunnen we mensen bewuster maken van de risico's van brand. We zien dat hierbij de inzet van gedragsbeïnvloeding zich steeds verder ontwikkelt en belangrijker wordt. We kennen de klassieke voorlichtingen van Brandveilig Leven over brandveiligheid in de eigen woon- en werkomgeving al, maar ook het breder inzetten van gedragsbeïnvloeding (bijvoorbeeld in het kader van industriële veiligheid of bij het voorkomen van natuurbranden) is nuttig. Daarnaast willen we meer inzetten op 'belevingsleren'. Hierbij staat het beleven van risico's en het voorkomen ervan centraal, bijvoorbeeld via nagebootste praktijksituaties.

Maatschappij laten leren van haar fouten

Het is belangrijk om te weten wat er is gebeurd na een incident of brand. Zo kan de brandweer zijn eigen inzet beter of veiliger maken. Ook kunnen we als brandweer anderen bewust maken van een incident, zodat het minder vaak voor kan komen. Daarnaast willen andere partners graag weten wat er is gebeurd na een incident.

Behouden vrijwilligheid en vrijwilligers

Een belangrijk aspect van onze organisatie is vrijwilligheid. De vrijwilligers zijn de kurk waar onze organisatie op drijft en zijn dan ook een groot goed. Het werken met vrijwilligers vraagt om aandacht voor de speciale dynamiek. Juist door de diversiteit in de achterban zijn we tot in de haarvaten van de maatschappij vertegenwoordigd. Het is dan ook van belang om deze vrijwilligers te blijven koesteren en te zorgen dat zij gemotiveerd blijven om zich in te zetten voor de brandweer.

Onze organisatie bestaat voor een groot deel uit vrijwilligers. Dat vergt een balans tussen de leefwereld van vrijwilligers en aansluiting bij lokale behoefte. Pluriformiteit in denken en doen is hier noodzakelijk en dat mag zich vertalen in soms wat inefficiëntie. Het werken met vrijwilligers is een groot goed en we houden daar in onze keuzes rekening mee.

Vakbekwaamheid brandweer op niveau

Om adequaat op te kunnen blijven treden bij incidenten, flitsrampen en crises moeten we onze vakbekwaamheid en de brandweerschool verstevigen. Daarnaast passen we het Opleiden, Trainen en Oefenen aan, aan de nieuwe werkelijkheid. Uit landelijk onderzoek blijkt dat het verloop bij de brandweer oploopt en mensen minder lang in dienst zijn of vrijwilliger zijn. We willen voldoende capaciteit realiseren bij de brandweerschool, zodat vrijwilligers tijdig kunnen starten met hun opleiding. Tegelijkertijd moeten we ons mee kunnen ontwikkelen in wat de maatschappij en onze partners van ons vragen en verlangen. Op deze manier dragen we bij aan de toekomstbestendigheid van onze organisatie.

Bedreiging vitale en digitale infrastructuur

Ontwikkelingen op dit thema

De afhankelijkheid van de digitale omgeving is voor diensten, overheden, burgers en bedrijven enorm. Van kleine storingen tot cyber-gijzeling, en van black-out tot digitale-oorlogvoering en spionage. Met een druk op de knop kan de meldkamer, het spoor of een universiteit compleet uitvallen of bestolen worden. Ook het economisch verkeer kan stil komen te liggen.

De afhankelijkheid van energie wordt steeds zichtbaarder en kwetsbaarder. Niet alleen door geopolitieke spanningen, maar ook door meer en grotere storingen (minder specialistisch personeel voorhanden) en meer druk op het elektriciteitsnetwerk (door veel nieuwe grootverbruikers en aanbieders). Daarnaast komen er nieuwe risico's bij door de energietransitie (waterstof als brandstof, buurtbatterijen). De komende tijd wordt hiermee uitdagend.

De inzet van VRBN

Verbeteren samenwerking zorginstellingen en continuïteit

Zorginstellingen vormen een onderdeel van de vitale infrastructuur. Het zorgrisicoprofiel wordt dit jaar opgesteld. Eén van de crisistypen die grote impact heeft op de zorgketen is het uitvallen van elektriciteit en ICT. Dit risico wordt in het zorgrisicoprofiel samen met de zorgpartners verder uitgewerkt.

Stimuleren continuïteit van de samenleving

Bij crises ontstaat een maatschappelijke impact en als deze van meer dan plaatselijke omvang is leidt dit tot ontwrichting. Een weerbare en veerkrachtige samenleving is noodzakelijk, zeker nu nieuwe en langdurige crises zich aandienen. Werken aan de continuïteit van de samenleving betekent dat wij gaan investeren in een brede samenhang tussen burgers, bedrijven en diensten, zodat er een vitale samenleving ontstaat. Zo richten wij ons niet alleen meer op preventie en vinden van de oorzaak van de uitval, maar juist op de samenwerking en respons als er uitval is.

Een digitaal weerbare organisatie

We zijn een informatie-intensieve organisatie en hebben voor onze processen en taken betrouwbare en altijd beschikbare informatie nodig. De gevolgen van een eventueel lek kunnen financieel maar ook qua (bedrijfs)continuïteit groot zijn voor alle betrokkenen.

Als veiligheidsregio krijgen we een steeds grotere (netwerk)rol in het 'makelen' van informatie. Die informatie betreft ook (bestuurlijk) gevoelige gegevens. Dat maakt de veiligheidsregio voor hackers een interessanter doelwit. Deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk om er zowel voor te zorgen dat de informatievoorziening binnen de veiligheidsregio op orde is en daarnaast te investeren in informatieveiligheid. Alleen dan kan de gestelde bestuurlijke ambitie van (robuuste) informatie-netwerkorganisatie op termijn gerealiseerd worden. De inzet van data om te sturen op risico's in de leefomgeving, sluit aan bij de ontwikkeling waarbij we als risicogerichte adviseur werken aan een veilige, fysieke leefomgeving.

Getrainde crisisorganisatie

De maatschappij wordt steeds afhankelijker van de digitale infrastructuur, daarmee is een belangrijke toevoeging gedaan aan het repertoire van vitale infrastructuur. De dreigingen zijn anders en de eventuele effecten daarvan zijn haast niet te voorspellen. Dat vergt een (crisis)organisatie die getraind is in het voorkomen, beperken en bestrijden van aantasting van vitale en digitale infrastructuur waarvan de effecten wél te bedenken zijn, maar ook van dreigingen waarvan de uitkomst onvoorspelbaar is.

Digitaal vakmanschap

De digitale wereld ontwikkelt zich in een razend tempo. Dat vergt ook dat ons eigen digitaal vakmanschap blijft aansluiten bij de digitale mogelijkheden die ons ondertussen worden geboden. Daarbij zien we kansen, maar we houden ook rekenschap dat digitale mogelijkheden een negatieve keerzijde kan hebben. We investeren continu in kennis en kunde van onze medewerkers zodat ze 'bij' blijven.

Bijlage – Wettelijke bepalingen

Op basis van de Wet veiligheidsregio's bevat het beleidsplan in ieder geval een aantal onderdelen. Deze bijlage behandelt de wettelijk verplichte bepalingen van het beleidsplan.

Omschrijving operationele prestatie

Veiligheidsregio Brabant-Noord verzorgt de volgende taken op onderstaande aandachtsgebieden.

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg omvat alle gemeentelijke processen in de crisisbeheersing. Het doel van Bevolkingszorg is om zo snel mogelijk adequate zorg te verlenen aan burgers die zorg nodig hebben bij ongevallen en rampen. De veiligheidsregio ondersteunt gemeenten hierbij en vervult voor een deel van de taken een coördinerende en/of faciliterende rol. De wettelijke taken die hierbij horen zijn:

- het verzorgen van de crisiscommunicatie;
- het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking;
- het verzorgen van nazorg voor de bevolking;
- het registreren van de slachtoffers;
- het registreren van schadegevallen;
- het adviseren van het regionaal operationeel team.

Brandweer

Incidentbestrijding

De uitvoering van de brandweezorg steunt op een fijnmazig netwerk van 38 brandweerposten en bestaat voor een groot deel uit brandweervrijwilligers. We bouwen aan de (inter)regionale en landelijke slagkracht met veel aandacht voor vakmanschap, paraatheid, voortzettingsvermogen en adequaat materieel.

De operationele prestaties zijn vastgelegd in het Dekkingsplan dat is vormgegeven aan de hand van een landelijke handreiking.

Bij het organiseren van brandweezorg gaan we niet uit van gelijktijdige incidenten.

We kunnen maximaal één zeer grootschalig incident of twee grootschalige incidenten tegelijk aan (drie pelotons, waarvan één peloton beschikbaar is voor interregionale bijstand). We kunnen één peloton voor interregionale bijstand leveren.

Risicobeheersing

De sector Risicobeheersing zet zich in voor het voorkomen en beperken van de kans op brand en de schadelijke gevolgen ervan. Met als doel minder slachtoffers en minder onherstelbare schade door brand. Risicobeheersing ondersteunt gemeenten en provincie bij hun verantwoordelijkheid voor het borgen van brandveiligheid. Het basis takenpakket bestaat uit adviezen, toezicht en diensten met betrekking tot:

- ruimtelijke ordening en infrastructuur
- industriële veiligheid en milieu
- Brzo en bedrijfsbrandweer
- bouwen
- brandveilig gebruik
- evenementen
- maatschappelijke aandacht voor brandveiligheid

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Crisisbeheersing en rampenbestrijding zorgt ervoor dat de partners binnen de veiligheidsregio multidisciplinair samenwerken op het gebied van crises en rampen. Het regionaal crisisplan (RCP) vormt de basis van de operationele prestatie van de multidisciplinaire crisisorganisatie.

- Het regionaal crisisplan is ingericht conform het Besluit veiligheidsregio's (Bvr).
- De veiligheidsregio heeft een actueel regionaal risicoprofiel en stelt samen met partners, bedrijven en instellingen, rampbestrijdingsplannen en coördinatieplannen op.
- Een 24/7 crisisorganisatie die voldoet aan de basisnormen van crisismanagement
  - 24/7 een calamiteitencoördinator op de meldkamer die leiding geeft aan het multidisciplinaire meldkamerproces en sturing geeft aan de informatievoorziening bij GRIP-situaties
  - Opschalingsruimten en een multi-commando-unit met gegarandeerde operationele beschikbaarheid.
- Gelijktijdig kunnen twee GRIP-1 incidenten gemanaged worden of één GRIP-2 incident.
- Een multi opleidings- en oefenbeleidsplan zodat alle lagen van de crisisorganisatie vakbekwaam worden en blijven.
- Een multi leeragentschap en een lerende organisatie bewerkstelligt continu verbetering van de crisisbeheersingsorganisatie en de zichtbare leer- en verbeterpunten in Rode Draden Analyses.

GHOR

De GHOR zorgt ervoor dat zorgorganisaties die zich met geneeskundige hulpverlening bezighouden samen één, goed functionerende hulpverleningsketen vormen bij ongevallen en rampen. Denk daarbij aan de Regionale Ambulance Voorziening (RAV), Meldkamer Ambulancezorg (MKA), ziekenhuizen, huisartsen, GGD, verpleeg- en verzorgingstehuizen, thuiszorg, gehandicaptenzorg en GGZ-instellingen. De GHOR heeft de volgende basistaken:

- een 24/7 crisisorganisatie die voldoet aan de basisnormen van crisismanagement;
- advisering van bevoegde gezagen over o.a. risicobeheersing en regionaal risicoprofiel;
- mono- en multidisciplinaire voorbereiding op crises in ketensamenwerking.

Meldkamer

Meldkamer Oost-Brabant heeft een belangrijke rol in de hulpverlening en de veiligheid van burgers in de regio. Zij werkt voor zowel Veiligheidsregio Brabant-Noord als Brabant-Zuidoost. De taken van de meldkamer zijn onder andere:

- het ontvangen en verwerken van alarmmeldingen;
- het coördineren van de inzet van hulpdiensten;
- het informeren van betrokken partijen tijdens een incident;
- het monitoren van de veiligheidssituatie en dit beeld terugkoppelen met het veld.

Meldkamer Oost-Brabant zet zich in om deze taken zo efficiënt mogelijk uit te voeren en samen te werken met relevante partners de veiligheid in de regio te verbeteren.

Politie Oost-Brabant

Crisisbeheersing is een zeer breed thema dat raakvlakken heeft met een veelheid aan thema's en processen binnen de eenheid. Dat is de reden dat crisisbeheersing de (operationele) werkzaamheden van iedereen binnen de eenheid raakt en niet de verantwoordelijkheid is van één organisatieonderdeel of een kleine groep mensen. In beginsel heeft in potentie iedere politiemedewerker een rol tijdens een crisis. Het doel van de eenheid Oost-Brabant is om de politiezorg – en de daarbij behorende taken – ook tijdens voorzienbare en onvoorzienbare (en onverwachte) crises – naar behoren goed uit te kunnen blijven voeren. Dat betekent dat de politie samen met de partners in de Veiligheidsregio's afstemt over relevante (maatschappelijke) ontwikkelingen die gezamenlijke aandacht behoeven, zoals de digitalisering van de samenleving en het daarmee samenhangende risico van cyberincidenten. Over Digitale Veiligheid zijn afspraken gemaakt in het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) 2023 – 2026. Daarnaast stemt de politie tijdig met de crisispartners af over haar inzet. Daar waar voor langere tijd of aanzienlijke politiecapaciteit gevraagd wordt, vindt vooraf een haalbaarheidstoets plaats. Zodoende is de politie de parate en betrouwbare crisispartner die zij wil zijn.

Concreet betekent bovenstaande dat de politie in Oost-Brabant:

- Haar paraatheid heeft georganiseerd en crisisrollen laat invullen door getrainde en opgeleide crisisfunctionarissen conform de afspraken zoals vastgelegd in of op basis van het Regionaal Crisisplan
- Samenwerkt met de Veiligheidsregio Brabant-Noord en Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost op het vlak van innovatie, doorontwikkeling en (bijdraagt aan de doorontwikkeling van de) informatievoorziening
- Samen met de Veiligheidsregio Brabant-Noord, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en andere partners op basis van de in het Regionaal Veiligheidsplan 2023 – 2026 vastgelegde afspraken investeert in cybergevolgbestrijding.
- (Pro-)actief informatie deelt met haar crisispartners vanuit de MKOB
- Bijdraagt aan de doorontwikkeling "Veiligheidsinformatie Knooppunt Veiligheidsregio's
- Samenwerkt en bijdraagt aan de ontwikkeling en implementatie van de visie op crisisbeheersing van de veiligheidsregio Brabant-Noord en Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
- Deelneemt aan programma's geïnitieerd vanuit de veiligheidsregio's
- Deelneemt aan multidisciplinaire trainingen (training First Responders)

Landelijke doelstellingen

De minister van Veiligheid en Justitie heeft geen landelijke doelstellingen geformuleerd.

Informatieparagraaf informatievoorziening

De informatievoorziening binnen de veiligheidsregio is in dit beleidsplan eerder aan de orde gekomen. Bijvoorbeeld de ambities rondom het verkrijgen van zicht op risico's en versterken van de crisisorganisatie.

Informatievoorziening tijdens een crisis staat beschreven in het Regionaal Crisisplan Oost-Brabant 2024-2027

Oefenbeleidsplan

Het oefenbeleidsplan staat beschreven in het meerjarenbeleidsplan MOTO Oost-Brabant 2024-2027.

Niet-wettelijke adviesfunctie en advisering omgevingsplannen

Niet-wettelijke adviesfunctie

- participeren en adviseren bij de ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen
- participeren en adviseren over omgevingsveiligheid, ruimtelijke plannen, bluswater en bereikbaarheidsvraagstukken
- participeren en adviseren over bouw, gebruik, evenementen, meldingen vuurwerk en milieu/industriële veiligheid
- toezicht met verschillende uitvoeringsvormen bij bouw, gebruik, evenementen en milieu/industriële veiligheid
- bewustwording & maatschappelijke beïnvloeding
- kennisdeling en communicatie over (rest)risico's
- participeren en adviseren over veiligheidsaspecten van nieuwe ontwikkelingen op bovenstaande taakvelden, waar vaak nog geen toereikende regelgeving voor bestaat
- participeren en adviseren op (her)nieuw(de) wet- en regelgeving en beleid over bovenstaande taakvelden

Omgevingswet – adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen

De Omgevingswet treedt 1 januari 2024 in werking. Met de Omgevingswet wordt beoogd de regels voor ruimtelijke ontwikkeling te vereenvoudigen en samen te voegen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen er een aantal producten en diensten van Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN). Zo zijn er nieuwe producten waar VRBN een rol in kan spelen (bijvoorbeeld de omgevingsvisie en het omgevingsplan), maar het kan ook zijn dat bestaande producten om een andere vorm

van advisering vragen. Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft samen met het bevoegd gezag een set aan werkafspraken vastgesteld voor het werken onder de Omgevingswet. Hierin staan zowel procesafspraken als een omschrijving bij welk type initiatieven wij als Veiligheidsregio inhoudelijk betrokken willen worden voor advisering.

In het participeren en adviseren bij de ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen wil de veiligheidsregio betrokken worden bij (fysieke) veiligheidsthema's binnen de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Nadere invulling van de wijze waarop we als veiligheidsregio betrokken worden en participeren bij de ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen gaat in overleg met het bevoegd gezag.

Dekkingsplan

Conform de Wet veiligheidsregio's stelt het bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Noord elke vier jaar een dekkingsplan voor de (basis)brandweezorg vast. Hierin onderzoekt de regio hoe de operationele prestaties van de brandweer zich verhouden tot de daaraan gestelde eisen.

De komende beleidsperiode zal het Dekkingsplan 2024-2027 worden opgesteld conform de Handreiking Landelijke Uniforme Systematiek voor Dekkingsplannen. Deze Handreiking is eind 2022 omarmd door de Minister van Veiligheid en Justitie.

De Handreiking beoogt een landelijke standaard voor het berekenen en opstellen van dekkingsplannen en een bredere blik op de operationele prestaties van de brandweer. Door het toepassen van de Handreiking wordt de beoordeling bovendien een cyclisch proces, waarin de brandweer vaker dan de wettelijke vierjaarlijkse termijn kan analyseren of het wenselijk is om conclusies en maatregelen bij te stellen.

De integratie tussen preventie en repressie is expliciet onderdeel van de systematiek. Ook geeft de Handreiking een nieuwe methode voor het beoordelen van de basisbrandweezorg, waarbij het accent niet langer ligt op objectgerichte opkomsttijden, maar zich richt tot gebiedsgerichte opkomsttijden. Daarbij wordt gekeken naar de dominante gebiedskenmerken en de risico's daarvan om op die basis een opkomsttijd te bepalen.

**Samenwerken
aan veiligheid.**

Risicoprofiel 2024-2027

versie 8 juni 2023

COLOFON

Uitgave en redactie

Veiligheidsregio Brabant-Noord, 30 november 2023

Meer informatie

www.vrbn.nl

e-mail info@vrbn.nl

T. 0880208208

In Veiligheidsregio Brabant-Noord wonen, werken en recreëren ruim 660.000 inwoners in 11 gemeenten. Binnen de Veiligheidsregio werken brandweer, GHOR, politie, meldkamer en gemeenten samen op het gebied van brandweezorg, bevolkingszorg, crisisbeheersing, rampenbestrijding en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Werkwijze en resultaat	4
1.2 De koppeling met het beleidsplan	5
2 Beoordeling risico's Brabant-Noord 2023	7
2.1 Van risico naar maatgevend scenario	7
2.2 Ontwikkelingen risico's 2023	8
2.3 Thema's, bijzondere invloeden op de risico's 2023	19
3 Beleidsadviezen	23
3.1 Van Risicoprofiel naar Beleidsplan	23
3.2 Terugblik beleidsadvies vorige beleidsperiode	23
3.3 Beleidsadvies	24
4 Conclusies en voortgang	26
4.1 Trends	26
4.2 Beleidswijzigingen	27
5 Bijlagen	29
5.1 Bijlage I: Risicodiagram Veiligheidsregio Brabant-Noord	29
5.2 Bijlage II: Stroomgebieden Maas, Zuid-Willemsvaart, Dieze en Kanaal Henriëttewaard	30
5.3 Bijlage III: Dijkkringgebieden	31
5.4 Bijlage IV: Input risico 14: Ongeval spoorvervoer	32

1 Inleiding

Zoals vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's (Wvr, artikel 15) dient elke regio over een regionaal risicoprofiel te beschikken, als basis voor het beleidsplan van de veiligheidsregio (artikel 14). Dit risicoprofiel dient elke vier jaar te worden geactualiseerd. Voor het opstellen van het risicoprofiel is een landelijke handreiking opgesteld, mede om risico's tussen veiligheidsregio's te kunnen vergelijken.

In analogie brengt de rijksoverheid eens per vier jaar een Nationaal Veiligheidsprofiel (NVP) uit, dat methodisch en op hoofdlijnen overeenkomt met het Regionale Risicoprofiel. Het Nationaal Veiligheidsprofiel beschrijft de scenario's die vragen om een bovenregionale c.q. landelijke aanpak. Het is immers niet altijd efficiënt en effectief als veiligheidsregio's afzonderlijk activiteiten ontplooiën voor (potentieel) regiogrensoverschrijdende risico's.

Daarnaast is er een groeiend aantal soorten rampen en crises waarbij de regiogrenzen geen enkele rol spelen. Zoals een Coronacrisis of bij aantasting van het energienetwerk worden de regiogrenzen al snel overschreden. Daarbij kennen de partners uit de functionele keten¹ veelal niet de grenzen zoals deze voor de veiligheidsregio's zijn vastgesteld. Tegelijkertijd wordt tegenwoordig regelmatig ook een andere inzet van de veiligheidsregio gevraagd, waarbij maatschappelijke impact een rol speelt, zoals bijvoorbeeld het opvangen van vluchtelingen.

1.1 Werkwijze en resultaat

In 2019 is het vorige Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) bestuurlijk vastgesteld. Hiermee zijn de veiligheidsrisico's voor de Veiligheidsregio Brabant-Noord in beeld gebracht.² De landelijke methodiek voor het beschrijven en wegen van de risico's is aan modernisering toe, maar (nog) niet veranderd.³ Discussies over de beschrijving van risico's en de gekozen maatgevende incidentscenario's⁴ zijn daarom niet opnieuw gevoerd. Zodoende kan er een heldere vergelijking worden gemaakt met betrekking tot de waarschijnlijkheid van optreden en impact van de maatgevende incidentscenario's uit de vorige risicoprofielen.

Daarnaast wordt het monitoren van risico's en de koppeling daarmee met de risico-interventies verder doorontwikkeld. In 2023 wordt binnen de VRBN een project gestart om zo eerder trends in risico's op te pikken en te toetsen aan het lopende beleid, dan wel adviezen te formuleren voor het komende beleid.

Deze actualisatie is opgesteld in samenwerking met de hulpdiensten, gemeenten en externe partners. In deze actualisatie wordt inzicht gegeven in relevante ontwikkelingen over deze risico's in de periode 2019 - 2027 en per risico, indien nodig, beleidsadvies gegeven.

Naast de beschreven maatgevende scenario's zijn er ontwikkelingen met een bijzondere oorzaak of aanleiding, die invloed hebben op een of meerdere risico's. Deze zijn als thema apart benoemd, gevolgd en leiden tot een specifieke aanpak.

¹ Zoals waterschappen, telecom-, drinkwater- en energiebedrijven.

² In het risicoprofiel zijn alleen risico's meegenomen voor zover deze de taakstelling van de veiligheidsregio's raken.

³ De landelijke handreiking risicoprofiel wordt herzien, waarbij de ervaringen van de veiligheidsregio's bij het opstellen van het risicoprofiel worden meegenomen.

⁴ Een maatgevend incidentscenario is een zo ernstig mogelijk verloop van een incident, dat qua type en grootte voldoende realiteitswaarde heeft voor de hulpdiensten om zich op voor te bereiden.

Voor het actualiseren van het risicoprofiel zijn de volgende vragen aan de orde geweest:

- Zijn er sinds 2019 nieuwe thema's bijgekomen of afgevallen?
- Zijn de risico's ondertussen significant vergroot of verkleind in effect en waarschijnlijkheid?
- Welke ontwikkelingen rond de risico's en thema's van de afgelopen vier jaar en komende vier jaar zijn relevant?
- Voor welke risico en thema kan er welk beleidsadvies voor de komende vier jaar worden gegeven?

Voor het bepalen of er risico's speciale aandacht vragen voor de komende beleidsperiode zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Veel (landelijke) ontwikkeling rondom het risico dat kan leiden tot wijziging van beleid;
- Beleidswijziging of -ontwikkeling die nodig is om het risico acceptabel te houden of voldoende af te dekken;
- Bovenmatige bestuurlijke of politieke aandacht voor het betreffende risico, dat leidt tot een speerpunt voor de komende beleidsperiode.

1.2 De koppeling met het beleidsplan

Het risicoprofiel stelt het bestuur van de veiligheidsregio in staat om afgewogen keuzes te maken over het gewenste beleid en vormt daarmee input voor het beleidsplan. Bij het opstellen van het beleidsplan worden keuzes gemaakt over het te voeren beleid van de veiligheidsregio voor de komende jaren.

De beleidsadviezen met betrekking tot het risicoprofiel worden, samen met de wensen van de gemeenteraden over het risicoprofiel, bestuurlijk gewogen naast andere beleidsvoorstellen. De keuzes van het bestuur van de veiligheidsregio en de organisatorische consequenties daarvan worden vervolgens vastgelegd in het beleidsplan. Het beleidsplan wordt, vergezeld met een nota van zienswijzen, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio.

2. Beoordeling risico's Brabant- Noord 2023

2 Beoordeling risico's Brabant-Noord 2023

2.1 Van risico naar maatgevend scenario

Om te komen tot de risicobeoordeling 2023 zijn de relevante (te verwachten) ontwikkelingen in beeld gebracht voor de periode 2019-2027 rondom de aangegeven risico's. Hierin zijn, indien van toepassing, de inspanningen van de betreffende (externe) partners om het risico te beïnvloeden zoveel mogelijk meegenomen. Hierbij valt te denken aan onder andere preventieve maatregelen en operationele voorbereiding op de incidentbestrijding.

De landelijke methodiek schrijft voor dat risico's worden vertaald in een maatgevend scenario passend voor de betreffende regio. Een maatgevend incidentscenario is een zo ernstig mogelijk verloop van een incident, dat qua type en grootte voldoende realiteitswaarde heeft voor de hulpdiensten om zich op voor te bereiden. De gedachte hierachter is, dat als een regio zich voorbereidt op het ergst denkbare, dat ergens in de regio kan plaatsvinden, het ook voldoende voorbereid is op kleinere incidenten van hetzelfde type op andere plekken in de regio.

Tabel 1: Uitgewerkte maatgevende scenario's

Nummer	Scenario-omschrijving
1	Overstroming door hoogwater in de Maas / EDO 36 (worst case)
2	Natuurbranden (bos-/heidebrand)
3	Grote brand in (complex) met publieksfunctie
4	Grote brand in gebouwen met verminderd zelfredzame personen
5	Ongeval gevaarlijke stoffen vervoer/inrichtingen
6	Ongeval A-objecten (aanduiding NPK)
7	Verstoring energievoorziening (elektriciteit en gas)
8	Verstoring drinkwatervoorziening
9	Verstoring afvalwaterzuivering
10	Verstoring telecom en/of ICT
11	Luchtvaartincident (worst case) in stedelijk gebied
12	Luchtvaartincident (reëel) bij start/landing luchtvaartterrein
13	Ongeval vervoer over water
14	Ongeval spoorvervoer (zie uitwerking bij scenario 5)
15	Grootschalige besmetting (ziektedolf mens/pandemie)
16	Dierziekte overdraagbaar op mensen (zoönose)
17	Verdrukking in menigte (evenementen)
18	Verstoring openbare orde (grootschalige ordeverstoring)

Risico's kunnen met elkaar worden vergeleken door voor de maatgevende scenario's de waarschijnlijkheid van optreden en de impact te bepalen. Deze weging heeft in 2011 plaats gevonden met behulp van de landelijke methodiek, waarbij een plek opschuiven een factor 10 in vergroting of verkleining van de waarschijnlijkheid (horizontale as) of impact (verticale as) betekent. Aan de hand van deze weging is voor de Veiligheidsregio Brabant-Noord een risicodiagram opgesteld (zie bijlage I).⁵

2.2 Ontwikkelingen risico's 2023

Risico 1 Overstroming door hoogwater in de Maas / EDO 36 (worst case)⁶

Het maatgevend incidentscenario

De waterstanden hoger dan het toetspeil of het bezwijken van het dijklichaam leiden voor Dijkkring 36 en 36A tot aanzienlijke overstromingen binnen de gehele regio van laaggelegen buitendijkse en binnendijkse gebieden.

Ontwikkelingen risico

Naast het risico op overstroming zien we dat door klimaatverandering vaker en meer verspreid door het jaar heen grootschalige wateroverlast zal voorkomen. Ook zullen we vaker te maken krijgen met langdurige periodes van droogte. Omdat klimaatverandering leidt tot meerdere (soorten) incidenten is dit niet als apart risico opgenomen, maar als thema "Gevolgbestrijding klimaatverandering en extreem weer" (zie §3.3).

Wat het risico overstroming betreft is er de laatste jaren steeds meer aandacht voor de binnenrivieren Dommel, Aa en Dieze met bijbehorende keringen, de zogenaamde regionale keringen. Dit wordt ook bevestigd door de overstromingen van de Geul en de Roer in Zuid-Limburg n.a.v. zware regenval. Het worst case scenario voor de VRBN blijft echter nog steeds de "Ergst denkbare overstroming van dijkkring 36" (EDO 36).⁷

Dijkkringen langs de Maas

Na de verbetering van de primaire waterkeringen in het kader van het Deltaplan Grote Rivieren voldoen de waterkeringen van dijkkring 36 en 36a op dit moment aan de huidige wettelijke norm. Echter naar aanleiding van het rapport van de commissie Veerman is in het kader van het Deltaprogramma grote rivieren opnieuw gekeken naar de veiligheid in dijkkring 36. Vanwege te verwachten hogere afvoeren door klimaat en grotere te beschermen belangen in het gebied worden sinds 2017 hogere veiligheidsnormen gehanteerd. Dit betreft een nieuwe landelijke systematiek met als doel alle dijken in Nederland substantieel veiliger te maken. Er lopen dijkverbeteringsprogramma's bij Cuijk-Ravenstein en Ravenstein-Lith. Dit verbetertraject loopt tot 2050.⁸

Voor Rijkswaterstaat is bij hoogwater in de Maas het trekken van stuwen één van de kwetsbare processen. De Maas is een gestuwde rivier die alleen bevaarbaar is met behulp van menselijk handelen. De centrale bediening van de stuwen gaat bij hogere waterafvoeren over op lokale bediening. Boven vastgestelde waterafvoeren worden de stuwen "getrokken". Dat gebeurt lokaal door o.a. rijdende kranen op de stuwen die de laatste jaren heel storingsgevoelig zijn. Bij laagwater op de Maas neemt RWS diverse maatregelen om zuinig om te gaan met het Maaswater.

⁵ Op lokale schaal zien de incidentscenario's en de waarschijnlijkheid van optreden en de impact ervan er anders uit. Op regionale schaal veranderen sommige risico's in waarschijnlijkheid en impact in geringe mate, maar niet met een factor 10. Ook het maatgevende scenario is niet veranderd.

⁶ De nummering van de risico's volgt uit de landelijke handreiking.

⁷ Bijlage II geeft de stroomgebieden van de rivieren in de Veiligheidsregio Brabant-Noord weer en bijlage III de dijkkringen.

⁸ De verbetering van dijkkring 58 volgt volgens de huidige prioriteitenlijst na dijkkring 36.

Regionale keringen langs Aa en de Dommel

Delen van de regionale keringen langs Aa en Dommel, die door de toetsing onvoldoende zijn gebleken, zijn de afgelopen jaren op sterkte gebracht.⁹ Daarnaast loopt het versterkingstraject voor kunstwerken.¹⁰

Voor de gebieden beschermd door genoemde regionale keringen geldt een normwaterstand van 1/150 (overstroming eens per 150 jaar). Voorbeelden van het potentieel te overstromen gebied in de gemeente Den Bosch, zijn de A2, industrieterrein de Brand (bij een doorbraak van de regionale kering langs de Aa) en voor de wijken Maaspoort en Engelen (bij een doorbraak van de Diezedijken).

Voorbeelden van overstromingskaarten in geval van doorbraak van de regionale keringen rondom 's-Hertogenbosch:

Maaspoort_dyn
(3).pdf

reg_keringen_overst
romingskaart_Aa Gro

Het risico Overstromingen moet aandachtig worden gevolgd en wordt binnen het Programma “Continuïteit van de samenleving” opgepakt. Hieronder valt onder andere het verder in beeld brengen van de impact van overstromingsscenario's op vitale infrastructuur als bijvoorbeeld de gas- en elektriciteitsvoorziening en het verbeteren van de informatievoorziening tussen de partijen.

Risico 2 Natuurbranden (bos-/heidebrand)

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een bosbrand van 200 hectare. Een dergelijke grote brand is uitzonderlijk, maar niet ondenkbaar bij een extreem droge periode, een zeer sterke wind en een moeilijk bereikbaar terrein. Daarbij worden in de regio Brabant-Noord de woonkernen niet direct bedreigd. Het risico beperkt zich in de regio tot heidegebieden en bospercelen. Hier bevinden zich (natuur-)campings en gebieden met recreatieve en militaire functies evenals vele villa's die zich veelal in bosrijke gebieden bevinden.

Ontwikkelingen risico

Wat het maatgevend scenario betreft is de waarschijnlijkheid van optreden en impact gelijk gebleven. Er is op landelijke schaal aandacht in de preventieve sfeer, maar niet zodanig dat het risico significant verandert. Door de klimaatverandering (zie ook het thema “Gevolgbestrijding klimaatverandering en extreem weer”, §3.3) wordt de natuur droger, waardoor natuurbranden moeilijker beheersbaar worden. De komende beleidsperiode wordt een visie op brandweeroptreden in de natuur ontwikkeld, waaronder de natuurbrandbestrijding en het verbeteren van de toegankelijkheid en bereikbaarheid vallen. Voor wat betreft het beleid van de brandweer wordt op toekomstige ontwikkelingen ingespeeld.

Risico 3 Grote brand (in complex) met publieksfunctie

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een brand in een bijeenkomstgebouw. Hierbij kan gedacht worden aan een brand in de Sint Jan in 's-Hertogenbosch tijdens de kerstmis, waarbij circa 1000 bezoekers in de kerk aanwezig zijn, waarvan enkelen verminderd zelfredzaam.

⁹ De provincie is bij regionale keringen toezichhouder.

¹⁰ Denk hierbij aan stuwen, sluizen e.d.

Ontwikkelingen risico

Er wordt steeds meer circulair gebouwd, zoals bouwen met biobased en gerecyclede materialen, wat van invloed kan zijn op het risico en de ontwikkeling van brand en de beheersbaarheid en bestrijdbaarheid van brand.

Ook heeft de energietransitie effect op operationele taken. Buurtbatterijsystemen, maar bijvoorbeeld ook elektrische voertuigen vragen om nieuwe preventieve maatregelen en repressieve technieken. De vergrote aanwezigheid van acculaders in elektrische fietsen en scooters, die in gebouwen worden gestald, vergroot ook het brandrisico.

Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact is gelijk gebleven. Qua preventie en operationele voorbereiding zijn er nog geen significant andere keuzes gemaakt.

Risico 4 Grote brand in gebouwen met verminderd zelfredzame personen

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een brand in een zorginstelling met 100 personen (niet- of verminderd zelfredzaam), ontstaan in de nacht. Hierdoor zijn er geen bezoekers aanwezig en is de bezetting van personeel minimaal.

Ontwikkelingen risico

De ontwikkelingen van de laatste jaren zijn nog steeds gaande. Zo blijft de groep kwetsbare burgers toenemen. Ook het aandeel kwetsbare en verminderd zelfredzame burgers dat langer zelfstandig thuis blijft wonen, neemt de komende jaren steeds verder toe ten gevolge van de vergrijzing en de veranderingen in het zorgstelsel sinds 1 januari 2015. Technologische ontwikkelingen maken “zorg op afstand” mogelijk. Meer mensen met een intensieve zorgbehoefte zullen alleen wonen of geclusterd bij elkaar, zoals groepszorgwoningen, verspreid in een gemeente in plaats van op één locatie in grote zorgverlenende instellingen. Dit geldt ook voor andere groepen mensen, zoals mensen met fysieke of psychische beperkingen. Daarmee wordt de organisatie van de zorg rondom de burger steeds complexer.

Dit geeft ook risico's op het gebied van veiligheid. Van deze groep burgers wordt verwacht dat men zelfredzaam is en ze zijn bij een crisis niet (direct) in beeld bij de hulpverlening. Waar het in de huidige intramurale zorg vanzelfsprekend is dat een (minimale) bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV) aanwezig is, ontbreekt deze bij de kleinschaligere zorgverlening. Verder krijgen alleen hele kwetsbare personen met een hoge zorgzwaarte nog een indicatie voor opname in een intramurale zorginstelling. De populatie in een dergelijke zorginstelling is dus minder zelfredzaam dan eerder het geval was.

Deze ontwikkelingen betekenen dat aandacht voor (brand)veiligheid onverminderd hoog moet blijven. Er moet verder worden geïnvesteerd in het stimuleren van het (brand)veiligheidsbewustzijn van zorgbehoefte en zorgverleners. De GHOR en brandweer werken hierom binnen diverse projecten samen met partners als het Rode Kruis en belangengroepen. Daarnaast worden er door de GHOR jaarlijks klantgesprekken per instelling gevoerd en netwerkbijeenkomsten georganiseerd, waarbij casuïstiek wordt besproken en het opleiden, trainen en oefenen van zorginstellingen wordt gestimuleerd.

Het maatgevend scenario, waarbij uitgegaan wordt van een brand in een zorginstelling met 100 personen (niet- of verminderd zelfredzaam) ontstaan in de nacht is deze regio nog steeds realistisch en maatgevend. De waarschijnlijkheid van optreden en impact van dit scenario blijft vooralsnog gelijk. Daarnaast zullen incidenten waarbij een woonwijk in het effectgebied ligt door bovenstaande ontwikkelingen mogelijk meer slachtoffers geven vanwege de kwetsbaarheid van een gedeelte van de thuiswonende bevolking.

Momenteel worden onder hoge tijdsdruk vluchtelingen o.a. uit Oekraïne en arbeidsmigranten opgevangen. Deze huisvesting vindt veelal plaats in tijdelijke bouwsels, soms onder relatief slechtere omstandigheden. Dit vereist extra aandacht voor brandveiligheid en de mentale gesteldheid van bewoners naast eventuele verhoogde spanningen in de omgeving. Met de komst van de "spreidingswet" zullen al onze gemeente hiermee worden geconfronteerd.

Om de maatschappij weerbaarder te maken voor ontwikkelingen en (nieuwe) risico's is het van belang de zelfredzaamheid te stimuleren en hierbij oog te houden voor diegenen die meer bescherming nodig hebben.

Risico 5 Ongeval gevaarlijke stoffen vervoer/inrichtingen

Het maatgevend incidentscenario

De volgende drie scenario's worden zowel m.b.t. de bedrijven als het vervoer als maatgevend beschouwd:

- Ongeval met brandbaar gas (referentiestof LPG) resulterend in een warme BLEVE;¹¹
- Ongeval met een brandbare vloeistof (referentiestof benzine), resulterend in een plasbrand;
- Ongeval met een toxische vloeistof (chloor en acrylnitril), resulterend in een toxische wolk.

Ontwikkelingen risico

Ongevallen met gevaarlijke stoffen zijn binnen de regio Veiligheidsregio Brabant-Noord denkbaar bij onder andere Brzo-bedrijven¹² en als gevolg van vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor¹³, het water en per buisleiding. Brzo-bedrijven zijn gelegen in Oss, 's-Hertogenbosch, Uden, Boxmeer, Cuijk, Vlijmen en Heusden. Industrieel vervoer van gevaarlijke stoffen per schip vindt voornamelijk plaats over de Maas. Dit vervoer is de laatste jaren stabiel gebleven.

Het vervoer en het gebruik van alternatieve brandstoffen, als LNG (liquid natural gas), CNG (compressed natural gas) en waterstof neemt toe en zal de komende jaren blijven stijgen. De veiligheidsregio volgt actief deze ontwikkelingen.

Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact is gelijk gebleven.

Met name om het netwerk en de samenwerking met bedrijven op het gebied van industriële veiligheid te verbeteren is sinds 2018 het Programma Industriële Veiligheid opgestart en inmiddels in de afrondende fase. Hiermee is ook de koppeling met risicobeheersing en de operationele voorbereiding (planvorming, oefeningen e.d.) gelegd.

Risico 6 Ongeval A-objecten (aanduiding NPK¹⁴)

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van het betrokken raken van (onderdelen van) een kernwapen bij een crash van een militair vliegtuig. Een ongeval met een kernwapen wordt in het NPK-kader beschouwd als een categorie-A nucleair ongeval.

Ontwikkelingen risico

Voor dit risico zijn geen relevante ontwikkelingen te melden. Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact is gelijk gebleven. Ook qua preventie en operationele voorbereiding zijn er geen significant andere keuzes gemaakt.

---

¹¹ BLEVE: Boiling Liquid Expanding Vapor Explosion.

¹² BRZO: Besluit Rampen en Zware Ongevallen.

¹³ De ontwikkelingen rond spoorvervoer zijn beschreven bij risico 14.

¹⁴ NPK: Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding.

Risico 7 Verstoring energievoorziening (elektriciteit en gas)

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een langdurige uitval elektriciteit en/of gas van 8 uur tot 6 dagen.

Ontwikkelingen risico

De komende jaren zullen nog meer in het teken staan van de energietransitie van gas naar alternatieve (duurzamere) energiebronnen. Met de introductie van nieuwe energiebronnen worden ook nieuwe risico's geïntroduceerd. Het tempo en de gevolgen van deze landelijke trend zijn nog onvoldoende in beeld. De ontwikkelingen op dit gebied (productie, transport en opslag) gaan hard. Wet- en regelgeving volgen pas nadat er zicht op risico's gekomen is en het proces om tot regels te komen is tijdrovend. Gemeenten hebben zich gecommitteerd aan de doelstellingen beschreven in de RES (Regionale Energie Strategie) en promoten hun inwoners om bij te dragen aan het behalen van klimaatdoelstellingen.

De druk op de stabiliteit van het (inter)nationaal elektrisch netwerk en het opslaan en leveren van elektriciteit en gas wordt alsnog groter. Daarnaast is er in de huidige economische tijd krapte op de arbeidsmarkt. Het is lastig onderhoudsmonteurs en storingsmonteurs te vinden. Dit uit zich in meer storingen en in storingen die langer duren. Deze trend zal zich de komende jaren voortzetten. Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact, loopt daarmee langzaam op.

Uitval energievoorziening valt binnen het programma "Continuïteit van de samenleving". Naast de centrale doelstelling om het netwerk te verstevigen en de samenwerking te verbeteren, gaat er meer aandacht naar de cascade effecten bij een grote uitval in de elektriciteitsvoorziening.

Vanwege de kwetsbaarheid op het dagelijks leven van burgers, grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoeft dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode.

Risico 8 Verstoring drinkwatervoorziening

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van lokale of regionale uitval van drinkwatervoorziening van 8 uur tot 6 dagen. Vanaf 8 uur is er sprake van een behoorlijke impact op de maatschappij, vanaf 24 uur is er sprake van dreiging voor de volksgezondheid.

Ontwikkelingen risico

Door het clusteren van productielocaties binnen één voorzieningsgebied is het mogelijk dat bij uitval van één productielocatie de andere locaties binnen hetzelfde cluster de levering zoveel als mogelijk continueren. Hierdoor wordt de watervoorziening binnen de veiligheidsregio gegarandeerd en is het mogelijk om bij een besmetting of onderbreking het effectgebied zo klein mogelijk te houden. Immers de grenzen van het voorzieningsgebied zijn de uiterste grenzen van de levering.

Het maatgevend incidentscenario is nog steeds realistisch en maatgevend. De waarschijnlijkheid van optreden is, ondanks de ontwikkelingen, nog steeds mogelijk en de impact van dit scenario blijft ook gelijk. Ook qua preventie en operationele voorbereiding zijn er geen significant andere keuzes gemaakt. Het risico valt binnen het programma Continuïteit van de samenleving.

Risico 9 Verstoring afvalwaterzuivering

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van uitval van het waterzuiveringsproces van een willekeurige rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) van 8 uur tot 6 dagen. Vanaf 8 uur is er sprake

van een (behoorlijke) verontreinigingsimpact op de mens, dier, flora en fauna, vanaf 24 uur is er sprake van dreiging voor de volksgezondheid.

Ontwikkelingen risico

Voor dit risico zijn geen relevante ontwikkelingen te melden. Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact is gelijk gebleven. Ook qua preventie en operationele voorbereiding zijn er geen significant andere keuzes gemaakt. Het risico valt binnen het programma Continuïteit van de samenleving.

Risico 10 Verstoring telecom/ICT

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een uitval van het dataverkeer en telefonie voor de duur van 48 uur in de gehele veiligheidsregio Brabant-Noord. Belangrijke effecten zijn:

- De meldkamer van de hulpdiensten is niet meer bereikbaar, ook niet via een automatische meldinstallatie;
- Het elektronisch betalingsverkeer is niet meer mogelijk;
- Regel- en meetsystemen van grote bedrijven kunnen uitvallen. Denk hierbij ook aan energiebedrijven, drinkwaterbedrijven, rioolwaterzuiveringsinstallaties etc.

Ontwikkelingen risico

Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact loopt langzaam op, vanwege de grotere afhankelijkheid en gebruik van dataverkeer. Er worden meer en meer datakabels onder de grond gestopt waarbij het risico op verstoringen als gevolg van bijv. graafschade en verzakkingen groter wordt. In het kader van steeds meer pogingen van buitenaf om dataverkeer te verstoren is digitale veiligheid bij bedrijven en instellingen een steeds belangrijker item, maar nog steeds niet op orde. Qua preventie en operationele voorbereiding zijn er geen significant andere keuzes gemaakt. De rol van de veiligheidsregio is hierin beperkt en richt zich op de gevolgbestrijding en cascade effecten. Verstoring telecom/ICT valt binnen het programma Continuïteit van de samenleving. Naast de centrale doelstelling om het netwerk te verstevigen en de samenwerking te verbeteren, gaat er meer aandacht naar de cascade effecten bij een grote uitval in de elektriciteitsvoorziening wat een sterk verband heeft met verstoring telecom/ICT.

Vanwege de kwetsbaarheid op het dagelijks leven van burgers, grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoeft dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode.

Risico 11 Luchtvaartincident in stedelijk gebied (worst case)

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een vliegtuig dat neerstort in een stedelijk gebied.

Ontwikkelingen risico

Voor dit risico zijn geen relevante ontwikkelingen te melden. Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact is gelijk gebleven. Ook qua preventie en operationele voorbereiding zijn er geen significant andere keuzes gemaakt.

Risico 12 Luchtvaartincident bij start/landing luchtvaartterrein (reëel)

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een vliegtuig dat neerstort op de militaire vliegbasis Volkel of in de onmiddellijke omgeving van deze basis.

Ontwikkelingen risico

Voor dit risico zijn geen relevante ontwikkelingen te melden. Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact is gelijk gebleven. Ook qua preventie en operationele voorbereiding zijn er geen significant andere keuzes gemaakt.

Risico 13 Ongeval vervoer over water

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van:

1. een incident met een hospitaalschip;
2. een aanvaring van een binnenschip waarbij een brandbare vloeistof uit het schip ontsnapt.

Ontwikkelingen risico

1. Met betrekking tot het eerste scenario, incident met een hospitaalschip, varen er nog maar een paar keer per jaar hospitaalschepen (als de Zonnebloem) over de Maas.
2. Ook de bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact zijn gelijk gebleven. Evaluaties¹⁵ van het incident bij Grave, waarbij een tanker gevuld met 2000 ton benzeen door de stuw is gevaren, hebben niet geleid tot significant andere keuzes in de operationele voorbereiding. Wel zijn er rondom vervoer over de Maas met de buurregio's en Rijkswaterstaat gezamenlijk afspraken gemaakt om de samenwerking te verbeteren. Zo worden tijdens de gezamenlijke overleggen aanbevelingen uit evaluaties besproken en verwerkt en worden doorleefsessies met specifieke doelgroepen georganiseerd.

Risico 14 Ongeval spoorvervoer

Het maatgevend incidentscenario

De volgende drie scenario's worden zowel m.b.t. de bedrijven als het vervoer als maatgevend beschouwd:

- Ongeval met brandbaar gas (referentiestof LPG) resulterend in een warme BLEVE;
- Ongeval met een brandbare vloeistof (referentiestof benzine), resulterend in een plasbrand;
- Ongeval met een toxische vloeistof (chloor en acrylnitril), resulterend in een toxische wolk.

Ontwikkelingen risico

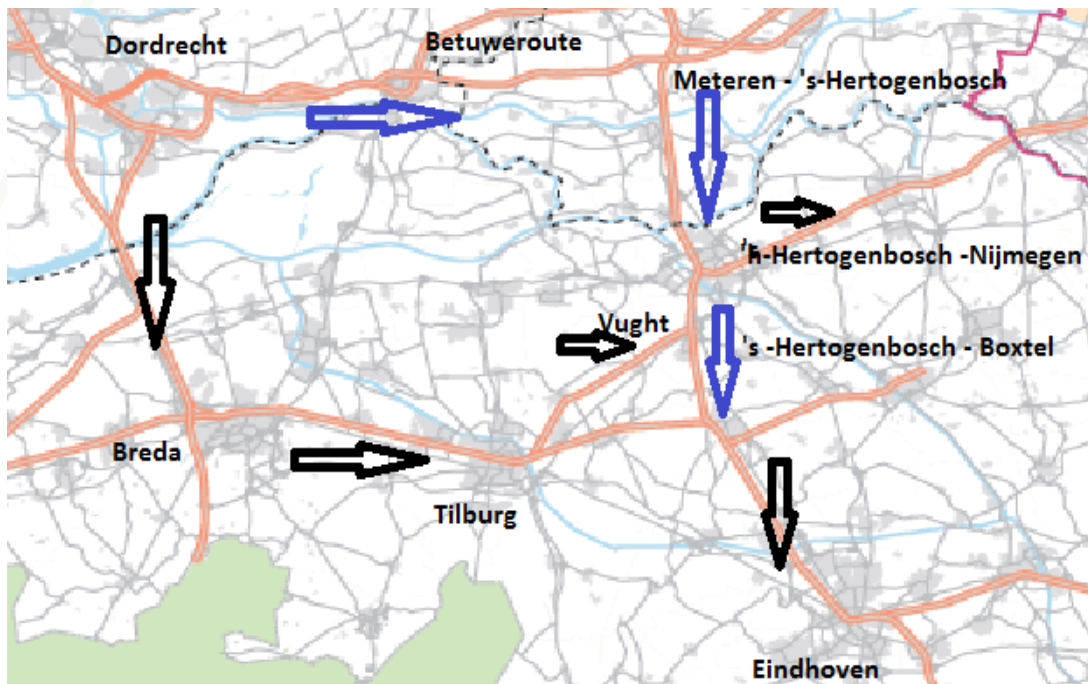
In Nederland zal zowel het reizigers –als goederenvervoer over het spoor naar verwachting de komende jaren fors groeien. Om aan deze groei tegemoet te komen heeft het kabinet in 2010 de voorkeursbeslissing Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) genomen. Het doel van het programma is het verhogen van de spoorcapaciteit voor passagiers- en goederenvervoer.

Onderdeel van het programma betreft het passagiersvervoer over de corridor Amsterdam – Utrecht – Eindhoven. Het traject Meteren – Boxtel ligt binnen deze corridor. Voor dit traject geldt dat het spoorboekloos rijden inmiddels is ingevoerd waardoor er 6 intercity's en 2 tot 6 sprinters per uur over dit traject rijden. De voorbereidingen om een aantal knelpunten op te lossen (aanleg vrije kruisingen, aanleg extra spoor) zijn in een vergevorderd stadium.

---

¹⁵ Zie evaluatierapport Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) "Stuwaanvaring door benzeentanker bij Grave" mei 2018 en Berenschot "Evaluatie crisisbeheersing Grave" juli 2017.

Deze maatregelen zijn ook noodzakelijk om de herroutering van het goederenvervoer door Zuid-Nederland mogelijk te maken. Zie afbeelding 1 hierna.

Afbeelding 1. Herroutering goederenvervoer Zuid-Nederland. Zwart is de huidige route. Blauw komt erbij.

De wens tot herroutering heeft naast het creëren van ruimte voor passagierstreinen ook te maken met externe veiligheidsrisico's rondom Dordrecht, Breda en Tilburg waar het zogenaamde groepsrisico¹⁶ stevig wordt overschreden. Door de herroutering nemen deze overschrijdingen substantieel af. Dit heeft echter aanpassingen in de infrastructuur tot gevolg voor het westelijk deel van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Na het gereedkomen van een aantal grote infrastructurele projecten is er, met name in Vught, sprake van een significante toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, waardoor het groepsrisico op de locaties liggend aan het spoortraject Meteren - Boxtel zullen stijgen. De gemeenten die significant meer te maken krijgen met vervoer van gevaarlijke stoffen, naast het normale goederen en passagiersvervoer, zijn 's-Hertogenbosch, Vught en Boxtel.

Bijlage IV geeft meer inzicht in de soorten en hoeveelheden spoorvervoer gevaarlijke stoffen. Het risico op een incident is afhankelijk van meerdere factoren. Het aantal transporten is er hier een van. Er vond geen structureel vervoer van gevaarlijke stoffen over het traject Vught – Boxtel plaats. Uit de realisatiecijfers die jaarlijks door het ministerie van I&W verstrekt worden blijkt dat het vervoer een structureler karakter heeft gekregen. De transportstroom over dit traject zal in de toekomst verder toenemen.

Het vervoer van gevaarlijke stoffen over het trajectdeel waar nu ook al vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt (station 's-Hertogenbosch) neemt ook toe. Daarnaast wordt het personenvervoer ook geïntensiveerd door het aantal personentreinen per uur te verhogen. De waarschijnlijkheid op een spoorongeval wordt op dit traject om die reden dus groter.

Anderzijds wordt door het aanbrengen van vrije kruisingen, het reduceren van het aantal wissels op deze trajecten, het verdiept aanleggen van het spoor door Vught en het toepassen van de nieuwste trajectbeveiliging de kans op een incident met gevaarlijke stoffen gereduceerd.

¹⁶ Het groepsrisico is de kans per jaar dat een groep personen van een bepaalde grootte tegelijk slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Het maatgevend scenario en de impact en kans van optreden is op regionale schaal echter niet veranderd. Er worden geen andere stoffen over het spoor vervoerd en ook het volume van de treinwagons wijzigen niet.

Risico 15 Grootschalige uitbraak infectieziekten (mens)

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een grootschalige besmetting onder mensen, die een ziektegolf veroorzaakt, waardoor 30% van de bevolking ziek wordt of overlijdt. Hierbij wordt uitgegaan van twee scenario's:

- Mild scenario;
- Ernstig scenario.

Voor het milde scenario nemen we aan dat de ziekte gemiddeld zes dagen duurt en dat 0,03% van de gehele bevolking overlijdt. In het milde scenario houden we rekening met het effect van het gebruik van antivirale middelen. Op basis van eerdere pandemieën nemen we in dit scenario aan dat de eerste golf ongeveer negen tot twaalf weken duurt met de piek halverwege (een langer durende ziektegolf met een lagere piekbelasting).

Voor het ernstige scenario veronderstellen we dat de ziekte gemiddeld acht dagen duurt bij één tot twee weken verzuim van het werk per zieke, en dat een half procent van de gehele bevolking overlijdt. In het ernstige scenario kiezen we ervoor het effect van het gebruik van antivirale middelen buiten beschouwing te laten. In het ernstige scenario gaan we daarom uit van een korter durende ziektegolf met een hogere piekbelasting. Ook de mogelijke effecten van andere maatregelen worden buiten beschouwing gelaten.

Ontwikkelingen risico

Door de globalisering en klimaatverandering lopen mensen meer risico's op infectieziekten die van mens op mens en van dier op mens (zoönose) over kunnen gaan. Een uitbraak van een infectieziekte kan leiden tot een epidemie of zelfs een pandemie en heeft grote maatschappelijke gevolgen, zoals we ook gekend hebben met COVID-19.

De primaire effecten van een infectieziekte kennen naast slachtoffers, ook gevoelens van angst, onrust en machteloosheid. De secundaire effecten, door bijvoorbeeld maatregelen, zijn grote economische schade, maatschappelijke isolatie, maatschappelijke onrust en ordeverstoring, schaarste aan middelen (o.a. persoonlijke beschermingsmiddelen en medicatie), georganiseerde protestacties, afnemend vertrouwen in politiek en bestuur en polarisatie.

COVID-19 heeft mensen doen beseffen dat zij kwetsbaar zijn en dat de overheid, zorgpartijen en andere organisaties onvoldoende voorbereid waren op een pandemie en de gevolgen daarvan. In de komende periode worden een aantal structuuraanpassingen vormgegeven, zoals het inrichten van de landelijke functionaliteit infectieziektebestrijding, aanpassing van de Wet publieke gezondheid en de aanwijzingsbevoegdheid van de minister van VWS op de zorg en de publieke gezondheid. Dit op basis van de geleerde lessen van de COVID-19 pandemie, waardoor we hopelijk beter voorbereid zijn op een volgende pandemie.

Daarbij dienen we rekening te houden met een toenemende polarisatie in de huidige pandemie. Mensen die adviezen en maatregelen opvolgen versus mensen die een andere beslissing maken. Daartussen staat een overheid die hierop moet acteren. Met de ervaringen van de maatregelen nog vers in het geheugen, zal het een grote opgave worden draagvlak te creëren voor de bestrijding van toekomstige uitbraken van infectieziekten.

Het risico op en de impact van pandemie scoort nog steeds hoog.

16 Samenwerken aan veiligheid.

Risico 16 Grootschalige uitbraak dierziekte (zoönose)¹⁷

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een dierziekte die overdraagbaar is op de mens, zoals de Q-Koorts.

Ontwikkelingen risico

In de provincie Noord-Brabant is er gezien de hoge vee-dichtheid, kans op een grootschalige uitbraak van dierziekten. Hierbij valt te denken aan o.a. mond-en-klauwzeer (MKZ) en varkenspest. Risicovolle plaatsen zijn private gebieden, boerderijen waar veel dieren op een relatief kleine oppervlakte staan en natuurgebieden zoals water en bos. Door transport van dieren vindt verspreiding van infectieziekten sneller plaats. De ministeries van Economische Zaken (EZ) en Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid zijn hierbij vooral aan zet, waarbij de rol van de veiligheidsregio beperkt is.

Daarnaast bestaat er ook een kans op een uitbraak van een dierziekte, die overdraagbaar is op mensen (zoönose). In dat geval zal er naast de dierziektebestrijding ook ziektebestrijding bij mensen (risico 15) plaatsvinden. Ook kan er sprake zijn van transmissie van mens op dier, zoals we hebben gezien bij COVID-19 met de besmetting en ruiming van nertsenfokkerijen.

Het maatgevend scenario (zoönose) is met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact nagenoeg gelijk gebleven. Qua operationele voorbereiding is er door de ervaringen met COVID-19 (2020 e.v.) aanzienlijk veel ervaring opgedaan met een grootschalige uitbraak. Ook zijn er de laatste jaren stappen gezet, waardoor de signalering en de samenwerking tussen de humane en veterinaire wereld is verbeterd. Daarbij neemt de veiligheidsregio de rol op zich om in het voorkomend geval gemeenten te ondersteunen in duiding van de verantwoordelijkheden van de verschillende instanties en het doorlopen van de juiste communicatielijnen.

In 2022-2023 loopt er een traject, gestart door de Brabantse veiligheidsregio's, GGD'en, provincie Noord-Brabant, ministeries van VWS en LNV, NVWA en het RIVM, om de onderlinge samenwerking bij een uitbraak van een zoönose te optimaliseren. Het traject bestaat uit verschillende onderdelen, waaronder een beleidstraject, tabletop en uiteindelijk een integrale oefening. Daarnaast is er door het ministerie van VWS een Nationaal actieplan versterken zoönosebeleid gepresenteerd om veel aspecten in preventie, detectie en respons van zoönose te verbeteren.

Risico 17 Verdrukking¹⁸ in menigte (evenementen)

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een evenement waar 10.000 mensen zich in een afgesloten terrein begeven met beperkte bewegingsvrijheid. Nadat er zich een explosie heeft voorgedaan rennen mensen één richting op. Hierbij worden vele mensen onder de voet gelopen en verdrukt. Doordat de ruimten gecompartmenteerd zijn in clusters van 2.000 personen gaan we uit van 2.000 mensen die dezelfde kant op gaan.

Ontwikkelingen risico

Het risico "Verdrukking in menigten" is het grootst qua kans op optreden en impact bij evenementen. In het organiseren van evenementen is de laatste jaren een trend te ontdekken:

¹⁷ De naamgeving van het risico "Zoönose (dierziekte overdraagbaar op mensen)" is gewijzigd in "Grootschalige uitbraak dierziekte," omdat deze bredere omschrijving beter past gezien de toename van diversiteit van dierziekten.

¹⁸ Er is de landelijke opvatting gevolgd om de benaming "Paniek in menigte" te vervangen door "Verdrukking in menigte" met als reden dat verdrukking het daadwerkelijke effect beter duidt en paniek zelden voorkomt.

- Voor de Coronacrisis nam het aantal evenementen en de omvang (bezoekersaantallen) en de duur (van eendaagse naar meerdaagse met overnachting) van evenementen in Nederland jaarlijks toe. In de Veiligheidsregio Brabant-Noord was deze trend vergelijkbaar. Tijdens de coronacrisis hebben nauwelijks tot geen evenementen plaatsgevonden. Vanaf voorjaar 2022 mogen evenementen weer georganiseerd worden zonder beperkende maatregelen. Het aanbod aan evenementen lijkt weer op het niveau van vóór de coronacrisis. De vraag naar evenementen lijkt momenteel echter wat lager te zijn dan het aanbod. Het is momenteel niet langer de standaard dat evenementen uitverkocht raken en/of dat 100% van de tickethouders komen opdagen (bij verschillende evenementen zien we een aanzienlijk aandeel no-show). Hoe de evenementenkalender er vanaf 2023 uitziet is daarom gissen.
- Een ander effect als gevolg van de coronacrisis, is dat veel personeel uit de evenementenbranche is gestapt. Het blijkt voor bedrijven die diensten leveren aan evenementen lastig om het personeelsbestand weer op niveau te krijgen, zeker tijdens de drukke evenementenweekenden in de zomermaanden. Hoewel dit in eerste opzicht een bedrijfsvoeringsrisico van de organisator lijkt te zijn, kan het ook de veiligheid van het evenement in de kern raken. Niet alleen bij een tekort aan beveiligers maar bijvoorbeeld ook wanneer er te weinig barpersoneel aanwezig is. Dit kan o.a. zorgen voor andere publieksbewegingen en drukke plaatsen, dan waarop het evenement is voorbereid, met risico's op verdrukking tot gevolg. Indien blijkt dat de organisator niet aan alle kwantitatieve en kwalitatieve personele verplichtingen (uit haar plannen en vergunning) voldoet, kan daarmee de openbare orde, veiligheid en publieke gezondheid op het evenement worden bedreigd.

Ervaring leert dat er bij grote evenementen diverse oorzaken aan verdrukking ten grondslag kunnen liggen, de belangrijkste zijn:

- Te grote toeloop van publiek naar het evenemententerrein;
- Te veel publiek binnen (delen van) het evenemententerrein;
- Obstakels in of versmalling van de loopstromen;
- Kruisende publieksstromen;
- Instorten constructies (Pukkelpop 2011);
- Extreem weer: bijvoorbeeld storm (Pukkelpop 2011);
- Verstoring van de openbare orde.¹⁹

De waarschijnlijkheid van optreden van verdrukking in menigten is als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen mogelijk. De impact is gelijk gebleven door het nemen van voorzorgmaatregelen als de menigte opdelen in vakken en het zorgen van voldoende uitgangen en dergelijke. Het treffen van deze maatregelen is echter nog niet standaard en hangt voor een deel af van de kennis, ervaring en bereidheid van organisatoren en toetsende instanties (gemeenten en haar adviseurs). Wel is er de laatste jaren een tendens zichtbaar waarbij zowel organisatoren die frequent een evenement organiseren als de toetsende instanties zich steeds verder professionaliseren op het gebied van veiligheid, en zich geregeld laten bij staan door adviesbureaus.

Het maatgevend scenario, verdrukking bij een evenement van 10.000 personen, is nog steeds van toepassing en niet significant vergroot. Het aantal georganiseerde evenementen van deze grootte, C-evenementen, is ook niet significant toegenomen. Daarmee is de waarschijnlijkheid van optreden van het maatgevend scenario nagenoeg gelijk gebleven. Ook de bijbehorende impact is gelijk gebleven.

---

¹⁹ Steeds vaker zijn er incidenten waarbij zakkenrollers d.m.v. pepperspray chaos in het publiek creëren om daarna in die chaos portemonnees en telefoons te stelen.

Risico 18 Verstoring openbare orde (grootschalige ordeverstoring)

Het maatgevend incidentscenario

Voor het maatgevend incidentscenario wordt uitgegaan van een grootschalige ordeverstoring bij bijvoorbeeld evenementen en demonstraties, waarbij van de politie een bovengemiddelde capaciteit gevraagd wordt ter beheersing van de ordeverstoring.

Ontwikkelingen risico

Als relevante ontwikkeling wordt de invloed van digitale media bijvoorbeeld internet, Twitter, Facebook en Telegramgroepen op het verergeren van ordeverstoringen genoemd. Sinds de opkomst en de toepassing van digitale media is de kans op het ontstaan van grootschalige ordeverstoringen toegenomen. Er zijn in de afgelopen jaren openbare ordeverstoringen ontstaan (avondklokrellen, boerenacties) waarbij het gebruik van digitale media medeoorzaak is geweest en als katalysator heeft gefungeerd. Dit naast de toename aan (anti-overheid) sentimenten en onvrede vanuit de gehele samenleving, die ook steeds mondiger wordt. Het bereik via de digitale wereld is vele malen groter geworden en hierdoor zijn ordeverstoringen makkelijker te organiseren. Informatie wordt namelijk sneller en makkelijker verspreid, terwijl de hulpverlener of overheid daar moeilijk toezicht of regie op kan uitoefenen. Dit betekent dat (niet gevalideerde) informatie sneller beschikbaar en inzichtelijk is voor grote groepen mensen. Tevens kan men eenvoudiger grote groepen mensen oproepen, toespreken en aanzetten tot bepaald (onwenselijk) gedrag. De kans op het ontstaan van verstoringen van de openbare orde is door de opkomst van digitale media dus vergroot.

Het maatgevend scenario, met bijbehorende waarschijnlijkheid van optreden en impact moet aandachtig worden gevolgd. Qua preventie en operationele voorbereiding moeten er op informatievergaring mogelijk andere keuzes worden gemaakt. Het peilen van sentimenten en vooraf contact maken met groepen biedt ook kansen.

2.3 Thema's, bijzondere invloeden op de risico's 2023

Naast de beschreven maatgevende scenario's zijn er ontwikkelingen met een bijzondere oorzaak of aanleiding, die invloed hebben op een of meerdere risico's en kunnen leiden tot meerdere (soorten) incidenten. Deze ontwikkelingen geven een reflectie van moderne crises, die de laatste jaren steeds meer op de voorgrond komen. Ze vormen geen apart risico op zich en kunnen diverse scenario's tot gevolg hebben, zodat ze niet of nauwelijks aan een risicotype zijn te koppelen. Ze worden apart benoemd, gevolgd en leiden tot een specifieke aanpak. De thema's waarbinnen deze ontwikkelingen zich afspelen zijn Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld (TGB), Informatieveiligheid (cybersecurity) en Gevolgbestrijding klimaatverandering en extreem weer. Er zijn voor 2023 geen thema's bijgekomen.

Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld (TGB)

De landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel onderscheidt "terrorisme en andere vormen van moedwillig handelen" niet als apart crisistype, maar geeft aan dat dat een aanleiding kan zijn bij verschillende crisistypen. Terrorisme is wel specifiek opgenomen in het Nationaal Veiligheidsprofiel.

Terrorisme is het uit ideologische motieven dreigen met, voorbereiden of plegen van op mensen gericht ernstig geweld, dan wel daden gericht op het aanrichten van maatschappij-ontwrichtende schade. Dit met als doel maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen, de bevolking ernstige vrees aan te jagen of politieke besluitvorming te beïnvloeden.²⁰

---

²⁰ Definitie volgens de NCTV (Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid).

Terrorisme is een nationaal thema, onder verantwoordelijkheid van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). De NCTV is verantwoordelijk voor de alertering.²¹ In Nederland zijn momenteel veel bedrijfssectoren op het alerteringssysteem aangesloten. Dit zijn bijvoorbeeld luchthavens, spoor, zeehavens, tunnels en waterkeringen, olie, chemie, drinkwater, gas, elektriciteit en hotels.

Daarnaast zijn huidige beveiligingsmaatregelen en andere weerstand verhogende maatregelen bij inbraak, overval of aanslag gevoelige bedrijven niet berekend op extreem geweld dat wordt uitgevoerd met zware wapensystemen en explosieven.

Voor zowel terrorisme als ander extreem geweld geldt dat het slachtofferbeeld in aantallen en aard van de verwondingen erg afwijkt van het reguliere beeld dat we kennen bij de hulpverlening. Tevens zijn hulpverleners niet gewend dat extreem geweld doelbewust op hun is gericht.

Gezien de actualiteit en de bijzondere omstandigheden, waaronder bij de gevolgbestrijding van terrorisme en ander extreem geweld opgetreden dient te worden, is er in 2017 een gezamenlijk programma Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld opgestart binnen de veiligheidsregio's Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost. Dit programma is inmiddels afgerond. Hiermee zijn:

- De operationele voorbereiding (als veiligheidsmaatregelen, procedures, oefeningen) binnen de regio's tussen de verschillende diensten afgestemd en vormgegeven;
- Landelijke ontwikkelingen en handreikingen geïmplementeerd;
- Afstemming met buurregio's en landelijke diensten en organisaties gerealiseerd.

Informatieveiligheid (cybersecurity)

Meer dan ooit vraagt informatieveiligheid aandacht.²² De afhankelijkheid van digitale systemen neemt alsmaar toe. Digitale verstoringen houden zich niet aan (internationale) grenzen en zijn niet branche specifiek, waardoor effecten overal kunnen optreden. Bedrijven, instellingen en particulieren zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun informatieveiligheid, maar worden steeds vaker geconfronteerd met kwetsbaarheden in apparaten en diensten waar zij beperkte invloed op of kennis van hebben. Ook de veiligheidsregio's zijn met steeds meer organisaties en hun systemen verbonden. Uitval van digitale systemen heeft zo direct invloed op de kwaliteit van de hulpverlening en kan tot maatschappelijke problemen en onrust leiden.

De veiligheidsregio heeft geen invloed op de oorzaak en bronbestrijding. Alleen gevolgbestrijding op bepaalde effecten, als verkeerschaos bij uitval verkeerslichten, handhaven van openbare orde bij uitval geldautomaten e.d., valt binnen de taakomschrijving en invloedssfeer van de veiligheidsregio.

Cybercriminelen hebben een kennisvoorsprong, waardoor cybercrime nog relatief ongrijpbaar is. Dan hebben we het onder andere over dreigingen m.b.t. verstoring, sabotage, spionage en informatie manipulatie.²³

De risico's op het gebied van informatieveiligheid worden gemonitord en verwerkt tot een Nederlands cybersecuritybeeld (CSBN) door het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) als onderdeel van het NCTV. Bij incidenten op het gebied van digitale veiligheid is het NCSC het aanspreekpunt en een sleutelfiguur in de operationele coördinatie. Het risico informatieveiligheid is opgenomen in het Nationaal Veiligheidsprofiel.

---

²¹ Het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding is een vorm van publiek-private samenwerking, die de overheid en bedrijven handelingsperspectief biedt met als hoofddoel om de kans op een aanslag bij vitale en kwetsbare bedrijven te verkleinen en deze bedrijven veilig te laten functioneren, ook onder een eventuele dreiging.

²² Informatieveiligheid is ook als thema opgenomen in de strategische agenda van het Veiligheidsberaad als: "kansen en bedreigingen van de informatie- en datagestuurde maatschappij".

²³ Zie verder Cyber Security Beeld Nederland (CSBN) 2018.

Het thema cyberveiligheid wordt momenteel door verschillende veiligheidsregio's verkend. De bevindingen en eventuele landelijke ontwikkelingen worden gevolgd. Verder zijn er nog geen activiteiten in beeld. Vanwege de kwetsbaarheid van grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoeft dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode.

Gevolgbestrijding klimaatverandering en extreem weer

De wereldwijde klimaatverandering zorgt voor steeds extremer wordende weersomstandigheden, ook in Nederland. Onder extreem weer verstaan we: koudegolf (sneeuw, ijzel), extreem veel neerslag, storm en windhozen, mist, hittegolf, droogte. Extreme weersomstandigheden zijn niet specifiek locatie gebonden, al kunnen gevolgen regionaal wel verschillen.

Het KNMI bericht op haar site dat hittegolven frequenter en extremer worden, dat er meer zware neerslag zal vallen en dat de droogte toeneemt. Extreme neerslag leidt al vaker tot lokale en grootschalige wateroverlast en kan meer verspreid door het jaar heen voorkomen. Verder hebben perioden van extreme droogte niet alleen gevolgen voor de beschikbaarheid van water maar ook voor de kwaliteit daarvan. Dit brengt risico's voor de gezondheid van mens en dier met zich mee. De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de effecten van teveel of te weinig water een grote economische en maatschappelijke impact hebben. Bovendien heeft de ecologische omgeving tijd nodig zich te herstellen.

Dit thema is dan ook in het Nationaal Veiligheidsprofiel opgenomen en is er landelijk meer aandacht voor dergelijke risico's. De veiligheidsregio voert regie op de voorbereiding van de gevolgbestrijding samen met haar partners en gaat na of en op welke wijze ze nog meer kan betekenen naast de gevolgbestrijding.

3. Beleidsadviezen

3 Beleidsadviezen

3.1 Van Risicoprofiel naar Beleidsplan

Het beleidsplan is mede gebaseerd op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel.²⁴ Uit de in het vorig hoofdstuk beschreven ontwikkelingen kunnen enkele risico's en thema's worden geselecteerd, die in de komende beleidsperiode een beleidsbijstelling behoeven.

Voor deze risico's worden beleidsadviezen geformuleerd, die als input voor het beleidsplan 2023-2027 worden aangeboden. Deze beleidsadviezen worden, samen met de wensen van de gemeenteraden in deze veiligheidsregio omtrent het Risicoprofiel, in het beleidsplan gewogen naast andere beleidsvoorstellen. Het beleidsplan wordt dan nog in zijn geheel aan de gemeenteraden voorgelegd ter consultatie.

3.2 Terugblik beleidsadvies vorige beleidsperiode

In de voorgaande beleidsperiode hebben twee risico's en twee thema's extra aandacht gekregen:

- Risico 1: Overstroming
- Thema Gevolgbestrijding Klimaatverandering en extreem weer
- Risico 14: Ongeval spoorvervoer
- Thema Terrorismebestrijding / Extreem geweld

Risico 1 Overstroming

Dit risico is opgenomen in het programma Continuïteit van de samenleving. Met name de impactanalyse van een overstroming op vitale infrastructuur als bijvoorbeeld uitval van energievoorziening (elektriciteit en gas) en telecom / ICT wordt nog verder worden uitgewerkt.

Thema Gevolgbestrijding klimaatverandering en extreem weer

De gevolgen van klimaatverandering en extreem weer vragen om een gecoördineerde aanpak tussen de veiligheidsregio en haar partners. Dit thema wordt samen met het risico overstroming in een breed programma opgepakt waarin de landelijke ontwikkelingen worden meegenomen. De veiligheidsregio voert regie op de voorbereiding van de gevolgbestrijding samen met haar partners en gaat na of en op welke wijze ze nog meer kan betekenen naast de gevolgbestrijding.

Risico 14 Ongeval spoorvervoer

Het risico "Ongeval spoorvervoer" heeft de aandacht, met name rondom het tracé met aanpassingen in de infrastructuur. Deze ontwikkelingen worden binnen het project Hoogfrequent Spoor (PHS) nauwlettend gevolgd.

Thema Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld

Het gezamenlijk programma Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld tussen VRBN en VRBZO is in de vorige beleidsperiode afgerond. Dit thema is nog wel actueel, maar het gelet op de inspanningen tijdens de vorige beleidsperiode gaat er de komende periode gaat geen extra aandacht in de vorm van beleidsinspanning meer naar uit.

In de uitvoering zijn de risico's en thema's uit de vorige beleidsperiode ondergebracht in bestaande programma's (o.a. in continuïteit van de samenleving), met als aandachtspunten risicocommunicatie en verbondenheid.

---

²⁴ Wet veiligheidsregio's § 3 artikel 15 lid 1.

3.3 Beleidsadvies

Voor het bepalen of er risico's speciale aandacht vragen voor de komende beleidsperiode zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Veel (landelijke) ontwikkeling rondom het risico dat kan leiden tot wijziging van beleid;
- Beleidswijziging of -ontwikkeling die nodig is om het risico acceptabel te houden of voldoende af te dekken;
- Bovenmatige bestuurlijke of politieke aandacht voor het betreffende risico, dat leidt tot een speerpunt voor de komende beleidsperiode.

In de actualisatie van het risicoprofiel valt op dat de continuïteit van de samenleving steeds meer onder druk komt te staan en een relatie heeft met meerdere relevante risico's. Dit uit zich ook in het beleidsadvies. De veiligheidsregio heeft in deze Actualisatie Risicoprofiel 2022 twee risico's en één thema aangewezen die in de komende beleidsperiode extra aandacht verdienen.

- Risico 7 Verstoring energievoorziening (elektriciteit en gas)
- Risico 10 Verstoring telecom/ICT
- Thema Informatieveiligheid (cybersecurity)

Risico 7 Verstoring energievoorziening (elektriciteit en gas)

De druk op de stabiliteit van het (inter)nationaal elektrisch netwerk en het opslaan en leveren van elektriciteit en gas wordt alsnook groter. Tevens is er een trend van meer storingen en van storingen die langer duren (grotere impact).

Vanwege de kwetsbaarheid op het dagelijks leven van burgers, grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoeft dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode.

Deze extra aandacht kan worden gegeven binnen het programma "Continuïteit van de samenleving", waar "Verstoring energievoorziening" al onderdeel uit van maakt. Naast meer aandacht naar de cascade effecten kunnen we erin opnemen hoe we ons minder kwetsbaar kunnen maken bij een grote uitval in de elektriciteitsvoorziening.

Risico 10 Verstoring telecom/ICT

De rol van de veiligheidsregio is hierin beperkt en richt zich op de gevolgbestrijding en cascade effecten. Verstoring telecom/ICT valt binnen het programma Continuïteit van de samenleving. Naast de centrale doelstelling om het netwerk te verstevigen en de samenwerking te verbeteren, gaat er meer aandacht naar de cascade effecten bij een grote uitval in de elektriciteitsvoorziening wat een sterk verband heeft met verstoring telecom/ICT.

Vanwege de kwetsbaarheid op het dagelijks leven van burgers, grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoeft dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode.

Deze extra aandacht kan worden gegeven binnen het programma "Continuïteit van de samenleving", waar "Verstoring telecom/ICT" al onderdeel uit van maakt. Naast meer aandacht naar de cascade effecten kunnen we erin opnemen hoe we ons minder kwetsbaar kunnen maken bij een grote verstoring telecom/ICT.

Informatieveiligheid (cybersecurity)

Het thema cyberveiligheid wordt momenteel door verschillende veiligheidsregio's verkend. De bevindingen en eventuele landelijke ontwikkelingen worden gevolgd. Verder zijn er nog geen activiteiten in beeld.

Vanwege de kwetsbaarheid van grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoeft dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode.

Dit thema heeft een sterke relatie met het risico "Verstoring telecom/ICT", omdat de effecten veelal gelijk zijn. De oorzaak en de (landelijke) respons is echter anders. Beide zaken kunnen gelijktijdig worden opgepakt.

4. Conclusies en voortgang

4 Conclusies en voortgang

4.1 Trends

De afgelopen vier jaar zijn bewogen jaren geweest op het gebied van risicobeheersing en rampenbestrijding.

Coronacrisis

Voor de Coronacrisis heeft naast persoonlijk leed en ziekte veel gevraagd van de medewerkers van de betrokken organisaties. Naast slachtoffers kende deze infectieziekte ook gevoelens van angst, onrust en machteloosheid bij de bevolking, dat zich uitte in maatschappelijke onrust en ordeverstoring en soms zelfs tot georganiseerde protestacties. Er zijn nog steeds secundaire effecten als grote economische schade, maatschappelijke isolatie, polarisatie en afnemend vertrouwen in politiek en bestuur.

COVID-19 heeft mensen doen beseffen dat zij kwetsbaar zijn en dat de overheid, zorgpartijen en andere organisaties niet tijdig kunnen anticiperen op een pandemie en de diverse gevolgen beheersen. Hiervan is vooral landelijk veel geleerd en er worden een aantal structuuraanpassingen vormgegeven, zoals het inrichten van de landelijke functionaliteit infectieziektebestrijding, aanpassing van de Wet publieke gezondheid en de aanwijzingsbevoegdheid van de minister van VWS op de zorg en de publieke gezondheid. Dit op basis van de geleerde lessen van de COVID-19-pandemie, waardoor we hopelijk beter voorbereid zijn op een volgende pandemie.

Maatschappelijke onrust

De maatschappelijke onrust is naast bij de pandemie ook duidelijk voelbaar geweest bij andere dossiers als de stikstofcrisis met bijbehorende protesten. Door het intensief gebruik van digitale media wordt onrust versterkt en zijn openbare verstoringen sneller en beter te organiseren. Qua preventie en operationele voorbereiding moeten er op informatievergaring mogelijk andere keuzes worden gemaakt. Het peilen van sentimenten en vooraf contact maken met groepen is belangrijk en biedt kansen.

Klimaatverandering

De gaande klimaatverandering uit zich in onze regio met name tot een vergroting van het risico overstromingen (meer (pieken van) neerslag) binnen en buiten de regio en vergroting van het risico natuurbranden door droogte. De veiligheidsregio voert regie op de voorbereiding van de gevolgbestrijding samen met haar partners en gaat na of en op welke wijze ze nog meer kan betekenen naast de gevolgbestrijding.

Bovenstaande trends worden aandachtig gevolgd en er wordt op geanticipeerd. In de komende beleidsperiode zijn hier vooralsnog geen aanvullende beleidswijzigingen of beleidskeuzes voor nodig.

4.2 Beleidswijzigingen

Voor de komende beleidsperiode dienen twee risico's en één thema op regionale schaal extra aandacht te krijgen, zodat het huidige beleid op deze zaken indien nodig wordt herzien of doorontwikkeld. Deze zijn als volgt.

Verstoring energievoorziening (elektriciteit en gas) (risico 7)

De druk op de stabiliteit van het (inter)nationaal elektrisch netwerk en het opslaan en leveren van elektriciteit en gas wordt alsnog groter. Tevens is er een trend van meer storingen en van storingen die langer duren (grotere impact).

Vanwege de kwetsbaarheid op het dagelijks leven van burgers, grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoort dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode. Deze extra aandacht kan worden gegeven binnen het programma "Continuïteit van de samenleving", waar "Verstoring energievoorziening" al onderdeel uit van maakt. Naast meer aandacht naar de cascade effecten kunnen we erin opnemen hoe we ons minder kwetsbaar kunnen maken bij een grote uitval in de elektriciteitsvoorziening.

Verstoring telecom/ICT (risico 10)

De rol van de veiligheidsregio is hierin beperkt en richt zich op de gevolgbestrijding en cascade effecten.

Vanwege de steeds groter wordende kwetsbaarheid rondom telecom/ICT op het dagelijks leven van burgers, grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoort dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode.

Deze extra aandacht kan worden gegeven binnen het programma "Continuïteit van de samenleving", waar "Verstoring telecom/ICT" al onderdeel uit van maakt. Naast meer aandacht naar de cascade effecten kunnen we erin opnemen hoe we ons minder kwetsbaar kunnen maken bij een grote verstoring telecom/ICT.

Informatieveiligheid (cybersecurity)

Het thema cyberveiligheid wordt momenteel door verschillende veiligheidsregio's verkend. De bevindingen en eventuele landelijke ontwikkelingen worden gevolgd. Verder zijn er nog geen concrete activiteiten in beeld. Vanwege de kwetsbaarheid van grote bedrijven, vitale infrastructuur en overheidsdiensten behoort dit thema extra aandacht in de komende beleidsperiode.

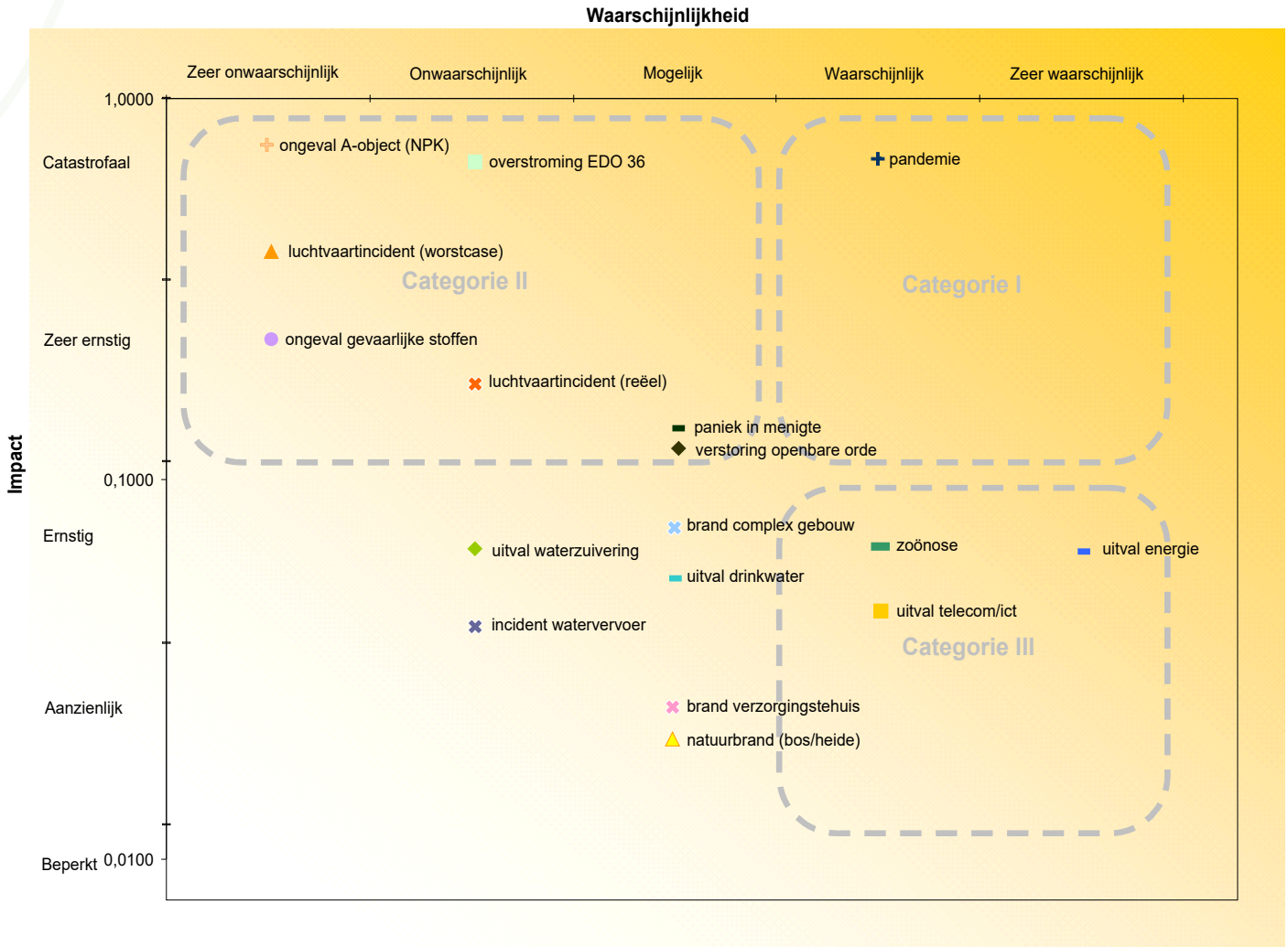
Dit thema heeft een sterke relatie met het risico "Verstoring telecom/ICT", omdat de effecten veelal gelijk zijn. De oorzaak en de (landelijke) respons is echter anders. Beide zaken kunnen gelijktijdig worden opgepakt.

Voor de andere risico's is het lopende beleid en verdere uitwerking hiervan voorlopig afdoende.

5. Bijlagen

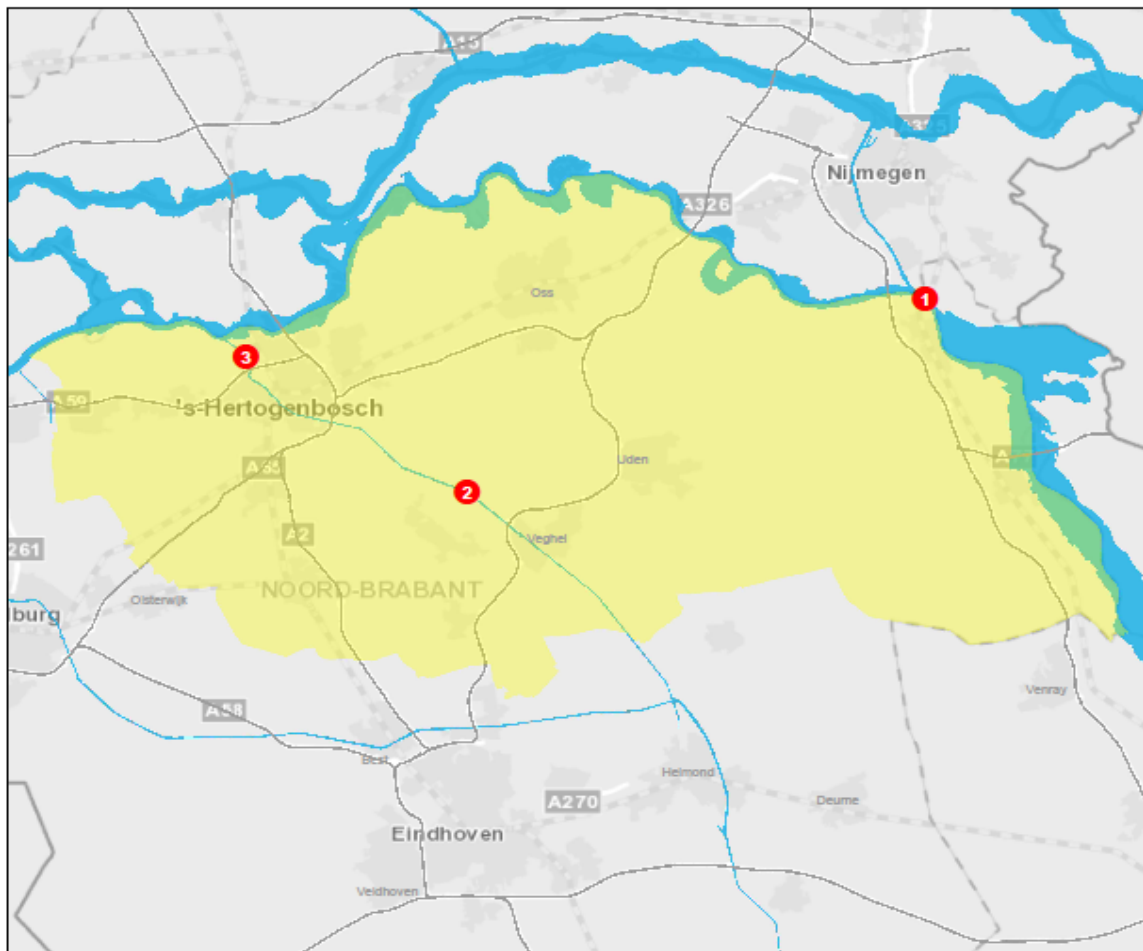
5 Bijlagen

5.1 Bijlage I: Risicodiagram Veiligheidsregio Brabant-Noord

5.2 Bijlage II: Stroomgebieden Maas, Zuid-Willemsvaart, Dieze en Kanaal Henriëttewaard

Stroomgebieden Rijkswaterstaat

Legenda

- VR Brabant-Noord
- In beheer bij Rijkswaterstaat
- Rijkswegen

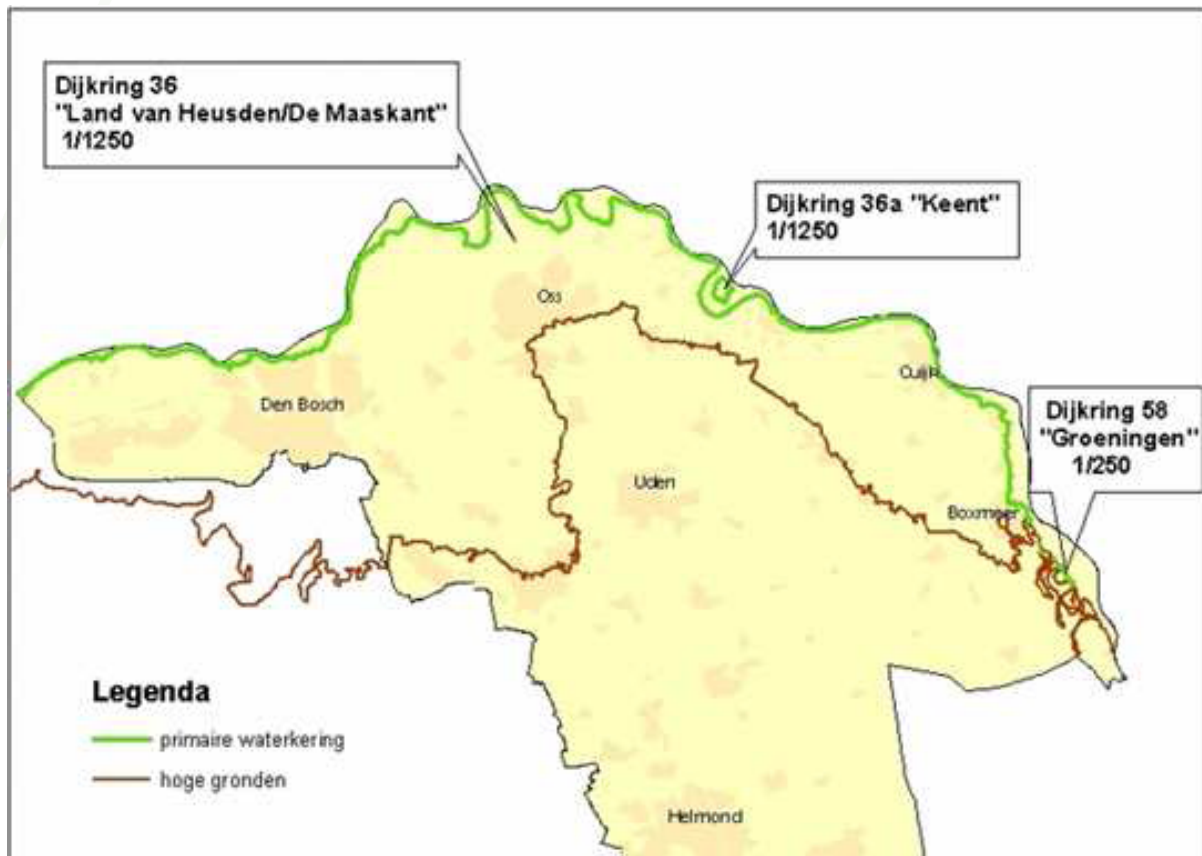
- 1 Maas**
kmr 135,6 (grens provincie Limburg en Brabant) t/m kmr 233,9 (grens gemeenten Heusden en Waalwijk)
- 2 Zuid-Willemsvaart**
kmr 96,0 (grens gemeenten Laarbeek en Veghel) t/m kmr 122,6 (Citadel in Den Bosch)
- 3 Dieze + Kanaal Henriëttewaard**
Alleen scheepvaartbeheer bij RWS

Auteur: J.C.F. de Koning
Datum: 25-7-2012

Schaal: 1:325.000
Bron: Rijkswaterstaat

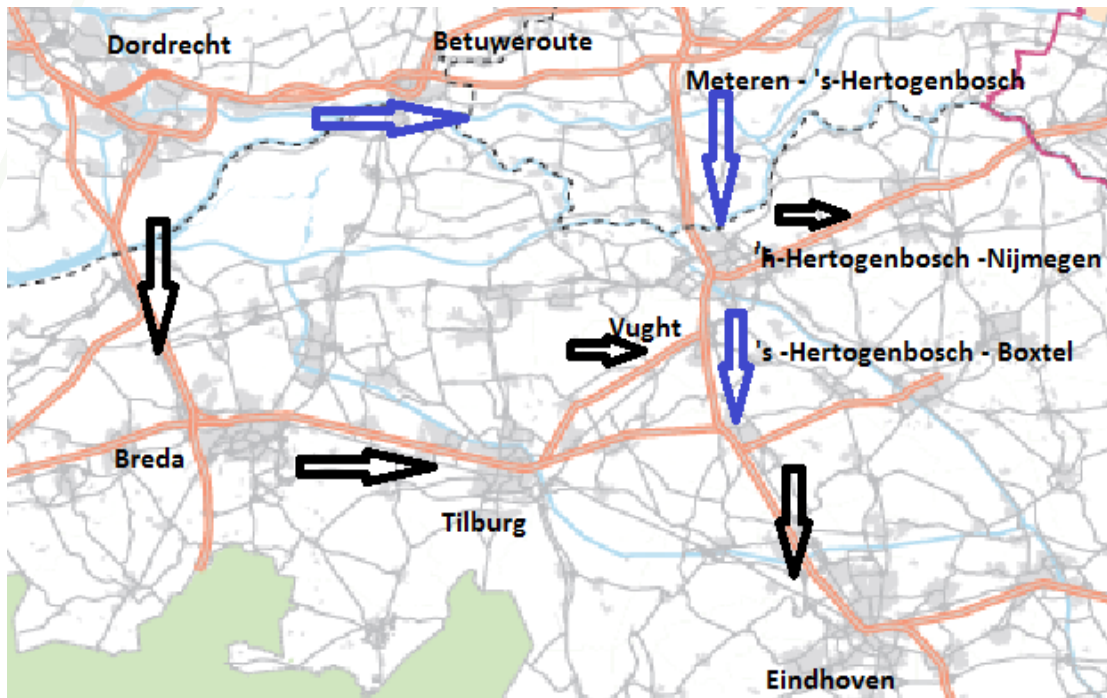
Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

5.3 Bijlage III: Dijkkringgebieden

5.4 Bijlage IV: Input risico 14: Ongeval spoorvervoer

Herroutering treinverkeer

In 2022 is het Tracébesluit Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) Meteren-Boxtel 2021 vastgesteld. Het Tracébesluit vormt het startpunt voor grootschalige aanpassingen aan het spoortraject tussen Meteren en Boxtel. De aanpassing maken naast het een intensivering van het personenvervoer ook een herroutering van goederenvervoer door Zuid-Nederland.

De herroutering houdt concreet in dat een groot deel van de transportstroom, die nu via de Brabantroute (vanuit Rotterdam Rijnmond via Dordrecht-Breda-Tilburg-Boxtel naar Eindhoven richting Venlo) plaatsvindt, omgeleid kan gaan worden via de Betuweroute en vanuit daar, via een nieuw aan te leggen aftakking bij Meteren, aan te sluiten op het spoortraject van Utrecht via 's-Hertogenbosch, Vught en Boxtel. In Boxtel komt deze transportstroom weer op de Brabantroute (richting Eindhoven) terecht.

Via deze aftakking zullen naast normale goederentreinen ook substantiële hoeveelheden gevaarlijke stoffen vervoerd worden. Onderstaande tabel geeft een indicatie van de hoeveelheden en soorten gevaarlijke stoffen die over de verschillende trajecten vervoerd (gaan) worden.²⁵

²⁵ Bron: Rapport PHS-GZN-MER deelrapport Externe Veiligheid 19-10-2017.

Tabel 5: De vervoerscijfers per stofcategorie.

Vervoer gevaarlijke stoffen in KWE per jaar											
	Meteren boog		Meteren - Diezebrug aansluiting 1/2			Diezebrug aansluiting - Vught aansluiting			Vught aansluiting - Boxtel aansluiting		
	Ref.	Project	Huidig	Referentie	Project	Huidig	Referentie	Project	Huidig	Referentie	Project
A	0	1000	2460	700	1700	2715	700	1700	14	0	1000
B2	0	2300	42	200	2500	44	200	2500	19	0	2300
C3	0	4600	98	1050	5650	264	1050	5650	71	0	4600
D3	0	3750	5	50	3800	19	50	3800	5	0	3750
D4	0	0	6	50	50	19	50	50	4	0	0

Huidig = uitgevoerd transport

Referentie = verwacht transport indien herroutering goederenvervoer Zuid-Nederland niet plaatsvindt

Project = verwacht transport na herroutering

**Samenwerken
aan veiligheid.**

Risicoprofiel 2023 Veiligheidsregio Brabant-Noord

Gemeentelijke pagina - gemeente Maashorst

Onderstaande tabel geeft weer hoe de specifieke risico's binnen de gemeente zich verhouden tot de scenario's beschreven in het risicoprofiel. Daarnaast kan de gemeente ook geconfronteerd worden met effecten van risico's die zich in buurgemeenten openbaren. Dit is niet expliciet opgenomen in dit overzicht.

De kolom voorbereiding risicobestrijding geeft inzicht in welke instrumenten de veiligheidsregio heeft om zich voor te bereiden op het beschreven risico, naast het oefenen door de crisisteams en de reguliere hulpverleningsdiensten (brandweer, politie, geneeskundige dienst, bevolkingszorg).

Risico gemeente specifiek	Vorbereiding risicobestrijding
Risico 2 Natuurbranden De natuurgebieden Herperduin en De Maashorst zijn aangemerkt als natuurgebied	Coördinatieplan ¹ Natuurbrandbestrijding
Risico 3 Brand in bijeenkomst gebouw Bij diverse gebouwen als zalencentra e.d. Scenario als beschreven in het Risicoprofiel	De betreffende bedrijven hebben een bedrijfsnoodplan en een BHV-organisatie ²
Risico 4 Brand gebouw verminderd zelfredzamen Zoals verpleegtehuizen, ziekenhuis e.d. Scenario als beschreven in het Risicoprofiel	De betreffende instellingen hebben een bedrijfsnoodplan en BHV-organisatie
Risico 5 Ongeval gevaarlijke stoffen Bij BRZO-bedrijven ³ (Fireworks Int., Euro Support Advanced Materials) en vervoer gevaarlijke stoffen over de weg. Scenario als beschreven in het Risicoprofiel	Coördinatieplan ⁴ Autosnelwegen
Risico 6 Ongeval A-objecten (kernongevallen) Scenario beschreven in het risicoprofiel	Landelijk
Risico 12 Luchtvaartincident luchtvaartterrein Op de vliegbasis Volkel Scenario beschreven in het risicoprofiel	Volgens Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Volkel (Uden)
Risico 16 Dierziekte (overdraagbaar op mensen) In Schaijk, Reek en Odiliapeel zijn veel boerenbedrijven aanwezig	Draaiboek Dierziekte
Risico 17 Verdrukking in menigte Festyland, kermis, carnaval	Via een digitaal systeem (Digimak) hebben de hulpdiensten inzicht in de geplande evenementen met daaraan gekoppeld de vergunning, het verkeersplan en het calamiteitenplan.

¹ Een Coördinatieplan beschrijft de samenwerking tijdens een crisis met de betreffende partners, waaronder de taken en verantwoordelijkheden, de beschrijving van de mogelijke risico's en de scenario's waarop de diensten zich voorbereiden.

² BHV-organisatie: bedrijfshulpverleningsorganisatie voor het bestrijding van kleinere bedrijfsongevallen bij en ontruimen van het betreffende bedrijf.

³ Zie tabel zware industrie

⁴ Een Coördinatieplan beschrijft de samenwerking tijdens een crisis met de betreffende partners, waaronder de taken en verantwoordelijkheden, de beschrijving van de mogelijke risico's en de scenario's waarop de diensten zich voorbereiden.

Zware industrie (onderdeel van risico 5 Ongeval gevaarlijke stoffen)

In Maashorst zijn twee BRZO-bedrijven gelegen: Fireworks International en Euro Support Advanced Materials.

Risicovolle activiteiten	Maatregelen bedrijf	Maatregelen overheid
Fireworks International Opslag van grote hoeveelheden vuurwerk	Bedrijfsnoodplan Doormelding naar de meldkamer bij branddetectie en branduitbreiding voorkomende maatregelen als sprinklerinstallaties e.d.	Milieuvergunning en extra eisen en inspecties vanuit het besluit rampen en zware ongevallen (BRZO) en wet veiligheidsregio's Brandweer is er binnen 10 minuten na melding
Euro Support Advanced Materials Gebruik en opslag van gevaarlijke stoffen als brandbare en giftige oplosmiddelen voor onderzoek en productie van hoogwaardige, zuivere anorganische poeders. ⁵	Veiligheidsrapportage Rampbestrijdingsplan vanaf 2023 Bedrijfsnoodplan BHV-organisatie	Milieuvergunning en extra eisen en inspecties vanuit het besluit rampen en zware ongevallen (BRZO) en wet veiligheidsregio's Brandweer is er binnen 10 minuten na melding

⁵ Voorbeelden van toepassingen: Elektronische toepassingen, Processen en producten waar gebruikt wordt gemaakt van katalysatoren, Energie(opslag) systemen ten behoeve van duurzame energie

Veiligheidsregio Brabant-Noord
T.a.v. de heer J. van Kaathoven
Postbus 218
5401 AE 's-Hertogenbosch

uw kenmerk	ons kenmerk	behandeld door	datum
	70832-2023	Lisanne Janssen	17 november 2023
onderwerp	bijlage	telefoonnummer	verzonden
Beleidsplan 2024-2027 en Regionaal Risicoprofiel		0413 -281 911	

Geachte bestuur,

Op 3 augustus 2023 verzocht u de raad van de gemeente Maashorst bij brief om een zienswijze te geven op het concept Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid' en het Regionaal Risicoprofiel 2024-2027.

Als raad van de gemeente Maashorst ondersteunen wij het concept Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid' en het Regionaal Risicoprofiel 2024-2027. Het Beleidsplan is een goede weergave van de huidige strategische opgave waar de veiligheidsregio op dit moment voor staat. Het Beleidsplan sluit daarnaast goed aan op het Regionale Risicoprofiel.

Wel vragen wij aandacht voor het volgende:

- In de bredere taakopvatting van veiligheidsregio's verwachten wij dat u kritisch blijft kijken naar uw rol en taak, zodat de veiligheidsregio in haar rol en (basis)taken op basis van de Wet veiligheidsregio's herkenbaar blijft.
- Wij vertrouwen er op dat de huidige financiële kaders voor u leidend zijn en dat nieuwe taken alleen opgepakt worden wanneer hier ook financiering tegenover staat. In het kader van het toekomstbestendig op orde blijven verwachten wij dat u de balans tussen ambities, externe factoren en uw financiering nu en in de toekomst bewaakt. En ook dat u tijdig het Algemeen Bestuur betreft wanneer deze balans verstoord dreigt te raken, zodat de ambities in het Beleidsplan heroverwogen kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

de Raad van de gemeente Maashorst,
de burgemeester,

de griffier,

M.J.D. Donders-de Leest (wnd.)

mr. N.E. Gradisen

*Om administratieve en/of organisatorische redenen maken wij gebruik van een digitale ondertekening.
Daarom bevat dit document mogelijk geen fysieke handtekening.*

Technische vraag

Zaaknr.: 81947-2023

Technische vraag aan: Lisanne Janssen

Onderwerp: 8.g Raadsvoorstel Beleidsplan 2024-2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Brabant-Noord

Onze technische vragen gaan over het onderwerp behouden vrijwilligheid en vrijwilligers. De VRBN geeft aan dat uit landelijk onderzoek blijkt dat het verloop bij de brandweer oploopt. Hierover hebben wij de volgende vragen:

1. Hoe verhoudt het verloop bij de VRBN zich tot het verloop landelijk, en wat wordt er aan gedaan?
2. Wordt dit oplopende verloop geaccepteerd? Gezien dat er meer capaciteit gemaakt moet worden bij de brandweerschool.

Ondertekening:

Datum indiening : 24-10-2023
Fractie : CDA
Naam indiener : Jan Poels

Antwoord op technische vraag

Antwoord door:

Datum: 26-10-2023

We hebben een eerste woordelijke toelichting. De cijfermatige toelichting zijn we nog aan het uitzoeken, vandaar nog de lege tabel. Die hoop ik snel aan te leveren.
Ben je al een stuk geholpen met onderstaande toelichting?

Uit het onderzoek van de Brandweeracademie blijkt dat het behouden van vrijwilligers bij de brandweer een [uitdaging is in heel Nederland](#). Het verloop bij de brandweer is landelijk oplopend, en dit geldt ook voor de VRBN. Hieronder een duiding van de situatie voor heel Brabant-Noord en tevens een verbijzondering naar de gemeente Maashorst.

	Regio	Schaijk	Uden	Zeeland
2018				
2020				
2022				

Toelichting tabel: Personeelsverloop onder vrijwilligers binnen Brandweer Brabant-Noord. Onder 'regio' is het getotaliseerde verloop van vrijwilligers weergegeven. In de andere kolommen is het verloop per post weergegeven.

Er zijn verschillende initiatieven genomen om het verloop te beperken. Zo heeft Brandweer Brabant-Noord een wervingscampagne opgezet om nieuwe vrijwilligers te werven. Daarnaast wordt er ingezet op behoud van vrijwilligers door middel van goede begeleiding, opleidingen en trainingen, vitaliteit en het bieden van een goede werksfeer.

Ondanks deze inspanningen zien we toch een verloop. Voor het grootste deel is dat een natuurlijk verloop (bijvoorbeeld leeftijd, gezondheid en verhuizing), voor een ander deel is dat een maatschappelijke trend; vrijwilligers zijn bijvoorbeeld bij een voetbalvereniging ook steeds lastiger te vinden en binden.

De trend in het oplopende verloop vertaalt zich in een groter wordende opleidingsbehoefte: ledere vrijwilliger die geworven wordt, moet opgeleid worden. We zien dat een vrijwilliger zich gemiddeld genomen korter dan van oudsher aan de brandweer verbindt. Dat betekent dat meer mensen opgeleid moeten worden en daarvoor is het nodig om de opleidingscapaciteit van de brandweerschool te vergroten.

Technische vraag

Zaaknr.: 81947-2023

Technische vraag aan: Lisanne Janssen

Onderwerp: 8.g Raadsvoorstel Beleidsplan 2024-2027 en Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Brabant-Noord

Onze technische vragen gaan over het onderwerp behouden vrijwilligheid en vrijwilligers. De VRBN geeft aan dat uit landelijk onderzoek blijkt dat het verloop bij de brandweer oploopt. Hierover hebben wij de volgende vragen:

1. Hoe verhoudt het verloop bij de VRBN zich tot het verloop landelijk, en wat wordt er aan gedaan?
2. Wordt dit oplopende verloop geaccepteerd? Gezien dat er meer capaciteit gemaakt moet worden bij de brandweerschool.

Ondertekening:

Datum indiening : 24-10-2023

Fractie : CDA

Naam indiener : Jan Poels

Antwoord op technische vraag

Antwoord door: Lisanne Janssen

Datum: 8-11-2023

Vraag:

1. Hoe verhoudt het verloop bij de VRBN zich tot het verloop landelijk, en wat wordt er aan gedaan?
2. Wordt dit oplopende verloop geaccepteerd? Gezien dat er meer capaciteit gemaakt moet worden bij de brandweerschool.

Antwoord:

Uit het onderzoek van de Brandweeracademie blijkt dat het behouden van vrijwilligers bij de brandweer een uitdaging is in heel Nederland. Het verloop bij de brandweer is landelijk oplopend, dit uit zich onder andere in een oplopende opleidingsbehoefte. Ook in VRBN zien we een groeiende opleidingsbehoefte.

We hanteren een twee sporenaanpak. Enerzijds proberen we vrijwilligers vinden en zo lang mogelijk aan ons te binden. Zo zijn er verschillende initiatieven om het verloop te beperken. Zo heeft Brandweer Brabant-Noord een wervingscampagne opgezet om nieuwe vrijwilligers te werven. Daarnaast wordt er ingezet op behoud van vrijwilligers door middel van goede begeleiding, opleidingen en trainingen, vitaliteit en het bieden van een goede werksfeer.

In het tweede spoor is onze strategie er ook op gericht om zo goed mogelijk om te gaan met verloop. Voor het grootste deel is dat een natuurlijk verloop (bijvoorbeeld leeftijd, gezondheid en verhuizing), voor een ander deel is dat een maatschappelijke trend; vrijwilligers zijn bijvoorbeeld bij een voetbalvereniging ook steeds lastiger te vinden en binden.

Ieder brandweermens die geworven wordt, moet opgeleid worden. Dat vertaalt zich op dit moment in een grotere opleidingsbehoefte.

We zien dat een vrijwilliger zich gemiddeld genomen korter dan van oudsher aan de brandweer verbindt. Dit manifesteert zich ook binnen de beroepsbrandweer: Sinds 2006 hebben als gevolg van gewijzigde wetgeving beroepsbrandweermensen een maximaal dienstverband van 20 jaar. Dat betekent dat meer mensen opgeleid moeten worden en daarvoor is het nodig om de opleidingscapaciteit van de brandweerschool te vergroten.

Eerder is aangegeven dat nog een cijfermatige duiding van de situatie voor Brabant-Noord en de gemeente Maashorst zou volgen, maar deze is niet overgelegd.